

T

T, t n. (-,-) : *das große T*, an T bras, an T skrivet gant ul lizherenn vras g., ar bennlizherenn T b. ; *das kleine t*, an t munut g., an t skrivet gant ul lizherenn vihan g.

t : [berradur evit **Tonne**] tonenn b.

Tabak g. (-s,-e) : **1.** [louza.] butun str., tabok g. ; **2.** [danvez] butun g. ; *Tabak rauchen*, butunat, butuniñ, mogediñ butun, kemer butun-moged, kemer butun-korn ; *Tabak schnupfen*, lakaat butun en e fri, lakaat butun-malet en e fri, kemer butun-malet, kemer butun-fri, kemer butun-poultr, kemer poultr butun ; *Rauchtabak*, butun-korn, butun-moged g. ; *eine Prise Tabak*, ur banne butun g., ur bannac'h butun g., ur friad butun g., ur meudad butun-fri g., ur vriñsenn vutun b., ur wech vutun b., un tognad butun g., un dognadenn vutun b. ; *Kautabak*, butun-chaok, butun-beg, butun-karot, butun-roll g., chik g. ; *Tabak kauen*, chikañ, chaokat butun, kemer butun-chaok, kemer butun-beg ; *Tabak ist verdammt teuer geworden*, ar butun zo deuet kresk bras warnañ, an tan a zo war priz ar butun, sotal a ra ar butun, kanañ a ra priz ar butun, ruz eo ar butun er mare-mañ ; *ich habe keinen Tabak mehr*, war yun butun emañ, war yun a vutun emañ ; *auf Tabak verzichten müssen*, yunañ a vutun, rankout dioueriñ ar butun, bezañ dizonet diouzh ar butun, bezañ forc'het a'r butun.

Tabakanbau g. (-s) / **Tabakbau** g. (-s) : gounidegezh butun b., gounezerezh butun g.

Tabakbauer g. (-n/-s,-n) : butuner g., gounezet butun g.

Tabakhändler g. (-s,-) : butuner g., marc'hadour butun g.

Tabakkäuer g. (-s,-) : chaoker butun g.

Tabakkonsum g. (-s) : bevezerezh butun g. ; *übermäßiger Tabakkonsum*, bevezerezh butun divoder g., butunegezh b.

Tabakkrümelchen n. (-s,-) : butunenn b.

Tabakladen g. (-s,-laden) : stal-vutun b., burev-butun g., ti-butun g.

Tabakmosaikvirus g./n. (-) : [louza.] marelldur ar butun g., mozaik g.

Tabakpflanze b. (-,-n) : plant butun str., butunenn b.

Tabakplantage b. (-,-n) : parkad butun g., butuneg b.

Tabakrauch g. (-s) : moged butun g. ; *ich kann diesen Tabakrauch nicht mehr ertragen*, n'on ket mui evit padout gant ar moged butun amañ.

Tabakregie b. (-) : mererezh ar butun b., melestradur ar butun g.

Tabaksbeutel g. (-s,-) : yalc'h-vutun b., c'hwezigenn g., liasenn b. ; *mit der Schweinsblase hat er sich einen Tabaksbeutel gemacht*, gant ar soroc'hell en deus graet ur yalc'h-vutun (ur c'hwezigenn evit e vutun).

Tabaksdose b. (-,-n) / **Tabakskasten** g. (-,-kästen) : boest-vutun b., pod butun g.

Tabakschnupfer g. (-s,-) : butuner-fri g., P. fri butun g.

Tabakschnupferin b. (-,-nen) : butunerez-fri b., P. fri butun g.

Tabaksteuer b. (-,-n) : tell war ar butun b.

Tabakvergiftung b. (-,-en) : [mezeg.] butunegezh b., kleñved ar butun g., sujidgezh d'ar butun b., tech d'ar butun g., doug d'ar butun g., estoue ouzh ar butun g.

Tabakvorräte lies. : pourvezioù butun lies. ; *meine Tabakvorräte haben bis gestern gereicht*, me a oa padet va butun ouzhin betek dec'h, padet e oa va butun ouzhin betek dec'h.

Tabakwaren lies. : butun g.

Tabakwarengeschäft n. (-s,-e) : stal-vutun b., burev-butun g., ti-butun g.

tabellarisch ag. : kevansell, sinoptek, e stumm un daolenn, ... kenwel.

Tabelle b. (-,-n) : taolenn b., roll g., taolenn gevansell b., jedaoeg b., taolenn-feurioù b., taolennad prizioù b.

Tabellenform b. (-,-en) : *in Tabellenform*, e stumm un daolenn.

Tabellenführer g. (-s,-) : marc'h-blein er rummatadur g., levier er renkadur g., penn kentañ er rummadur g.

Tabellenführerin b. (-,-nen) : levieret er rummatadur b., levieret er renkadur b., penn kentañ er rummadur g.

Tabellenkalkulationsprogramm n. (-s,-e) : [stlenn.] loger g., taolennet g.

Tabellenplatz g. (-s,-plätze) : plas er renkadur g., plas er rummatadur g., plas er rummadur g.

Tabellenrechner g. (-s,-) : [stlenn.] loger g., taolennet g.

tabellieren V.k.e. (hat tabelliert) : taolennata.

Tabelliermaschine b. (-,-n) : taolennataer g.

Tabernakel n. (-s,-) : [relij.] armel-sakr b., armel santel b., armel ar Sakramant b., tabernakl g., tabernaklenn b., nevedlog b.

Tabernakelvorhang g. (-s,-vorhänge) : [relij.] lien an armel-sakr g.

Taberne b. (-,-n) / **Taverne** b. (-,-n) : tavarn b.

Tablar n. (-s,-e) : [Bro-Suis] astell b., stal b., estajerenn b., stalenn b., instremen g.

Tabletcomputer g. (-s,-) : [stlenn.] tabler elektronek g., tabler stekiñ g.

Tablett n. (-s,-s/-e) : **1.** pladenn b. [*liester* pladennoù, pladinier], plad g. ; *Teetablett*, pladenn evit an te b. ; **2.** [dre skeud.] *jemandem etwas auf dem silbernen Tablett servieren, jemandem etwas auf dem Silbertablett servieren*, reiñ udb d'u.b. war ar billig aour, kinnig udb d'u.b. war ar billig aour.

Tablette b. (-,-n) : **1.** [mezeg.] pilulenn b., kached g., moustrad g., pastilhez str. ; *schluck deine Tablette herunter, statt daran herumzulutschen*, lonk da louzoù,

na chom ket da vlazañ ha da zivlazañ anezhañ ; *diese Tabletten sind bei mir völlig unwirksam*, ar moustradoù-se ne reont tamm vad ebet din ; 2. [dre astenn.] louzoù g. **Tablettensucht** b. (-) : [mezeg.] drammetoue g., estoue ouzh al louzeier g.

tablettensüchtig ag. : [mezeg.] drammetoueat, estoueat ouzh al louzeier.

Tab-Taste b. (-,-n) : [stlenn.] stokell Taolenn b.

Tabu n. (-s,-s) : tabou g., difenn-hud g., hudberz g., ere-hud g., liver-hud b.

tabu ag. : tabou, nevet.

tabuieren V.k.e. (hat tabuiert) / **tabuisieren** V.k.e. (hat tabuisiert) : tabouaat, ober un tabou eus, nevetaat.

tabula rasa Adv. : *mit etwas tabula rasa machen*, peurskubañ udb, skarat ar c'hudennoù, kemer an ejen dre e gernel ha reiñ lamm-chouk-e-benn dezhañ, reiñ lamm d'ur gudenn, lakaat diwezh d'udb, ober ur skub (ur skarz), kas udb diwar hent hag eus ar gouloù, peurgas (difoeltrañ, freuzañ, findaoniñ) udb, kas udb da get (da netra, war netra, da vann, da neuze), ober un taol skub, heskiñ, dic'hastañ udb.

Tabulator g. (-s,-en) : taolennataer g.

Tabulatortaste b. (-,-n) : stokell Taolenn b.

Taburett n. (-s,-e) : [Bro-Suis] tous g., skabell b.

Tabuverbot n. (-s,-e) : tabou g., difenn-hud g., hudberz g., ere-hud g., liver-hud b.

Tacheles : [tro-lavar] *mit jemandem Tacheles reden*, na vezañ sac'h an diaoul, komz didortilh (didro, fraezh, distlabez) ouzh u.b., mont didroidell d'u.b., dispakañ ar wirionez plaen d'u.b. hep kambr a-dreñv, komz displeg ouzh u.b., komz distag ouzh u.b., kanañ e jeu d'u.b., lavaret e jeu d'u.b., reiñ ur skandalenn d'u.b., rezoniñ u.b., en em rezoniñ ouzh u.b., paskañ e draoù d'u.b., stagañ boutonioù war porpant u.b., malañ gros d'u.b., hejañ e laou d'u.b., ober ur rez d'u.b., na glask tro d'ober e anv eus u.b., na gaout treuzoù ebet war e zor d'ober e anv eus u.b.

tachinieren V.gw. (hat tachiniert) : [Bro-Aostria] lezirañ, skoeñviñ, didalvezañ, landreantiñ, bezañ feneant evel chas, landreiñ, landregenniñ, landrenniñ, pladorenniñ, chom da baouez, sourennañ, chom da blavañ, chom da yariñ, reiñ bec'h d'ar gordenn laosk, derc'hel a-dreñv, tennañ war-dreñv, sachañ da c'hennañ, kavout izel an douar diouzh e vent, bezañ re izel an douar evit an-unan, chom da velc'hweta, sachañ war an ibil berr, sachañ war an ibil a-dreñv, ober e gorf didalvez, na ober ur c'heuz eus e zaouarn, lakaat e zaouarn an eil en egile, ober aner, chom didalvez, lardañ diegi, en em deurel dezhi, na ober netra gant e gorf, reiñ bronn d'ar bal, bezañ gant e benn war e forc'h, kaout lod e Kerdiboan, sellet ouzh an heol, na vezañ bale an eost gant an-unan, na c'hwezañ lec'h ma c'hwez ar broc'h, prederiañ ar pevar avel, treiñ ar c'hi dre e lost, treiñ ar c'hazh dre e lost, chom da sellet ouzh an oabl o tremen, lureiñ, labaskennañ, falaoueta, chom da selaou ar mouilc'hi o foerat, na ober netra gant e gorf, na ober glad, na ober netra gant e zaou zorn, na beuriñ ha na zaskiriat, na ober taol ebet, na ober mann a-hed an deiz, na ober ur c'hrogad, na ober ur c'hraf, na ober an disterañ kraf, ober e zidalvez, bezañ kouezhet an didalvez war an-unan, bezañ skoet (bezañ grevet) gant terzhienn an didalvez (gant terzhienn al leue), chom da

gontañ pet bran a ya hebiou, kousket diwar sav, bezañ bouk evel ur velc'hwedenn.

Tachinierer g. (-s,-) : chuchuenn b., teteiour g., labask g., luguder g., c'hoarieller g., chuchuer g., ruzer g., goulerc'her g., kac'higeller g., belbeter g., kalficher g., buzhugenn b., luduenn b., buzhugenner g., beuzelenn b., peul g.

Tachismus g. (-) : [arzoù] tarchouriezh b. [*arz anfurme*].

tachistisch ag. : [arzoù] tarchour [*arz anfurme*].

Tacho g. (-s,-s) / **Tachometer** g./n. (-s,-) : tizhverker g., P. konter g.

tacken V.gw. (hat getackt) : [lu, mindrailherezh] strakal, strakata.

Tadel g. (-s,-) : tamall g., tamalladenn b., tamalladur g., drouktamall g., rebech g., rebechad g., karez b., abegadenn b., diveuleudi g./b., piñsadenn b., gourdrouz g., kroz g., pismigadenn b., teñsador g., teñsasurezh b., komzoù treut lies. ; *ihn trifft kein Tadel*, direbech eo, divlam eo, n'hon eus rebech ebet d'ober dezhañ, didamall a zroug eo, glan a zroug eo, n'eo ket da vezañ tamallet ; *in der Schule einen Tadel erhalten*, tapout ur c'hemenn (ur garez) er skol ; *jemandem einen Tadel erteilen*, reiñ ur walennad d'u.b., plantañ micher en u.b., teurel ar garez war u.b., kareziñ u.b., teñsañ u.b., ober kroz d'u.b., teurel ar brall war u.b., krozal d'u.b., krozal u.b., ronkal ouzh u.b., kribañ e benn d'u.b., reiñ ur skandalenn d'u.b., rezoniñ u.b., en em rezoniñ ouzh u.b., gourmachañ u.b. ; *ohne Tadel*, direbech, divlam, didamall, diskandal, difazi, diabeg, diabegadus, diabegus, divis, divank, disi, hep si, hep nep si, hep ket a si ; *ohne Furcht und Tadel*, dispont ha direbech ; *es ist kein Tadel an ihm*, un den peurvat eo, n'eus na si na gwri ennañ, n'eus ket a we ennañ, n'eus neudenn gamm ebet ennañ, ne vo kavet ennañ abeg ebet da damall, n'eus netra da lavaret war e gont, bale a ra gant un neudenn eeun.

tadelhaft ag. : rebechadus, karezadus, tamalladus, abegadus, siek, nammek, dibarfet, faotus, fazius, direizh.

tadellos ag. : disi, didech, direbech, divlam, didamall, diskandal, difazi, diabeg, diabegadus, diabegus, divank, divis, difestur, digatar, dinamm, yac'h, reizh, glan, digailhar, dilastez, parfet, peurvat, en e barfeted, hep si, hep nep si, hep ket a si, brav ha kempenn, klok ha kempenn, prop, reizh ; *ein tadelloses Leben*, ur vuhez difazi b., ur vuhez divlam b., ur skouer dispar a barfeted b. ; *sein Benehmen war tadellos*, direbech e oa bet e emzalc'h, dalc'h a oa bet gantañ ; *tadelloses Bretonisch*, brezhoneg yac'h g., brezhoneg difazi g., brezhoneg disi g. ; *er spricht ein tadelloses Englisch*, komz a ra diroufenn saozneg, komz a ra ur saozneg disi, hennezh a zo ur saozneger eus ar penn, hennezh a zo ur saozneger diouzh ar penn, hennezh a zo reizh war ar saozneg.

Adv. : pase mat, fiskal, eus ar c'hentañ, diouzh ar c'hentañ, dreist, mat-dreist, mat-distailh, dispar, disi, divlam, kabidan, manifik, dilastez, diroufenn, hep si, hep nep si, hep ket a si, kompez, prop.

Tadellosigkeit b. (-) : direbechadusted b., diabegadusted b., parfeted b., perzh bezañ disi g., perzh bezañ direbech g., perzh bezañ divlam g., perzh bezañ didamall g., perzh bezañ difazi g., peurvad g., peurvadelezh b., parfeted b.

tadeln V.k.e. (hat getadelt) : tamall, rebech, repren, kareziñ, chikanal, chikanañ, teñsañ, kas brav war-lerc'h udb/u.b., kavout abeg en udb/u.b., kavout si en udb/u.b., kavout da abegiñ diwar-benn udb/u.b., kavout da lavaret diwar-benn udb/u.b., klask abeg en udb/u.b., kemer abeg en udb/u.b., abegiñ u.b., kavout tro da abegiñ, kavout anv en udb/u.b., gouzout anv en udb/u.b. ; *jemanden tadeln*, ober rebechoù d'u.b., kareziñ u.b., teurel ar garez war u.b., teurel ar brall war u.b. ; *warum würde er mich tadeln* ? perak em zamallfe ? ; *jemanden wegen eines Fehlers tadeln*, rebech ur fazi d'u.b., kareziñ ur fazi d'u.b. ; *er wurde zu Unrecht getadelt*, karezet e voe e gaou ; *er findet an allem etwas zu tadeln*, n'eo mat nemet da gaoc'hañ ar stal - hennezh ne deuz ket ar sukr en e c'henoù - mar lavarer ya dezhañ, eñ a respont naren - hennezh a gav atav abeg e kement tra a zo tout - ar gaster-se a vez atav oc'h abegiñ hennezh pe honnezh - hennezh ne ra nemet dispenn e nesañ - klask a ra abeg bepred - ne oar nemet chaokat pep labour graet gant ar re all - ne gav nemet rebechoù d'ober - atav e kav abeg e pep tra - hennezh a gav atav tro da abegiñ - kavout a ra bepred drezenn da stagañ ouzh pep tra - ne gav netra vat - ne gav nep tra vat - bepred e kav da lavaret e kement bramm 'zo tout - eñ a gav da lavaret enep kement tra 'zo - kant rebech ha kant all a gav e kement tra 'zo tout - klask a ra atav c'hwen e loeroù ar re all - tremen a ra e amzer o tispenn labour ar re all - tremen a ra e amzer o tivruadañ ar re all - kas a ra e amzer o tispenn labour ar re all - kas a ra e vuhez o tivruadañ ar re all - ne gav gras gant den ebet - kaer 'zo ober, morse ne reer e c'hrad - kaer 'zo, morse ne reer e c'hrad - kaer hon eus ober, morse ne vez graet e c'hrad - klask a ra kant si d'an holl - ne baouez ket da abegiñ ouzh an dud - atav e fell dezhañ kaout gwell pe well - ne wel netra nemet a-dreuz - eñ a blij dezhañ rezoniñ - ur spered rekin eo - ur penn-treuz eo - hennezh a zo ur spered kamm - atav e vez o figuzañ - atav e vez o pismigañ - atav e vez o pigosat - atav e vez oc'h ober beg bihan - ur beg m'en argarzh a zo anezhañ - ur pismiger eo - ur c'hac'her diaes a zo anezhañ - ur chaoker-laou eo - ur flemmer eo - un nagenner eo - ur chikaner eo - un noazour eo - un den eo na blij netra dezhañ.

Tadeln n. (-s) : rebecherezh g., tamallidigezh b., tamallerezh g., tamalladur g.

tadelnd ag. : tamallus, rebechus ; *tadelnde Blicke*, selloù tamallus (rebechus) lies. ; *tadelnde Bemerkung*, evezhiadenn b., eveshadenn b., evezhiadur g., rebech g., rebechad g., karez b.

tadelnswert ag. / **tadelnswürdig** ag. : tamallus, tamalladus, abegadus, diveulus.

Tadelsucht b. (-) : spered tamaller g., spered rebecher g., spered pismiger g., nagennerzh g., arguzerezh g., pismigerezh g., abegerezh g., kleñved an abegerezh g.

Tadler g. (-s,-) : tamaller g., rebecher g., P. pismiger g., chaoker-laou g., nagenn g., nagenner g., flemmer g., ingennour g., arverer g., beg m'en argarzh g.

Tafel b. (-,-n) : 1. taolenn b., skritell b., plakenn b. [*liester* plakennoù, plakoù], panell b., tablezenn b., pladenn b. ; *eine Tafel aushängen*, lakaat (istribilhañ) ur skritell ; *Anzeigetafel*, panell b., panell ditouriñ b., panell skritellañ b., taolenn ditouriñ b., taolenn gelaouiñ b., taolenn ar

skritelloù b. ; *die Tafel mit dem Schwamm abwischen*, diverkañ (torchañ) an daolenn (an daolenn-zu) gant ur spouenn ; *einen Satz an die Wandtafel schreiben*, skrivañ ur frazenn war an daolenn ; [relij.] *die Gesetzestafeln, die Zehn-Gebote-Tafeln*, taolennoù al Lezenn lies. ; 2. taol b., taoliad b., taoliad veuzioù b., pred boued g., predad g. ; *freie (offene) Tafel halten*, derc'hel taol evit kement a gar dont (Gregor), derc'hel taol zigor, degemer ouzh taol kement hini a gar dont ; *die Tafel aufheben*, reiñ da c'houzout ez eo echu ar pred, sevel diouzh taol ; *eine wohlbesetzte Tafel*, un daol druz b., un daol vat b., un daoliad druz b., un daol vouedek b., tinell vat b., un diazez a-feson g., ur pred boued eus ar gwellañ g. ; 3. tablezenn b. ; *Tafel Schokolade*, tablezenn chokolad b. ; 4. *Logarithmentafel*, taolenn logaritmoù b.

Tafelaufsatz g. (-es,-aufsätze) : kreiztaol g., gorre-kreiz g., lestr-meur g., lestr-taol g., lestr-kreiz g.

Tafelbesteck n. (-s,-e) : loaioù lies., traoù taol lies., servij taol g.

Tafelberg g. (-s,-e) : [douar.] mesa g., beg menez e-giz un daol g.

Tafelbild n. (-s,-er) : 1. stern-aoter g. ; 2. taolenn b.

Tafelbutter b. (-) : [kegin.] amanenn-taol g., amann-taol g.

Täfelchen n. (-s,-) : tablezig b., tablezennig b., taolennig b., skritellig b., plakennig b.

Tafelente b. (-,-n) : [loen.] morilhon penn-ruz g.

Tafelform b. (-) : *in Tafelform*, a blakennoù, a blakoù.

Tafelfreuden lies. : plijadurezhioù ar chervadiñ lies., plijadurezhioù ar frikotañ lies., lipouzerzh g., licherezh g.

Tafelgeschäft n. (-s,-e) : [arc'hant.] gwezhiadenn vank ouzh an draf b., gwezhiadenn vank ouzh an wicheb b.

Tafelgeschirr n. (-s) : listri lies., listri-taol lies., listri-kegin lies., traoù lies.

Tafelklassler g. (-s,-e) : [Bro-Aostria] P. skoliad eus ar c'hlas prientiñ g.

Tafelklasslerin b. (-,-nen) : [Bro-Aostria] P. skoliadez eus ar c'hlas prientiñ b.

Tafelland n. (-s,-länder) : [douar.] uhelgompezenn b., pladenn b.

tafeln V.gw. (hat getafelt) : chervadiñ, chervata, ober chervad, festañ, kenfestañ, frikotañ, banveziñ, ober banvez, festailhiñ.

täfeln V.k.e. (hat getäfelt) : lambruskañ, koadañ, koataat, koata ; *getäfelte Wand*, speurenn lambrusk b., moger lambrusk b. (Gregor) ; *getäfelte Boden*, plañchod g., plañcheris g., parked g. ; *mit Eichenholz getäfelt*, koadet gant derv.

Tafelobst n. (-es) : frouezh-taol str.

Tafelrunde b. (-,-n) : 1. taoliad b. ; 2. [lenn.] *die Ritter der Tafelrunde*, marc'heien an Daol-Grenn b.

Tafelsalz n. (-es) : holen-taol g., holen fin g., holen munut g., holen malet munut g.

Tafelschokolade b. (-) : [kegin.] tablezennoù chokolad lies., chokolad tablezenn g.

Tafelsilber n. (-s) : loaioù arc'hant lies., servij taol arc'hant g.

Tafeltuch n. (-s,-tücher) : doubier b., toubier b., toal g.

Täfelung b. (-, -en) : 1. lambrusk g., koadadur g., koadaj g., parkedadur g. ; 2. lambruskañ g., koadañ g., koataat g., koata g.

Tafelwäsche b. (-) : lienaj-taol g., lien taol g.

Tafelwasser n. (-s, -wässer) : dour died g., dour mat da evañ g.

Tafelwein g. (-s, -e) : gwin-taol g.

Tafelwerk n. (-s, -e) : lambrusk g., koadadur g., koadaj g., parkedadur g.

Täfer n. (-s, -) : [Bro-Suis] koadaj g., lambrusk g., koadadur g.

Taffet g. (-s, -e) / **Taft** g. (-s, -e) : [gwiad.] tafas g., tafetas g., gwriad-seizh g.

Tag¹ g. (-[e]s, -e) : 1. deiz g., devezh g., dervezh g., devezhiad g., dervezhienn g., devezhienn b., dervezhienn b. ; *die Tage der Woche*, deizioù ar sizhun lies. ; *was für einen Tag haben wir heute ? welchen Tag haben wir heute ?* pe zeiz emamp hiziv ? pe zeiz 'zo hiziv ? pe zeiz omp hiziv ? peseurt deiz emamp hiziv ? peseurt deiz 'zo hiziv ? peseurt deiz omp hiziv ? ; *halber Tag*, penndevezh g. ; *das geschah am selben Tag*, kement-se a c'hoarvezas d'an hevelep deiz ; *den ganzen Tag über*, a-hed an deiz, hed an deiz, dre hed an deiz, hed-da-hed d'an deiz, hed-ha-hed d'an deiz, etre daou benn an deiz, etre daou benn an devezh, a-zoug an deiz, eus an eil sklêrijenn d'eben, eus an eil heol d'egile, etre an div sklêrijenn, eus gouloù-deiz betek serr-noz, eus sav-heol da guzh-heol, e-pad an deiz gouloù, a-dreuz an devezh, e-pad Doue an deiz, e-pad an deiz Doue, an deiz-Doue, an deiz-Doue-pad, an devezh penn-da-benn, deiz-pad, an devezh-pad, a-hed-pad an deiz, eus an eil penn d'an deiz d'egile, eus ar mintin betek an noz, a-bad an deiz, stok an deiz, a-zevezh, e-tro-pad an deiz, an deiz-pad-astenn, dre gavastenn an deiz ; *er verbringt den ganzen Tag auf dem Feld*, hennez a glev an tri añjeluz en e bark ; *lass mich wissen, an welchem Tag du eintreffen wirst*, degas ar c'heloù din eus an dervezh ma tleo dit en em gavout ; *der von Ihnen festgelegte Tag*, an deiz a zo bet barnet ganeoc'h g., an deiz a zo bet merket ganeoc'h g. ; *der fünfzehnte Tag des Monats*, ar pemzekvet deiz eus ar miz g. ; *verflucht sei dieser Tag !* da vezo milliget an deiz-hont ! ; *auf bessere Tage warten*, sadornñ ; *den lieben langen Tag*, e-pad an deiz-gouloù, e-pad Doue an deiz, an deiz Doue, e-pad an deiz Doue ; *Tag für Tag*, bemdez-c'houlou, bemdez-buhez, bemdez-ordinal, bep a damm bemdez, bemdez Doue, eus an eil devezh d'egile, deizh-ha-deiz, a zeiz da zeiz ; *Tag und Nacht*, en deiz hag en noz, noz-ha-deiz, deiz ha noz, noz-deiz, en noz koulz hag en deiz ; *sie hatten Mitleid mit dem Mädchen sowie mit demjenigen, der sie Tag und Nacht pflegte*, truez o doa ouzh ar plac'h kenkoulz hag ouzh an hini a oa noz-deiz war he zro ; *er ließ sie nie einsam, weder Tag noch Nacht*, n'en doa ket he c'huitaet na noz na deiz, n'en doa ket he laosket hec'h-unan na noz na deiz ; *in einem Tag schafft er viel*, hennez a ra labour d'e zevezh, pezhadoù labour a ra d'e zevezh (dindan un devezh, e-korf un devezh) ; *alle Tage, jeden Tag*, bemdez, bemdez-Doue, bemdez-c'houlou, bep penn deiz, bep tamm bemdez, ken alies ha bemdez, bemdez-bemdez, bemdez-resis, bemdez-buhez, bemdez-ordinal, Sul-ouel ha pemdez, Sul-gouel-pemdez, Sul-ouel-

pemdez ; *er arbeitet jeden Tag, abgesehen von den Sonntagen*, labourat a ra bemdez nemet da Sul ; *in vierzehn Tagen*, a-benn pemzektez ; *heute in acht Tagen*, a-benn eizhtez ac'hanen, hiziv penn sizhun, hiziv e penn sizhun, a-benn eizhtez diwar hiziv, dindan eizhtez diwar hiziv, a-benn eizhtez da-geñver an deiz hiziv, a-benn eizhtez da-gefin an deiz-mañ, da benn eizhtez diwar hiziv, war-benn eizhtez diwar hiziv, en deiz-mañ penn sizhun, a-benn eizh deiz da-geñver an deiz-mañ ; *heute in zwei Tagen*, a-benn daou zevezh ha hiziv ; *am nächsten (folgenden) Tage*, antronoz, an deiz war-lerc'h, an deiz goude ; *zwei Tage später*, an eil antronoz ; *am Morgen des nächsten Tages*, antronoz vintin, antronoz veure ; *am Morgen des dritten Tages*, d'an trede deiz diouzh ar mintin ; *am Abend des folgenden Tages*, am Abend des nächsten Tages, antronoz da bardaez, antronoz d'abardaez ; *am vierunddreißigsten Tag*, d'ar pevarvet deiz ha tregont ; *am Vortage, am Tag vorher, den Tag vorher*, d'an derc'hent, en deiz a-raok, d'an deiz a-raok, derc'hent an deiz-se, en derc'hent / en deiz kent (Gregor) ; *zwei Tage vorher*, kentderc'hent ; *zwei Tage vor Weihnachten*, da gentderc'hent Nedeleg ; *am Tag ihrer Hochzeit*, deiz hec'h eured ; *an einem schönen sonnigen Tag*, dre un devezh eus ar re gaerañ ; *pro Tag*, da zeiz, an deiz, d'e zevezh, bemdez, a zevezh ; *er verdient achtzig Euro pro Tag*, pevar-ugent euro en deus a zevezh, gounit a ra pevar-ugent euro d'e zervezh, gounit a ra pevar-ugent euro an deiz ; *einmal pro Tag*, ur wech bep deiz, ur wech bemdez, ken alies ha bemdez ; *mehr als einmal pro Tag*, aliesoc'h eget bemdez ; *ich esse höchstens dreimal pro Tag*, tri fred bemdez eo ar muiañ a zebran ; *eines Tages, eines schönen Tages*, ur pezeiz, un deiz pe zeiz, deiz pe zeiz, un deiz, un deiz bennak, un devezh, un devezh pe unan all, un devezh dreist ar re all, un deiz kaer (Gregor) ; *eines Tages wird das Meer das Land überfluten*, erruout a raio e teuo ar mor war an douar ; *alle zwei Tage, jeden zweiten Tag*, a bep eil deiz, bep eil deiz, bep daou zevezh, bep eil devezh, un deiz diwar zaou, un deiz war bep daou ; *jeden zweiten Tag bekomme ich von ihr eine Flasche Milch*, beb eil devezh em bez ur voutailhad laezh diganti ; *in den letzten Tagen*, ergentaou, deizioù diwezhañ, en deizioù diwezhañ, en deizioù tremen, en deizioù tremenet, evit an deizioù ; *dieser bestimmte Tag, dieser eine Tag*, an deiz-mañ-deiz g. ; *in den nächsten Tagen*, evit an deizioù, en deizioù o tont, en devezhioù o tont ; *vor zwei Tagen*, daou zevezh a zo ; *Feiertag, Festtag*, deiz gouel g., deiz bras g., deiz dilabour g. ; *Tag der Arbeit*, gouel al Labourerien g., gouel al Labour g., gouel ar c'hentañ a viz Mae g., gouel kala-Mae g. ; *Tag der offenen Tür*, deiz an dorioù digor g. ; *die zwölf ersten Tage des Jahres*, ar gourdeizioù lies., ar gourdevezhioù lies. ; *auf seine alten Tage*, en e gozhni ; *in den Tag hinein leben*, bevañ diouzh an deiz, bevañ a-skrab hag a-ziskrab ; *sich einen guten Tag machen*, ober bourrus, kemer plijadur, kemer un tamm plijadur ; *glückliche Tage verbringen*, bevañ devezhioù eürus ; *jeder Tag bringt uns dem Tod näher*, tremen (dont) a ra an amzer hag ar vuhez a ziverr, an deizioù a dremen a zo o c'hen alies a gammed a reomp etrezek hor bez, ar marv a zedosta bemdez, kammed-ha-kammed ez a pep den d'ar vered ;

in den Tag hinein schlafen, chom da sac'hañ en e wele, kousket betek pell an deiz (betek uhel an deiz, hed ar mintinvezh) (Gregor), chom betek pell an deiz da vreinañ war e c'holc'hed, chom da flaeriañ, ober kousk mintin, diveureiñ, ober teil tomm en e wele, chom d'ober laou, menel da voueta laou, chom betek uhel an deiz da vagañ c'hwen en e wele ; *seinen guten Tag haben*, bezañ war e du mat, bezañ imoret mat, bezañ loariet-mat, bezañ e zevezhioù mat war an-unan ; *guten Tag ! demat ! devezh mat ! mont a ra ?* [kosh] demat gouloù ! ; *jemandem guten Tag wünschen*, demata u.b., boñjourañ u.b. ; *einen schönen Tag noch !* hetiñ a ran un devezh mat deoc'h ! ; *das schaffen wir nie an einem einzigen Tag*, n'eo ket se un devezhiad labour, ne vo ket graet dindan un devezh.

2. die Länge von Tag und Nacht, hed an deizioù hag an nozioù g. ; *während des Tages*, e-pad (e-doug) an deiz, war an deiz, en deiz, e-pad an deiz-gouloù ; *mitten am Tag*, e-kreiz an deiz, a-greiz an deiz, war-greiz an deiz, war gorf an deiz ; *am Tag kann man schlecht schlafen*, war an deiz (deiz-pad, a-hed-pad an deiz) n'eo ket aes kousket ; *am helllichten Tag*, dindan sklêrijenn an deiz, e-kreiz an deiz, e-kreiz an deiz kaer, a-greiz an deiz, war-greiz an deiz, war-greiz an deiz kaer, war gorf an deiz, e barr an deiz, en deiz anat, a-wel hag a-ouez d'an holl, dindan lagad an holl, e fas an heol hag e fas ar bed (Gregor) ; *im Winter sind die Tage kurz*, berr e vez an deiz e-kerzh ar goañv ; *die Tage werden nach und nach kürzer*, berraat a ra an deiz, war verraat ez a an deizioù, dont a ra an deiz da vezañ berroc'h, emañ an deiz o tiverrañ, mont a ra an deiz war ziverraat, berraet eo an deiz, bihanaat a ra an deiz, an noz a abreta bep abardaez, an deiz a zale bep beure ; *jetzt sind die Tage am kürzesten*, bremañ emañ an deiz en e verrañ ; *die Tage werden länger*, astenn a zo en deiz, astenn a ra an deiz, hiraat a ra an deiz, bevaat a ra an deiz, digeriñ a ra an deiz ; *die Tage sind länger geworden*, astennet eo an deiz, bevaet eo an deiz, hiraet eo an deiz, aet eo an deiz war zigeriñ ; *an manchen Tagen*, devezhiennoù, devezhiennoù a vez ; *an manchen Tagen geht alles schief*, devezhiennoù e ya pep tra a-dreuz ; *bei Tag ausgehen*, mont er-maez war an deiz, mont er-maez pa vez deiz ; *ganz früh am Tage*, abred-mat, da c'houlou-deiz, da sav an deiz, mintin-c'houlou-deiz, abredik diouzh ar mintin, mintin-mat ; *der Tag bricht an*, emañ an deiz o tarzhañ, emañ ar gouloù-deiz o sevel, emañ an deiz o c'houlouañ, emañ an deiz o skleuriñ, emañ an deiz o wennaat, kregiñ a ra an deiz da wennañ, yaouank eo an deiz, sevel a ra ar beure, emañ an amzer war zirouzañ, emañ an deiz o verkañ, emañ an deiz o strinkañ, setu ma strink an deiz, nozik eo c'hoazh ; *warten, bis der Tag anbricht*, gortoz ar splann ; *es wird schon heller Tag*, bras eo an deiz / uhel eo dijaik an deiz (Gregor), deiz a-walc'h eo dija, deiz bras eo anezhi dija, erru eo sklaer an deiz ; *der Tag geht zur Neige (auf die Neige)*, emañ kozh an deiz, kozh eo an deiz, erru eo pell an deiz, war e bare emañ an deiz, izelaat (mont) a ra an deiz, an deiz a denn d'e fin, sernnoziñ (abardaeziñ, rouznnoziñ) a ra, emañ o sernnoziñ, emañ ar serr-noz o tont, nosaat a ra, an deiz a ya a-raok, war an echu emañ an deiz, emañ an noz o serriñ ; [tr-l] *das liegt klar zu Tage*, anat eo an dra-se, sklaer evel an deiz eo ; *Mut an den Tag legen*, diskouez

kalon, diskouez nerzh-kalon, diskouez bezañ kalonek, diskouez bezañ kadarn ; *er legte keinen besonderen Eifer an den Tag*, ne ziskouezas ket bezañ entanet dreistmuzul, ne'z eas ket a c'hoari gaer ganti, ne oa ket aet da vat-kaer ganti, ne oa ket aet a-zevri-kaer ganti, ne oa ket aet a-zevri-kaer dezhi, ne oa ket lamprek warni, hennezh a oa pouer da labourat, mont a rae pouer gant al labour, lugut e oa da labourat, n'en doa ket lañs da labourat ; *an den Tag kommen*, bezañ diskuliet, bezañ lakaet war zizolo, bezañ lakaet war wel, bezañ lakaet e gwel, bezañ lakaet en deiz anat, bezañ diskouezet e fas an heol hag e fas ar bed (Gregor), diguzhat, diguzhañ ; *die Wahrheit kommt nach und nach an den Tag*, krog eo ar wirionez da skediñ, krog eo ar wirionez da splannaat ; *die Sonne bringt es an den Tag*, pig pe vran a gan - pig pe vran a ouezo ; *es kommt doch alles an den Tag*, ul lagad a zo hag a wel pep tra - pig pe vran a gan - pig pe vran a ouezo - en don eus ar puñs kuzhet, ar wirionez a vezo laosket - nend eus tra ken kuzhet ha na anavezor un deiz ; *jeder Tag hat seine Plage*, warc'hoazh e vo deiz c'hoazh - a-walc'h eo e boan da bep devezh - warc'hoazh e tarzho c'hoazh an deiz - an amzer a bad pell ha pep hini a ya pa c'hell - pep tra a zeuy d'e goulz - mont a-lamm ne dalv netra nemet c'hwen a ve da bakañ - n'eo ket erru ar mor - n'emañ ket ar moc'h war ar gwinizh du - amzer 'zo - an hini a ya fonnus a ya pell, an hini a ya difonn a ya gwell - karrig a red ne bad ket - neket o vont da lazhañ an tan emaomp ; *morgen ist auch noch ein Tag*, warc'hoazh e vo deiz c'hoazh, warc'hoazh e tarzho c'hoazh an deiz ; *es ist noch nicht aller Tage Abend*, n'eo ket ret c'hoazh stlapañ ar boned war-lerc'h an tog, n'eo ket graet ganeomp c'hoazh, n'eo ket ret c'hoazh stlepel ar billig goude an trebez ; *man soll den Tag nicht vor dem Abend loben*, na ganit ket ken abred diouzh ar beure betek-gouzout e c'hwibanfec'h emberr, arabat gwerzhañ ar vior e revr ar yer, ret eo gortoz an noz evit lavarout eo bet kaer an deiz, dibaot ar yar na goll he vi o kanañ re goude dozviñ, a-raok kanañ ar gousperoù e ranker anaout an oferenn-bred, pa c'hoarzh an den re e ouel goude se, arabat ober ar youc'hadeg a-raok ar varradeg, an neb a gan diouzh ar beure a ouel lies d'abardaez, re uhel e kan ho kilhog.

3. breujoù lies., kendalc'h g., kembod g., azezoù lies. ; *Bundestag*, [Bro-Alamagn] Bundestag g., Breujoù ar c'hevread lies., dieta b. ; *Parteitag*, kendalc'h ur gostezenn bolitikel g.

4. [relij.] *der Jüngste Tag*, ar Varn Ziwezhañ b., deizh ar Varn g., deiz ar Varn Ziwezhañ g., ar varnadeg-veur b.

5. [mengleuz.] *unter Tag(e) arbeiten*, labourat e foñs ar vengleuz ; *über Tag*, en dizolo, war ar frank, dindan an amzer, dindan an deiz ; *zu Tage fördern*, a) eztennañ, korvoiñ ; b) [dre skeud.] lakaat war wel, lakaat e gwel, lakaat en deiz anat, diskuliañ, lakaat war zizolo, reiñ avel [d'udb], diskouez [udb] e fas an heol hag e fas ar bed (Gregor).

6. mizioù lies., amzerioù lies., bleuñv str., merkoù lies., diwad miziek g., flus-gwad miziek g., koll-gwad miziek g., traoù lies. ; *sie hat ihre Tage*, hec'h amzerioù he deus, he mizioù he deus, gant he mizioù emañ, he mizioù a zo ganti, meurlarjez a zo er gêr, meurlarjez a zo ganti, emañ

he zraoù ganti ; *ihre Tage wollen nicht auftreten*, mouzhet eo hec'h amzer outi.

Tag² g. (-s,-s) : [stlenn.] balizenn b.

tagaus Adv. : *tagaus, tagein*, bemdez-c'houlou, bep a damm bemdez, bemdez Doue, ken alies ha bemdez, bemdez-bemdez, bemdez-resis, bemdez-buhez, bembez-ordinal, Sul-ouel ha pemdez, Sul-gouel-pemdez, Sul-ouel-pemdez, eus an eil devezh d'egile, deizh-ha-deiz, a zeiz da zeiz.

tagblind ag. : [loen.] nozweler, hag a wel mat diouzh an noz ha dispis diouzh an deiz, niktalop.

Tagdienst g. (-es) : labour diouzh an deiz g., labour war an deiz g. [*enebet ouzh : Nachtdienst*, servij noz g., labour diouzh an noz] ; *Tagdienst haben*, bezañ e dro da labourat diouzh an deiz, labourat war an deiz.

Tagebau g. (-s) : mengleuz digor b., mengleuz dindan an deiz b.

Tageblatt n. (-s,-blätter) : pemdezieg g.

Tagebuch n. (-s,-bücher) : 1. [kenwerzh] deizlevr g. ; 2. emgazetenn b., koundeziadur g.

Tagedieb g. (-s,-e) : skoeñver g., feneant g., dibreder g., toull diboañ g., Fañch an Didalvez g., sonnard g., sach war-dreñv g., kac'h-moudenn g., landread g., lezireg g., louangen g., paourkaezh den g., brein boued g., koll-e-vara g., koll-e-voued g., koll-bara g., koll-boued g., didalvez g., pezh didalvez g., labaskenn b., laer-e-vara g., laer-e-voued g., laer-e-amzer g., tra didalvez g., pezh dilamprek g., pladorenn b., den lifret g., den hualet g., penn-karn g., penn pout g., foerouz g., tamm foerouz g., kalficher g., landore g., landregenn g., lanfre g. [*liester lanfreidi*], lanfread g. [*liester lanfreidi*], lantouzer g., luduenn b., leubeurc'henn g., lochore g., chuchuenn b., magadenn b., magadell b., travelgen g., peul g.

Tagegeld n. (-s,-er) : 1. gwaredoù deiziek ar c'hedskor lies., P. digoll pemdeziek g. ; 2. gouzeulad deiziek g., P. digoll pemdeziek g., frejoù hent pemdeziek lies.

tagein Adv. : *sellit ouzh tagaus*.

tagelang ag./Adv. : a) e-pad devezhioù ha devezhioù, meur a devezh, e-pad un toullad mat a zevezhioù, e-doug un toullad mat a zevezhioù ; b) a-hed an deiz, etre daou benn an deiz, eus an eil sklêrijenn d'eben.

Tagelohn g. (-s,-löhne) : gopr deiziek g., gopr pemdeziek g., gopr un devezhiad labour g. ; *im Tagelohn stehen, im Tagelohn arbeiten*, mont diouzh an deiz, devezhiañ, devezhiata, mont war zevezh, bezañ war zevezh, labourat diouzh an deiz, chom war zevezh.

Tagelöhner g. (-s,-) : devezhour g., devezhiour g., devezhier g., devezhiataer g., goprdevezhour g., gounideg g. ; *als Tagelöhner arbeiten*, mont diouzh an deiz, devezhiañ, devezhiata, mont war zevezh, bezañ war zevezh, labourat diouzh an deiz, chom war zevezh.

tagen V.gw. (hat getagt) : 1. tarzhañ, sevel, goulaoiñ, strinkañ, merkañ ; *es tagt (der Morgen tagt)*, emañ an deiz o tarzhañ, emañ ar gouloù-deiz o sevel, emañ an deiz o c'houlaoiñ, emañ an deiz o skleuriñ, emañ an deiz o wennañ, kregiñ a ra an deiz da wennañ, yaouank eo an deiz, sevel a ra ar beure, emañ an amzer war zirouzañ, emañ an deiz o verkañ, emañ an deiz o strinkañ, setu ma strink an deiz, nozik eo c'hoazh ; 2. derc'hel kuzul, delc'her e azezoù, delc'her ur vodadeg, bezañ bodet, bezañ gant un dalc'h, sezañ, divizout,

breutaat, daelañ, kendaelañ, en em guzuliañ ; *die Abgeordneten tagen*, bodet eo ar gannaded, gant dalc'h ar breudoù emañ ar gannaded ; *der Kongress wird in Düsseldorf tagen*, dalc'het e vo ar c'hendalc'h e Düsseldorf, e Düsseldorf emañ ar c'hendalc'h da vezañ.

Tagen n. (-s) : dalc'h g.

Tagesablauf g. (-s,-abläufe) : implij-amzer an devezh g., roll-labour g., roll an devezh g., deizroll g.

Tagesanbruch g. (-s) : gouloù-deiz g., goulaoiñ-deiz g., goulaoiñ an deiz g., tarz-deiz g., tarz an deiz g., tarzbig an deiz g., ruzigenn b., rouz-beure g., strink an deiz g., deroù-deiz g., deroù an deiz g., gwazhenn-an-deiz b., gwenn an deiz g., kelig an deiz g., pellgent g., yaouankiz an deiz b. ; *bei Tagesanbruch*, da sav an deiz, da c'houlou-deiz, da strink an deiz, d'an tarz-deiz, da c'houlaoiñ an deiz, da darzh an deiz, da rouz-beure, kentizh ha gouloù-deiz, pa vez nozik c'hoazh, war-dro ar pellgent ; *vor Tagesanbruch*, a-raok tarz an deiz ; *vor Tagesanbruch aufstehen*, sevel a-raok an deiz.

Tagesarbeit b. (-,-en) : devezhiad g., devezhiad labour g., devezh g., devezhienn b.

Tagesausflug g. (-s,-ausflüge) : baleadenn un devezh b., tro-vale un devezh b., troiad un devezh b., troad un devezh b., ergerzh un devezh g., ergerzhadeg un devezh b.

Tagesbefehl g. (-s,-e) : [lu] roll an devezh g.

Tagescreme b. (-,-s) : dienn deiz g., koaven deiz g.

Tagesdauer b. (-) : hed an deiz g., hirder an deiz g., hirded an deiz b., pad an deiz g.

Tagesdecke b. (-,-n) : lenn-wele b., golo gwele g., pallenn g.

Tagesdienst g. (-es) : labour diouzh an deiz g., labour war an deiz g. [*enebet ouzh : Nachtdienst*, servij noz g., labour diouzh an noz] ; *Tagesdienst haben*, bezañ e dro da labourat diouzh an deiz, labourat war an deiz.

Tageseinnahme b. (-,-n) : [kenwerzh] 1. enkef an deiz g. ; *wir haben heute eine gute Tageseinnahme erzielt*, ur sachad mat hon eus bet hiziv, koezhed eo brav an arc'hant er c'hef hiziv, un devezh mat hon eus graet hiziv ; 2. enkef pemdeziek g., enkef deiziek g.

Tagesfest n. (-es,-e) : fest-deiz g./b.

Tagesgeld n. (-s,-er) : arc'hant diouzh an deiz g., arc'hant deizat g.

Tagesgespräch n. (-s,-e) : *es ist das Tagesgespräch*, bez emañ an dra-se dindan teodoù an dud, ne gomzer a gen, e pep lec'h e vez klevet anv eus an dra-se, kaoz vras a zo eus an dra-se hiziv.

Tagesgrauen n. (-s) : gouloù-deiz g., goulaoiñ-deiz g., goulaoiñ an deiz g., tarz-deiz g., tarz an deiz g., tarzbig an deiz g., ruzigenn b., rouz-beure g., strink an deiz g., deroù-deiz g., deroù an deiz g., gwazhenn-an-deiz b., gwenn an deiz g., kelig an deiz g., pellgent g., yaouankiz an deiz b. ; *bei Tagesgrauen*, da sav an deiz, da c'houlou-deiz, da strink an deiz, d'an tarz-deiz, da darzh an deiz, da rouz-beure, pa vez nozik c'hoazh, war-dro ar pellgent.

Tageskarte b. (-,-n) : 1. [kegin.] roll meuzioù an deiz g. ; 2. bilhed hag a dalv evit un devezh g., bilhed un devezh g., tiked hag a dalv evit un devezh g., tiked un devezh g.

Tageskasse b. (-,-n) : 1. [c'hoariva] kef digor war an deiz g. ; 2. [kenwerzh] enkef an deiz g.

Tagesklinik b. (-,-en) : klinikenn digor war an deiz b.

Tageskurs g. (-es,-e) : [arc'hant.] feur an deiz g.
Tageslänge b. (-,-n) : hed an deiz g., hilder an deiz g., hirded an deiz b., pad an deiz g.
Tageslicht n. (-s) : 1. *das Tageslicht*, sklêrijenn an deiz b., gouloù an deiz g. ; *bei Tageslicht arbeiten*, labourat ouzh sklêrijenn an deiz ; *gedämpftes Tageslicht*, amheol g., damc'houlou g., amc'houlou g., damskeud g., brizhskeud g., brizheol g., brizhc'houlou g., damsklêrijenn b. ; *helles Tageslicht*, splanner an deiz g. ; 2. *in vollem Tageslicht*, e fas an heol hag e fas ar bed / en deiz anat (Gregor), e-kreiz (war-greiz) an deiz ; 3. [dre skeud.] *ans Tageslicht kommen*, bezañ diskuliet d'an holl, bezañ lakaet en deiz anat, bezañ lakaet war zizolo, bezañ lakaet war wel, bezañ lakaet e gwel, bezañ lakaet en deiz anat, bezañ diskouezet e fas an heol hag e fas ar bed (Gregor), diguzhat, diguzhañ, splannaat, anataat ; *die Wahrheit kommt nach und nach ans Tageslicht*, krog eo ar wirionez da skediñ, krog eo ar wirionez da splannaat.
Tageslichtprojektor g. (-s,-en) : kilvanner g.
Tagesmarsch g. (-es,-märsche) : 1. kerzhadeg un devezh b., kerzh un devezh g., kerzhadenn un devezh b., tennad-hent un devezh g. ; 2. devezhiad kerzh g., devezhiad kerzhet g., devezh bale g., devezh kerzhet g., devezh hent g. ; *bis zu diesem Dorf sind es noch drei Tagesmärsche*, emañ ar gêriadenn-se war-hed tri devezh kerzhet (tri devezh hent, tri devezh kerzh, tri devezh bale) ac'hanen.
Tagesmitte b. (-,-n) : kreistevezh g. ; *um die Tagesmitte, zur Tagesmitte*, war-greiz an deiz, e-kreiz an deiz.
Tagesmutter b. (-,-mütter) : skoazellerez-vamm b., magerez b., plac'h bugale b., plac'h krot b.
Tagesordnung b. (-,-en) : roll-labour g., roll an devezh g., deizroll g., programm an devezh g. ; *auf die Tagesordnung setzen*, lakaat war an deizroll, lakaat war ar roll-labour ; *die Tagesordnung des Ministerrates*, roll-labour kuzul ar vaodierned g. ; *zur Tagesordnung übergehen*, lakaat (tennañ) ar gaoz war ar roll-labour (war roll an deiz) ; *an der Tagesordnung sein*, a) bezañ war ar roll-labour, bezañ war roll an devezh, bezañ da ober hiziv ; b) [dre skeud.] bezañ ur c'hraf a vremañ hag a ranker plediñ gantañ.
Tagesordnungspunkt g. (-s,-e) : kraf war an deizroll g., kraf war ar roll-labour g., poent eus an deizroll g., poent eus ar roll-labour g.
Tagespresse b. (-) : kazetennoù an deiz lies. ; *die Tagespresse lesen*, lenn keleier an deiz, lenn kazetennoù an deiz.
Tagesreise b. (-,-n) : 1. beaj un devezh b. ; 2. devezhiad beaj g., devezh beajiñ g.
Tagesreste lies. : [bred., Freud] dilerc'hioù deiz lies.
Tagesatz g. (-s,-sätze) : 1. [mezeg.] priz an devezh g. ; 2. tell-gastiz a-geñfeur gant ar gopr pemdeziek (gant ar gopr deizek) b.
Tageschau b. (-) : abadenn geleier er skinwel b., keleier skinwel lies.
Tagesumsatz g. (-s,-umsätze) : [kenwerzh] 1. gwerzh an deiz b. ; 2. kengreadur un devezhiad g., kengreadur deizek g.
Tageswärme b. (-) : gwrez an deiz b., nerzh an deiz g.
Tageswert g. (-es,-e) : feur g.

Tageszeit b. (-,-en) : eur b., koulz g. ; *zu jeder Tageszeit*, da bep eur / da bep koulz (Gregor), forzh pegoulz, forzh peur ; *zu dieser Tageszeit*, d'ar c'houlz-se eus an deiz.
Tageszeitung b. (-,-en) : pemdezieg g., kazetenn bemdeziek b.
tageweise Adv. : diouzh an deiz, war zevezh ; *tageweise arbeiten*, mont diouzh an deiz, devezhiañ, devezhiata, mont war zevezh, bezañ war zevezh, labourat diouzh an deiz.
Tagewerk n. (-s,-e) : devezhiad labour g.
Tagfalter g. (-s,-) : [loen.] balafenn deiz b., pobelan g., aelig-Doue g., yarig-an-hañv b., aelig-hañv g., melvenn b., barbellig g.
Taggeld n. (-s,-er) : [Bro-Suis] 1. gwaredoù deizek ar c'hedskor lies., P. digoll pemdeziek g. ; 2. gouzeulad deizek g., P. digoll pemdeziek g., frejoù hent pemdeziek lies.
taghell ag. : *es ist taghell*, deiz eo, deiz eo anezhi, tarzhet (goulaouet, sklaer, uhel) eo an deiz, bras eo an deiz (Gregor).
-tägig ag. : *dreitägiger Ausflug*, ergerzhadenn tri devezh b., tro-vale tri devezh b., troiad tri devezh b., troad tri devezh b., ergerzh tri devezh g., ergerzhadeg tri devezh b.
Tagliatelle lies. : [kegin.] tagliatelle g.
täglich ag. : deizek, pemdeziek, pemdez ; *der tägliche Kleinkram*, al labourioù pemdez lies., tammig reuz ar pemdez g., ar c'hozh plegoù lies., trepetoù ar vuhez pemdeziek lies., morloc'h ar pemdez g., turlut ar pemdez g., ar standur b.
Adv. : bemdez, ken alies ha bemdez, da zeiz, an deiz, d'e zevezh, deiz-ha-deiz, eus an eil devezh d'egile, a zeiz da zeiz, bemdez-c'houlou, bemdez-ordinal ; *diese Kuh gibt täglich dreißig Liter Milch*, ar vuoc'h-se a daol tregont litrad laezh d'he devezh.
Taglichtnelke b. (-,-n) : yarig-lart b., bleuñv-kilhog str., bokedoù laou lies.
Tagliste b. (-,-n) : [Bro-Suis] roll-labour g., roll an devezh g., deizroll g.
Tagraubvogel g. (-s,-vögel) : [loen.] evn-preizh deiz g., labous-preizh deiz g.
Tagreise b. (-,-n) : [Bro-Suis] 1. beaj un devezh b. ; 2. devezhiad beaj g., devezh beajiñ g.
tags Adv. : *tags zuvor*, en derc'hent, d'an derc'hent, en deiz (d'an deiz) a-raok ; *tags darauf*, antronoz, d'an deiz (en deiz) war-lerc'h.
Tagsatzung b. (-,-en) : [gwir] deiz ar breud g.
tagsüber Adv. : war an deiz, e-kerzh an deiz, diouzh an deiz, e-doug an deiz, deiz-pad, e-tro an deiz, a-hed-pad an deiz, etre an div sklêrijenn, e-pad an deiz-gouloù, war gorf an deiz ; *tagsüber kann man nur schlecht schlafen*, war an deiz n'eo ket aes kousket, war gorf an deiz n'eo ket aes kousket.
tagtäglich Adv. : bemdez-c'houlou, bep a damm bemdez, bemdez Doue, ken alies ha bemdez, bemdez-bemdez, bemdez-resis, bemdez-ordinal, Sul-ouel ha pemdez, Sul-gouel-pemdez, Sul-ouel-pemdez, eus an eil devezh d'egile, deiz-ha-deiz, a zeiz da zeiz.
Tagtraum g. (-s,-träume) : deizvre b., huñvre e dihun g./b., rambre g., randon g., reze g., rez g., valgori g., huñvreadenn b.

Tagundnachtgleiche b. (-,n) / **Tag-und-Nacht-Gleiche** b. (-,n) : kedez b., keidel b. ; *Frülingstagundnachtgleiche*, kedez-Veurzh b. ; *Herbst-Tagundnachtgleiche*, kedez an dilost-hañv b., kedez diskar-amzer b., kedez-Wengolo b.

Tagung b. (-,en) : kendalc'h g., dalc'h g., azezoù lies., bodadeg b., emvod g., emvodadeg b., bodadenn b., displegadeg b., emguzuliadeg b., breutadeg b., kendiviz g., kendaël b. ; *Jahrestagung*, bodadeg vloaz b.

Tagungsteilnehmer g. (-s,-) : kendalc'hiad g., emvoder g.

Tagungsteilnehmerin b. (-,nen) : kendalc'hiadez b., emvoderz b.

Tagwache b. (-) : [lu, Bro-Aostria] dihun g.

Tagwerk n. (-s,-e) : [Bro-Suis] devezhiad labour g.

Tagzeitenbuch n. (-s,-bücher) : [relij.] eurioù lies., eureier lies.

Tagzeitenliturgie b. (-) : [relij.] eurioù lies., eureier lies.

Taifun g. (-s,-e) : tifon g., kelc'hwidenn b.

Taiga b. (-) : taiga g.

Taigaspitzmaus b. (-,spitzmäuse) : [loen.] minoc'h teñval g.

Taille b. (-,n) : 1. [korf.] bandenn b., dargreiz g., kreiz g. ; *bis zur Taille*, betek e zargreiz, betek ar vandenn, betek hanter e gorf, betek an divgroazell ; 2. [gwiad.] ment b. ; *auf Taille gearbeitetes Kleid*, dilhad dres g., dilhad dreset g. ; 3. [istor, Bro-C'hall] tailh b.

tailliert ag. : [gwiad.] dres, dreset ; *tailliertes Kleid*, dilhad dres g., dilhad dreset g.

Taiwan n. : Taiwan b.

Tajo g. (-pe-s) : Tajo b.

Takel n. (-s,-) : [merdead.] palank g., traouilh g.

Takelage b. (-,n) : [merdead.] paramantoù ur vag lies., kerdin-lestr lies., fardaj g., greiamant g.

takeln V.k.e. (hat getakelt) : paramantiñ, fardañ, greiañ.

Takelung b. (-) : [merdead.] 1. paramanterezh g., greiañ g. ; 2. paramantoù ur vag lies., kerdin-lestr lies., fardaj g., greiamant g.

Takelwerk n. (-s) : [merdead.] paramantoù ur vag lies., kerdin-lestr lies., fardaj g., greiamant g.

Takt g. (-s,-e) : 1. [sonerezh] mentadurezh b., mentad g., mentadur g., kaskouezh g. ; *Dreiviertelakt*, mentad tri zaol g., mentad tri fred g., mentad tri fred-amzer g., lusk triel g. ; *den Takt angeben, den Takt schlagen*, bommañ ar mentad (Gregor), mentadañ, mentata, skeiñ ar ventadurezh, mentañ [ar c'horoll, ur ganaouenn, un ton], rein lusk [d'ar c'horoll, d'ur ganaouenn, d'un ton] ; *im Takt*, a-gellusk, a bep eil, ingal bep eil, ingal d'ar paz, a-gengammed, d'ar paz mentet, diouzh ar mentad, gant kadañs, e kadañs ; *im Acht-Minuten-Takt*, bep eizh munutenn.

2. *aus dem Takt kommen*, a) koll ar gadañs ; b) [dre skeud.] koll e oremuz, en em rouestlañ (Gregor) ; *jemanden aus dem Takt bringen*, a) lakaat u.b. da goll ar gadañs ; b) [dre skeud.] divarc'hañ (abafiñ, bac'hiñ, strafuilhañ, chalmiñ) u.b., strafuilhañ spered u.b., troc'hañ e speredenn d'u.b., troc'hañ neudenn e soñjoù d'u.b., luziañ u.b., troc'hañ poell e soñjoù d'u.b., ober d'u.b. koll e neudenn, lakaat u.b. da goll e oremuz, lakaat u.b. berr, saouzañ u.b. (Gregor).

3. [dre heñvel.] *der Takt der Maschinen*, fraoñverezh ar mekanikoù g. ; *Arbeitstakt*, daskas-labour g., kadañs al labour b., mentadur al labour g., talm al labour g.

4. [tekn.] taol g., pred-amzer g. ; *der Viertaktmotor*, ar c'heflusker pevar zaol g., ar c'heflusker pevar fred g., ar c'heflusker pevar fred-amzer g.

5. kuñvelezh b., evezhegiezh b., dilikatiri b., stek g., finded b., finder g., kizidigezh b., blizidigezh b., santidigezh b., soutilded b. ; *es fehlt ihm an Takt*, chom a ra gantañ da zeskiñ c'hoazh, lourt (dibalamour, amzereat, dizoare, dizereat, amzere) eo a-wechoù, n'eo ket dilikat tamm ebet, n'eo ket kuñv neudenn ebet, n'eo ket un den dereat, pounner eo e votoù, ne oar ket ar stek ; *Mangel an Takt*, diouer a zilikatiri g., pounnerded b., pounnerder g., lourdiz b., lourdoni b., botoù pounner lies. ; *er geht mit Takt vor*, gouzout a ra treiñ e grampouezhenn, gouzout a ra ar stek.

taktfest ag. : 1. skiant ar mentad gantañ ; 2. disaouzan, divrall, difrom, distrafuilh.

Taktgeber g. (-s,-) : [stlenn.] eurier g., padrezher g.

Taktgefühl n. (-s) : kuñvelezh b., evezhegiezh b., dilikatiri b., stek g., finded b., finder g.

taktieren V.gw. (hat taktiert) : 1. [sonerezh] bommañ ar mentad (Gregor), mentadañ, mentata, skeiñ ar ventadurezh ; 2. [dre skeud.] lakaat ur c'haderezh da dremen er pleustr ; 3. *geschickt taktieren*, gouzout treiñ e grampouezhenn, gouzout ar stek.

Taktik b. (-,en) : 1. taktik g., kaderezh g., brezelekaerezh g., doare-ober g. ; *seine Taktik ändern*, cheñch penn d'e vazh ; 2. [brezeloniezh] kadoniezh b., kadouriezh b., taktik g.

Taktiker g. (-s,-) : taktikour g., kadoniour g.

taktisch ag. : 1. kad-, kadoniell, kadouriezhel ; *taktische Waffen*, kadarmoù lies. ; *taktische Raketenwaffe*, kadfuc'hell b. ; 2. [dre skeud.] *taktisch vorgehen*, gouzout treiñ e grampouezhenn, gouzout ar stek.

taktlos ag. : pounner e votoù, lourt, dibalamour, amzereat, dizoare, dizereat, dijaoj, amzere, diaviz ; *taktlose Worte*, gerioù dizampart lies.

Taktlosigkeit b. (-) : diouer a zilikatiri g., pounnerded b., pounnerder g., lourdiz b., lourdoni b., botoù pounner lies., diavizded b.

taktmäßig ag. : a-gellusk, a bep eil, ingal bep eil, ingal d'ar paz, a-gengammed, d'ar paz mentet, diouzh ar mentad, gant kadañs, e kadañs.

Taktmesser g. (-s,-) : menter g., mentataer g., bommer g., mentader g.

Taktstock g. (-s,-stöcke) : gwialenn ar penn orkestra b., gwalenn-ventadañ b., bazh (gwalenn b.) ar pennsoner b.

Taktstrich g. (-s,-e) : [sonerezh] sparl mentad g.

Taktteil g. (-s,-e) : pred-amzer g., pred g. ; *betonter Taktteil*, [sonerezh] pred-amzer kreñv g., pred kreñv g. ; *unbetonter Taktteil*, pred-amzer gwan g., pred gwan g.

taktvoll ag. : kuñv, dilikat, santidik, leun a guñvelezh, sichant, sev, hag a oar ar stek.

Taktzeit b. (-,en) : daskas-labour g., kadañs al labour b., mentadur al labour g., talm al labour g.

Tal n. (-s,Täler) : 1. traoñienn b., saonenn b., saon b., saonenn b., deval g., devalenn b., flagenn b., flondrenn b., kampoullenn b., nant g., traoñ g. [*liester* traoñioù, trevier], izelenn b., pantenn b. [*liester* pantennoù,

pantoù], stankenn b., toullenn b. ; *enges Tal*, kanienn b., stankenn b. ; *kleines Tal*, saon b., kampoùlenn b., kanienn b., kampoùl g., gwantenn b., toullenn b., traoñ g., komm g., flondrenn b., san b. ; *Hochtal*, uheldraoñienn b. ; *feuchtes Tal*, flagenn b. ; *des Tales Grund*, deun an draoñienn g. ; *zu Tal fahren*, diruilhañ gant ar menez da-gaout (war-gaout) an draoñienn, mont gant red an dour ; *der Gießbach stürzt zu Tal*, diruilhañ a ra ar froud gant ar menez da-gaout (war-gaout) an draoñienn ; *die Lawine schleuderte riesige Felsbrocken zu Tal*, an disac'hadenn-erc'h a ziruilhas melloù reier (moñsoù reier) da draoñ ar menez ; *das Loiretal*, Traoñienn al Liger b. ; *ein mit Obstbäumen bepflanztes Tal*, un draoñiennad frouezhenned b. ; *das Tal versinkt im Nebel*, *das Tal verschwimmt im Nebel*, neuñviñ a ra an draoñienn el latar, beuzet eo an draoñienn el latar, koñfontañ a ra an draoñienn el latar ; *das Tal ohne Wiederkehr*, an Draoñienn hep Distro b. ; **2.** [dre skeud., merdead.] *das Wellental*, an toull etre div wagenn g., ar bern kleuz g. ; **3.** *über Berg und Tal*, a zeval da venez, a venez da zeval - a-hed ar vro - dre draoñienn ha menez - dre grec'h ha traoñ - dre gleuz ha garzh - a votenn da flagenn - a-dreuz karter ; *über Berg und Tal wandern*, mont a zeval da venez, a venez da zeval - skampañ traoñienn ha menez - mont a votenn da flagenn - foetañ bro dre draoñienn ha menez - mont dre grec'h ha traoñ - mont dre gleuz ha garzh - fustañ bro - dornañ bro - redek bro - redek hent - redek hentoù - mont dre an hentoù - gwelet bro - bale bro - galoupat bro - galoupat an hentoù - mont a-dreuz karter - mont krec'h-traoñ - mont a-hed ar vro - redek ar c'hwitell - mont dre c'hêrioù ha broioù - foetañ (pilat, bale, dornañ, fustañ, rahouennata) hent - tennañ bro - roulat ar bed - ruilhal dre an hentoù.

talab / talabwärts Adv. : war-zu an draoñienn, d'an traoñ, war-naou, war-draoñ, war-ziskenn, war-ziribin, war-bouez traoñ.

Talar g. (-s,-e) : sae b., robenn b., simarenn b., toga b.

talaufwärts Adv. : **1.** [bezañ lec'hiet] uheloc'h ; **2.** [mont] a-enep red an dour ; **3.** war-laez, d'an nec'h, ouzh krec'h, da laez, d'al laez, war-laez, d'al lein, etrezek an uhel, etramek an uhel, da-geñver an uhel, war-sav, war-bign, war-grec'h.

Talbewohner g. (-s,-) : traoñiennad g.

Talbrücke b. (-,-n) : karrbont g., meurbont g.

Tälchen n. (-s,-) : saon b., kampoùlenn b., kanienn b., kampoùl g., gwantenn b., toullenn b., traoñ g., komm g., flondrenn b., san b.

Talenge b. (-,-n) : enkadur g., kev g., strizhenn b.

Talent n. (-s,-e) : **1.** donezon g./b., mailhoni b., mailhder g., mailhded b., chemet g., chem. g., stek g., fil g., galloudoù dispar lies., galloudezhioù dispar lies. ; *er hat Talent zum Zeichnen (zum Zeichner)*, donezonet-kaer eo evit tresañ, ur pabor eo war an tresañ, donezonoù en deus e beg e vizied, ar stek en deus da dresañ, ampart eo da gundiñ e greion ; *schlummernde Talente*, donezonoù morgousket lies., donezonoù e galloud lies. ; **2.** [den] mailh g., c'hwil g., dañvad g., houad g., maout a zen g., hinkin g., pabor g., ki g., kole g., tad den g., tarin g., tarinez b., mestr d'ober g., mestrez d'ober b. ; *ein darstellerisches Talent*, un dezerc'her donezonet-kaer g., ur c'hoarier donezonet-kaer g. ; **3.** [moneiz] talant g.

talentiert ag. : donezonet-kaer, iijnet-kaer, dornet-mat, mailh, dres, apert, ouesk, galloudoù dispar dezhañ ; *ein talentierter Chirurg*, ur mailh a surjian g., ur surjian akuit war e vicher g., ur surjian dornet d'e vicher g.

talentlos ag. : dibourvez diouzh donezonoù, dibourvez diouzh mailhoni, donezonet-fall, dornet-fall, divalav war udb, lavek, dister.

Talentlosigkeit b. (-) : diouer a zonezonoù g., diouer a vailhoni g., lavegezh b., distervez b.

Talentschmiede b. (-,-n) : magerezh tud dreistbarrek b.

talentvoll ag. : donezonet-kaer, iijnet-kaer, dornet-mat, mailh ; *ein talentvoller Chirurg*, ur mailh a surjian g., ur surjian akuit war e vicher g., ur surjian dornet d'e vicher g.

Taler g. (-s,-) : **1.** [moneiz] taler g., real g., skoed g. ; *eine Elle Damast kostete fünf Taler*, pemp taler ar walenn e kouste al lien-damask ; **2.** [kr-l] *wer den Pfennig nicht ehrt, ist des Talers nicht wert*, a wenneien emaint tout - a wenneien, a wenneien e vez graet skoejeien - an eil nebeud a fonna egile - an eil nebeud a gresk egile - gant spilhoù e c'heller paeañ ur goumanant a gant skoed ma ve a-walc'h anezho - tamm-ha-tamm e vez graet e vragoù da Yannou - arboellañ pa garer, 'benn antronoz e kaver - arboellañ pa garer antronoz e kaver - kerc'heiz a lez pesk bihan a zebr melc'hwedenn d'he c'hoan - lur ha lur a sav da somm - an den n'eo ket pizh war e dra a ya abred da visac'hañ - bezañ pizh er c'homañsamant eo penn an hent d'an arboellamant - an arboellentez a stank an nor ouzh ar baourentez - ar foranerezh a gas an den da baour - an niver a raio bern - paour a c'hounez, paour a foet, paour n'en deus ezhomm yalc'h ebet.

Talfahrt b. (-,-en) : **1.** diskenn g. ; **2.** [dre skeud., armerzh] enkil g., gouzizenn b., flakenn b., flakadur g., diskar g., digresk g.

Talg g. (-s,-e) : **1.** soav g. ; *mit Talg einschmieren*, soavañ, induañ gant soav ; *mit Talg eingeschmiert*, soavek ; *Stück Talg*, soavenn b. ; *Mischung aus Teer und Talg zum Kalfatern der Schiffe*, kourrez g. ; **2.** [bev.] sebm g.

talgartig ag. : soavek, e doare ar soav, a-zoare gant ar soav, a-seurt gant ar soav.

Talgdrüse b. (-,-n) : [korf.] gwagrenn sebm b., gwagrenn soav b.

Talglappen g. (-s,-) : torch-soav g.

Talgletscher g. (-s,-) : skomredenn draoñienn b.

Talgrund g. (-s,-gründe) : penn traoñ ar ganienn g., strad an draoñienn g., deun an draoñienn g., goueled an draoñienn g. ; *feuchter Talgrund*, san b.

Talgkerze b. (-,-n) / **Talglicht** n. (-s,-er) : **1.** gouloù-soav g., kantol soav b., gouloù-lutig g., lutig g., lutigenn b., lut g., gouloù bleiz g. ; **2.** [dre skeud.] *P. ihm geht endlich ein Talglicht auf*, sevel a ra sklêrijenn dezhañ, kroget eo da gompren, dont a ra da gompren a-benn ar fin, gwelet a ra sklaeroc'h bremañ, divogediñ a ra e spered, dizallañ a ra.

Talgrückstände lies. : koc'hien soav g.

Taliban lies. : talibaned lies.

Talibankämpfer g. (-s,-) : taliban g., bezenour taliban g., milisian taliban g.

Talion b. (-) : heñvelboan b.

Talionslehre b. (-) : lezenn an heñvelboan b. [Gregor].

Talisman g. (-s,-e) : tilsam g., ardigell b., tasman g., grigri g., amuzetez b.
Talje b. (-,-n) : [merdead.] palank g.
taljen V.k.e. (hat getaljt) : [merdead.] palankañ.
Talk¹ g. (-s) : [maen.] talk g., skant-maen str., skant-sant-Fiakr str.
Talk² g. (-s,-s) : diviz g.
Talkessel g. (-s,-) : kelc'henn b., sirk g., stankenn b., saon g., kampoullenn b., kampoull g.
talkig ag. : talkek.
Talkmaster g. (-s,-) : lusker g., habaskaer g.
Talkmasterin b. (-,-nen) : luskerez b., habaskaerez b.
Talkpuder g./n. (-s) : talk g., skant-maen str., skant-sant-Fiakr str.
Talkshow b. (-,-s) : diviz g.
Talkum n. (-s) : talk g., skant-maen str., skant-sant-Fiakr str.
Talmi n. (-s) : brizhvarc'hadourezh b. bitrakoù lies., kac'herezh g., traoùajoù lies., peuzaoour g. ; *das ist Talmi*, danvez faos eo, un drevez eo, un drevezadenn eo, danvez marmouzet eo, un dambrezadenn eo, traoù chop tout !
Talmigold n. (-s) : fals aour g., peuzaoour g.
Talmud g. (-s,-e) : 1. Talmud g. ; 2. talmud g.
Talmulde b. (-,-n) : kelc'henn b., stankenn b., saon g., kampoullenn b., kampoull g., toullenn b., izelenn b., traoñ g., flondrenn b., kan g.
Talmudgelehrte(r) ag.k.g./b. : talmudour g.
talmudisch ag. : talmudek.
Talmündung b. (-,-en) : genoù ar stankenn g. ; *bei der Talmündung*, e genoù ar stankenn g.
Talon g. (-s,-s) : [kenwerzh] seulenn b.
Talpunkt g. (-s,-e) : [mat.] izegenn b.
Talrichtung b. (-) : diskenn gant ar stêr g.
Talschaft b. (-,-en) : [Bro-Suis] traoñiennad b., saonennad b., saonad g.
Talsole b. (-,-n) : 1. penn traoñ ar ganienn g., strad an draoñienn g., deun an draoñienn g., foñs plat an draoñienn g., goueled plat an draoñienn g., dan ar stankenn g. ; 2. [dre skeud.] flakadur g., flakenn b., amwerzh b., isvezh g.
Talsperre b. (-,-n) : chaoser g./b., bardell b., stankell b., fardell b., stoc'h g.
Talstufe b. (-,-n) : [skornredenn] begel g.
Talüberführung b. (-,-en) : karrbont g., meurbont g.
talwärts Adv. : war-zu an draoñienn, d'an traoñ, war-naou, war-draoñ, war-ziskenn, war-ziribin, war-bouez traoñ.
Talweg g. (-s,-e) : 1. hent hag a ya gant an draoñienn g. ; 2. [douar.] talweg g., linenn poentoù izelañ un draoñienn b.
Tamarinde b. (-,-n) : [louza.] 1. gwez-tamarindez str., gwez-tamarin str., tamarinenn b. ; 2. [frouezh] tamarindez str., tamarinenn b.
Tamariske b. (-,-n) : [louza.] tamariskl str., gwez-tamariskl str., lorn g.
Tamariskengrasmücke b. (-,-n) : [loen.] devedig-tamariskl g.
Tambour g. (-s,-e) : 1. tabouliner g. ; 2. [tisav.] taboulin b. ; 3. stern brodañ g., taboulin vrodañ b.

Tamburin n. (-s,-e) : 1. [sonerezh] taboulinig b., hirdaboulin b., taboulin stirlink b. ; 2. stern brodañ g., taboulin vrodañ b.
Tampon g. (-s,-s) : 1. tapon g., stepon g. ; 2. [merc'hed] tapon amzerioù g.
tamponieren V.k.e. (hat tamponiert) : taponañ, steponiñ.
Tamtam n. (-s,-s) : 1. [sonerezh] tamtam g. ; 2. toumpi g. ; *etwas mit großem Tamtam in Szene setzen*, ober trouz bras en-dro d'udb, ober trouz betek re evit brudañ udb, ober charre en-dro d'udb, ober charre gant udb, ober gwelien gant udb, ober c'hoari gaer gant udb, ober c'hoari gaer kelo udb.
TAN b. (-,-s) : [berradur evit Transaktionsnummer] niverenn dreuzgread b.
Tand g. (-s) : 1. fanfarluchoù lies., turubailhoù lies., farodiachoù lies., bitrakoù lies., kac'herezh g., traoùajoù lies., disterajoù lies., disterajigoù lies., belbeterezh g., mibilij g., mibiliezh b., belbi g., kinklerezh g., siklud g. ; 2. [barzh.] *das ist eitler Tand*, avel traken - avel ha moged - avel aveloù, pep tra zo avel (Gregor) - lorc'hig moan, muioc'h a voged eget a dan - lorc'hajoù eo ha netra ken - pompadoù (brabañs, fougaserezh) ha netra ken - brabañserezh (bragerezh) tout - n'eo nemet c'hwezh hag avel - kement-se tout ned eo nemet moged - penn boutouz : bras ar genoù, bihan al lost ! hemañ 'zo taer gant e gomz ha gwak pa sav kaoz da stagañ ganti !
tandaradei estl. : tralalalaleno.
Tändelei b. (-,-en) : badinerezh g., fentigellerezh g., farserezh g., farsellerezh g., drujerezh g., friantiz b., friantaj g., jirfollezh b.
tändelhaft ag. : farsus, fentus, friant, jirfoll, badiner.
tändeln V.gw. (hat getändelt) : 1. bitellat, belbiañ, koll e amzer (dispign e amzer, debriñ e amzer) gant belbiajoù, koll e amzer (dispign e amzer) gant abuzetezioù, c'hoari lallig, kaout amzer gollet, kalfichat un ibil re voan, ober beg d'un ibil re voan, chom da c'hoariellat gant kac'herezhioù, bezañ dalc'het hepmuiken gant mibiliezhoù, brochañ laou, lazhañ laou evit gwerzhañ o c'hroc'hen, tremen e amzer o treiñ mein ar stêr da sec'hañ, koll e boan, glapezenniñ, stagañ boutonoù, melc'hwedenniñ, chom da vaoutenniñ, bezañ ganet skuizh, lugudiñ, chom da glask triñchin e-lec'h na vez nemet geot, c'hwileta, chom da zastum an tachoù, ober almanagoù, turlutañ, laerezh e amzer, koll e amzer (dispign e amzer, debriñ e amzer) oc'h ober netra, reiñ bec'h d'ar gordenn laosk, derc'hel a-dreñv, tennañ war-dreñv, sachañ da c'hennañ, abuziñ e amzer, chom da gontañ pet bran a ya hebiou, kousket diwar sav, chom da velc'hweta, bezañ lugut evel ur velc'hwedenn, bezañ bouk evel ur velc'hwedenn, chom da vuzhugenniñ (da lonkañ avel, da lugudiñ, da c'hoariellañ, da c'henaouegiñ, da valafenniñ), rodal evel ur gazhez lizidant, chom da logota, chom da c'horiñ vioù, goriñ vioù, klask kokologig, en em deuler dezhi, falaoueta, strañ, toulbabañ, tortañ, lostenniñ, lostigellat, luduenniñ, chom da sorañ, ruzañ, ruzañ e dreid, ruzata, chom dre an hent, debriñ an hent, c'hoari e ruz-e-revr (e ruz-e-votoù), c'hoari e ruz botoù, ober kozh votoù, lardañ ar pavez, riblañ ; 2. badinat [ouzh u.b.], farsellat, drujelat, drujal, andellat, fentigellat, likaouiñ, c'hoariellañ, c'hoariellat, peuzfolliñ, fringellat, noualantiñ, ebatat, ober joa, bragal, meskañ, turlutañ, c'hoari ar foll, ober ar jirfoll, ober e jirfoll, jirfollañ, ober e

zen gars, friantañ, faraouellañ, fourgasiñ, fringal, fringalañ, dizoac'hañ, ober e baotr yaouank.

tändelnd ag. : friant, jirfoll, badiner.

Tandem n. (-s,-s) : 1. [marc'h-houarn] marc'h-houarn daou zibr g., ambilher g., tañdem g. ; 2. [karr dre gezeg] karr tennet gant kezeg lakaet war ambilh g., karr tennet gant kezeg lakaet a-ambilh g., tañdem g.

Tandem-Anspannung b. (-,-en) : sterniad war ambilh g., tenn gezeg war ambilh b. ; *in Tandem-Anspannung*, war ambilh, a-ambilh.

Tandler g. (-s,-) : [Bro-Aostria] troker g., trokataer g., marc'hadour dilhad kozh g., kozhkailher g.

Tändler g. (-s,-) : 1. straner g., luguder g., c'hoarieller g., belbeter g. ; 2. troker g., trokataer g., marc'hadour dilhad kozh g., kozhkailher g.

Tang g. (-s,-e) : 1. [louza] bezhin str., goumon g., gwez-mor str., felu g., felu-mor g., glanmor g., gloan-mor g., teil-aod g., teil-mor g. ; *gestrandeter Tang*, bezhin-rasklenn str., bezhin-torr str., bezhin-peñse str., bezhin-avel str., bezhin-distag str., bezhin-dalc'h str., bezhin disol str., fes g., lanvad bezhin g., goumon-torr g., torraj g., bezhin torraj str., bezhin tonnet str., mareaj bezhiñ g., gourlenad bezhin g. ; *loser schwimmender Tang*, bezhin-tonn str. ; *durch Wellengang oder Sturm abgerissener Tang*, bezhin-skign str. ; *Tang zum Verbrennen*, bezhin-tan str., keuneud-bezhin g. ; *Tang zum Ernten*, bezhin-troc'h str., bezhin-med str., goumon-troc'h g. ; *Tang von der Küste herausholen*, galziñ, aocha bezhin, bezañ en aod ; *Tang an der Küste sammeln*, dastum bezhin a-hed ar c'hostez ; *Tang ernten*, bezhina, goumona, ober bezhin, ober goumon, mediñ bezhin, troc'hañ bezhin, dastum bezhin, derc'hel bezhin ; *mit Tang düngen*, bezhinañ, goumonañ ; *Tang aus dem Meer ziehen*, divorañ bezhiñ, diboullañ bezhiñ, divorañ goumon, diboullañ goumon ; *Platz zum Austrocknen des Tangs*, klegereg b. ; *mit reichen Tangbeständen*, bezhinek ; *reiche Tangvorkommen begünstigend*, bezhinus ; 2. *Tang als Düngemittel*, bezhin g., tremp-bezhin g., tremp-mor g., teil-aod g., teil-mor g. ; *Tang eignet sich nicht als Düngemittel für Weizen Erde*, ar bezhin (an teil-mor, an teil-aod) n'eo ket mat da winizh.

Tang-Diemen g. (-s,-) : kazeg b. [*liester* kazegennoù], reud g., tolz vezhin b., tolzenn vezhin b., bodenn vezhin b., bodennad vezhin b.

Tangdünger g. (-s,-) : tremp-bezhin g., tremp-mor g., teil-aod g., teil-mor g., bezhin g.

Tangens g. (-,-) : [mat.] spinenn b., tangent g.

Tangente b. (-,-n) : 1. [mat.] spinenn b., linenn a-spin b., tangent g. ; 2. hent-tro g.

tangential ag. : spinat, a-spin.

Tangentialkraft b. (-,-kräfte) : [fizik] nerzh spinat g., nerzh a-spin g.

Tanger n. : Tanje b.

Tangernte b. (-,-n) : bezhinad g., bezhinadeg b., bezhinaerezh g., dastumadeg vezhin b., troc'hañ bezhin g. ; *Saisonarbeiter, der bei der Tangernte hilft*, pitouilher g. ; *auf Tangernte spezialisiertes Schiff*, bag vezhina b. ; *ein Arbeitstag in (bei) der Tangernte*, un devezhiad kerc'hat bezhiñ g. ; *Sense für die Tangernte auf See*, gilhotin b.

Tangfeld n. (-s,-er) : bezhineg b.

Tanggabel b. (-,-n) : krog aod g.

tangieren V.k.e. (hat tangiert) : 1. spinañ, rifat, tremen a-rez da, reziñ ; 2. sellet ouzh ; *das tangiert ihn nicht*, ingal (heñvel, hañval, euver, unvan) eo dezhañ - heñvel dra eo dezhañ - ne ra forzh - ne laka van ebet gant an dra-se - ne ra na forzh na brall eus kement-se - se ne ra mann dezhañ - ne ra ket kaz a gement-se - n'eus ket a gaz dezhañ - ne ra foeltr-kaer gant an dra-se - koulz tra eo dezhañ - dichastre eo diouzh an traoù-se - ne ra na van na kaoz ouzh kement-se - n'emañ ket e chal gant kement-se - diseblant eo ouzh kement-se holl - ne ra na man na mordo ouzh kement-se holl - ne ra foutre kaer eus kement-se holl - ne vern ket dezhañ - ne laz ket dezhañ.

Tango g. (-s,-s) : tango g.

Tanguy g. : Tangi g.

Tangwald g. (-es,-wälder) : bezhineg b.

Tank g. (-s,-s/-e) : 1. beol b., botenn b., endalc'her g., kibenn b. ; *Öltank*, beol an eoul b. ; *ein Tank voll Erdöl*, ur veoliad eoul-maen b. ; *wie viel Liter fasst dieser Tank ?* pet litrad a c'hell mont e-barzh ar veol-se ? ; *dieser Tank ist wasserdicht*, ar veol-se ne zever ket, ar veol-se ne goll ket ; 2. [lu] karr-emgann g., karr-arsailh g., karr-argad g., karr hobregonek g., karr-brezel g., tank g.

Tankdeckel g. (-s,-) : stouv beol g., taf beol g., bont beol g., stank beol g.

tanken V.gw. (hat getankt) : lakaat tireoul er veol, lakaat dour-tan er feunteun, lakaat dour-tan er veol ; *volltanken*, kemer ul leuniadenn, lakaat leun a zour-tan (a direoul), leuniañ ar veol eoul-maen, leuniañ ar feunteun, ober e garg, kargañ, leuniañ ar veol gant eoul-maen, lakaat al leizh a eoul-maen, barrañ e veol eoul-maen, P. adouilhañ.

V.k.e. : *Benzin tanken*, lakaat strilheoul er veol, lakaat dour-tan er feunteun ; *Öl tanken*, lakaat eoul e-barzh ur veol bennak, kargañ eoul ; *frische Luft tanken*, avelañ (freskaat) e benn, lonkañ ur banne avel, kemer an aer, mont en aer vras, cheñch avel d'e bilhoù, kemer avel / mont en avel / ruflañ an aer fresk (an avel) / tennañ aer fresk gant e skevent (Gregor).

Tanker g. (-s,-) : [merdead.] eoullestr g., beoullestr g.

Tankette b. (-,-n) : [lu] karr-biskoulenn g.

Tankfüllung b. (-,-en) : leuniadenn b., kargerezh ar veol g., leuniadur ar veol g.

Tankinhalt g. (-s,-e) : endalc'h ur veol g., dalc'had ur veol b.

Tanklaster g. (-s,-) / **Tanklastzug** g. (-s,-lastzüge) : beolgarr g.

Tanksäule b. (-,-n) : plomenn strilheoul b., pomp trelosk g.

Tankschiff n. (-s,-e) : [merdead.] eoullestr g., beoullestr g.

Tankstelle b. (-,-n) : porzh-servij g.

Tankverschluss g. (-es,-verschlüsse) : stouv beol g., taf beol g., bont beol g., stank beol g.

Tankwagen g. (-s,-) : beolgarr g.

Tankwart g. (-s,-e) : trelosker g., P. paotr ar porzh-servij g., paotr ar strilheoul g.

Tankwartin b. (-,-nen) : treloskerez b., P. plac'h ar porzh-servij g., plac'h ar strilheoul b.

Tann g. (-s,-e) : [barzh.] koad avalpineged g., avalpineg b., sapreg b.

Tanne b. (-,-n) : 1. [louza.] saprenn b., sapr str., gwez-sapr str. ; *mit Tannen reich bepflanzt*, saprek ; 2. [dre skeud.] *schlank wie eine Tanne*, ken mistr ha strink, mistr evel ul logodenn, hirvoan.

Tännchen n. (-s,-) : [louza.] saprennig b.

Tannenapfel g. (-s,-äpfel) : [louza.] aval-pin g., moc'h-pin str., gourjad str. ; *die Tannenäpfel sind kegelförmig*, an avaloù-pin (ar blogoù) a zo pikernioù anezho.

Tannenbaum g. (-s,-bäume) : 1. [louza.] saprenn b., sapr str., gwez-sapr str. ; 2. [dre astenn.] gwez Nedeleg str.

Tannengehölz n. (-es,-e) : koad avalpineged g., avalpineg b., sapreg b.

Tannenhäher g. (-s,-) : [loen.] tarzher-kraoñ brizhellek g., torrer-kraoñ brizhellek g., kegin-bin b.

Tannenmeise b. (-,-n) : [loen.] pennduig kilpenn gwenn g., pennduig g.

Tannennadel b. (-,-n) : [louza.] barv-pin str., delienn-bin b. [lies. : delioù-pin] ; *Tannennadeln*, belc'hoù lies., delioù-pin lies., barv-pin str., barboù pin lies., barlaskoù pin lies.

Tannenwald g. (-s,-wälder) : [louza.] koad avalpineged g., avalpineg b., sapreg b.

Tannenzapfen g. (-s,-) : [louza.] aval-pin g., moc'h-pin str., gourjad str. ; *die Tannenzapfen sind kegelförmig*, an avaloù-pin (ar blogoù) a zo pikernioù anezho.

Tannenzapfenschuppe b. (-,-n) : [louza.] skant aval-pin str.

Tannenzapfentier n. (-s,-e) : [loen.] pangolin g. [*liester pangolined*].

tannieren V.k.e. (hat tanniert) : kiviañ.

tannig ag. : [louza.] leun a sapr, saprek.

Tannin n. (-s,-e) : 1. [kimiezh] kivi g., palem g., trenkenn danninek b., dourenn-givij b. ; 2. [gwin] tannin g.

Tännlein n. (-s,-) : [louza.] saprennig b.

Tännling g. (-s,-e) : [louza.] 1. saprenn yaouank b., sapr yaouank str., gwez-sapr yaouank str. ; 2. [tokoù-touseg] oroñjez str.

Tantal n. (-s) : [kimiezh] tantal g.

Tantalus g. (-) : [mojenn.] Tantalos g.

Tantalusqual b. (-,-en) : jahin Tantalos g. ; *Tantalusqualen ausstehen*, gouzañv jahin Tantalos, bezañ poazh gant ar boan, gouzañv garv, reuziñ poanioù kriz, gouzañv (diwaskañ) poanioù kriz, bezañ malet gant ar c'hloaz, bezañ poanioù kriz o hegal ouzh an-unan, bezañ gwasket da vat.

Tantchen n. (-s,-) : P. mogna b., mognaig b., tintin b., noun b.

Tante b. (-,-n) : 1. moereb b., P. tintin b., noun b., mogna b., mognaig b. ; *das ist eine Tante*, ur voereb din eo ; *eine Tante meines Ehemannes*, ur voereb d'am gwaz b. ; *eine nicht eingetragene Tante*, *eine direkt verwandte Tante*, ur voereb kompez b. ; *das ist eine eingetragene Tante*, honnezh a zo moereb da-heul din ; 2. boufam b., maeronez b., moereb b. ; 3. pich melen g., pich kaoc'h g., pich pri g., skilbaotr g., paotr-plac'h g., paotr an douar melen g., paotr melen g., paotr ar pri melen g., paotr-e-Ber g., gogez g., chuchuenn b., lallaig g., lelik g., katell b., polez b., kateller g., kateg g., katekouilheg g., krazenn b., tarzheleker g., pitell g., piteller g., goroer-saout g., diener g., siler-yod g., siler laezh dre e lostenn g., siler-koaven g., katell an dar b., mesker d'ar yod g.

Tante-Emma-Laden g. (-s,-Läden) : ti-kenwerzh bihan mod kozh g.

tantenhaft ag. : 1. moerebel ; 2. orbidus, brizheleveziek, mitaouik, milis.

Tantieme b. (-,-n) : perann b.

Tantiemen lies. : gwirioù aozer lies.

Tanz g. (-es,Tänze) : 1. dañs g., koroll g., korolladenn b., korollerezh g., korolladeg b., tro-zañs b., tro dañs b., tro-goroll b. ; *gleitender Tanz*, dañs a-ruz g. ; *Springtanz*, dañs a-sailhoù g. ; *luftiger Tanz*, dañs skañv ha mibin g. ; *sie nahm den Tanz an*, asantiñ (grataat) a reas ober un dro-zañs (un dro dañs, un droiad dañs, un dro-goroll) gantañ ; *zum Tanz gehen*, mont da zañsal ; *sich dem Tanz anschließen*, mont d'an dañs ; *wilder Tanz*, dañs diaoulek g., fich-lostenn g. ; *Tanz im Freien*, fest-noz (fest-deiz) dindan an amzer b., abadenñ dañsoù e kambr ar stered (e maner Lonk-Avel, war ar frank) b. ; *zum Tanz auffordern*, pediñ da zañsal, pediñ d'ober un dro-zañs ; *als er sie zum Tanz aufforderte, holte er sich (t-d-b) einen Korb*, paket en doa un torkad kerc'h pa oa aet d'he fedañ d'ober un dro-zañs gantañ, roet he doa e gouign dezhañ pa oa deuet d'he fedañ d'ober un dro zañs gantañ ; *sich im Tanze wiegen*, [goapaus] hejañ e c'hwen, tripal oc'h heuliañ lusk ar sonerezh, frikañ bolc'h, fringal, pilat melc'hwed, hejañ e bilhoù, riblañ ; 2. *der Tanz um das goldene Kalb*, azeulidigezh al leue aour b. ; 3. *der Tanz der Wellen*, birvilh ar gwagennoù g., hej ar gwagennoù g. ; 4. *Totentanz*, dañs Bekabe g., koroll an Anaon g., koroll an Ankoù g., makabeenn b., korolladeg an Ankoù b., korolladeg ar re varv b. ; 5. [dre skeud.] P. *jemandem einen Tanz machen*, ober un dañs hep soner gant u.b., ober ur rez d'u.b., ober ur vuhez d'u.b., ober buhez war u.b., ober trouz d'u.b., rendaeliñ u.b., skandalat u.b., rezoniñ u.b., en em rezoniñ ouzh u.b., noazout u.b., kelenn c'hwerv u.b., kas d'u.b., kavailhañ u.b., bezañ e brete ouzh u.b., ober ur charre d'u.b., ober e c'hourc'hemennoù d'u.b., kaout ger ouzh u.b., ober chikan d'u.b., ober dael ouzh u.b., ober ur vosenn d'u.b., langajal u.b., pec'hiñ war u.b., lezel mallozhioù war u.b., lezel mallozhioù gant u.b., delazhiñ kunujennoù taer war u.b.

Tanzabend g. (-s,-e) : nozvezh dañs b., abardaevezh-koroll g., fest-noz b., bal g., dañsadek b., korolladeg b., pante g.

Tanzbar b. (-,-s) : ti-dañs g.

Tanzbein n. (-s) : [tro-lavar] *das Tanzbein schwingen*, [dre fent evit dañsal] hejañ e c'hwen, tripal, frikañ bolc'h, fringal, pilat melc'hwed, hejañ e bilhoù, riblañ.

Tanzboden g. (-s,-böden) : sal-dañs b., leurenñ-dañsal b.

Tanzcafé n. (-s,-s) : ti-dañs g.

Tänzchen n. (-s,-) : dañsig g., korollig g., tamm tro-zañs g., tro-zañs b., tro-goroll b.

Tanzdiel b. (-,-n) : sal-dañs b.

tänzen V.gw. (hat getänzt / (gant un durc'hadur) ist getänzt) : 1. lammedikat, mont a-biklammoù, dizoac'hañ, gousailhañ ; *feiner Staub tänzt im Sonnenschein*, gwelet e vez poultrennoùigoù o tañsal e bannoù an heol, gwelet e vez eufi o plavañ e bannoù an heol ; 2. karnata, pavata, bragal, fringal, pilpazañ, tripal ;

das Pferd tänzelt ungeduldig, karnata (pavata, fringal, bragal, pilpazañ, tripal) a ra ar marc'h.

tanzen V.gw. (hat getanzt / (gant un durc'hadur) ist getanzt): 1. [hat] : dañsal, korolliñ, riblañ, tripal, ober un dro-zañs, ober un dro-goroll ; *gut tanzen*, dañsal brav, mont brav en-dro, bezañ reizh da zañsal ; *sie tanzt zum Entzücken*, un dudi (ur yec'hed, ur chalm, ur voem, un ebat) eo gwelet anezhi o tañsal, ur brav eo gwelet anezhi o tañsal, ur fent eo gwelet anezhi o tañsal, ur c'haer eo gwelet anezhi o tañsal, un drugar eo gwelet anezhi o tañsal, honnezh a ya brav en-dro, gwashat ma tañs brav ! ; *wollen Sie mit mir tanzen ?* ha c'hoant ho po ober un dro-zañs ganin ? ha dañsal a rafec'h ganin ? ; *eng umschlungen tanzen*, dañsal pok-ha-pok, dañsal kof-ha-kof ; [dañserez] *auf der Spitze tanzen*, ober begoù ; *im Sommer wurde draußen auf dem Hof getanzt*, en hañv e veze dañs war ar porzh ; *beschwingt tanzen*, dañsal evel ur bizenn, dañsal plaen ; *zu Rock tanzen*, *zu Rockmusik tanzen*, dañsal ar rock ; *wenn die Katze fort ist, tanzen die Mäuse / wenn die Katze aus dem Haus ist, tanzen die Mäuse auf dem Tisch*, pa vez ar c'hazh er-maez eus ar gêr, e ra al logod fest er solier - e-kichen ki stag ne vank ral gad - lagad ar mestr a lard ar marc'h hag a laka ed barr an arc'h.

2. [ist] : P. *aus der Reihe tanzen*, rebarbiñ, ourzal, rebekat, ober e renkoù, sentiñ ouzh e benn, na ober nemet e benn e-unan, ober e benn person, mont da-heul e benn, mont dreist-penn, direizhañ, mont da-heul, na ober evel ar re all, bezañ un den dioutañ e-unan, sevel e gribell, trec'hiñ gouenn, na vezañ war an ton.

3. [hat] : hejañ, luskañ, fiñval ; [dre heñvel] *die Mücken tanzen in der Luft*, emañ ar c'hwibu o c'hournijellañ en aer ; *der Wind lässt die trockenen Blätter tanzen*, gant fourradoù an avel e koroll an delioù sec'h - an delioù a blav, douget gant an avel - kaset-digaset e vez an delioù gant an avel - taolet-distaot e vez an delioù gant an avel - darnijal a ra an delioù gant an avel - dibradañ a ra an delioù gant an avel - an delioù sec'h a heuilh bountadennoù an avel - an avel a ra d'an delioù kornigellat ; *der Wind lässt ihr Haar tanzen*, an avel a laka he blev da hejañ ; *das Boot tanzt auf den Wellen*, gwintet-diwintet e vez ar vag gant ar gwagennoù ; *nach jemandes Pfeife tanzen*, sentiñ evel ur c'hi ouzh u.b., bezañ pont ha plankenn d'u.b., ober torchenn d'u.b., bale moan (strizh, kempenn) gant u.b., charreat moan gant u.b., bale plaen gant u.b., bezañ kaset diwar-benn e fri gant u.b., sentiñ ouzh u.b. evel deñved, sentiñ ouzh u.b. hep klemm na gwigour, bezañ e dorn (diouzh dorn) u.b., sentiñ ouzh u.b. da vezañ gwelien, mont da c'houzer dindan treid u.b., bezañ gouzer dindan treid u.b., bezañ gouzer ha skabell dindan treid u.b. ; *den Knüppel tanzen lassen*, c'hoari ar vazh ; *er will auf zwei Hochzeiten tanzen*, war un dro e fell dezhañ bezañ er foar hag er park, war un dro e fell dezhañ bezañ er forn hag er vilin, klask a ra kaout ar glas hag ar sec'h, klask a ra lazhañ div c'had gant un tenn, emañ o redek div c'had ; *man kann nicht auf zwei Hochzeiten gleichzeitig tanzen*, ne c'heller ket kanañ ha c'hwitellat war un dro, ne c'haller ket seniñ ar c'hleier ha mont d'ar brosesion war un dro, ne c'haller ket bezañ war un dro er foar hag er park, ne c'haller ket bezañ war un dro er forn hag er vilin, unan a

zaou, ne c'haller ket lazhañ div c'had gant un tenn nemetken.

V.k.e. (hat getanzt) : dañsal, korolliñ ; *Walzer tanzen*, valsiñ, dañsal ar valsenn ; *Rock'n'Roll tanzen*, dañsal ar rock'n'roll, korolliñ ar rock'n'roll.

Tanzen n. (-s) : dañs g., koroll g., korollerezh g. ; *zum Tanzen auffordern*, pediñ da zañsal, pediñ d'ober un dro-zañs ; *als er sie zum Tanzen aufforderte, holte er sich (t-d-b) einen Korb*, paket en doa un torkad kerc'h pa oa aet d'he fediñ d'ober un dro-zañs gantañ, roet he doa e gouign dezhañ pa oa deuet d'he fediñ d'ober un dro zañs gantañ ; *er ist ganz auf das Tanzen versessen*, gwrac'h eo da zañsal ; *die Kirche hatte das Tanzen untersagt*, difennet e oa bet ar c'horolloù dre an Iliz, difennet e oa bet ar c'horolloù gant an Iliz.

Tänzer g. (-s,-) : dañser g., koroller g., ribler g.

Tänzerin b. (-,-nen) : dañserez b., korollerez b., ribler b.

tänzerisch ag. : 1. ... dañs, ... dañsal, ... dañser, ... koroller, korollek, dañsus, korollus, korollek ; 2. [dre skeud.] gant gras, gant grasiusted, grasius.

Tänzerschaft b. (-,-en) : 1. dañserien lies., korollerien lies. ; 2. [c'hoariva] laz-koroll g.

Tanzfest n. (-es,-e) : bal g., dañsadek b., korolladek b., pante g.

Tanzfläche b. (-,-n) : leurenn dañs b. ; *hier haben wir eine gute Tanzfläche*, amañ eo plaen da zañsal.

Tanzgruppe b. (-,-n) : laz-koroll g., strollad dañserien g., kerlenn b. [liester kerlennoù, kerlad]

Tanzkapelle b. (-,-n) : laz sonerezh koroll g.

Tanzkomposition b. (-,-en) : korollouriezh b.

Tanzkränzchen n. (-s,-) : bal g., dañsadek b., korolladek b., pante g.

Tanzkunst b. (-) : 1. korollouriezh b. ; 2. dañs g., koroll g., korollerezh g.

Tanzkurs g. (-es,-e) : kentelioù dañs lies. ; *sie lotste ihren Mann in den Tanzkurs*, gounezet he doa war he gwaz mont da zeskiñ dañsal.

Tanzlied n. (-,-er) : sonenn b., tro-zañs b., kanaouenn da zañsal b. ; *ein Tanzlied singen*, kanañ un dro-zañs, kanañ da zañsal.

Tanzlokal n. (-s,-e) : ti-dañs g., sal-dañs b.

tanzlustig ag. : hag a blij dezhañ dañsal.

Tanznummer b. (-,-n) : tro-zañs b., abadenn-zañs b.

Tanzmusik b. (-) : sonerezh koroll g., sonerezh da zañsal g., troioù-dañs lies.

Tanzorchester n. (-s,-) : laz sonerezh koroll g.

Tanzpaar n. (-s,-e) : koublad dañserien g.

Tanzparty b. (-,-s) : abadenn dañsal prevez b.

Tanzpartner g. (-s,-) : kendañser g., komper dañsal g.

Tanzpartnerin b. (-,-nen) : kendañserez b., komer dañsal b. ; *die Männer hatten ihre Tanzpartnerin getauscht*, an eil en doa cheñchet e gendañserez ouzh egile.

Tanzsaal g. (-s,-säle) : sal-dañs b.

Tanzschritt g. (-es,-e) : paz dañs g.

Tanzschuh g. (-s,-e) : skarpin g., botez dañs b.

Tanzschule b. (-,-n) : skol-dañs b., skol-goroll b.

Tanzseil n. (-s,-e) : fun stegn b.

Tanzstunde b. (-,-n) : kentel dañs b., kentel goroll b.

Tanzveranstaltung b. (-,-en) : bal g., dañsade g., korolladeg b., pante g.

Taoismus g. (-) : taoegezh b., taoouriezh b.

Taoist g. (-en,-en) : taoour g.

Tapergreis g. (-es,-e) : kripon pampes g., kripon impopo g., kripon luo g., hader karotez g.

Tapet n. (-s) : 1. doubier b., toubier b., touzier b. ; 2. *etwas aufs Tapet bringen*, lakaat (tennañ) ar gaoz war udb, dispakañ udb, lakaat udb war an doubier, lakaat udb war an tabier, digeriñ ur gaoz bennak, degas udb war an daol.

Tapete b. (-,-n) : 1. paper-moger g., paper-livet g., pallenn-moger g. ; *die Tapete hat sich gelöst*, dispeg eo ar paper-moger ; *die Tapete von der Wand entfernen*, *die Tapete von der Wand abmachen*, dispegañ ar paper diouzh ar voger ; 2. [dre skeud.] *die Tapeten wechseln*, ober un achap, ober un achapadenn, cheñch bro un tammig da freskaat e benn, cheñch avel d'e bilhoù, cheñch rouantelezh.

Tapetenbahn b. (-,-en) : hedad paper-moger g.

Tapetenmacher g. (-s,-) : paperer g., pallenner g.

Tapetenpapier n. (-s,-e) : paper-moger g., paper-livet g. ; *Reststreifen von Tapetenpapier*, flippennoù paper-livet lies.

Tapetenrolle b. (-,-n) : rollad paper-moger g., roll paper-moger g.

Tapetentür b. (-,-en) : dor kuzhet gant paper-moger b.

Tapetenwechsel g. (-s,-) : [dre skeud.] P. *einen Tapetenwechsel brauchen*, rankout cheñch bro un tammig, rankout cheñch avel d'e bilhoù, kaout ezhomm bras d'ober un achap, kaout ezhomm bras d'ober un achapadenn, kaout ezhomm bras da freskaat e benn.

tapezieren V.k.e. (hat tapeziert) : paperañ, pallennañ.

Tapezieren n. (-s) : pallennerezh g., papererezh g.

Tapezierer g. (-s,-) : paperer g., pallenner g.

Tapeziererin b. (-,-nen) : papererez b., pallennerez b.

tapfer ag. : kadarn, kalonek, dispont, disaouzan, glev, hardizh, her, kastret-mat, kourajus, preus, den (*liester* tud) ; *tapfer Leute*, tud kalonek lies., tud a galon lies., tud kadarn lies. ; *tapfer im Kampf*, kadarn (kalonek, dispont, hep aon ebet, preus) e-kreiz an argad, kadarn en emgann, disaouzan war an dachenn-vrezel, ur brezelour preus anezhañ, ur brezelour bras anezhañ (Gregor) ; *tapfer sein*, kaout blev war e jave, kaout gwad dindan e ivinoù, bezañ dir war e fas, bezañ dir war e dal, na redek gwad irvin en e wazhied, na redek gwad panez en e wazhied, na vezañ moan e galon, kaout nerzh-kalon, bezañ kalonek, bezañ den (*liester* bezañ tud) ; *den Tapferen hilft das Glück*, an hini na vrok netra na koll na gounid ne ra, an den na avantur netra na koll na gounid ne ra, an taol abred a c'hounez ordinal.

Adv. : 1. *tapfer trinken*, lonkañ (distagañ) forzh banneoù, evañ brav, evañ kaer, evañ hardizh, kargañ e doull, lonkañ evel un toull goz, trezenañ, kleuzañ gwer, na vezañ sont ebet d'an-unan, evañ forzh banneoù, evañ a c'hoari gaer, evañ ken na strak, bezañ o tisammañ diwar ar c'herloù, puñsal ar pintoù, pintal, bezañ deval braouac'h gant e c'houzoug ; 2. gant kalon, ent-kalonek, kalonek ; *sich tapfer schlagen*, stourm dispont, stourm gant kadarned, stourm kalonek ouzh an enebourien, stourm diflach ; *tapfer weiter kämpfen*, derc'hel da stourm

hep digalonekaat, derc'hel da rebarbiñ ; *die Schmerzen tapfer ertragen*, kiañ ouzh ar boan.

Tapferkeit b. (-) : kalonegezh b., kalon b., nerzh-kalon g., kadarned b., kadarned g., hardizhegezh b., hardizhañs b., hardison b., hardizhded b., hardizhder g., kouraj b., herder g., herded b. ; *welche Bedeutung kann man der Tapferkeit beimessen ?* peseurt lec'hed reiñ d'ar gadarned ?

Tapioka b. (-) : tapioka g.

Tapir g. (-s,-e) : [loen.] tapir g.

Tapiserie b. (-,-n) : pallenn-moger g., tenneris g.

tapp [estl.] : tok, dao, tao, tak.

Tapp g. (-s,-e) : 1. flac'hadig g., palvad g. ; 2. penn brell a baotr g., brell g., penn-droch g., beulke g., amparfal g., den lor g., penn lor g., lopez g., pagan g., kozh palastr g., den hualet g., Yann seitek g., palod g., genaoueg g., podig g., pothouarn g., glaourenneg g., pampez g., genoù klapez g., glapez g., genoù da bakañ kelien g., genoù patatez g., genoù gwelien g., houperig g., bourjin g., bleup g., jaodre g., bazh-dotu b., geolieg g., beg don g., beg bras g., genoù bras g., genoù frank g., glaouch g., loukez g., patatezenn b., panezenn b., Yann Banezenn g., gogez g., penn luch g., magn g., darsod g., diskiant g., pennsod g.

tappen V.gw. (hat getappt / ist getappt) : tastomat, mont a-dastorn (war dastorn, dre dastorn, diouzh an harzoù, dre an teut, en ur deuta), toulbapat, toulbabañ, pafalañ ; *wir tappen im Dunkel*, a) tastomat (toulbapat, toulbabañ, pafalañ) a reomp en deñvalijenn, mont a reomp a-dastorn e-kreiz an deñvalijenn, mont a reomp diouzh an harzoù e-kreiz an deñvalijenn, mont a reomp boud, n'eo ket gwall aezet ar gudenn da zibunañ, n'eus penn na lost d'ar gudenn-se, e douet (en arvar, en amzivin, war var) emaomp, chom a reomp en entremar.

tappend ag. : war dastorn, dre dastorn, a-dastorn, en ur bafalañ, en ur doulbabañ, diouzh an harzoù, dre an teut, en ur deuta.

Tappende(r) ag.k.g./b. : tastorn g., tastornerezh b.

täppisch ag. : P. glaouch, amparfal, lopes, dizampart, patellek, pestuek, gourt, divalav.

tapptapp : [estl.] tok-tok, dao dao, tao tao, tak tak.

Taps g. (-es,-e) : 1. flac'hadig g., palvad g. ; 2. penn brell a baotr g., brell g., penn-droch g., beulke g., balouard g., amparfal g., den lor g., penn lor g., lopez g., pagan g., kozh palastr g., den hualet g., Yann seitek g., palod g., genaoueg g., podig g., pothouarn g., glaourenneg g., pampez g., genoù klapez g., glapez g., genoù da bakañ kelien g., genoù patatez g., genoù gwelien g., houperig g., bourjin g., bleup g., jaodre g., bazh-dotu b., geolieg g., genoù bras g., beg don g., beg bras g., genoù frank g., glaouch g., loukez g., patatezenn b., panezenn b., Yann Banezenn g., gogez g., penn luch g., magn g., darsod g., diskiant g., pennsod g.

tapsen V.gw. (hat getapst / ist getapst) : 1. tastornat, mont a-dastorn (war dastorn, dre dastorn, diouzh an harzoù), toulbapat, toulbabañ, pafalañ ; 2. bezañ pounner e gerzhed, bezañ divalav e gerzhed, bezañ teuc'h da vale, bezañ teuc'hek, bezañ tezeok, kerzhed en un doare divalav, bezañ peudek, bezañ andraf, bezañ peus, bezañ tuzumek, bale lopes.

tapsig ag. : P. glaouch, amparfal, dizampart, divalav, patellek, pestuek, lopes, gourt.

Tara b. (-,Taren) : [kenwerzh] pouez ar pakadur g., pouez marv g.

Taramas n. (-) : [kegin.] tarama g.

Tarantel b. (-,-n) : 1. [loen.] tarentolenn b. ; 2. *aufspringen wie von der Tarantel gestochen*, piklamm evel pa vefe Gwilhou gozh o lipat revr an-unan.

Tarantella b. (-,-s/-en) : [dañs] tarentellenn b.

tariieren V.k.e. (hat tariert) : [kenwerzh] pouezañ pakadur udb, ober pouez marv udb, ober ar pouez marv.

Tarif g. (-s,-e) : 1. priz g. ; 2. feur g., feurbriz g. ; *nach Tarif bezahlt*, gopret evel dleet, gopret diouzh ar feur-emglev.

Tarifabkommen n. (-s,-) / **Tarifabschluss** g. (-es,-abschlüsse) : feur-emglev war ar goprou g., emglev a-stroll war ar goprou g., kenemglev-micher war ar goprou g.

Tarifautonomie b. (-) : librentez da skoulmañ ur feur-emglev war ar goprou b.

Tarifgruppe b. (-,-n) : rummad gopr g.

tarifieren V.k.e. (hat tarifiert) : lakaat ur priz da, feuriañ, feurbrizañ.

Tarifierung b. (-,-en) : feuriañ g., feuriadur g.

tariflich ag. : diouzh ar feur.

Tariflohn g. (-s,-löhne) : gopr izek gwarantet g., gopr izek diouzh ar feur-emglev g.

tarifmäßig ag. : diouzh ar feur.

Tarifordnung b. (-,-en) : feur-emglev war ar goprou g., feuriad g.

Tarifpartner g. (-s,-) : keveler c'hweliadel g., keveler sokial g.

Tarifpartnerin b. (-,-nen) : kevelerez c'hweliadel b., kevelerez sokial b.

Tarifrunde b. (-,-n) : kenvreutaerezh war ar goprou g.

Tarifsatz g. (-s,-sätze) : feur gopr g.

Tariftabelle b. (-,-n) : taolenn-feurioù b., taolennad-feurioù b.

Tarifvereinbarung b. (-,-en) : feur-emglev war ar goprou g., emglev a-stroll g., kenemglev-micher g.

Tarifverhandlung b. (-,-en) : kenvreutaerezh war ar goprou g.

Tarifvertrag g. (-s,-verträge) : feur-emglev war ar goprou g., emglev a-stroll g., kenemglev-micher g., c'hwelgevrat b.

Tarnanstrich g. (-s,-e) : livaj da guzhat g., pentur da guzhat g., touellivaj g., livaj kaki g.

Tarnanzug g. (-s,-anzüge) : dilhad darguzhat g., gwiskamant aozet da guzhat g., gwiskamant touellivet g., gwiskamant touellaozet g., gwiskamant kaki g.

tarnen V.k.e. (hat getarnt) : darguzhat, touellivañ, touellaozañ, livajañ da guzhat, aozañ da guzhat.

V.em. : **sich tarnen** (hat sich (t-rt) getarnt) : darguzhat, en em dreuzwiskañ, en em guzhat dindan un neuz faos.

Tarnfarbe b. (-,-n) : livaj darguzhat g., livaj da guzhat g., pentur da guzhat g., touellivaj g., kaki g.

Tarnfirma b. (-,-firmen) : [kenwerzh] kevredad skramm g., kevredad andorenn g., kevredad darguzhat g., kevredad prester anv g.

Tarnkappe b. (-,-n) : kabell-hud a laka da vezañ diwelus g.

Tarnkappenbomber g. (-s,-) : [lu] nijerez c'hougel b., nijerez c'hougelek b.

Tarnname g. (-ns,-en) : anv-pluenn g., anv-brezel g., anv faos g., anv forjet g.

Tarnung b. (-,-en) : 1. darguzherezh g., darguzhat g., touellaozadur g., touellivadur g. ; 2. anv faos g., anv forjet g.

Tarock n. (-s,-s) : [kartoù] tarot g.

Tartan^{®1} g. (-s) : [sport] tartan[®] g.

Tartan² g. (-s) : [gwiad.] tartan g.

Tartaros g. (-) / **Tartarus** g. (-) : [mojenn.] Tartaros g., Tartar g.

Tartrat g. (-s,-e) : [kimiezh] tartrat g.

Tartrazin n. (-s) : [kimiezh] tartrazin g.

Tartsche b. (-,-n) : [istor, skoed] tirenn b.

Täschchen n. (-s,-) : godellig b. ; *das Täschchen*, ar boursikod g., ar c'hodell vihan b.

Tasche b. (-,-n) : 1. chakod g., chakodad g., godell b., godellad b., fiched g., fichedad g., god g., poch g., pochad g., sac'h g., sac'had g. ; *Innentasche*, fiched g., godell dindan b., godell guzh b. ; *Außentasche*, godell war-benn b. ; *volle Tasche*, chakodad g., godellad b., fichedad g., pochad g. ; *etwas in seine Tasche stecken*, sikañ udb en e c'hodell, choukañ udb en e c'hodell, punañ udb en e c'hodell, lakaat udb en e c'hodell (en e chakod), plantañ udb en e c'hodell (en e chakod), godellañ udb, chakodiñ udb ; *etwas aus seiner Tasche ziehen*, *etwas aus der Tasche holen*, dic'hodellañ udb, dichakotañ udb ; *er hat immer ein Stück Brot in der Tasche*, un tamm bara a vez atav gantañ e korn e c'hodell, un tamm bara a vez atav gantañ en e boch ; *er hatte zweitausend Euro bei sich in der Hosentasche*, daou vil euro a oa gantañ e godell e vragoù ; *eine Tasche voll Bonbons*, ur chakodad madigoù g., ur c'hodellad vadigoù b., ur pochad madigoù g. ; *mit einer Tasche versehen sein*, bezañ godellek ; *er hat die Taschen voll Geld*, arc'hant bras en deus leizh e c'hodelloù ; *alle Taschen eines Kleidungsstücks*, ur godelloù g.

2. [dre skeud.] *jemanden in die Tasche stecken*, dont da vezañ gwelloc'h eget unan all, riñsañ e dreid d'u.b., rouzañ ar bloneg d'u.b., dont da vezañ trec'h d'u.b., mont dreist u.b., kemer al levezon war u.b., distroadañ u.b., kannañ u.b., kemer an tu kreñv war u.b., kemer e greñv war u.b., sevel war varr, tapout an tu war-c'horre war u.b., skubañ dindan botoù u.b., troc'hañ a-raok d'u.b., troc'hañ dindan u.b., troc'hañ ar foenn dindan treid u.b., kaout ar gounid war u.b., souriñ war u.b., dont da vezañ sour war u.b., dont da vezañ mestroc'h eget unan all, pakañ u.b., tremen dreist u.b., dont da vezañ barrekoc'h eget u.b., dont da gaout muioc'h a ampartiz eget u.b., dont da dalvezout war u.b. ; *den stecke ich in meine Tasche*, sorc'henniñ a rin anezhañ, evitañ e vin, barrek on warnañ ; *etwas wie seine Westentasche kennen*, bezañ arroutet war udb, anavezout anat (sklaer) udb (Gregor), gouzout udb dreist penn e viz, gouzout reizh (ervat, mat) udb ; *jemanden wie seine Westentasche kennen*, gouzout mat diouzh u.b., anavezout mat u.b., anavezout u.b. evel p'en dije an-unan maget anezhañ, bezañ debret ur minod holen gant u.b., gouzout mad ha droug u.b., anavezout u.b. en daou du, kaout meiz mat ouzh u.b., gouzout an tu diouzh u.b., gouzout holl

ribouloù u.b., gouzout diouzh holl ribouloù u.b., gouzout troidelloù u.b., anavezout u.b. penn-kil-ha-troad, gouzout diouzh u.b. gwelloc'h eget hini, gouzout brav diouzh u.b. (Gregor) ; *die Fäuste in der Tasche ballen*, moustrañ war e imor, kabestrañ e imor, plegañ e imor, padout, bezañ e galon o virviñ en e greiz, kas e gi d'e lochenn, gwaskañ war e imor, moustrañ war e galon, derc'hel war e imor, gwakoliañ e imor, derc'hel kuzh (chom hep diskouez) e zesped ; *in die Tasche greifen*, mont d'e c'hodell evit paeañ udb, mont d'e yalc'h, meudañ, kaout miz, pochañ, bilheouziñ ; *aus eigener Tasche bezahlen*, paeañ diwarbouez e yalc'h, diyalc'hañ evit udb, foñsañ arc'hant (Gregor), ober udb en e vizoù e-unan, delc'her ur c'holl en e du e-unan, mont d'e c'hodell evit paeañ udb, mont d'e yalc'h, meudañ, kaout miz, pochañ, bilheouziñ ; *die Arzneimittel musste ich aus meiner eigenen Tasche bezahlen*, al louzeier a oa chomet em c'hont din-me ; *einem auf der Tasche liegen*, bevañ diwar-goust u.b., bevañ e mizoù u.b., debriñ u.b., bevañ war gein u.b., bezañ war lêr u.b., bevañ diwar-goustik u.b., bevañ àr-goust u.b. ; *jemandem Geld aus der Tasche ziehen*, truantal ouzh u.b., goro arc'hant digant u.b., diwadañ u.b., sunañ u.b., peilhañ (kignat) u.b., diskantañ e yalc'h d'u.b., krignat u.b., ober yalc'h diwar-goust u.b., ober godell diwar-goust u.b., sunañ e wenneien digant u.b., displuñvañ (touzañ) u.b., debriñ u.b., trufañ arc'hant diwar u.b., dispegañ gwenneien diouzh yalc'h u.b., laerezh u.b. ; *die Hände auf der Tasche halten*, bezañ azezet war e c'hodelloù, bezañ ur Yannig sec'h a gein, bezañ start war an distag, bezañ kras e revr, bezañ tost da douzañ kein ul laouenn-dar, bezañ tost evel ur preñv, bezañ eus gouenn an touseg en deus aon ne vankfe an douar dezhañ da zebriñ, bezañ kevnid e yalc'h, leuskel e wenneien da verglañ en e yalc'h, na vezañ tenn gwenn e revr, bezañ klañv pa ranker foetañ ul liard toull, bezañ troet war an dastum, bezañ moan e vizied, armerzhañ a gement tu 'zo ha reiñ netra da zen, bezañ stag e groc'hen ouzh e gein (tost e groc'hen d'e gein), bezañ peg-start hec'h hiviz ouzh he c'hein, nac'hañ paeañ, bezañ tost d'e wenneien ; *in die eigene Tasche arbeiten*, sachañ an dour d'e vilin, tennañ an dour d'e vilin, sachañ d'e du, ober evitañ e-unan, toullañ evitañ e-unan, ober yalc'h, ober godell ; *sich (t-d-b) die eigenen Taschen füllen, sich (t-d-b) die Taschen (voll)stopfen*, ober god, ober godell, ober yalc'h, ober e graf (e fagodenn, e eost, e ran), lardañ, lartaat, ober krazadenn, ober fortun, ober ur fortun, fortunañ, ober berzh, ober struj, redek an dour d'e vilin, ober mat, dastum aour gant ar rozell, dastum kregin gant ar rozell, dastum arc'hant a-foziadoù, dastum arc'hant dre an nor ha dre ar prenestr, gounit arc'hant bras, tapout gant an-unan, tapout forzh gwenneien, bastañ mat pep tra evit an-unan, pluñvañ, kreññañ ; *man kann einem nackten Mann nicht in die Tasche greifen*, ne zeu diouzh ar sac'h nemet pezh a zo e-barzh - el lec'h n'ez eus netra, ar roue a goll e dra - pa n'eus ken, n'eus ken ! - ne zeuor ket da gregiñ el lec'h ma n'eus ket - kas ar paour da baour a zo diaes.

3. sac'h g., sac'had g., poch g., ru g., ruad g. ; *Umhängetasche*, sac'h g., sac'h-skoaz g. ; *Aktentasche*, doug-teulioù g., doug-dielloù g., sac'h g., malizennig b., maletenn b.

Taschenausgabe b. (-,-n) : [moull.] embannadenn-c'hodell b., embannadenn-chakod b.

Taschenbuch n. (-s,-bücher) : [moull.] levr-godell g., levr-chakod g.

Taschenbuchausgabe b. (-,-n) : [moull.] embannadenn-c'hodell b., embannadenn-chakod b.

Taschencomputer g. (-s,-) : urzhiataer-godell g., urzhiataer-chakod g.

Taschendieb g. (-s,-e) : c'hwenner godelloù g., skraperyalc'h g., skarzher-godelloù g., troc'her-yalc'h g., spazher ar yilc'hier g.

Taschendiebin b. (-,-nen) : c'hwennezh c'hodelloù b., skraperez-yalc'h b., skarzher-c'hodelloù g.

Taschendiebstahl g. (-s,-diebstähle) : c'hwennezh godelloù b., skraperezh-yalc'h g., skarzher-godelloù g.

Taschenformat n. (-s,-e) : mentrezh-godell g., mentrezh-chakod g., ment-c'hodell b., ment-chakod b.

Taschengeld n. (-s,-er) : arc'hant bihan g., arc'hant Sul g., rabeoù lies.

Taschenkalender g. (-s,-) : koundeiziadur g., kounlevr g., deiziataer g.

Taschenklappe b. (-,-n) : stolikenn c'hodell b., lorikenn chakod b.

Taschenkrebs g. (-es,-e) : [loen.] krank-saoz g., kousker g., krank-kousker g., torzhell b. ; *männlicher Taschenkrebs*, tarv-krank-kousker g., tarv-krank-saoz g.

Taschenlampe b. (-,-n) : lamp-godell g., gouloù godell g.

Taschenmesser n. (-s,-) : kanived b., kontell c'hodell b., kontell-bleg b. ; *die Klinge eines Taschenmessers ausklappen*, digeriñ ur gontell-bleg, dispakañ lavnenn ur gontell-bleg ; *ausgeklapptes Taschenmesser*, kontell-bleg dispak b., kontell-bleg war zigor b.

Taschenrechner g. (-s,-) : jederez-c'hodell b., jederez-chakod b., jederezh b., riñverez c'hodell b., riñverez chakod b.

Taschenspieler g. (-s,-e) : sigoter g.

Taschenspielererei b. (-,-en) : sigoterezh g.

Taschenspielerstreich g. (-s,-e) / **Taschenspielerstück** n. (-s,-e) / **Taschenspielertrick** g. (-s,-el/-s) : tro ouesk b., sigotadenn b.

Taschentuch n. (-s,-tücher) : frilien g., lien-fri g., mouchouer g., mouchouer-godell g., mouchouer god g., kouricher g., mouched g. ; *ohne Taschentuch*, divouchouer ; *ein Taschentuch voll Bonbons*, ur mouchouerad madigoù g. ; *sie drücke sich (t-d-b) ein Taschentuch fest gegen den Mund, um ihr Schluchzen zu ersticken*, stardañ a rae he frilien war he beg da vougañ he difronkadennoù.

Taschentuchzipfel g. (-s,-) : korn ar frilien g., beg ar frilien g.

Taschenuhr b. (-,-en) : eurier-godell g., eurier-chakod g., P. penn-ogon g.

Taschner g. (-s,-) / **Täschner** g. (-s,-) : marokiner g.

Taskleiste b. (-,-n) : [stlenn.] barrenn ar poelladoù b., barrenn an trevelloù b.

Tasmanien n. (-s) : Tasmania b.

Tässchen n. (-s,-) : tas bihan g., tasenn vihan b., tasig g., tasennig b., tasadig g., tasennadig b.

Tasse b. (-,-n) : 1. tas g., tasenn b., tasad g., tasennad b. ; *Obertasse (Tassenkopf)*, tas g., tasenn b. ; *Untertasse*, pladennig-tas b., pladenn-dasenn b., pladig-

tas g., pladig tasenn g., pladennig tasenn b. ; *henkellose Tasse*, tas diskouarn g., tasenn diskouarn b. ; *eine Tasse Kaffee*, un tasad kafe g., un dasennad kafe b. ; *eine Kaffeetasse*, un tas evit ar c'hafe g., un dasenn evit ar c'hafe b. ; *aus der Tasse trinken*, evañ diouzh un dasenn ; *große Tasse*, bolenn b., bolennad b. ; *auf dem Boden der Tasse sind Kaffeespuren zu sehen*, ur gramenn a zo e foñs ar volenn gafe, kramennet eo foñs ar volenn gafe.

2. [dre skeud.] *nicht alle Tassen im Schrank haben*, c'hoari gant e voned, kaout kranked bihan en e benn, bezañ paseet ar C'hastell-Karr-Kamm hag an Tri Roue, na vezañ go e doaz, na vezañ e spered gant an-unan, bezañ kollet e spered gant an-unan, bezañ kollet e benn gant an-unan, c'hoari gant e dog, c'hoari gant he c'hoef, bezañ ur spered for'hek a zen eus an-unan, fursodiñ, mankout ur berv d'an-unan, mankout ul loaiañ d'an-unan, na vezañ mat e benn, na vezañ mat anezhañ, bezañ klañv e benn, bezañ laban, bezañ kollet e sterenn gant an-unan, bezañ bet badezet gant eoul gad, bezañ bet badezet gant soubenn wadegenn, bezañ bet skoet gant ar morzhol, bezañ skoet e benn, bezañ bet ganet war-lerc'h e dad, kaout un tammig lod e park ar brizh, kaout ul lodenn e park ar brizh, bezañ eus Kerwazi, bezañ gad diwar c'had, kaout kig leue, bezañ e spered o kerzhout war flac'hioù, bezañ treid leue en e votoù, kaout kig leue en e votoù, bezañ aet ganto, bezañ paket anezho, bezañ bet lakaet d'an-unan e spered el lec'h ma'z eo bet lakaet he vi d'ar yar, bezañ e spered el lec'h m'emañ ar vi gant ar yar, bezañ brizh, na vezañ bet meret e bleud an tanavañ, na vezañ eus ar c'horadenn gentañ, bezañ chomet ar brenn e-touez ar bleud gant an-unan, na vezañ gwall stank e damouez, bezañ laosket an hanter eus e vrenn gant ar Mabig Jezuz, bezañ laosket un tamm mat eus e yod gant ar Mabig Jezuz, bezañ mat da dreiñ ar rod, bezañ tapet war ar portolof, bezañ toull e vurutell, dougen banniel sant Laorañs, bezañ bet ganet da Sadorn da noz, bezañ bet ganet da Sadorn goude koan, bezañ bet ganet da Sadorn da noz goude koan diwezhat, bezañ bet ganet goude ar c'hrapouezh, bezañ eus dibenn ar bloaz, bezañ eus deizioù diwezhañ ar sizhun, bezañ eus penn diwezhañ ar sizhun, na vezañ eus penn kentañ ar sizhun, bezañ faout e girin, kuzhat al loar en e c'henoù, parañ al loar en e c'henoù, faziñ ur c'hreunenn d'e chapeled, mankout d'an-unan ur c'hreunenn en e chapeled.

3. [dre skeud.] P. *eine trübe Tasse*, un dristadenn b., ur penn kozh g., ur penn trist g., ur sparler-dudi g., ur penn-teñval g.

Tassenkopf g. (-s,-köpfe) : tas g., tasenn b.

Tast- : ... stekiñ, ... touch, stokadel.

Tastatur b. (-,-en) : [stlenn.] stokellaoueg b., klavier g.

tastbar ag. : 1. teutadus, meridik ; 2. stokadus, hestok.

Taste b. (-,-n) : stokell b. ; *die Tasten des Klaviers*, stokelloù ar piano lies.

Tastempfindung b. (-,-en) : santadenn douch b., eraezadenn stokadel b.

tasten V.k.e. (hat getastet) : 1. tastornat, palvata, pavata, toulbapat, merat, teuta, meudikañ, meudata, meuta, dornata ; 2. [tredan.] poulsañ ; *getastetes Licht*, gouloù pouezet g.

V.gw. (hat getastet) : tastornat, mont a-dastorn (war dastorn, dre dastorn, diouzh an harzoù, dre an teut, en ur deuta), toulbapat, toulbabañ, pafalañ ; *ich taste nach etwas*, klask a ran udb a-dastorn ; *im Dunkeln tasten*, tastornat (toulbapat, toulbabañ, pafalañ) en deñvalijenn, mont a-dastorn e-kreiz an deñvalijenn, mont diouzh an harzoù (dre an teut, en ur deuta) e-kreiz an deñvalijenn.

V.em. : **sich tasten** (hat sich (t-rt) getastet) : tastornat, mont a-dastorn (war dastorn, dre dastorn, diouzh an harzoù, dre an teut, en ur deuta), toulbapat, toulbabañ, pafalañ ; *ich taste mich bis zur Tür*, mont a ran a-dastorn (war dastorn, dre dastorn, diouzh an harzoù, dre an teut, en ur deuta) betek an nor, mont a ran betek an nor en ur bafalañ, mont a ran betek an nor en ur doulbabañ.

Tasten n. (-s) : 1. touch g. ; 2. tastorn g., tastornerezh g., stekiñ g. ; 3. [pellskriver] embregataerezh g., embregata g., maneamant g., pellskrivañ g.

tastend ag. : war dastorn, dre dastorn, a-dastorn, en ur bafalañ, en ur doulbabañ, diouzh an harzoù, dre an teut, en ur deuta ; *tastende Versuche machen*, daresaeañ.

Tastende(r) ag.k. g./b. : tastorn g., tastornerezh b.

Tastenbrett n. (-s,-er) : [sonerezh] stokellaoueg b., klavier g.

Tastefeld n. (-s,-er) : [bizskriverez] stokellaoueg b., klavier g.

Tasteninstrument n. (-s,-e) : [sonerezh] benveg gant ur c'hlavier g., benveg gant un stokellaoueg g.

Tastentelefon n. (-s,-e) : pellgomzer gant stokelloù g.

Taster g. (-s,-) : 1. [tredan.] dornell b., bouton g., nozelenn b. ; 2. [pellskriver] afell pellskrivañ Morse b. ; 3. [tekn.] teutaer g. ; 4. [loen.] pafalenn b.

Tastkörperchen n. (-s,-) / **Tastpapille** b. (-,-n) : [korf.] begennig stekiñ b., begenn stekiñ b.

Tastraum g. (-s,-räume) : ec'honder-stekiñ g.

Tastschirm g. (-s,-e) : [stlenn.] skramm stekiñ g., skramm touch g.

Tastsinn g. (-s) : skiant an touch b., skiant ar stekiñ b., stekiñ g.

Tat b. (-,-en) : 1. ober g., gread g., gra g., oberenn b., obererezh g., fed g., efed g., akt g., taol g. ; *eine gute Tat*, ur madober g., un dra vat g., ur vadelezh b., un akt a vadelezh g. ; *eine böse Tat*, un dra fall g., ur gwallober g., un drougobber g., un drougobbererezh g. ; *große Tat*, kur b., taol-kaer g., meurober g., uhelober g. ; *bewusste Tat*, gread mennet g., ober sevenet a-zevri (sevenet dre ratozh an-unan, sevenet gant rat vat an-unan) g., ober a-youl g., taol a-youl g. ; *zur Tat schreiten*, stagañ ganti, mont dezhi, mont d'an ober, mont d'an oberoù ; *in die Tat umsetzen*, lakaat da dremen er pleustr, seveniñ, treiñ ar c'homzoù en oberoù, dont eus ar c'homzoù d'an oberoù, kas da vat, kas da benn ; *wenn der Plan in die Tat umgesetzt wird*, pa'z eo deuet ar c'hazh d'ar razh ; *sich zu einer Tat aufrufen*, bezañ mennet-start d'ober udb, lakaat en e benn (ober e vennozh, divizout) ober udb ; *zu seinen Taten stehen*, respont evit e oberoù, ensammañ e oberoù, dougen toaz d'ar forn ; *man sollte zu seinen Taten stehen*, n'eo ket a-walc'h dañsal, ret eo paeañ ar soner - n'eo ket a-walc'h staotañ er piñsin ha mont ermaez da c'hoarzhin - rankout a ra pep hini respont evit e oberoù - rankout a ra pep hini ensammañ e oberoù ; *ein Mann der Tat*, un den troet war an ober g., un den tuet

d'an obererezh pleustrek g., un den eus gouenn ar gwenan oberiant g. ; *ihre Worte stehen in krassem Gegensatz zu ihren Taten*, dislavaret a reont o c'homzoù dre o oberoù ; *die Menschen müssen an ihren Taten und nicht an ihren Worten gemessen werden*, diouzh an oberoù eo barn an dud, ouzh o oberoù eo jaoñ an dud, koll amzer eo deskiñ ar mad hep en ober ; *das Evangelium durch Taten verkünden*, prezeg an Aviel dre an oberoù, prezeg an aviel dre ar skouerioù.

2. [troioù-lavar] *in der Tat*, e gwirionez, end-eeun, bez', ent gwir, ent sur, kuit a c'haou, hep komz ger gaou, hep komz gaou, da vat, e leal, ez leal, evit gwir lavaret, evit gwir (Gregor) ; *jemanden auf frischer Tat ertappen (erwischen)*, tapout u.b. war an taol (war ar fed, war an tomm, war e daol fall), pakañ u.b. e droug (e gwall), tizhout u.b. war an tomm, tapout u.b. war an taol-fed (Gregor), tapout u.b. war e ched, kouezhañ war an tomm, sourpren u.b. àr an tarch, sourpren u.b. àr an tomm, tapout u.b. dre c'haou, pakañ u.b. dre c'haou, pakañ krog en u.b. ; *auf frischer Tat ertappt werden*, bezañ tapet e zorn er pod, bezañ tapet war e duriadenn, bezañ tapet e droug, bezañ paket e droug, bezañ paket dre c'haou, bezañ paket dre c'haou, bezañ kemeret war an tarzh, bezañ kemeret war an tomm, bezañ kemeret war an taol ; *jemandem mit Rat und Tat beistehen*, sevel krog u.b., sevel lamm u.b., dont a-du gant u.b., dont en tu gant u.b., mont (sevel) a-du gant u.b., sevel gant u.b. (Gregor), mont (sevel) en tu gant u.b., mont (sevel) en un tu gant u.b., en em lakaat en tu gant u.b. ; *den Willen für die Tat nehmen*, na vezañ ar c'hoant a vank d'an-unan met ar youl da gas e c'hoant da benn - bezañ taer gant e gomz ha gwak pa sav kaoz da stagañ ganti - an tan a vez fougennañ e-pad an hañv o vezañ n'eus ket ezhomm anezhañ - brav a-walc'h eo lavaret pa vezer pell diouzh ar bec'h, berroc'h e vez an teod pa vezer war al lec'h - kalonek e vez gant e c'henoù pa vez pell diouzh ar bec'h - penn boutouz : bras ar genoù, bihan al lost - brav eo kaozeal pa ne vezer ket er blegenn.

3. *Heldentat*, kur b., taol-kaer g., meurober g., uhelober g. ; *Wohltat*, mad g., madober g., madelezh b., misi g., apoue vrav b., bevez g. ; *Freveltat*, drougobber g., gwallober g., kammober g., drougobbererezh g., mestaol g., gwalldaol g., felladenn b., torfed g., gwall g.

Tatar¹ n. (-s,-/s) : [kegin.] kig tartar g.

Tatar² g. (-en,-en) : Tartar g.

Tatarin b. (-,-nen) : Tartarez b.

tatarisch ag. : **1.** tartar ; **2.** [yezh.] tartarek.

Tatbestand g. (-s) : fedoù lies. ; *den Tatbestand aufnehmen*, sevel ur rentañ-kont (ur skrid-gwiriañ, ar skrid-tamall), stadañ un devoud, paperañ a-enep u.b., paperañ ouzh u.b., sevel paper ouzh u.b.

Tatendrang g. (-s) / **Tatendurst** g. (-es) : jourdoul g., intampi g., herrder g., begon b., startijenn b., lusk g., foug e., ernez b., kasetez b.

tatenfroh ag. : oberiant, greant, leun a intrudu, strivant, birvidik, leun a startijenn, leun a zeltu, bervidant.

tatenlos ag. : dioberiant, distrivant, dibreder, na ra tra, a chom da baouez, a chom da yarañ, digoll, vak, arouarek, divegon.

Tatenlosigkeit b. : dioberiantiz b., dioberiadegezh b., mored g.

tatenreich ag. : oberiant, leun a oberiantizoù ; *ein tatenreiches Leben*, ur vuhez oberiant b., ur vuhez leuniet-mat b.

Täter g. (-s,-) : **1.** oberer g., graer g., aozer g., oberour g. ; **2.** [gwir] felladenner g., torfedour g., kabluze g. ; *den Täter ermitteln*, kavout piv eo ar felladenner ; *Mittäter*, kendorfedour g. (Gregor), kenwaller g., kengomper g.

taterata [estl.] : teuteuteut - to-to-to - ta-ta-ta - pop ! pop ! pop !

Täterin b. (-,-nen) : **1.** obererez b., graerez b., aozerez b., oberourez b. ; **2.** [gwir] felladennerez b., torfedourez b., kabluze b.

Täterschaft b. (-) : **1.** oberelezh b., graelezh b. ; **2.** [gwir] kablusted b.

Tatform b. (-,-en) : [yezh.] tu-gra g., tu-ober g., tu oberiat g.

Tathandlung b. (-,-en) : gra g., gread g.

tätig ag. : **1.** oberiant, greant, oberiat, oberiek, strivant, birvidik, leun a startijenn, leun a zeltu ; *tätiger Mensch*, den oberiant g., den greant g. ; *tätige Mitwirkung*, kenlabouerezh g., kenobererezh g. ; *in einem Geschäft tätig sein*, labourat evit un ti-kenwerzh bennak ; *er ist bei uns als Gärtner tätig*, liorzhour emañ ganeomp, emañ oc'h ober liorzhour du-mañ, emañ oc'h ober evel liorzhour du-mañ, emañ oc'h ober evit liorzhour du-mañ, emañ o labourat evel liorzhour du-mañ ; *vorher war er als Briefträger tätig*, a-raok edo oc'h ober paotr al lizheroù ; *als Arzt tätig sein*, ober mezeg, ober mezegiezh, bezañ mezeg diouzh e vicher, bezañ mezeg dre vicher, bezañ mezeg dre e vicher, bezañ mezeg a vicher, mezegañ ; *tätig werden*, stagañ ganti, mont dezhi, mont d'an oberoù, mont d'an ober, stagañ gant e labour, mont en e garg, mont e penn eus e labour, loc'hañ, kregiñ da labourat, kregiñ el labour, kregiñ gant al labour, kregiñ ganti, kregiñ enni, dont da vezañ oberiant ; *in einem Beruf tätig werden*, mont war ur vicher, mont war ul labour ; **2.** en embreg, e karg, o labourat war e vicher.

tätigen V.k.e. (hat getätigt) : ober, arverañ, efediñ, kas da benn, kas da vat, seveniñ, pengenniñ ; [kenwerzh] *ein Geschäft tätigen*, tonkañ ur marc'had, tremen ur gra, ober marc'had, skoulmañ ganti ; *Einkäufe tätigen*, ober prenadennou, ober prenoù, en em bourvezañ ; *ich habe noch Einkäufe zu tätigen*, troioù am eus d'ober c'hoazh ; *getätigt werden*, bezañ sevenet, mont da benn ; *der Rückfluss der getätigten Investitionen*, an distro diwar bostañ g./b., ar c'horvoder diwar an arc'hant postet g.

Tätigkeit b. (-,-en) : labourerezh g., oberiantiz b., obererezh g., oberiadegezh b., oberiegezh b., oberidigezh b., ober g., greanted b. ; *in voller Tätigkeit sein*, bezañ a-zevri gant ul labour bennak (a-zevri-bev gant ul labour), bezañ da vat gant e labour, bezañ da vat o labourat, bezañ a-lazh-ki gant e labour, mont parfet dezhi, labourat a-zevri-kaer, bezañ en e wir wellañ gant e labour, bezañ en e wir wellañ o labourat, bezañ gwir wellañ o labourat ; *in Tätigkeit treten*, stagañ ganti, mont dezhi, mont d'an oberoù, mont d'an ober, stagañ gant e labour, mont e penn eus e labour, mont en e garg, loc'hañ, kregiñ da labourat, kregiñ el labour, kregiñ da vont en-dro, kregiñ gant al labour, kregiñ ganti, kregiñ enni, dont da vezañ oberiant ; *außer Tätigkeit setzen*,

lemel e garg digant u.b., lakaat u.b. war e dorchenn vihan, lakaat diwezh da oberoù u.b.

Tätigkeitsbereich g. (-s,-e) : hed gwerediñ g., talvoudva g., takad obererezh g., tachennad levezon b., takad gwerediñ g., takad efediñ g., kelc'h levezon g., tachenn an oberiantiz b., tachenn an obererezhioù b. ; *seinen Tätigkeitsbereich erweitern*, ledanaat tachenn e obererezhioù

Tätigkeitsbericht g. (-s,-e) : danevell obererezh b., danevell embregvezh b.

Tätigkeitsfeld n. (-s,-er) : hed gwerediñ g., talvoudva g., takad obererezh g., tachennad levezon b., takad gwerediñ g., takad efediñ g., kelc'h levezon g., tachenn an obererezhioù b. ; *sein Tätigkeitsfeld erweitern*, ledanaat tachenn e obererezhioù, kreskiñ tachenn e obererezhioù, astenn tachenn e obererezhioù.

Tätigkeitsnachweis g. (-es,-e) : daveennoù micher lies., daveennoù micherel lies.

Tätigkeitswort n. (-s,-wörter) : [yezh.] verb g.

Tatkraft b. (-) : mennerezh g., youlegezh b., youl b., jourdoul g., begon b., lañs g., startijenn b., lusk g., birvilh g., tan g., bevder g., birvidigezh b., ernez b., entan g., nerzh-youl g., deltu g., rebarb g.

tatkräftig ag. : oberiant, strivant, greant, leun a startijenn, leun a zeltu, rebarb ennañ ; *ein tatkräftiger Mensch*, un den troet d'an ober g., un oberer g., un den oberiant g., un den greant g., un den leun a startijenn g., un den tuet d'an obererezh pleustrek g., un den eus gouenn ar gwenan oberiant g.

Adv. : dizamant, a-zevri-bev, a-zevri-kaer, parfet.

tatkundig ag. : anat, splann, sklaer.

tätlich ag. : taer, feuls, vil, gouez ; [gwir] *tätliche Beleidigungen*, akt a zismegañs g., ober dismegañs g., taol dismeg g., dismeg ouzh briegezh u.b. dre feulster g., dismeg ouzh briegezh u.b. dre wallgas g., dismeg ouzh briegezh u.b. dre wallgaserezh g. ; *gegen jemanden tätlich werden*, mont feulz (dre nerzh, dre heg, dre vil) ouzh u.b., mont dre nerzh d'u.b., mont a gogoù berr d'u.b., mont d'an taolioù ouzh u.b.

Tätlichkeiten lies. : [gwir] taerded b., taolioù lies., feulzter korfel g.

Tatort g. (-s,-e) : [gwir] lec'h an torfed g.

tätowieren V.k.e. (hat tätowiert) : brizhellat, tatouiñ, broudvrizhellañ.

Tätowierung b. (-,-en) : 1. [skeudenn] broudvrizhelladur g., tatouadur g., emlivadur g. ; 2. [ober] brizhellat g., tatouiñ g., tatouerezh g., broudvrizhellañ g.

Tatsache b. (-,-n) : fed g., taol-fed g., gwirvoudenn b., devoud g., darvoud g. ; *das sind wesentliche Tatsachen*, an traoù-se a zo fedoù a bouez bras ; *Tatsache ! es ist Tatsache !* ur fed eo ! gwir-bev eo ! gwir-Bater eo ! gwir eo evel ar Bater ! gwir-diarvar eo ! un taol-fed eo (Gregor), ar wirionez plaen eo ha netra ken ! ; *klare Tatsache*, anad g., fed anat g., anadenn didouell b. ; *aufgrund der Tatsache, dass*, pa'z eo gwir e, peogwir, diwar-benn ma, dre an arbenn ma, en arbenn ma, abalamour ma, rak ma, pa, o vezañ ma, en askont ma, en abeg ma, dre berzh ma, dre abeg ma, dre an abeg ma, dre ma, e-skeud ma, e-skeud e, betek ma, betek pa, a gement ha ma, war-zigarez ma, war-zigarez ma ne, war-zigarez e, war-zigarez ne, a gement ha ma ; *es ist*

Tatsache, dass ..., n'eus ket tu da nac'hañ e ..., ur fed eo e ..., re wir eo e ... ; *(zur) Tatsache werden*, dont da wir, dont da vat ; *das entspricht nicht den Tatsachen*, kement-se ne glot ket gant ar beziadoù, kement-se a ra gaou ouzh ar wirionez, kement-se ne gemer ket harp war ar fedoù, kement-se ne glot ket gant ar wirionez ; *ich muss mich wohl den Tatsachen beugen*, ar wirionez a zo trec'h din, souriñ a ra ar fedoù warnon ; *den Tatsachen Rechnung tragen*, delc'her kont eus ar beziadoù, delc'her kont eus ar gwirvoud ; *vor vollendeten Tatsachen stehen*, bezañ poazh ha malet an traoù, bezañ bet touzet ar maout d'an-unan, bezañ bet troc'het en e raok, bezañ graet ar gra (ar stal), bezañ paket an tan ha gwerzhet al ludu, bezañ bet troc'het dindan an-unan ; *die Tatsachen leugnen*, nac'h ouzh Doue ar pezh a oar ar Werc'hez, direzoniñ, na grediñ pa'z eo anat, diskrediñ ar wirionez ; *wieder auf den Boden der Tatsachen zurückkehren*, distreiñ war tachenn ar gwirvoud, tapout douar en-dro ; *auf dem Boden der Tatsachen bleiben*, chom krog start en e zouar.

Tatsachenbericht g. (-s,-e) : kelaouadenn b., displegadenn ar fedoù, danevell ar fedoù b.

Tatsachenuurteil n. (-s,-e) : [preder.] barn war an draelezh b.

tatsächlich ag. : gwir, gwirion, devoudel, ergorel, ragvoudel.

Adv. : e leal, ez leal, e gwirionez, evit gwir lavaret, evit gwir (Gregor), end-eeun, ent gwir, bez', ent sur, kuit a c'haou, hep komz ger gaou, hep komz gaou, da vat ; *ist das tatsächlich so ?* ha gwir eo ? na gwir eo ? c'hwistim 'ta, va Doue ! ; *glauben Sie tatsächlich, dass er aus Berlin stammt ?* hennezh a zo eus Berlin, c'hwistim ?

Tatsche b. (-,-n) : chifrodenn b., bichigogenn b.

tätscheln V.k.e. (hat getätschelt) : herlinkat, ober sev da, ober flourigoù da, chourañ ; *ich mag es nicht, wenn man mich tätschelt*, ne plij ket din pa vez unan bennak o herlinkat ac'hanon, ne plij ket din pa glask unan bennak ober sev din, ne plij ket din pa glask unan bennak ober flourigoù din, ne plij ket din pa glask unan bennak chourañ ac'hanon.

tatschen V.gw. (hat getatscht) : chifrodennañ ; *er tatschte mir auf die Wange*, chifrodennet en doa va jod.

Tatsünde b. (-,-n) : [relij.] pec'hed gweredel g., pec'hed resis g.

Tattergreis g. (-es,-e) : kripon pampes g., kripon impopo g., kripon luo g., hader karotez g.

Tattergreisin b. (-,-nen) : gwrac'h luo b., kleuzenn b., pratenn b., stlejadell b., stlejadenn b., kantouilhenn b., haderez karotez b.

Tatterich g. (-s) : krenerezh g., krenerezh kozhni g., krenijenn b. ; *den Tatterich haben, einen Tatterich haben*, bezañ gant ar c'hrenerezh, hadañ karotez ; *der Tatterich überkam ihn*, ur c'hren hep paouez a grogas en e izili.

tatterig ag. : hag a zo gant ar c'hrenerezh, daskrenus ; *du bist aber tatterig*, o hadañ karotez emañout ?!

tattern V.gw. (hat getattert) : daskrenañ, hadañ karotez.

Tattersall g. (-s,-e) : [sport, marc'hegezh] 1. embreglec'h g. ; 2. hent-red g., redva-kezeg g. ; 3. ti-kezeg g., gre b.

tattrig ag. : *sellit ouzh tattrig*.

Tatumstände lies. : amveziadoù an torfed lies., degouezhioù an torfed lies., doareoù an torfed lies.

Tatverdacht g. (-s) : ersol a gablusted b., diskred a dorfed g.

tatverdächtig ag. : diskred warnañ da vezañ sevenet un torfed, un diskred a dorfed warnañ, diskredet un torfed warnezañ (Gregor), kablus bete-gouzout.

Tatverdächtige(r) ag.k. g./b. : disfiziad g., disfiziadez b., den un diskred a dorfed warnañ g., kabluz ersoliet g., kabluzez ersoliet b.

Tatwaffe b. (-,-n) : arm an torfed g.

Tatze b. (-,-n) : 1. [loen.] pav g./b., kraban b. ; *Schmerzen in den Tatzen*, pavad g./b. ; *Schlag mit der Tatze*, krabanad b., pavad g./b. ; 2. P. kraban b., patin g., pagnon g. ; 3. *einem Schüler Tatzen geben*, reiñ d'ur skoliad war e vizied.

Tatzenhieb g. (-s,-e) : krabanad b., pavad g./b. ; *Tatzenhiebe versetzen*, krabanata, pavata ; *einen Tatzenhieb bekommen*, tapout ur c'hrabanad, pakañ ur pavad.

Tatzeit b. (-) : eur an torfed b.

Tatzelwurm g. (-s,-würmer) : [mojenn.] aerouant moliac'hus an Alpoù g., isamboubal g., kole brizh g.

Tatzenschlag g. (-s,-schläge) : pavad g./b., krabanad b. ; *einen Tatzenschlag versetzen*, krabanata, pavata ; *einen Tatzenschlag bekommen*, tapout ur c'hrabanad, pakañ ur pavad.

Tau¹ g. (-s) : 1. glizh g., glizhenn b., glizhennad b., glebiadenn b. ; *Abendtau*, selin b., glizh-noz g., glizhenn noz b., glizhienn b., gouzienn b. ; *vor Tau und Tag*, da sav an deiz, da strink an deiz, d'an tarz-deiz, da c'houlou-deiz ; *sich mit Tau beschlagen*, dont glizh war an dra-mañ-tra ; *der Tau fällt*, *Tau schlägt sich nieder*, glizhenniñ (glizhañ) a ra ; *der Tau hat sich niedergeschlagen*, *die Erde ist naß vom Tau*, deuet eo ar glizh da zousaat an douar ; *der Tau perlt*, perlezenniñ a ra ar c'hlizhenn, pizennañ a ra ar glizh ; 2. *der hört den Tau fallen*, [goapaus] hennezh en deus skiant-prenañ ar seurt a vez o werzhañ, toull eo e vurutell, n'eo ket stank e damouez, rouez eo e damouez, hennezh a zo un hanter c'henaoueg, n'en deus ket ijinet meskañ ar ribod.

Tau² n. (-s,-e) : fard g., fun b., tortis g., landon g., bos g., stag g., rord g., sug b., kordenn b. [*liester kordennoù*, kerdin], penn-fard g. ; *ein Tau entspannen*, *ein Tau durchhängen lassen*, distignañ ur fun, distignañ ur bos, distignañ ur fard.

taub ag. : 1. bouzar, kaledet e zivskouarn, pounner e zivskouarn ; *auf beiden Ohren taub*, bouzar eus an daou du ; *er ist auf einem Ohr taub*, bez' en deus ur skouarn vouzar, unan eus e zivskouarn a zo kaledet ; *auf diesem Ohr bin ich taub*, bouzar on war ar skouarn-mañ ; *der Taube*, an hini bouzar g., ar bouzar g. ; *taub werden*, bouzaraat, bouzarañ, koll ar c'hleved, mont bouzar ; *taub machen*, bouzaraat, bouzarañ ; *die Tauben verständigen sich mit Zeichen*, ar vouzared a gehent gant ar re all dre sinoù ; *er ist stocktaub*, ne glev banne, ne glev takenn, ne glev greun, ne glev grik, ne glev berad, ne glev son, bouzar-put eo, bouzar-kloc'h eo, bouzar-lech eo, bouzar-glez eo, bouzar evel ur c'hloc'h (evel ur c'hleuz, evel un tamm koad, evel ur penton, evel ur girin, evel ur sourd, evel ur glesker, evel ur ran, evel ul lech) eo, ne glev siseurt ebet ; *taub gegen Bitten sein*, bezañ bouzar (ober skouarn vouzar, ober skouarn gaoc'h) ouzh rekedoù 'zo,

bezañ dibedennus, na ober van eus rekedoù 'zo ; *sich taub stellen*, serriñ e zivskouarn, prenañ e zivskouarn, stankañ e zivskouarn, distreiñ e zivskouarn, ober ar bouzar, ober skouarn vouzar, ober skouarn gad, P. ober skouarn gaoc'h, bezañ spoue en e zivskouarn ; *diese Worte waren nicht auf taube Ohren gestoßen*, ne voe ket lezet ar gomz-se da gouezhañ war an douar, ne voe ket lezet ar gomz-se da vont e moged ; *tauben Ohren predigen*, komz evit ar c'helien, komz ouzh Yann dibalamour, komz ouzh tud eus Kerskouarneg, komz ouzh pennoù bouzar, mont e gomzoù gant an avel, komz ouzh tud n'o devez ket c'hoant klevet, komz ouzh tud na reont van ebet, komz ouzh tud na selaouont na kuzul na kelenn ebet.

2. [dre heñvel.] gour, bav, bavet, nodet, seizet, marv ; *die Hand ist mir taub*, kropet (gour, bav, bavet, nodet, seizet, pistiget) eo va dorn, marv eo va dorn ouzhin.

3. [dre skeud.] a) divouedenn, nannsperiet, difrouezh ; *taube Nuss*, kraoñ divouedenn str. (Gregor) ; *taubes Ei*, vi nannsperiet g. ; *taube Blüte*, bleuñv difrouezh str. ; b) divlaz, avelet, disasun ; *dieser Pfeffer ist taub*, divlaz (avelet, disasun) eo ar pebr-mañ, n'eus blaz ebet (blaz an avelet 'zo) gant ar pebr-mañ ; c) didalvoud ; [mengleuz.] *taubes Gestein*, reier didalvoud lies. ; *tauber Hafer*, pilgerc'h str., flutkerc'h str., gouezkerc'h str., bilhongerc'h str., kerc'h gouez str. (Gregor).

Täubchen n. (-s,-) : 1. pichon g. (Gregor), pichonig g., koulmig b., dubeig g. ; 2. [dre skeud.] logodenn b., kalon b., kalonig b., dousig b., pichonig g., karedig g., pokiol g., mennig g., logodennig b., ranig b., loulig g., lellig g., loutig g., loenig g., moumounig g., moutig g., koulouch g., poupig g.

Taube(r)¹ ag.k. g./b. : bouzar g., bouzare b., den bouzar g., P. penn bouzar g. ; *die Tauben heilen*, lakaat ar vouzared da glevet, reiñ ar c'hleved d'ar re vouzar, rentañ ar c'hleved d'ar re vouzar.

Taube² b. (-,-n) : 1. [loen.] koulm b., dube g. ; *junge Taube*, pichon g. (Gregor), pichonig g., koulmig b., dubeig g. ; *wilde Taube*, kudon b., glazig g. ; *die Taube gurr*, grougousat a ra an dube ; *Turteltaube*, turzhunell b. ; *Brieftaube*, dube beajer g.

2. [dre skeud.] *es fliegen einem keine gebratenen Tauben ins Maul*, da louarn kousket ne zeu tamm boued, ret eo gouzañv da gaout skiant ha labourat tenn da c'hounit arc'hant, ar gwellañ bara da zebriñ 'vez gounezet en ur c'hweziñ, neb na laka poan hag aked n'en devezo madoù na boued, an hini 'neus ket c'hoant kaout naon ne chom ket re bell war e skaoñ, ne gouezh ket an aour eus beg ar gwez, ne zivero ket mel eus ar mogerioù, o c'hortoz ar geot da greskiñ e varv ar saout gant an naon ; *er wartet, dass ihm die gebratenen Tauben in den Mund fallen*, krediñ a ra e tivoero mel eus ar mogerioù, kavout a ra gantañ e kouezh an aour eus beg ar gwez, bara chaoket a zo aes da lonkañ, treiñ a ra diwar ar bec'h, hennezh a blij ar pesked dizreinet (boued pasket) dezhañ, hennezh a lamm pa wel an tamm hag a dec'h pa wel ar bec'h, labour c'hraet a zo ebat gantañ, labour c'hraet a gar, ur paotr diskuizh eo, ganet eo skuizh, d'un deiz Sadorn eo bet ganet, gour eo da labourat, lugut eo da labourat, kavout a ra an douar gwall izel diouzh e vent, hennezh a zo Yann ar bara-segal hag amann.

taubenblau ag. : glas-louet.

Taubenei n. (-s,-er) : vi koulm g., vi dube g.

taubenetzt ag. : glizhek, glizhennek, gleb-glizh, glizhus ; *es ist alles noch taubenetzt*, n'eo ket savet ar c'hlizh (ar c'hlizhenn) diwar an traoù c'hoazh, glizhek (glizhennek, gleb-glizh) eo an traoù c'hoazh.

Taubenfalke g. (-n,-n) : [loen., anv dispis] 1. gwazfalc'hun g., gwazsparfell b., sparfell voan b. ; 2. falc'hun kantreat g. ; 3. barged g., skoul g.

taubenfarbig ag. / **taubengrau** ag. : glas-louet, hag a zoug ul liv glas-louet.

Taubenhaus n. (-es,-häuser) : kouldri g., koulmer g. ; *Oberteil eines Taubenhauses*, kambr ar c'houldri b.

Taubenkraut n. (-s,-kräuter) : [louza.] kroazig b., barlen b., louzaouenn-ar-groaz b.

Taubenkropf-Leimkraut n. (-s,-kräuter) : [louza.] sae-ar-Werc'hez b., bokedoù-an-teureug lies.

Taubenliebhaber g. (-s,-) : dubeour g., dubeer g.

Taubenschießen n. (-s) : tennañ pichoned g., tennañ war dubeed g., tennañ dubeed g.

Taubenschlag g. (-s,-schläge) : 1. bandenn dubeed b. ; *ein Taubenschlag lässt sich auf das Dach nieder*, ur vandenn dubeed a blav war an doenn.

2. kouldri g., koulmer g. ; *hier geht's zu wie in einem Taubenschlag*, lavig (kas-digas, kas, kabal ha fourgas) a vez amañ atav ; *Oberteil eines Taubenschlags*, kambr ar c'houldri b.

Taubenzucht b. (-) : dubeerezh g.

Taubenzüchter g. (-s,-) : dubeour g.

Tauber g. (-s,-) / **Täuber** g. (-s,-) / **Tauberich** g. (-s,-e) : [loen.] tad-koulm g.

Taubhafer g. (-s) : [louza.] pilgerc'h str., flutkerc'h str., gouezkerc'h str., bilhongerh str., kerc'h gouez str. (Gregor).

Taubheit b. (-) : 1. bouzarded b., bouzarder g., bouzar g. ; *psychische Taubheit*, bredvouzarded b., bredvouzarder g. ; *jemanden von seiner Taubheit erlösen*, reiñ ar c'hleved d'unan bouzar ; *von seiner Taubheit geheilt werden*, mont ar bouzar diouzh an-unan ; 2. [dre astenn.] didruez g./b., didrugarez b. ; 3. [dre heñvel.] bav g., morz g., krop g., bavador g., morzador g., kropador g. ; 4. [dre skeud.] difrouezhidigezh b.

Taubbildung b. : glizhennadur g.

Täubin b. (-,-nen) : [loen.] mamm-goulm b.

Täubling g. (-s,-e) : [louza.] livog g.

Taubnessel b. (-,-n) : [louza.] linad-flour str. ; *purpurrote Taubnessel*, linad-ruz str., fleur-an-naered str. ; *weiße Taubnessel*, linad-gwenn str.

taubstumm ag. : bouzar-ha-mut, bouzar-mut, mut ha bouzar.

Taubstumme(r) ag.k. g./b. : den bouzar-ha-mut g., bouzar mut g.

Taubstummheit b. (-) : bouzarded ha muderezh.

Tauchbad n. (-s,-bäder) : [tekn.] soubidigezh b., soubadur g., splujadur g., bourbouilh g., gourdourañ g.

Tauchboot n. (-s,-e) : [merdead.] lestr-spluj g., lestr-splujer g., splujerez b., lestr-ismor g.

tauchen V.k.e. (hat getaucht) : soubañ, splujañ, sankañ en dour, lakaat en ul liñvenn bennak.

V.gw. (ist getaucht / hat getaucht) : splujañ, plomañ, pluañ, gouelediñ ; *nach etwas tauchen*, mont a-spluj da

gerc'hat udb. ; *nach Korallen tauchen*, kourala ; *nach Perlen tauchen*, perlesa.

Tauchen n. (-s) : soubidigezh b., soubadur g., bourbouilh g., gourdourañ g., spluj g., splujadur g., splujerezh g., splujadenn b., splujañ g.

Taucher g. (-s,-) : 1. splujer g., den-ran g., pluier g., plomer g. ; 2. [loen.] plomerig g., ploñjer g., ploñjerig g., pluierig g., splujer g. ; *Seetaucher*, plomerig g., ploñjer g., ploñjerig g., pluierig g., splujer g. ; *Lappentaucher*, plomer g. ; *Sturmtaucher*, tort g.

Taucheranzug g. (-s,-anzüge) : sae-splujañ b., splujwisk g., gwisk-spluj g.

Taucherbrille b. (-,-n) : lunedoù-splujañ lies.

Taucherglocke b. (-,-n) : kambr-splujañ b.

Taucherhelm g. (-s,-e) : tokarn-splujañ g.

Tauchermaske b. (-,-n) : maskl-splujañ g.

tauchfähig ag. : hag a c'hall splujañ, beuzus.

Tauchfahrt b. (-,-en) : [merdead.] merdeadenn ismor b.

Tauchflosse b. (-,-n) : [sport] palvez-splujañ g., botez palvezek b.

Tauchgerät n. (-s,-e) : ardivink splujañ ; *Helmtauchgerät*, splujwisk gant tokarn g., gwisk-spluj gant tokarn g.

Tauchkapsel b. (-,-n) : batiskaf g., klozenn-splujañ b.

tauchklar ag. : [merdead.] prest da splujañ, darev da splujañ, pare da splujañ.

Tauchschnürung b. (-,-en) : [tekn.] larderezh dre vourbouilh g., larderezh dre soubadur g., lardigennerezh dre soubidigezh g.

Tauchsieder g. (-s,-) : [tekn.] tommer-dour g., tommerez-dour b.

Tauchstation b. (-) : 1. splujva g. ; 2. [dre skeud.] *auf Tauchstation gehen*, mont diwar-wel, steuziañ, mont da skoachañ, mont d'en em glenkañ, mont bihanik, mont en e grogenn.

Tauchtank g. (-s,-s) : [merdead.] kambr-splujañ b.

Tauchtiefe b. (-) : 1. [merdead.] kalandour degemeradus g. ; 2. donder spluj g.

Tauchverfahren n. (-s) : doare soubañ g., araezad soubañ g.

tauen¹ V.dibers. (hat getaut) : 1. glizhenniñ, glizhañ, gouziennañ ; *es taut*, glizhenniñ (glizhañ) a ra ; *es hat getaut*, bez ez eus bet glizh ; *heute Abend taut es*, gouziennañ a ra hiziv ; 2. teuziñ, diskornañ, direviñ ; *es taut*, emañ an erc'h (ar skorn) o teuziñ, emañ an douar o tiskornañ, diskorn a zo, diskorn a ra, diskornañ a ra.

V.gw. (ist getaut) : teuziñ, diskornañ, direviñ ; *der Schnee taut*, emañ an erc'h o teuziñ ; *der Schnee ist getaut*, teuzet eo an erc'h ; *es taut*, krog eo an diskorn, komañset eo an diskorn.

tauen² V.k.e. (hat getaut) : [merdead.] sachañ, ramokiñ, stlejañ.

Tauen n. (-s) : 1. glizhenniñ g., glizhañ g. ; 2. diskorn g., teuz an erc'h g., direv g.

Tauerei b. (-) : [merdead.] ramokerezh g., stlejerezh g.

Taufbecken n. (-s,-) : maen-font g., maen-badeziant g., maen-badez g., foñs g., font g., font-badeziant g., foñs-badeziant g., piñsin-badeziñ g.

Taufbuch n. (-s,-bücher) : marilh ar badeziantoù g., kaier ar badeziantoù g.

Taufe b. (-,-n) : 1. badeziant b., badez g., sakramant ar vadeziant g., ar sakramant a vadeziant g., lidoù ar

vadeziant lies., kristenadenn b. ; *jemandem die Taufe geben* (erteilen), reiñ sakramant ar vadeziant d'u.b., badeziñ u.b. ; *jemanden aus der Taufe heben* (über die Taufe halten), derc'hel u.b. ouzh badez (war ar vadeziant, war ar maen-font) (Gregor) ; *Frau, die das Kind aus der Taufe hebt, Frau, die das Kind über die Taufe hält*, gwrac'h an holen b., plac'h an holen b. ; *die Taufe vornehmen*, reiñ sakramant ar vadeziant d'u.b., badeziñ u.b. ; *die Taufe reinigt uns von der Sünde*, ar vadeziant a walc'h ar pec'hedoù ; *zur Taufe läuten*, seniñ kleier ar vadeziant, brallañ kleier ar vadeziant ; *Taufe ohne Glockengeläute*, badeziant sioul b., badeziant vouzar b. ; *jemanden auf die Taufe vorbereiten*, lakaat u.b. er badez ; *sie sehen sich nur zu (bei)Taufen und Beerdigungen*, en em gavout a reont asambles dagañver (evit) ar badeziantoù hag an interamantoù nemetken ; *man holte den Priester gar nicht herbei, wenn Taufen oder Beerdigungen vorzunehmen waren*, ne veze galvet ar beleg nag evit ar bev nag evit ar marv.

2. *etwas aus der Taufe heben*, krouiñ (fontañ, diazezañ, sevel) udb.

3. [merdead.] *die Äquatortaufe*, kentañ tremenidigezh ar c'heheder b., kentañ tremenidigezh al linenn b. (Gregor), kentañ tremenidigezh linenn ar c'heheder b.

taufen V.k.e. (hat getauft) : **1.** badeziñ ; *sich taufen lassen*, degemer sakramant ar vadeziant (ar sakramant a vadeziant), degemer ar feiz katolik ; *sein Kind taufen lassen*, lakaat badeziñ e grouadur ; *jemanden auf einen Namen taufen*, reiñ un anv d'u.b. ; *er wurde Paul getauft*, badezet e voe dindan an anv a Baol.

2. [dre skeud.] *Wein taufen*, badeziñ ar gwin, kristenañ gwin, bennigañ ar gwin, lakaat dour e-mesk ar gwin, astenn gwin gant dour, trempañ gwin ; *Milch taufen*, lakaat dour e-barzh al laezh, lakaat dour e-mesk al laezh, astenn al laezh gant dour, bennigañ al laezh, kristenañ al laezh, badeziñ laezh.

Täufer g. (-s,-) : badezour g. ; *Johannes der Täufer*, sant Yann Vadezour g.

taufeucht ag. : glizhek, glizhennek, gleb-glizh, glizhus ; *es ist alles noch taufeucht*, n'eo ket savet ar c'hlizh (ar c'hlizhenn) diwar an traoù c'hoazh, glizhek (glizhennek, gleb-glizh) eo an traoù c'hoazh ; *den Klee taufeucht mähen*, troc'hañ melchon war ar glizh.

Taufgesellschaft b. (-,-en) : tud ar vadeziant lies., badeziant b.

Taufhaube b. (-,-n) : kabell badez g. [liester kabelloù badez, kebell badez], kabell badeziant g. [liester kabelloù badeziant, kebell badeziant].

Taufhaus g. (-es,-häuser) / **Taufkapelle** b. (-,-n) : chapel-vadeziñ b., chapel vadez b., chapel ar vadeziant b.

Taufkind n. (-s,-er) : **1.** an hini a zegemer sakramant ar vadeziant g., an hini a zegemer ar sakramant a vadeziant g. ; **2.** filhor g., filhorez b.

Taufkleid n. (-s,-er) : sae-vadez b., lenn b.

Täufing g. (-s,-e) : an hini a zegemer sakramant ar vadeziant g., an hini a zegemer ar sakramant a vadeziant g.

Taufname g. (-ns,-n) : anv-badez g.

Taufpate g. (-n,-n) : paeron g. ; *die beiden Taufpaten, der Pate und die Patin*, an dalc'herien lies. ; *wer sind seine Taufpaten* ? piv a oa o telc'her anezhañ ?

Taufpatin b. (-,-nen) : maeron b., maeronez b., mamm-baeron b.

Taufregister n. (-s,-) : marilh ar badeziantoù g., kaier ar badeziantoù g.

taufisch ag. : [dre skeud.] *er ist nicht mehr ganz taufisch*, un tamm mat a oad a zo deuet dezhañ, paket en deus un tamm mat a oad, aet eo bras war an oad, n'eo ket eus an torad diwezhañ, n'emañ ket war e gentañ lamm abaoe pell, kozhik eo dija, avañsedik en oad eo.

Taufschein g. (-s,-e) : testeni badeziant g., lizher-badeziant g., paper-badeziant g.

Taufstein g. (-s,-e) : **1.** [relij.] maen-font g., maen-badeziant g., maen-badez g., foñs g., font g., font-badeziant g., foñs-badeziant g., piñsin-badeziñ g. ; **2.** [maen.] *Basler Taufstein*, maen-kroaz g., staorotidenn b., staorotid str.

Taufwasser n. (-s) : dour badez g.

Taufzeuge g. (-n,-n) : paeron g.

Taufzeugin b. (-,-nen) : maeron b., maeronez b., mamm-baeron b.

Taufzeugnis n. (-es,-se) : testeni badeziant g., lizher-badeziant g., paper-badeziant g.

taugen V.gw. (hat getauft) : talvezout, talvout, servijout, bezañ mat, bezañ barrek, jaojañ ; *wozu soll das taugen* ? da betra e servijo (e vo mat) an dra-se ? da beseurt mad e talvez an dra-se ? da betra talvez ? peseurt mad a zo da dennañ eus kement-se ? ; *taugt er was* ? ha mat eo d'udb ? da betra ez eo mat ? ; *ein Mensch ohne Bildung taugt nichts*, un den n'eo den ebet hep deskadurezh, un den hep deskadurezh n'eo gour, un den hep deskadurezh n'eo mann ebet, un den hep deskadurezh ne dalvez ket un hollvad ; *das taugt nichts*, n'eus foeltr vat da dennañ eus an dra-se, se ne dalvez netra, ne dalvez ket ur strak, ne spir netra, se n'eo mat da netra, se ne dalvez ket un hollvad, kement-se ne servij da netra, n'eus netra a vat da dennañ eus kement-se, kement-se n'eo mat da vann, didalvez eo an dra-se, kement-se ne zegas netra vat ebet, kement-se ne zegas mann vat ebet, ne c'haller ober na sec'h na glas gant an dra-se, gant an dra-se ne c'haller ober na bleud na brenn, mat eo da lakaat dindan lost ar c'hazh, kement-se ne dalvez ket ur bilhenn ; *das taugt nicht viel*, ne dalvez nemeur a dra ; *taugen für*, bezañ mat (barrek) da, bezañ diouzh, dereout ouzh, kouchañ ouzh ; *das taugt nichts für die Gesundheit*, n'eo ket mat evit ar yec'hed ; *für mich taugt das nicht*, kement-se ne zere ket ouzhin (n'eo ket diouzhin, n'eo ket mat din) ; *taugen zu*, bezañ barrek da (diouzh), bezañ gouest (e-tailh) d'ober udb ; *zu dieser Arbeit taugen nur gesunde Leute*, tud divac'hagn nemetken a zo barrek diouzh al labour-se, tud divac'hagn nemetken a c'hall c'hoari al labour-se, tud divac'hagn nemetken a zo treset d'al labour-se, al labour-se a zo anvet evit tud divac'hagn nemetken ; *zu welcher Arbeit taugt er* ? peseurt labourat a oar ? peseurt labour a oar ? da beseurt labour eo mat ? da beseurt labour eo treset ? diouzh peseurt labour en deus an tremp ? diouzh peseurt

labour eo barrek ? ; *er taugt nicht zum Bürgermeister*, hennezh n'eus ket danvez ur maer ennañ.

Taugenichts g. (-/-es,-e) : paotr mat da netra g., paotr mat da vann g., labous dibluñv g., lustrugenn g., foerouz g., tamm foerouz g., didalvez g., pezh didalvez g., paotr na istimer ket un diner g., paourkaezh den g., brein boued g., koll-e-vara g., koll-e-voued g., koll-bara g., laer-e-vara g., laer-e-voued g., laer-e-amzer g., kac'h-moudenn g., higolenn b., invalant g., landore g., landregenn g., lanfre g. [*liester lanfreidj*], lanfread g. [*liester lanfreidj*], lantouzer g., leubeurc'henn g., lochore g., lourin g., chuchuenn b., luduenn b., magadenn b., magadell b., labaskenn b., tra didalvez g., pezh dilamprek g., den lifret g., den hualet g., penn-kam g., ravailhon g., sprec'henn b., den a netra g., den a vann g., kozh netra g., nikun g. ; *ein Mensch ohne Bildung ist ein Taugenichts*, un den n'eo den ebet hep deskadurezh, un den hep deskadurezh ne dalvez ket un hollvad, un den hep deskadurezh n'eo gour, un den hep deskadurezh n'eo mann ebet ; *der ist ein Taugenichts*, hennezh a zo ur mann ebet, hennezh ne ra tra vat ebet, hennezh ne ra mann vat ebet, hennezh n'eus ket da zont na da vont ennañ, hennezh ne dalv ket ur chik-butun bet dek vloaz e genoù ur c'hristen, hennezh ned eo ket muioc'h eget felc'h ur c'hi, hennezh n'eo ket gouest d'ober ar pep kentañ eus ar pezh a zo d'ober zoken, netra ebet ne zeu dezhañ da vat, hennezh a zo ur c'hwitig, ne gord mann gantañ, ne dizh ober netra, n'eo mat nemet da dreiñ (ar) mein da sec'hañ, un didalvez n'eo ken, n'en deus tu da vann, ne ra netra eus nikun, hennezh ne oar ober na kriz na poazh, hennezh ne c'hall ober na kriz na poazh, hennezh ne oar ket ober un hollvad, treid leue a zo en e votoù, kig leue en deus en e votoù, hennezh a chom hep dont da benn ebet, hennezh ne oar ardremez da netra, ne dalv mann ebet, pep tra a ya a-dreuz gantañ, mat eo da zegas pennoù leue d'ar gêr nemetken, ne dalv ket ur bramm (un taol botez, ur vrennigenn, ur felc'h ki, ur bouton, ur bouton torret, ul louf ki), ne dalvez ket un hollvad, ur paotr eo na istimer ket un diner.

tauglich ag. : talvoudus, mat, barrek, jaojabl ; *zum Dienst tauglich sein*, bezañ mat evit ober e goñje.

Tauglichkeit b. (-) : gouester g., barregezh b., jaoj g., jaojadur g.

tauig ag. : glizhek, glizhennek, glib-glizh, glizhus.

Taulänge b. (-,-n) : [merdead.] c'hwec'h-ugent gourhed lies.

Taumel g. (-s) : 1. mezevellidigezh b., mezvadur g., mezvamant g./b., bamizon g., veudadur g., pennfoll g., turbelan g. ; (*wie*) *im Taumel sein*, bezañ badaouet e benn, bezañ abaf, bezañ abafet, bezañ batet (badinell, badaouet), bezañ e benn e balbouz, mezevelliñ e benn, bezañ mezevellet (mezv) e benn, trolerniñ.

2. trefu g., entan g., birvilh g., berv-kalon g., gred g., jourdoul g., goursav g., bervder g., trelat g., trelaterezh g., birvidigezh b., bervdanted b., lusk g., luskad g., tanienn b., mezvadur g., treflamm g. ; *ein wahrer Begeisterungstaumel*, un entan dreist g., ur birvilh entanet g. ; *im Taumel der Freude*, o nijal gant al levenez, o nijal gant ar stad a zo ennañ, ouzhpenn laouen, laouen-dreist, laouen-ran, ken laouen ha tra, laouen evel an heol, ken laouen hag an heol, laouen evel

an deiz, seder evel ul laouenan, lirzhin evel ul laouenan, azezet (beuzet) en e bemp plijadur warn-ugent, e barr al levenez, leun-barr a levenez, trefuet-holl gant al levenez.

taumelig ag. : badaouet, abaf, abafet, batet, badet, badinell, mezevellet, mezv, pennfoll, trelatet ; *mir ist taumelig*, trelliñ a ra va fenn, dont a ra ar vezvamant (ar mezvamant) em fenn, mezevelliñ a ra va fenn, e balbouz emañ va fenn, badinelliñ a ra va fenn, pennfolliñ a ran, me a zo aet fall ken e fell din kouezhañ ; *taumelig machen*, a) badaouiñ, bavañ, badañ, batañ, morzañ, batelliñ, batorelliñ, kropañ, lakaat da vorediñ, mezevelliñ, badinellañ, veudiñ, pennveudiñ, pennvadaouiñ, turlebaniñ, stodiñ, abafiñ, abafaat, sabatuiñ ; b) [dre skeud.] penndallañ, trelatañ.

Taumelkäfer g. (-s,-) : [loen.] c'hwen-dour str.

Taumelloch g. (-s,-e) : [louza.] dreog str., bilhon g., pizel g. ; *der Taumelloch berauscht Kühe und Pferde*, an dreog a vez mezv ar saout hag ar c'hezeg diwarno ; [relij.] *Taumelloch oder guten Samen in die Herzen der Menschen säen*, hadañ dreog pe c'hreun mat er c'halonoù.

taumeln (hat getaumelt / ist getaumelt) : 1. (hat/ist) : *hin und her taumeln*, traidellañ, treuzigellañ, horjellañ, horjellat, horijellat, horigellat, hoskellat, gwangellañ, horellañ war e dreid, mont war e grank, branskellat war e zivesker, charigellañ, mont war e zaougostez, brañskedilhat, hatiñ, trantellañ, steuñviñ, mont a-skelp (a-skerb) a-gleiz hag a-zehou, mont kamm-digamm, mont a-gammigelloù, kostezañ, mont eus an eil tu d'an hent d'egile en ur gostezañ, beskellañ ; *zum Taumeln bringend*, traidellus.

2. (hat/ist) : balafennañ, gourmijal, gourmijellañ, darnijal, nijellat, nijellañ, eskellat, nijal-dinijal, mont nij-dinij, nijata.

3. (ist) : *zu Boden taumeln*, kouezhañ war an douar.

4. (hat/ist) : trelatañ ; *er taumelte vor Freude*, trefuet-holl e oa (nijal a rae, tridal a rae) gant al levenez, war ar pevarzek-kant e oa an traoù gantañ, fest a oa ennañ, ouzhpenn laouen e oa, en e laouenañ edo, laouen-ran e oa, ken laouen ha tra e oa, laouen e oa evel an heol, ken laouen hag an heol e oa, seder e oa evel ul laouenan, lirzhin e oa evel ul laouenan, digor e oa dezhañ, barret a levenez e oa, bez' e oa laouen hed-da-hed, ne zouge ket mui an douar anezhañ.

taumelnd ag. : 1. brall-divrall, brallus, horellus, horjellus, charigell, gadal, distabil, distrantell, laosk, silwink, a-silwink, amgadarn, traidellus, treuzkamm, bouilh-ha-bouilh, brañsell-divrañsell, ling-ha-lang, treuzek, lusk-dilusk, luskellus, war al lusk ; *taumelnder Mann*, horeller g., den treuzek g. ; 2. *vor Freude taumelnd*, trefuet-holl, war ar pevarzek-kant, fest ennañ, digor dezhañ, barret a levenez.

Taumelnde(r) ag.k. g./b. : horeller g., horellerez b., den treuzek g.

Taumesser g. (-s,-) : [fizik] drosometr g., glizhventer g.

taumlig ag. : *sellit ouzh taumelig*.

Tauperle (-,-n) : takennig c'hlizh b., perlezenn c'hlizh b., berad glizh g. ; *die Tauperlen*, perlez ar glizh str. ; *Tauperlen*, perlez glizh str., takennoùigoù glizh lies., takennoùigoù selin lies., beradoù glizh g.

Taupunkt g. (-s,-e) : [fizik] glizhverk g.

Taupunktkurve b. (-,-n) / **Taupunkttemperaturkurve** b. (-,-n) : [fizik] krommenn c'hlizhenniñ b.

Taurolle b. (-,-n) : roll fard g., rollad kordenn g.

Tausch g. (-es,-e) : eskemm g., eskemmadenn b., eskemmadeg b., eskemmerezh g., eskemmidigezh b., kemm g., distro g./b., trok g., trokadenn b., trokadeg b., trokerezh g. ; *einen Tausch machen*, ober un eskemm, ober trok evit trok, trokañ ; *in Tausch geben*, reiñ en eskemm, reiñ en distro, reiñ e kemm ; *in Tausch nehmen*, kemer en eskemm (en distro, e kemm) ; *beim Tausch gewinnen*, bezañ spletus (emsav) an eskemm evit an-unan, eskemm war c'hounid (war well) ; *beim Tausch verlieren*, bezañ displetus (diemsav) an eskemm evit an-unan, eskemm war e goll ; *einen schlechten Tausch machen*, gwerzhañ ar vuoc'h da gaout un ouner, mont war ur marc'h da Bariz ha distreiñ war un azen da Vreizh.

tauschen V.gw. (hat getauscht) : ober un eskemm, ober trok evit trok, trokañ ; *ich möchte nicht mit ihm tauschen*, ne blijfe ket din bezañ anezhañ (bezañ en e lec'h, bezañ en e blas) (Gregor).

V.k.e. (hat getauscht) : trokañ, eskemm, kemmañ, eilpennañ, cheñch, reiñ kemm-ouzh-kemm, reiñ e kemm ; *etwas gegen etwas tauschen*, trokañ udb ouzh udb all, eskemmañ udb ouzh udb all, eskemmañ udb evit udb all, kemmañ udb ouzh udb all, reiñ udb e kemm ouzh udb all, ober trok evit trok ; *eins zu eins tauschen*, eskemm a-bar ; *Esau tauschte sein Erstlingsrecht gegen ein Linsengericht*, Esau a werzhas e henañded evit ur skudellad pizigoù rous (Gregor) ; *die Rollen tauschen*, eilpennañ ar rolloù ; *willst du mit mir den Platz tauschen ?* ha c'hoant ac'h eus cheñch plas ganin ? ; *die Männer hatten ihre Tanzpartnerin getauscht*, an eil en doa cheñchet e gendañserez ouzh egile.

täuschen V.k.e. (hat getäuscht) : touellañ, tromplañ, dipitañ, baratañ, kilhañ, berlobiañ, faziañ, filimiñ, lorbiñ, sorc'henniñ, gwalldapout, rouzañ, raskañ, deseve, tizhout, tunañ, tapout, abuziñ ; *der Schein hat mich getäuscht*, touellet e oan bet gant an diavaezioù ; *jemandes Hoffnungen (Erwartungen) täuschen*, dipitañ goanag u.b., tromplañ u.b. en e spi (Gregor) ; *getäuschte Erwartung*, kerseenn b., desped g., kerse g., disouezhenn b., dipit g., esper aet da get g. ; *in seinen Hoffnungen getäuscht werden*, bezañ touellet en e c'hed, na respont an darvoudoù d'e esperañsoù, chom gant e c'hoant, menel war e c'hoant, menel war e c'houlenn, menel war e naon, chom tarluch, kavout kerse, mont mil d'ober kant, bezañ beleg, kaout un distokadenn (un distro lous), ober kazeg, chom kazeg, bezañ bet e sell ober mil hag ober kazh ; *seine Hoffnung wurde getäuscht*, chom a reas gant e c'hoant, menel a reas war e c'hoant, menel a reas war e c'houlenn, menel a reas war e naon, chom a reas tarluch, ne respontas ket an darvoudoù d'e esperañsoù, touellet e voe en e c'hed ; *jemanden um etwas täuschen*, ober gaou ouzh u.b. a udb, gwerzhañ duad d'u.b., bountañ ar c'henn en u.b. ; *jemandes guten Glauben täuschen*, kammober gant fiziañs u.b., trubardiñ eeunded u.b. (Gregor), bratellat (stranañ, stranigañ, riñsañ) u.b., abuziñ a eeunded u.b., ober abuz a eeunded u.b., c'hoari gant eeunded u.b., kammaverañ ur fiziad ; *der erste Blick täuscht*, arabat barn an traoù diouzh an diavaez -

arabat barn an dud diouzh o gwelet - ar seblant zo brav, neoazh n'en em fiziit ket - ur vuoc'h zu a ro laezh gwenn - n'eo ket ar vent a werzh ar marc'h, an dalvoudegezh a zo trawalc'h - n'eo ket dre o ment, c'hwi oar, e werzher roñseed er foar - kement a strak ne dorr ket krak - tout ar pezh zo gwenn n'eo ket arc'hant, tout ar pezh zo melen n'eo ket aour - an dilhad ne ra ket ar beleg - taer eo da welout ha laosk da c'houzout - brasoc'h eo da welout eget da gaout ; *wenn mich nicht alles täuscht*, nemet pikouzet e vefen, nemet mezevellet e vefen.

V.em. : **sich täuschen** (hat sich (t-rt) getäuscht) : faziañ, faziañ diwar ar wirionez, mankout, bezañ mank, bezañ manket, en em dromplañ, en em vankout, en em vourdañ, en em bakañ, en em abuziñ, abuziñ etre daou dra ; *ich habe mich getäuscht*, faziet on, sac'h an dienn - manket on, pod an dienn - mank on - en em dromplet on - en em vanket em eus - en em vanket on - en em vourdet on - en em baket em eus ; *sich leicht täuschen lassen*, bezañ hegreidik, bezañ aes da douellañ ; *er lässt sich leicht täuschen*, hegreidik eo betek re, aes eo reiñ dezhañ kañvalet (kelien, poulc'had, poulc'hennou) da blomañ, bleup eo, tanav eo e lèr, hennezh a lonk kement gaou a lavared dezhañ ; *ich glaube, ich habe ihn gesehen, ich kann mich auch täuschen*, gwelet em boa anezhañ, da'm soñj, met sac'h an dienn, faziañ a ran marteze ; *da(rin) täuschst du dich gewaltig*, faziañ a vras (a-vras, bras, mat) a rez o krediñ kement-se, faziañ a vras a rez war ar poent-se, emhout o lienañ ar biz kontrol, da gouign a zo panenn, tapet ec'h eus ar c'hi e-lec'h ar c'had ; *ich habe mich in ihm sehr getäuscht*, faziet a-vras e oan diwar e benn, en em vanket a-vras e oan diwar e benn, tromplet en doa ac'hanon ; *sich durch etwas täuschen lassen*, bezañ trellet (touellet) gant udb.

täuschend ag. : 1. touellus, fazius, filimus, sorc'hennus, tromplus, strobinnellus, desevus ; *täuschend nachahmen*, ober un drevezadenn peurheñvel ouzh an dra orin ; *täuschende Ähnlichkeit*, heñvelidigezh touellus b. ; 2. dipitus, kerseüs, kerse.

Tauschgerechtigkeit b. (-) : reizh keideskemmek b.

Tauschgeschäft n. (-s,-e) : trok g., trokadenn b., trokerezh g., eskemm g., eskemmadenn b., eskemmerezh g., eskemmidigezh b.

Tauschhandel g. (-s) : trok g., trokadenn b., trokadeg b., trokerezh g., eskemm g., eskemmadenn b., eskemmadeg b., eskemmerezh g., eskemmidigezh b. ; *Tauschhandel treiben*, ober trok evit trok (Gregor), trokañ, eskemmañ.

tauschieren V.k.e. (hat tauscht) : damaskinañ, damasiñ, aourenskantañ.

Tauschierung b. (-,-en) / **Tauschieren** n. (-s) : damaskinañ g., aourenskantañ g.

Tauschobjekt n. (-s,-e) : eskemmad g., trokadenn b.

Tauschpartner g. (-s,-) : troker g.

Täuschung b. (-,-en) : 1. touellerezh g., touelladenn b., touell g., touelladur g., tromplerezh g., tromplezon b., tunerezh g., tunadur g., lorbañ g., lorberezh g., fazierezh g., fent g., fentiz b., goap g., goapaerezh g., goapadenn b., tro-bleg b., desevidigezh b. ; *plumpe Täuschung*, touellerezh gros g., touelladenn c'hros b. ; *man gebe sich darüber keiner Täuschung hin*, n'eus ket da fiziout war gement-se - an dra-se a zo da ziwall outañ (da zisfiziout

dezhañ) - arabat fiziout war gement-se - piv bennak re en em fizio keuz diwar-lerc'h (a-ziwar-lerc'h) en devo - fiziit ennañ ? foll an neb er gra (Gregor) ; *optische Täuschung*, *optische Täuschung*, touellwel g., falswelidigezh b., touell-lagad g., kammzerch gweled g. ; [gwir] *arglistige Täuschung*, fallagriezh b. / tromplerezh g. (Gregor), tromplezon b., touellerezh g., trufilerezh g., gastaj g., taol fobiez g., taol ganas g., barad g. ; **2.** fazi g., mank g., mankadenn b., fazienn b., faziadenn b., droukfazi g., fazierezh g., faot b., gaou g., bourdaj g., errol g.

Täuschungsmanöver n. (-s,-) : taol-gwidre g., taol-finesa g., tro-bleg b., tro-widre b., kammigell b., kammdro b., griped g., tro-gamm b., fent g., fentiz b., ijin g., tun g., filenn b., itrik g., gaouargad g., gaouargadiñ g., fentadenn b., fentañs b.

Täuschungsversuch g. (-s,-e) : klaskadenn dromplañ b., arnod tromplañ g., argeziad tromplañ g.

Tauschverhältnis n. (-ses,-se) : [armerzh] *internationales Tauschverhältnis*, termen an eskemm g.

Tauschvertrag g. (-s,-verträge) : kevrat keideskemmek b.

Tauschwaren lies. : marc'hadourezh-eskemm b., trokadennou lies., eskemmadoù lies.

tauschweise Adv. : en eskemm, en distro.

Tauschwert g. (-s,-e) : talvoud eskemm g.

Tauschwirtschaft b. (-) : trokerezh g.

tausend niver : mil, dek-kant ; *tausend Mann*, mil soudard, dek-kant soudard ; *tausend Dank*, mil bennozh - mil bennozh dit - mil bennozh deoc'h - mil vennozh Doue warnoc'h, aotrou (itron) - mil trugarez - mil trugarez deoc'h - ho trugarez kant mil gwech - kant bennozh Doue deoc'h ; *tausend Euro*, mil euro, dek-kant euro ; *mit tausend mal nehmen*, *mit tausend multiplizieren*, milkementiñ ; *tausend und abertausend*, miliadoù ha miliadoù, mil ha miloù, mil ha mil ha miloù, mil ha mil ha mil all, a-vil-vern, a-vordilh, a-vilieroù, milieroù ha milieroù ; *ein paar tausend Menschen*, un nebeud milieroù a dud ; *"Tausendundeine Nacht"*, "ar mil nozvezh hag unan".

Tausend¹ n. (-s,-e) : milier g., miliad g. ; *Tausende von Menschen*, milieroù a dud ; *zu Tausenden*, miliadoù ha miliadoù, mil ha miloù, mil ha mil ha miloù, mil ha mil ha mil all, a-vil-vern, a-vordilh, a-vilieroù, dre vilieroù, a-viliadoù, milieroù ha milieroù, n'ouzon ket pet mil warn-ugent ; *fünf vom Tausend*, pemp diwar mil ; *es geht in die Tausende*, mont a ra d'ober milieroù (miliadoù) ; *Tausende von Francs*, millurioù lies. ; *ich habe ihm Tausende und Tausende von Euros gegeben*, euroioù ! roet em boa dezhañ n'ouzon ket pet mil warn-ugent.

Tausend² g. (-s) : diaoul g. ; *(ei) der Tausend !* mil krampouezhenn ! daonet ! daonet vo ken ! foeltr ! foutre ! tanfoeltr ! fidamdoue ! fidamdoustik ! nondedistag ! mordouseg ! kordenn ! korn-butun ! Jezuz ! Jezuz-Doue ! Salver Jezuz ! ha-dall daonet ! arsa ! manac'h ra vin ! mil manac'h toull ! ; *dass dich der Tausend !* kerzh gant an diaoul ! ; *wo tausend ist er geblieben ?* da belec'h an diaoul eo chomet hennezh ?

Tausend³ b. (-,-en) : milveder g., mil g.

tausendeins niver : mil unan.

tausendeinst- ag. : *der Tausendeinste*, ar mil unanvet.

Tausender g. (-s,-) : **1.** milveder g., mil g. ; **2.** bilhed mil mark g., bilhed mil euro g. ; **3.** miliad g., milier g. ; **4.** menez hag a dremen mil metrad uhelder g.

tausenderlei Adv. : [dre skeud.] a vil seurt, a vil doare.

tausendfach ag. : **1.** mil gwech kement all ; **2.** *das werde ich dir tausendfach heimzahlen*, kant kement all (kant doubl) a baki ganin (Gregor), kant kement all a roin dit, kant gwech kement all a restaolin dit, rentañ a rin dit kant evit unan.

Tausendfüßer g. (-s,-) / **Tausendfüßler** g. (-s,-) : [loen.] senk [*liester* senked] g., miriapodeg g., teledez b., miltroadeg g., milkraban g.

Tausendfüßerbiss g. (-es,-e) / **Tausendfüßerbiss** g. (-es,-e) : senk [*liester* senkoù] g.

Tausendgöldenkraut / **Tausendguldenkraut** n. (-s,-kräuter) : [louza.] bestl-an-douar b., flutjañsif g.

tausendjährig ag. : milvloaziat, milvloaziek, milvedel ; *das Tausendjährige Reich*, **a)** [relij., Bibl] ren a vil vloaz g. ; **b)** [polit., istor, nazi., dre fent] impalaeriezh savet evit padout mil bloaz b. ; *tausendjähriges Bestehen*, *tausendjähriges Jubiläum*, milveder g. ; *eine tausendjährige Kirche*, un iliz kozh mil bloaz b.

Tausendkünstler g. (-s,-) : **1.** sigoter g. ; **2.** paotr-milvicher g., Yannig ar mil micher g. ; **3.** paotr dilu g., paotr divorfil g., louarn a baotr g., paotr gwriet a finesaoù g., paotr fin g., korvigeller g.

tausendmal Adv. : **1.** mil gwech ; *tausendmal so viel*, milkement ; **2.** pet ha pet gwech, pet ha pet gwech all, na pet gwech, nag a wech, nag a bet gwech hag a bet gwech, pet gwech warn-ugent, nouspet gwech, n'ouzon ket pet kant warn-ugent, n'ouzon ket pet mil warn-ugent, tremen kant gwech, kant ha kant gwech, kant gwech ha kant all, ugent-kant gwech an deiz, a-dorr-penn.

Tausendmarkschein g. (-s,-e) : bilhed mil mark g.

Tausendsassa g. (-s,-/s) : *ein Tausendsassa*, un diaoul (ur mailh) a baotr g., ur c'hole g., ur maout a zen g., un hinkin g., ur c'hwil g., ur paotr a foeltr forzh g., ur fourdouilh g., ur Yannig ar mil micher g., un tad den g., un den mat-krak g.

Tausendschön n. (-s,-e) / **Tausendschönchen** n. (-s,-) : [louza.] **1.** boked-hañv g., tommheolig g., tro-heol b. ; **2.** lost-louarn g.

tausendschwerenot estl. : *tausendschwerenot !* diaoul biskoazh ! lost ar spanell ! lost ar c'hazh er sac'had farz !

tausendsechshundert niv. : c'hwezek-kant, mil c'hwec'h-kant.

tausendsiebenhundert niver : mil seizh-kant, seitek-kant.

tausendste(r,s) ag. : milvet ; *der Tausendste*, ar milvet g. ; *die Tausendste*, ar vilvet b. ; *das weiß der Tausendste nicht*, n'eus ket unan diwar mil hag a oar an dra-se, rouez-kenañ eo an dud a oar an dra-se, dibaot an dud a oar kement-se, dibaot den a oar kement-se, nemeur a gement a oar an dra-se ; *vom Hundertsten ins Tausendste kommen*, komz dilokez - komz jore-dijore - mont eus ar c'hazh d'ar razh - parlikanat - latennat - treiñ e deod e goull - chaokat avel - ribotat dour - bezañ glabous war e c'henoù - drailhañ e c'henoù - drailhañ kaozioù evel ur vilin-baper - bezañ puilh e gaoz - bezañ e deod e-giz ur vilin avel - na serriñ ur genoù - pilpenn e c'henoù - na vezañ berr da gaozeal - ober tro gant e

gaoz - na vezañ fin ebet d'an-unan da gaozeal - reiñ tro d'e lavar - bezañ un drabell - treiñ (malañ) avel - sevel da gentañ ur gaoz, sevel goude ur gaoz all gant an-unan - komz a-dreuz hag a-hed - chom da valañ komzoù - trabellat - reiñ tro d'e gomzoù - na c'houzout na komz na tevel - na c'houzout na kaozeal na tevel - kontañ pemp ha pevar (pemp pe nav) - kontañ pemp ha nav - pilat e c'henoù - pilat e veg - mont a-dreuz eus ur gaoz d'unan all - bezañ ur gaoz hep penn na lost gant an-unan - mont eus an eil kaoz d'eben - bezañ an diviz etrezo o roulat eus an eil kaoz d'eben - mont betek Pariz da-heul kaoz - flapañ - kaozeal a-hed hag a-dreuz - fistilhañ - raskañ - langajal - drailhañ langaj - glaourenniñ - glabousat - klakenniñ - grakal - dic'hourdañ e latenn - diroufennañ e deod - distagañ komzoù mesk-divesk.

Tausendstel n. (-s,-) : milvedenn b. ; *das Tausendstel von etwas*, ar vilvedenn eus udb b.

tausendweise Adv. : miliadoù ha miliadoù, mil ha miloù, mil ha mil ha miloù, mil ha mil ha mil all, a-vil-vern, a-vordilh, a-vilieroù, dre vilieroù, a-viliadoù, milieroù ha milieroù.

tausendundeine(r,s) mil ... hag unan ; "*Tausendundeine Nacht*", "ar mil nozvezh hag unan".

tausendundeins niver : mil unan.

Tautologie b. (-,-n) : azlavared g., taotologienn b., taotologiezh b., heñvellavar g., arunderc'had g., arunderc'hañ g.

tautologisch ag. : taotologek, arunderc'hat.

Tautropfen g. (-s,-) : takennig c'hlizh b., berad glizh g., glizhenn b.

Tauwerk n. (-s) : [merdead.] 1. fardaj g., kerdin-lestr lies., fard g. ; 2. penn-fard g., fun b., tortis g., landon g., bos g., stag g., rord g., sug b., kordenn b. [*liester kordennoù*, kerdin].

Tauwerkaue n. (-s,-en) : [merdead.] strob g.

Tauwetter n. (-s) : diskorn g., teuz an erc'h g., direv g.

Tauwind g. (-s,-e) : avel diskorn g.

Tauwurm g. (-s,-würmer) : [loen.] buzbug str., preñv-douar g.

Tauziehen n. (-s) : 1. [sport] sachadeg fun b., sachadeg kordenn b., c'hoari sachañ war ar fun g. ; 2. [dre skeud.] sachañ-disachañ g., kas ha digas g.

Taverne b. (-,-n) : tavarn b., ostaleri b.

Taxameter g. (-s,-) : konter g., taksimetr g.

Taxation b. (-,-en) : [Bro-Suis] telladur g., taosadur g.

Taxator g. (-s,-en) : prizachour g., feuraer g.

Taxatorin b. (-,-nen) : prizachourez b., feuraerez b.

Taxcard b. (-,-s) : [Bro-Suis] kartenn bellgomz b.

Taxe b. (-,-n) : 1. tell b., taos g., droed g., kustum g., tailhoù lies., gwirioù lies., dlead g., rolloù lies. ; *Kurtaxe*, tell lojeiz b., taos chom g. ; *alle Taxen inbegriffen*, pep taos e-barzh ; 2. feur g. ; 3. taksi g.

taxfrei ag. : disamm diouzh pep tell, kuit a daos, kuit a dell, didaos.

Taxi n. (-s,-s) : taksi g. ; *mit dem Taxi fahren*, mont gant an taksi, kemer un taksi, P. tapout un taksi ; *Ihr Taxi steht unten für Sie bereit*, emañ ho taksi ouzh ho kortoz en traoñ.

Taxidermie b. (-) : plouzañ krec'hen g., taksidermiezh b.

taxieren V.k.e. (hat taxiert) : jaojañ, prizañ, istimañ, feuriañ.

Taxierer g. (-s,-) : prizachour g., feuraer g.

Taxierung b. (-,-en) : feuriadur g., prizadur g., priziadur g., istimadur g., istimadenn b., istim b.

Taxifahrer g. (-s,-) : bleiner taksi g.

Taxifahrerin b. (-,-nen) : bleinerrez taksi b.

Taxifahrt b. (-,-en) : tro gant un taksi b., troiad gant un taksi b.

Taxistand g. (-s,-stände) : taksilec'h g., taksiva g.

Taxkarte b. (-,-n) : [Bro-Suis] kartenn bellgomz b.

Taxonomie b. (-) : taksonomiezh b., rummouriezh b.

Taxordnung b. (-,-en) : taolenn-feurioù b., feuriad g.

Taxpreis g. (-es,-e) : priz taoset g.

Taxus g. (-,-) : [louza.] ivin str., gwez-ivin str.

Taxwert g. (-s,-e) : talvoudegezh prizachet b., priz deroù g.

Taylorisierung b. (-) : tailorerezh g., tailoriñ g., tailorekadur g., tailorekaat g.

Taylorismus g. (-) : tailorouriezh b., tailoregezh b.

Taylorist g. (-en,-en) : tailorour g.

Tazzelwurm g. (-s,-würmer) : [mojenn.] aerouant moliac'hus an Alpoù g., isamboubal g., kole brizh g.

Tb b. (-,-s) / **Tbc** b. (-,-s) : [berradur evit **Tuberkulose**] [mezeg.] torzhellegezh b., droug-skevent g.

Tb-krank ag. / **Tbc-krank** ag. : torzhellek.

T-Bone-Steak n. (-s,-s) : [kegin.] kostezenn vevin b.

TCP/IP n. (-) : [stlenn.] protokol TCP/IP g., komenad TCP/IP g.

Teakholz n. (-es) : prenn tek g., tek g.

Team n. (-s,-s) : pare b., skipailh g., laz g., paread b., kouch g., jav g./b., rummad g.

Teamarbeit b. (-) : labour a-stroll g., labour a-bare g., labour a-bareadoù g.

Teamgeist g. (-es) : spered skipailh g., spered korfuniad g., spered stroll g.

Team-Präsidentschaft b. (-) : kenbrezidantelezh b.

Teamwork n. (-s) : labour a-stroll g., labour a-bare g., labour a-bareadoù g.

Technetium n. (-s) : [kimiezh] teknetiom g.

Technik b. (-,-en) : 1. teknik g., kalvezerezh g., kalvezder g., micherelezh b. ; *eine Technik von Grund aus beherrschen*, bezañ ur mailh (gouzout anezhi, bezañ arroudet) war ur vicher, gouzout anezhi war un dachenn bennak, bezañ un tad den war ur vicher, bezañ un den mat-krak war ur vicher ; *sein Spiel zeigt nur Technik*, n'eus nemet teknik dre dapadur (teknik arzeuet) gant e zoare c'hoari ; *die Technik des Klavierspiels*, teknik ar pianoañ g., an teknik da seniñ piano g. ; 2. [skiant] micherouriezh b., kalvezouriezh b. teknikouriezh b. ; *das Zeitalter der Technik*, marevezh an deknologiezh (an teknikoù, ar galvezoniezh) g.

Techniker g. (-s,-) : teknikour g., kalvezour g., micherelour g.

Technikerin b. (-,-nen) : teknikourez b., kalvezourez b. micherelourez b.

Technikfolgeabschätzung b. (-,-en) : studi war gweredoù an teknologiezhioù nevez b.

Teknikum n. (-s,Techniken) : 1. [skol] skol an teknikoù b. ; 2. [embregerezh] rann arnodiñ b., arnodlec'h g., arnodva g.

technisch ag. : kalvezel, micherel, teknikel, arbennik ; *technische Ausdrücke*, termenoù kalvezel lies., termenoù

(troiennoù) arbennik lies. ; *technische Daten*, roadennoù kalvezel lies., roadennoù teknikel lies., spisverkoù kalvezel lies., spisverkoù teknikel lies. ; *technischer Prozess*, araezad kalvezel g. ; *technische Forschung*, imbour'herezh kalvezel g., imbour'herezh teknikel g., imbour'h kalvezel g., imbour'h teknikel g. ; *technische Zwänge*, destrizhoù kalvezel lies. ; *technische Fachschule*, skol vicher b. ; *technische Hochschule*, skol uhel an teknikoù b., skol uhel an deknikouriezh b., skol-uhel ar galvezouriezh b. ; *technischer Leiter*, pennijour g. ; *technische Störung*, *technisches Versagen*, teukad kalvezel g., skoilh teknikel g. ; *technisches Zeichnen*, treserezh kalvezel g., tresañ kalvezel g. ; *technischer Zeichner*, treser kalvezel g. ; *technischer Charakter*, kalvezegezh b., teknikelezh b. ; *aus technischen Gründen*, evit abegoù teknikel, evit abegoù kalvezel.

Adv : *ein technisch begabter Mensch*, un den donezonet-kaer war ur vicher g., ur mailh war ur vicher g., un den a oar anezhi war ur vicher g., un den arroutet war ur vicher g., un den a oar anezhi war un dachenn bennak g., un tad den war ur vicher g., un den mat-krak war ur vicher g. ; *das ist technisch unmöglich*, dibosupl eo evit abegoù teknikel (evit abegoù kalvezel).

technisieren V.k.e. (hat technisiert) : kalvezekaad, modernaat, arneveziñ, arnevesaat.

Technokrat g. (-en,-en) : teknokrat g., kalvezeliour g.

Technokratie b. (-) : teknokratiezh b., kalvezveliezh b., kalvezveli b.

Technokratin b. (-,-nen) : teknokratez b. kalvezvelioure b.

technokratisch ag. : teknokratek, teknoveliek, kalvezveliek.

Technologe g. (-n,-n) : teknologour g., kalvezoniour g.

Technologie b. (-,-n) : teknologiezh b., kalvezoniezh b.

Technologiepark g. (-s,-s) : park teknologel g., park kalvezoniell g., teknopolenn b., teknopol g.

Technologietransfer g. (-s,-s) : treuzkas teknologiezhioù g., treuzdoug kalvezerezh g.

Technologin b. (-,-nen) : teknologourez b., kalvezoniourez b.

technologisch ag. : kalvezoniell, teknologel, kalvezoniezhele.

Technopark g. (-s,-s) : park teknologel g., park kalvezoniell g., teknopolenn b., teknopol g.

Technopol n. (-s,-e) : [gwashaus] hollveli kalvezoniell b., kalvezveliezh b.

Technostruktur b. (-,-en) : teknostruktur g., kalvezframm g.

Tehtelmechtel n. (-s,-) : 1. trokell b., trokellerezh g., troidell b., tro-bleg b., itrik g. ; 2. amourusted b., karantezig b., tremenadenn b., orged g., orgedig g.

Tecke b. (-,-n) : [loen.] teureg str., tarask str., tilh g., boskard g., megal b., porailh g., tarag str., tortis str.

Teckel g. (-s,-) : [loen.] ki-douar g., P. displanter broc'hed g., ki-silzig g.

Teddy g. (-s,-s) / **Teddybär** g. (-en,-en) : nanarzh g., arzhig g., Arzhelig an arzh [lesanv an arzh] g.

Tedeum n. (-s,-s) : [relij.] Te Deum g.

Tee g. (-s,-s) : 1. te g., [gwashaus] staot saoz g. ; *Teetasse*, tas evit an te g., tasenn evit an te b. ; *eine Tasse Tee*, un tasad te g., un dasennad te b. ; *Tee*

trinken, evañ te ; *Tee aufbrühen (kochen)*, ober (fardañ, aozañ) te ; *den Tee ziehen lassen*, lakaat te e glec'h, fardañ te, lakaat te da zistrempañ, lezel te da c'hlec'hiañ, silañ te, glec'hi(a)ñ an te, distrempañ an te (Gregor) ; *zum Tee einladen*, pediñ (kouvian) da evañ ur banne te ; *dünner Tee*, dour-te g. ; *starker Tee*, te kalet g., te kreñv g. ; *was möchtest du : Tee oder Kaffee ?* petra az po : te peotramant kafe ? ; *ich trinke lieber Tee als Kaffee*, gwelloc'h eo ganin ur banne te eget ur banne kafe, kavout a ran gwelloc'h pakañ ur banne te eget ur banne kafe ; 2. tizan g., glec'h g., glec'hiadenn b., dour diwar blant g. ; *Kamillente*, dour diwar gramamailh g. ; *Lindente*, dour-tilh g. ; 3. P. *abwarten und Tee trinken*, n'hon eus ken nemet amzeriñ ur pennadig d'ober (nemet diskouez hor seizh pasianted d'ober), gortoz pell gortoz gwell.

Teebeutel g. (-s,-) : sac'hadig te g., glec'hier te g.

Teeblatt n. (-s,-blätter) : delienn de b. [liester delioù te].

Teebrett n. (-s,-er) : pladenn evit an te b.

Teeei n. (-s,-er) : boul de b., glec'hier te g.

Teegebäck n. (-s,-e) : gwispid str.

Teegeschirr n. (-s,-e) : rummad listri-taol evit an te g., servij te g., ul lestroù te g.

Teeglas n. (-es,-gläser) : gwerenn evit an te.

Teekanne b. (-,-n) : pod-te g.

Teekessel g. (-s,-) : kitell b., pod-berver g., pod-birviñ g., pod-tan g., kokemard g.

Teelicht n. (-s,-er) : goulaoenn an tommer-meuzioù b.

Teelöffel g. (-s,-) : 1. loa vihan b. ; 2. loaiad vihan b.

Teen g. (-s,-s) / **Teenager** g. (-s,-) : krennard g., krennardez b., krennbaoth g., krennblac'h b.

Teenie g. (-s,-s) : P. krennard g., krennardez b., krennbaoth g., krennblac'h b.

Teer g. (-s,-e) : ter g., ter-du g., koultron g., brae g., bre g. ; *mit Teer bestreichen*, terañ, terduañ, koultronañ, terdouarañ, braeañ, induañ gant ter ; *Mischung aus Teer und Talg zum Kalfatern der Schiffe*, kourrez g.

Teearbeiter g. (-s,-) : terduer g., terer g., koultroner g.

teerartig ag. : terduek, terek, koultronek, terheñvel, terdouarek, e doare an ter-du, a-zoare gant an ter-du, a-seurt gant an ter-du.

Teerbrennerei b. (-,-en) : tererezh b.

teeren V.k.e. (hat geteert) : terañ, terduañ, koultronañ, terdouarañ, braeañ, induañ gant ter ; *ein Schiff teeren*, kourrezañ ur vag, soaviñ ur vag.

Teeren n. (-s) : tererezh g., teradur g., terduerezh g., terdouarezh g., terañ g., terduañ g., koultronañ g., koultronadur g.

teerfarben ag. : el liv d'an ter, a-liv gant an ter.

Teergewinnung b. (-) : tererezh g.

teerhaltig ag. : terus, terdouarek.

teerig ag. : terek, terduek, koultronek, terdouarek.

Teerjacke b. (-,-n) : [dre skeud., den] ki-mor g., bleiz-mor g., morreder g.

Teerlappen g. (-s,-) : torch-ter g.

Teeröl n. (-s,-e) : eoul ter g.

Teerose b. (-,-n) : [louza.] roz te str., roz Fa-Ti str.

Teerpappe b. (-,-n) : kartoñs ter-du g., kartoñs koultron g.

Teerpech n. (-s) : brae g., ter-du g., ter-douar g., bitum g.

Teerspritzmaschine b. (-,-n) : [tekn.] tererez b., koutronerez b.

Teerung b. (-,-en) : tererezh g., teradur g., terduerezh g., terdouarerezh g., terañ g., terduañ g., koultronañ g., koultronadur g.

Teeservice g. (-/-s,-) : rummad listri-taol evit an te g., servij te g., ul lestroù te g.

Tee-Shirt n. (- -s,- -s) : rochedig b./g., tee-shirt g.

Teesieb n. (-s,-e) : treizher te g., sil te g.

Teestoff g. (-s) : tein g.

Teestrauch g. (-s,-sträucher) : [louza.] plant-te str., gwez-te str., teenn b.

Teestube b. (-,-n) : saloñs-te g., ti te g., tedi g.

Teetasse b. (-,-n) : tas evit an te g., tasenn evit an te b.

Teewagen g. (-s,-) : taol rodellek b.

Teewurst b. (-,-würste) : [kegin.] fourmaj-kig da ledañ g.

Teflon® n. (-s) : teflon® g.

Tegel g. (-s) : 1. marg g., merl g. ; 2. [norzh Bro-Alamagn] brik str., brikenn b.

Teich g. (-s,-e) : 1. stank b., lenn b., lenn-dour b., lennad b., lagadenn b., poull g., poull-dour g. ; *den Teich ablassen, das Wasser aus dem Teich ablassen*, skarzhañ (karzhañ, goulloñ, goulloñder, lakaat goullo, goulloñderiñ) ar stank, digeriñ war ar poull-dour, disec'hañ ur poull ; *einen Teich besetzen*, lakaat peskedigoù en ul lenn, neriñ ul lenn a besked, peskedusaat ul lenn ; *Inhalt eines Teiches*, stankad b. ; *Zulauf eines Teiches*, penn ur stank g. ; *Ablauf eines Teiches*, beched g., sklotur g., laerez b., rañvell-goll b., skorf g., pal b. [*liester* palioù, pili], palenn b., poull-skorf g., hiris ur stank g., lost ur stank g. ; 2. [dre skeud. : ar mor] *der große Teich*, park ar siliou g., ar gazeg c'hlas b. [gwasaus] ar bannac'h gwelien g.

Teichabfluss g. (-es,-abflüsse) : beched g., sklotur g., laerez b., rañvell-goll b., skorf g., pal b. [*liester* palioù, pili], palenn b., poull-skorf g., hiris ar stank g., lost ar stank g.

Teichampfer g. (-s) : [louza.] triñchin-dour str., triñchin-koukoug str.

Teichbinse b. (-,-n) : [louza.] broen-hesk str., branesk g.

Teichfrosch g. (-es,-frösche) : [loen.] ran b., glazard g.

Teichhuhn n. (-s,-hühner) : [loen.] yar-zour g., douryar voutin g.

Teichkandel b. (-,-n) : [louza.] lugustr-melen str.

Teichläufer g. (-s,-) : [loen.] louezae dour g., pugnez dour str., kemener-dour g.

Teichmummel b. (-,-n) : [louza.] *gelbe Teichmummel*, lugustr-melen str.

Teichmuschel b. (-,-n) : [loen.] meskl dour dous str.

Teichralle b. (-,-n) : [loen.] yar-zour g., douryar voutin g.

Teichrohrsänger g. (-s,-) : [loen.] devedig-raoskl g., rouzegan-korz g., richaner-korz g., richaner ar c'horz g.

Teichrinne b. (-,-n) : kan-foll g., skorf g., poull-skorf g.

Teichrose b. (-,-n) : [louza.] tulipez-dour str. ; *gelbe Teichrose*, lugustr-melen str.

Teichsimse b. (-,-n) : [louza.] broen-hesk str., branesk g.

Teichwasserläufer g. (-s,-) : [loen.] strelleg-stank g.

Teichwirtschaft b. (-) : magerezh-pesked g., magerezh-munus g.

Teig g. (-s,-e) : 1. toaz g., toazenn b., bas g., bres g., kaot g. ; *der Teig geht auf*, sevel a ra an toaz, mont a ra

an toaz e go, goiñ a ra an toaz, koeñviñ a ra an toaz, c'hwezañ a ra an toaz, labourat a ra an toaz, e go emañ an toaz ; *den Teig schlagen (rühren, kneten)*, mezañ (merat, mac'hañ, dorloñ, distrempañ, koublañ) an toaz, meskañ ha diveskañ an toaz ; *mit Teig überziehen*, toazañ, toazenniñ ; *mit Teig beschmutzen*, toazañ ; *mein Teig ist nicht fest genug*, n'eus ket a-walc'h a standilhon gant va zoaz, va zoaz a zo re danv, va zoaz n'eo ken eon tout, va zoaz a zo re flour ; *der Teig ist fest genug*, temz vat a zo en toaz, aet eo an toaz en demz vat ; *den Teig mit Eidotter bestreichen*, ledañ melen-vi war an toaz ; *einen Teig aus halb Buchweizen- und halb Weizenmehl anfertigen*, ober toaz gant bleud ed-du ha gwinizh daouhanter ; *faseriger Teig*, toaz leun a filennoù g. ; *es ist genug Milch da, um den Teig zuzubereiten*, laezh a-walc'h a zo evit fardañ an toaz ; *es ist genug da, um den Teig zuzubereiten*, peadra a zo da fardañ an toaz ; 2. [dre skeud.] *aus anderem Teig sein*, bezañ eus un tremp disheñvel.

teig ag. : 1. bourboazh, gouboazh ; 2. pezhell, fouist, ble.

Teigaffe g. (-n,-n) : P. [dre fent.] paotr-baraer g., pober g., poazher-bara g.

Teigbirne b. (-,-n) : per pezhell (fouist, ble) str.

teigig ag. : 1. toazennek, toazek ; *teigige Birne*, perenn vleudek b. ; 2. [penn] morlivet, distronket, glaswenn, glas.

Teigklumpen g. (-s,-) : begailh g.

Teigmulde b. (-,-n) : laouer-doaz b., nev-doaz b., nev-vara b., toazeg b.

Teigrechen g. (-s,-) : [kegin.] rozell b.

Teigrolle b. (-,-n) : [kegin.] ruilhenn-doaz b., ruilhenn b., rollon g.

Teigschaber g. (-s,-) / **Teigspatel** g. (-s,-) : [kegin.] rozell b.

Teigtasche b. (-,-n) : [kegin.] *gefüllte und frittierte Teigtasche*, fritell b.

Teigware b. (-,-n) : toazenn b.

Teil' g. (-s,-e) : 1. lodenn b., rann b., rannad b., kevran b., darn b., darnenn b., lod g., parzh g., tamm g., tachad g., rumm g., rummad g., penn b. ; *der westliche Teil des Landes*, rann gornôg ar vro b., rannbarzh kornôg ar vro b., lodenn gornôg ar vro b. ; *der Stamm ist der dickste Teil des Baumes*, ar c'hef eo rann devañ ar gwez ; *der zehnte Teil von etwas*, an dekvedenn eus udb b. ; *wir bekommen nur einen Teil (davon)*, roet e vo deomp ul lodenn nemetken, ul lodenn nemetken a zegouezho (a zaio) ganeomp ; *ein Bruchteil*, un nebeud anezho g., ul lodenn vihan b., ul lodennig b. ; *seinen Teil zahlen*, herzel e lod, paeañ e lod ; *beide Teile in einem Band*, an div levrenn gwerzhet en ul levr, an div levrenn en ul lod ; *in beiden Teilen*, en daou barzh ; *der zweite Teil des Faust*, eil lodenn eus "Faust" ; *Redeteil*, luskad ur brezegenn g., kevrenn ur brezegenn b. ; *die Teile eines Textes*, lodennoù un destenn lies., luskadoù un destenn lies. ; *zu gleichen Teilen*, kement-ha-kement, hanter evit hanter, hanter-ouzh-hanter, hanter-hanter, e lodennoù kevatal, e lodennoù ingal (Gregor) ; *zu gleichen Teilen am Gewinn beteiligt sein*, bezañ par war ar gounidoù ; *eine Pizza in vier Teile schneiden*, troc'hañ ur pizza etre pevar zamm ; *zum Teil*, tamm pe damm, evit ur perzh, evit lod, lod anezho, un darn anezhañ, un tamm a, e keñver pe geñver, a-zarn ; *etwas wird mir zu Teil*, traoù a gouezh

din, traoù a zegouezh din, ul lodenn a zegouezh din (a ya ganin) ; *ich habe das Buch zum größten Teil gelesen*, lennet em eus al lodenn vrasañ eus al levr, lennet em eus un tarz h bras a'l levr ; *der größte Teil der Menschen*, ar braz (al lodenn vrasañ b., al lod muiañ g., an darn vrasañ b., an darn vuiañ b., ar pep brasañ g., ar fonn g., ar fonn vuiañ g., ar fonn muiañ g., an hanter brasañ g.) eus an dud g., ar c'halz muiañ eus an dud g., al lod muiañ a'n dud, ar fonn vuiañ eus ar bed g., an darn vuiañ eus ar bed (Gregor) b. ; *ich habe den größten Teil meiner Arbeit erledigt*, graet em eus ar pep brasañ ; *dort hat sie den größten Teil ihrer Jugend verbracht*, du-hont he doa tremenet ar penn brasañ eus he yaouankiz ; *dort hat sie einen guten Teil ihrer Jugend verbracht*, du-hont he doa tremenet ur c'halz eus he yaouankiz, du-hont he doa tremenet ur penn bras eus he yaouankiz, du-hont he doa tremenet un darn vras eus he yaouankiz ; *ein Teil der Jungen*, ur rumm eus ar baotred g., ur rummad eus ar baotred g., lod eus ar baotred g. ; *ein Teil seines Vermögens*, ul lodenn eus e zanvez b. ; *ein Teil von etwas sein*, bezañ ur rann (ul lodenn, un elfenn, ur parzh) eus udb.

2. [tekn.] pezh g., lodenn b. ; *eine Maschine in ihre Teile zerlegen*, divontañ ur mekanik pezh-ha-pezh, lakaat ur mekanik a bezhioù (a-bezh-e-pezh, pezh-e-pezh), dibezhiañ un ardivink.

Teil² n./g. (-s,-e) : **1.** tamm g., lod g., perzh g., tachad g., rann b., rannad b., kevran b., tachad g. ; *das ist mein Teil !* va lod eo ! ; *ein gut Teil von*, lod kaer (lod vat) eus g., unanoù mat a lies., ul lodenn vras eus b., ur bastellad ledan eus b. ; *ein gut Teil vom Strand*, ur bastellad ledan eus an draezhenn b. ; *das Wasser zersetzt den unteren Teil der Mauer*, disc'hraet e vez traoñ ar voger gant an dour ; [gwir] *frei verfügbarer Teil*, keitrannad hegerz b., keitrannad a c'hall bezañ implijet hervez youl an diwezhañ bev b. ; [dre skeud.] *das bessere Teil wählen*, dibab al lodenn wellañ, sachañ brav an dour d'e vilin, mont an dibab gant an-unan, kemer ar bouf, kemer an askorn bras, mont ar manam gant an-unan, mont ar vegenn gant an-unan, mont ar vouedenn gant an-unan, kemer an dibab ; *in gleichen Teilen*, kement-ha-kement, hanter evit hanter, hanter-ouzh-hanter, hanter-hanter, e lodennoù kevatal, e lodennoù ingal (Gregor) ; *sein Teil beitragen*, kenober / sikour eus e berzh e-unan (Gregor), kaout perzh en un obererezh bennak ; *ich habe kein Teil daran*, n'em eus perzh ebet en dra-se, n'em eus netra da welet gant an afer-se ; *ich für mein Teil*, me eus va ferzh (eus va c'hevrenn) (Gregor) - me, evit pezh a sell diouzhin - me, evit a sell ouzhin - evidon-me - me, en tu diouzhin ; *ich sage nichts aber ich denke mir mein Teil*, ne lavaran netra sur 'vat met graet em eus va soñj memes tra, gwell e kavan derc'hel em genoù ar pezh a zo em soñj, ne lavaran netra met ne soñjan ket nebeutoc'h a se.

2. [tekn.] pezh g., lodenn b. ; *eine Maschine in ihre Teile zerlegen*, divontañ ur mekanik pezh-ha-pezh, lakaat ur mekanik a bezhioù (a-bezh-e-pezh, pezh-e-pezh), dibezhiañ un ardivink ; *das vordere Teil (das Vorderteil)*, al lodenn a-raok b., an tu a-raok g., ar penn a-raok g., an diaraog g., an araog g., an tal g., an talbenn g. ; *das hintere Teil (das Hinterteil)*, a) al lodenn a-dreñv b., an tu

a-dreñv g., ar penn a-dreñv g., an adreñv g., an diadreñv g. ; *das hintere Teil des Autos*, diadreñv an oto g., revr an oto g., penn-adreñv an oto g. ; **b)** [loen.] ar revr g., ar penn a-dreñv g., ar c'hil g. ; [tredan] *das männliche Teil*, ar c'hi g. ; *das weibliche Teil*, ar giez b.

Teil- : darnel, darnek, a-zarn, darn-, rann-, dam-.

Teilabschnitt g. (-s,-e) : tennad g., troc'had hent g., hentad g., tennad-hent g., pennad hent g., pezhad hent g., herrad hent g., flipad hent g., gazeliad hent g., c'hwistad hent g.

teilbar ag. : rannadus, keitrannadus, herann. ; *durch drei teilbare Zahlen*, niveroù rannadus dre dri.

Teilbarkeit b. (-) : rannadusted b., rannaduster g.

Teilautonomie b. (-) : damemrenezh g.

Teilbesitzer g. (-s,-) : kenberc'henn g.

Teilbetrag g. (-s,-beträge) : kenskod g.

Teilchen n. (-s,-) : rannig b., rannenn b., elfennig b., greunig str., darnennig b. ; *Teilchen Land*, logell b., log b., lomm douar g., pann g., tellad b.

Teilchenbeschleuniger g. (-s,-) : [fizik] buanaer rannigoù g., c'hwimmer rannigoù g.

Teilchenoptik b. (-) : optik rannigel g.

Teilchenphysik b. (-) : fizik ar rannigoù g.

Teilchenschauer g. (-s,-) : [stered., fizik] **1.** feskenn gosmek b. ; **2.** barrad stered-dared g.

Teileigentum n. (-s) : kenberc'henniezh b.

Teileigentümer g. (-s,-) : kenberc'henn g.

teilen V.k.e. (hat geteilt) : **1.** rannañ, disrannañ, keitrannañ, didammañ, tammañ, lodennañ, lodañ, ingalañ, darnaoiñ, darniñ, kevrannañ, daouhanteriñ, diforc'hiñ ; *in zwei teilen*, divrannañ, daouhanteriñ, hanterañ, diforc'hiñ e daou ; *in zwei Hälften teilen*, daouhanteriñ, hanterañ, rannañ e div hanterenn, ober hanter-hanter ; *in zwei Hälften geteilt sein*, bezañ e daou hanter ; *etwas in viele Stücke teilen*, rannañ udb e kalz a lodennoù, didammañ (lodenñañ, tammañ, darnaoiñ) udb, lakaat udb e tammoù ; *Mose teilte das Schilfmeer mitten durch*, Moizez a zisrannas ar Mor Ruz, Moizez a rannas ar Mor Ruz etre daou ; [mat.] *durch zwei teilen*, daouhanteriñ ; [mat.] *18 durch 3 geteilt ist gleich 6*, 18 rannet dre 3 (gant 3) a zo par da 6 ; *durch drei teilen*, trederenniñ ; [mat.] *durch vier teilen*, palefarzhiñ ; [mat.] *durch sieben teilen*, seizhvedenniñ ; [mat.] *durch neun teilen*, navvedenniñ ; [mat.] *durch zehn teilen*, dekvedenniñ ; [mat.] *durch hundert teilen*, kantvedenniñ ; [mat.] *durch tausend teilen*, milvedenniñ ; [mat.] *durch zweiundzwanzig teilen*, rannañ dre zaou war'n-ugent ; *das Zimmer wurde in zwei geteilt*, diforc'het e voe ar gambr e div ; *teilen und herrschen*, c'hwetzañ an dizunvaniezh etre an dud evit chom mestr war ar vro, dizunvaniñ a-benn ren ; *teilen kann man alles, nur die Liebe nicht*, an aour melen a vez rannet hag ar garantez ne vez ket ; *sie haben ihre Kenntnisse miteinander geteilt*, lakaet o deus o gouiziegezh e boutin, lakaet o deus o gouiziegezh ez kumun, lodennet o deus o gouiziegezh an eil gant egile ; *die Verluste werden zur Hälfte geteilt*, ar c'holl a vez daouhanter, daouhanter int evit ar c'hollou, lakaet e vez ar c'hollou war zaouhanter, lakaet e vez ar c'hollou ez kumun, rannet e vez ar c'hollou en un doare kevatal etre an daou ; *alles, was sie besaßen, teilten sie mit den Armen*, kement o doa a

rannent gant ar beorien, kement o doa a lodennent gant ar beorien, kement tra o doa a oa daouhanter etre ar beorien hag i, kement o doa a ziouerent d'ar beorien, kement o doa a ziouerent gant ar beorien, holl o leve a ziouerent d'ar beorien, rannañ a raent o madoù gant ar beorien ; [dre heñvel] *die Wellen teilen*, regiñ ar mor, troc'hañ (digeriñ, freuzañ, fregañ) an dour, regiñ mor ; *das Schiff teilt die Wogen*, emañ ar vag o regiñ ar mor, ar vag a droc'h (a zigor, a freuz, a freg) an dour, ar vag a rog mor.

2. *etwas mit jemandem teilen*, kaout e lod (kaout perzh) en udb gant unan all, daouhanteriñ udb gant unan all, lodennañ udb etre an-unan hag unan all, rannañ udb gant u.b., bezañ udb kenetrezo, lakaat udb boutin gant u.b., rannañ udb etre an-unan hag unan all, bezañ lodek e santadoù unan all, bezañ udb boutin etre an-unan hag unan all ; *mit jemandem eine Wohnung teilen*, kenvevañ gant u.b. en ur ranndi, bezañ ar ranndi daouhanter etrezo ; *eine Erbschaft unter sich teilen*, teuler kembloc'h war al lodennoù, dispartiañ un hêrezh, rannañ un hêrezh kenetrezo.

3. [dre skeud.] *die Meinungen darüber sind geteilt*, diemglev a zo war ar c'hraf-se, diemglev a zo savet a-zivout ar c'hraf-se ; *in diesem Punkt sind wir geteilter Ansicht*, dizunvaniezh a zo etrezomp a-zivout ar c'hraf-se, n'emaomp ket a-du diwar-benn ar poent-se ; *jemandes Meinung teilen*, bezañ a-du gant u.b., bezañ ali gant u.b., bezañ a-unan gant u.b. / bezañ unvan gant u.b. (Gregor) ; *jemandes Schicksal teilen*, gouzañv an hevelep tonkadur hag unan all, dougen an hevelep planedenn hag unan all ; *jemandes Glück teilen*, kemer lod (bezañ kenlodek) e levez e u.b. ; *jemandes Unglück teilen*, kemer ranngalon gant u.b., kemer perzh (kemer lod) e glac'har (e poan) u.b., kendrueziñ ouzh u.b., kaout truez ouzh u.b. gant ar poanioù en devez, daouhanteriñ poan u.b.

V.em. : **sich teilen** (hat sich (t-rt/t-d-b) geteilt) : **1.** (t-rt) : en em rannañ, en em zispartiañ ; **2.** (t-rt) : *der Weg teilt sich*, gaoliñ a ra an hent ; [stêrioù] *sich in zwei Arme teilen*, gaoliñ, gaolañ, forc'hañ, fourchiñ, skalfañ ; **3.** (t-d-b) : *sich mit jemandem etwas teilen*, kaout e lod (kaout perzh) en udb gant unan all, daouhanteriñ udb gant unan all, lodennañ udb gant u.b., lodennañ udb etre an-unan hag unan all, rannañ udb gant u.b., bezañ udb kenetrezo, rannañ udb etre an-unan hag unan all, bezañ kenlodek e santadoù unan all, bezañ udb boutin etre an-unan hag unan all.

teilend ag. : rannus.

Teilepoche b. (-,-n) : rannoad b., rannoadvezh b.

Teiler g. (-s,-) : ranner g. ; [mat.] *größter gemeinsamer Teiler*, brasañ kenranner g.

...**teiler** g. (-s,-) : [skinwel] *Achtteiler*, heuliadenn eizh abadenn b., heuliad eizh abadenn g., stirad skinwel eizh abadenn g.

Teilerfolg g. (-s,-e) : damverzh g., berzh etre g., berzh etredaou g. ; *er hatte nur einen Teilerfolg verbucht (erreicht, erzielt)*, deuet e oa e daol da vadik nemetken.

Teilfinsternis b. (-,-se) : fallaenn dileun b., fallaenn damleun b., fallaenn darnel b.

Teilgebiet n. (-s,-e) : gennad g., skourr g.

Teilgenehmigung b. (-,-en) : aotre darnel g.

teilhaben V.gw. rannadus (hat teil / hatte teil / hat teilgehabt) : *an etwas (t-d-b) teilhaben*, kaout perzh (lod) en udb, bezañ kevran en udb, kenberc'hennañ udb ;

[kenwerzh] *an einem Geschäft teilhaben*, kaout perzh (bezañ kenlodek) en un afer bennak, kaout e lod, bezañ war e lod ; *jemanden an etwas (t-d-b) teilhaben lassen*, reiñ lod d'u.b. en udb, ober u.b. lodek en udb ; *an den Errungenschaften des wissenschaftlichen Fortschritts teilhaben*, kaout e lod eus ar madoù degaset gant araokadeg ar skiantoù (gant enraog ar skiantoù, gant araokadennoù ar skiantoù, gant gounidoù ar skiantoù, gant araokadeg ar ouezoniezh, gant araokadennoù ar ouezoniezh, gant gounidoù ar ouezoniezh).

teilhabend ag. : kenlodek, kenlodennek, lodek, lodennek.

Teilhaber g. (-s,-) : kenlodeg g., kenlodennad g., kenberc'henn g., keveliad g., kenberzhiad g., kevrannege g. [liester kevranneien] ; *zur Hälfte beteiligter Teilhaber*, daouhantereg g. ; *stiller Teilhaber*, pourchaser arc'hant g. ; *als Teilhaber eintreten*, mont war hanter (war zaouhanter, da genlodeg), kenlodegañ, keveleriñ, keveliñ.

Teilhaberin b. (-,-nen) : kenlodegez b., kenberc'henneg b., kenlodennadez b., keveliazez b., kenberzhiadez b., kevrannegez b. ; *zur Hälfte beteiligte Teilhaberin*, daouhantereg b.

Teilhaberschaft b. (-) : [kenwerzh] perzhiadegezh b., kenberzhiadegezh b., kenberc'henniezh b., kevelerezh g., keveleriezh b.

teilhaftig ag. : *einer Sache (t-c'h) teilhaftig sein*, kaout perzh en udb, kaout e lod eus udb, bezañ kevran en udb, tennañ (ober, kaout) e vad eus udb, tennañ vad eus udb, ober e c'hounid eus udb, ober e c'hounidegezh eus udb, en em gavout mat eus udb, bezañ lodek en udb, kaout udb en e lod.

-teilig ag. : *dreiteilig*, triveder g., tridoubl, ... teir rann, ... teir lodenn, ... teir c'hevrenn ; [skinwel] *achtteilig*, ... eizh abadenn, ... eizh lodenn.

teilkaskoversichert ag. : gwarezet gant ur c'hretadur liesriskl bevennet.

Teilkaskoversicherung b. (-,-en) : asurañs liesriskl bevennet b.

Teilkörperbestrahlung b. (-,-en) : [nucl.] skinadur darnel g.

Teilmenge b. (-,-n) : **1.** [mat.] isteskad g. ; **2.** [stlenn.] istrevnad g.

Teilnahme b. (-) : **1.** perzh g., perzhiadur g., perzhiakadur g., perzhiadegezh b., kenberzhiadur g., kenberzhiañ g., lodegezh b., kenober g., kenobererezh g., kemer-perzh g. ; *er hat seine Teilnahme fest zugesagt*, prometet en deus dont a-dra-sur, lavaret en deus e kemerfe perzh en emvod hep mank ebet, lavaret en deus ne c'hwitfe ket da zont d'an emvod ; **2.** kensant g., kensantidigezh b., kendrivliañ g.

teilnahmeberechtigt ag. : ar gwir gantañ da gemer perzh.

teilnahmslos ag. : diseblant, dic'hoantek, dic'hred, dic'hous, digas, dibled g., difrom, diflach, lizidant, diek, lezirek, disaour, dibreder, amlez, landreant, laosk, dilañs, gwevn, diegus, mors, lizidour, kousket, morgousket, lugut, lugudus, luguder, gour, lent, klouar, euver, difoutre, diboan, na ra na mann na mordo, distriv, mut evel ul lakez pikez, evel un tamm koad ; *er sitzt immer teilnahmslos herum*, en em leuskel a ra da vont, ne ra na ra na mann na mordo, ur morgousket a zen eo, tremen a

ra ar pep gwellañ eus e amzer o vorediñ, ne ra ket kalz tra, ne ra ket kalz a dra, lizidant eo, diek (lezirek, disaour, dibreder, landreant, laosk, mors) eo, un toull diboan a zo anezhañ, n'eo ket lamprek warni, mont a ra pouer ganti, laosk eo, n'eus ijin ebet ennañ, hennezh a zo ul luduenn, n'eus ket a wad en e wazhiennou, n'eus ket a wad en e wazhied, dour eo a zo en e wazhied, gwad pouloudet en deus, hennezh a red gwad irvin (gwad panez) en e wazhied, n'eus dalc'h ebet ennañ, n'eus netra ennañ, n'eus startijenn ebet ennañ, n'eus deltu ebet gantañ, ne ra neuz ebet, dilañs a zo ennañ, gwevn eo, diegus eo, gwad mors a zo ennañ, lizidour eo, kousket eo evel an naer er goañv, ur vuzhugenn a zo anezhañ, lugut eo evel ur velc'hwedenn, bouk eo evel ur velc'hwedenn, gourt eo, lugudus eo, luguder eo, n'en devez na da vont na da zont, ne vez na da vont na da zont ennañ, ne vez mont ebet gantañ, n'eus tamm sap ennañ, n'eus nemet dour irvin en e wazied, n'eus nemet dour karotez en e wazhied, n'en deus tamm mel en e eskern, hennezh a zo ur varvadenn (ur varvasenn, ur veuzelenn) anezhañ, hennezh a zo mut evel ul lakez pikez, hennezh a zo evel un tamm koad.

Teilnahmslosigkeit b. (-) : diseblanted b., digasted b., lentegezh b., dible d g., mored g.

teilnahmsvoll ag. : kendruezek, a drugarez ; *teilnahmsvoller Blick*, sell a drugarez g.

teilnehmen V.gw. rannadus (nimmt teil / nahm teil / hat teilgenommen) : 1. *an etwas (t-d-b) teilnehmen*, kemer perzh en udb, perzhiañ en udb, kemer lod en udb, en em veskañ en udb, bezañ lodek en udb, kenlabourat d'udb ; *an einer Stadtführung teilnehmen*, ober tro kêr gant un heñcher ; *sie hatten ihn überredet, an der Verschwörung teilzunehmen*, bountet o doa warnañ da vont er c'havailhad ; *viele Leute nahmen an diesem Treffen teil*, kalz a dud a oa er vodadeg-se, kalz a dud o doa perzhiet er vodadeg-se, kalz a dud o doa kemeret perzh er vodadeg-se ; *an jemandes Schmerz teilnehmen*, kemer lod e poanioù u.b., kemer perzh e poan (e glac'har) u.b., lodennañ glac'har u.b. gantañ, bezañ lodek e poan (e glac'har) u.b., kompren d'u.b. ; *ich wurde daran gehindert, am Fest teilzunehmen*, harzet e oan bet da gemer lod er gouel ; 2. [sport] *kenstrivañ, kevezañ, keñveriañ ; an einem Wettkampf teilnehmen*, kenstrivañ, keñveriañ, kevezañ ; *an einem 100-Meter-Lauf teilnehmen*, redek ur c'hant metrad ; *dieses Pferd hat am großen Preis teilgenommen*, redet en doa ar marc'h-se evit ar priz bras.

teilnehmend ag. : kensantus, kenlodek, lodek, lodennek.

Teilnehmer g. (-s,-) : 1. kenlodeg g., perzhiad g., emvoder g., emweler g., heulier g. ; *bei den Prozessionen waren mehr Zuschauer als Teilnehmer*, er prosesionoù e veze gwelet muioc'h a sellerien eget a heulierien ; *Teilnehmer an einer Feier, Teilnehmer an einer Festlichkeit*, lider g. ; *das Treffen war erfolgreich, umso mehr als viele Teilnehmer neue Ideen vorgebracht hatten*, seul spletusoc'h e voe an emvod ma voe kinniget mennozhioù nevez gant ur bern perzhidi ; 2. kenstriver g., kevezer g.

Teilnehmerbetrieb g. (-s) : [stlenn.] amzer rannet g., rannadur an amzer g., rannañ amzer g.

Teilnehmerin b. (-,-nen) : 1. kenlodegez b., perzhiadez b., emvoderez b. ; 2. kenstriverez b., kevezerez b.

Teilnehmersystem n. (-s,-e) : [stlenn.] reizhiad korvoiñ gant amzer rannet b.

Teilpacht b. (-,-en) : mereuri b., merouri b., meiteri b., feurm en hantergroaz g., feurm diouzh hantergroaz g., koumanant en hantergroaz g., koumanant diouzh hantergroaz g. ; *Teilpacht ohne Wohn- und Wirtschaftsgebäude*, dalc'h g.

Teilpunkt g. (-s,-e) : poent darnel g.

teils Adv. : *teils ... teils*, lod ..., lod all ... / darn ..., darn ... / diouzh (eus) un tu ..., diouzh (eus) un tu all ...

-teils Adv. : *einesteils ... andernteils ...*, diouzh (eus) un tu ... diouzh (eus) un tu all ... ; *größtenteils*, al lodenn vrasañ anezho, evit pezh a sell ouzh ar braz anezho (ouzh al lodenn vrasañ), evit an darn vuiañ, evit ar pep brasañ anezho, evit al lod vuiañ anezho, evit ar fonn anezho, evit ar fonn vuiañ anezho, evit ar c'halz vuiañ anezho, evit ar fonn vuiañ anezho, evit an hanter brasañ anezho ; *ich meinesteils*, me eus va ferzh / me eus va c'hevrenn (Gregor) - me, evit pezh a sell ouzhin ; *meistenteils*, peurlvuiañ, peurliesañ, ar fonn vuiañ, ar fonn vuiañ.

Teilsatz g. (-es,-sätze) : [yezh.] lavarenn b.

Teilstrecke b. (-,-n) : hentad g., troc'had hent g., tennad-hent g., pennad hent g., pezhiaad hent g., herrad hent g., flipad hent g., gazeliad hent g., c'hwistad hent g.

Teilstreitkraft b. (-,-kräfte) : [lu] rann-arme b., rann eus an arme b.

Teilstrich g. (-s,-e) : tired dereziañ g.

Teilstück n. (-s,-e) : tennad g., troc'had g., lodenn b., darn b.

Teiltrieb g. (-s,-e) : luzad darnel g., poulzad darnel g.

Teilung b. (-,-en) : 1. rann b., rannadur g., rannidigezh b., keitrannadur g., damaouadur g., rannerezh g., lodennadur g., kevrennadur g. ; *Teilung eines Grundstückes*, rannadur un dachenn douar g., damaouadur un dachenn douar g., lodennadur un dachenn douar g. ; 2. *Teilung eines Landes*, diframmerezhezh ur vro g., diframmidigezh ur vro b. ; *Wegteilung*, forc'h-hent b., fourch-hent g., gaol b. ; 3. [polit.] *Teilung der Gewalten*, disrann ar galloudoù g./b.

Teilungsartikel g. (-s,-) : [yezh.] ger-mell rannañ g., ger-mell lodennañ g.

Teilungszahl b. (-,-en) : ranner g.

Teilungswort n. (-s,-wörter) : [yezh.] lodenner g.

Teilungszeichen n. (-s,-) : 1. [moull., yezh.] barrennig-troc'hañ b. ; 2. [mat.] arouezenn ar rannañ b., arouez ar rannañ b.

Teilverlust g. (-es,-e) : darnoll g.

teilweise Adv. : a-zarn, tamm pe damm, evit ur perzh, evit lod, lod anezho, evit un darn, un darn anezhañ, un tamm a, e keñver pe geñver ; *teilweise aufdecken*, damzizoleiñ.

Teilzahlung b. (-,-en) : paeamant a-zarn g., rannbae b. ; *auf Teilzahlung kaufen*, prenañ war dermen, prenañ war gred.

Teilzahlungspreis g. (-es,-e) : priz war dle g., priz war dermen g.

Teilzeit b. (-) : darnamzer b.

Teilzeitalter n. (-s,-) : rannoad b., rannoadvezh b.

Teilzeitarbeit b. (-,-en) : labour darnamzer g.
teilzeitbeschäftigt ag. : darnamzer ; *er ist teilzeitbeschäftigt*, labourat a ra war darnamzer, n'en deus ket un implij amzer leun, n'eo ket implijet war amzer leun.
Teilzeitbeschäftigte(r) ag.k. g./b. : implijad darnamzer g., implijadez darnamzer b.
Teilzeitbeschäftigung b. (-,-en) : labour darnamzer g.
Tein n. (-s) : tein g.
Teint g. (-s,-s) : liv g., liv an dremm g.
T-Eisen n. (-s,-) : pezh houarn stummet evel un t g., barrenn T b.
Teiste b. (-,-n) : [loen.] erev du g.
Tektonik b. (-) : [douar.] tektonik g.
tektonisch ag. : 1. tektonikel ; *tektonische Forschung*, imbourc'herezh tektonikel g., imbourc'h tektonikel g. ; 2. tektonek ; *tektonisches Beben*, stroñsadennoù tektonek lies.
Tektur b. (-,-en) : [moull.] lurell beg difaziañ b., bandenn beg difaziañ b., lietenn beg difaziañ b.
Telearbeit b. (-) : [stlenn.] pellabour g.
Telebanking n. (-s) : [stlenn.] bankerezh elektronek g.
Telebrief g. (-s,-e) : pelleilenn [*kaset gant ar post*] b.
Teledetektion b. (-) : [tekn.] pellzinoñ g.
Teledokumentation b. (-) : pelldeulierezh g.
Telefax n. (-,-e) : 1. pelleiler g., faks g. ; 2. pelleilenn b., faks g.
telefaxen V.k.e. (hat getelefaxt) : kas dre faks, kas dre belleilenn.
V.gw. (hat getelefaxt) : kas ur faks, kas ur belleilenn.
Telefaxgerät n. (-s,-e) : pelleiler g., faks g.
Telefaxkopie b. (-,-n) : pelleilenn b.
Telefon n. (-s,-e) : 1. pellgomzer g. ; *mobiles (schnurloses) Telefon*, pellgomzer diorjal g., pellgomzer heloc'h g., pellgomzer hezoug g., hezougell b. ; *öffentliches Telefon*, pellgomzer foran g. ; *das rote Telefon*, ar pellgomzer ruz [*etre Washington ha Moskov da vare ar brezel-yen*] g. ; *das Telefon klingelt*, emañ ar pellgomzer o seniñ ; 2. pellgomz g. ; *sie ist am Telefon*, emañ o pellgomz, ouzh ar pellgomzer emañ.
Telefonabonnent g. (-en,-en) : [Bro-Suis] koumanantad pellgomz g., koumananter pellgomz g.
Telefonabonnentin b. (-,-nen) : [Bro-Suis] koumanantadez pellgomz b., koumananterez pellgomz b.
Telefonanruf g. (-s,-e) : pellgomzadenn b., galv pellgomz g.
Telefonanrufbeantworter g. (-s,-) : responder pellgomz g.
Telefonanschluss g. (-s,-anschlüsse) : 1. pellgomzadenn b. ; 2. kevreadenn bellgomz b. ; 3. pellgomzer g.
Telefonapparat g. (-s,-e) : pellgomzer g.
Telefonat n. (-s,-e) : pellgomzadenn b.
Telefonbuch n. (-s,-bücher) : levr-pellgomz g. ; *er steht nicht im Telefonbuch*, emañ e niverenn bellgomz war al listenn ruz.
Telefonfräulein n. (-s,-) : plac'h ar standard pellgomz b., standardourez b.
Telefongebühr b. (-,-en) : taos pellgomz g., mizoù pellgomz lies.

Telefongespräch n. (-s,-e) : pellgomzadenn b., kaozeadenn dre bellgomz b. ; *das Telefongespräch wurde unterbrochen*, troc'het e voe al linenn, troc'het e voe ar bellgomzadenn.
Telefonhäuschen n. (-s,-) : log pellgomz b., logell bellgomz b., pellgomzlec'h g.
Telefonhörer g. (-s,-) : selaouer g., selaouell b., krogenn b., komzell b.
Telefonie b. (-) : pellgomzerezh g., pellgomz g.
telefonieren V.gw. ha V.k.e. (hat telefoniert) : pellgomz ; *telefonieren mit*, pellgomz da, pellgomz gant.
telefonisch ag. : dre bellgomz, pellgomzerezhel ; *etwas telefonisch durchgeben*, kemenn udb dre ar pellgomz ; *telefonische Zeitangabe*, dihunter (eurier) dre bellgomz g. ; *die telefonische Verbindung herstellen*, savelañ ar bellgomzadenn, savelañ ar c'hehentad ; *mit jemandem telefonisch verkehren*, kehentiñ gant u.b. dre bellgomz.
Telefonist g. (-en,-en) : pellgomzour g., paotr ar standard pellgomz g., standardour g.
Telefonistin b. (-,-nen) : pellgomzourez b., plac'h ar standard pellgomz b., standardourez b.
Telefonkabine b. (-,-n) : log pellgomz b., logell bellgomz b., pellgomzlec'h g.
Telefonkarte b. (-,-n) : kartenn bellgomz b.
Telefonklingeln n. (-s) : soniri ar pellgomzer b. ; *durch ständiges Telefonklingeln gestört werden*, bezañ direnket gant ar pellgomzer o seniñ dibaouez.
Telefonkonferenz b. (-,-en) : kendiviz dre bellgomz g., kuzuliadeg dre bellgomz b.
Telefonladen g. (-s,-laden) : stal-bellgehenterezh b.
Telefonleitung b. (-,-en) : linenn bellgomz b., orjalenn bellgomz b.
Telefonmarketing n. (-s) : marketing dre bellgomz g., kabaliñ dre bellgomz g., arglask dre bellgomz g.
Telefonnetz n. (-es,-e) : rouedad pellgomz b.
Telefonnummer b. (-,-n) : niverenn bellgomz b.
Telefonrechnung b. (-,-en) : fakturrenn bellgomz b.
Telefonschnur b. (-,-schnüre) : neud ar pellgomzer b.
Telefonseelsorge b. (-) : S.O.S. Amitié g., pellgomz ar rekourañs g.
Telefonsex g. (- pe -es) : servijoù erotek dre bellgomz lies.
Telefonstörung b. (-,-en) : direizhamant ar c'hehentad pellgomz g.
Telefonüberwachung b. (-,-en) : spiarezh ar pellgomzadennoù g., selaouerezh dre guzh ar pellgomzadennoù g.
Telefonverbindung b. (-,-en) : liamm dre bellgomz g., kehentad pellgomz g.
Telefonzelle b. (-,-n) : log pellgomz b., logell bellgomz b., pellgomzlec'h g.
Telefonzentrale b. (-,-n) : standard pellgomz g., kreizenn bellgomz b.
telegen ag. : brav da welet er skinwel.
Telegraf g. (-en,-en) : pellskriver g., pellgelaouer g., pellarouezier g., pellskriverez b., pellskrifter g.
Telegrafenamnt n. (-s,-ämter) : servij ar pellskriverezh g.
Telegrafenbeamte(r) ag.k. g. : pellskriver g., paotr ar pellskriverezh g.
Telegrafennetz n. (-s,-e) : rouedad kehentiñ dre bellskrivañ b., rouedad pellskrivañ b.

Telegrafenzeichen n. (-s,-) : pellarouezh b.
Telegrafie b. (-) : pellskriverezh g., pellarouezierezh g. ; *drahtlose Telegrafie*, pellskriverezh diorjal g.
telegrafieren V.k.e. (hat telegraphiert) : pellskrivañ, pellaroueziañ, kas ul lizher dre an orjal.
telegrafisch ag. : pellskriverezhel, ... pellskrid, pellskridek, dre bellskrid.
Telegrafist g. (-en,-en) : pellskriver g., paotr ar pellskriverezh g.
Telegrafistin b. (-,-nen) : pellskriverez b., plac'h ar pellskriverezh b.
Telegramm n. (-s,-e) : pellskridenn b., pellskrid g., pellizher g., lizher-dre-'n-orjal g. ; *Telegramm mit bezahlter Rückantwort*, pellskridenn gant respont paeet (gant respont digoust ha diviz) b., pellskridenn gant diskridadenn digoust b. ; *jemandem ein Telegramm schicken*, pellskrivañ d'u.b. ; *Glückwunschtelegramm*, pellskridenn hetoù b., pellskridenn c'hourc'hennnaouiñ b. ; *Empfänger eines Telegramms*, degemerer ur pellskrid g., paker ur pellskrid g., kasadour ur pellskrid g. ; *Absender eines Telegramms*, pellskriver g., kaser ur pellskrid g.
Telegrammbote g. (-n,-n) : deroer pellskridoù g., P. paotr ar pellskridoù g.
Telegrammempfänger g. (-s,-) : degemerer ur pellskrid g., paker ur pellskrid g., kasadour ur pellskrid g.
Telegrammgebühr b. (-,-en) : mizoù pellskrid lies.
Telegrammstil g. (-s) : stil berr-ha-berr ar pellskridennoù g., stil SMS g.
Telegraph g. (-en,-en) : *sellit ouzh Telegraf*.
Telekarte b. (-,-n) : kartenn bellgomz b.
Telekinese b. (-) : telekineziezh b., psikokineziezh b.
Telekom b. (-) : [*berradur evit Telekommunikation*] pellgehenterezh g., pellgehentiñ g., pellgelaouerezh g.
Telekommunikation b. (-) : pellgehenterezh g., pellgehentiñ g., pellgelaouerezh g.
Telekopie b. (-,-n) : pelleileñn b., faks g.
Telekopierer g. (-s,-) : pelleiler g., faks g.
Telemark g. (-s,-s) / **Telemarkschwung** g. (-s,-schwünge) : [sport, ski] telemark g.
Telematik b. (-) : [stlenn.] telematik g.
Teleobjektiv n. (-s,-e) : pellamkanell b., pellferenneg b. ; *Kamera mit Teleobjektiv*, kamera hirsell g.
Teleologie b. (-) : [preder.] teleologiezh b., davedelezh b., davedelouriezh b., finvezhelezh b.
teleologisch ag. : [preder.] teleologeek, davedelour, finvezhel.
Teleonomie b. (-) : [preder.] teleonomiezh b., palrediennezh b., palelezh b.
teleonomisch ag. : [preder.] teleonomek, palrediennek, paliek.
Telepath g. (-en,-en) : pellsanter g., telepatiad g.
Telepathie b. (-) : pellsanterezh g., telepatiezh b.
telepathisch ag. : dre bellsanterezh, pellsanterezhel, ... pellsantout, telepatek ; *telepathisch empfinden*, pellsantout.
Telephon n. (-s,-e) : *sellit ouzh Telefon*.
Teleprocessing n. (-s) : telematik g.
Teleprompter® g. (-s,-e) : skridkuzuliker g., prompter g.
Teleshopping n. (-s) : pellbrenañ g.

Teleskop n. (-s,-e) : teleskop g., pellunedenn g., lunedenn-hirwel b., lunedenn dostaat b., pellseller g., pellsellerez b.
Teleskopantenne b. (-,-n) : stign teleskopek g.
teleskopisch ag. : teleskopel, teleskopek.
Telespiel n. (-s,-e) : c'hoari video g.
Teletex n. (-) : pelldestenn b., teleteks g.
Telex g. (-,-e) : [tekn.] teleks g.
telexen V.k.e. (hat getelext) : [tekn.] teleksiñ.
Teller g. (-s,-) : asied g., asiedad g., skudell b., skudellad b., plad g., pladad g. ; *Suppelteller*, asied don g., skudell b., plad don g. ; *Essteller*, asied plat g., asied sklat g. ; *seinen Teller leer essen*, skubañ e asiedad, lipat mistr e asiedad, lonkañ (debrñ) kement 'zo en e asied, ober riñs asied, riñsañ e asied ; *ein Teller voll*, un asiedad g., ur skudellad b., ur pladad g. ; *mit dem Teller Geld einsammeln*, dastum arc'hant gant ur gokenn (ur gochenn, ur plad-prof), kestal arc'hant gant ur gokenn.
Tellerbord n. (-s,-e) / **Tellerbrett** n. (-s,-er) : listier g., kanastell [*liester kanastelloù, kenestell*] b., beselier g., besier g.
tellergroß ag. : e ledander d'un asied, ken ledan hag un asied ; *er hat tellergroße Hände*, e zaouarn a zo e ledander da asiedoù ; *eine tellergroße Jakobsmuschel*, ur grogenn-sant-Jakez e ledander d'un asied b.
Tellerlecker g. (-s,-) : korbiner g., toupiner g., truflenn b., truffler g., sklanker g., krigner g., logagnan g.
Tellermine b. (-,-n) : [lu] min ront ha plat g.
tellern V.gw. (hat getellert / ist getellert) : [sport] neuñ (neuial) war e gein war-bouez e zivrec'h.
Tellerrad n. (-s,-räder) : rod leun b.
Tellerschrank g. (-s,-schränke) : listier g., kanastell [*liester kanastelloù, kenestell*] b., beselier g., besier g.
Tellertablett n. (-s,-s) : plad predañ b.
Tellertuch n. (-s,-tücher) : serviedenn daol b.
Tellerventil n. (-s,-e) : [tekn.] trapig dre bladenn g., klaped dre bladenn g., klapedenn dre bladenn b.
Tellervoll g. : asiedad g., skudellad b.
Tellerwärmer g. (-s,-) : tommer-meuzioù g.
Tellerwäscher g. (-s,-) : skaoter g., P. paotr skaotiñ g.
Tellerwäscherin b. (-,-nen) : skaoterez b., P. plac'h skaotiñ b.
Tellur n. (-s) : [kimiezh] tellur g.
tellurisch ag. : tellurek.
Tempel g. (-s,-) : 1. templ g., neved g., gourneved g., azeuldi g., ti-azeul g. ; *jüdischer Tempel*, sinagogenn b. ; *der Jerusalemer Tempel*, an Templ g., Templ Jeruzalem g. ; 2. [dre skeud.] *jemanden zum Tempel hinaustreiben*, *jemanden zum Tempel hinausjagen*, reiñ foet an nor d'u.b., teuler (lakaat) u.b. er-maez, lakaat u.b. er porzh, sevel e dreid d'u.b., reiñ herr d'u.b. da vont ac'hann, diskouez d'u.b. pelec'h eo bet faziet ar mañsoner, teuler u.b. war an hent bras, bale u.b., lakaat u.b. en hent, P. plantañ u.b. er-maez, foultrañ u.b. er-maez, foutañ u.b. er-maez, foutañ u.b. er-maez.
Tempelaustreibung b. (-) : [relij.] skarzherezh ar varc'hadourien eus an Templ g.
Tempeleinweihung b. (-,-en) : [relij.] dedi an Templ g. ; *Fest der Tempeleinweihung*, [relij.] gouvel dedi an Templ g., hanouka g.

Tempelherr g. (-n,-en) : [istor] manac'h-ruz g., manac'h pik g., templour g., marc'heg eus Urzh an Templ g.

Tempelhof g. (-s,-höfe) : leurenn an templ b., leur-dempl b., rakleur b.

Tempelorden g. (-s) : [istor] urzh an demplourien g., urzh ar venec'h-ruz g., Urzh an Templ g.

Tempelraub g. (-s) : [relij.] taol-disakr g., sakrilaj g., disakridigezh b.

Tempelreinigung b. (-) : [relij.] skarzherezh ar varc'hadourien eus an Templ g.

Tempelritter g. (-s,-) : [istor] manac'h-ruz g., manac'h pik g., templour g., marc'heg eus Urzh an Templ g.

Tempelschänder g. (-s,-) : [relij.] disakrer g., saotrer g., sakrilajer g.

Tempeltänzerin b. (-,-nen) : dañserez an templ b., korollerez an templ b.

Tempera b. (-) : distremp livioù g., distrempadur livioù g., distremp g.

Temperafarbe b. (-,-n) : liv dre zistremp g., liv dre zistrempadur g., liv dre zistreperezh g., distremp g.

Temperamalerei b. (-) : livadur en distremp g., livevezh dre zistremp (dre zistrempadur, dre zistreperezh) g. (Gregor), distremp g.

Temperament n. (-s,-e) : **1.** temz g., temzid b., temz-spered g., temz-korf g., imor b., tro-spered b. ; **2.** jourdoul g., begon b., lañs g., startijenn b., lusk g., birvilh g., tan g., bevder g., birvidigezh b., ernez b., entan g., nerzh-youl g., deltu g. ; *sie hat Temperament*, friantiz a zo ganti, ur plac'h friant eo, temzet-mat eo ; *er hat Temperament*, temzet-mat eo, lañs a zo ennañ, startijenn a zo ennañ, hennezh a zo bev ar gwad en e wazhied, deltu a zo gantañ, birvilh a zo ennañ, ur paotr drant ha bagol eo, gwiv eo evel ur c'hant tachou, gwad bev a zo ennañ, gwad en deus en e wazhied, gwrez a zo ennañ, hennezh a zo gwrez en e wad, un tarlasker a zo anezhañ, fourradus eo, leun a vuhez eo, lavig a zo ennañ, leun a fistilh a zo gantañ.

temperamentlos ag. : abaf, lizidant, diek, labaskennek, bouk, dinerzh, digas, dilañs, gwevn, landreant, laosk, diegus, mors, lizidour, kousket, morgousket, lugut, lugudus, luguder, distart e youl, gourt, divalav, flav.

temperamentvoll ag. : temzet-mat, birvidik, divorfil, lañs ennañ, fonnus, fourradus, frev, leun a startijenn, diskuizh, brezik-brezek, lec'h-lec'h, leun a fistilh, bev-buhezek, bev-buhez, leun a intrudu, leun a ispid, luskus, gredus, leun a c'hred, berv, gwad bev en e wazhied, gwad bev ennañ, gwrez ennañ, gwrez en e wad.

Temperatur b. (-,-en) : **1.** [amzer] temz-aer g., hin b., derez-hin g., rez-tommder g., gwrez b., gwrezverk g. ; *die Temperatur ist gestiegen*, kresket eo an tommder ; *um 6 Uhr war die Tagestemperatur am niedrigsten*, da 6 eur e oa ar wrez en he bihanañ ; **2.** [mezeg.] gor g., terzhienn b., gwrezverk g. ; *bei Fieber steigt die Temperatur*, gor ar c'horf a gresk pa vez terzhienn ; *erhöhte Temperatur haben*, kaout (bezañ gant) un nebeud terzhienn, bezañ un nebeud terzhienn gant an-unan ; **3.** [fizik] derez gwrez g., gwrezverk g. ; *kritische Temperatur*, gwrezverk eizik g. ; *berichtigte Temperatur*, revidierte Temperatur, gwrezverk reizhet g.

Temperaturanstieg g. (-s) : kresk an tommder g., uheladur tommder g., ardommañ hinel g.

temperaturbeständig ag. : dalc'hus ouzh ar forc'hadoù gwrez, dalc'hus ouzh ar diforc'hioù gwrezel, dalc'hus ouzh an ampledoù gwrezel, dalc'hus ouzh ar sav-diskenn er gwrezverk.

Temperaturregler g. (-s,-) : gwrezreoler g.

Temperaturrückgang g. (-s,-rückgänge) : izeladur tommder g., digresk an tommder g., diskenn an tommder g., yenadur hinel g.

Temperaturschwankung b. (-,-en) : argemm ar gwrezverk g., argemmad ar gwrezverk g., argemmadur ar gwrezverk g., forc'hadoù gwrez lies., diforc'hioù gwrezel lies., sav-diskenn er gwrezverk g.

Temperatursinn g. (-s) : [korf.] skiant ar wrez b.

Temperatursturz g. (-es) : digresk trumm an tommder g., diskenn trumm an tommder g., digresk trumm ar gwrezverk g.

Temperenz b. (-) : dilontegezh b., dislontegezh b., kerreizhded b., kerreizhder g., kerreishted b., kerreishter g., muzul g., moull g., poell g., emziouer g., dirwest g., embleustrevezh g., emvirevezh g., dalc'h g., moder g.

Temperenzler g. (-s,-) : emziouerer g., dirwestour g., ezel eus ur gevredigezh kerreizhded g.

Temperguss g. (-es) : [metal.] potin goveliadus g., houarn-teuz goveliadus g.

temperieren V.k.e. (hat temperiert) : **1.** ameniñ, souplaat, habaskaad, digrizañ, dousaat ; **2.** [gwin] kambrañ, klouaraad, digrizañ ; **3.** [sonerezh] keitdesaouekaad.

temperiert ag. : [sonerezh] keitdesaouek.

tempern V.k.e. (hat getempert) : [metaloù] goveliadusaad ; *das Tempern*, ar goveliadusadur g., ar goveliadusaad g.

Temperofen g. (-s,-öfen) : forn c'hoveliadusaad b.

Templer g. (-s,-) / **Templerherr** g. (-n,-en) / **Templerritter** g. (-s,-) : [istor] manac'h-ruz g., manac'h pik g., templour g., marc'heg eus Urzh an Templ g.

Tempo n. (-s,-s/Tempi) : **1.** [sonerezh] lusk g., kaskouezh g. ; *im Tempo zulegen*, buanaat lusk ar sonerezh ; **2.** *Arbeitstempo*, daskas-labour g., talm al labour b., mentadur al labour g. ; *Wachstumtempo*, talm kreskiñ g. ; *Produktiontempo*, talm kenderc'hañ g. ; *er legt bei seiner Arbeit ein gutes Tempo vor*, hennezh a zo ur bleiz labour (ur marc'h, ur marc'h labour, ur c'hi labour, ki d'al labour, ur c'hwister), hennezh a zo ouesk da labourat, hennezh a labour evel ur c'hi (ul loen), ne vez ket da ziwezhañ oc'h ober e labour, hennezh a ra fonn, hennezh a daol fonn, hennezh a fonn, hennezh a ra bec'h d'al labour, labour tri a ra, hennezh a zibolotenn labour, hennezh a zibrad labour, hennezh a zraog labour, hennezh a zic'hast labour, hennezh a labour plaen ha buan, pezhadoù labour a ra e berr amzer, labourat a ra fonnus, fonnus eo d'al labour, ampl eo da labourat, prim eo en e labour, ne chom ket an traoù war stlej gantañ, hennezh a ra labour d'e zevezh, atav e vez bale an eost gantañ, hennezh ne bad ket pell outañ ober pezh a zo d'ober, hennezh a vez pront d'ober ar pezh a zo d'ober, ober a ra dillo e labour, dillo en devez da labourat, ne chom ket al labour a-revr (a-sac'h) gantañ, hennezh en devez dibun en e labour, ur gwall labourer eo hennezh, hennezh en devez diere gant e labour, hennezh a labour gant diere, hennezh a zo prim d'ober pezh a zo d'ober,

hennezh a labour gant gred bras, hennezh a zo gredus da labourat, hennezh a laka gred evit labourat, ar paot-se a zo ur c'habaler, ur paotr fonnus a zo anezhañ, ampletiñ a ra gant e labour, ne vez ket hennezh keit-ha-keit all oc'h ober e labour, ne vez ket hennezh div, deir eur oc'h ober e labour, hennezh ne laka ket c'hwec'h, seizh vloaz d'ober pezh zo d'ober, n'eo ket pell d'ober ar pezh zo d'ober ; *das Arbeitstempo beschleunigen*, ober muioc'h a fonn, teuler muioc'h a fonn ; *er kann das Tempo nicht halten*, ne zeu ket da boursuiñ, foulet eo, foulmac'het eo gant al labour, foul a zo warnezhañ, herr labour a zo warnañ, dilañsañ a ra war e labour, tapout a ra dilañs gant e labour, tapout a ra dale gant e labour, tapet eo diwezhat gant e labour, chom a ra e labour a-revr gantañ, chom a ra e labour ar-dreñv gantañ, chom a ra e labour diwar-lerc'h (a-ziwar-lerc'h) gantañ, en em gavout a ra berr gant e labour, tapet eo war-lerc'h, paket eo berr, tapet eo berrek, berrek eo gant e labour, n'eo ket lodenn evit labourat, tapet en deus ar bouc'h ; **3.** [dre astenn.] tizh g., herr g., trein b./g., kas g./b. ; *ein zügiges Tempo vorlegen*, ober trein vat, kas a-raok, kas war-raok ; *ein rasendes Tempo einschlagen*, mont a-dizh hag a-dag, mont a-dizh hag a-dro, mont tizh-ha-tizh, mont tizh-ha-taer, plantañ tizh ; *in schnellem Tempo*, gant tizh bras, gant herr bras, gant diere, gant kalz a gas, e dillo, d'an druilh-drask, d'an druilh, a-dizh hag a-dag, a-dizh hag a-dro, tizh-ha-tizh, tizh-ha-taer, gant herr, a-benn herr, a-daol herr, a-herr, diwar herr, evel an tan, d'an tan ruz, o skeiñ stank ; *das Tempo vermindern*, *das Tempo herabsetzen*, *das Tempo verringern*, dousaat da gerzhet, gorrekaat da gerzhet, gorregañ e dizh, difonnaat, arouarekaat, lentaat ; (*nun aber*) *Tempo !* na lakit ket ho taou droad er memes botez ! d'ar red bremañ ! hastit a-fo 'ta ! hastit buan 'ta ! herr ha bec'h ! ; *mit einem Höllentempo*, gant un tizh an diaoul, gant ur foll a dizh, war dorr e chouk, gant pep tizh, tizh-ha-tizh, tizh-ha-taer, a-dizh hag a-dag, a-dizh hag a-dro, d'ar flimin-foeltr, a-benn-herr, a-herr-kaer, d'ar flimin-foeltr, d'an druilh, a-benn-kas, a-brez-herr, a-daol-herr, diwar herr, en herr, evel an tan, d'an tan ruz ; *wenn es in dem Tempo weitergeht*, en trein m'emañ an traoù.

Tempo-30-Zone b. (-,n) : tachenn gant tizh bevennet da dregont kilometr an eur b.

Tempolimit n. (-s,-s) : bevenn dizh b., tizh bevennet g.

Tempomacher g. (-s,-) : [sport, reder] loen blein g.

temporal ag. : **1.** [relij.] eus ar bed-mañ, bedus, douarel, bedat, bedel, amzerel ; **2.** [korf.] ... ividig, ... an ividig.

Temporaladverb n. (-s,-ien) : [yezh.] adverb amzer g.

Temporalbestimmung b. (-,-en) : [yezh.] ster amzerel g.

Temporalsatz g. (-es,-sätze) : [yezh.] islavarenn-amzer b.

temporär ag. : tremeniat, dibad, amzeriat, berrbad, padennek, da c'hedal, da c'hortoz.

Tempus g. (-,Tempora) : [yezh.] amzer g./b.

Tempusform b. (-,-en) : [yezh.] *zusammengesetzte Tempusform*, furm gevrennek b. ; *unmarkierte Tempusform*, furm dic'hour b. ; *finite Tempusform*, furm eeun b.

Tenazität b. (-) : dalc'husted b.

Tendenz b. (-,-en) : **1.** tuadur g., doug g., pleg g., redenn b., kasenn b., luskad g. ; *steigende Tendenz*, doug

(tuadur) d'ar c'hresk g. ; *fallende Tendenz*, tuadur (doug) d'an digresk g. ; **2.** [polit.] tuenn b., tuad g., liv g. ; *anwesend waren Politiker jeder Tendenz*, eno e oa politikourien a bep liv

Tendenzbarometer n. (-s,-e) : [arc'hant.] meneger tuadur g.

tendenziell ag. : tuadurel.

tendenziös ag. : tuek, gwallduek, gwallduet, falldechek.

Tendenzstück n. (-s,-e) : [lenn.] pezh-c'hoari engouestlet g.

Tender g. (-s,-) : **1.** [trenioù] karr-glaouer g., karr-darbarer g. ; **2.** [merdead.] skaf lestrañ-dilestrañ g.

tendieren V.gw. (hat tendiert) : bezañ tuet, bezañ douget, bezañ techet, brallañ war un tu bennak ; *die Aktien tendieren fester*, kresk 'zo war ar c'hevrannoù, tuet eo ar feurioù-eskemm da greskiñ ; *die Aktien tendieren schwächer*, emañ ar c'hevrannoù war zigresk, tuet eo ar feurioù-eskemm da zigreskiñ ; *die Schweinepreise tendieren nach unten*, diskenn (izelaat, digreskiñ, gouzizañ) a ra priz ar moc'h, laoskaat a ra war priz ar moc'h, rabat a zo war priz ar moc'h, raval a zo war priz ar moc'h, en diminu e ya priz ar moc'h, war ziminu e ya priz ar moc'h, distaol a zo war priz ar moc'h ; *die Schweinepreise tendieren nach oben*, keraat a ra priz ar moc'h, mont a ra priz ar moc'h war-raok, mont a ra priz ar moc'h war a-raok, lañsañ a ra priz ar moc'h, lañs a zo gant priz ar moc'h, kreskiñ a briz a ra ar moc'h (Gregor), kanañ a ra priz ar moc'h, kresk a zo war priz ar moc'h.

Tenn n. (-s,-e) : [Bro-Suis] leur-dornañ b.

Tenne b. (-,-n) : leur-dornañ b., leur b., leur-di b. ; *Inhalt einer Tenne*, leuriad b.

Tennis g. (-) : tennis g. ; *Tennis spielen*, tennisañ, c'hoari tennis ; *Tischtennis*, ping pong® g., tennis-taol g.

Tennisball g. (-s,-bälle) : pellenn dennis b., polotenn dennis b.

Tennisrack g. (-s,-s) : mailh evit tennisañ g., mailh war an tennis g., ki war an tennis g.

Tennishalle b. (-,-n) : sal-dennis b.

Tennisplatz g. (-es,-plätze) : tachenn-dennis b., tennisva g., leur-dennis b.

Tennisschläger g. (-s,-) : paliked tennis b. ; *die Saiten eines Tennisschlägers*, kerdin ur baliked tennis lies. ; *einen Tennisschläger neu bespannen*, adstignañ kerdin ur baliked tennis ; *einen Tennisschläger besaiten*, kordennañ ur baliked tennis.

Tennispiel n. (-s,-e) : krogad tennis g., abadenn dennis b.

Tennispieler g. (-s,-) : tenniser g.

Tenor¹ g. (-s) : tenor g., foñs g., danvez g., dodenn b., derc'hvoud g.

Tenor² g. (-s,Tenöre) : [sonerezh] **1.** tenor g. ; **2.** [dre astenn.] pennvouezh b. ; **3.** tenorenn b. ; **4.** tenored lies.

Tenorschlüssel g. (-s,-) : [sonerezh] alc'hwez ar sol g.

Tension b. (-,-en) : [fizik] gwask g., barr g.

Tensor g. (-s,-en) : [mat.] stennadell b.

Tensoralgebra b. (-) : [mat.] aljebr stennadel g.

Tentakel g./n. (-s,-) : brech b., brechell b., pav g., brech-santout b. ; *die Tentakel der Kraken*, pivier ar morgazhed lies., brech'hoù ar morgizhier lies. ; *die Tentakel der Qualle*, mourrennoù ar vorgaoulenn lies., pivier ar vorgaoulenn lies., brech'hoù ar vorgaoulenn lies.

Tentamen n. (-s, Tentamina) : [skolioù-meur] arnodenn amprouiñ b., prouad g.

Tenue n. (-s, -s) : [Bro-Suis] gwisk g., gwiskamant g., rumm dilhad g.

Tenuis b. (-, Tenues) : [yezh.] stankenn divouezh b.

Tepp g. (-en, -en) : [rannyezh.] P. amiod g., imobil g., imobil a zen g., genaoueg g., podig g., pothouarn g., glaourenneg g., pampez g., genoù klapez g., glapez g., genoù da bakañ kelien g., genoù patatez g., genoù gwelien g., houperig g., bourjin g., jaodre g., bazh-dotu b., geolieg g., genoù bras g., beg don g., beg bras g., genoù frank g., beggeg g., arziad g., amoed g., keuneudenn b., penn-bazh g., penn-skod g., louad g., buzore g., diod g., inosant g., sod g., darsod g., penn azen g., penn beuz g., penn peul g., leue g., leue dour g., leue brizh g., leue geot g., barged g., patatezenn b., panezenn b., Yann Banezenn g., den panezennek g., beulke g., loukez g., gogez g., magn g., penn luch g., diskiant g., penn sot g., pennsod g.

Teppich g. (-s, -e) : **1.** pallenn-leur g., tapis g. ; *Wandteppich*, pallenn-moger g., tenneris g., stenneris g., lenn b., tabezerezh g. ; *einen Teppich zusammenrollen*, rollañ ur pallenn, roulat ur pallenn ; **2.** [dre skeud.] *bunter Teppich*, mozaikenn b. ; *bunter Blumentepich*, mozaikenn vleunioù b., pallennad bleunioù liesliv g., strewad bleunioù liesliv g. ; **3.** [dre skeud.] P. *bleib mal auf dem Teppich !* arabat skeiñ diwar re ! arabat mont betek re ! arabat mont re bell ganti ! arabat mont re lark ganti ! tap douar en-dro !

-teppich : stlabezadenn b., strewad g., pallennad g., mozaikenn b. ; *Blumentepich*, pallennad bleunioù g., strewad bleunioù g.

Teppicharbeit b. (-) : pallennerezh g., tapiserezh g.

Teppichbeet n. (-s, -e) : bleunveg liesliv b.

Teppichboden g. (-s, -böden) : moketenn b.

Teppichfabrik b. (-, -en) : pallennerezh b., tapiserezh b.

Teppichfliese b. (-, -n) : karrezenn voketenn b.

Teppichkehrer g. (-s, -) : balaenn-ruilh b., skubellenn-ruilh b.

Teppichklopper g. (-s, -) : loper g.

Teppichmacher g. (-s, -) : steuñver pallennoù g., pallenner g.

Teppichmuschel b. (-, -n) : [loen.] frigerez b., kraoñ-mor str., pelurenn b. [*liester pelured*], pizaod g., rigadell plat str., kokez str., kokouz str.

Teppichschaum g. (-s) : champouenn moketenn g.

Teppichstange b. (-, -n) : barrenn da lopañ ar pallennoù b.

Teppichweben n. (-s) : pallennerezh g., tapiserezh g.

Teppichweber g. (-s, -) / **Teppichwirker** g. (-s, -e) : steuñver pallennoù g., pallenner g.

Teppichwischer g. (-s, -) : broust pallennoù g.

teratogen ag. : [mezeg.] eusheiat, teratogenek.

Teratologie b. (-) : [mezeg.] euzhegouriezh b., teratologiezh b.

teratologisch ag. : [mezeg.] euzhegouriel, teratologel, teratologek.

Terbium n. (-s) : [kimiezh] terbiom g.

Terebinthe b. (-, -n) : [louza.] tourmantinenn b. [*liester tourmantined*].

Tergal® n. (-s) : tergal® g.

Term g. (-s, -e) : [mat.] kazel b. ; *Term einer Gleichung*, kazel un atalad b.

Termin g. (-s, -e) : **1.** termen g. ; *auf Termin kaufen*, prenañ war dermen, feurmiñ-prenañ ; *auf Termin verkaufen*, gwerzhañ war dermen ; *zahlbar am Termin*, da baeañ d'an termen ; *den Termin einhalten*, derc'hel d'an termen, damantiñ d'ur goursez ; *der Termin für den Umzug war fällig und sie hatten noch keine neue Unterkunft gefunden*, an termen a oa degouezhet dezho da zilojañ hep n'o doa kavet lec'h ebet evit repuiñ ; **2.** emgav g., arroud g. ; *einen Termin beim Arzt haben*, kaout un emgav e ti ar mezeg, kaout un emgav gant ar mezeg ; *einen Termin anberaumen*, merkañ un deiziad, deiziañ un emwel, lakaat deiz d'ober udb, lakaat termen d'udb, lakaat devezh evit ober udb, lakaat an deiz evit ober udb, lakaat un deiz d'ober udb, merkañ un arroud, deiziadañ un emgav ; [gwir] *ich habe heute Termin*, galvet on bet dirak al lez-varn evit hiziv, paper a zo bet kaset din gant al lez-varn evit hiziv ; **3.** deiziad g.

Terminal g./n. (-s, -s) : **1.** [treuzdougen] termenva g. ; **2.** [nij.] hall enrollañ an aerborzh g., hall enskrivañ an aerborzh g., hall degemer g. ; **3.** [stlenn.] n. (-s, -s) : termenell b.

Terminaufschub g. (-s, -schübe) : goursez g., goursezadenn b., astenn termen g., astal g.

Terminbörse b. (-, -n) : [arc'hant.] marc'had war dermen, g., marc'had diouzh termen g.

Termindruck g. (-s) : prez labour g. ; *unter Termindruck stehen*, bezañ dalc'het gant an eur, bezañ dalc'het gant an amzer, kaout amzer verr, bezañ mil brez war an-unan, bezañ seizhdaleet, bezañ chomet e labour a-revr gant an-unan, bezañ dall gant al labour, bezañ gwall sammet gant e labour, bezañ sammet e gein gant al labour, bezañ foulet (foulmac'het, beuzet, debret, friket) gant al labour, bezañ foul war an-unan, bezañ mezv evel ar yer en eost, bezañ mac'homet gant al labour, bout herr labour war an-unan, bezañ dre brez, bezañ prez labour war an-unan, en em gavout berr gant e labour, bezañ paket berr, bezañ tapet berrek, bezañ berrek gant e labour, bezañ ur bern traoù war ar ramp gant an-unan.

Termingeld n. (-s, -er) : arc'hant fiziet war dermen g., fiziadur war dermen g., arc'hant postet g., kevalaoù klaviet lies.

termingerecht ag. : e koulz vat, d'an termen merket.

Termingeschäft n. (-s, -e) : gwezhiadenn war dermen b., oberiadenn diouzh termen b., treuzgread diouzh termen g.

Terminhandel g. (-s) : [arc'hant.] marc'had war dermen, g., marc'had diouzh termen g.

Terminismus g. (-) : [preder.] termenouriezh b.

Terminkalender g. (-s, -) : **1.** deiziataer g. ; *er hat einen vollen Terminkalender*, implij en deus d'e eurioù ; **2.** dareviadur g., steuñvenn kas-da-benn b.

Terminmarkt g. (-s, -märkte) : [arc'hant.] marc'had war dermen, g., marc'had diouzh termen g.

terminlich ag. : ... evit a sell ouzh an emgavioù, a-fet emgavioù, ... evit a sell ouzh an deiziadoù, a-fet deiziadoù.

Adv. : evit pezh a sell ouzh an emgavioù, a-fet emgavioù.

Terminologe g. (-n, -n) : terminologour g., termenadour g., termenoniour g.

Terminologie b. (-,-n) : 1. termenaoueg b., termeneg b., anvadur g., anvadurezh b. ; 2. termenadurezh b., terminologiezh b., termenoniezh b.

Terminologielehre b. : termenadurezh b., terminologiezh b., termenoniezh b.

Terminologin b. (-,-nen) : terminologourez b., termenadourez b., termenoniourez b.

Terminplan g. (-s,-pläne) : 1. implij-amzer g., dibun al labour g., steuñv labour g. ; 2. deiziataer g. ; 3. dareviadur g., steuñvenn kas-da-benn b.

Terminplanung b. (-,-en) : steuñvad g., termenadur dibun al labour g., meradurezh an implij-amzer b., dibun al labour g. ; *er hinkt seiner Terminplanung hinterher*, dilañsañ a ra war e labour, diwezhat emañ gant e labour, chom a ra e labour a-revr gantañ, chom a ra e labour diwar-lerc'h (a-ziwar-lerc'h) gantañ, tapet en deus ar bouc'h, herr labour a zo warnañ, dre brez emañ, tapet eo berrek, berrek eo gant e labour, en em gavout a ra berr gant e labour, ur bern traoù a zo gantañ war ar ramp.

Terminus g. (-s,Termini) : 1. termen g. ; *Terminus technicus*, termen arbennik g. ; 2. [istor] *Terminus a quo*, amzeriad koshañ gallus b. ; *Terminus ad quem*, amzeriad tostañ gallus b.

Terminverlängerung b. (-,-en) : astenn an termen g., astennidigezh an termen b., goursez g., astal g.

Terminzahlung b. (-,-en) : [kenwerzh] paeamant war dermen echu g.

Termite b. (-,-n) : [loen.] merien-gwenn str., hartouz g., laou-koad str., termit str.

Termitenhügel g. (-s,-) / **Termitenstaat** g. (-s,-en) : [loen.] krugell verien-gwenn b., turumell verien-gwenn b., krugell verien-gwenn b., moudenn verien-gwenn b., krugellad verien-gwenn b., bodenn verien-gwenn b., tuchenn verien-gwenn b., yoc'h verien-gwenn b., bodennad verien-gwenn b.

Terne b. (-,-n) : trikon g.

Terpentin n. (-s) : tourmantin g.

Terpentinöl n. (-s) : dourenn dourmantin b. / strilh tourmantin g. (Gregor), eoul tourmantin g.

Terpentin-Pistazie b. (-,-n) : [louza.] gwez-tourmantin str., tourmantinenn b.

Terrain n. (-s,-s) : tachenn b., tachad g. ; [dre skeud.] *das Terrain vorbereiten*, digeriñ klaz, digeriñ troc'h, digeriñ an erv, boulc'hañ an dorch, aozañ ha kompezañ pep tra, plaenaat an hent, ober hent en-dro d'ar park, seniñ ar c'hloc'h.

Terrakotta b. (-,Terrakotten) : pri poazh g.

Terrarium n. (-s,Terrarien) : terrariom g.

Terrasse b. (-,-n) : savenn b., pladenn b., ardiñh g., leurenn b., kombod g. ; *Cafétérassse*, leurenn ur c'hafedi b., terasenn b. ; *Dachterrasse*, leur-doenn b.

Terrassenanbau g. (-s) : gounidegezh dereziet b.

Terrassenfelder lies. : [labour-douar] diri lies., parkeier war zereziou lies.

terrassenförmig ag. : e dereziou, dereziet, dereziek, e savennoù, e doare dereziou, e doare savennoù, war zereziou ; *die Weinberge breiteten sich terrassenförmig über den ganzen Hang aus*, ar gwiniegi a oa an eil a-zioc'h eben penn-da-benn an dorgenn, edo ar gwiniegi war zereziou penn-da-benn an dorgenn.

Terrassenhaus n. (-es,-häuser) : ti gant meur a leur-doenn an eil a-zioc'h eben g.

Terrazzo g. (-s) : terrazzolit g., goloaj mozaik g., gwisk mozaik g.

terrestrisch ag. : [stered.] ... Douar, ... an Douar.

Terrier g. (-s,-s) : [loen., chas] terror g., foks g., ki-douar g., P. displanter lern g.

Terrine b. (-,-n) : podez b., podenn b., kirin b., kirinad b., podezad b., podennad b., terinenn b.

territorial ag. : 1. tiriadel, ... bro, tachennadel, ... tachenn, ... tolead ; 2. tiriagezhel.

Territorialheer n. (-s,-e) : lu tiriadel g.

Territorialitätsprinzip n. (-s) / **Territorialprinzip** n. (-s) : pennaenn an diriadelezh b., tiriadegezh al lezennoù b.

Territorium n. (-s,Territorien) : 1. tachennad b., douar g., tiriad g., tiriagezh b., glad g. ; *dieses Territorium untersteht der Hoheit der Sowjetunion*, dindan damani an Unaniezh Soviedel emañ an tiriad-se ; 2. [loen.] taread g., lec'h annez g., lec'h annezadur g., chomlec'h g. ; *eine Robbenkolonie hat an diesem Küstenstreifen ihr Territorium etabliert*, un tolpad reuniget a ra e chomlec'h en aod-mañ.

Terroir n. (-s,-s) : terouer g.

Terror g. (-s) : spont g., spouron g., euzh g., braouac'h g., skrij g. ; *im ganzen Land herrschte einfach nur Gewalt und Terror*, dre ar vro ne oa nemet stign ha laz.

Terroranschlag g. (-s,-anschläge) : gwalldaol sponterezh g., taol sponterezh g.

Terrorherrschaft b. (-) : renad diazezet war ar sponterezh g.

terrorisieren V.k.e. (hat terrorisiert) : spontañ, spouronañ, spontailhañ, lorc'hañ, stravagañ, teurel ar spont e, teurel ar spouron e, strewiñ ar spont e, strewiñ ar spouron e, signañ ar spont e.

Terrorismus g. (-) : sponterezh g. ; *der Kampf gegen den Terrorismus*, an enepsponterezh g.

Terrorismusbekämpfer g. (-s,-) : enepsponter g.

Terrorismusbekämpfung b. (-) : enepsponterezh g.

Terrorist g. (-en,-en) : sponter g.

Terroristenbande b. (-,-n) : bandennad sponterien b., bagad sponterien g., maread sponterien g., pare sponterien b., aozadur sponterien g.

Terroristenbekämpfung b. (-) : stourm a-enep ar sponterezh g., stourm enepsponterien g.

Terroristin b. (-,-nen) : sponterez b.

terroristisch ag. : ... sponter, ... sponterien, ... sponterezh.

Tertia b. (-,Tertien) : 1. [skolioù] trede klas g. ; 2. [moull.] skritur c'hwezek hervez reizhad Didot g./b.

Tertianer g. (-s,-) : [skolioù] tredead g.

Tertianerin b. (-,-nen) : [skolioù] tredeadez b.

tertiär ag. : trede ; *tertiärer Sektor*, trede gennad g.

Tertiär n. (-s) : trede hoalad g., trihoalad g.

Tertiärer g. (-s,-) : [relij.] tredead g.

Tertiärsektor g. (-s,-en) : trede gennad g.

Tertium comparationis n. (-) : elfenn diazez ar genveriañ b.

Terylen n. (-s) : terilen g.

Terz b. (-,-en) : 1. [sonerezh] tiersenn b., teirvedell b., teirvedellad b. ; *große Terz*, tiersenn vras b., teirvedell vuiañ b., teirvedellad vuiañ b. ; *kleine Terz*, tiersenn vihan

b., teirvedell leiañ b., teirvedellad leiañ b. ; **2.** [relij.] tiersa g.

Terzel g. (-s,-) : [loen.] liketaer g.

Terzerol n. (-s,-e) : [pistolenn] bided g.

Terzett n. (-s,-e) : trikon g., triad g., teirmouezh b.

Terzine b. (-,-n) : **1.** [barzh] terza rima g. ; **2.** [sonerezh] triadenn b.

Tesafilm® g. (-s) : scotch® g., seizenn-beg b., lietenn-beg b.

Tesching n. (-s,-s) : karabinenn b.

Tessin n. (-) : *das Tessin*, kanton Ticino g.

Tessitur b. (-,-n) : [sonerezh] skeuliad b.

Test g. (-s,-s) : amprou g., amprouadur g., taol-esae g., esa g., arnod g., taol-arnod g., taol-arnodiñ g., arnodad g., arnodadenn b., arnodadur g., arnodenn b., enklask g., imbourc'h g., priziadenn b., prouad g., prouatadenn b., prouad dioumat g.

Testament n. (-s,-e) : testamant g. ; *durch Testament hinterlassen (vermachen)*, reiñ dre destamant, legadiñ, testamantañ ; *ohne Testament sterben*, mervel hep testamantañ (hep testamant ebet) (Gregor) ; *sein Testament machen*, ober e destamant, testamantañ, [kozh] testiñ ; *in jemandes Testament bedacht sein*, bezañ bet lakaet e anv war testamant u.b. ; *sein Testament umstoßen*, terriñ e destamant (Gregor) ; *die Bestimmungen eines Testaments durchführen*, efediñ un testamant ; *das Alte Testament*, an Testamant Kozh g., al Lezenn Gozh b. (Gregor), al lezenn gentañ b. ; *das Neue Testament*, an Testamant Nevez g., al Lezenn Nevez b. / al Lezenn a C'hras b. / lezenn Jezuz-Krist b. (Gregor).

testamentarisch ag. : testamantel, dre destamant ; *testamentarisch vermachen*, legatiñ, testamantañ, reiñ dre destamant.

Testamentsanfechtung b. (-,-en) : arguz a-enep un testamant g.

Testamentseröffnung b. (-,-en) : digoradur an testamant g.

Testamentsnachtrag g. (-s,-nachträge) : astenn d'an testamant g., adtestamant g.

Testamentsvollstrecker g. (-s,-) : efeder an testamant g., sevrer an testamant g.

Testamentsvollzug g. (-s) : sevenidigezh an testamant b.

Testat n. (-s,-e) : testeni g., skrid-testeni g.

Testator g. (-s,-en) : testamanter g., laeser g., legader g., tester g.

Testbild n. (-s,-er) : [skinwel] patrom reizhañ g., skeudenn reizhañ b.

testen V.k.e. (hat getestet) : amprouiñ, prouata, prouadiñ, gwiriañ, esa, esaeañ, arnodiñ, distranañ, ober un amprou (eus udb), ober amprou (eus udb) (Gregor).

Tester g. (-s,-) : arnoder g., prouader g.

Testfahrer g. (-s,-) : bleiner arnodiñ g.

Testfahrerin b. (-,-nen) : bleinerez arnodiñ b.

Testfrage b. (-,-n) : goulenn arnodiñ g., goulenn prouata g.

testieren V.k.e. (hat testiert) : testeniañ, reiñ testeni eus. V.gw. (hat testiert) : ober e destamant.

Testikel g. (-s,-) : [korf.] kell b. [*liester* divgell], klidenn b.

Testosteron n. (-s,-e) : [bev.] testosteron g.

Testperson b. (-,-en) : den implijet evit un arnod g., arnodennad g., prouadad g., [dre skeud.] gozig-arnod g.

Testpilot g. (-en,-en) : **1.** [sport, kirri-tan] bleiner arnodiñ g. ; **2.** [nij.] nijer arnodiñ g.

Testreihe b. (-,-n) : steudad prouadoù b.

Tetanie b. (-,-n) : [mezeg.] tetaniezh b.

tetanisch ag. : [mezeg.] tetanek, ... an tetanoz.

tetanisieren V.k.e. (hat tetanisiert) : [mezeg.] tetanekaot.

Tetanisierung b. (-) : [mezeg.] **1.** tetanegezh b. ; **2.** tetanekaot g.

Tetanus g. (-) : [mezeg.] tetanoz g.

Tetanusschutzimpfung b. (-,-en) : [mezeg.] vaksinadur a-enep an tetanoz g.

Tet-Offensive b. (-) : [istor] argadenn an Têt b.

Tetraeder n. (-s,-) : [mat.] pevarzaleg g.

Tetragon n. (-s,-e) : pevarc'horneg g., pevarc'horgneg g., pevarzueg g.

Tetralogie b. (-,-n) : pevararvestr g., tetralogiezh b.

Tetraplegie b. (-) : [mezeg.] tetraplegiezh b., pevarseizi g.

tetraplegisch ag. : [mezeg.] tetraplegek, pevarseizet.

Tetrarch g. (-en,-en) : [istor] tetrarc'h g.

Tetrarchenwürde b. (-) : [istor] tetrarc'hiezh b.

Tetrarchie b. (-,-n) : [istor] tetrarc'helezh b.

teuer ag./Adv. : **1.** ker, uhelbriz, mizus, nobl ; *teurer*, keroc'h, uheloc'h priz ; *teure Ware*, marc'hadourezh ker b. ; *teures Buch*, levr nobl g., levr uhelbriz g. ; *das ist mir zu teuer*, re ger eo evidon ; *das ist viel zu teuer*, an hanter re ger eo ; *wie teuer ist das (wie teuer soll das sein) ?* pegement eo an dra-se ? pegement e koust an dra-se ? da begement e ya an dra-se ? pegement ez a an dra-se ? da begement e sav an dra-se ? peseurt priz eo an dra-se ? ; *teuer kaufen (bezahlen)*, paeañ ker, prenañ ker ; *zu teuer kaufen*, prenañ re ger, prenañ kig digant ar bleiz ; *ein sechstausend Euro teures Auto*, ur c'harr-tan a c'hwec'h mil euro g. ; *dieses Restaurant ist zu teuer*, re ger eo an ostaleri-se ; *teurer werden*, keraat, mont war-raok, mont war a-raok, dont war a-raok, mont war-grec'h, mont d'an nec'h, kreskiñ a briz, kreskiñ war an dra-mañ-tra, lañsañ, bezañ lañs gant an dra-mañ-tra, bezañ kresk war an dra-mañ-tra ; *Benzin wird teurer*, kresk a zo war ar strilheoul, mont a ra priz ar strilheoul d'an nec'h, mont a ra priz ar strilheoul war gresk, kreskiñ a ra war ar strilheoul ; *die Briefmarken werden immer teurer*, keraat a ra an timbroù dalbez, keraat a ra an timbroù muioc'h-mui ; *horrend teuer, sündhaft teuer*, rivinus, ker-daonet, ker-bras, ker-du, ker-spontus, ker-divalav, ker-ruz, ruz, ker evel pebr da veurlarjez, an hanter re ger, direzon, er-maez a briz, dibriz ; *es ist ja alles furchtbar teuer geworden*, nag a geraouez a zo hiziv war bep tra, nag a gernez a zo hiziv war bep tra, nag a garteri a zo hiziv war bep tra, spontañ a ran gant ar prizioù a vez goulennet bremañ, pep tra a zo aet da ger, kanañ a ra an traoù, an tan a zo war an traoù, sutal a ra ar moc'h ! ruz (ker-ruz) eo an traoù er mare-mañ ; *die Lebensmittel sind ganz schön teuer geworden*, kalz a arc'hant e koust d'ar yalc'h bremañ evit derc'hel tinell vat, ker e koust en em vevañ bremañ, ker e koust en em vevañ hiziv, bevañ hiziv a goust ker, bevañ hiziv a zeu da ger ; *das Fleisch ist verdammt teuer geworden*, ar c'hig zo deuet kresk bras warnañ, an tan a zo war ar c'hig,

sutal a ra ar c'hig, kanañ a ra ar c'hig, kernez a zo war ar c'hig bremañ, ruz eo ar c'hig er mare-mañ ; *das kostet teures Geld*, koustañ a ra ker ; *die Butter ist schon wieder um zehn Cent teurer geworden*, an amanenn a zo aet dek santim war a-raok adarre ; *das Korn ist zwei Mal teurer geworden*, priz an ed en deus graet lamm-chouk-e-benn, an hanter keroc'h emañ an ed bremañ ; P. *das ist ja furchtbar (grässlich) teuer*, koustañ a ra pikez, koustañ a ra ker-ruz, ker-daonet (ker-bras, ker-du, ker-ruz, ker-spontus, ker-divalav, ruz) eo an dra-se, ker eo evel pebr da veurlarjez, an tan a zo war an dra-se, an hanter re ger eo, er-maez a briz emañ an dra-se, dibriz eo ; [dre heñvel.] *das ist ein teurer Spaß*, dont a ra ar froudenn-se da ger, sevel a ra ar c'hoantadenn-se da ger, ar blijadurig-se a goust ker ; *das wird ihm teuer zu stehen kommen*, kement-se a gousto ker dezhañ, e lâr a zamanto, koustañ a ray ker d'e lâr, e groc'hen a baeo, m'en talvezo dezhañ, me a lardo e billig dezhañ, fall-daonet e vo ar geusturenn evitañ, staotet he deus ar c'havr en e lavreg, damantiñ a raio ; *wenn es mir auch teuer zu stehen kommt, meine Kinder werden die Schule besuchen*, skoliañ a lakain ober va bugale ha goude ma koustfe ker din ; *in Anbetracht der Sachlage wird Ihnen dieser Fehler teuer zu stehen kommen*, diouzh m'emañ an traoù ganeoc'h e kouezho truez ouzhoc'h, diouzh m'emañ an traoù ganeoc'h e vo fall-daonet ar geusturenn evidoc'h, staotet he deus ar c'havr en ho lavreg ; *teure Zeiten*, berrentez b., dienez b., tavantegezh b., keraouez b., kernez b., kerteri b. ; *sein Leben teuer verkaufen*, en em zifenn d'ar mud, difenn e vuhez a-holl-nerzh e gorf par d'un diaoul betek an diwez ; *da ist guter Rat teuer*, n'ouzon ket petra ober ken, n'ouzon ket ken petra ober, n'ouzon ket eus pe goad ober loaioù (ober ibil), ne gavan na tu na paramant, n'ouzon ket gant pe goad ober ibil, n'ouzon ket war be broad pouezañ, diaes on em botoù, n'ouzon ket mui war peseurt tu en em deuler, koulz eo d'un den skeiñ e benn ouzh (gant) ar voger, war vordo emañ, chom (menel) a ran war vordo, boud on, en em gavet on boud, chom a ran en diaskren.

2. [dre skeud.] karet, ker ; *unsere teure Heimat*, hor bro ken karet b. ; *jeder Berg, jedes Tal ist meinem Herzen teuer*, pep menez, pep traoñienn, da'm c'halon 'zo kaer (ker) ; *mein Teurer, Teuerster, teurer Freund*, va mignon ker da'm c'halon g.

Teuerung b. (-,-en) : kresk-priz g., kresk war ar prizioù g., kresk war ar priz g., c'hwezadur ar prizioù g. ; *Lebensmittelknappheit und Teuerung herrscht im Land*, dienez ha keraouez (dienez ha kerteri, dienez ha kernez) a ren dre ar vro.

Teuerungsrate b. (-,-n) : feur monc'hwez g.

Teuerungswelle b. (-,-n) : kaouad keraouez b., kaouad keraouegezh b., barr kerteri g., barr kernez g., stokad keraouez g., frapad kerteri g., frapadenn geraouez b.

Teuerungszulage b. (-,-n) / **Teuerungszuschlag** g. (-s,-zuschläge) : digoll keraouez g., digoll kerteri g.

Teufe b. (-,-n) : [mengleuz.] donder g.

Teufel g. (-s,-) : 1. diaoul g., diaoul mut g., diaoul komek g., paotr-e-gernioù g., droukspered g., drougael g., gwallsperezh g., P. Paolig g., Paolig du g., Paol gornek g., Paolig hag e forc'h g., Paol lostek g., Paol gozh g., Gwilhoù g., Gwilhoù gozh g., Gwilh gozh g., Brelatore g.,

Kinard g., Herpin g., spered lous g., enebour g., enebour an dud g., enebour ar salvidigezh g., Yann ar pennkêr dianaou g., tad ar gaou g., tad ar gevier g., tad an ourgouilh g., tad ar gasoni g., tad ar pec'hed g., tad-kozh ar gaou g., paotr kozh g., aerouant an ifern g., Satanas priñs an tenebroù (Gregor), arc'hmeistr an deñvalijenn g., arc'hmeistr an deñvalded g., losteg g., hini lostek g., paotr-e-gernioù g., paotr-e-ivinoù-houarn g., priñs an ifern g., roue an ifern g., priñs an deñvalijenn g., roue an deñvalijenn g., spered an deñvalijenn g., spered an ifern g., tempter g., arc'houere g., aerouant g., Satan g. ; *Bund mit dem Teufel*, marc'had gant an diaoul g. (Gregor) ; *mit dem Teufel im Bunde sein*, bezañ graet (tremenet) marc'had gant an diaoul (Gregor), bezañ gwerzhed d'an diaoul korf hag ene, bezañ en em werzhed d'an diaoul, bezañ mab (boued, mevel, lakez) an diaoul eus an-unan, bezañ ur c'hev-ifern eus an-unan, bezañ sac'h an diaoul eus an-unan, bezañ mil diaoulerezh en e sac'h ; *will man sich den Teufel geneigt machen, so fügt man sich seinen Wünschen*, an diaoul a zo paotr mat, pa vez graet e did dezhañ - an neb a zebr an diaoul a zle debriñ e gernioù - n'eo ket brav en em luziañ gant an diaoul ; *vom Teufel besessen sein*, bezañ diaoulet, bezañ perc'hennet gant an diaoul, bezañ an diaoul gant an-unan, bezañ itrikoù an diaoul en e gorf, bezañ gwidre an diaoul en e gorf, bezañ trelatet e spered gant an diaoul, bezañ diwar Baolig, bezañ diwar an diaoul ; *den reitet der Teufel, der Teufel steckt in ihm*, diaoulet eo, an diaoul a zo gantañ, emañ diwar Baolig, itrikoù an diaoul a zo en e gorf, imboudet eo bet diwar an diaoul, perc'hennet eo gant an diaoul ; *den plagt der Teufel*, boued (mab) an diaoul eo hennezh, hennezh a zo un diaoul a zen ; *den Teufel beschwören (austreiben)*, argas an diaoul eus ur c'horf perc'hennet gantañ, stoliañ an diaoul, stoliañ u.b. evit argas an diaoul eus e gorf, enderc'hel an droukspered da zilezel ur c'horf perc'hennet gantañ (Gregor) ; *aus der Macht des Teufels befreien*, diboaniañ a-zan perzh Satan ; *hol mich der Teufel, wenn ...*, ra vin dall ma ..., d'an diaoul da'm lonkañ ma ..., an diaoul da'm dougo (da'm sammo gantañ) ma ..., ... pe me vezo dall, me garfe bezañ strinket en ifern mar ..., pe me vo mana'h, me a zo kontant da gouezhañ e puñs an ifern ma ..., me a zo kontant da vezañ daonet ma ... ; *einschläfernder Teufel*, kouskerig g.

2. [dre skeud.] *hinter etwas (t-d-b) her sein wie der Teufel hinter der armen Seele*, bezañ e alan war udb, c'hoantaat kreñv-meurbet udb, kaout c'hoant bras da gaout udb, bezañ c'hoant bras d'an-unan da gaout udb, glaourenniñ war-lerc'h udb, bezañ e galon war udb, c'hoarzhin udb ouzh an-unan, bezañ taer war udb ; *das ist des Teufels !* diaoul biskoazh ! un ifern eo ! un ifern nevez eo ! ; *hol dich der Teufel !* kerzh d'an diamig ! an diaoul da'z lonkañ (da'z sammo, da'z kaso gantañ) ! d'an diaoul ganit ! kae gant ar mil mallozh va Doue ! boued ar gounnar ! kerzh gant an diaoul ! ar marv da'z reudo hag an diaoul da'z flastro ! kae gant ar grug ! kae gant an tanfoeltr ! kae da wriat da votoù ! an diaoul da'z tougo ! me a garfe e vefes aet daouzek kant hanterkant lev dindan an douar ! ra vezi taget ! an tag ra'z tago ! an dag ra'z tago ! an tag dit ! ar moug ra'z tago ! Doue da'z pendraouilho eus an eil moger d'eben ken e vi erru war ar plaen ! ; *pfui Teufel !* ac'hamen ! gant ar vezh ! puf ! mezh eo ! koustiañs ! ac'h

foei ! flaer a zo gant kement-se holl ! (Gregor) ; *warum zum Teufel hat er so was gemacht ?* perak ar c'hwezigen (perak an diaoul, perak ar foeltr, perak ar c'hagn, perak ar gurun, perak ar c'hast, perak ar gounnar, perak ar flimin-foeltr) en deus graet un dra a-seurt-se ? perak an tanfoeltr en deus graet un dra a-seurt-se ? perak ar varn en deus graet un dra a-seurt-se ? perak an daonet en deus graet un dra a-seurt-se ? ; *wo zum Teufel ... ?* pelec'h an tanfoeltr ... ? pelec'h an diaoul ... ? pelec'h an aotrou Doue ... ? pelec'h ar varn ... ? pelec'h ar bed ... ? pelec'h an daonet ... ? pelec'h ar c'hwezigen ... ? pelec'h ar foeltr... ? pelec'h ar flimin-foeltr... ? pelec'h ar c'hagn... ? pelec'h ar gurun... ? pelec'h ar c'hast... ? pelec'h ar gounnar... ? ; *was zum Teufel !* pitiaoul ! ; *was zum Teufel wirft sie mir vor ?* petra an diaoul he deus da rebech din ? petra an tanfoeltr he deus da rebech din ? petra ar varn he deus da rebech din ? ; *Teufel ! der Teufel ! zum Teufel !* andon an diaoul ! foestr ! kern va buoc'h ! gabell ! ganas ! ga ! gagn ! satordallik ! satordellik ! alato ! atoue ! daonet ! chaous ! foeltr ! foutre ! tanfoeltr ! fidamdoue ! fidamdoustik ! nondedistag ! mordouseg ! kordenn ! korn-butun ! Jezuz ! Jezuz-Doue ! Salver Jezuz ! ac'hamen ! mil krampouezhenn ! ha-dall daonet ! arsa ! manac'h da vin ! mil manac'h toull ! mil mallozh ! mallozh Doue ! mallozh va Doue ! mardouen ! mallozh gast ! tri mil c'hast ruz ! mil c'hast ! gast a c'hast ! seizh kant luc'hedenn gamm ! tri mil barrad luc'hed ! double barrikenn ! seizh kant barrikennad kurun ! gagnig an ognon ! gast an ognon ! doubl-chas ! doubl-derv ! boulc'hast ! boulc'hast ar gurun ! boulc'hurun ! boulienn c'hurun an tanfoeltr ! mil gurun ! gast alato ! mallach toull ! mallach douar ! mallistoull ! mallin rous ! mallech ti ! mil mallozh ruz ! mallozh ar foeltr ! foeltr an diaoul ! mil mallozh an tan hag ar c'hurun ! daonet e vin ! daonet ne vin ket ! daonet 'vo ken ! daonet 'vo va ene ! daonet 'vo va ereoù ! daonet 'vo mil va ereoù ! daonet 'vo chipot-holen va mamm-gozh ! daonet 'vo chipot-holen va c'hazh ! daonet 'vo kroc'hen va ene ! daonet 'vo kroc'hen va c'hazh ! daonet 'vo kroc'hen kurunoù va ene ! pennad kroc'hen ! pennad ! kroc'hen kurunoù ! ; *darum kümmere ich mich den Teufel*, ne ran ket a fed eus traoù a-seurt-se - tanfoeltr forzh e ran eus an dra-se ! - ingal (heñvel, hañval, euver, unvan) eo din - heñvel dra eo din - ne ran forzh - ne lakaan van ebet gant an dra-se - ne ran na forzh na brall eus kement-se - se ne ra mann din-me - ne ran ket kaz a gement-se - n'eus ket a gaz din - ne ran foeltr-kaer gant an dra-se - ma'z erru, mat, mar n'erru ket, mat ivez - ne c'hwitan ket - koulz tra eo din - dichastre on diouzh an traoù-se - pe vern din ? - pe vern ouzhin ? - pe laz din-me ? - pe forzh a ran-me ? - pe forzh a ra din ? - pe forzh a zo din ? - pe forzh din ? - ha forzh a ra din ? - ha forzh a zo din ? - petra a ra se din ? - petra eo an dra-se din ? - pe kaz a ra din ? - ne ran na van na kaoz ouzh kement-se - ne ran forzh a netra - ne ran forzh gant netra - ne ran foutre kaer gant netra - n'emaon ket e chal gant kement-se - diseblant on ouzh kement-se holl - ne ran na man na mordo ouzh kement-se holl - ne ran foutre kaer eus kement-se holl - ne vern ket din - ne laz ket din - evit kelo ar pezh a dalvez kement-se ! - va botez ! - n'eo ket gant an dra-se on darbare - n'on ket gwall nec'het gant

an dra-se - n'on ket chalet tamm ebet gant ken nebeut a dra - n'on ket chalet neudenn ebet gant ken nebeut all - n'emaon ket en trubuilh evit ken dister dra - n'on ket nec'hetoc'h gant an dra-se eget gant va botez kentañ - ne zeuio ket blev gwenn din kelo ken nebeut-se a dra - n'emaon ket e chal gant an dra-se - me 'ra forzh ! - ne ran na mik na mann ; *das weiß der Teufel*, Doue a oar, Doue er goar ; *zum Teufel gehen*, mont da foar an diaoul ; *zum Teufel jagen*, kas da foar an diaoul, kas da lusa, kas da Gankari-noz, kas gant ar foeltr, kas da foar ar c'hwitelloù, kas d'ar foar, kas da foar an ifern, kas da foar an tri mil, kas da c'hwennat panez, kas da aveliñ e loeroù, kas da zistreiñ ar c'haoc'h-saout da grazañ, kas d'an tus, kas da stoupa, kas da ganañ, kas da droadañ, kas da beuriñ, distouvañ, distekiñ ; *man soll den Teufel nicht an die Wand malen*, arabat gervel an diaouloù / arabat reiñ gwallavel deomp (Gregor), arabat bountañ ar gwallavel warnomp, arabat teuler ar gwallavel warnomp, arabat tennañ ur vallozh warnomp, arabat sachañ an drougavel warnomp ; *wenn man vom Teufel spricht, dann kommt er*, pa vez komzet eus ar bleiz e vez gwelet e lost a-bell pe a-dost - pa gomzer eus ar bleiz e weler e benn, pe e lost, pe e greiz ; *in Teufels Küche kommen*, mont e-barzh genoù al louarn, mont da graoña en ur vodenn fall, en em fourañ e kudennoù, tennañ tan war e gein, sachañ ar c'harr (ar c'hrevazh) war e gein, bezañ erru etre daouarn an Ankoù, lakaat e lost er vrac ; *wie der Teufel fahren*, mont gant un tizh an diaoul, mont gant ur foll a dizh, mont war dorr e chouk, mont tizh-ha-tizh (tizh-ha-taer, a-dizh hag a-dag, a-dizh hag a-dro, d'an druilh, a-benn-herr, a-herr-kaer, d'ar flimin-foeltr, a-benn-kas, gant pep tizh, a-brez-herr, a-daol-herr, diwar herr, en herr, evel an tan, d'an tan ruz) ; *weder Tod noch Teufel fürchten, weder Hölle noch Teufel fürchten*, c'hoarzhin war ar marv - na gaout aon rak e anv (rak e skeud) - bezañ diabaf (disaouzan) - bezañ dispont rak ar marv - na gaout na doujañs Doue na doujañs ar bed (Gregor) - bezañ ur paotr diouzh an druilh - bezañ un den a foeltr forzh - bezañ ur paotr diskramailh - na ober forzh petra d'ober - na zoujañ na bev na marv, na Doue na diaoul - na gaout aon dirak mann ebet ; *den Teufel mit Beelzebub austreiben*, kas kuit an diaoulien dre Veelzebul, mont a zrouk da wazh (Gregor), eskemm ur marc'h born gant unan dall, dimeziñ an naon gant ar sec'hed, kouezhañ eus ar billig en tan, kouezhañ eus an derzhienn domm en droug-sant, mont eus ar foenneg d'ar menez, mont eus ti al louarn da di ar bleiz, mont eus ar park d'al lanneg ; *auf Teufel komm' raus*, ken na strak, ken na findaon, ken na fu, ken na ziaoul, war dorr e chouk ; [dre skeud.] *des Teufels Gebetsbuch*, ar c'hartoù lies. ; [kr-l] *in der Not frisst der Teufel Fliegen*, gwelloc'h fav eget netra, nebeudig a ra vad, biskoazh den gant naon bras tamm bara fall ne gavas, naon a gav mat pep tra / bouzelloù goullou ne oant biskoazh figus (Gregor) ; *zum Teufel sein, beim Teufel sein*, a) torr, torret, torret-groñs, aet er sac'h, er sac'h, foeltret, sac'het da vat, difindaonet, freuzet, diastet, broustet, dispennet, divarc'het, diaozet, drailhet, mazaouet, mazaouet pizh ; b) kollet da vat ; *der Motor ist zum Teufel, der Motor ist beim Teufel*, aet eo ar c'heflusker er sac'h, ar c'heflusker en deus graet e reuz, er sac'h emañ ar c'heflusker, foeltret eo ar c'heflusker, sac'het eo ar c'heflusker da vat, echu eo gant ar

c'heflusker ; *der Urlaub ist zum Teufel, der Urlaub ist beim Teufel*, aet eo ar vakansoù da gaoc'h-heiz, aet eo ar vakañsoù er c'harzh, troet eo ar vakansoù e gwelien, echu eo gant ar vakañsoù.

3. ein wahrer Teufel, un diaoul a zen g. ; *sich zum wahren Teufel entwickeln*, dont da ziaoul ; *so ein Teufel von einem Weibe*, un diaoulez a vaouez b., ur geben b., ur bikez du b., ur bikez fall b., mamm an diaoul b., ur gwall blac'h b., un dañvadez b., un ebeulez b., ur gegin b., un orinez fall b., ur baborez b., ur bebrenn b., ur sarpantez b., ur vleizez b., ur wespedenn b. ; *ein armer Teufel*, ur paourkaezh den g., ur paourkaezh paotr g., ur paourkaezh tra dreut g., ur pikouz g., un trueg g., ur reuzeudig g., un ezhommeg g., un tavanteg g., un denjentil laou g., ul laoueg g.

Teufelchen n. (-s,-) : diaoulig g. ; *zu Hause war das Kind äußerst brav, draußen im Dorf aber benahm es sich wie ein echtes Teufelchen*, ar bugel-se a oa un oanig er gêr, un diaoul e kêr - ar bugel-se a oa ur skouer a barfeted er gêr, un diaoul e kêr.

Teufelei b. (-,-en) : diaoulegezh b., barad an diaoul g., diaoulerezh g., pejoù hag ardoù an diaoul, oberoù diaoulek lies., rouestloù an diaoul lies., lorberezh an diaoul b., malis du g./b., malis diaoulek g./b.

Teufelin b. (-,-nen) : diaoulez b.

Teufelsapfel g. (-s,-äpfel) : [louza.] **1.** [frouezh] aval-koad g., koulourdrenn-ouez b., koulourdrenn-voc'h b. ; **2.** [plant] koulourdrenn-voc'h b., koulourdrenn-ouez b.

Teufelsaustreibung g. (-,-en) : stoliadur g.

Teufelsbanner g. (-s,-) : stolier g.

Teufelsbrut b. (-) : mibien an diaoul lies., boued an diaoul g., mevelien an diaoul lies., lakizien an diaoul lies., kefioù-ifern lies.

Teufelsbund g. (-s,-bünde) : marc'had gant an diaoul g. (Gregor).

Teufelsfuß g. (-es,-füße) : troad-boul g., troad-potin g., troad botezennek g., troad plom g., troad pok g. ; *er hat einen Teufelsfuß*, pavgamm eo, potin eo e droad, un troad-boul a zo dezhañ, pok eo.

Teufelskerl g. (-s,-el-s) : diaoul a baotr g., sac'h an diaoul g. ; *so ein Teufelskerl !* koantañ maout !

Teufelskirsche b. (-,-n) : [louza.] pabu-naer str., benede g., louzaouenn foll b.

Teufelsklaue b. (-,-n) : [louza., *Lycopodium selago* L.] hyperzin str.

Teufelskreis g. (-es,-e) : kelc'h-bac'h g., kelc'h-poell g., kelc'h-poellata g.

Teufelsmädel n. (-s,-) : plac'h dispont b., plac'h n'he deus ket aon rak he skeud b., diaoulez b., gwall blac'h b., dañvadez b., ebeulez b., kegin b., orinez fall b., paborez b., pebrenn b., sarpantez b., bleizez b., gwespedenn b., pikez b., pikez du b., pikez fall b.

Teufelsmesse b. (-,-n) : oferenn war an tu-gin b., oferenn drantell b., oferenn zu b.

Teufelsrübe b. (-,-n) : [louza.] gouezirvin str.

Teufelsstreich g. (-s,-e) : diaoulerezh g., diaoulegezh b., barad an diaoul g., lorberezh an diaoul b., malis du g./b., malis diaoulek g./b.

Teufelsweib n. (-s,-er) : diaoulez b., keben b., pikez b., pikez du b., pikez fall b., mamm an diaoul b., gwall blac'h b., dañvadez b., ebeulez b., kegin b., orinez fall b.,

paborez b., pebrenn b., sarpantez b., bleizez b., gwespedenn b.

Teufelswerk n. (-s) : diaoulegezh b., barad an diaoul g., diaoulerezh g., pejoù hag ardoù an diaoul, oberoù diaoulek lies., lorberezh an diaoul b., malis du g./b., malis diaoulek g./b., rouestloù an diaoul lies.

teufelswild ag. : diboellet (Gregor), gouez-pakret, taeret-ruz, fuloret-naet, fuloret-ran, fuloret-ruz, fuloret-mik, fulorus, kruget, kounnaret, droug ennañ, droug en e gorf, imoret, imor ennañ, un imor ennañ, frenezius, divarc'het, diaoulet, e gerc'h o tommañ dezhañ, e gerc'h o kraziañ dezhañ ; *teufelswild werden*, diboellañ gant e gounnar, breskenn, folliñ, pennfolliñ, sodiñ, diodiñ, mont e gouez (e fulor, e kounnar, e droug, e feuls), mont e berv gant ar gounnar, sevel war beg e dreid, mont diwar e dreid, koll e bothouarn bihan, mont e volc'h diwar e lin, fachañ ruz, mont kounnar vras en an-unan, mont droug ruz en an-unan, hejañ e gi, taeriñ gant ar fulor, mont er-maez eus e groc'h en, sevel broc'h en an-unan, broc'hañ, mont tro en e voned, lakaat e voned ruz, ober ur roñse bras, ober ur marc'h bras, lammat war ar marc'h glas, mont e revr war e chouk gant an-unan, pignat en e wezenn uhelañ, sevel en e avalenn, ober ur folladenn, dispakañ e gounnar, fuloriñ, follañ, krugañ, brouezañ, brizhañ, distalmañ, en em zistalmañ, loariañ, imoriñ, taeriñ, loeniñ, ober karnaj an droukspered, fumañ, kounnariñ, mont dreist penn, sevel ar grug en an-unan, sevel ar grug d'an-unan, mont àr e biñsedoù, lammat dreist penn, glazañ, en em c'hlazañ, mont e-barzh blev kriz, mont war e varc'h / divudurunañ / divarc'hañ (Gregor).

Teufelszwirn g. (-s) : [louza.] **1.** [*Cuscuta*] blev-diaoul str., louzaouenn-an-dirig b., neud-gad str. ; **2.** [*Lycium barbarum*] goji str.

teuflich ag. : diaoulek, demonek, demoniakl, drouk, fall, gwall ; *teufliches Weib*, diaoulez b., keben b., pikez b., pikez du b., pikez fall b., mamm an diaoul b., gwall blac'h b., dañvadez b., ebeulez b., kegin b., orinez fall b., paborez b., pebrenn b., sarpantez b., bleizez b., gwespedenn b. ; *teuflicher Plan*, raktres diaoulek g. ; *teuflich wilde Musik*, sonerezh kreñv ha gouez-pakret g., sonerezh diaoulek g. ; *es ist teuflich schwierig*, ken start eo ha direunañ lost an diaoul, setu aze hag a zo ur c'hole d'ober, n'eo ket ur soubenn eo, start eo al lasenn, mil boan a vez oc'h ober an dra-se, micher a-walc'h eo ober an dra-se, honnezh a zo micher a-walc'h, ur gwall grogad eo ober an dra-se, an dra-se a zo diaes-ral da ober, koustañ a ra d'ar c'horf ober al labour-se, ur gwall reuz eo ober an dra-se, un abadenn eo ober an dra-se, ober an dra-se n'eo ket ul lein debret, gwashoc'h eget un devezh pal arat eo ober an dra-se, kavout a ra an den da gochañ o kas al labour-se da benn, kavout a ra an den da gochañ ouzh al labour-se, kavout a ra an den da gochañ gant al labour-se, krog en devez an den d'ober an dra-se, krog a-walc'h en devez an den d'ober an dra-se, gwall grog en devez an den d'ober an dra-se, kavout a ra an den krog d'ober an dra-se, kavout a ra an den krog a-walc'h d'ober an dra-se, kavout a ra an den gwall grog d'ober an dra-se, kerse e vez gant ar c'hostoù embreger al labour-se, kant poan ha kant all en devez an den o kas al labour-se da benn, mil pinijenn en devez an den o kas al labour-se da benn, d'ober en devez an den

evit kas al labour-se da benn, ober an dra-se n'eo ket ur c'hoari, n'eo ket ur pardon ober an dra-se, un debrspered eo ober an dra-se, ur c'holl-skiant eo an tamm labour-mañ, ur gwir bistri eo an dra-se, un uz tud eo ober an dra-se, ul lazherezh eo ober an dra-se, ul lazhtud eo ober an dra-se, ul labour ki eo an dra-se, c'hwezadennoù a vez tapet evit dont a-benn eus an dra-se.

Teutoburg n. : Teutobourg b. ; *Teutoburger Wald*, Koad Teutoberg g., Koad ar Menezioù Teut g. ; *Schlacht im Teutoburger Wald*, emgann Teutobourg g., emgann Koad ar Menezioù Teut g.

Teutone g. (-n,-n) : 1. Teut g. [Gregor], Teuton g. ; 2. [dre skeud.] Alaman g.

Teutonin b. (-,-nen) : 1. Teutez b., Teutonez b. ; 2. [dre skeud.] Alamanez b.

teutonisch ag. : 1. teut [Gregor], teuton, alaman ; 2. [yezh.] teutek, teutonek.

Text g. (-es,-e) : 1. testenn b., test g., pennad-skrid g., skrid g., skridenn b., skrivadenn b. ; *die Teile eines Textes*, lodennoù un destenn lies., luskadoù un destenn lies. ; *der Text eines Liedes*, komzoù ur ganaouenn lies., poizioù ur ganaouenn lies. ; *über einen Text predigen*, prezegenniñ diwar-benn ur pennad eus ar Bibl ; *in dem Text wimmelt es von Fehlern*, gwriet a fazioù eo ar pennad, stank eo ar fazioù er pennad-skrid, fonnañ a ra ar fazioù er pennad-skrid, bordilhet a fazioù eo ar pennad-skrid ; *Text und Musik von*, ton ha son gant ; [moull.] *einen Text setzen*, lizherennañ un destenn, lizherennañ ur pennad-skrid ; 2. *aus dem Text kommen*, koll e oremuz (e neudenn, penn e neudenn), koll poell e gudenn (poell e brezegenn, poell e zanevell), chom e deod a-ispilh, chom e deod ouzh ar groug, chom ouzh an drez, bezañ chalmet, koll penn e gudenn, chom berr war e c'her ; *nicht aus dem Text kommen*, delc'her krog en e neudenn ; 3. [dre skeud.] *jemandem den Text lesen*, kannañ e gouez d'u.b., kanañ ar mil seurt ruz gant u.b., kontañ e Bater Noster d'u.b., lavaret e Bater d'u.b., lavaret e begement d'u.b., reiñ e stal d'u.b., krozañ u.b., krozañ d'u.b., ronkal ouzh u.b., kripañ e benn d'u.b., gwalamiñ u.b., skandalat groñs u.b., rezoniñ u.b., en em rezoniñ ouzh u.b., noazout u.b., kelenn c'hwerv u.b., kas d'u.b., kavailhañ u.b., rezoniñ u.b., gourdrouz u.b., plantañ kentel gant u.b., lavaret ar seizh seurt ruz d'u.b.

Textaufgabe b. (-,-n) : kinnigadur ar boelladenn g., lavarad g., dezrevell b.

Textbaustein g. (-s,-e) : [stlenn.] bloc'had testenn g.

Textbuch n. (-s,-bücher) : [sonerezh] levrig g.

Textdatei b. (-,-en) : [stlenn.] restr destenn b.

Textdichter g. (-s,-) : 1. saver poizioù g., saver komzoù g., pozier g. ; 2. levrigour g.

Textfeld n. (-s,-er) : [stlenn.] takad testenn g.

texten V.k.e. (hat getextet) : lakaat dre skrid, sevel, skrivañ, skridaozañ.

V.gw. : sevel pennadoù bruderezh, bezañ saver komzoù, sevel poizioù kanaouennoù, sevel poizioù c'hoarigan.

Texter g. (-s,-) : 1. saver poizioù g., saver komzoù g., pozier g. ; 2. levrigour g. ; 3. saver pennadoù bruderezh g.

Texterfasser g. (-s,-) : klavierour g., P. paotr ar c'hlavier g., paotr ar stokellaoueg g.

Texterin b. (-,-nen) : 1. saverez poizioù b., saverez komzoù b., pozierez b. ; 2. levrigourez b. ; 3. saverez pennadoù bruderezh b.

textgemäß ag. : ger-evit-ger, ger-ha-ger, diouzh an destenn, hervez an destenn.

textil ag. : gwiennek, gwiadell, gweüs, gwiadennus.

Textilabfälle lies. : stoub g., bourell b.

Textilfabrik b. (-,-en) : milin-wiaderezh b.

Textilien lies. : gwiadoù lies., danvezioù gwiadell lies.

Textilindustrie b. (-) : gwiaderezh g., ijinerezh gwiadell g., ijinerezh ar gwiadilñ g.

Textilware b. (-,-n) : gwiad b./g., gwiadenn b.

Textkritik b. (-) : skridvarmouriezh b. ; *eine Textkritik*, ur skridvarnadenn b.

Textmarker g. (-s,-) : merker g.

Textstelle b. (-,-n) : arroudenn b., arroud g.

Textsystem n. (-s,-e) : [stlenn.] reizhiad keweriañ testennoù b.

Texttrennstrich g. (-s,-e) [moull., yezh.] barrennig-troc'hañ b.

Textur b. (-,-en) : gwiadezh b., greunenn un danvez b., teisadur g., doare g., grognon str., touch g., greun g.

Textverarbeitung b. (-,-en) : [stlenn.] keweriañ testennoù g.

Textverarbeitungsgerät n. (-s,-e) : [stlenn.] keweriezh testennoù b.

Textverarbeitungsprogramm n. (-s,-e) : [stlenn.] goulev keweriañ testennoù g.

Textverarbeitungssystem n. (-s,-e) : [stlenn.] reizhiad keweriañ testennoù b.

Tezett n. (-,-) : [yezh.] tz alamanek g. ; 2. [tro-lavar] *etwas bis ins Tezett kennen*, peuranavezout udb, anavezout udb dre ar munud (dreist-penn-biz).

T-Gruppe b. (-,-n) [berradur evit **Trainingsgruppe**] : [bred.] strollad deznaouadur g.

TH b. (-,-s) : [berradur evit **technische Hochschule**] ensavadur skol-veur a deknologiezh g., ESAD g.

Thailand n. (-s) : Thailand b.

Thailänder g. (-s,-) : Thailandad g., Thai g.

Thailänderin b. (-,-nen) : Thailandadez b., Thaez b.

thailändisch ag. : 1. thailandat, thai ; 2. [yezh.] thailandek.

Thalassokratie b. (-,-n) : morveli b., morveliezh b.

Thalassotherapie b. (-) : [mezeg.] morvezegiezh b., morgur g., morgurañ g., talasoterapiezh b., kur talasoterapek g. ; *schon 1899 wurden Zentren für Thalassotherapie in Roscoff errichtet*, kreizennoù morvezegiezh a voe diazezet ken abred ha 1899 e Rosko.

Thallium n. (-s) : [kimiezh] talliom g.

Thallophyt g. (-en,-en) : [louza.] tallofit g.

Thanatos g. : 1. [mojenn.] Tanatoz g. ; 2. [Sigmund Freud] luzad a varv g., poulzad a varv g.

Thatcherismus g. (-) : thatcherouriezh b., thatcheriñ g.

Thaumaturg g. (-en,-en) : burzhudour g., burzhuder g.

Thaumaturgie b. (-) : burzhudouriezh b., burzhuderezh g.

Theater n. (-s,-) : 1. [savadur] c'hoariva g., c'hoaridi g. ; *ins Theater gehen*, mont d'un abadenn c'hoariva ; 2. [arz] c'hoariva g., arz ar c'hoariva g. ; *das griechische Theater*, ar c'hoariva gresian g. ; *zum Theater gehen*, mont da

c'hoarier ; *Theater spielen*, c'hoari pezh ; **3.** P. [dre skeud.] *Theater machen*, c'hoari e benn, c'hoari e benn bihan, c'hoari e benn fall, ober e reuz, ober reuz, ober e benn fall, ober ar sod., ober trouz bras, chabousat, c'hoari an taol, c'hoari an emgann, taraniñ, plantañ reuz, plantañ freuz, plantañ freuz ha reuz ; *ein Theater aufführen*, c'hoari an toull kamambre, ober e reuzenn, ober he fompinnenn, ober he fompinnell, ober he febreenn, ober he stipadenn, ober geizoù, ober ardoù, ober minoù, ober jestroù, bezañ ardoù gant an-unan, ober ismodoù, ober tresoù, ober astrafoù, c'hoari tad an ardoù fall, c'hoari ur gomedienn dirak u.b., c'hoari an asavandenn gant u.b.

Theaterabonnement n. (-s,-s) : koumanant c'hoaridi g., koumanant c'hoariva g.

Theateraufführung b. (-,-en) : abadenn c'hoariva b., c'hoariadenn b.

Theaterbühne b. (-,-n) : leurenn c'hoariva b., leurenn b., leurenn-c'hoari b., leur-c'hoari b.

Theatercoup g. (-s,-s) : [dre skeud.] taol strak g., taol ruz g., stropad b., taol dic'hortoz g., darvoud dic'hortoz g.

Theaterdichter g. (-s,-) : saver pezhioù-c'hoari g.

Theatereffekt g. (-s,-e) : [dre skeud.] taol strak g., taol ruz g., stropad b., taol dic'hortoz g., darvoud dic'hortoz g.

Theaterferien lies. : [c'hoariva] vakañsoù lies., ehan g.

Theaterintendant g. (-en,-en) : rener c'hoariva g., rener c'hoaridi g.

Theaterkarte b. (-,-n) : bilhed c'hoariva g., bilhed evit ur pezh-c'hoari g., bilhed evit mont d'ar c'hoariva g.

Theaterkasse b. (-,-n) : kef ar c'hoaridi g.

Theaterkritik b. (-,-en) : arzvarnouriezh pezhioù-c'hoari b. ; *eine Theaterkritik*, un arzvarnadenn-c'hoariva b.

Theaterkritiker g. (-s,-) : arzvarnour pezhioù-c'hoari g.

Theaterkritikerin b. (-,-nen) : arzvarnour pezhioù-c'hoari b.

Theaterkunst b. (-) : arz ar c'hoariva g., c'hoariva g.

Theatermaler g. (-s,-) : livour-kinklour c'hoariva g.

Theaterprobe b. (-,-n) : pleustradeg c'hoariva b.

Theaterschneider g. (-s,-) : dilhataer g.

Theaterstreich g. (-s,-e) : [dre skeud.] taol strak g., taol dic'hortoz g., taol ruz g., stropad b., darvoud dic'hortoz g.

Theaterstück n. (-s,-e) : pezh-c'hoari g., c'hoariadeg b., c'hoari g., c'hoariell b. ; *Aufbau eines Theaterstücks*, framm ur pezh-c'hoari g. ; *ein Theaterstück aufführen*, *ein Theaterstück spielen*, displegañ ur pezh-c'hoari, kinnig ur pezh-c'hoari.

Theatervorstellung b. (-,-en) : abadenn c'hoariva b., c'hoariadenn b.

Theaterwesen n. (-s) : pezh a sell ouzh ar c'hoariva g., bed ar c'hoariva g., c'hoariva g.

Theaterzettel g. (-s,-) : roll an abadennoù c'hoariva g.

Theaterzensur b. (-,-en) : skridvarnerezh hag a bled gant ar c'hoariva g.

theatralisch ag. : **1.** ... c'hoariva, ... ar c'hoariva, c'hoarivael ; **2.** orbidus, flammik, leun a orbidoù, hag a ra tailhoù, stroñs gantañ frankik, digoroù gantañ frankik, ur benn tron gantañ, modoù bras gantañ, modoù rondonus gantañ.

Thebais n. : Thebaid b., Thebaidos b.

Theben n. : Tebez b., Tebas b.

Theismus g. (-) : doueadegezh b., doueouriezh b.

Theist g. (-en,-en) : douead g., doueour g.

Theke b. (-,-n) : taol-gont b., kontouer g., bar g., [dre fent] taol santel b. ; *an der Theke stehen*, bezañ en e sav ouzh ar c'hontouer ; *an der Theke sitzen*, bezañ azezet ouzh ar c'hontouer.

Thema n. (-s,Themen) : tem g., testenn b., kraf g., danvez g., dodenn b., dalc'h g., sujed g., kistion b., kaoz b. ; *ein Thema behandeln*, plediñ gant un destenn bennak (ur c'hraf bennak) ; *zum Thema Abrüstung*, a-zivout an dizarmañ ; *vom Thema abschweifen*, treiñ diwar ar gaoz, distreiñ diwar e gaoz, ober distroioù-kamm, na chom en e erv, tec'hel diwar e erv, mont diwar e graf, mont diwar e gaoz, mont diwar ar gont, pellaat diouzh e gezeg, mont pell diouzh e gazeg, mont pell diouzh ar gêr da wriat, treiñ yod da grampouezh, treiñ krampouezh da yod, treiñ diwar e dorchenn ; *zum Thema kommen*, lakaat ar gaoz war kraf an diviz ; *beim Thema bleiben*, chom war ar c'hraf, delc'her krog en e neudenn ; *bleiben wir beim Thema !* chomit en hoc'h erv, mar plij ! ; *beim gleichen Thema bleiben*, malañ an hevelep bleud ; *sie springen von einem Thema zum anderen*, mont a reont eus ar c'hazh d'ar razh, da gentañ e sav ur gaoz ganto ha goude e sav ur gaoz all ; *zu diesem Thema*, war se, war ar poent-se, war ar c'hraf-se ; *vom Thema ablenken*, *das Gesprächsthema wechseln*, *das Gespräch auf ein anderes Thema bringen*, *zu einem anderen Thema übergehen*, distreiñ ar gaoz, treiñ ar gaoz, treiñ diwar ar gont, treiñ kaoz, cheñch kaoz, distreiñ diwar e gaoz, cheñch neudenn en e nadoz, cheñch tiretenn, cheñch park, lakaat (tennañ) ar gaoz war ur c'hraf all, mont diwar e graf, kas ar saout da beuriñ en ur park all, cheñch park d'ar saout, pellaat diouzh e gezeg, mont pell diouzh e gazeg, treiñ diwar e dorchenn, treiñ yod da grampouezh, treiñ krampouezh da yod, cheñch tu d'e grampouezhenn ; *kommen wir zum Thema zurück*, n'eo ket a-walc'h „se eo se“ na d'ar vuoc'h da zenañ al leue, distroomp war hor c'hraf ; *ein heikles Thema berühren*, *ein heikles Thema anschneiden*, reiñ avel d'ar c'had, digeriñ ur gaoz gwall skoemp.

Thematik b. (-,-en) : tachad g., domani g., tachenn b., tachennad b., dodenn b., sujed g.

thematisch ag. : dodennel, dodennek ; [preder.] *thematisches Bewusstsein*, emskiant dodennel b.

thematisieren V.k.e. (hat thematisiert) : **1.** lakaat ar gaoz war, dodennañ, plediñ gant, dodennekaat ; **2.** [preder.] dodiñ.

Thematisierung b. (-,-en) : **1.** dodennadur g., dodennañ g., dodennekaat g. ; **2.** [preder.] dodiñ g.

Themse b. (-) : Tavoez g. ; *die Themse*, an Tavoez g.

Thenar g. (-s,-e) : [korf.] gourbozenn b.

Theobald g. : Tepot g.

Theodizee b. (-,-n) : teodikiezh b., douevreutadenn b.

Theodolit g. (-s,-e) : teodolit g.

Theodor g. : Teodor g., Tepot g.

Theogonie b. (-,-n) : teogoniezh b.

theogonisch ag. : teogonek.

Theokrat g. (-en,-en) : teokrat g., belegvelour g.

Theokratie b. (-,-n) : teokratiezh b., belegveliezh b.

teokratisch ag. : teokratek, belegveliek, belegveliel.

Theokratismus g. (-) : belegvelouriezh b., doueriegezh b., teokratouriezh b.

Theologe g. (-n,-n) : 1. [preder.] doueonour g., teologour g. ; 2. [relij.] feizonour g.
Theologie b. (-,-n) : 1. [preder.] doueoni b., doueoniezh b., teologiezh b. ; 2. [relij.] feizoniezh b.
Theologin b. (-,-nen) : 1. [preder.] doueonourez b., teologourez b. ; 2. [relij.] feizonourez b.
theologisch ag. : 1. [preder.] doueoniel, doueoniezhel, teologek, teologel ; 2. [relij.] feizoniel, feizoniek, douedaveel.
Theophile g. : Teofil g.
Theorem n. (-s,-e) : gwirienn b., delakadenn b.
Theoretiker g. (-s,-) : damkanour g., arlakadour g.
Theoretikerin b. (-,-nen) : damkanourez b., arlakadourez b.
theoretisch ag. : damkanel, damkanek, damkaniezhel, arlakadennel, arlakadennnek, arlakadel, arlakadek, diwar levrioù ; *theoretisches Wissen*, deskadurezh diwar lenn ha selaou b. ; *theoretisches Vorurteil*, rakvarn arlakadennel b. ; *theoretische Konnotation*, kennotadur arlakadennnek g. ; *theoretisches Prinzip*, pennaenn damkanel b. ; *ja, theoretisch !* ya, sañset ! ya, war baper !
theoretisieren V.k.e. (hat theoretisiert) : *etwas theoretisieren*, damkanañ udb, arlakaat udb, sevel un damkaniezh diwar-benn udb.
Theorie b. (-,-n) : 1. damkaniezh b., damkan g., damkanad g., damkanadenn b., arlakadurezh b., arlakadenn b. ; *Gruppentheorie*, damkaniezh ar strolloù b. ; *Relativitätstheorie*, arlakadenn ar geñverelezh b., arlakadenn Einstein b. ; *Theorie und Praxis*, damkan hag embreg, damkaniezh hag embregiezh, kelennadurezh hag obererezh ; 2. [skiantoù] arlakadenn b., arlakadurezh b.
Theosoph g. (-en,-en) : douebrederour g., teozofour g.
Theosophie b. (-,-n) : douebrederouriezh b., teozofiezh b.
theosophisch ag. : teozofek.
Therapeut g. (-en,-en) : [mezeg.] terapeutour g., yac'hadour g.
Therapeutik b. (-) : [mezeg.] yac'hadouriezh b.
Therapeutin b. (-,-nen) : [mezeg.] terapeutourez b., yac'hadourez b.
therapeutisch ag. : [mezeg.] mezegadel, ... kurañ, ... mezegañ, yac'hadel, kuradel ; *therapeutischer Übereifer*, arloup yac'hadel g.
Therapie b. (-,-n) : [mezeg.] mezegerezh g., mezegiezh b., mezegadur g., mezegadenn b., terapiezh b., kur b., kurañ g. ; *Psychotherapie*, bredkurerezh g., bredkurañ g., bredkur b., bredkuradenn b., bredyac'haerezh g., psikoterapiezh b.
Therapieweiterführung g. (-) : kendalc'h ar mezegañ g., kendalc'hidigezh ar mezegañ b. ; *besessene Therapieweiterführung*, arloup yac'hadel g.
Theresa b. : Tereza b.
Theriak g. (-s) : triakl g., louzoù hollbare g., louzoù meur g., peurlouzoù g., remed-holl g., louzoù mat evit kement seurt kleñved a zo tout g.
Theriakkraut n. (-s,-kräuter) : / **Theriakwurzel** b. (-,-n) : [louza.] beler-moger str., louzaouenn-ar-miliner b.
Theriologie b. (-) : bronnegouriezh b., mammalogiezh b.
Thermalbad n. (-s,-bäder) : 1. kibellidi g., kibellec'h g., feunteunioù dour domm lies., feunteunioù havgurañ lies. ;

2. kreizenn dourvezegiezh b., kreizenn havgurañ b., kurva dourvezegiezh g., havgurva g. ; 3. kêr-zour b. ; 4. kibelladenn havel b., kibelladenn havgurañ b.
Thermalquelle b. (-,-n) : feunteun dour domm b., feunteun havgurañ b., eien havgurañ str.
Therme b. (-,-n) : 1. feunteun dour domm b., feunteun havgurañ b., eien havgurañ str. ; 2. [istor] *die Thermen*, ar c'hibellidi g., ar c'hibellec'h g., ar feunteunioù dour domm lies., ar feunteunioù havgurañ lies.
Thermik b. (-) : [nij.] aerredenn war-bign b., redenn bign b.
thermisch ag. : gwrezel, ... gwrez ; [nukl.] *thermische Leistung*, galloudezh gwrezel b.
Thermistor g. (-s,-en) : [tredan.] gwrezharzell.
thermistoriert ag. : [tredan.] gwrezharzellet.
Thermit® n. (-s) : [kimiezh] termit® g.
Thermodrucker g. (-s,-) : moullerez sec'hdarzh b.
Thermodüse b. (-,-n) : [nij.] statoreaktor g.
Thermodynamik b. (-) : gwreznerzhoniezh b., pennaenn Carnot b.
Thermoelement n. (-s,-e) : [fizik] daouad gwreztredelezh g., gwrezdaouad g.
Thermokopie b. (-,-n) : gwrezeilenn b.
Thermolumineszenz b. (-,-en) : [fizik] gwreztrelezh g.
Thermometer n. (-s,-) : gwrezventer g., gwrezvuzulier g., gwrezverker g., gwrezverker mezeg g., P. ibil gwer da lakaat er revr g.
thermonuklear ag. : gwrezderc'hanel.
Thermopaar n. (-s,-e) : [fizik] daouad gwreztredelezh g., gwrezdaouad g.
Thermopapier n. (-s) : paper luc'hgizidik g.
thermoplastisch ag. : gwrezvezellaus.
Thermorezeptor g. (-s,-en) : [korf.] gwrezfraouva g.
Thermosäule b. (-,-n) : [tredan.] gwrezkell b. [*liester* gwrezkilli].
Thermosflasche® b. (-,-n) : termos® g., boutailh dermos b.
Thermoskühlwagen g. (-s,-) : bagon keitwrez b.
thermostabil ag. : gwrezstabil, dalc'hus ouzh ar forc'hadoù gwrez, dalc'hus ouzh ar diforc'hioù gwrezel, dalc'hus ouzh an ampledoù gwrezel, dalc'hus ouzh ar sav-diskenn er gwrezverk.
Thermostat g. (-s,-e) : gwrezreoler g.
Thesaurus g. (-,Thesauri/Thesauren) : tezorus g., teñzor g.
These b. (-,-n) : 1. tezenn b. ; *naturalistische Thesen*, tezennoù naturelour lies. ; 2. [Fichte, Hegel, Kant] dod g., dodenn b., dodad g., dodiñ g. ; *These, Antithese, Synthese*, dodiñ, gourzhdodiñ, kendodiñ.
Thessalien n. (-s) : Tessalia b., Tesalia b.
thetisch ag. : tezennel, dodel, ... dodiñ ; [preder.] *thetisches Bewusstsein*, emskiant dodiñ b. ; *nicht-thetisches Bewusstsein*, emskiant hep dodiñ b.
Thing n. (-s) : [istor, Germaned] bodadeg b.
Thomas g. : Tomaz g. ; *er ist ein ungläubiger Thomas*, evel sant Tomaz ne gred ken na wel (Gregor) - hemañ zo evel sant Tomaz, diwezhañ den a gredas - hemañ a zo evel sant Tomaz : mankout a ra dezhañ gwelet a-raok krediñ.
Thomasbirne b. (-,-n) : [metal.] forn-gemmañ Thomas b.
Thomasflusseisen n. (-s) : [metal.] potin Thomas g.

Thomasmehl n. (-s) / **Thomasschlacken** lies. : kenn difosforañ g.
Thomismus g. (-) : [relij.] tomazegezh b., tomazouriezh b.
Thomist g. (-en,-en) : [relij.] tomazour g.
Thon g. (-s,-s/-e) : [Bro-Suis] toun g.
Thor g. : Thor g., Donar [*doue german, mestr ar gurun*] g., doue foeltrer g.
Thora b. (-) : [relij.] Torah g., tora g.
Thorax g. (-/-es,-e) : [korf.] brusk g.
Thorax- : [korf.] ... ar brusk, ...brusk.
Thorium n. (-s) : [kimiezh] thoriom g.
Thraker g. (-s,-) : [istor] Trak g. [*liester Traked*].
Thrakien n. (-s) : [istor] Trakia b.
Thrazier g. (-s,-) : sellit ouzh **Thraker**.
Thrazien n. (-s) : sellit ouzh **Thrakien**.
Thriller g. (-s,-e) : euzhfilm g., film spont g., film skrij g.
Thrombose b. (-,-n) : [mezeg.] tromboz g.
Thrombus g. (-,Thromben) : [mezeg.] trombuz g.
Thron g. (-s,-e) : tron g., kador-roue b. ; *den Thron besteigen*, mont (pignat, sevel) war an tron ; *vom Thron stoßen*, didronañ, skarzhañ (argas) diwar e dron, lemel e dron digant ur roue, diskar ur roue diwar e dron, diroueañ, lakaat sav dindan ur roue ; *der Anwärter auf den Thron*, an emvenner roue g., ar roue da zont g., pennhêr ar rouantelezh g., an danvez roue g. ; *auf den Thron verzichten*, ober dilez eus e dron, ober dilez eus e gurunenn, dilezel e gurunenn, ober e zilez a roue ; *Thron und Altar*, iliz ha noblañs.
Thronanwärter g. (-s,-) : emvenner roue g., danvez roue g.
Thronbesteigung b. (-,-en) : kadoridigezh b., tronidigezh b., donedigezh war an tron b., pignidigezh war an tron b., savidigezh war an tron b.
Thronbewerber g. (-s,-) : emvenner roue g., danvez roue g.
Throne lies. : [relij.] Troned lies.
thronen V.gw. (hat gethront) : bezañ war an tron, tronañ, aotrouniañ, ren.
Thronentsagung b. (-,-en) : dilez eus an tron g., dilez eus e garg a roue g., dilez a roue g., dilez eus e gurunenn g.
Thronerbe g. (-n,-n) : ar roue da zont g., pennhêr ar rouantelezh g., daofin g., danvez roue g.
Thronerhebung b. (-,-en) : tronidigezh b.
Thronfolge b. (-,-n) : warlerc'hiezh war an tron g.
Thronfolger g. (-s,-) : susitour war an tron g., warlerc'hiad war an tron g.
Thronfolgerin b. (-,-nen) : susitourez war an tron g., warlerc'hiadez war an tron g.
Thronhimmel g. (-s,-) : daez g., stel g., tabarlank g.
Thronprätendent g. (-en,-en) : emvenner roue g.
Thronräuber g. (-s,-) : alouber tron g., treuzpiaouer kurunenn g.
Thronrede b. (-,-n) : prezegenn an tron b.
Thronwechsel g. (-s,-) : cheñchamant roue g., cheñch renadur g.
Thule n. : 1. [kêr] Thule b., Uummannaq b. ; 2. [mojenn, enezenn] Tule b.
Thulium n. (-s) : [kimiezh] thuliom g.

Thun g. (-s,-e) / **Thunfisch** g. (-es,-e) : [loen.] toun g. ; *weißer Thun*, jermion g., toun gwenn g. ; *roter Thun* / *großer Thun* / *nordatlantischer Thun* / *Blauflossen-Thunfisch*, toun ruz g. ; *Thunfische fangen*, touneta.
Thunfischer g. (-s,-) : tounetaer g.
Thunfischfang g. (-s) : touneta g., micher douned b., pesketaerezh an touned g. ; *auf Thunfischfang gehen*, mont da douneta.
Thunfischkutter g. (-s,-) : bag-touneta b.
Thuntrawler g. (-s,-) : [merdead.] chaluter-tounetaer g., dragour touned g.
Thurgau g. (-s) : [Suis] *der Thurgau*, Thurgau b.
Thüringen n. (-s) : Thüringen b.
Thymian g. (-s,-e) : [louza.] turkantin g., tin g., munud-bras g., marjol Bro-Saoz g. ; *Sand-Thymian*, louzaouenn-an-deñved b., munudig g., tin-lann g., saourea g. ; *breitblättriger Thymian*, tin-gouez-bras g.
Thymus g. (-s,Thymi) / **Thymusdrüse** b. (-,-n) : [korf.] toazon g.
Thyristor g. (-s,-en) : [fizik] tiristor g.
Thyrsos g. (-,-soi) / **Thyrsus**¹ g. (-,-si) : [mojenn.] bazh vakanted b., bazh venaded b.
Thyrsus² g. (-,-si) : [louza.] tañvouezennad bodek b.
Tiara b. (-,Tiaren) : [relij.] tiarenn b.
Tiber g. : *der Tiber*, an Tiber g.
Tibet n. (-s) : Tibet b.
Tibetaner g. (-s,-) : Tibetad g. [*liester Tibetiz*].
Tibetanerin b. (-,-nen) : Tibetadez b.
tibetisch ag. : 1. tibetat ; 2. [yezh.] tibetek.
Tick g. (-s,-e) : 1. tik g., glizi str., kridoù lies., tridoù lies., skrijadennoù lies. ; 2. tech fall g., pleg fall g., si fall g., droukpleg g., albac'henn b., boazenn b., boemenn b., atapi g., tu g., follezh b. ; 3. *einen Tick auf jemanden haben*, kaout droug ouzh u.b., kaout drougiezh ouzh u.b., bezañ e droug ouzh u.b., derc'hel droug ouzh u.b., derc'hel drougiezh ouzh u.b., magañ (goriñ) droukrañs ouzh u.b., derc'hel imor ouzh u.b., derc'hel drougiezh diwar u.b., bezañ e malis ouzh u.b., endevout malis ouzh u.b., karet droug d'u.b. ; 4. P. tammig bihan g., disterig g., lichadenn b.
ticken V.gw. (hat getickt) : 1. tikal, titirinañ, ober tik-tak, ober tak tak tak ; 2. [dre skeud.] *unaufhaltsam tickt die Uhr*, a van da van ez a merenn da goan, tammig-ha-tammig ez a ar marc'h gant ar big, tamm-ha-tamm e teu ar verc'h da vamm, kammed-ha-kammed e reer tro ar bed, a-nebeut-da-nebeut ez a da ludu ar bern keuneud ; *bei dir tickt es wohl nicht mehr richtig*, trevariañ a ra da skiant, emaout o c'hoari gant da voned, diskiantiñ a rez, war tri zroad emaout, n'emañ ket mat da benn, n'out ket mat ? kollet eo da benn ganit ? kollet eo da spered ganit ? n'out ket mat gant da benn, ha deuet out sot ? aet out e belbi (e berlobi), paket ec'h eus anezho, kollet eo an ardremez ganit, dizatiñ a rez.
Ticken n. (-s) : tik-tak g., tak tak g.
Ticket n. (-s,-s) : tiked g., tikedenn b., bilhed g.
tick-tack estl. : tik-tak, titirin, tak tak tak.
Tide b. (-,-n) : morad g., mare-mor g., nevez g. ; *Springtide*, morad bras g., nevez bras g., nevez g., reverzhi b./g., mare-mor bras e heled g. ; *Nipptide*, morad bihan g., nevez bihan g., mare-mor bihan e heled g.,

nevez divalav g. ; *Mitteltide*, reverzhi voan b., reverzhi moan g., mare-mor krenn e heled g.

Tidenhafen g. (-s,-häfen) : porzh na c'haller implijout nemet pa vezh uhel ar mor g., porzh-gourlanv g.

Tidenhochwasser n. (-s) : mor en e vog g., mor-bras g., gourlanv g., gourlen g., mor en e c'hourlen g., uhelvor g., lanvezh g., leunvor g., barr ar mor g.

Tidenhub g. (-s,-hübe) : heled ar mare g., ampled ar mare-mor g., lanvre g. ; *ein niedriger Tidenhub*, un nevez divalav g. ; *der Tidenhub wird größer*, emañ ar mor o vrasaat, uheloc'h-uhelañ e teu al lanv, emañ ar mor o tigeriñ ; *der Tidenhub geht zurück*, emañ ar mor o vihanaat, izeloc'h-izelañ e teu al lanv, emañ ar mor o venel ; *niedrigster Tidenhub*, marvor g., mor en e varvañ g.

Tideniedrigwasser n. (-s) : izelvor g., daere g., mor daere g., dazre g., mor en e vihanañ g., mor en e izelañ g.

Tideströmung b. (-,-en) : mareenn b.

Tiebreak g./n. (-s,-s) / **Tie-Break** g./n. (-s,-s) : [sport, tennis] c'hoari krennuss g.

Tief¹ g. (-s) : [mezeg.] diwaskadenn b., diwaskadur g., gouvid g., blues g., chif g., chif bras g., P. kleñved ar penn du g., barrad blues g. ; *er hat einen Tief*, un taol-dinerzh en deus, chif bras en deus, diskaret eo, izel eo kouezhet ar banniel gantañ, izelaet eo e vannieloù gantañ, kouezhet eo e vannieloù gantañ, ne ya ket mat an traoù gantañ, gwasket eo, diaes eo e benn, emañ en e vrasañ anken, emañ en e holl ankenioù, fallik eo dezhañ, gant kleñved ar penn du emañ, fall eo an traoù gantañ, mont a ra fall gantañ, trist eo an traoù gantañ, krog eo d'ober neuz fall, krog eo da c'hoari da fall, gant ur barrad blues emañ, aet eo izel e spered gantañ.

Tief² n. (-s,-s) : 1. [hinouriezh] izelvan g., takad izelvan g., gouzizenn b., diwaskenn b. ; 2. [mezeg.] diwaskadenn b., diwaskadur g., gouvid g., blues g., chif g., chif bras g., P. kleñved ar penn du g., barrad blues g. ; *er hat ein Tief*, chif bras en deus, izel eo kouezhet ar banniel gantañ, ne ya ket mat an traoù gantañ, gwasket eo, diaes eo e benn, emañ en e vrasañ anken, emañ en e holl ankenioù, fallik eo dezhañ, gant kleñved ar penn du emañ, fall eo an traoù gantañ, mont a ra fall gantañ, trist eo an traoù gantañ, krog eo d'ober neuz fall, krog eo da c'hoari da fall, gant ur barrad blues emañ, aet eo izel e spered gantañ.

Tief³ n. (-s,-e) : [merdead.] kanol b., kanol-vor b.

tief ag./Adv. : 1. don, parfont, kev ; *der Fluss ist hier zwei Meter tief*, daou vetrad eo donder ar stêr amañ, daou vetrad e ya dour ar stêr amañ ; *ein tiefer Brunnen*, ur puñs don g. ; *der Brunnen ist fünf Meter tief*, pemp metr eo donder ar puñs, pemp metr eo donded ar puñs, ar puñs a zo pemp metr donder dezhañ ; *ein fünf Meter tiefer Brunnen*, ur puñs a bemp metr donder g. ; *tiefer Schnee*, gwiskad mat a erc'h g., gwiskad don a erc'h g., erc'h don g., erc'h uhel g., erc'h tev g. ; *tief hineinschlagen*, *tief hineintreiben*, kas don, choukañ, sankañ don ; *diese Landschaft hat sich mir tief ins Gedächtnis eingegraben*, chomet eo skeudennoù ar c'horn-bro-se war va spered, chomet eo skeudennoù ar c'horn-bro-se sanket don em c'halon (enlouchet em spered, peg ouzh va c'halon, merket em spered, moulet em c'halon), en em siket don em c'houn eo skeudennoù

ar c'horn-bro-se, da viken em bo soñj eus ar c'horn-bro-se ; *dort geht der Ackerboden nicht sehr tief*, sodass man seine Zuflucht zu reichlicherer Düngung nehmen muss, eno n'eus ket kalz a doullañ ken e ranker trempañ kalz gwelloc'h ar parkeier, eno n'eus ket kalz a gondon ken e ranker trempañ kalz gwelloc'h ar parkeier, eno n'eus nemet douar krakik (douar bas, douar berr) ken e ranker trempañ ar parkeier gant largentez, eno n'eus nemet bazidi ken e ranker trempañ ar parkeier gant largentez ; *tief graben*, toullañ don, toullañ kev ; [merdead.] *das Schiff geht tief*, don e ya sont ar vag en dour ; *wir haben tiefste Fluthöhe*, marvor a zo, emañ ar mor en e varvañ, marvoriñ a ra ; [dre astenn.] *tiefer Teller*, asied don g., skudell b. ; *tiefe Schüssel*, plad don g. ; *die Pflanze ist tief eingewurzelt*, gwriennet mat eo ar blantenn, don eo gwrizioù ar blantenn, mont a ra don en douar gwrizioù ar blantenn-se, gwrizioù ar blantenn-se a grog don en douar ; *stille Wasser gründen tief*, e-lec'h ma vez an dour ar sioulañ e vez an donañ - diwar dour-red droug ebet, diwar dour-skoilh droug d'an holl - ar gwazhioù donañ a ra an nebeutañ a drouz - [dre eilpenn-ster e brezhoneg] hennezh a zo sioul evel ur sac'had minaoüedoù - disfiziout ouzh souchet o soñjal e ve kousket ; *tiefer werden*, donaat, doniñ.

2. izel ; *tief unten*, en e izelañ, a-izel, en diaz, e penn traoñ, e traoñ, d'an (ouzh) traoñ ; *tief unten im Tal steht ein Häuschen*, e goueled an draoñienn (e penn traoñ ar ganienn) ez eus un ti bihan ; *du stehst tiefer als ich*, en diaz emaut em c'heñver, emaut izeloc'h egedon ; *wir fliegen sehr tief*, emaomp o nijal izel-tre ; *das Thermometer steht tief*, en izel (en e izelañ, izel-gagn) emañ ar gwrezverker ; *tiefgeköhlt*, dreistkornet, gourskornet ; *den Hut tief in die Stirn ziehen*, sankañ e dog don war e benn, sankañ e dog don war e zaoulagad, lakaat don e dog en e benn, plantañ e dog betek e zaoulagad ; *tiefer legen*, dreistizelaat ; *im tiefer liegenden Stockwerk*, en estaj dindan ; *tief liegendes Flussbett*, kanol zu b., kanol don an dour enni b. ; *die Sonne steht tief am Horizont*, emañ an heol war rizenñ an dremmwel ; [dre skeud.] *tief stehen*, bezañ eus ar bobl izelañ ; *er ist tief gesunken*, pegen izel eo kouezhet, diskennet eo da netra, aet eo e-mesk ar re izelañ, hennezh a zo aet divalav e damm standilhon, erru eo fallañ ma c'haller bezañ, setu pelec'h en em gav, setu e pe stad en em gav ; [kleñved] *er ist tief heruntergekommen*, aet eo pell, da fall ez a e yec'hed, hemañ a ra ruskenn fall (ne ra ket ruskenn vat), gwastañ a ra e stad, ne ya ket mat an traoù gantañ, fall eo an traoù gantañ, mont a ra fall gantañ, trist eo an traoù gantañ, krog eo d'ober neuz fall, erru eo nezet e gerdin, emañ o nezañ e gevre, bremaik emañ nezet, krog eo da c'hoari da fall, hennezh a zo erru pell gantañ.

3. ec'hon, bras, pell, don, kev ; *tiefe Bühne*, leurenn don b. ; *der Chor ist zwölf Meter tief*, daouzek metr donder a zo gant ar chantele, daouzek metr donder a zo d'ar chantele ; *tief greifende Veränderung*, troc'h g., kemmoù bras lies., dispac'h g., kaouad avel-gorbell b./g., reveulzi b. ; *im tiefen Wald (tief im Wald)*, e penn pellañ ar c'hoad, e donder ar c'hoadoù, e donderioù ar c'hoadoù, e don (e donig-don, e don-donañ, e deun) ar c'hoad(où) ; *tief ins Land vorstoßen*, mont don e-barzh ar vro ; *er hat sich tief verbrannt*, gwall zevet eo, losket-poazh eo ;

[dre astenn.] *bis tief ins 19. Jahrhundert hinein*, betek pell en naontekvet kantved ; *bis tief in die Nacht hinein*, betek pell en noz, betek diwezhat-noz, betek erru pell an noz, diwezhat en noz ; *im tiefsten Winter*, e-kreiz (e kalon) ar goañv ; *im tiefsten Frieden*, e kreizig-kreiz ar peoc'h ; *tief einatmen*, c'hwezañ e skevent (e stomog, e vruched), reutaat e vruched, bantañ e stomog, bantañ he bronnoù ; [dre skeud.] *Leid geht tief*, ar glac'har a ya don er galon ; *tiefer Schmerz*, glac'har don g./b., glac'har grizias g., glac'har c'hwerv ha grevus g./b., poan don b., gloaz don b. ; *in meinem tiefsten Inneren*, em c'hreiz, em c'haoued, e don va ene, em askre, kev em c'halon, e don va c'halon, en don eus va c'halon, e donder va c'halon, em c'hreiz, a-ziabarzh va c'halon ; *tief im Herzen (im tiefsten Herzen)*, en e greizon, e don e ene, en e askre, e don e galon, e donder e galon, kev en e galon, en e gaoued, en don eus e galon, a-ziabarzh e galon ; *aus tiefstem Herzen*, eus goueled e galon / eus kreiz e galon / a holl galon / a wir galon / eus e holl galon (Gregor) ; *das hat mich tief erschüttert*, gwallfromet e oan bet gant kement-se, gwir-strafulhet e oan bet gant kement-se, dall e oan aet gant kement-se, trejeboulin am boa graet gant kement-se, skoelf (skoelfet, trejeboulet, daoubennet, mantret, trelatet, alvaonet-holl, trefuet-holl) e oan gant kement-se, an taol-se a yeas din betek ar gwiridig, gwallskoet e oan bet gant an dra-se, kement-se en doa lakaet ac'hanon en ur chif bras, diskaret e oan bet gant ar vazhad-se, kement-se en doa skoet ur c'hlaouenn em c'halon, kement-se a yeas leal em c'halon, tizhet e oan bet er bev, piket e oa bet va c'halon betek ar bev, pe drid kalon a strafuilhas ac'hanon pa glevis kement-se, pebez ur c'hloaz e oa bet din ! stanket e voe va c'halon pa glevis kement-se, se en doa lakaet poan-galon ennon, pebez taol pounner ha glac'harus a skoas war va spered pa glevis kement-se, gant kalonad em boa klevet an dra-se ; *tiefe Gedanken*, prederiadennoù don lies. ; *schon bei der ersten Begegnung blühte in ihren Herzen eine tiefe gegenseitige Freundschaft auf*, raktal m'en em weljont e tiwanas etrezo mignoniezh tost ; *tiefe Trauer*, kañv (glac'har) bras g., gloaz don b., keuz bras g. ; *mit tiefster Trauer haben wir vom Tod unseres Freundes erfahren*, klevet hon eus gant keuz bras eo aet hor mignon d'an Anaon ; *tiefer Schlaf*, morvitellerezh g., kousk kalet (divorfil, don, aes) g., kousked mik g., kousk mik g., hun mik g., hun kalet g., kousk tenn ha pounner g. ; *tief schlafen*, kousket c'hwek (mik, kalet, klot, klot ha kalet, kalet ha klot, evel ur roc'h, evel ur broc'h en e doull, evel ur maen, divorfil, mort, aes), bezañ kousket moñs, bezañ kousket-mort, kousket en e gloz, distagañ un tamm c'hwek a gousk, morvitellañ, kousket evel ur varrikenn, kousket evel ur bleiz, huniñ mik, bezañ aet don en e gousk ; *tiefes Schweigen*, sioulded vras b. ; *ich beklage es aufs Tiefste (zutiefst)*, diaes e kavan (domaj e kavan) e vefe tremenet an traoù evel-se ; *tief beschämt*, ur c'horfad (ur revriad) mezh gantañ, ur saead vezh gantañ, o teuziñ gant ar vezh, prest da fontañ gant ar vezh, ul lostennad vezh gantañ, ur c'haouad mezh gantañ, mezh dezhañ da fontañ, o rostañ gant ar vezh, devet gant ar vezh, goloet a vezh, karget a vezh, ken mezhek ha tra, ken mezhus ha tra ; *tief betrüben*, gwallvantrañ, trelatañ, treboulin, trefuiñ, alvaoniñ, skoelfiñ, mantrañ,

abafiñ, sabatuiñ, teuler en alvaon, divarc'hañ, bac'hiñ, esteuziñ, gwallskañ ; *Sie haben ihn tief betrübt*, e geuziet hoc'h eus, gwallvantret hoc'h eus anezhañ ; *tief betrübt*, mantret e galon gant ar glac'har, rannet e galon diwar c'hlac'har, malet e galon gant ar gloaz, o valañ enkreiz ha glac'har, rannet e galon gant hirvoud, leun a hirvoud, marnec'het, nec'het-marv, trelatet, treboulet, trechalet, strabouilhet, trefuet, enkreizet-holl, don estonet e galon ; *tiefes Geheimnis*, mister g., sekred didreuzus g., afer n'eus ket tu da zirouestlañ anezhi b., afer n'eus ket tu da gavout penn dezhi b.

4. [sonerezh] boud, izel ; *singen Sie einen Ton tiefer !* kanit war un ton izeloc'h ! ; *tiefer stimmen*, lakaat da seniñ izeloc'h ; *er kann in extrem tiefen Lagen singen*, gouest eo da ganañ war notennoù izel-tre.

5. [livioù] teñval, peur-.

tief- ag. : peur-, -tre, -meurbet, -kenañ.

Tiefbau g. (-s) : labourioù foran danzouar lies.

tiefbetrübt ag. : mantret e galon gant ar glac'har, rannet e galon diwar c'hlac'har, malet e galon gant ar gloaz, o valañ enkreiz ha glac'har, rannet e galon gant hirvoud, leun a hirvoud, marnec'het, nec'het-marv, trelatet, treboulet, trechalet, strabouilhet, trefuet, don estonet e galon.

tiefbewegt ag. : fromet betek kreiz e galon, don estonet e galon.

tiefblau ag. : glas-du, glas-teñval, glas-mouk.

Tiefblick g. (-s) : spiswel g., lemmder-spered g.

tiefblickend ag. : spiswel, pellwel, lemm a spered, P. tanav e fri.

Tiefbohrung b. (-, -en) : talaradur don g.

Tiefdruck g. (-s, -e) : 1. [moull.] krafengravadur g., heolengravadur g. ; 2. gwask izel g., izelwask g.

Tiefdruckgebiet n. (-s, -e) : takad izelwask g., izelvan g.

Tiefdrucksetzer g. (-s, -) : [moull.] krafengraver g., heolengraver g.

Tiefdrucksetzerin b. (-, -nen) : [moull.] krafengravez b., heolengravez b.

Tiefe b. (-, -n) : 1. donded b., donder g., donderioù lies., don g., deun g., endon g., parfont g., dondez b., kevded b. ; *der Brunnen hat eine Tiefe von fünf Metern*, pemp metr eo donder ar puñs, pemp metr eo donded ar puñs, ar puñs a zo pemp metr donder dezhañ ; *Wassertiefe*, donder an dour g. ; *in der Tiefe des Wassers*, en doneier, en donded, en donder, en donderioù, en askre ar mor ; *in der Tiefe des Abgrunds*, e goueled an islonk ; *die Tiefe eines Regals*, donded un estajerenn b., donder un estajerenn g. ; *in der Tiefe der Nacht*, en askre deñval an noz ; *das Schiff wurde in die Tiefe gerissen*, gouledet e voe ar vag, lonket e voe ar vag gant ar mor, mont a reas ar vag da goll e puñs ar mor, islonket e voe ar vag, ar vag a voe koñfontet ; *die Fische flüchten in die Tiefe*, ar pesked a ya da glask an don ; 2. [dre skeud.] *die Tiefe meines Schmerzes*, donded va glac'har (va foan) b. ; *in den Tiefen der Herzen lesen*, lenn e goueled ar c'halonoù, lenn e goueled kalon an dud ; *in der Tiefe seines Herzens*, e goueled e galon ; *das habe ich aus der Tiefe (aus den Tiefen) meines Gedächtnisses hervorgeholt*, kement-se a zo deuet eus goueled va eñvor, kement-se em eus divoret eus islonk va eñvor ; 3.

pellder g., diabell g. ; *in der Tiefe sieht man einen Berg*, er pellder (en diabell) e weler ur menez.

Tiefebene b. (-,-n) : izelgompezenn b., flagenn b., izelenn b., dol g., izeldirioù lies.

Tiefenausdehnung b. (-,-en) : astenn en don g.

Tiefenfisch g. (-es,-e) : [loen.] pesk an doneier g.

Tiefengestein n. (-s,-e) : [douar.] karregad strinkennaouek b.

Tiefengliederung b. (-,-en) : pazennadur war don g., skeuliaderezh war don g., skeuliadañ war don g.

Tiefenlinie b. (-,-n) : [douar.] krommenn donder b.

Tiefenmesser g. (-s,-) : sont g., sonterez b.

Tiefenmessung b. (-,-en) : sontadur g., sontadenn b.

Tiefenpsychologe g. (-n,-n) : [mezeg.] bredoniour an donderioù g., psikologour an donderioù g.

Tiefenpsychologie b. (-) : [mezeg.] bredoniezh an donderioù b., psikologiezh an donderioù b.

Tiefenpsychologin b. (-,-nen) : [mezeg.] bredoniourez an donderioù b., psikologourez an donderioù b.

Tiefenschärfe b. (-) : 1. donder an noñv g., donder ar maez g. ; 2. donder sti g.

Tiefensehen n. (-s) : gweled teirment g., merzerezh an donder g., merzidigezh an donder b., merzout an donder g.

Tiefenstaffelung b. (-,-en) : pazennadur war don g., skeuliaderezh war don g., skeuliadañ war don g.

Tiefenwirkung b. (-,-en) : 1. [mezeg.] gwered en don g., dazgwered en don g., efed en don g. ; 2. efed donder g., gwered donder g.

tiefenst ag. : sirius-tre, sirius-meurbet.

Tiefflieger g. (-s,-) : karr-nij o tarnijal g., nijerez o nijal a-rez-douar g., karr-nij o nijal a-rez bro ar saout g.

Tiefflug g. (-s,-flüge) : darnij g., nij a-rez-douar g. ; *im Tiefflug fliegen*, darnijal, nijal a-rez-douar, nijal a-rez bro ar saout, nijal a-raz d'an douar, nijal raz d'an douar.

Tiefgang g. (-s) : [merdead.] kalandour g., endouradur g., enmoradur g. ; *ein Tiefgang von drei Metern*, tri metrad a galandour lies.

Tiefgarage b. (-,-n) : parklec'h danzouar g.

tiefgefrieren V.k.e. (gefror tief / hat tiefgefroren) : dreistkornañ, gourskornañ.

tiefgefroren ag. : skornet, dreistkornet, gourskornet ; *tiefgefronene Fische*, pesked-skorn lies.

tiefgehend ag. : 1. don, hag a dap don, kaset don, krenn, a-grenn ; 2. [merdead.] bras e galandour.

tiefgekühlt ag. : skornet, dreistkornet, gourskornet.

tiefgründig ag. : 1. don, hag a dap don, kaset don, krenn, a-grenn, soliet mat, poellet mat ; *tiefgründige Untersuchung*, enklask pizh g., enklask pervezh g. ; *nach tiefgründiger Untersuchung*, e dibenn dezrann, goude bezañ sellet a-dost ouzh pep tra ; 2. [labour-douar] *tiefgründiger Boden*, douar hag a zo kondon ennañ, douar hag en deus kondon g.

Tiefgründigkeit b. (-) : poellataerezh hag a dap don g.

Tiefkonjunktur b. (-,-en) : [armerzh] gouzizadenn b., enkadenn b., fallaenn b.

Tiefkühlfach n. (-s,-fächer) : [yenerez] freezer g., kombod gourskornañ g.

Tiefkühlfisch g. (-es,-e) : [kegin.] pesk gourskornet g., pesked gourskornet lies.

Tiefkühlkost b. (-) : [kegin.] boued gourskornet g., gourskornad g., gourskornadoù lies.

Tiefkühlschrank g. (-s,-schränke) : skornerez armel b., pres-skorn g.

Tiefkühltruhe b. (-,-n) : skornerez arc'h b.

Tiefkühlung b. (-) : gourskornañ g., gourskornidigezh b., skornidigezh b., skornañ g. ; *die Konservierung durch Tiefkühlung*, ar skornvirout g. ; *durch Tiefkühlung konservieren*, skornvirout.

Tiefklader g. (-s,-) : karbed dreistizelaet e blañchod g.

Tiefland g. (-s,-länder/-lande) : flagenn b., izelenn b., dol g., gwantenn b., douaroù izel lies., izeldirioù lies.

Tieföfen g. (-s,-öfen) : 1. [metal.] milin lavnenniñ hag a zalc'h tomm-gor ar metaloù b., lavnenner hag a zalc'h tomm-gor ar metaloù g., forn bit b. ; 2. [nukl.] forn amdroer b., forn amdreñ b.

Tiefpassfilter g. (-s,-) : [tekn., fizik] sil tremen-izel g.

Tiefpflug g. (-s,-pflüge) : [labour-douar] arar da blomañ g./b., alar da blomañ g.

Tiefpflügen n. (-s) : [labour-douar] arat don g., plomañ g., difontañ g.

Tiefpflüger g. (-s,-) : plomer g.

Tiefpunkt g. (-s,-e) : 1. [mat.] izegenn b. ; 2. lec'h izelañ g., poent izelañ g. ; 3. [dre skeud.] *die Stimmung hatte ihren Tiefpunkt erreicht*, aet e oa izel spered an dud, diskaret e oa an dud, izel e oa kouezhet o bannieloù gant an dud, izelaet e oa o bannieloù gant an dud, kouezhet e oa o bannieloù gant an dud.

Tiefschlag g. (-s,-schläge) : 1. [sport] taol treitour g., taol izel g., taol-droug g., mestaol g., gwalldaol g. ; 2. [dre skeud.] taol-fall g., prendenn g., gwalleur g./b., droukverzh g., gwalldaol g., taol divalav g., reuz g.

Tiefschnee g. (-s) : gwiskad mat a erc'h fu g., erc'h fu uhel g.

Tiefsee b. (-) : abis kreizmeurvel g., islonkoù ar mor don lies., kondonioù ar mor lies., doneier danvorel lies.

Tiefseebecken n. (-s,-) : diazad abisel g.

Tiefseeebene b. (-,-n) : plaenenn abisel b., kompezenn abisel b.

Tiefseefisch g. (-es,-e) : [loen.] pesk eus ar c'hondonioù g.

Tiefseeforschung b. (-) : okeanografiezh b., moroniezh b.

Tiefseegraben g. (-s,-gräben) : foz islonk b., foz abisel b.

Tiefseerinne b. (-,-n) : foz islonk b., foz abisel b.

Tiefseerücken g. (-s) : keinenn greizmeurvel b., keinenn danvorel b.

Tiefseetang g. (-s,-e) : [louza.] bezhin eus ar c'hondonioù str.

Tiefseetaucher g. (-s,-) : okeanaot g., splujer danvor g.

Tiefseetaucherin b. (-,-nen) : okeanaotez b., splujerez danvor b.

Tiefsee-U-Boot n. (-s,-e) : batiskaf g.

tiefschwarz ag. : du-peg, du evel peg, du-bran, du-mouar, du-pod, du-polos, du-jed, du-sac'h, ken du ha pothouarn Mari-Job, du evel ur glaouer, du evel sac'h ur glaouer, du evel ar glaou, du-glaou, du evel un noz dall, du evel revr ar billig, du evel askell ur vran, du evel askell ar vran, du evel pluñv ar vran, du evel un tad bran, du evel ar sac'h, du evel ar pec'hed, du evel ar mouar, du evel ur pod, du evel ur forn, du evel ur siminal, du evel

huzil ar siminal, du evel foñs ar siminal, du evel ur c'hoz, du evel ur born pikez, du evel dour-derv.

Tiefsinn g. (-s) : 1. spered hag a dap don g. ; 2. trisdigezh b., gwalañjer g., malañjer g., maritell b., melkoni b., imor domm b., imor du b., imor drist b., imor velkonius b., hiraezh b.

tiefsinnig ag. : 1. don, hag a dap don, talvoudus ; *seine tiefsinnigen Worte bieten uns Stoff zum Nachdenken*, e gomzoù talvoudus a ro magadur d'hor speredoù, maget en deus hor speredoù gant e gomzoù talvoudus, e gomzoù talvoudus a ro peadra deomp da vagan hor speredoù ; 2. hurrenek, soñjus, prederek.

Tiefsinnigkeit b. (-) : poellataerezh hag a dap don g.

Tiefst- : ... izek, ... izelañ, ... bihanañ.

Tiefstand g. (-s,-stände) : 1. live izelañ g., izelder g., izelded b. ; 2. [mor] izelvor g., daere g., dazre g., mor daere g. ; *bei Tiefstand des Meeres*, e-pad an daere, da daol an daere, pa vez ar mor en e zaere, pa vez daere ar mor, pa vez bas an dour, pa vez bihan ar mor, pa vez bihan an dour, pa vez ar mor en e vihanañ, pa vez izel-gagn ar mor ; *bei Tiefstand des Meeres auf Sand liegende Schiffe*, bigi marvoret lies. ; 3. [stêrioù] izeldour g., izeldourioù lies., dour bihan g. ; *bei Tiefstand*, pa vez bas an dour, pa vez bihan an dour, pa vez izel-gagn an dour ; 4. [dre skeud.] diligneazadur g., diskar g. ; 5. diwaskadenn b., diwaskadur g., gouvid g., blues g., chif g., chif bras g., P. kleñved ar penn du g., barrad blues g.

Tiefstapelei b. (-) : emzalc'h klozennek betek re g.

tiefstapeln V.gw. (hat tiefgestapelt) : bezañ klozennek betek re, bezañ ur spered hurrenek a baotr, bezañ ur paotr tavedek, bezañ kuzhet, bezañ un den goloet, bezañ ur c'hlozennek, bezañ berr e lañchenn, bezañ berr da gaozeal.

Tiefstpreis g. (-es,-e) : priz marc'had-mat-lous g., priz gwall varc'had g., priz re varc'had g., priz marc'had-mat-vil g.

Tiefsttemperaturtechnik b. (-) : kriogeniezh b., ybarerezh g., ybarañ g.

Tiefstwert g. (-s,-e) : live izelañ g., live izek g., talvoud izelañ g., talvoud izek g.

Tiefziehpresse b. (-,-n) : gwask koagañ g./b., gwaskell goagenniñ b., gwaskell darsankañ b.

Tiegel g. (-s,-) : 1 [kegin.] darbod g. ; 2. [tekn.] teuzlestr g., kleuzeur b.

Tiegelstahl g. (-s) : dir teuzlestr g., dir kleuzeur g.

Tier n. (-s,-e) : 1. loen g., mil g., aneval g., loen mut g. ; *Menschen und Tiere*, an dud hag al loened mut, an dud hag an anevaled mut ; *Systematik der Tiere*, rummatadur al loened g. ; *Zugtier*, loen-tenn g., loen-stern g. ; *wildes Tier*, loen gouez g., gouezvil g. ; *in Freiheit lebende Tiere*, loened en o frankiz lies. ; *Haustier*, loen doñv g., loen-ti g. ; *nützliches Tier*, loen talvoudus g., loen madoberus g. ; *Füchse sind schlaue Tiere*, al lern a zo traoù fin ; *mit den Tieren muss man sanft umgehen*, al loened a vez ret mont ganto dre du, al loened a vez ret mont dizrouk dezho, al loened a vez ret mont ganto dre zouster ; *zum Tier herabsinken*, en em zerc'hel evel ul loen mut, en em gundu evel ul loen brein (evel ul loen vil, evel ul loen lous, evel ul loen fall, evel ul loen gars), en em ouarn evel ul loen fall, en em lakaat war renk al loened ; *das Tier im*

Menschen, al loen brein skoachet e askre Mab-den g., loenegezh Mab-den b., chatalegezh Mab-den b. ; *die Schöne und das Tier*, ar goantenn hag an euzhvil ; *die Menschen sowohl als auch die Tiere*, *Menschen sowie Tiere*, ken tud, ken loened - ken an dud, ken al loened ; 2. P. [dre skeud.] *ein großes (hohes) Tier*, ur floc'helleg g., ur penn-bras g., ur penn uhel g., unan eus ar pennoù-bras g., unan eus ar reoù-vras g., un tarin g., ur paotr-bras g., un den a renk g., un den uhel g., un uheliad g. ; *die hohen Tiere*, an tev g., ar pennoù-bras lies., an dud a-stroñs lies., ar baotred-vras lies. ; *er lässt sich gern mit hohen Tieren blicken*, hennezh a blij dezhañ bezañ e-touez an tev.

tierähnlich ag. : loenheñvel, e doare ul loen, e doare al loened, a-zoare gant ul loen, a-zoare gant al loened, a-seurt gant ul loen, a-seurt gant al loened.

Tierart b. (-,-en) : spesad loened g.

Tierarzt g. (-es,-ärzte) : medisin-loened g., medisin-chatal g., mezeg-loened g., loenvezeg g., milvezeg g., louzaouer-chatal g., louzaouer-kezeg g.

Tierärztin b. (-,-nen) : medisinez-loened b., medisinez-chatal b., mezegez-loened b., loenvezegez b., milvezegez b., louzaouerez-chatal b., louzaouerez-kezeg b.

Tierasyl n. (-s,-e) : goudor KGL g., goudor Kevredad Gwarez al Loened g., loenva g., bac'h b.

Tierbändiger g. (-s,-) : damesaer g., doñvaer g., pleustrer g., dreser g., reizher g.

Tierchen n. (-s,-) : 1. loenig g. ; 2. amprevan g., astuz g., c'hwen str., laou str., kontron str., loenigan g., waoñ g.

Tiereinstreu b. (-,-en) : gouzer g., gouzeriad g., gouzeriadenn b., gouziad g., gouziadenn b., troc'h plouz g., troc'had plouz g., troc'h foenn g., troc'had foenn g., troc'h louzoù g., strewad g., baoz b., harech str.

Tierfaser b. (-,-n) : gwienn loenel b.

Tierfell n. (-s,-e) : kroc'hen loen g., feur loened b., foulenn b., bisig g.

Tierfett n. (-s) : behinenn b., behin g.

Tierfreund g. (-s,-e) : den kar d'al loened g., mignon d'al loened g., paotr al loened g., loengarour g.

Tierfreundin b. (-,-nen) : mignonez d'al loened b., plac'h al loened b., loengarourez b.

Tiergarten g. (-s,-gärten) : zoo g., liorz al loened b., liorz-loened b., park loened g., gouezvildi g.

Tierhaftigkeit b. (-) : loenegezh b.

Tierhalter g. (-s,-) : piaouer loen g., piaouer loened g., mirer loened g., dalc'her loened g., mirer loen g., dalc'her loen g.

Tierhalterin b. (-,-nen) : piaouerez loen b., piaouerez loened b., mirerez loened b., dalc'herez loened b., mirerez loen b., dalc'herez loen b.

Tierhaltung b. (-) : 1. saverezh loened g., miridigezh loened b., dalc'hidigezh loened b. ; 2. sevel-loened g. ; *landlose Tierhaltung*, sevel-loened ezdouar g.

Tierhandlung b. (-,-en) : stal-loened b., loenederezh b.

Tierhaus n. (-es,-häuser) : gouezvildi g.

Tierheiler g. (-s,-) : pareour loened g., pareer loened g.

Tierheilkunde b. (-) : milvezegezh b., loenvezegezh b., mezegezh al loened b.

Tierheim n. (-s,-e) : goudor KGL g., goudor Kevredad Gwarez al Loened g., loenva g., bac'h b.

Tierheit b. (-) : 1. loenegezh b. ; 2. loenelezh b.
tierisch ag. : 1. loenel, loenek, ... loened ; *tierisches Fett*, druzoni diwar korf al loened b., druzoni loenel b., behinnenn b., behin g. ; *die Milch ist ein tierisches Produkt*, ur c'henderc'had a orin loenel eo al laezh ; 2. loenheñvel ; *tierischer Ernst*, neuz ur penn-maout b., aer asotet g./b.
Tierische(s) ag.k. n. : loenegezh b., temz al loened g. ; *das Tierische im Menschen*, loenegezh Mab-den b., chatalegezh Mab-den b., al loen brein skoachet e askre Mab-den g.
Tierkadaver g. (-s,-) : korf ul loen marv g., gagn b. ; *Tierkadaver mit ungelöschtem Kalk beseitigen*, lakaat raz-bev war korfoù loened marv.
Tierkämpfer g. (-s,-) : [istor] loenstourmataer g.
Tierklasse b. (-,-n) : [bevoniezh] kevrennad loened b.
Tierkohle b. (-) : ludu du g., ludu-eskern g.
Tierkreis g. (-es) : arouezkelc'h g., zodiak g., Kambrou-an-Heol lies.
Tierkreiszeichen n. (-s,-) : arouez eus ar zodiak b., azon eus ar zodiak g., rann eus an arouezkelc'h b. ; *die zwölf Tierkreiszeichen*, Kambrou-an-Heol lies., steredegoù ar zodiak lies., azonoù ar zodiak lies., daouzek rann an arouezkelc'h lies.
Tierkunde b. (-) : loenoniezh b., zoologiezh b.
tierkundlich ag. : loenoniel, ... loenoniezh, ... loened, ... al loened, zoologek.
Tierlein n. (-s,-) : loenig g., loenigan g.
tierlieb ag. : mignon d'al loened, loengarour.
Tierliebe b. (-) : karantez ouzh al loened b., loengarantez b.
Tiermaler g. (-s,-) : livour loened g.
Tiernatur b. (-) : loenegezh b., temz al loened g.
Tierpark g. (-s,-s) : zoo g., liorz al loened b., liorz-loened b., park loened g., gouezvildi g.
Tierpfleger g. (-s,-) : paotr al loened g., prederier loened g.
Tierpflegerin b. (-,-nen) : plac'h al loened b., prederierez loened b.
Tierprodukt n. (-s,-e) : kenderc'had a orin loenel g. ; *die Milch ist ein Tierprodukt*, ur c'henderc'had a orin loenel eo al laezh.
Tierproduktion b. (-) : sevel-loened g., magañ-loened g. ; *landlose Tierproduktion*, sevel-loened ezdouar g.
Tierquäler g. (-s,-) : jahiner loened g., den kriz en andred al loened g.
Tierquälerei b. (-,-en) : krizderi en andred al loened b.
Tierquälerin b. (-,-nen) : jahinerez loened b., plac'h kriz en andred al loened b.
tierreich ag. : loenek, paot al loened ennañ.
Tierreich n. (-s) : faona b., renad al loened g., riezad al loened b., riezad loenel b., rannad al loened b., loenelezh b., loened lies., loenedoù lies.
Tierschutz g. (-es) : gwarez al loened g.
Tierschutzverein g. (-s,-e) : Kevredad Gwarez al Loened g.
Tiersein n. (-s) : [preder.] loened b.
Tierseuche b. (-,-n) : [mezeg.] kleñved-red war al loened g.
Tiertrio n. (-s,-s) : triloen g.

Tierversuch g. (-s,-e) : taol-arnod war ul loen g., taol-arnod war loened g.
Tierversuche lies. : taolioù-arnod war loened lies., taolioù-arnod war ul loen lies.
Tierwelt b. (-) : faona b., renad al loened g., riezad loenel b., rannad al loened b., loenelezh b., loened lies., loenedoù lies.
Tierzucht b. (-) : sevel-loened g., magañ-loened g.
Tierzuchtbetrieb g. (-s,-e) : embregerezh magañ-loened g., kevredad magañ-loened g.
Tierzüchter g. (-s,-) : saver-loened g., mager-loened g.
Tierzuchtunternehmen n. (-s,-) : embregerezh magañ-loened g., kevredad magañ-loened g.
TIFF-Bildformat n. (-s,-e) : [stlenn.] mentrezh TIFF g., furmad TIFF b.
Tiger g. (-s,-) : [loen.] tigr g. ; *der Tiger zerreißt seine Beute*, diframmañ (dispenn, dibezhiañ) a ra an tigr e breizh, diframmañ (difregañ) a ra an tigr e breizh a-bezhiaoù, dispenn a ra an tigr e breizh kig hag eskern ; *und in Sekundenschnelle schlang der Tiger das Kaninchen runter*, ha plaouf ! lonket al lapin gant an tigr en e bezh pikol !
Tigerauge n. (-s,-n) : diamant lagad-tigr g., lagadenn-digr b.
tigerfarbig ag. / **tigerfleckig** ag. : roudennek, roudennet du war ur foñs gell-rous, roudennek evel feur un tigr.
Tigerhai g. (-s,-e) : [loen.] rinkin-tigr g.
Tigerin b. (-,-nen) : [loen.] tigre b., mamm-digr b.
tigern V.gw. (ist getigert) : rodal evel ur gazhez lizidant, straniñ, tortañ, lostenniñ, lostigellat, luduenniñ, c'hwileta, toulbabañ, lugudiñ, turlutañ.
Tignacktschnecke b. (-,-n) / **Tigerschnege** g. (-s,-) : [loen.] melc'hwed gwenn str.
Tigerweibchen n. (-s,-) : [loen.] tigre b., mamm-digr b.
Tigris g. : [douar.] Tigris g.
Tilde b. (-,-n) : [yezh.] tildenn b.
tilgbar ag. : diverkus, ardaladus, dasprenadus, hag a c'haller adprenañ, hag a c'haller dasprenañ, hag a c'haller peurbaeañ, hag a c'haller lemel, hag a c'haller nullañ, hag a c'haller ardalañ.
tilgen V.k.e. (hat getilgt) : 1. lemel, nullañ, diverkañ ; *nicht zu tilgen*, didrec'hus, padus, dalc'hus-kenañ, na c'hall ket bezañ diverket ; 2. [kenw.] ardalañ ; *eine Anleihe tilgen*, peurbaeañ un amprest ; *eine Hypothek tilgen*, adprenañ an dle lakaet war e vadoù ; *eine Schuld tilgen*, ardalañ un dle, peurbaeañ un dle, goleiñ arc'hant un dle, en em zieubiñ diouzh un dle, en em ziendleañ, en em zizleañ, en em lakaat kuit eus un dle, mougañ un dle ; *einen Posten tilgen*, lemel ur rann eus ar budjed, krennañ ar budjed ; *eine Rente tilgen*, adprenañ ul leve.
Tilgung b. (-,-en) : 1. diendleadur g., ardaladur g. ; *Tilgung einer Anleihe*, diendleadur (e-keñver un amprest) g., ardaladur un amprest g. ; *Tilgung einer Schuld*, diendleadur g. ; 2. lamedigezh b., freuz g., freuzidigezh b., dispenn g., dispennerezh g., torr g., torridigezh b., ezrolladur g., razadur g., raskadur g., diverkadur g., koazhadur g.
Tilgungsanleihe b. (-,-n) : endalc'henn da ardalañ gant bloaztalou b., amprest da beurbaeañ gant bloaztalou g.
Tilsiter g. (-s,-) : [kegin.] keuz Tilsit g.

Tim g. : *Tim und Struppi*, Tintin ha Milou, troioù-kaer Tintin lies.

Timbre n. (-s,-s) : [sonerezh] sonliv ar vouezh g., liv ar vouezh g.

timen V.k.e. (hat getimt) : munutenniñ, programmiñ, sevel an implij-amzer, sevel ar roll-labour.

Timesharing n. (-s,-s) : 1. [stlenn.] amzer rannet b. ; 2. [ti, rann] liesperc'hentiezh b.

Timing n. (-s,-s) : dibun munutennet g., implij-amzer g.

Timologie b. (-) : talvoudouriezh b., aksiologiezh b.

tingeln V.gw. (ist getingelt) : c'hoari war al leurenn.

Tingeltangel g./n. (-s,-) : 1. sal an abadennoù diseurtajoù b., sal abadennoù sonerezh ha diduamant b., music-hall g. ; 2. kaborell b., tavarn dañs b., tavarn ar balioù ruz-botoù b.

Tinktur b. (-,-en) : 1. [mezeg.] tentur g. ; 2. [kozh] livadur g., livadenn b., arne g. ; 3. [ardamezouriezh] amailh g., prigwer g.

Tinnef g. (-s) : P. bitrakerezh g., brizhvarc'hadourezh b., kozh traoù lies.

Tinte b. (-,-n) : 1. huz g., liv g., liv da skrivañ g., liv-skrivañ g., duad g. ; *ein Fläschchen Tinte*, ur vuredad liv-skrivañ b. ; *mit Tinte schreiben*, skrivañ gant liv ; *Tinte auf seine Hose spritzen*, ober glabousoù liv-skrivañ war e vragoù, glabousoù liv-skrivañ war e vragoù ; 2. duad g. ; *der Tintenfish spritzt Tinte*, ar vorgadenn a strink he duad ; 3. P. gwall blegenn b., pleg berr g., nec'h g., nec'hamant g., bulari g., heg g., damant g., tregas g., trevell g., strafuilh g., enkadenn b., plegenn skeudik b., dreineg b., krenegell b. ; *in der Tinte sitzen*, bezañ en estrenvan, estrenvaniñ, kaout estrenvan, bezañ en e vrasañ anken, bezañ en e holl ankenioù, bezañ enkrezet bras (Gregor), bezañ paket en un dreineg, bezañ paket en ur grenegell, bezañ nec'het evel an diaoul gant e bec'hed, bezañ nec'hetoc'h eget sant Pikorn an halegenn gamm, bezañ etre beuziñ ha neuñviñ, bezañ nec'het evel sant Pêr gant e bec'hed, bezañ ken nec'het hag un troc'her lann kollet gantañ falz ha fichell, bezañ evel ur pesk en ur bod lann, bezañ tapet brav ha kempenn, bezañ riñset, bezañ gwall dapet, bezañ en ur gempenn, bezañ kempenn ganti, bezañ brav ganti, bezañ el lagenn, bezañ sac'het en ur gaoc'henn, bezañ tenn an taol gant an-unan, bezañ tapet e droug, bezañ gwall strobet, bezañ e viz er wash, bezañ e viz e gwask, bezañ e fri er wash, bezañ paket propik, bezañ fresk, bezañ fresk e gased, chom luget, bezañ kouezhet etre kebr ha toenn, bezañ evel un touseg etre treid an ogedoù, bezañ en ur grenegell, bezañ en em vountet en ur gudenn skoemp, bezañ kouezhet en ur gudenn lous, bezañ diaes evel ur maen en ur yoc'h kaoc'h, bezañ degouezhet ur vriad leun hag un ere berr gant an-unan, bezañ paket er wash, chom e fri er wash, bezañ trist ar jeu gant an-unan, bezañ skeudik an taol gant an-unan, bezañ en ur stad skeudik, bezañ en ur pleg berr, bezañ e gwall zoare, bezañ er vouilhenn (er vizer), bezañ berr war e spar, bezañ en avel d'e voue, bezañ paket fall, bezañ en ur gwall blegenn, bezañ tapet fall, bezañ paket en ur pleg berr, na vezañ en un eured, na vont rust an traoù gant an-unan, bezañ en un enkadenn, bezañ en ur soubenn vrav, tañva ur soubenn trenkoc'h eget hini an ibil derv, bezañ karget e vazh a spenn ; *er hat uns schön in die Tinte gebracht*, bremañ

emaomp kempenn (brav) ganti abalamour dezhañ, tapet omp brav ha kempenn bremañ dre e faot, lakaet en deus ac'hanomp e-barzh al lagenn ha brav ! en ur soubenn vrav en deus lakaet ac'hanomp ! setu ni paket propik abalamour dezhañ ! ; *sich in die Tinte setzen*, mont da graoñ en ur vodenn fall, en em fourañ e kudennoù, kouezhañ en un toull fall, stagañ e varc'h ouzh ur ruilhenn fall ; 4. [dre skeud.] P. *das ist klar wie dicke Tinte*, se zo sklaer evel dour feunteun, tremen splann eo, ne dalvez ket lavaret an dra-se, anat eo da welet, splann hag anat eo ; 5. [dre skeud.] P. *Tinte gesoffen haben*, mankout ur berv d'an-unan, c'hoari gant e voned, kaout kranked bihan en e benn, bezañ paseet ar C'hastell-Karr-Kamm hag an Tri Roue, na vezañ go e doaz, na vezañ e spered gant an-unan, bezañ kollet e spered gant an-unan, bezañ kollet e benn gant an-unan, c'hoari gant e dog, c'hoari gant he c'hoef, bezañ ur spered forc'hek a zen eus an-unan, mankout ul loaia d'an-unan, bezañ droch, bezañ pampes, bezañ laban, bezañ sot-nay, bezañ sot-pik, bezañ panenn, bezañ tapet war ar portolof, bezañ kollet e sterenn gant an-unan, bezañ bet ganet war-lerc'h e dad ; 6. P. livaj g., arliv g.

Tintenbeerstrauch g. (-s,-sträucher) : [louza.] lugustr str., lugustrenn b.

Tintenfass n. (-es,-fässer) : pod-liv g., korn-liv g., korned-liv g.

Tintenfish g. (-s,-e) : morgad str., morgadenn b., stivell b. ; *die schmiegsamen Fangarme der Tintenfische*, pivier gwevn ar morgad lies., brech'hoù gwevn ar morgad lies. ; *die Saugnäpfe der Tintenfische*, bronnoù ar morgad lies., spegoù ar morgad lies. ; *der hornige Schnabel des Tintenfisches*, beg karn ar vorgadenn g. ; *der Tintenfish spritzt Tinte*, ar vorgadenn a strink he duad ; *Eier des Tintenfisches*, rezin-mor str., had morgad str., pochoù morgad lies.

Tintenfleck g. (-s,-e) : mastar g., pokard g.

Tintengummi g./n. (-s,-s) : gom liv-skrivañ g., gomenn liv-skrivañ b.

Tintenklecks g. (-es,-e) : mastar g., pokard g. ; *er hat einen Tintenklecks gemacht*, graet en deus mastar war e gaiet.

Tintenkleckser g. (-s,-) P. [dre fent, gwashaus] skridajer g., paotr e bluenn g., kozh skriver g., burever g., burokrat g., paperajer g., louf-torchenn g., duer paper g., pluennet g.

Tintenkuli g. (-s,-s) : stilo g.

Tintenpilz g. (-es,-e) / **Tintenschopfling** g. (-s,-e) : [louza.] monog blevek g.

Tinstift g. (-s,-e) : stilo g.

Tintenstrahldrucker g. (-s,-) : moullerez strink liv b.

Tintling g. (-s,-e) : [louza.] monog g.

Tipp g. (-s,-s) : titenn b., titour b., tit g.

Tippel g. (-s,-) : 1. [norzh Bro-Alamagn] poent g., pik g. ; 2. [Bro-Aostria] bos g., bosenn b.

Tippelbruder g. (-s,-brüder) : kantreer g., baleantour g., baleer-bro g., reder-bro g., foeter-hent g., foeter-bro g., galouper g., galouper-bro g., Yann drotaj g., reder-poullou g., chilpetaer g., chiminaou g., distaoladenn b.

tippeln V.gw. (ist getippelt) : 1. mont war droad ; 2. trotal, piltrotal, piltrotat, trotellat, tripal, piltrotat, mont d'ar piltrotig, mont d'ar piltrot, mont d'an drotig louarn,

pilpazañ, mont a-bilpaz, mont a-bilpazig, mont d'ar pilpazig, bezañ birvilh en e zivesker, ober kammedoù bihan ha mibin, skeiñ mibin, skeiñ buan e dreid en douar ; *man hörte, wie ihre nackten Füße auf dem Parkett tippelten*, klevet e veze piltrot he zreid noazh war ar plañchod.

tippen V.gw. (hat getippt) : 1. stekiñ ouzh udb gant begoù e vizied ; *ich tippe an etwas (t-rt)*, stekiñ a ran ouzh udb gant begoù va bizied ; 2. lakaat klaoustre war un taol bennak ; *auf etwas (t-rt) tippen, in etwas (t-d-b) tippen*, lakaat ur skodenn en ur c'hoari, lakaat klaoustre war un taol bennak, brokañ arc'hant war un taol bennak, c'hoari udb ; 3. skriverezañ, bizskrivañ ; 4. raksantout ; *darauf tippen, dass ..., d'e soñj, soñjal (krediñ) d'an-unan e ..., bezañ tremen sur e ...*

V.k.e. (hat getippt) : 1. skriverezañ, bizskrivañ, skeiñ ; *ich tippe etwas ab, skriverezañ (bizskrivañ) a ran un eilskrid bennak* ; 2. lakaat klaoustre war un taol bennak ; *etwas tippen*, lakaat ur skodenn en ur c'hoari, lakaat klaoustre war un taol bennak, brokañ arc'hant war un taol bennak, c'hoari udb ; 3. *P. jemandem etwas tippen*, reiñ un ditenn d'u.b., reiñ un tit d'u.b.

Tipp-Ex[®] n. (-) : Tipp-Ex[®] g., blanco[®] g., gwennog g., dourenn-reizhañ b., dourenn-diverkañ b., liñvenn-reizhañ b., liñvenn-diverkañ b.

Tippfehler g. (-s,-) : vi-koukoug g., fazi bizskrivañ g.

Tippfräulein n. (-s,-) : P. bizskriverez b., skriverez b., skoerez-lizhiri b.

tipplig ag. : pismigus, pismiger, ingennus, nagenn, chikanour.

Tippse b. (-,-n) : [gwasaus] bizskriverez b., skriverez b., skoerez-lizhiri b.

Tippschein g. (-s,-e) : paperenn-c'hoari b., paperenn loto b., bilhed loto g.

tipptopp ag. digemm/Adv. : disi, direbech, hep si, hep nep si, hep ket a si ; *der Motor läuft tipptopp*, ar c'heflusker ne c'hoari mann dezhañ, kempenn e ya ar c'heflusker en-dro, lampr e ya ar c'heflusker en-dro, ar c'heflusker a zo likant, kompez e tro ar c'heflusker, plaen e labour ar c'heflusker, diroufenn e tro ar c'heflusker.

Tippzettel g. (-s,-) : paperenn-c'hoari b., paperenn loto b., bilhed loto g.

Tirade b. (-,-n) : 1. tenn g., aradennad komzoù b., foerell a gomzoù b., komzoù a-stlabez (forzh pegement) lies., kaozioù a-drojouez (ken-ha-ken, ken-ha-kenañ, mui-pegen-mui, gwazh-pegen-gwazh) lies., mor a gomzoù g., stardigennad b. ; 2. [sonerezh] treuznotennoù lies., tizhad g.

Tirana n. (-s) : Tirana b.

Tirili n. (-s) : 1. geiz g., richanadeg b., richan g., richanadoù lies. ; 2. [dre skeud.] youc'hadennoù a levenez lies.

tirilieren V.gw. (hat tiriliert) : 1. richanañ, geizañ, turlutañ ; 2. [dre skeud.] leuskel youc'hadennoù a levenez.

Tirol n. : Tirol b.

Tiroler g. (-s,-) : Tirolad g.

Tirolerhut g. (-s,-hüte) : *der Tirolerhut*, tog an Diroliz g., an tog tirolian g.

Tirolerin b. (-,-nen) : Tiroladez b.

tirolerisch ag. : ... Tirol, tirolian, tirolat.

Tisch g. (-es,-e) : 1. taol b., taoliad b. ; *Tischchen*, taolig b., garidon g. ; *Schreibtisch*, taol-skrivañ b., burev g. ; *Werk Tisch*, eskemmer g., eskemmez g., taol-galvez b., taol-vunuzer b. ; *Esstisch*, taol-zebrñ b., taol-bred b., taol-voued b., taol b. ; *Tisch mit Bänken*, taol harzell b., taol ledet gant skinier hir b. ; *an einem Tisch sitzen*, bezañ azezet ouzh un daol (ouzh taol) ; [douar.] *Gletschertisch*, taol skornredenn b. ; *der runde Tisch*, an Daol Grenn ; *am runden Tisch sind alle gleichberechtigt*, un daol ront ha pep hini en deus e gont ; [relij.] *zum Tisch des Herrn gehen*, tostaat ouzh an Daol Sakr (ouzh an Daol Santel, ouzh an Daol Fask, ouzh taol ar Sakramant) ; *Gottes Tisch*, an Daol Sakr b., an Daol Santel b., an Daol Fask b., taol ar Sakramant b. ; 2. [dre astenn.] *am Tisch sitzen, bei Tisch sitzen*, bezañ ouzh taol ; *an einem anderen Tisch saßen auch vier Leute*, ouzh un tamm taol all e oa ivez pevar den all ; *zwischen Wand und Tisch sitzen*, bezañ azezet ouzh gwask an daol ; *jemanden zu Tisch rufen*, krial u.b. ouzh taol, gelver u.b. da zont da zebrñ, hopal d'u.b. dont da zebrñ, gelver u.b. d'e bred, gelver u.b. d'e voued ; *sich zu Tisch setzen*, azezañ (mont) ouzh taol, mont e stern an daol, choukañ ouzh taol, sterniañ ouzh taol, taoliañ ; *zu Tisch gehen*, mont da glask e bred (e verenn, e goan), mont da glask penn d'e bred, mont da zebrñ, mont da glask e damm ; *vom Tisch aufstehen, sich vom Tisch erheben*, sevel diouzh taol, sevel eus taol, mont diouzh taol, didaoliañ, distaoliañ ; *unter dem Tisch*, e stern an daol ; *zwischen Tisch und Bank*, e pleg an daol hag ar bank ; *den Tisch decken*, staliañ (dresañ, gwiskañ, lakaat, servijañ, sterniañ) an daol, lakaat ar stalioù war an daol, lakaat an doubier ; *den Tisch abdecken (abräumen)*, distaliañ (disterniañ, disternañ, sevel, diwiskañ, divec'hiañ, dieubiñ, distrollañ, distlabezañ, diac'hubiñ, distalagenniñ, distaliata, dijabliñ, diservijout, diservijañ) an daol, distaliañ ar stalioù, distaliañ diouzh an daol, distaoliañ, diservijout, distaliañ ; *den Mittagstisch abräumen*, distaliañ diouzh merenn ; 3. [dre skeud.] pred g. ; *bei Tisch (zu Tisch)*, e-kerzh ar pred ; *vor Tisch*, a-raok ar pred ; *nach Tisch*, goude ar pred ; 4. [troioù-lavar] *bei jemandem freien Tisch (einen Freitisch) haben*, bezañ degemeret hep paeañ netra ouzh taol u.b. ken lies gwech ha ma plij d'an-unan dont, kaout taol digor e ti u.b., kavout taol digor e ti u.b., bezañ pedet evel kouviad ouzh taol u.b. ken lies gwech ha ma plij d'an-unan dont ; *die Karten auf den Tisch legen*, dispakañ e jeu ; *mit der Faust auf den Tisch schlagen*, skeiñ un taol dorn sonn war an daol ; *jemanden unter den Tisch trinken*, lakaat u.b. da gargañ betek ar barr, plantañ boeson en u.b. betek ma ruilh dindan an daol, reiñ forzh banneoù d'u.b. betek ma ruilh dindan an daol ; *einen guten Tisch führen*, bezañ druz an daol en e di, bezañ farz da lein en e di, bezañ larjez war an daol en e di ; *von Tisch und Bett getrennt*, dispartiet a gorf hag a vadoù (ken evit ar c'horf ken evit ar madoù, ken a gorf ken a vadoù) (Gregor) ; *etwas unter den Tisch fallen lassen*, a) na zerc'hel kont ouzh udb, na deuler kont ouzh udb, na reiñ pouez d'udb, na reiñ fed d'udb, na ober fed d'udb, na deurel evezh (pled) ouzh udb, na deurel pled gant udb (war udb, d'udb), lezel a-gostez ; b) nullañ, freuzañ ; es *fiel unter den Tisch*, an afer-se n'he doa ket dalc'het evezh an dud, kouezhañ a reas an afer e puñs

an ankounac'h, ankounac'haet e oa bet an dra-se, sigotet e oa bet an afer ; *reinen Tisch machen*, peurskubañ udb, skarat ar c'hudennoù, kemer an ejen dre e gernel ha reiñ lamm-chouk-e-benn dezhañ, reiñ lamm d'ur gudenn, lakaat diwezh d'udb, ober ur skub (ur skarz, un taol skub), kas udb diwar hent hag eus ar gouloù, peurgas (difoeltrañ, freuzañ, goullonderiñ, findaoniñ) udb, kas udb da get (da netra, war netra, da vann, da neuz), heskiñ udb, dic'hastañ udb, degas an traoù war o zu (en o reizh, war o dres) hep chom da chipotal, na vezañ seizhdaleetoc'h gant ur gudenn bennak ; *am grünen Tisch sitzen*, bezañ ouzh an daol-c'hoari, bezañ ouzh an tapis glas. ; *etwas vom grünen Tisch aus entscheiden*, divizout eus a-bell hep anavezout an dachenn, kemer divizoù burevveliek.

Tischablage b. (-,-n) : [skol] kombod g.

Tischauflatz g. (-es,-aufsätze) : kreiztaol g., gorre-kreiz g., lestr-meur g., lestr-taol g., lestr-kreiz g.

Tischbein n. (-s,-e) : troad taol g.

Tischbesen g. (-s,-) : skubellig-taol b., skubellig-vruzun b., divruzuner g.

Tischchen n. (-s,-) : taolig b., garidon g.

Tischdecke b. (-,-n) : doubier b., toubier b., toal g., touzier b.

tischen V.gw. (hat getischt) : [Bro-Suis] staliañ (dresañ, gwiskañ, lakaat, serviñ, sterniñ) an daol.

Tischfußball g. (-s) : mell-droad taol b., babyfoot g.

Tischgast g. (-es,-gäste) : kouviad g., kengouviad g., kenbreder g., banvezer g., kenostiz g.

Tischgebet n. (-s,-e) : benedise g., bennozh-an-daol g., grasoù lies. ; *das Tischgebet sprechen*, lavaret ar grasoù, bennigañ an daol, binnigañ an daol.

Tischgedeck n. (-s) : traoù evit an daol lies., loaioù lies., gwiskad-taol g., stalioù lies.

Tischgenosse g. (-n,-n) : kenbreder g., kengouviad g., kenostiz g.

Tischgesellschaft b. (-,-en) : taoliad b. ; *eine große Tischgesellschaft*, un daoliad vat a dud b.

Tischgestell n. (-s,-e) : stern an daol g., liver g.

Tischglocke b. (-,-n) : kloc'h-galv g.

Tischkante b. (-,-n) : rizenn an daol b.

Tischkasten g. (-s,-kästen) : [rannyezh.] tiretenn b., forser g., lañser g.

Tischklopfen n. (-s) : abadenn amguzhouriezh (abadenn gevroudiezh) ouzh an daol-dro b.

Tischläufer g. (-s,-) : toalig b., bandenn liñsel-daol b.

Tischler g. (-s,-) : munuzer g., amunuzer g., kalvez g., ebenour g., junter g.

Tischlerarbeit b. (-) : kilvizezh g., munuzerezh g., ebenouriezh b.

Tischlerei b. (-,-en) : 1. [micher] munuzerezh g., kilvizezh g. ; 2. [stal] munuzerezh b., kilvizezh b.

Tischlerhandwerk n. (-s) : kilvizezh g., munuzerezh g.

Tischlerin b. (-,-nen) : munuzerez b., amunuzerez b., ebenourez b., junterez b.

Tischlerkunst b. (-) : ebenouriezh b.

Tischlerlehrling g. (-s,-e) : danvez munuzer g. ; *er ist Tischlerlehrling*, emañ o teskiñ evit mont da vunuzer, emañ o teskiñ bezañ munuzer, danvez munuzer eo ; *Tischlerlehrling werden*, mont da zeskiñ bezañ munuzer, mont da zanvez munuzer.

Tischlerleim g. (-s) : peg munuzat g., speg munuzat g.

tischlern V.k.e. ha V.gw. (hat getischlert) : 1. munuzat, kilviziañ, kalvezat ; 2. kalfichat.

Tischlerwerkstatt b. (-,-werkstätten) : munuzerezh b., kilvizezh b.

Tischmanieren lies. : *gute Tischmanieren haben*, en em zerc'hel mat ouzh taol, gouzout en em zerc'hel ouzh taol.

Tischplatte b. (-,-n) : gorre an daol g., taol b. ; *sie hatte die Stirn auf die Tischplatte gelegt*, harpet e oa ganti he fenn ouzh an daol.

Tischrechner g. (-s,-) : jederez vurev b.

Tischrede b. (-,-n) : prezegenn ouzh taol b. ; *Luthers Tischreden*, prezegennoù Luther ouzh taol lies.

Tischrücken n. (-) : abadenn amguzhouriezh (abadenn gevroudiezh) ouzh an daol-dro b.

Tischrunde b. (-,-n) : kelc'hiad tud ouzh taol g., taolad b.

Tischsegen g. (-s,-) : benedise g., bennozh-an-daol g., grasoù lies.

Tischstelle b. (-,-n) : stern an daol g.

Tischtennis g. (-) : ping pong® g., tennis-taol g.

Tischtennisplatte b. (-,-n) : taol bing pong® b., taol tennis-taol b.

Tischtennisschläger g. (-s,-) : paliked ping pong® b., paliked tennis-taol b.

Tischtennispieler g. (-s,-) : c'hoarier ping pong® g., c'hoarier tennis-taol g.

Tischtennispielerin b. (-,-nen) : c'hoarierez ping pong® b., c'hoarierez tennis-taol b.

Tischtuch n. (-s,-tücher) : 1. doubier b., toubier b., toal g., touzier b. ; *das Tischtuch auflegen*, lakaat an doubier war an daol ; 2. [dre skeud.] *das Tischtuch zwischen sich und jemandem zerschneiden*, dianzav (dianavezout, nac'h, nac'hañ) u.b., terriñ ar votez etre an-unan hag unan all, fontañ an traoù etre an-unan hag unan all.

Tischwäsche b. (-) : lienaj-taol g., lien taol g.

Tischwein g. (-s,-e) : [kegin.] gwin taol g.

Titan¹ n. (-s) : [kimiezh] titan g.

Titan¹ g. (-en,-en) / **Titane** g. (-n,-n) : [mojenn.] Titan g. [*liester Titaned*].

titanenhaft ag. : titanel, ramzek, ramzel.

Titanic[®] b. (-) : *die Titanic*, ar mordreizher Titanic g., an Titanic g.

titanisch ag. : titanel, ramzek, ramzel.

Titel g. (-s,-) : 1. titl g., lesanv g. ; *einen Titel führen*, bezañ un titl bennak gant an-unan, bezañ en un titl bennak, dougen un titl bennak, bezañ titlet ; *Dokortitel*, titl a zoktor g., lesanv a zoktor g. ; *Fürstentitel*, titl a briñs g., lesanv a briñs g. ; *unter dem Titel eines Verwandten*, evel kar, o vezañ kar ; 2. titl g. ; *der Titel des Werkes lautet ...*, titl al levr eo ..., anv al levr eo ... ; [sport] *einen Titel erringen*, gounit un titl, dont un titl gant an-unan ; 3. testi g., akta g., diell b., lizher g., merk g., gread g., lizher-testi g., skrid-testi g., teul g., titl g. ; *Rechtstitel*, gwir kretaet dre skrid g., gwir testi g. mat dre skrid g. ; *Besitztitel*, teul perc'henniezh g., titl perc'henniezh g.

Titelbild n. (-s,-er) : talbenn g.

Titelbildchen n. (-s,-) : skeudennig b.

Titelblatt n. (-s,-blätter) : 1. pajenn-ditl b., talbenn g. ; 2. [stlenn.] barrenn ditl b.

Titelheld g. (-en,-en) : penndenn g., haroz g.

Titelheldin b. (-, -nen) : pennden g., penndenez b., harozez b.

Titelkopf g. (-s, -köpfe) : talbenn g.

Titelleiste b. (-, -n) : [stlenn.] barrenn ditl b.

titeln V.k.e. (hat getitelt) : titlañ.

Titelrolle b. (-, -n) : pennroll g., roll pennañ g.

Titelträger g. (-s, -) : [sport] dalc'her an titl g., douger an titl g.

Titelträgerin b. (-, -nen) : [sport] dalc'herez an titl b., dougerez an titl b.

Titelverteidiger g. (-s, -) : [sport] dalc'her an titl g., mirer an titl g.

Titelverteidigerin b. (-, -nen) : [sport] dalc'herez an titl b., mirerez an titl b.

titrieren V.gw. (hat titriert) : [kimiezh] titrañ.

Titte b. (-, -n) : P. *die Titten*, [ar bronnoù] ar c'haolennou lies., ar bouboù lies., ar boukennoù lies., ar bourselloù lies., ar cheltrennoù lies., ar flojennoù lies., ar forfailhoù lies., ar c'haouled lies., al lommennoù lies., an nunu g., ar stripoù lies., an takennoù lies., an tezhioù lies.

Titular g. (-s, -e) : dalc'her un titl a enor g., douger un titl a enor g., entitled g.

Titularprofessor g. (-s, -en) : 1. [Bro-Aostria] kelenner a enor g. ; 2. [Bro-Suis] kelenner hep post-labour resis g., kelenner nanntitl g. ; 3. [Bro-Alamagn] kelenner entitl g., entitled g.

Titulatur b. (-, -en) : entitladur g., roidigezh un titl a enor b.

titulieren V.k.e. (hat tituliert) : titlañ, envel, ober [eus u.b. udb].

tja estl. : ac'hanta ! hama ! ha 'ta ! ma ! ac'h !

Tjost b. (-, -en) / **Tjost** g. (-es, -e) / **Tjosten** n. (-s) / **Tjostieren** n. (-s) : [istor] tourterezh (Gregor) g., goafata a-bann g.

T-Leitwerk n. (-s, -e) : [nij.] stabilaerioù e stumm un T lies., sturioù e stumm un T lies.

Toast g. (-es, -e) : 1. [bara] bara kras g., bara krazet g., krazenn b., biskotenn b., tostenn b., bara tostenn g. ; 2. yec'hedoù lies., yec'hed g. ; *einen Toast auf jemanden ausbringen*, evañ da yec'hed u.b., dougen yec'hedoù d'u.b., yec'hediñ d'u.b., ober yec'hed d'u.b., ober yec'hedoù d'u.b., sevel ur yec'hed d'u.b., sevel yec'hedoù d'u.b.

Toastbrot n. (-s, -e) : [bara] bara kras g., bara krazet g., krazenn b., biskotenn b., tostenn b., bara tostenn g.

toasten V.k.e. (hat getoastet) : *Brot toasten*, krazañ (grilhañ, tostennañ) bara.

V.gw. (hat getoastet) : *auf jemanden toasten*, evañ da yec'hed u.b., dougen yec'hedoù d'u.b., yec'hediñ d'u.b., ober yec'hed d'u.b., sevel yec'hedoù d'u.b.

Toaster g. (-s, -) : krazerez-vara b., krazerez-tredan b.

Tobak g. (-s, -e) : 1. butun g., tabok g. ; 2. [troioù-lavar] P. *das ist starker Tobak*, se 'zo mont re bell ganti, se 'zo lakaat war ar barr, se 'zo mont amplik dezhi, se 'zo mont amplik ganti, se a ya er-maez eus ar park (dreist ar yev, dreist d'ar roudenn), kement-se a ya dreist d'an arroudenn, kavout a ran bras an dra-se, kavout a ran kalz an dra-se, kavout a ran togn an dra-se ; *Anno Tobak*, forzh pell 'zo - pelloù bras 'zo - mil bell 'zo - gwerso - meur a warlene 'zo - meur a varc'had nav bloaz 'zo - gwechall a oa gwechall, an neb n'en doa ket daoulagad a

oa dall - gwechall e oa, gwechall ne oa ket, gwechall e oa bepred.

Tobel n. (-s, -) : kampoùl koadek g., kampoùlenn wezek b., kanienn goadek b., stankenn wezek b., saonenn goadek b.

toben V.gw. (hat getobt / ist getobt) : 1. (hat) : garmiñ c'hwerv, loeniñ ruz, fuloriñ, follañ, krugañ, brouezañ, brizhañ, ober frank a reuz, distalmañ, en em zistalmañ, loariañ, imoriñ, taeriñ ruz, fumañ, diodiñ, bezañ broc'h en an-unan, broc'hañ, kounnariñ ruz, bezañ diskiantet gant ar gounnar, bezañ tro en e voned, egariñ, feulziñ, freneziañ, renakañ, gwac'hat, mont dreist penn, sevel ar grug en an-unan, sevel ar grug d'an-unan, mont àr e biñsedoù, lammad dreist penn, glazañ, en em c'hlazañ, mont e-barzh blev kriz, mont war e varc'h / divudurunañ / divarc'hañ (Gregor) ; *er tobte wie ein Berserker*, maget en doa cholori ar mil diaoul, ober a reas karnaj an droukspered, graet en doa un trouz an diaoul, graet en doa ur vosenn, c'hoariet (graet) en doa an diaoul hag e bevar, loenet en deus bet forzh pegement, loenet en deus bet ken-ha-ken, loenet en deus bet ken-ha-kenañ, loenet en deus bet kenañ-kenañ, loenet en deus bet mui-pegem-mui, loenet en deus bet gwazh-pegem-gwazh, diskiantet e oa gant ar gounnar, hennezh a grie evel un egaret, frank a reuz en doa graet ; *toben und wüten*, dispac'hañ.

2. (hat) : bezañ dinasket, bezañ direizhet, turmudañ, karnajal, kas cholori, gwac'hat, dirollañ, bezañ un talabao hag ur cholori bras gant an-unan, diaoulat, ober cholori ha jabadao, bezañ foar (ur sabad, cholori, un todilhon, ur you hag un hemolc'h spontus, ur jabadao, ur charre, karnaj) gant an-unan, ober brud (trouz, reuz, freuz, freuz ha reuz, ur vosenn, jabadao, tousmac'h, patati), c'hoari (ober) an diaoul hag e bevar, ober karnaj, tarabazhiñ, toumpial, tournial, kas karbac'h, kabalat, kas trouz, kas safar, c'hoari e loen, c'hoari e roll, ober trouz (cholori, talabao), bezañ trouzus, safariñ, magañ e cholori, daoubenniñ, cholorial, trouzal, ober ur stal, kanañ gousperoù ar raned, ober ur riboul, meskañ evel diaouled, merat, trevelliñ, skandalat, taraniñ, plantañ reuz, plantañ freuz, plantañ freuz ha reuz.

3. (ist) : redek-direded gant trouz bras.

4. [dre heñvel.] (hat) : en em zisvantañ, parstrakal, trouzkrozal, tourmantiñ, c'hoari ar vazh, c'hoari e reuz, bezañ o c'hoari, ober e reuz, c'hwistañ, bezañ diroll, bezañ dichadennet, follañ, ober karnaj, kornal ; *der Sturm tobt*, diroll eo ar gorventenn (ar barr-amzer), dichadennet-krak eo ar gorventenn, emañ ar barr gwallamzer o c'hoari e reuz, emañ ar barr gwallamzer o c'hoari e loen, emañ ar barr gwallamzer o c'hoari ar vazh, emañ ar wallamzer en he gwashañ, emañ ar barr-amzer en e washañ, tourmantiñ a ra, amzer foll a ra, follañ a ra ar gorventenn, avel ha glav a ra ken a fust, an avel hag ar glav a fust ken-ha-ken, an avel hag ar glav a fust mui-pegem-mui, an avel hag ar glav a fust gwazh-pegem-gwazh, emañ ar gorventenn oc'h ober karnaj er-maez, emañ ar gorventenn oc'h ober ur c'harnaj spontus er-maez ; *der Sturm tobte und die Schiffe blieben im Hafen*, ar bigi a chomas er porzh, re a vor a oa ; *der Schneesturm tobt heftiger denn je*, an erc'h a daol gwazh eget kent, an erc'h a daol ken gwazh ha biskoazh, an

erc'h a daol forzh pegement, an erc'h a daol n'eus forzh pegement, an erc'h a daol ken-ha-ken, an erc'h a daol ken-ha-kenañ, an erc'h a daol kenañ-kenañ, an erc'h a daol mui-pegem-mui, an erc'h a daol gwazh-pegem-gwazh, an erc'h a daol par ma c'hall, an erc'h a daol pellañ ma c'hall ; *die Schlacht tobt*, diroll eo an emgann, en e washañ emañ an emgann ; *der Krieg tobt*, emañ ar brezel o c'hoari, emañ ar brezel o c'hoari e reuz, emañ ar brezel o c'hoari e loen, emañ ar brezel o c'hoari ar vazh, emañ ar brezel en e washañ, emañ ar brezel o c'hwistañ ken a ra.

Toben n. (-s) : 1. follentez b., alter g., alfo g., sodadenn b., folladenn b., barlennad taeroni b., barrad imor taer g., barr kounnar g., diboellamant g., araj g., ernez b., frenezi b., regarzherez g., taerder g., taerjenn b. ; 2. jilivari g., cholori b., talabao g., jabadao g., tourmi b., freuz g., keusteurenn b., tousmac'h g., diframm g., chalami g., bourbl b., todilhon g., hemolc'h g., reuz g., karnaj g. ; 3. tregern g., kroz g., krozadennoù lies., gront g., gronterezh g. ; *das Toben der Elemente*, barroù du ha kriz ar wallamzer lies., karnaj ar wallamzer g.

tobend ag. : 1. fuloret-naet, fuloret-ran, fuloret-ruz, fuloret-mik, gouez-pakret, ur barrad fulor o krozal en e greiz, krog an tan en e benn, fulorus, brizh-du, ur fulor ennañ, en imor santel, e gwalarn, e fulor ruz, en ur fulor, ur sac'had droug ennañ, ur c'horfad droug ennañ, droug en e gorf, ur c'horfad taeroni gantañ, en araj, gouez, alfoet, diroll, dirollet, dichadennet, divarc'het, diaoulet, diboellet, herrus, e gerc'h o tommañ dezhañ, e gerc'h o krazañ dezhañ ; 2. tousmac'hus, tournius, turmudus, cholorius, safarus ; 3. [amzer] dall, diroll, dirollet, dichadennet ; *tobende See*, mor diroll (dirollet, dichadennet, fuloret, kounnaret, direizhet, gwall wagennek, divergont, gros, a dri zarzh, lourt, pounner, garv) g.

Tobias g. : Tobias g.

Tobiasfisch g. (-s,-e) : [loen.] talareg bras g., talareg gris g.

Tobsucht b. (-) : follentez b., alter g., alfo g., sodadenn b., barlennad taeroni b., folladenn b., barrad follezh g., loariadenn b., barrad imor taer g., barr kounnar g., araj g., ernez b., frenezi b., regarzherez g.

tobsüchtig ag. : 1. darfellek, buanek, kruk, brouezek, brouezus, imorus, feuls, kleiz, diribin, taer, taerus, nervus, prim, bouilhus, pront, droukrañsus, fourradus, tik, trumm, barradek, loariet, loariet, tev e glopenn, brizh, direzon, froudennek, douget d'arfleuiñ ; 2. diskiantet gant ar gounnar, fuloret-naet, fuloret-ran, fuloret-ruz, fuloret-mik, ur barrad fulor o krozal en e greiz, krog an tan en e benn, brizh-du, ur fulor ennañ, en imor santel, e gwalarn, e fulor ruz, en ur fulor, ur sac'had droug ennañ, ur c'horfad droug ennañ, ur c'horfad taeroni gantañ, en araj, frenezus, diaoulet, e gerc'h o tommañ dezhañ, e gerc'h o krazañ dezhañ.

Tobsuchtsanfall g. (-s,-anfälle) : barrad imor taer g., barr kounnar g., sodadenn b., barlennad taeroni b., folladenn b., diboelladenn b., loariadenn b., barrad follezh g. ; *einen Tobsuchtsanfall bekommen*, mont e gouez (e fulor, e kounnar, e droug, e feuls), mont e berv gant ar gounnar, sevel war beg e dreid, mont diwar e dreid, mont e volc'h diwar e lin, dont ur barr imor en an-unan, koll e bothouarn bihan, fachañ ruz, mont kounnar vras en an-

unan, mont droug en an-unan, hejañ e gi, taerñ gant ar fulor, mont er-maez eus e groc'henn, sevel broc'h en an-unan, broc'hañ, mont tro en e voned, lakaat e voned ruz, ober ur roñse bras, ober ur marc'h bras, lammat war ar marc'h glas, mont e revr war e chouk gant an-unan, pignat en e wezenn uhelañ, sevel en e avalenn, ober ur folladenn, dispakañ e gounnar, peurzallañ, peursaoudiñ, loeniñ, diodiñ, glazañ, en em c'hlazañ, fuloriñ, follañ, krugañ, brouezañ, brizhañ, distalmañ, en em zistalmañ, ober karnaj an droukspered, loariañ, imoriñ, taerñ, fumañ, kounnariñ, egariñ, freneziañ, mont dreist penn, sevel ar grug en an-unan, sevel ar grug d'an-unan, mont àr e biñsedoù, lammat dreist penn, mont e-barzh blev kriz, mont war e varc'h / divudurunañ / divarc'hañ (Gregor).

Tocharisch n. : [yezh.] tokarieg g.

Tochter b. (-,Töchter) : 1. merc'h b., paotrez b., [a-wechoù] plac'h b. ; *das ist eine meiner Töchter*, ur verc'h din eo ; *sie war Pauls Tochter*, merc'h da Baol e oa, honnezh a oa merc'h da Baol ; *die echte Tochter ihres Vaters*, merc'h he zad b. ; *unsere Tochter ist ausgegangen*, n'emañ ket ar verc'h er gêr ; *Ihre Tochter ist das hübscheste Mädchen, das ich je zu sehen bekommen habe*, n'em eus gwelet biskoazh kaeroc'h plac'h yaouank eget ho merc'h evit plijout da'm daoulagad ; *mein Töchterchen (Töchterlein)*, va merc'hig vihan b., va faotrez ; *Ihr Fräulein Tochter*, an dimezell ho merc'h b., ho merc'h plac'h yaouank b. ; *Tochter aus Elysium*, merc'hig deuet eus ar gwened b. ; *ohne Tochter*, diverc'h ; *andere Mütter haben auch schöne Töchter*, pa serr un nor e tigor div ; *die Mutter muss man für sich gewinnen, um die Tochter zu bekommen*, dreist moue ar gazez kozh e vez kabestret an ebeulez - ret eo reiñ lann d'ar gazez kozh a-raok flourañ an ebeulez - ret eo ober stad d'ar gazez a-raok kaout an ebeulez ; 2. [dre astenn.] dimezell b. ; *Schule für höhere Töchter, höhere Töchterschule*, skol-lojañ evit dimezelled b. ; 3. [Bro-Suis] *Haustochter*, skoazellerez-ti b., matezh b., plac'h b., plac'h-ti b. ; 4. [dre skeud.] *des Seilers Tochter heiraten*, bezañ o vont da vezañ krouget, pignat gant diri ar chafod, mont d'ar groug, mont da gaout e gravatenn ganab.

Tochterbetrieb g. (-s,-e) : adstal b., eistal b., iskevredad g., isstal b., trev b., izembregerezh g., adti g.

Töchterchen n. (-s,-) : merc'hig vihan b., hini vihan b.

Tochterfirma b. (-,firmen) : adstal b., eistal b., iskevredad g., isstal b., trev b., izembregerezh g., adti g.

Tochtergeschwulst b. (-,geschwülste) : [mezeg.] metastaz g., dassez b.

Tochtergesellschaft b. (-,-en) : adstal b., eistal b., iskevredad g., isstal b., trev b., izembregerezh g., adti g.

Tochterland n. (-s,-länder) : [istor] trevadenn b., trevadennad b.

Tochterrepublik b. (-,-en) : [istor] republik-c'hoar b.

Tochtersprache b. (-,-n) : yezh deveret b., yezh nes b.

Tochterstadt b. (-,-städte) : [istor] trevadenn b., trevadennad b.

Tod g. (-s,-e) : marv g., marvidigezh b., finvez diwezhañ b., finvezioù diwezhañ lies., paouezvan g., tremenvan g., Ankoù g., stank an anal g., beaj diwezhañ b., diwezh g., kañvoù lies. ; *der unbarmherzige Tod*, ar marv yen g., ar marv diremed g., ar marv kriz ha dinatur g., ar marv

didruezus g., ar marv kruel g., ar marv leal kalet g. ; *eines natürlichen Todes sterben*, mervel dre natur (Gregor), mervel dre gozhni, kaout ur marv ordinal, mervel a glañv wele, mervel gant ar marv brav en e wele ; *eines gewaltsamen Todes sterben*, mervel dre lazh, mervel dre dorfed, mervel dre wallzarvoud, mervel dre reuz, gouzañv ur marv kriz, gouzañv ur marv estlamm, mont e drouzivezh ; *klägliches Tod*, *elender Tod*, gwallvarv g., marv kriz g., marv estlamm g., droukvarv g., marv leal kalet g., drouziwezh g., droukfinvezh b. ; *plötzlicher Tod*, marv prim g., marv trumm g. ; *einen schnellen Tod sterben*, mervel evel un tenn, mervel trumm ; *nach dem Tod ihres Sohns*, goude marv he mab ; *nach meinem Tod möchte ich neben ihr begraben werden*, pa varvin e fell din bezañ douaret en he metoù ; *seit dem Tod seiner Frau*, abaoe marv e wreg ; *sich vor dem Tod fürchten*, euzhiñ ouzh ar marv, tec'hel a-raok ar marv, braouac'hiñ ouzh ar marv, kaout doujañs ouzh ar marv, kaout aon rak ar marv ; *er fürchtet sich nicht vor dem Tod*, dizoan eo diouzh ar marv, hep doujañs e sell ouzh ar marv ; *den Tod nicht achten*, c'hoarzhin war ar marv, bezañ dispont rak ar marv, bezañ disaouzan rak ar marv, bezañ dizaon rak ar marv, bezañ dispouron rak ar marv, disprizañ ar marv ; *den Tod erleiden*, mervel war ar chafod ; *der Tod hat ihn ereilt*, distroadet eo bet gant ar marv (Gregor), sammet eo bet gant an Ankoù ; *der Tod ereilte ihn beim Abendessen*, mervel a reas trumm e-kreiz debrñ e goan ; *die Zeit geht im Kreis*, *der Tod macht den Abschlag*, an amzer a dro, an Ankoù a sko - avañs a ra an dud en oad pa ne varvont ket ; *jeder Tag bringt uns dem Tod näher*, tremen (dont) a ra an amzer hag ar vuhez a ziverr, an deizioù a dremen a zo o c'hen alies a gammed a reomp etrezek hor bez, ar marv a zedosta bemdez, kammed-ha-kammed ez a pep den d'ar vered ; *du bist ein Kind des Todes*, mervel a ri ivez rak ar marv yen na espern na bras na bihan, na kozh na yaouank, na nobl na bilen, na den a iliz na den lik, hogen a zeu, didruezus ma'z eo, da zistroadañ an holl diwar an douar (Gregor) - emañ ar marv ouzh da c'hedal - tonket out da vervel - tonket eo dit mervel - bevañ ha mervel en deus an den d'ober war an douar - pep den a rank mervel - rankout a ranki he c'hribat ivez - mervel a zo ret deomp ; *der Tod macht alle gleich*, ar marv a gomez an dud ; *auf den Tod liegen*, bezañ edan mervel, mont tu pe du, kaout an enkoù / bezañ dare da vervel (Gregor), bezañ davev da vervel, bezañ enk-tre war an-unan, bezañ etre bev ha marv, bezañ ar marv gant an-unan, bezañ war e varv, stourm ouzh e Ankoù, bezañ ar marv tost d'e seulioù, bezañ rentet tost-ha-tost d'ar marv, bezañ e par ar marv, bezañ e pred ar marv, bezañ war e dremenvarn ; *auf den Tod krank sein*, bezañ klañv d'ar marv (da vervel), bezañ klañv diremed (klañv-bras, klañv-fall) ; *sich auf den Tod vorbereiten*, kempenn mont diouzh ar bed ; *vom Tod hinweggerafft*, skoet gant an Ankoù, deuet an Ankoù da skeiñ warnañ, bet sammet gant an Ankoù, bet lipet gant an Ankoù, aet gant an Ankoù, bet skubet gant an Ankoù, aet gant Hor breur ar Marv, deuet an Ankoù da gerc'hat anezhañ, bet distroadet gant ar marv, bet tumpet ganti, bet c'hwenet gant an Ankoù ; *der Tod hat alle Bewohner des Hauses hinweggerafft*, ar marv en deus graet riñs ti ; *er wurde vom Tod hinweggerafft*, ar marv a skoas

warnañ, lipet e voe gant ar marv ; *sieben Monate nach dem Tod ihres Bruders starb sie auch*, seizh miz e varvas d'he zro war-lerc'h he breur ; *der Tod erlöste sie von ihrem langen Leiden*, un disamm e voe he marv eviti, keit amzer m'he doa diwasket poanioù kriz - un disamm e voe he marv eviti, keit m'he doa diwasket poanioù kriz ; *sein Tod kam ganz plötzlich*, sammet e voe gant ur marv trumm ; *das Reich des Todes*, an ifernioù lies., ar bed all g., ar bed-hont g., tir ar re varv g., Tartaros g., Tartar g., rouantelezh Hades b., Avalon b. ; *in diesem Winter hat der Tod viele alte Menschen aus unserer Gemeinde hinweggerafft*, amañ eo bet digozhet ar barrez er goañv-mañ, er goañv-mañ ez eus bet c'hwenet (skoet, tumpet, lipet) meur a gozhiad eus ar barrez, deuet eo ar marv er goañv-mañ d'ober e dro war meur a gozhiad eus ar barrez, ar goañv-mañ en deus graet ur riñs war kozhidi ar barrez, ar goañv-mañ en deus graet e rumm war kozhidi ar barrez ; *auf Tod und Leben laufen*, bezañ e vuhez e penn e dreid ; *zwei Dinge können nicht aufgehalten werden : das Meer und der Tod*, daou dra a zo ha na c'haller herzel outo : ar mor hag ar marv ; *ich bin knapp dem Tod entgangen*, *ich bin mit knapper Not dem Tod entgangen*, bez e oan bet war an termen diwezhañ ; *er ringt mit dem Tod*, emañ o stourm ouzh ar marv, emañ o stourm ouzh e ankoù, emañ o c'houren ouzh ar marv, ne zaleo ket da vervel ; *mit dem Tod ringen (kämpfen)*, gouren ouzh ar marv, stourm ouzh ar marv, stourm ouzh e ankoù, bezañ war e varv, bezañ edan mervel, bezañ e par ar marv, bezañ pell ganti, bezañ en e zivezhañ kleñved, bezañ dindan dalc'h ar marv, bezañ o kinnig mervel, bezañ e poent ar marv, bezañ oc'h ober e dalaroù, bezañ war e dalaroù, bezañ gant e dalaroù, bezañ war e veskelloù, bezañ gant e veskelloù, tennañ e viskilli, bezañ o vont da baseal, bezañ en e basion, mont en e basionoù, bezañ o vont da bakañ, bezañ paket, bezañ war an diwezhañ, bezañ war e dermen, bezañ en e gleñved diwezhañ, bezañ en e bore diwezhañ, bezañ war e dremenvarn, bezañ e pred ar marv, bezañ en e amzer diwezhañ, bezañ war e amzer diwezhañ, bezañ o serriñ e levr, roeñvat war gornôg, roeñviñ d'ar maez, bezañ o vont d'ar c'hloar, bezañ oc'h ober e hakoù, bezañ oc'h ober e hakoù diwezhañ, bezañ aet betek ar mouch, bezañ gant ar marv, bezañ en e sach (en e zigarez) diwezhañ, bezañ ar marv gant an-unan, kaout an enkoù / bezañ en e enkoù / bezañ dare da vervel (Gregor), bezañ davev da vervel, bezañ e dalc'h ar marv ; *jemandem mit dem Tod drohen*, gourdrouz ar marv d'u.b., prometiñ ar marv d'u.b. ; *zum Tode verurteilen*, barn d'ar marv, kastizañ d'ar marv, kondaoniñ d'ar marv ; *sich mit dem eigenen Tod abfinden*, gouzañv ar marv ; *zum Tod auf dem Scheiterhaufen verurteilen*, kondaoniñ da vervel dre an tan ; *zum Tod durch Ertrinken verurteilen*, kondaoniñ da vervel dre an dour ; *jemanden gnadenlos zum Tode verurteilen*, kondaoniñ u.b. d'ar marv hep eskemm, barn u.b. d'ar marv hep eskemm, kastizañ u.b. d'ar marv hep eskemm, kondaoniñ u.b. d'ar marv hep engalv ; *zu Tode (auf den Tod) verwundet*, goullet d'ar marv (Gregor), gloazet d'ar marv (da vervel), bleset d'ar marv ; *bitte für uns Sünder jetzt und in der Stunde unseres Todes*, pedit evidomp-ni, pec'herien, bremañ, ha da eur hor marv ; [kozh] *der schwarze Tod*, ar vosenn b. ; *der weiße Tod*,

ar marv dre wallzarvoud er menezioù, ar marv gwenn g., ar marv a c'hoarvez dre riv g. ; *zu Tode !* d'ar marv ! ; *jemanden zu Tode quälen*, a) jahinañ (boureviañ) u.b. d'ar marv ; b) [dre skeud.] lakaat u.b. da vervel gant ar glac'har ; *mit tiefster Trauer haben wir vom Tod unseres Freundes erfahren*, klevet hon eus gant keuz bras eo aet hor mignon d'an Anaon ; *die Nachricht von seinem Tod hat uns zutiefst erschüttert*, gant kalonad hon eus klevet e oa marv ; *er ist am Tod dieser zwei Jugendlichen schuld*, kiriek eo da varv an daou zen yaouank-se ; *ein Pferd zu Tode reiten (zu Tode hetzen)*, difindaoniñ ur marc'h, mont a-holl-nerzh e varc'h ; *sich zu Tode hungern*, lakaat e vuhez en arvar dre forzh yunañ (dre hir yunañ) ; *sich zu Tode arbeiten*, labourat a lazhañ (a lazhañ), kiañ (terriñ e gorf) ouzh al labour, kiañ, kiañ outi, kiañ e gorf, loeniñ, loeniñ e gorf, en em lazhañ o labourat, lazhañ e gorf, terriñ ha breviñ e gorf gant al labour, drastañ e gorf gant al labour, en em zrastañ, en em greviñ o labourat, en em zrailhañ, drailhañ e gorf gant al labour, daoudortañ war an tach, c'hwezhañ e-barzh, bezañ a-stenn gant e labour, bezañ ki ouzh e gorf, strivañ a-dro-vat, reiñ bec'h dezhi, ober bec'h bras, lakaat bec'h war al labour, na vouzhañ ouzh al labour ; *er hatte sich zu Tode gearbeitet*, marvet e oa ouzh ar stern ; *sich zu Tode lachen*, tagañ o c'hoarzhin, tagañ gant ar fent, c'hoarzhin da greviñ e vouzelloù, mogañ kement e c'hoarzh ; *sich zu Tode langweilen*, bezañ enoeet-marv, debriñ hiraehz, mervel gant an enoe, ruzañ e enoe, bezañ debret (en em zebriñ) gant an enoe, chom d'en em zebriñ ; *ich habe mich zu Tode gelangweilt*, gwashat m'em boa kavet hir an amzer ! - gwashat ma oa bet hir an amzer din ! - o ! pegeit em boa kavet an amzer ! ; *sich zu Tode schämen*, teuziñ gant ar vezh, flaeriañ gant ar vezh, bezañ ur c'horfad (ur revriad) mezh gant an-unan, bezañ ur saead vezh gant an-unan, bezañ prest da fontañ gant ar vezh, kaout ul lostennad vezh, tapout ur c'haouad mezh, bezañ goloet a vezh, bezañ mezh d'an-unan da fontañ, bezañ rostet gant ar vezh, bezañ devet gant ar vezh, bezañ karget a vezh, bezañ ken mezhek ha tra, bezañ mezh an diaoul gant an-unan, kaout mezh hardizh ; *sich zu Tode ärgern*, bezañ kasoni an ifern en e galon, magañ (goriñ, derc'hel) ur gasoni verv en e galon, bezañ fuloret-naet, bezañ fuloret-ran, bezañ fuloret-ruz, bezañ fuloret-mik, bezañ ur barrad fulor o krozal en e greiz, bezañ krog an tan en e benn, bezañ brizh-du, bezañ ur fulor en an-unan, birviñ gant ar gounnar, bezañ taeret-ruz, bezañ e gerc'h o tommañ d'an-unan, bezañ e gerc'h o krazañ d'an-unan ; *zu Tode betrübt*, nec'het-marv, trist-marv, trist evel ar marv, trist evel pa ve e kañv, sart evel gouel an Anaon, brevet a reuzeudigezh, malet e galon gant ar gloaz, o valañ enkrez ha kañv, brevet gant ar glac'har ; *bis zum Tode (bis in den Tod)*, betek ar marv, betek mervel, ken e varvor ; [dre skeud.] *er kann sie auf den Tod nicht ausstehen*, ne bad ket e skiant (e spered) o klevet anv anezhi, droug d'he lazhañ en devez outi, goriñ (magañ, derc'hel) a ra kaz ar marv outi ; *er ist mir bis in den Tod verhasst (bis in den Tod zuwider)*, kasoni an ifern (kaz hag euzh, kaz ar marv) am eus outañ, kaz ar marv a vagan outañ, droug d'e lazhañ am eus outañ ; *Kampf auf Leben und Tod*, stourm hep damant d'ar vuhez g., stourm d'ar marv g. ; *auf Leben*

und Tod kämpfen, bezañ ganti lazhañ-da-lazhañ, stourm hep damant d'ar vuhez, stourm d'ar marv ; *zwischen Leben und Tod schweben*, mont tu pe du, kaout an enkoù / bezañ dare da vervel (Gregor), bezañ darev da vervel, bezañ enk-tre war an-unan, bezañ e-tailh da goll e vuhez, bezañ etre bev ha marv, bezañ etre e vev hag e varv, bezañ etre beuziñ ha neuñviñ, bezañ e balañs ar vuhez, bezañ e balañs da vervel ; *es geht um Leben und Tod*, neuñ pe veuziñ a vo ret ober, unan a zaou - keal a varv a zo gant an afer - etre bev ha marv, aze emañ an dalc'h - aze ez eus peadra da dapout e varv ; *sie halten auf Tod und Leben zusammen*, chom a reont leal an eil d'egile ez vev pe ez varv (ken bev ken marv, ent bev pe ent marv, da viken), fri ha revr e vint betek ar marv, ez vev pe ez varv e talc'hint an eil d'egile ; *du bist des Todes, wenn ...*, un den marv 'vi, ma ... ; *ich will des Todes sein, wenn ...*, ra vin dall ma ..., d'an diaoul da'm lonkañ ma ..., an diaoul da'm dougo (da'm sammo gantañ) ma ..., ... pe me vezo dall, ... pe manac'h e vin, me garfe bezañ strinket en ifern mar ..., an Ankoù war va gouzoug mar ..., ar marv da'm sonno mar ..., ar marv da'm astenno mar ... ; *Tod und Teufel !* ac'h-amen ! fidamdoue ! mil krampouezhenn ! ; *er sieht aus wie der leibhaftige (lebendige) Tod*, ken distruj hag un den marv eo, evel un ankoù eo, treut eo evel ar marv, treut-marv eo, kastiz eo evel un den prest da vervel, hennezh a zo hudur da welet, spontañ ar chas a rafe ken treut ez eo, aet eo e gof en e gein, treut eo evel ur gioc'h, treut-gioc'h eo, kras eo evel ur geuneudenn, hennezh n'eo ket tev ar gwenn en e revr, treut-gagn eo, treut evel ur c'hagn eo, treut ha kastiz eo, nend eus nemet ur sac'had eskern anezhañ, disec'het eo evel ar foenn, disec'het eo evel ur spes, n'eus nemet ar c'hroc'hen war e eskern, n'eus mui nemet kroc'hen war e eskern, hennezh a zo sec'h evel un askorn, hennezh a zo treut-eskern (treut-askorn, treut-gagn, treut-ki, treutoc'h eget ur sklisen, kastiz evel an Ankoù, treut-kign, treut evel ur c'hant tachoù, treut evel an Ankoù, treut evel un ankoù, treut evel un askell-groc'hen, treut evel ur vazh kloued, treut evel troad ar forc'h hir, treut evel pav ur forc'h, moan evel troad ar forc'h hir, moan evel pav ur forc'h, treut evel ur vazh gwisket), n'eus nemet relegoù anezhañ hag ar c'hroc'hen d'o goleiñ, hennezh n'eus nemet ar relegoù anezhañ hag ar c'hroc'hen d'o goleiñ, evel ur relegoù eo, n'eus anezhañ nemet ar pevar askorn, evel un askorn (un ankoù) krignet eo, aet eo treut evel ur geuneudenn (ur gioc'h, ur skoul), treut-keuneudenn eo, ar paourkaezh den a zo aet sec'h evel ur geuneudenn, moan eo evel an drezenn, hennezh n'eus mann outañ, dismantr eo evel ur spes, hennezh a zo ur skrilh, hennezh a zo un dreudasenn, hennezh a zo ur Jakez-Kroc'hen, un eonenn a zo anezhañ, un tammig parich stignet war ur sac'had eskern a ya d'ober anezhañ (Gregor) ; *der bürgerliche Tod*, forc'herezh diouzh ar gwirioù keodedour g., lamidigezh an holl wirioù keodedour b. ; *gegen den Tod ist kein Kraut gewachsen*, ouzh ar marv n'eus ket a remed - mervel 'zo ret hag ouzh ar red n'eus ket a remed, nemet kouezhañ e-kreiz redek - tonket eo da bep hini mervel - lakaet eo da bep hini mervel - louzoù 'zo ouzh pep droug, nemet ar marv a ve - diremed eo ar marv - an holl a zle mervel - rankout mervel a zo ul lezenn na

c'haller ket terriñ ode warni evit mont hebiou - mervel a zo ret deomp ; *der Katzen Spiel ist der Mäuse Tod*, pa vez ker al lêr e c'hoarzh ar boutaouer, ar mañsoner a gar an hini a zo ilia-red ouzh e di.

todbläss ag. : ken glas hag ar marv, glaslivet evel tud aet da anaon, kollet-kloz e liv gantañ, marvlivet, livet fall evel ur spes, gwall-livet, liv ar marv warnañ, liv ar marv war e zremm, liv ar marv en e gerc'henn, kelc'h ar marv en e gerc'henn, merket gant bizied an Ankoù, hudur da welet, e zremm ken glas hag ar marv, disliv evel ar marv, glas evel ar marv, morlivet, arouez plankenn gantañ, ken distruj hag un den marv, evel liv ar marv war e figur, gwenn evel ul lien, gwenn evel ul lienenn, gwenn evel ul liñsel, gwenn evel ur c'hoef, glas-gwenn, distronk, distronket ; *todblässes Gesicht*, fas asaouer g./b., dremm liv ar marv warni b. ; *todbläss werden*, gwiskañ liv ar marv.

todbleich ag. : ken glas hag ar marv, glaslivet evel tud aet da anaon, kollet-kloz e liv gantañ, marvlivet, livet fall evel ur spes, gwall-livet, liv ar marv warnañ, liv ar marv war e zremm, liv ar marv en e gerc'henn, kelc'h ar marv en e gerc'henn, merket gant bizied an Ankoù, hudur da welet, e zremm ken glas hag ar marv, disliv evel ar marv, glas evel ar marv, morlivet, arouez plankenn gantañ, ken distruj hag un den marv, evel liv ar marv war e figur, gwenn evel ul lien, gwenn evel ul lienenn, gwenn evel ul liñsel, gwenn evel ur c'hoef, glas-gwenn, distronk, distronket ; *todbleiches Gesicht*, fas asaouer g./b., dremm liv ar marv warni b. ; *todbleich werden*, gwiskañ liv ar marv.

todbringend ag. : hag a zegas ar marv, marvus, lazhus, marvel.

todernst ag. : dic'hoarzh, sirius-kenañ, difrom-krenn.

Todesahnung b. (-, -en) : sinad g., sin g.

Todesangst b. (-, -ängste) : 1. *Todesängste*, souflam g. ; 2. [dre skeud.] *Todesängste ausstehen*, bezañ ur revriad aon en an-unan, bezañ o foerañ, kac'hat ar marv, sec'hañ gant ar spont, bezañ kaoc'h tomm en e vragoù, bezañ ur c'horfad mat a aon en an-unan, bezañ treant gant an-unan / bezañ gant ar gloazoù (Gregor), bezañ c'hwen en e loeroù, klevet c'hwen en e loeroù, santout c'hwen en e loeroù, sevel c'hwen en e loeroù, bezañ savet flaer en e loeroù, bezañ flaer en e vragoù, mont (bezañ) bihan e galon, bezañ skoet gant an derzhienn-skeud, na vezañ c'hwezet d'an-unan, na vezañ gwall fier, bezañ moan e revr, krizañ e chouk, bezañ moan e foñs, bezañ moan an traoù gant an-unan, drouksantout ar marv o tont.

Todesanzeige b. (-, -n) : mortuaj g., keloù a gañv g.

Todesart b. (-, -en) : doare mervel g.

Todesbote g. (-n, -n) : asaouer g.

Todesfall g. (-s, -fälle) : marv g. ; *im Todesfall*, e ken kaz ma teufe d'unan bennak mervel, e ken kaz ma teufe ar marv d'unan bennak ; *Anzahl der Todesfälle*, niver ar marvioù g. ; *die Geburten und die Todesfälle*, ar bevioù hag ar marvioù.

Todesgedanke g. (-ns, -n) : soñj du hag a bleustr gant ar marv g.

Todesgefahr b. (-) : argoll g., taraz da goll e vuhez g., dañjer da vervel g., riskl da goll e vuhez g., keal a varv g. ; *in Todesgefahr*, war var e vuhez.

Todesgespenst n. (-es, -er) : *das Todesgespenst*, an Ankoù g., paotr e falc'h g., ar falc'her-noz g., ar falc'her dall g., hor Breur ar Marv g., an dognez vrizh b. ; *das Todesgespenst mit seiner Sense hatte sich mir zugewandt*, erruet e oa an Ankoù gant e falc'h em c'heñver, edo skeud an Ankoù oc'h en em ledañ warnon, edo skeud paotr e falc'h oc'h en em ledañ warnon ; *mit seiner Sense schnitt das Todesgespenst den Lebensfaden durch*, gant e falc'h e troc'has an Ankoù neudenn ar vuhez.

Todeskampf g. (-s, -kämpfe) : kleñved mervel g., paouezvan g., tremenvan g., pasion b., ankoù g., finvezioù diwezhañ lies., finvez diwezhañ b., angoni b. ; *im Todeskampf liegen*, bezañ o stourm ouzh ar marv, bezañ o stourm ouzh e ankoù, bezañ o c'houren ouzh ar marv, bezañ edan mervel, bezañ toc'hor da vervel, bezañ darev da vervel, mont d'ar marv, bezañ en e gleñved diwezhañ, bezañ en e bore diwezhañ, bezañ war e dremenvan (e par ar marv, e par e varv, e pred ar marv, en e zigarez diwezhañ), bezañ pell ganti, bezañ dindan dalc'h ar marv, bezañ o kinnig mervel, bezañ en e ziwezhañ kleñved, bezañ war e wele diwezhañ, ober e gañvoù, bezañ e poent ar marv, bezañ o serriñ e levr, bezañ ar marv tost d'e seulioù, bezañ rentet tost-ha-tost d'ar marv, bezañ o roeñvat war gomôg, roeñviñ d'ar maez, bezañ o vont d'ar c'hloar, bezañ war e dermen, bezañ oc'h ober e hakoù, bezañ oc'h ober e hakoù diwezhañ, bezañ o pourchas mervel, bezañ war-nes mervel, bezañ nes da vervel, bezañ gant e dalaroù, bezañ war e dalaroù, ober e dalaroù, bezañ war e veskelloù, bezañ gant e veskelloù, tennañ e viskilli, bezañ o vont da baseal, bezañ en e basion, mont en e basionoù, bezañ o vont da bakañ, bezañ paket, bezañ war an diwezhañ, bezañ aet betek ar mouch, bezañ o nezañ e sae (e neudenn ziwezhañ, e gevre), kaout tro en e chabl, ober e gozh lien, bezañ en e amzer diwezhañ, bezañ war e amzer diwezhañ, bezañ ar marv gant an-unan, bezañ war e varv, P. mont diouti ; *er liegt im Todeskampf*, emañ o stourm ouzh ar marv, emañ o stourm ouzh e ankoù, emañ o c'houren ouzh ar marv, ne zaleo ket da vervel.

Todeskandidat g. (-en, -en) : den kondaonet d'ar marv g., krougadenn b.

Todeskandidatin b. (-, -nen) : plac'h kondaonet d'ar marv b., krougadenn b.

Todeskarre b. (-, -n) : karr an Ankoù g., karrig an Ankoù g., karrigell an Ankoù b.

Todeslager n. (-s, -) : kamp ar marv g., kamp an Ankoù g.

Todeslegende b. (-, -n) : mojenn an Ankoù b.

Todesmut g. (-s) : fae ouzh ar marv g.

todesmutig ag. : dispart rak ar marv, disaouzan rak ar marv, dizaon rak ar marv, dispouren rak ar marv.

Todesnachricht b. (-, -en) : keloù a gañv g., kannad marv g. ; *jemandem eine Todesnachricht zukommen lassen*, kas kannad marv d'u.b., kas kemenn d'u.b. ez eo marv u.b., kas ar c'heloù eus marv u.b. d'u.b. all.

Todesnähe b. (-) : par ar marv g., poent ar marv g.

Todesopfer n. (-s, -) : den lazhet g., lazhiad g.

Todesqual b. (-, -en) : poanioù an ifern lies. ; *Todesqualen ausstehen*, diwaskañ poanioù an ifern, reuziñ poanioù kriz, bezañ poazh gant ar boan, gouzañv kant ha mil boan, gouzañv mil boan, bezañ malet gant ar

c'hloaz, bezañ poanioù kriz o hegal ouzh an-unan, bezañ gwasket da vat.

Todesröcheln n. (-s) : hakoù diwezhañ lies., hik ar marv g., ronkell b., ronkonell b.

Todesschlaf g. (-s) : 1. kousk diwezhañ g. ; 2. [dre skeud.] morvitellerezh g., letargiezh b.

Todesschuss g. (-es,-schüsse) : tenn lazhus g., tenn hag a zegas ar marv g.

Todesschütze g. (-n,-n) : muntre g., lazher g.

Todesschützin b. (-,-nen) : muntrez b., lazherez b.

Todesschwadron b. (-,-en) : skouadron ar marv g.

Todeswagen g. (-s,-) : karr an Ankoù g., karrig an Ankoù g., karrigell an Ankoù b.

Todessprung g. (-s,-sprünge) : 1. lamm-faraon g., lamm ar vatezh g., lamm hardizh g. ; 2. lamm marvel g.

Todesstoß g. (-es,-stöße) : taol ar marv g. ; *jemandem den Todesstoß versetzen, jemandem den Todesstoß geben*, reiñ taol ar marv d'u.b., peurgas u.b. ; *diese Nachricht gab ihr den Todesstoß*, ar c'heloù-se a voe eviti evel ma vije roet dezhi taol ar marv.

Todesstrafe b. (-,-n) : kastiz-lazh g., poan a varv b. ; *bei Todesstrafe*, dindan boan a varv / dindan boan da vezañ lakaet d'ar marv / dindan boan da goll e vuhez (Gregor), dindan boan da vezañ krouget ; *Abschaffung der Todesstrafe*, freuzerezh ar c'hastiz-lazh g., diskaridigezh ar c'hastiz-lazh b., torridigezh ar c'hastiz-lazh b.

Todesstreich g. (-s,-e) : taol ar marv g.

Todesstunde b. (-) : par g., par ar marv g., poent ar marv g., finvez diwezhañ b., finvezioù diwezhañ lies. ; *in der Todesstunde*, e par ar marv, e poent ar marv, e pred ar marv, war e varv, pa zeuio pred ar marv, da eur hor marv.

Todestag g. (-s,-e) : deiz-ha-bloaz marv u.b. g.

Todestrieb g. (-s,-e) : luzad a varv g., poulzad a varv g., bondoug a varv g.

Todesurkunde b. (-,-n) : akta a varv g., akta marvidigezh g., mortuaj g.

Todesursache b. (-,-n) : abeg ar marv g., abeg ar varvidigezh g. ; *die Todesursache feststellen*, savelañ abeg ar marv.

Todesurteil n. (-s,-e) : barnedigezh d'ar marv b.

Todesverachtung b. (-) : fae ouzh ar marv g. ; *mit Todesverachtung*, a) [ster rik] dispont rak ar marv ; b) [dre skeud.] a-enep d'e galon / gant doñjer (heug, euzh, erez, regred) (Gregor), en ur c'hinañ, en desped dezhañ, daoust dezhañ, en enep dezhañ, a-enep e youl, enep e youl, a-enep e c'hoant, evel ur c'hi o vont d'ar groug.

Todeswunde b. (-,-n) : gloaz dibardon g., gloazadenn dibardon b., gouli dibardon g., gloaz marvel g., gloaz marvus g., gloaz lazhus g.

Todeszelle b. (-,-n) : kell ar re gondaonet d'ar marv b.

Todfeind g. (-s,-e) : enebour marvel (touet, anat) g., arc'henebour g.

todfeind ag. : enebour marvel (touet, anat) ; *jemandem totfeind sein*, bezañ enebour marvel (touet, anat) u.b. (Gregor).

Todfeindschaft b. (-) : kasoni an ifern b., kas ar marv g., kasoni verv b.

todgeweiht ag. : tonket dezhañ mervel, lakaet dezhañ mervel.

todkrank ag. : klañv d'ar marv, klañv da vervel, toc'hor da vervel, stag ur c'hleñved marvel outañ.

todlangweilig ag. : enoeüs-spontus, enoeüs kenañ-kenañ, enoeüs-meurbet.

tödlich ag. : 1. marvus, lazhus, marvel ; *ein tödliches Gift*, ur binim marvus g., ur c'hontamm marvus g., ur binim marvel g. ; *tödlich verwundet*, goullet d'ar marv (Gregor), gloazet d'ar marv (da vervel) ; *tödliche Krankheit*, kleñved marvel g. ; 2. spontus ; *tödliches Schweigen*, sioulder spontus g., sioulder evel hini ar marv g., sioulder bec'hius g., sioulder mac'hus g. ; *sich tödlich langweilen*, bezañ enoeet-marv, mervel gant enoe (Gregor), ruzañ e enoe, en em zebriñ (bezañ debret) gant an enoe ; *am Abend langweilt er sich tödlich*, hir e kav eurvezhioù goulo an abardaez ; *ich habe mich tödlich gelangweilt*, gwashat m'em boa kavet hir an amzer ! - gwashat ma oa bet hir an amzer din ! - o ! pegeit em boa kavet an amzer ! ; 3. [barzh.] *unsere tödliche Seite*, hon tu gwan g., hon tu gwak g., hon tu aes da c'hloazañ g., hon tu tizhus g., hor gwiridig g.

Tödlichkeit b. (-) : marvusted b.

todmatt ag. / **todmüde** ag. : *todmüde sein*, bezañ dallet gant ar c'hoant-kousket, bezañ lazhet gant ar c'hoant-kousket (ar morgousk), bezañ eok gant ar c'housked, bezañ eoget gant ar skuizhder, bezañ riñset, bezañ marv diwar e sav, gouzañv skuizhder, bezañ kabac'h gant ar skuizhder, bezañ gourdet gant ar skuizhder, bezañ skuizh-brein (-divi, -marv), bezañ asik, bezañ mac'homet, bezañ faezh, bezañ tanailhet, bezañ flastret gant ar skuizhder, bezañ brevet gant ar skuizhder, bezañ brev, bezañ divi, bezañ motet gant ar yost hag ar skuizh ma'z eo an-unan, bezañ faezh betek skoulm e ene, bezañ broustet e gorf, bezañ distronket-holl, bezañ nezet tout e izili dindan an-unan, bezañ dallet gant ar skuizhder, bezañ lazhet gant ar skuizhder, bezañ eok gant ar skuizhder, bezañ skuizh-lazhet, bezañ torret gant ar skuizhder, bezañ skuizh-lovr, bezañ skuizh-brevet, bezañ skuizh evel ar bleiz, bezañ rentet, bezañ krevet, bezañ gell.

todscheck ag. : mistr, faro, cheuc'h, kran, strak, turgn, moust, nifl, lipet, stipet, a-stroñs, tonius, kempenn, gwisket mistr ha mibin, gwisket brav, feul ; *todscheck sein*, bezañ en e gaerañ (stipet ha lipet, war e begement, en e vrav, en e vravañ, en e c'hloria mundi, en aotrou, e-grei, en e granañ, paket cheuc'h, gwisket-klok, en e gaerañ evel Yann o vont da graoña), bezañ gwisket mat evel ar bourev pa'z a d'ober e Bask, bezañ en e faroñ, bezañ gwisket en e faroñ, bezañ gwisket-faro, bezañ greiet, bezañ fichet-kaer.

todsicher ag. : ken sur ha tra, sur ha serten, difazi, ha n'eo ket marteze eo, me a bari, pariañ.

Todsünde b. (-,-n) : pec'hed marvel g., pec'hed kapital g., pennbec'hed g., pec'hed muiañ g. ; *die sieben Todsünden*, ar seizh pec'hed kapital lies. ; *Wollust ist eine Todsünde*, an Hudurnez a zo ur pec'hed marvel, an Hudurniezh a zo ur pec'hed kapital.

todunglücklich ag. : gwalleürus evel ur wennili, reuzeudik evel ar mein, reuzeudik evel ur c'hi, reuzeudik evel ur pesk war an traezh, maleürus evel ar mein, brevet a reuzeudigezh, brevet gant ar glac'har, malet e galon gant ar gloaz, o valañ enkrez ha kañv, trist evel ar marv,

trist evel pa ve e kañv, sart evel gouel an Anaon, trist evel ur pesk en ur bod lann, trist evel Doue Pleuveur p'en devez bet yod ed-du d'e goan.

todwund ag. : goullet d'ar marv (Gregor), gloazet d'ar marv, gloazet da vervel.

töff estl. : *töff ! töff ! tuf ! tuf ! tuf !*

Töff g./n. (-s,-) : [Bro-Suis] marc'h-tan g., moto g./b., motorodeg b.

Toga b. (-,Togen) : toga b.

Togo n. : Togo b. ; *die Republik Togo*, republik Togo b., ar Republik Togoat b.

togolesisch ag. : togoat ; *die Togolesische Republik*, ar Republik Togoat b.

Tohuwabohu n. (-s,-s) : jilivari g., cholori b., talabao g., jabadao g., tourni b., freuz g., keusteuenn b., tousmac'h g., diframm g., chalami g., bourbl b., todilhon g., ur you hag un hemolc'h spontus, reuz g., freuz ha reuz.

Toilette b. (-,-n) : 1. dilhad cheuc'h g./lies., braveri b. ; 2. ficherezh g., emficherezh g., stiperezh g., piñferezh g. ; *Toilette machen*, en em fichañ, en em stipañ, en em biñañ, en em geuriñ, en em gintiñ ; 3. golc'hiri b., priveziou lies., kamb-aes b., korn distro g., lec'h distro g., komodite b., kominiti b., privez g., P. kersoulaj b., kac'herezh b., kac'heri b. ; *auf die Toilette gehen*, *die Toilette aufsuchen*, mont d'ar priveziou, mont d'al lec'h distro, mont d'ar gamb-aes, mont war ar gador doull, mont er gador doull, mont d'ar gador, mont war vaez (da gac'hat, da zifankañ, da droazhañ, a-gostez, d'ober, da buchañ, da blegañ, en distro, d'ober e aezamant), mont d'al lec'h ma ya ar person hep e gure ; *die Toilette abziehen*, sachañ war ar c'has-dour ; 4. taolig fichañ blev b., taol-emfichañ b., taol emgoefañ b.

Toilettenartikel g. (-s,-) : traezenn emwalc'hiñ b., traezenn sal-dour b.

Toilettenfrau b. (-,-en) : plac'h ar priveziou b.

Toilettenmann g. (-s,-männer) : paotr ar priveziou g.

Toilettenpapier n. (-s) : paper-priveziou g., P. paper-revr g.

Toilettenseife b. (-,-n) : soavonetez b.

Toilettenspiegel g. (-s,-) : hirvelezour g.

toi, toi, toi estl. : 1. gant ma vo ar voul ganeomp ! ; 2. gant ma vo ar voul ganit ! chañs vat ! berzh deoc'h ! ra zeuio pep tra da vat ganeoc'h ! avantur vat deoc'h !

Tokaier g. (-s,-) / **Tokajer** g. (-s,-) : gwin Tokay g.

Tokio n. : Tokio b., Tokyo b.

Tokioter¹ g. (-s,-) : annezad Tokio g.

Tokioter² ag. : ... Tokio, eus Tokio.

Tokopherol n. (-s) : [bev.] tokoferol g.

Töle b. (-,-n) : [rannyezh.] kozh ki g., roked g., albin g., chinegr g., grifon g.

tolerant ag. : doujus, habask, gouzañvus, damasantus, frank evit ar re all, damantus ouzh frankiz ar re all.

Toleranz b. (-,-en) : 1. habaskted b., habaskter g., kendoujañs b. ; *zu Verständnis, Toleranz und Freundschaft zwischen rassistischen oder religiösen Gruppen beitragen*, kreskiñ ar c'hengompren, an habaskted hag ar vignoniezh etre an holl strolladoù a ouenn pe a relijion disheñvel ; 2. gouzañvusted b., gouzañvuster g., gouzañverezh g., goulezerezh g., damasant g. ; 3. [mezeg., bred.] galloud-degemer g.,

galloudegezh b., gougemerusted b., gougemer g. ; 4. [tekn., kenw.] aotrevarz g., marz fiziañ g.

Toleranzbereich g. (-s,-e) : [skiantoù] aotrevarz g., marz fiziañ g.

Toleranzgrenze b. (-,-n) : 1. [tekn.] aotrevarz g., marz fiziañ g. ; 2. [mezeg., bred.] gousomm ar galloud-degemer b., treuzpoent gougemerusted g., gwhehin gougemer g.

tolerieren V.k.e. (hat toleriert) : 1. gouzañv, damasantiñ da, aotreañ, goulezel ; 2. [mezeg., bred.] gougemer.

toll ag. : 1. kounnaret ; *dieser Hund ist toll*, ar c'hi-se a zo krog ar gounnar ennañ, kounnaret eo ar c'hi-se, gant ar gounnar (gant droug-sant-Hubert, gant droug-sant-Tujan) emañ ar c'hi-se, ur c'hi klañv eo.

2. [dre skeud.] diskiantet gant ar gounnar, kounnaret, drouk, droug ennañ, droug en e gorf, en araj ; *über etwas toll werden*, kounnariñ gant udb (o welet udb), mont tro en e voned abalamour d'udb, bezañ lakaet e kounnar gant udb ; *das ist zum Tollwerden*, amañ ez eus peadra da goll e benn (da ziskiantañ, da ziskiantaat) ; *jemanden toll machen*, lakaat u.b. da bennsodiñ (da gounnariñ, da arajiñ).

3. [dre astenn.] diskiant, droch, diboell ; *toller Streich*, stultenn b., stultenn droch b., tro droch b. ; *hier geht's toll zu* ! amañ ez eus reuz 'vat ! nag a ziskrap amañ ! amañ e strak an traoù 'vat ! draskal a ra ! chao a zo amañ ! amañ ez eus ur charre 'vat ! pebezh reuz ! pebezh fourgas ! pebezh karnaj ! gwashat todilhon amañ ! amañ ez eus buheziou ! ur you hag un hemolc'h spontus a zo ganto ! ; *eine tolle Wirtschaft*, un tamm brav a flav-flav g., Kerwazi b., Kerdrabas b., Kerflav b. ; *das ist ja eine tolle Wirtschaft*, ar re-se a zo eus Kerwazi, bravat stad ! pebezh stlabez ! gwashat stlabez a zo amañ ! pebezh dizurzh ! digempenn eo pep tra amañ ! emañ an traoù a-dreuz-fuilh amañ ! foar an toumpi a zo amañ ! ; *es wird immer toller*, spontusoc'h-spontusañ e teu an traoù da vezañ, mont a ra an traoù a zrouk da wazh ; *er macht (treibt) es mir zu toll*, mont a ra un tammig re bell ganti, aet eo er-maez eus ar park (dreist an arroudenn, dreist ar roudenn, dreist ar yev), mont a ra dreist-penn, skeiñ a ra diwar re ; *er führt ein tolles Leben*, alies e vez gouel gantañ, hennezh a ya da-heul an ebatoù, hennezh a red an ebatoù, hennezh a roul an ebat, hennezh a ren ur vuhez diroll, hennezh a bun ur fall vuhez, hennezh a red war-lerc'h an ebatoù, hennezh a blij dezhañ riotal, roulañ a ra an ebatoù, hennezh a blij dezhañ ebatiñ, hennezh a zo ebat e zoare, c'hoari a ra anezhi, ober a ra anezhi, hennezh a vez atav o kas warnezi, hennezh a gas ur vuhez diroll, hennezh a vev gant kadañs, hennezh a blij dezhañ roulañ, hennezh a blij dezhañ riboulat, hennezh a blij dezhañ riblañ, hennezh a blij dezhañ furikat, hennezh a blij dezhañ breskenn, hennezh a blij dezhañ c'hoari las, hennezh a blij dezhañ ober bos ; *ein toller Lärm*, cholori ar mil diaoul g., karnaj an droukspered g., un trouz an diaoul g., un todilhon g., ur you hag un hemolc'h spontus ; *bist du toll* ? n'emañ ket mat da benn ? n'emaout ket mat ? n'out ket mat ? kollet eo da benn ganit ? kollet eo da spered ganit ? aet eo da spered diganit ? n'out ket mat gant da benn ? ha deuet out sot ? ; *tolles Zeug zusammen schwatzen*, glabousañ a bep seurt diotajoù, kontañ flugez, kontañ flugezennoù, kontañ

lerbaj, kontañ kantikoù, tennañ kontoù born eus e gelom, bezañ kaozioù treflez gant an-unan, lavaret traoù diboell, dont traoù diboell gant an-unan leizh e c'henoù, tennañ siklezonoù, pentañ lern, komz bourlik-ha-bourlok.

4. dreist, dispar, euzhus mat, disheñvel, a-stroñs, kabidan, forzh vat, a'r gwellañ, a'r c'haerañ, eus ar penn, diouzh ar penn, eus ar gwellañ, P. gagn, ha n'eman ket c'hwezh ar preñved gantañ, ha n'emañ ket ar sifern gantañ, fiskal ; *eine tolle Idee*, un mennozh dreist g., ur mennozh forzh vat g. ; *ein tolles Buch*, ul levr dreist g., ul levr hag a zo euzhus mat g., ul levr disheñvel g., ul levr fiskal g., ul levr forzh vat g. ; *das Buch ist einfach toll*, emañ al levr en e barfeted ; *ein tolles Auto*, ur c'harr-tan a-stroñs g., ur pabor a garr-tan g., un tarin a garr-tan g., ur c'harr-tan ha n'emañ ket ar sifern gantañ, ur c'harr-tan ha n'eman ket c'hwezh ar preñved gantañ g. ; *als Lehrer ist er einfach toll*, gwashat kelenner eo, ur gwall gelenner eo, ur mailh da gelenn eo, gwellat kelenner ! hennezh a zo ur c'helenner eus ar penn, hennezh a zo ur c'helenner diouzh ar penn ; *was das Tollste ist, ...*, ha souezhusañ tra, ..., burzhudusañ tra ma kavan eo e ... ; *das Tollste dabei ist, dass nichts Schlimmes passiert ist*, ha souezhusañ tra, n'eus c'hoarvezet droug ebet - burzhudusañ tra ma kavan eo n'eus c'hoarvezet droug ebet ; *und was das Tollste dabei ist : wir brauchen heute nicht hinzugehen*, gwellañ pezh 'zo ne vo ket ret deomp mont di hiziv ; *das wäre toll*, dreist e vefe, dispar e vefe, ne vefe ket ar sifern gant an dra-se, se 'vat a vefe ur marvailh ; *toll ! dreist ! dispar ! biskoazh gwell ! biskoazh bravoc'h tra !* n'emañ ket ar sifern gant an dra-se ! neuz en deus an dra-se ! ur marvailh eo ! diouzh ar c'hentañ ! gwellat ! setu ur meuz kaer !

Tollbeere b. (-, -n) : [louza.] benede g., pabu-naer str., louzaouenn foll b.

Tolle b. (-, -n) : kuch g., kuchad g., kuchenn vlev b., kuchennad vlev b., torkad blev g., bechenn b., toupenn vlev b., toupennad vlev b., bouchad blev g., klipenn vlev b., bouch g., hupig blev g., chup g., chupenn b.

tollen V.gw. : **1.** (hat getollt) : dirollañ un tamm, ober un tamm dirollañ, ober e baotr fistoulrik, c'hoari e baotr, noualantiñ, c'hoari e loa, c'hoari al loa, farsellat, drujelat, drujal, andellat, fentigellat, likaouiñ, c'hoariellañ, c'hoariellat, peuzfolliñ, fringellat, ebatal, ober joa, bragal, meskañ, turlutañ, c'hoari ar foll, ober ar jirfoll, ober e jirfoll, ober e zen gars, friantañ, faraouellañ, fourgasiñ, sodiñ ; **2.** (ist getollt) : daoubenniñ, difretañ, firbouchal, diskrapañ, difelpañ, dispac'hañ, kabalat, turmudañ, turlutañ, difrinkal, fringal, fistoulat, redek-diredek, froudañ, fraoñval, birvilhañ, meskañ ha berviñ, meskañ evel diaouled, ober ur riboul, merat, trevelliñ.

Tollgerste b. (-) : [louza.] dreog g., bilhon g., pizel g.

Tollhaus n. (-es, -häuser) : [kozh.] ti ar re sot g., folldi g., P. Kerwazi b.

Tollhäusler g. (-s, -) : [dre fent] foll g., brizhsod g.

Tollheit b. (-, -en) : **1.** brizherezh g., diboellegezh b., diskiantegezh b., belbi g., follentez b., diskiantiz b., diskianted b. ; **2.** sotoni b., taol-diboell g., dibennaj g., diskianterezh g., brizherezh g., diotaj g., diboelladenn g., follentez b.

Tollkirsche b. (-, -n) : [louza.] benede g., pabu-naer str., louzaouenn foll b.

Tollkopf g. (-s, -köpfe) : penn brizh g., penn tomm g., paotr e benn tomm g., penn bervet g., paotr diouzhtu g., penn buanek g., penn kleiz g., paotr prim da fuloriñ g., spered intampus a zen g., penn kruk g., penn brouezek g., penn brouezus g., penn imorus g., penn feuls g., penn diribin g., penn taer g., penn taerus g., penn fourradus g., den bouilhus g., den buan da daeriñ g.

tollkühn ag. : dispond, disaouzan, diskramailh, dizaon, dispouron, reher, diouzh an druilh.

Tollkühnheit b. (-) : reherder g., reherded b., disaouzan g., hardizhegezh b., hardizhañs b., hardison b., hardizhded b., hardizhder g.

Tollpatsch g. (-es, -e) : balbouez g., balouard g., den hualet g., amparfal g., lopez g., lochore g., kozh palastr g., kropet g., pagan g., Yann seitek g., aneval g., palod g., den diardoù (digompliment, dibalamour, difoutre) g., buredennek g., beg glep g., den lor g., penn lor g., genoù glep g., geolieg g., genoù bras g., beg don g., beg bras g., genoù frank g., genaoueg g., podig g., pothouarn g., glaourennek g., pampez g., genoù klapez g., glapez g., genoù da bakañ kelien g., genoù patatez g., genoù gwelien g., bourjin g., bleup g., jaodre g., loukez g., patatezenn b., panezenn b., Yann Banezenn g., gogez g., bazh-dotu b., penn luch g., magn g., darsod g., diskiant g., pennsod g., drailh-botoù g., draillher g., draster g. ; *du bist mir ein Tollpatsch !* n'out nemet un den sonnet ! n'ac'h eus tu d'ober mann ebet ! n'out kap da vann ebet ! te 'zo ur batatezenn en ur c'hleuz ! kropet fall ac'hanout !

tollpatschig ag. : lourt, bouc'h, pout, dispered, teuc'h, teuc'hek, tezeok, dotu, dizampart, difeson, disneuz, rust, amparfal, lopes, meudek, loaiek, gourt, loerek, distu, kleiz, mañchek, glaouch, landrammus, boustoc'h, botezek, pavek, javedek, kleuk, lavregek, pagan, patellek, pestuek, kropet, gwad mors ennañ ; *stell dich nicht so tollpatschig an !* paouez da c'hoari da baotr hualet !

Tollwut b. (-) : [mezeg.] droug-ar-chas g., droug-ar-c'hi g., kounnar b., droug-sant-Hubert g., droug-sant-Tujan g., droug-sant-Weltaz g., araj g., frenezi b. ; *rasende Tollwut*, kounnar red b. ; *stille Tollwut*, kounnar vut b. ; *Lähmungen im Endstadium der Tollwut*, kounnar astenn b.

Tollwutanfall g. (-s, -anfälle) : barr-kounnar g. ; *der Hund kriegte einen Tollwutanfall*, mont a ra ar c'hi e rit.

tollwutfrei ag. : digounnar.

Tollwutfreiheit b. (-) : digounnar g.

tollwütig ag. : **1.** kounnaret, klañv gant ar gounnar, krog ar gounnar ennañ ; *tollwütiger Hund*, ki klañv g., ki kontammet g., ki klañv gant ar gounnar, ki krog ar gounnar ennañ g. ; **2.** [dre skeud.] fuloret-naet, fuloret-ran, fuloret-ruz, fuloret-mik, ur barrad fulor o krozal en e greiz, krog an tan en e benn, brizh-du, ur fulor ennañ, en imor santel, e gwalarn, e fulor ruz, en ur fulor, ur sac'had droug ennañ, ur c'horfad droug ennañ, ur c'horfad taeroni gantañ, en araj, frenezus, diaoulet, e gerc'h o tommañ dezhañ, e gerc'h o krazañ dezhañ.

Tollwut-Impfung b. (-, -en) : [mezeg.] brec'h a-enep ar gounnar b. ; *Louis Pasteur entwickelte 1885 die erste Tollwut-Impfung*, e 1885 e kavas Louis Pasteur ar vrec'h a-enep ar gounnar.

Tollwutserum n. (-s) : [mezeg.] vaksin enepkounnar g.

Tölpel g. (-s,-) : 1. amparfal g., lopez g., den lor g., penn lor g., balouard g., lochore g., pagan g., peizant g., kozh palastr g., den hualet g., kropet g., Yann seitek g., palod g., aneval g., den diardoù (digompliment, dibalamour, difoutre) g., buredenne g., geolieg g., beg glep g., genoù glep g., genoù bras g., beg don g., beg bras g., genoù frank g., genaoueg g., podig g., pothouam g., glaourenne g., pampez g., genoù klapez g., glapez g., genoù da bakañ kelien g., genoù patatez g., genoù gwelien g., bourjin g., bleup g., jaodre g., bazh-dotu b., loukez g., patatezen b., panezen b., Yann Banezen g., gogez g., penn luch g., magn g., darsod g., diskiant g., pennsod g., tarieller g., drailh-botoù g., drailhaer g., draster g. ; 2. [loen.] *Basstölpel*, morskoul g., ganak g.

Tölpelei b. (-,-en) : kalpart b., lourdiz b.

tölpelhaft ag. : *sellit ouzh tölpisch*.

Tölpelhaftigkeit b. (-) : lourdiz b., lourdoni b., bouc'hded b., bouc'hder g.

tölpeln V.gw. (hat getölpelt) : [kozh] c'hoari e amparfal, c'hoari e luchore, mousognañ, tariellañ.

tölpisch ag. : lourt, bouc'h, pout, dispered, teuc'h, teuc'hek, tezeok, dotu, dizampart, difeson, disneuz, rust, amparfal, lopes, gour, kropet, meudek, loaiek, loerek, distu, kleiz, mañchek, glaouch, landrammus, boustoc'h, botezek, pavek, javedek, kleuk, lavregek, pagan, patellek, pestuek, andraf, gouez.

Toluol n. (-s) : [kimiezh] toluen g.

Tomate b. (-,-n) : 1. [louza.] tomatez str. ; *die Tomaten schmecken nicht mehr nach Tomaten*, ne vez ket ken an tomatez en o blaz, an tomatez a zo kollet o natur ganto ; *die Tomaten schmecken wieder wie früher*, deuet eo an tomatez en o blaz en-dro, bremañ emañ an tomatez en o blaz adarre ; *die Tomaten können auch in Trauben hängen*, an tomatez a c'hall bezañ duilhet evel ar rezin, an tomatez a c'hall bezañ a-strob evel ar rezin ; *die Tomaten reifen heran*, ruziañ a ra an tomatez ; *die Tomaten zu Concassé schneiden*, brasviñsañ tomatez ; 2. P. *er hat Tomaten auf den Augen*, hennezh e vez e zaoulagad o rodellat en e c'hodell, dall eo, dall a spered eo, dall eo e saout, dall eo e gazh, ur penn luch a zo anezhañ, lakaet en deus ul lunedoù koad war e zaoulagad, gleuroù en deus, ne wel takenn, ur skiant verr a zen eo hennezh, hennezh a zo berr a spered (e spered, e skiant), berrwel eo, sempl ha berrwel eo, hennezh a zo berr ar vent a skiant roet dezhañ, hennezh a zo brizh, hennezh a zo berrwelet da vat, kaset en deus e zaoulagad da livañ, lakaet eo bet e zaoulagad dezhañ el lec'h ma'z eo bet lakaet he vi d'ar yar, emañ e zaoulagad el lec'h m'emañ ar vi gant ar yar, emañ o klask ar marc'h hag azezet eo war e gein, hennezh a zo mat da glask an Ankoù d'an hini n'en deus ket c'hoant mervel, hennezh ne gavje ket ar mor en aod.

Tomatencoulis n. (-,-) : [kegin.] chugon tomatez g.

Tomatenmark n. (-s) : [kegin.] koazhadur tomatez g.

Tomatenpflanzling g. (-s,-e) : [louza.] plant tomatez str.

Tomatenpüree g. (-s,-s) : [kegin.] chaous tomatez silet g., chugon tomatez g.

Tomatensaft g. (-s,-säfte) : chug tomatez g.

Tomatensalat g. (-s,-e) : [kegin.] saladenn domatez b.

Tomatensetzling g. (-s,-e) : [louza.] *Tomatensetzlinge*, plant tomatez da bikañ str.

Tombola b. (-,-s) : c'hoari mil-ha-kazh g., c'hoari-sac'h g., lotiri b.

Tombolo n. (-s,-s) : tombolo g.

Tomografie b. (-) : [mezeg.] tomografiezh b., haenluniñ g.

Tomogramm n. (-s,-e) : [mezeg.] skeudenn domografek b., skeudenn haenlunel b.

Tomograph g. (-en,-en) : [mezeg.] tomograf g., haenlunerez b.

Tomographie b. (-) : [mezeg.] tomografiezh b., haenluniñ g.

Ton¹ g. (-[e]s,-e) : douar-pri g., pri g., pri-prad g., pri melen g., arbrad g., douar-bev g., kourrez g., douar kourrez g., douar melen g., priañ g., prierezh g. ; *gebrannter Ton*, pri-poazh g. ; *feuerfester Ton*, pri-tan g. ; *mit Ton übertünchen*, priañ, priata ; *eine Figur aus Ton formen*, priennañ un delwennig, moullañ un delwennig pri-prad.

Ton² g. (-[e]s,Töne) 1. son g., sten b. ; *hoher Ton*, son skiltr g. ; *tiefer Ton*, son boud g. ; [dre skeud.] *keinen Ton mehr ! mik ! bezit sioul bremañ ! chomit peoc'h ! peoc'h d'am fenn ! tav d'am fenn !* ; *er brachte keinen Ton heraus*, ger ebet ne zeue er-maez eus e c'henoù, chom a reas hep dihostal, chom a reas hep dihostal ger ; *er ist gegangen, ohne einen Ton von sich zu geben*, ne oa ket chomet eno da lavaret aiou nag ha dal, ne oa ket padet eno, ne oa ket chomet eno da zigeriñ e c'henoù, ne oa ket chomet eno da c'horifiñ vioù, ne oa ket chomet da c'hortoz e gement all, aet e oa kuit hep gortoz e begement.

2. sonliv g., liv-son g., diston g., dasson g., tonelezh b., liv ur son g. ; *diese Geige hat einen wundervollen Ton*, dispar eo son ar violin-se ; *seine Stimme hat einen dumpfen Ton*, mouk eo e vouezh.

3. [yezh.] pouez-mouezh g. ; *der Ton liegt auf der ersten Silbe*, lakaet e vez ar pouez-mouezh war ar silabenn gentañ, emañ ar pouez-mouezh war ar silabenn gentañ.

4. [sonerezh] ton g., tonenn b. ; *aus dem Ton fallen, im Ton abgleiten*, kanañ faos, distonañ.

5. ton g., mouezh b. ; *in schroffem (scharfem) Ton*, war un ton strizh, gant ur vouezh strizh (reut, dizamant, flemmus, lemm, sec'h, rok, dichek, divalav, put, taer, hek), gant ur vouezh c'hros, krak, war un ton reut, gant komzoù krak-ha-krenn, war an notenn vras / war an notenn uhelañ (Gregor), groñs, en un doare rust (rok, dibalamour) ; *warum sprichst du in so einem harten (strengen) Ton zu mir ?* perak e komzez ken reut ouzhin ? ; *in spöttischem Ton*, gant goap, gant goapaerezh, gant godiserezh, war un ton goapaus ; *da Sie in diesem Ton reden ..., dre m'emaoc'h o komz e giz-se (war an ton-se) ; einen anderen Ton anschlagen*, komz war un ton all : a) *(einen milderen Ton anschlagen)* diskanañ, plegañ e santimant, ameniñ ; b) *(einen höheren Ton anschlagen, den Ton verschärfen)* skeiñ war an tach, mont rustoc'h ouzh u.b., gorren e vouezh, kas ton, komz war an notenn vras / komz war an notenn uhelañ / komz groñs (Gregor) ; *den Ton angeben*, [ster rik] lakaat war an ton, [ster rik ha dre skeud.] reiñ an ton, [dre skeud] ober e renkoù, c'hoari e vestr, tailhañ e vestr, bezañ an ton hag ar son gant an-unan, bezañ an ton hag ar pardon gant an-unan ; *er will den Ton angeben*, c'hoari

a ra e vestr, ober a ra e renkoù war bep tra, tailhañ a ra e vestr war bep tra, klask a ra ober lezennoù, klask a ra ober al lezenn d'ar re all, fellout a ra dezhañ lezenniñ, c'hoant en dije e vefe graet dioutañ, ur c'hozh arloup a zo anezhañ ; *große Töne spucken*, **a**) c'hoari e baotr, c'hoari e aotrou, c'hoari e vestr, ober e aotrou (e vraz, e c'hrohis, e vorgant, e baotr, e galite), lakaat e droad er par, ober brasoni, bragal, dougen roufl, en em rollañ, bezañ un ton en an-unan, bezañ un ober gant an-unan, en em gavout, en em gontañ, en em zougen ; **b**) bezañ an ton hag ar son gant an-unan, bezañ an ton hag ar pardon gant an-unan, mont holl ar gaoz gant an-unan ; *hier herrscht ein freier Ton*, amañ ez eo frank an traoù, amañ e vez lezet pep hini en e vadober, amañ e vez lezet pep hini da heul e santimant, amañ e ra pep hini e c'hiz ; *der gute Ton*, ar c'hiz vat b., an dereadegezh b. ; *sich im Ton vergreifen*, komz war un ton dizereat.

Tonabnehmer g. (-s,-) : [troer-pladennoù] penn lenn g.

Tonakzent g. (-s,-e) : [yez.] skiltr-mouezh g.

tonal ag. : tonel, tonek.

Tonalismus g. (-) : **1.** [livouriezh] tonalouriezh b. ; **2.** [relij.] nagwalouriezh b.

tonangebend ag. : hag a ro an ton, hag a ro skouer, hag a ziskouez an hent.

Tonarm g. (-s,-e) : *Tonarm des Plattenspielers*, loc'henn an troer-pladennoù b., brec'henn an troer-pladennoù b., brec'h an troer-pladennoù b.

Tonart b. (-,-en) : **1.** tonegezh b. ; *die C-Dur Tonart*, tonegezh an ut muiañ b. ; **2.** ton g., mouezh b. ; *da Sie in dieser Tonart reden ...*, dre m'emaoc'h o komz e giz-se (war an ton-se).

tonartig ag. : priek, priellek, priennek, priel, arbradek, e doare ar pri, a-zoare gant ar pri, a-seurt gant ar pri.

Tonaufnahme b. (-,-n) : sonenrolladenn b., sonenrolladur g.

Tonausfall g. (-s,-ausfälle) : troc'h son g., sac'hadenn son b., streñjadenn son b.

Tonband n. (-s,-bänder) : lurell warellek b., bandenn son b.

Tonbandaufnahme b. (-,-n) : sonenrolladenn b., sonenrolladur g.

Tonbandgerät n. (-s,-e) : sonenroller g., sonenskriver g., lenner lurelloù gwarellek g.

Tonbandkassette b. (-,-n) : kasedig g.

Tonbelag g. (-s,-beläge) : gwiskad douar-pri g. ; *Tonbelag eines Herdes*, korven g.

Tonbildner g. (-s,-) : priour g.

Tonbildneri b. (-) : prierezh g., poderezh-pri g., priouriezh b., priboazhadur g.

Tonbildvortrag g. (-s,-vorträge) : diaporama g.

Tonboden g. (-s,-böden) : douar-pri g., douar priek g., arbrad g., douar kourrez g., prieg b., kourrez g.

Tondauer b. (-) : [sonerezh] pad g.

Tondichter g. (-s,-) : [kozh] sonaozour g.

Tondichtung b. (-,-en) : sonaozadenn b.

Toneinlage b. (-,-n) : [sonerezh] sonerezh eilañ g., eilerezh g.

tönen¹ V.gw. (hat getönt) : **1.** seniñ, tregerniñ, dasseniñ ; *das Tönen*, an trouz g., ar sonioù lies., an dasson g. ; *dumpf tönendes Geräusch*, son boud g. ; **2.** [dre skeud.] brabañsal, bezañ pompus en e gomzoù, ober foug e gant

e ouiziegezh, lorc'hañ, fougasiñ, en em fougasiñ, en em bompadiñ, ober pompad, ober e bompad, c'hoari e baotr, komz uhel ha gant lorc'h.

tönen² (hat getönt) / **tonen** (hat getont) V.k.e. : **1.** livañ, livadennañ ; *leicht getöntes Weiß*, gwenn mouk g. ; **2.** [luc'hskeudenn.] lakaat da cheñch liv.

tönend ag. : sonus, dassonus ; *dumpf tönendes Geräusch*, son boud g.

Toner g. (-s,-) : liv g., karitell liv poultr b.

Tonerde b. (-) : **1.** douar-pri g., pri g., pri-prad g., pri-melen g., arbrad g., kourrez g., douar kourrez g., douar melen g. ; *eine Figur aus Tonerde formen*, priennañ un delwennig ; **2.** [kimiezh] alumin g.

tönern ag. : ... pri, ... pri-poazh, priek, priellek.

Tonfall g. (-s) : taol-mouezh g., pouez-mouezh g., toniadur g., ton g., stumm g., giz prezeg b., dibun g., distilh g. ; *rednerischer Tonfall*, ton prezegennus g. ; *sie spricht mit einem fremdartigen Tonfall*, he doare komz n'eo ket ac'hanan ; *er spricht mit österreichischem Tonfall*, komz a ra e stumm Bro-Aostria, komz a ra e giz Bro-Aostria b.

Tonfarbe b. (-,-n) : [sonerezh, fizik] sonliv g., liv-son g., liv ur son g.

Tonfilm g. (-s,-e) : film-komz g.

Tonfixierbad n. (-s,-bäder) : [luc'hskeudenn.] soub-stabilaat g., dourenn stabilaat b., stabilauzenn b.

Tonfolge b. (-,-n) : [sonerezh] heulienn b., frazenn b., pozenn b.

Tonfolgehorn n. (-s,-hörner) : c'hwitellerez-tro b., korn-boud g., boudur g.

Tongefäß n. (-es,-e) : pod pri g., lestr pri-poazh g., prienn b. ; *kleines Tongefäß*, toupin g.

Tongeschirr n. (-s) : priañ g., traezoù pri-poazh lies., traezoù pri lies., traezoù prierezh lies., priennoù lies., listriaj g.

Tongrube b. (-,-n) : poull-pri g., toull-pri g.

tonhaltig ag. : priek, priellek, priel, priennek, arbradek ; *tonhaltige Erde*, douar melen g., douar ruz g.

Tonhöhe b. (-,-n) : [sonerezh] ton g., live son g.

tonig ag. : priek, priellek, priel, priennek, arbradek.

Tonika b. (-,-Toniken) : [sonerezh] tonegell b.

Tonikum n. (-s,-Tonika) : [mezeg.] louzoù nerzhekaus g., louzoù kreñvaus g.

Toningenieur g. (-s,-e) : ijinour ar son g., ijinour ar sten g.

tonisch ag. : **1.** [mezeg.] nerzhekaus, kreñvaus, hael da galon an den, hag a sikour da reiñ lusk d'ar galon ; **2.** [korf.] tantel, stennek ; *tonischer Reiz*, broud tantel g., broud stennek g. ; **3.** tantek

Tonkessel g. (-s,-) : chaodouron pri g., kaoter bri b. ; *kleiner Tonkessel*, papelod g.

Tonkin n. / **Tonking** n. : Tonkin b.

Tonkopf g. (-s,-köpfe) : penn lenn g.

Tonkrug g. (-s,-krüge) : jarl g. ; *dieser Korken ist für den Tonkrug vorgesehen*, ar bont-se a ya da stouvañ ar jarl.

Tonkunst b. (-) : sonaozouriezh b., sonerezh g.

Tonkünstler g. (-s,-) : sonaozour g., musiker g., mailh war ar sonerezh g., ki war ar sonerezh g.

Tonlage b. (-,-n) : [sonerezh] stîrad g., skeuliad b.

Tonleiter b. (-,-n) : [sonerezh] skeulenn b. ; *diatonische Tonleiter*, skeulenn diatonek b. ; *chromatische Tonleiter*,

skeulenn gromatek b. ; **a)** [dre ganañ] *die Tonleiter heruntersingen*, diskenn ar skeulenn ; *die Tonleiter heraufsing*, pignat ar skeulenn ; **b)** [dre seniñ] *die Tonleiter auf dem Klavier herunterspielen*, diskenn ar skeulenn war ar piano ; *die Tonleiter auf dem Klavier heraufspielen*, pignat ar skeulenn war ar piano.

tonlos ag. : didon, dibouez-mouezh, dinerzh, divouezh, boud ; *tonlose Stimme*, mouezh vouk b., mouezh damvouget b., mouezh voud b., mouezh staenet b., mouezh goloet b.

Tonlosigkeit b. (-) : didoniezh b., amdonelezh b.

Tonmaß n. (-es,-e) : [barzh.] ment b./g.

Tonmelder g. (-s,-) : [tekn.] korn g., korn-galv g.

Tonmesser g. (-s,-) : [fizik] sonventer g., fonometr g., stenventer g., sonometr g.

Tonnage b. (-,-n) : [merdead.] fard g.

Tonne b. (-,-n) : **1.** tonenn b., tonennad b. ; *bei diesem Fischfangzug haben sie drei Tonnen Fisch gefangen*, er mor-mañ (er mareaj-mañ) o deus bet teir zonennad pesked ; **2.** tonell b., tonellad b., tonenn b., tonennad b., ton g., pip b., pipad b., barrikenn b., barrikennad b., fust g., fustad g., P. buoc'h vesk b. ; *kleine Tonne*, barilh b. / barrikenn b. (Gregor), barrikennad b., pipig b., fustig g., baraod g., baraodad g. ; **3.** [merdead.] *Registertonne*, tonell b., tonellad b. ; **4.** poubellenn b., pod-lastez g. ; **5.** [dre skeud.] denn tev evel ur varrikenn g., den tev evel ur vod g., den tev evel un tamm toaz g., korf-den g., paotr tev g., tolzeneg g., sac'h soubenn g., sac'h toaz g., sac'had toaz g., sac'h yod g., sac'had kig g., sac'h kig g., pezh kig g., pezh toaz g., paotr korfet tev g., kigenn vat a baotr g., palvad mat a baotr g., troc'had mat a baotr g., paotr a droc'had mat g., kofeg g., korfeg g., berraodenn b., boudoupenn b., tevasenn b., lovrigen b., fardelladenn b., lardonenn b., mandrogenn b., mandore b., plac'h kuilh b., plac'h korfet kuilh b., kigenn vat a blac'h b., palvad mat a blac'h b., plac'h temzet mat b., temz vat a blac'h b., kigenn vat a vaouez b., troc'had mat a vaouez b., maouez a droc'had mat b., groilhenn b., drouilhenn b., frañjolenn b., paborenn b., boutell b., fardachenn b., farlaodenn b., blonegenn b., denez b., maouez fonnus b., kofegezh b.

Tonneau g. (-,-) : [merdead.] tonell b., tonnellad b.

Tonnengehalt g. (-s) : [merdead.] fard g.

Tonnengewölbe n. (-s,-) : [tisav.] bolz-fust b.

Tonnenkilometer g. (-s,-) : [treuzdougen] tonenn dre gilometrad b.

Tonnenlager n. (-s,-) : [tekn.] klud-rollerioù g.

Tonnenmaß n. (-es,-e) : [merdead.] fard g.

Tonnenreifen g. (-s,-) : kelc'h barrikenn g., kerlenn b. [*liester* kerlennou, kerlad], kerl g., kelc'hienn b., kelc'henn b.

tonnenschwer ag. : [dre skeud.] pounner-bec'h, pounner bras ; *tonnenschwer sein*, bezañ ken pounner hag ur maen-milin, bezañ pounner-bec'h, bezañ pounner bras.

-Tonner g. (-s,-) : *ein 15-Tonner*, ur c'harr-samm 15 tonenn g.

Tonpfeife b. (-,-n) : korn-butun pri g., korn pri g.

Tonrohr n. (-s,-e) : [tisav.] korzenn brierezh b.

Tonsatz g. (-es,-sätze) : [sonerezh] pozenn b., frazenn b.

Tonschüssel b. (-,-n) : podez b., plad pri g., skudell briaj b.

Tonsetzer g. (-s,-) : [kozh] sonaozour g.

Tonsilbe b. (-,-n) : [yezh.] silabenn bouezmouezhiet b., silabenn doniet b.

Tonsille b. (-,-n) : [korf.] hueg g., mez-ar-gouzoug str., mezenn-c'houzoug b.

Tonsillitis b. (-,-sillitiden) : [mezeg.] huegfo g., koeñv-gouzoug g., skinañs b.

Tonspur b. (-,-en) : [film] roudenn-son b., stenloabr g.

Tonstörung b. (-,-en) : troc'h son g., sac'hadenn son b., streñjadenn son b.

Tonstreifen g. (-s,-) : roudenn-son b., bandenn son b., stenloabr g.

Tonstudio n. (-s,-s) : studio enrollañ g., studio lerc'hwezañ g., stavell lerc'hwezañ b.

Tonstufe b. (-,-n) : [sonerezh] ton g. ; *benachbarte Tonstufe*, nesderez g.

Tonsur b. (-,-en) : [relij.] kern b., kurunenn b. ; *sich (t-d-b) eine Tonsur rasieren*, kerniañ e benn.

tonsurieren V.k.e. (hat tonsuriert) : [relij.] kerniañ, reiñ ar gern da ; *einen Novizen tonsurieren*, ober kern ar beleg d'un danvez lean.

Tontaube b. (-,-n) : [sport] dube pri g., pichon pri g.

Tontaubenschießen n. (-s) : [sport] tennañ war dubeed pri g., tennañ pichoned g.

Tontaubheit b. (-) : [mezeg.] tonbouzarded b., tonbouzarder g.

Tontechniker g. (-s,-) : teknikour ar son g., teknikour ar sten g.

Tontechnikerin b. (-,-nen) : teknikourez ar son b., teknikourez ar sten b.

Tonträger g. (-s,-) : skor son g., skor sten g.

Tönung b. (-,-en) : **1.** livadur g., livañ g. ; **2.** [luc'hskeudenn.] amdoniañ g.

Tonus g. (-,-toni) : [korf.] stennadur g., tant g.

Tonverzerrung b. (-,-en) : distresadur ar son g., distresadur ar sten g., torgammad g.

Tonwaren lies. : priañ g., traezoù pri-poazh lies., traezoù pri lies., traezoù prierezh lies., priennoù lies., traezoù feilhañs lies., listriaj g., poazhpriennoù lies.

Tonwechseln n. (-s) : [sonerezh] treuzskeuliadur g., tonata g.

Tonzeichen n. (-s,-) : [yezh., moull.] arouezenn amlizherennel b., adarouezenn b., tired g.

Tool n. (-s,-s) : [stlenn.] ostilh g.

Top n. (-s,-s) : stammenn divilgin b., krez divilgin g., jakedenn b., drogedenn b.

Top- : ... eus ar vegenn, ... eus ar c'hentañ, ... eus ar gurunenn, ... kentañ troc'h, ... eus an dibab, ... diouzh an dibab, ... a'r blein, ... a'r choaz, ... a'r boulc'h, ... a'r gwellañ, ... eus ar gwellañ, ... a'r c'haerañ, ... eus ar re wellañ, ... eus ar re wellaik, ... dibab.

Topagent g. (-en,-en) : spier eus ar vegenn g.

topaktuell ag. : **1.** gourfouezus evit bremañ, a vremañ hag a denn da vraz ; **2.** nevez tout, fresk-bev.

Topas g. (-es,-e) : maen-topaz g., topaz g., topazenn b.

Topf g. (-es,-Töpfe) : **1.** pod g., podad g., kastelodenn b., kastelodennad b., pothouarn g., pothouarniad g. ; *ein Topf Gemüse*, ur podad legumaj g. ; *irdener Topf*, pod pri g., kirin b. ; *ein Topf voll*, ur podad g. ; *Kochtopf*, kastelodenn b., pothouarn g. ; *der Deckel passt ganz genau auf den Topf*, kloc'h e tiazeg ar golo war ar pod, ar

golo a ya klenk en e goch ; *die Henkel der Töpfe (die Griffe der Töpfe) sind abgebrochen*, torr (torret) eo skouamioù ar podoù, diskouarn eo ar podoù, torr (torret) eo dornioù ar podoù ; *Bauch eines Topfes*, kof ur pod g., kreiz ur pod g. ; *Grund eines Topfes, Boden eines Topfes*, goueled ur pod g., foñs ur pod g. ; *Unterseite eines Topfes*, revr ur pod g. ; *Ausguss eines Topfes, Ausgießer eines Topfes*, bronn ur pod b., geol ur pod g., beg ur pod g., lein ur pod g. ; **2.** [dre skeud.] *alles in einen Topf werfen*, lakaat an holl dud a-rez, lakaat an holl a-resed, lakaat an holl dud keit-ha-keit, lakaat an holl dud heñvel, na ober kemm ebet evit den, na ober a ziforc'h etre an dud, na lakaat diforc'h (kemm) ebet etre an dud, lakaat pep tra en un douez (en un duilhad, touez-touez, kej-mesk, kej-mej, kein-dre-gein, mesk-ha-mesk), peñseliat burell gant limestra, lakaat peñsel burell ouzh limestra, lakaat ar maout da zañvad, ober un dañvad eus ar maout, brizhkemmeskañ an traoù ; *man darf nicht alles in einen Topf werfen*, arabat eo lakaat peñsel burell ouzh limestra, arabat eo peñseliat burell gant limestra ; *die gehören alle in den gleichen Topf*, ar re-mañ a gac'h er memes tra bern ; *jeder Topf findet seinen Deckel*, n'eus ket a fall votez na gav he farez, n'eus ket a gozh votez na gav he farez, an truilhoù hag ar merc'hed brav a gav fred atav, ned eus pilhenn na gav truilhenn, n'eus pilhenn na gav truilhenn er c'harzh pe e-kichenn, n'eus pilhenn na gav truilhenn na plas d'hec'h astenn ; *P. es ist noch nicht in dem Topf, wo's kocht*, n'eo ket c'hoazh tre-tre evel ma tlefe bezañ.

Topfblume b. (-, -n) : [louza.] bleunienn bod b., fleur pod str.

Topfbrett n. (-s, -er) : listier g., kanastell [liester kanastelloù, kenestell] b., beselier g., besier g.

Töpfchen n. (-s, -) : **1.** kastelodennig b. ; **2.** podig g. ; **3.** skudell-noz b., pod-kambr g., podig-kambr g.

Topfdeckel g. (-s, -) : golo-pod g.

Topfen g. (-s, -) : [Bro-Aostria, su Bro-Alamagn] **1.** keuz gwenn g. ; **2.** kouilhonadenn b.

Töpfer g. (-s, -) : poder g., priour g.

Töpferarbeit b. (-) : prierezh g., poderezh-pri g., priouriezh b., priboazhadur g.

Töpferei b. (-, -en) : **1.** [micher] poderezh g., prierezh g., priouriezh b., priboazhadur g. ; **2.** [stal] poderezh b., prierezh b.

Töpfererde b. (-) : pri poder g., pri poderezh g., pri merat g., pri stummañ g.

Töpferhandwerk n. (-s) : prierezh g., poderezh-pri g., priouriezh b., priboazhadur g.

Töpferin b. (-, -nen) : poderez b., priourez b.

Töpferkunst b. (-) : prierezh g., poderezh-pri g., priouriezh b., priboazhadur g.

töpfern V.gw. (hat getöpfer) : oberiañ priennoù, oberiañ traezoù prierezh.

V.k.e. : stummañ, oberiañ.

töpfern ag. : ... pri, ... pri-poazh.

Töpferscheibe b. (-, -n) : troell b., turgn poder g.

Töpferwaren lies. : priañ g., traezoù pri-poazh lies., traezoù pri lies., traezoù prierezh lies., priennoù lies., listriaj g.

Töpferwerkstatt b. (-, -werkstätten) : poderezh b., prierezh b.

Topffabrik b. (-, -en) : poderezh b., prierezh b.

topfförmig ag. : podek, e doare ur pod, e doare podoù, a-zoare gant ur pod, a-zoare gant podoù, a-seurt gant ur pod, a-seurt gant podoù.

Topfgewächs n. (-es, -e) : [louza.] plant pod str.

Topfgucker g. (-s, -) : gogez g., Yann-Vari Gogez g., kateller g., siler yod g., chuchuen b., lallaig g., polez b., katell b. ; *der ist der reine Topfgucker*, kas a ra e amzer o katellat.

topfit ag. : en e wellañ, en e wir wellañ, leun a nerzh hag a yec'hed, e barr e nerzh, e kreiz e nerzh, en e ched, en e blom, bagol, en e charreoù, e-barzh e vutun.

Topfkieger g. (-s, -) : gogez g., Yann-Vari Gogez g., kateller g., siler yod g., chuchuen b., polez b., lallaig g., katell b. ; *der ist der reine Topfkieger*, kas a ra e amzer o katellat.

Topfkuchen g. (-s, -) : [kegin.] kouglof g.

Topflappen g. (-s, -) : tarner g., torchouer g.

Topfform b. (-) : *in Topfform sein*, bezañ en e wir wellañ, bezañ en e wellañ, bezañ leun a nerzh hag a yec'hed, bezañ e barr e nerzh (e kreiz e nerzh, en e ched), bezañ bagol, bezañ en e charreoù, bezañ e-barzh e vutun.

Topfpflanze b. (-, -n) : [louza.] plant pod str.

Topfständer g. (-s, -) : karched-bleunioù g., karched fleur g.

Topfuntersetzer g. (-s, -) : pladennig b., pladig g. ; *Topfuntersetzer aus Stroh*, kondre g.

Topik¹ b. (-) : [Aristoteles] damkanad ar rummadoù boutin g., lec'hrummadaoueg b.

Topik² b. (-, -en) : **1.** [Kant] lunegor g. ; *transzendente Topik*, lunegor trehontel g. ; **2.** [Freud] lunegor g.

Topikalisierung b. (-, -en) : [yezh.] bonatadur g., bonataat g.

Topinambur g. (-s, -s/-e) : [louza.] per-douar str., patatez kezeg str., aval-douar-kezeg g.

topisch ag. : **1.** [preder., bred.] lunegorel ; **2.** [mezeg.] *topisches Arzneimittel*, louzoù topek g.

Topleistung b. (-, -en) : disoc'h eus ar c'hentañ g., taol eus ar c'hentañ g., kur b.

Topmodell n. (-s, -e) : diskouezerez-c'hiz eus ar vegenn b., diskouezerez-giz eus ar vegenn g.

Topograf g. (-en, -en) / **Topograph** g. (-en, -en) : topografour g., glennadurour g.

Topografie b. (-, -n) / **Topographie** b. (-, -n) : lec'hiadurezh b., topografiezh b., glennadurezh b.

Topografin b. (-, -nen) / **Topographin** b. (-, -nen) : topograforez b., glennadurourez b.

topografisch ag. / **topographisch** ag. : lec'hiadurel, ... lec'hiadur, topografek, glennadurel, dre ar c'hotadur.

Topologie b. (-) : [mat.] topologiezh b., lec'honiezh b., loadoniezh b.

topologisch ag. : [mat.] topologel, loadoniel.

Toponomastik b. (-) : lec'hanvouriezh b.

Toponym n. (-s, -e) : anv-lec'h g., lec'hanv g.

Toponymie b. (-) : **1.** anvadurezh-lec'hioù b., lec'hanvadurezh b. ; **2.** lec'hanvouriezh b.

Toponymik b. (-) : lec'hanvouriezh b.

topotaktisch ag. : [kimiezh] lodrevnadel.

topp estl. : *topp* ! dao ! dao dezhi ! dao va den ! ho torn em hini ! tonkit aze ! darc'haou aze ! da zorn em hini ! tonk aze ! mat eo ! a-du emañ ! graet eo ar gra !

Topp g. (-s, Töppe) : [merdead.] beg ar wern g.
Toppmast g. (-es, -en) : gwern gastell b. (Gregor).
Toppsegel n. (-s, -) : gouel uhelañ b., gouel kastell al lestr b.
Topstar g. (-s, -s) : [film] steredenn eus ar vegenn b.
Tor¹ g. (-en, -en) : foll g., diod g., inosant g., diskiant g., beulke g., alvaon g., genaoueg g., podig g., pothouarn g., glaourenneg g., pampez g., genoù klapez g., glapez g., genoù da bakañ kelien g., genoù patatez g., genoù gwelien g., bourjin g., bleup g., jaodre g., bazh-dotu b., geolieg g., genoù bras g., beg don g., beg bras g., genoù frank g., diskiant g., pennsod g., darsod g., loukez g., gogez g., penn luch g., magn g., louad g., lochore bras g., buzore g., penn beuz g., penn sot g., keuneudenn str., penn-bazh g., begeg g., penn-skod g., penn peul g., leue g., barged g., Yann seitek g., Yann banezenn g., Yann diwarlerc'h g., Yann beul g., Yann yod g., Fañch ar Peul g., Yann ar peul karr g., panezenn b., patatezenn b., paganad g., pampez g., mab-azen g., magn g., droch g., penn droch g., droch ar pardon g., penn maout g., loufer g., paourkaezh nouch g., paourkaezh penn brell g., brell g., louad g., takezenn b., krampouezhenn b., buoc'hig an Aotrou Doue b., makez cheulk g., makez tamm paotr fin g., makez penn leue g., leue dour g., leue brizh g., leue geot g., jostram g.
Tor² n. (-[e]s, -e) : **1.** porzh g., dor b., dor-dal b. ; *Hoftor*, dor-borzh b. ; *Kirchentor*, dor-dal un iliz b., porched g. ; *Eingangstor des Schlosses*, dor-dal ar c'hastell b. ; *ein Tor verschließt den Zugang zum Schloss*, un dor-dal a gloz war ar c'hastell ; [douar.] *Brandenburger Tor*, porzh-kêr Brandebourg g., Porzh Brandenburg g., Dor Brandebourg b. ; *das Eisener Tor*, **a**) [Karpatoù] Porzh Houarn an Danav ; **b**) [Aljeria] Porzhioù Houarn ar Soummam ; *Tor zur Hölle*, porzh an ifern g. ; *Tor zum Paradies*, dorioù ar baradoz lies., porzh ar Baradoz g., porzh ar bromesa g., porzh an Neñvoù g., porzh ar c'hloar g., porzh ar joaioù g. ; *vor den Toren*, ouzh porzhioù-kêr ; [dre skeud.] *Hannibal ist vor den Toren*, gwall arvarus e teu da vezañ ! da ziwall ez eus ! arvar 'zo ganti ! dañjer 'zo ! bec'h a vo a-benn nebeut ! tomm e vo d'hor chupenn a-benn nebeut ! c'hwezh ar rost (ar suilh, ar suilhet) a zo amañ ! war evezh, tudoù ! c'hwezh ar pebr a zo gant ar wadegenn ! treiñ a ra an traoù d'ar put ! tost eo an tan d'ar stoub ! amañ ez eus ur gwall soubenn da gaout ! chabous a vo ! patati a vo ! stardañ a ra an traoù !
2. [mell-droad] pal g. ; *ein Tor schießen*, plantañ e-barzh, plantañ ar volotenn e-barzh, skeiñ e-barzh, skeiñ ar vell er gaoued, lojañ ar vell er gaoued, lojañ, lojañ ar vell ; *dank eines Konters konnten sie ein Tor schießen*, gant un tenn enep e voe lojet ar vell er gaoued ganto.
3. [dre skeud.] alc'hwez g.
Tora b. (-) / **Torah** b. (-) : [relij.] Torah g., tora g.
Torbogen g. (-s, -/bögen) : gwareg dor-dal b., gwareg dor-borzh b., bolz dor-dal b., bolz dor-borzh b.
Tordalk g. (-s/-en, -e/-en) : [loen.] god g., godez beg-plat g., erev beg-tev g., erev beg-plat g.
Toreinfahrt b. (-, -en) : dor-dal b., dor-borzh b., toull ar porzh g.
Toreingang g. (-s, -eingänge) : toull ar porzh g. ; *sie schwatzten am Toreingang*, o klakenniñ e oant e toull ar porzh.

Toresschluss g. (-es, -schlüsse) : [tro-lavar] *kurz vor Toresschluss*, just d'ar poent diwezhañ, d'an diwezha-tre.
Torf g. (-s, -e) : taouarc'h g., keuneud-douar g. ; *Torf stechen*, *Torf ausstechen*, taouarc'ha, troc'hañ moudennoù taouarc'h (moudennoù du, moudennoù loc'h, taouarc'hennoù) gant an heskenn-brad.
torfartig ag. : taouarc'hek, e doare an taouarc'h, a-zoare gant an taouarc'h, a-seurt gant an taouarc'h.
Torfahrt b. (-, -en) : dor-dal b., dor-borzh b., toull ar porzh g.
Torfboden g. (-s, -böden) : douar taouarc'hek g., douar put g.
Torfbrikett n. (-s, -e) : torpez taouarc'h str., brikenn-daouarc'h b., taouarc'henn vrikennet b.
Torffeuer n. (-s, -) : tan mouded g., tan mouded du g., tan mouded loc'h, tan taouarc'h g., tan keuneud-douar g.
Torfgrube b. (-, -n) : taouarc'heg b., taouarc'henn b., douar taouarc'h g.
torfhalzig ag. : taouarc'hek ; *torfhalzige Erde*, douar taouarc'hek g., douar put g.
torfig ag. : taouarc'hek.
Torflügel g. (-s, -) : stalaf an dor-borzh g., stalafenn an dor-borzh b., bann an dor-borzh g.
Torflager n. (-s, -) : taouarc'heg b., taouarc'henn b., douar taouarc'h g.
Torfmoor n. (-s, -e) : taouarc'heg b., taouarc'henn b., geun-daouarc'h b., geuniad taouarc'h b.
Torfmoos n. (-es) : [louza.] man-taouarc'h str., taoc'h g.
Torfmull g. (-s) : taouarc'h jardinañ g.
Torfsode b. (-, -n) : taouarc'henn b., moudenn b. [*liester* mouded, moudennoù], moudenn daouarc'h b. [*liester* mouded taouarc'h, moudennoù taouarc'h], moudenn zu b. [*liester* mouded du, moudennoù du], moudenn loc'h b. [*liester* mouded loc'h, moudennoù loc'h].
Torfstich g. (-s, -e) : **1.** taouarc'ha g. ; **2.** taouarc'heg b., taouarc'henn b., douar taouarc'h g.
Torfstück n. (-s, -e) : taouarc'henn b., tamm keuneud-douar g., moudenn b. [*liester* mouded, moudennoù], moudenn daouarc'h b. [*liester* mouded taouarc'h, moudennoù taouarc'h], moudenn zu b. [*liester* mouded du, moudennoù du], moudenn loc'h b. [*liester* mouded loc'h, moudennoù loc'h].
Torgeld n. (-s, -er) : [istor] telloù-kêr lies., arc'hant an antreou (Gregor) g.
Torglocke b. (-, -n) : befrez g.
Torhalle b. (-, -n) : porched g.
Torheit b. (-, -en) : follentez b., follezhenn b., follinaj g., sotoni b., dibennaj g., diotaj g., diboelladenn g., diskianterezh g., brizherezh g., drocherezh g., P. drougsant-Beulbez g. ; *Alter schützt vor Torheit nicht*, n'eo ket ar re goshañ hag a zo ar re furañ, en ur goshaat ne furaer tamm, ar malis a zeu kent an oad (Gregor), anken ha truez eo koshaat ha tremen hep furaat, [dimeziñ] da bep oad 'vez pilet koad, ur c'hozh kazh a gar logod yaouank, da bep oad e red ar c'hi war-lerc'h ar c'had, ul louarn kozh hag eñ dare gwelet ur yar c'hoazh a garfe, n'eus oad ebet evit karet.
Torhüter g. (-s, -) : **1.** porzhier g. ; **2.** [sport] diwaller-pal g., gwarder-pal g., diwaller palioù g., diwaller g.

Torhüterin b. (-, -nen) : 1. porzhierez b. ; 2. [sport] diwallerez-pal b., gwarderez-pal b., diwallerez palioù b., diwallerez b.

töricht ag. : sot-pitilh, sot-nailh, sot-plaen, diot, diempenn, diboell, diskiant, direzon, foll, diaviz, alvaonet, amiot, eeun-drochik, pampes, disterik, brell, nouch, magn, loñsek, nay, sot-nay, sot-pik, panenn, brizh, bavidik, bei, brichin, gars, dispered, disperedek, droch, mibilius, direzon, glep, gloukes, darsot, kleuk, pennbervet, silhek, droch-pitilh, droch-yar, flav ; *die törichten Jungfrauen*, ar gwerchezed foll (diboell, diskiant) lies.

törichterweise Adv. : 1. dre valeur, siwazh, dre zichañs ; 2. dre zievezhded sot, dre zievezh sot, dre zievezhiegezh sot.

Törin b. (-, -nen) : follez b., folladenn b., amiodez b., sodez b., sodenn b., sodell b., genaouegezh b., magn b., begegez b., paborenn b., pebrenn b., diodez b., bleupezh b., inosantez b., buoc'hig an Aotrou Doue b., louadez b., loukezenn b.

Torjäger g. (-s, -) : [sport] paler g., planter palioù g.

Torkel g. (-s) : [rannyezh.] mezevell b., fatadenn b., falladenn b., mezvaman g./b., mezevellidigezh b., mezvadur g., mezevelladur g., fallaenn b., bad g., badinell b., trelladur g., trelladenn b.

torkeln V.gw. (ist getorkelt / hat getorkelt) : mont war e grank, mont treflez, bezañ ramp, rampañ, trabidellañ, trantellañ, horjellañ, horellañ, hoskellat, treuzigellañ, charigellañ, mont a-we, bale treflez, bezañ laosk en e sav, mont treuz-didreuz, mont brañsell-divrañsell, mont bouilh-ha-bouilh, kerzhel brall-divrall, mont war e zaougostez, mont eus an eil tu d'an hent d'egile en ur gostezañ, kammigellañ, gourgammañ, treuzkammañ, mont kamm-digamm, hatiñ, steuñviñ gant e hent, mont a-gammigelloù, mont a-skelp (a-skerb) a-gleiz hag a-zehou, brallañ a-gleiz hag a-zehou, beskellañ ; *zum Torkeln bringend*, trabidellus ; *besoffen nach Hause torkeln*, mont d'ar gêr a-ruilh.

torkelnd ag. : treuzkamm, bouilh-ha-bouilh, brañsell-divrañsell, treuz-didreuz, brall-divrall.

Torkelnde(r) ag.k. g./b. : horeller g., horellerez b.

Torlauf g. (-s) : [sport] slalom g.

Tormann g. (-s, -männer/-leute) : [Bro-Aostria] diwallerpall g., gwarder-pal g., diwallerpallioù g.

Tormentill g. (-s) : [louza.] seizhdelienn b.

Törn g. (-s, -s) : [merdead.] bageadenn b.

Tornado g. (-s, -s) : tornadenn b., korc'hwezh g., kelc'hwidenn b., korvent g. ; *Tornado auf dem Meer*, korventenn-vor b.

Tornister g. (-s, -) : 1. sac'h-soudard g., sac'h-broc'h g., drouin g. ; 2. [dre heñvel.] sac'h-skol g.

torpedieren V.k.e. (hat torpediert) : 1. [lu] torpediñ, bannañ un darzherez war, kas d'ar strad gant un darzherezh-vann (gant un dorpedenn), stradañ, goueleidiñ ; 2. [dre skeud.] diarbenn, kontroliañ, kas da netra, kas war netra, kas da vann, kas da neuze, kas da get, freuzañ, foeltrañ, kaeañ ouzh u.b.

Torpedierung b. (-, -en) : 1. torpediñ g., splujtarzhidigezh b. ; 2. harzadur g., diarbenn g., dizarbenn g., diarbennadur g., foeltreuzh g., foeltradur g., foeltradenn b.

Torpedo g. (-s, -s) : [lu] tarzherezh-vann b., splujtarzherezh b., torpedenn b.

Torpedoboot [lu] lestr-tarzher g., tarzher g., torpeder g.

Torpedobootjäger g. (-s, -) / **Torpedobootzerstörer** g. (-s, -) : [morlu] eneptorpeder g., lestr-distruj g., lestreptarzher g., distrujer g., eneptarzher g.

Torpedorochen g. (-s, -) : [loen.] krenerezh b., raegrenezh b., rae-vorz b., morzenn b., skoedeg g., sonnerezh b.

Torpedorohr n. (-s, -e) : [lu] korzenn da vannañ torpedennoù b., banner torpedennoù b.

Torpedoschuss g. (-es, -schüsse) : [lu] bannadenn un dorpedenn b.

Torpfosten g. (-s, -) : post g.

Torques g. (-, -) : torc'h g.

Torrente g. (-, -n) : froud g.

Torrentental n. (-s, -täler) : kanol-red b.

Torschluss g. (-es, -schlüsse) : 1. serridigezh an dorioù b. ; 2. [dre skeud.] *kurz vor Torschluss*, just d'ar poent diwezhañ, d'an diwezhe-tre, krip-ha-krap.

Torschlusspanik b. (-) : [dre skeud.] P. anken degaset gant an amzer o tremen b., aon da chom plac'h-yaouank-kozh, aon da chom dizimezh g.

Torschütze g. (-n, -n) : [sport] paler g., planter palioù g.

Torschützen b. (-, -nen) : [sport] palerez b., planterez palioù b.

Torsion b. (-, -en) : korvigell b., gweadur g., gwe g., gweadenn b., gwar g., gwaskadenn b., kammigell b., nez g., gweañ g.

Torso g. (-s, -s/Torsi) : 1. [arz] korf-bras g. ; 2. elfenn un oberenn b., divraz g., rakstumm g.

Torstange b. (-, -n) : [sport, ski] piked g.

Tort g. (-s) : [kozh] gaou g. ; *jemandem einen Tort antun*, ober gaou ouzh u.b., gaouiñ ouzh u.b., ober un dismegañs d'u.b., dougen gwall d'u.b., dismegañsiñ u.b., ober un taol dismegañs ouzh u.b.

Törtchen n. (-s, -) : [kegin.] tartezig str., tartezenig b.

Torte b. (-, -n) : [kegin.] tartezh str., tartezenn b., tourtenn b., tourtell b., pastez g. ; *Schokoladentorte*, gwastell chokolad b. ; *Fruchttorte*, tartezh frouezh str., kouign frouezh b. ; *Spinattorte*, pastez pinochez g.

Tortenboden g. (-s, -böden) : foñs tartezenn g.

Tortendiagramm n. (-s, -e) / **Tortengrafik** b. (-, -en) : kevregad kelc'hiek g., kevregad dre lodennoù g., P. kouign b.

Tortenheber g. (-s, -) : palikell-westell b.

Tortenplatte b. (-, -n) : plad tartezh g., plad kouignoù g.

Tortenrolle b. (-, -n) : [kegin.] ruilhenn-doaz b., rollon g.

Tortur b. (-, -en) : tourmant g., debr-spered g., koll-skiant g., jahin g., reuz g. ; *im Winter war es eine Tortur, sie in die Schule zu schaffen*, ur portez e oa bet kas anezho d'ar skol e-pad ar goañv, ur gwall abadenn e oa bet kas anezho d'ar skol e-pad ar goañv, ur gwall reuz e oa bet kas anezho d'ar skol e-pad ar goañv, kavet em boa da gochañ o kas anezho d'ar skol e-pad ar goañv, gwe am beze o kas anezho d'ar skol e-pad ar goañv, luziasennoù am beze evit kas anezho d'ar skol e-pad ar goañv, krog am beze da gas anezho d'ar skol e-pad ar goañv, krog a-walc'h am beze da gas anezho d'ar skol e-pad ar goañv, gwall grog am beze da gas anezho d'ar skol e-pad ar goañv, kavet em boa krog da gas anezho d'ar skol e-pad ar goañv, kavet em boa krog a-walc'h da gas anezho d'ar skol e-pad ar goañv, kavet em boa gwall grog da gas

anezho d'ar skol e-pad ar goañv ; *das ist ja eine echte Tortur !* pebezh reuz !

Torus g. (-,Tori) : [mat., tisav.] tor g.

Torverhältnis n. (-ses,-se) : [sport] kont ar palioù b., kont b.

Torwächter g. (-s,-) : 1. porzhier g. ; 2. [sport] diwaller-pal g., gwarder-pal g., diwaller-palioù g.

Torwart g. (-s,-e) : [sport] diwaller-pal g., gwarder-pal g., diwaller-palioù g.

Torwartin b. (-,-nen) : [sport] diwallerez-pal b., gwarderez-pal b., diwallerez-palioù b.

Torweg g. (-s,-e) : dor-borzh b., toull ar porzh g.

Torzoll g. (-s) : [istor] 1. telloù-kêr lies., arc'hant an antreou (Gregor) g. ; 2. telli g.

tosen V.gw. : 1. (hat getost) : krozal, tarzhañ, parstrakal, en em zisvantañ, tregerniñ, trouzal, youc'hal, trouzkrozal, taraniñ, follañ, hudal, ober karnaj, kornal ; *das Wasser tost*, krozal a ra an doureier, youc'hal a ra an doureier, diruilhañ a ra an doureier gant un trouz spontus ; *die Wogen tosen*, emañ diroll ar mor, dichadennet-krak eo ar mor, fuloret eo ar mor, dirollet eo ar c'holeoù war ar mor, dedarzhañ a ra an tonnoù, tarzhañ a ra an tonnoù, tregerniñ a ra an tonnoù, foetañ a ra ar mor gant un trouz spontus, follañ a ra ar mor, hudal a ra ar mor, kornal a ra ar mor, ar mor a ra ur c'harnaj spontus ; *tosender Wind*, avel yud g., avel diroll g., gwall avel g., avel-stourm g., avel dichadennet g., avel foll g., avel feuls g., avel spontus g., avel da zilstañ ar saout g., avel ken a fust g.

2. [dre skeud.] (hat getost) : bezañ diroll, bezañ entanet, gwac'hat, skuermal ; *tosender Beifall*, strakadeg-daouarn entanet b., strakadeg-daouarn ken na strak ha na fu b. ; *der Saal dröhnte von tosendem Beifall*, tregerniñ a rae ar sal gant ar strakadeg-daouarn.

3. (ist getost) : diruilhañ.

Tosen n. (-s) : tousmac'h g., diframm g., talabao g., jabadao g., chalami g., bourbl b., todilhon g., hemolc'h g., reuz g., cholori g., tourni b., bioc'henn b., dezrevellerezh g., foar b., hobit g., karnaj g., krozadennoù lies., skuermerezh g. ; *das Tosen des Windes*, yud an avel g., youc'hadennoù an avel lies., yuderezh an avelaj g. ; *das Tosen der Brandung*, tarz ar gwagennoù g., krozadenn ar mor b., kroz ar mor g., ar mordreuz g., tregern ar mor b., yud ar mor g., youc'hadennoù ar mor lies., yuderezh ar mor g., trouz ar gwall vor g. ; *das Tosen des Bergstroms*, kroz ar froud g., krozadenn ar froud b. ; *das Tosen des Wasserfalls*, kroz al lamm-dour g., krozadenn al lamm-dour b.

Toskana b. (-) : *die Toskana*, Toskana b.

tot ag. : 1. marv, reudet, reut, divuhez, mik ; *lebt er noch oder ist er schon tot ?* daoust pe vev pe varv eo hennezh c'hoazh ? ; *tot oder lebendig*, ez varv pe ez vev, e bev pe e marv, ent bev pe ent marv, bev pe varv ; *er war auf der Stelle tot*, mervel a reas evel un tenn (trumm, war an taol, war an tach), kouezhañ a reas marv-mik, lazhet-naet e voe, lazhet-mik e voe ; *tot umfallen*, kouezhañ marv-mik, kouezhañ marv, mervel trumm ; *er lag wie tot da*, astennet e oa evel un den marv, ne rae alamant ebet, diskouez a rae bezañ kuit a vuhez, hañvalout a rae bezañ marv, seblantout a rae bout marv, ne fiñve ket kennebeut ha pa vije bet marv, astennet e oa mik war al leur, astennet e oa war al leur hep sin anat a vuhez warnañ, astennet e

oa war al leur ha ne ziskoueze alemant ebet (hep ober na van na mordo) ; *mein toter Onkel*, va eontr, Doue d'e bardono - va eontr, bennozh Doue war e anv ; *er ist tot*, marv eo, straket eo e graoñenn ; *tot geboren*, ganet marv ; *sich tot stellen*, ober marv-bihan, ober ar marv-bihan, ober e varv-bihan, ober van da vezañ marv, ober ar mod da vezañ marv, ober min da vezañ marv, ober sin a vezañ marv, ober an neuz da vezañ marv, ober neuz da vezañ marv, ober an neuz bezañ marv, ober neuz bezañ marv, chom hep jestr ebet, chom evel ur maen en ur c'hleuz ; *ganz tot*, marv-mik, marv-tre, marv a-bezh, marv bloc'hik ; *er war noch nicht mal ganz tot*, ne oa ket c'hoazh marv bloc'hik ; *er ist schon lange tot*, hennezh a zo aet d'ar bern abaoe pell ; [kr-l] *ein toter Hund beißt nicht*, ur pemoc'h ne ra vad nemet war ar plad, ur c'hi marv ne grog ket ; *heute rot, morgen tot*, hiziv bev, warc'hoazh marv - hiziv ez eus ac'hanomp ha warc'hoazh ne vezimp mui marteze - un den kreñv, un den krevet ... un baleer bras, un den brevet ..., un neuñver kaer, un den beuzet ..., un tenner mat, un den lazhet - un neuñver kaer, ur beuzer kaer ; *der König ist tot, es lebe der König*, marv eo ar person kozh, erru eo ar person nevez.

2. divuhez, yen, diene, marv ; *tote Augen*, daoulagad divuhez (hurennek, kudennek, beunek) lies. ; *ich war mehr tot als lebendig*, hantervarv e oan / bez e oan heñveloc'h ouzh un den marv eget ouzh un den bev (Gregor), damvarv e oan, etre bev ha marv e oan ; *ihr habt ihn halb tot geprügelt*, emañ hanter lazhet ganeoc'h ; *totes Holz*, sec'henn b. (Gregor), koad sec'h g., koad marv g., keuneud str., keuneud sec'h str., briñsad str., krin g. ; *tote Sprachen*, yezhoù kozh lies., yezhoù marv lies., yezhoù an Henamzer lies. ; *der ist jetzt ein toter Mann*, un den echu eo, en dro-mañ ez eus fin dezhañ, dibunet en deus e gudenn, kollet eo, tapet eo evel ur razhenn er griped, sklaer eo e abadenn ; *eine tote Gegend*, ur c'horn-bro marv (digenvez, distro, divuhez, dizarempred, dicheñs-bras, gouez) g., un toull gouez g. ; *die toten Ziffern einer Statistik*, sifroù yen ha diene ur stadegenn lies., sifroù yen ha diene ur stadegenn lies. ; *tote Farben*, livioù teñval (trist, divuhez) lies. ; *eine tote Liebe*, ur garantez aet da get (aet e puñs an avel) b. ; *tot für die Freuden der Welt*, distroet diwar plijadurioù ar bed, pell diouzh plijadurezhioù ar bed, marvet d'ar bed ; *P. tot und begraben*, aet diwar hent hag eus ar gouloù, aet diwar spered an dud abaoe pell.

3. [dre skeud.] *toter Punkt*, a) hent-dall g. ; *an einem toten Punkt ankommen*, degouezhout en un hent-dall, bezañ penn e spered penaos ober, na gavout e ziluzioù, na c'houzout ober ganti, na c'houzout war peseurt avel sturiañ e vatimant, na c'houzout penaos ober diouti, na c'houzout petra ober ken, na c'houzout eus pe goad ober loaioù (gant pe goad ober ibil), na c'houzout re vat petra ober, na gavout na tu na paramant, na c'houzout war be droad pouezañ, chom luget da zirouestañ e neud, bezañ diaes en e votoù, na c'houzout mui war peseurt tu en em deuler, bezañ (chom, menel) war vordo, bezañ boud, en em gavout boud, na gaout diant ebet, na c'houzout war pe du treiñ (pe e tu treiñ), en em gavout en un enkadenn, na gaout na tu na lañs ; b.) mare divegon g. ; *den toten Punkt überwinden*, adkavout e lañs, adkavout e startijenn.

4. [dre skeud.] *totes Kapital*, arc'hant laosk (sec'h, louedet) g. ; *toter Punkt*, digraban g., diazezenn b., poent marv g., poent dilusk g. ; *toter Winkel*, korn dall g. ; *totes Geleise*, hent-houarn dall g., hent-houarn evit tuañ (evit parkañ) an trenioù g., hent tuañ g. ; *totes Rennen*, redadeg dilañs b. ; *tote Jahreszeit*, marvamzer g., marebloaz dilabour g., mare an dilabour g. ; *totes Wasser*, dour marv (chag, gwern, sac'h, poull, sioul, skoilh) g. ; *der tote Arm eines Flusses*, brec'h varv ur stêr b. ; *die Tote Hand*, gwir a hêrezh war madoù ar served g. ; *Güter der Toten Hand*, madoù diskrog lies. ; [douar.] *das Tote Meer*, ar Mor Marv g. ; *das Totliegende*, ar permian ruz g. ; [merdead.] *das tote Werk eines Schiffes*, ar vourzhell uhel b.

total ag. : hollek, hollel, klok, krenn, leun ; *der totale Staat*, ar Stad hollek b., ar Stad hollveliek b. ; *der totale Krieg*, ar brezel peurglok g., ar brezel a-grenn g., ar brezel ken na strak ha na fu g. ; *totale Finsternis*, fallaenn leun b., fallaenn glok b.

Adv. : a-grenn, a-gerzh, war-naet, a-zifec'h, a-zifec'h-kaer, penn-da-benn, penn-da-benn an neudenn, penn-ha-pilhon, pervezh, treuz-didreuz, a-dreuz-da-dreuz, treuz-ha-hed, hed-ha-treuz, a-hed-da-hed, hed-da-hed, hed-ha-hed, hed an neudenn, trebarzh, penn-kil-ha-troad, penn-ha-troad, leizh ar gudenn, leizh an neud, en holl d'an holl, penn-ha-korf, penn-ha-korf-ha-troad, peur-, a-gerzh, a-greñv, glez, leun, a-bezh ; *total schön*, brav-spontus, brav kenañ-kenañ ; *er ist total am Ende*, *er ist total fertig*,

a) izel eo kouezhet e vanniell gantañ, ne ya ket mat an traoù gantañ, fall eo an traoù gantañ, mont a ra fall gantañ, trist eo an traoù gantañ, krog eo d'ober neuz fall, krog eo da c'hoari da fall ; **b**) torret eo gant ar skuizhder, riñset eo, marv eo diwar e sav, skuizh eo ken ez eo, skuizh eo evel ar bleiz, kabac'h eo gant ar skuizhder, gourdet eo gant ar skuizhder, asik eo, mac'homet eo, brev eo, brevet eo, rentet eo, gell eo, divi eo, eok eo, eoget eo gant ar skuizhder, forbu eo, tanailhet eo, skuizh-brein eo, skuizh-marv eo, skuizh-divi eo, skuizh-lazhet eo, skuizh-lovr eo, skuizh-brevet eo, faezh eo betek skoulm e ene, broustet eo e gorf, distronket-holl eo, nezet tout eo e izili dindanañ, krevet eo ; *er ist total übergeschnappt*, hennezh a zo pitilh, hag a zo - hennezh a zo tremen sot ; *wir waren total erledigt*, chom a raemp motet gant ar yost hag ar skuizh ma oamp, skuizh e oamp ken e oamp.

Total n. (-s) : [Bro-Suis] hollad g.

Totalansicht b. (-, -en) : gwel a-vras g., gwel meur g.

Totalausverkauf g. (-s, -ausverkäufe) : [kenwerzh] skarzhadeg vras b., peurwerzh b.

Totalbeseitigung b. (-, -en) : peurziskaradur g., peurzismantr g., peurzismantrerezh g., peurzispenn g., netraidigezh b., peurzistruj g., peurlazh g., diouennadur g.

Totalbetrag g. (-s, -beträge) : hollad g.

Totale b. (-, -n) : [filmoù] brastalenn b., talenn ledan b.

Totalfälschung b. (-, -en) : [gwir] dambreziñ g., drevezadenn b., drevezerezh g.

Totalisator g. (-s, -en) : [redadeg kezeg, sport] PMU g., kilezenn glaoustreerien b., loto sportoù g., toto g.

totalisieren V.k.e. (hat totalisiert) : 1. sevel an hollad, kendaspugn, kendastum, holladañ, hollañ ; 2. hollelaat.

totalisierend ag. : hollelaus, hollelour, a-bezh-kaer, klok ; *totalisierende Logik*, reizhpoelloniezh hollelaus b.

totalitär ag. : hollvelour, hollveliek, hollvestroniek, hollvestronius ; *totalitärer Staat*, Stad hollvelour b. ; *totalitäres Regime*, renad hollvelour g. ; *totalitäre Gewalt*, hollvestroni b.

Totalitarismus g. (-) : hollvelouriezh b., hollveliegezh b., hollvelielouriezh b., hollvestroniezh b.

Totalität b. (-, -en) : hollad g., hollenn b., leunded b., hollelezh b., hollegezh b., kevanenn b.

Totalitätszone b. (-, -n) : [stered.] fallaenn leun b., eklipsenn leun b.

Totaloperation b. (-, -en) : [mezeg.] peurlamidigezh b.

Totalschaden g. (-s) : peurzistruj g.

totarbeiten V.em. **sich totarbeiten** (hat sich (t-rt) totgearbeitet) : labourat a lazhañ (a lazhañ), kiañ (terriñ e gorf) ouzh al labour, kiañ, kiañ outi, kiañ e gorf, drastañ e gorf gant al labour, labezañ e gorf gant al labour, en em zrastañ, en em greviñ o labourat, en em zrailhañ, drailhañ e gorf gant al labour, loeniñ, loeniñ e gorf, c'hwezhañ e-barzh, en em lazhañ o labourat, lazhañ e gorf, terriñ ha breviñ e gorf gant al labour, daoudortañ war an tach, bezañ a-stenn gant e labour.

totärgern V.em. **sich totärgern** (hat sich (t-rt) totgeärgert) : magañ (goriñ) kasoni an ifern en e galon, derc'hel ur gasoni verv en e galon, bezañ fuloret-naet, bezañ fuloret-ran, bezañ fuloret-ruz, bezañ fuloret-mik, bezañ ur barrad fulor o krojal en e greiz, bezañ krog an tan en e benn, bezañ ur fulor en an-unan, bezañ brizh-du, birviñ gant ar gounnar, bezañ taeret-ruz, bezañ en araj, bezañ fumet-naet, bezañ e gerc'h o tommañ d'an-unan, bezañ e gerc'h o kraziañ d'an-unan.

Tote(r) ag.k. g./b. : den marv g., marv g., marvez b. ; *die Toten sowohl als auch die Lebenden*, *Tote sowie Lebende*, ken marv, ken bev.

-tote(r) ag.k. g./b. : *Krebstoter*, den marvet diwar ar c'hriñ-bev g., den marvet gant ar c'hriñ-bev g.

Totem n. (-s, -s) : totem g.

Totemglaube g. (-ns) / **Totemismus** g. (-) : totemegezh b., totemiezh b.

totemistisch ag. : totemek.

Totempfahl g. (-s, -pfähle) : post totem g., peul totem g.

töten V.k.e. (hat getötet) : 1. lazhañ, lakaat d'ar marv, peurgas, kas d'ar bez, distrujañ, P. dic'hastañ, pakañ, tortañ, kreviñ ; *durch elektischen Schlag töten*, tredanlazañ ; *der Egoismus tötet die Liebe*, an emgarantez a lazhañ ar garantez ; *einander töten*, en em zistrujañ, en em lazhañ an eil egile, en em lazhañ kenetrezo, en em lazhañ, emlazhañ ; 2. [mezeg.] *den Nerv töten*, lemel nervenn un dant ; 3. [relij.] *das Fleisch töten*, kastizañ e gorf (Gregor) ; [Bibl] *du sollst nicht töten*, ha mir ne lazhi den ebet nag a galon nag a efed / diwall na lazhi den ebet nag a galon nag a efed ; 4. [dre skeud.] *jemandem den letzten Nerv töten*, distrellañ u.b., terriñ e benn d'u.b., skeiñ war elvaj u.b., borodiñ u.b., dismantrañ spered u.b., hegaziñ u.b., hegal u.b., ajiñiañ u.b., bezañ ur chilper eus an-unan, bezañ un torr-penn, bezañ torr-penn ha torr-revr ouzhpenn, bezañ un amerdour, bezañ ur c'holl-skiant, bezañ ur gwir bistri, bezañ ur poezon, bezañ un dismantr spered, bezañ hegaz, heskinañ u.b., arabadiñ u.b., kontroliañ u.b. ; *der tötet mir den letzten Nerv*, skuizh on gantañ, aet on tremen skuizh gantañ, terriñ a ra din va fenn, me 'zo erru dotu gantañ,

hennezh a dorr din va fevarzek real, kas a ra ac'hanon da sot, lakaat a ra ac'hanon da vont war bilbotig, lakaat a ra ac'hanon da dreiñ da sot, lakaat a ra ac'hanon da goll va buoc'h vrizh, me a zo lor gant hennezh, divontañ a ra va spered din, tenniñ a ra va fenn din, lakaat a ra ac'hanon da vont e belbi, daoubenniñ a ra ac'hanon, gantañ ez eus peadra da goll e benn, gantañ ez eus peadra d'an den da vezañ troet.

Töten n. (-s) : laz g., lazherezh g.

Totenacker g. (-s,-äcker) : [barzh.] park ar c'houk diwezhañ g., bered b., gwered b., douar benniget g., park ar marv g., park an Ankoù g., park an ehan g., park ar c'herc'h g., jardin vras b.

Totenamt g. (-s,-ämter) : [relij.] ofis an Anaon g., vijilez lies., oferen evit ar re varv b., oferen evit an Anaon b. ; *das Totenamt halten*, interiñ ar re varv, lavaret an oferen evit ar re varv.

Totenausrufer g. (-s,-) : embanner an dud varv g.

Totenbahre b. (-,-n) : marc'h-kañv g., kabeled b., marvskaoñ b., marskaoñ b., bas-kañv g., bank-kañv g., bank g., geler b., gwele kañv g., triketoù lies., arched g.

Totenbeschwörer g. (-s,-) : nigromañser g.

Totenbeschwörung b. (-,-en) : nigromañserezh g.

Totenbestatter g. (-s,-) : embreger kañvlidoù g., interer g., sebelier g.

Totenbett n. (-s,-en) : kabeled b., gwele diwezhañ g., gwele kañv g. ; *am Totenbett beten*, lavaret gras, pediñ da geñver beilhadeg unan marv.

totenblass ag. : ken glas hag ar marv, glaslivet evel tud aet da anaon, kollet-kloz e liv gantañ, marvlivet, livet fall evel ur spes, gwall-livet, liv ar marv warnañ, liv ar marv war e zremm, liv ar marv en e gerc'henn, kelc'h ar marv en e gerc'henn, merket gant bizied an Ankoù, hudur da welet, e zremm ken glas hag ar marv, disliv evel ar marv, glas evel ar marv, morlivet, arouez plankenn gantañ, ken distruj hag un den marv, evel liv ar marv war e figur, gwenn evel ul lien, gwenn evel ul lienenn, gwenn evel ul liñsel, gwenn evel ur c'hoef, glas-gwenn, distronk, distronket ; *totenblasses Gesicht*, fas asaouer g./b., dremm liv ar marv warni b. ; *vor Schreck totenblass werden*, mont morlivet gant ar spont, hirisiñ ; *totenblass werden*, gwiskañ liv ar marv.

Totenblässe b. (-) : liv ar marv g., liv fall g., kelc'h ar marv g., kelc'henn ar marv b.

totenbleich ag. : ken glas hag ar marv, glaslivet evel tud aet da anaon, kollet-kloz e liv gantañ, marvlivet, livet fall evel ur spes, gwall-livet, liv ar marv warnañ, liv ar marv war e zremm, liv ar marv en e gerc'henn, kelc'h ar marv en e gerc'henn, merket gant bizied an Ankoù, hudur da welet, e zremm ken glas hag ar marv, disliv evel ar marv, glas evel ar marv, morlivet, arouez plankenn gantañ, ken distruj hag un den marv, evel liv ar marv war e figur, gwenn evel ul lien, gwenn evel ul lienenn, gwenn evel ul liñsel, gwenn evel ur c'hoef, glas-gwenn, distronk, distronket ; *totenbleiches Gesicht*, fas asaouer g./b., dremm liv ar marv warni b. ; *totenbleich werden*, gwiskañ liv ar marv.

Totenbuch n. (-s,-bücher) : marilh ar re varv g., marilh ar marvoù g., levr mortuaj g., mortuaj-iliz g. ; *er ist im Totenbuch eingetragen*, hennezh a zo marilhet marv, hennezh a zo kaieret marv.

tötend ag. : lazhus, marvus.

Totenehrung b. (-,-en) / **Totenfeier** b. (-,-n) : obidoù lies., lidoù kañv lies., kañv g.

Totenflaute b. (-,-n) : [merdead.] mor kalm-gwenn g., mouchig-avel ebet g., begad avel ebet g., berad avel ebet g., kalmijenn b., kalm-chok g., kalm-mik g., kalm-gwenn g., kalm-chouk g.

Totengebeine lies. : relegoù lies.

Totengeläut n. (-s) / **Totengeläute** n. (-s) : glaz b., lezoù lies., kloc'h-glaz g., kloc'h an Anaon g., bob g., tremenvarv g., begin g., kleier kañv lies. ; *Totengeläut für einen vornehmen Verstorbenen*, glas vras b., glaz rouez b., glaz tanav b. ; *Totengeläut für einen einfachen Verstorbenen*, glas vihan b., glaz stank b. [pa gaser ar paour d'an douar, kloc'h vras ar barrez 'zo bouzar].

Totengeleit n. (-s) : ambrougdeg-kañv b., arkuz g., kompagnunezh kañv b., tud ar c'hañv lies., interamant g. ; *jemandem das Totengeleit geben*, ambroug korf u.b. betek ar vered, ober kompagnunezh kañv d'u.b., P. kas unan bennak d'e leve.

Totengerippe n. (-s,-) : relegenn b., korf-eskern g., skeledenn b., atel g.

Totenglocke b. (-,-n) : glaz b./g., lezoù lies., kloc'h-glaz g., kloc'h an Anaon g., bob g., tremenvarv g., tremeniad g., kleier kañv lies. ; *die Totenglocke läuten*, das *Totenglockchen läuten*, bobiñ, tintal ar c'hañv, seniñ kañvoù (kañv, glaz, ar c'hlaç, al lezoù, an tremeniad), seniñ lezoù (Gregor), kanañ kañv d'an hini marv ; *die Totenglocke ertönt*, emañ ar c'hloc'h o seniñ glaz, emañ ar c'hloc'h o seniñ glazioù.

Totenglockchen n. (-s,-) : kloc'hig-kañv g.

Totengräber g. (-s,-) : 1. bezier g., touller-bezioù g., paotr ar pouloù g., pouller g., fozer g., kleuzer g., kleuzier g., interer g., touller g. ; 2. [loen.] c'hwil gagnaouaer g.

Totengräberin b. (-,-nen) : bezierez b., toullerez-vezioù b., plac'h ar pouloù b., poullerez b., fozerez b., kleuzerez b., kleuzierez b., intererez b., toullerez b.

Totengruft b. (-,-grüfte) : marvgav g., bez g., kav-bez g.

Totenhaus n. (-es,-häuser) : ti-kañv g.

Totenhemd n. (-s,-en) : liñsel b., liñsel da lienañ b., lienenn-sebeliañ b., lien g., lienenn b. ; *jemandem das Totenhemd anziehen*, lienañ u.b., sebeliañ u.b., gronnañ korf unan marv gant ul liñsel.

Totenkopf g. (-s,-köpfe) : 1. penn-marv g. ; 2. [loen.] sfiñs an Ankoù g. [*Acherontia atropos*].

Totenkopfschwärmer g. (-s,-) : [loen.] sfiñs an Ankoù g. [*Acherontia atropos*].

Totenkranz g. (-es,-kränze) : kurunenn-gañv b.

Totenlager n. (-s,-) : marc'h-kañv g., kabeled b., marvskaoñ b., marskaoñ b., bas-kañv g., bank-kañv g., bank g., geler b., gwele kañv g.

Totenmaske b. (-,-n) : maskl un den marv g.

Totenmesse b. (-,-n) : [relij.] 1. obidoù relijiel lies., obidoù en iliz lies. ; 2. oferen evit ar re varv b., oferen evit an Anaon b. ; *die Totenmesse lesen*, interiñ ar re varv, lavaret an oferen evit ar re varv.

Totenreich n. (-s) : *das Totenreich*, 1. an ifernioù lies., ar bed all g., ar bed-hont g., tir ar re varv g., Tartaros g., Tartar g., rouantelezh Hades b., Avalon b. ; 2. [dre fent]

rouantelezh ar gozed b., rouantelezh ar buzrug b., Kankari b.

Totenschädel g. (-s,-) : penn-marv g., klopenn un den marv b.

Totenschau b. (-) : stadañ ar marv g.

Totenschein g. (-s,-e) : akta marvidigezh g., akta a varv g., paper-mortuaj g., mortuaj g.

Totenschrein g. (-s,-e) : [barzh.] marc'h-kañv g., kabeled b., marvskaoñ b., marskaoñ b., bas-kañv g., bank-kañv g., bank g., geler b., gwele kañv g., arched g., serch g., laour b., charke g.

Totensonntag g. (-s,-e) : gouel an Anaon g.

Totenstadt b. (-,städte) : bered-veur b., beredeg b., beredva g., nekropol g.

Totenstarre b. (-) : reuter ur c'horf marv g., reuter ar marv g.

totenstill ag. : sioul evel ar marv, sioul evel ur bez, mut.

Totenstille b. (-) : sioulder spontus evel hini ar marv g., sioulder bec'hius g., sioulder mac'hus g.

Totentanz g. (-es,-tänze) : dañs Bekabe g., koroll an Anaon g., koroll an Ankoù g., makabeenn b., korolladeg an Ankoù b., korolladeg ar re varv b.

Totentrompete b. (-,-n) / **Totentrichterling** g. (-s,-e) : [louza.] trompilh an Ankoù b.

Totenuhr b. (-,-en) : [loen.] morzholog an Ankoù g.

Toturne b. (-,-n) : jarl-ludu g., jarlig kañv g., jarlig ludu g.

Totenverbrennung b. (-,-en) : devañ korfoù marv g., luduadur korfoù marv g.

Totenvogel g. (-s,-vögel) : [loen.] kaouenn vihan b., hoper-noz g., skrijerez-noz b., P. paotr-noz g.

Totenwache b. (-) : arkuz g., arvest g., arc'houest g., nozveilh g., nozveilhad g., noz-veilh b., beilhadenn b., beilhadeg b., beilhadeg an Anaon b. ; *die Totenwache halten*, beilhañ un den marv, beilhañ gant un den marv, arvestiñ un den marv, arvestiñ ouzh un den marv, arc'houestiñ, ober noz-veilh gant un den marv.

toternst ag. : difrom-krenn, dic'hoarzh, sirius-kenañ.

totfahren V.k.e. (fährt tot / fuhr tot / hat totgefahren) : P. *jemanden totfahren*, lazhañ u.b. (*gant e garr-tan*).

Totgeborenenquote b. (-,-n) : feur ar vugale ganet marv g.

Totgeburt b. (-,-en) : bugel ganet marv g.

Totgeburtenszahl b. (-,-en) : feur ar vugale ganet marv g.

Totgeglaubte(r) ag.k. g./b. : den marv a-hervez g., den marv sañset g.

totgehen V.gw. (ging tot / ist totgegangen) : mervel, talpiñ.

Totgesagte(r) ag.k. g./b. : den marvet a-hervez g., den marvet sañset g.

Totgewicht n. (-s,-e) : pouez marv g.

totkriegen V.k.e. (hat totgekriegt) : P. *er ist wirklich nicht totzukriegen*, ne skuizh morse, ne vez james skuizh, ne zeu morse da skuizhañ.

totlachen V.em. : **sich totlachen** (hat sich (t-rt) totgelacht) : tagañ kement e c'hoarzh, c'hoarzhin da greviñ e vouzelloù, tagañ gant ar fent, mogañ kement e c'hoarzh, tagañ o c'hoarzhin, c'hoarzhin ken na vouger, bezañ puchet kement e c'hoarzh, migañ gant ar c'hoarzh, rampañ e c'henoù, mont ar bouc'h war lein an ti gant an-unan, bezañ daoudortet o c'hoarzhin, bezañ daoudortet gant ar fent, bezañ daoubleget gant ar

c'hoarzh, tortañ o c'hoarzhin, daoudortañ da c'hoarzhin, daoudortañ gant ar fent, tortañ gant ar c'hoarzh, hejañ gant ar c'hoarzh, c'hoarzhin leizh e gof (leizh e gorf), hejañ ha nezañ e gorf o c'hoarzhin, ober ur c'hofad c'hoarzhin.

Totlachen n. (-s) : [tro-lavar] *es ist zum Totlachen*, **1.** amañ ez eus peadra da dagañ o c'hoarzhin, farsus eo ken ez eo ; **2.** un dra lu (un dra chin) an hini eo.

Totlage b. (-) : [tekn.] digraban g., diazezenn b., poent dilusk g., poent marv g.

totlaufen V.em. : **sich totlaufen** (läuft sich tot / lief sich tot / hat sich totgelaufen) : [diviz, kaozeadenn] sac'hañ, chom boud.

Totliegende(s) ag.k. n. : [douar.] permian ruz g.

totmachen V.k.e. (hat totgemacht) : lazhañ, ober e stal da, tortañ, peurgas, dic'hastañ, pakañ.

totmüde ag. : *totmüde sein*, bezañ dallet gant ar c'hoant-kousket, bezañ lazhet gant ar c'hoant-kousket (gant ar morgousk), bezañ eok gant ar c'houssket, bezañ kabac'h gant ar skuizhder, bezañ riñset, bezañ marv diwar e sav, gouzañv skuizhder, bezañ gourdet gant ar skuizhder, bezañ skuizh-brein (skuizh-divi, skuizh-marv), bezañ asik, bezañ mac'homet, bezañ faezh, bezañ tanailhet, bezañ brevet gant ar skuizhder, bezañ brev, bezañ divi, bezañ motet gant ar yost hag ar skuizh ma'z eo an-unan, bezañ faezh betek skoulm e ene, bezañ broustet e gorf, bezañ distronket-holl, bezañ nezet tout e izili dindan an-unan, bezañ dallet gant ar skuizhder, bezañ lazhet gant ar skuizhder, bezañ eok gant ar skuizhder, bezañ eoget gant ar skuizhder, bezañ flastret gant ar skuizhder, bezañ rentet, bezañ krevet, bezañ gell ; *wir waren totmüde*, chom a raemp motet gant ar yost hag ar skuizh ma oamp, skuizh e oamp ken e oamp.

Toto n. (-s,-s) : [redadeg kezeg, sport] PMU g., kilezenn glaoustreerien b., loto sportoù g., toto g.

Totoschein g. (-s,-e) : paperenn-c'hoari al loto sportoù b., paperenn BMU g.

Totpunkt g. (-s,-e) : [tekn.] digraban g., diazezenn b., poent dilusk g., poent marv g.

totreden V.k.e. (hat totgeredet) : [dre skeud.] borodiñ, terriñ e benn da, arabadiñ.

Totschlag g. (-s,-schläge) : [gwir] denlazh youlek g., laz g., muntr g., muntrezezh g., muntridigezh b., drouklazh g., lazhadenn b., drouklazhadenn b., drouklazhidigezh b., lazherezh g., lazhidigezh b.

totschlagen V.k.e. (schlägt tot / schlug tot / hat totgeschlagen) : **1.** *jemanden totschiagen*, skeiñ marv u.b., lazhañ u.b. mik ; **2.** P. [dre skeud.] *die Zeit totschiagen*, tremen e amzer oc'h ober netra, kas e amzer oc'h ober netra, kas e vuhez oc'h ober netra, laerezh e amzer, en em zizenoeiñ, abuziñ e amzer, falaoueta, debriñ e amzer, diverrañ e amzer, ober udb kement hag abuziñ e amzer, chom da glask triñchin e-lec'h na vez nemet geot, turlutañ, chom da zastum an tachoù, ober almanagoù.

Totschläger g. (-s,-) : **1.** muntre g., lazher g., denlazher g., drouklazher g. ; **2.** bataraz b., torr-penn g.

Totschlägerin b. (-,-nen) : muntrezezh b., lazherezh b., denlazherezh b., drouklazherezh b.

totschießen V.k.e. (schoss tot / hat totgeschossen) : *jemanden totschießen*, lazhañ u.b. mik (*gant un tenn*).

totschweigen V.k.e. (schwieg tot / hat totgeschwiegen) : *etwas totschweigen*, na rannañ grik diwar-benn udb.

totstechen V.k.e. (sticht tot / stach tot / hat totgestochen) : *jemanden totstechen*, lazhañ u.b. mik (*gant ur gontell pe ur c'hleze*), kontellañ u.b., goustilhañ u.b.

Totstellung b. (-) : [tekn.] digraban g., diazezenn b., poent dilusk g., poent marv g.

Tötung b. (-, -en) : denlzh g., lazh g., muntr g., lazherezh g. ; *vorsätzliche Tötung*, *Tötung mit Vorbedacht*, denlzh youlek g., muntr a-fetepañs g. / muntr youlek g. (Gregor), drouklzh g. ; *fahrlässige Tötung*, denlzh diratozh g., lazh dre zievezh g., denlzh dre zievezhiezh g., muntr a-enep e youl (Gregor) ; *Tötung durch elektrischen Strom*, lazh gant an tredan g., tredanlzhherezh g.

totwarten V.em. **sich totwarten** (hat sich (t-rt) totgewartet) : chom da reuziñ, morfontiñ, ober kof-gar, chom da c'hortoz evel ur penn-peul, ober strapenn, gedall mil bell, morc'hedal, morfontiñ, pilpazañ, chom war vrak, dibasiantañ o c'hortoz, dibasiantañ dre hir c'hortoz, en em chalañ o teport, chaokat e ivinoù o teport, chom da lonkañ avel, chom da bilpazañ, gortoz hep penn na difin, chom ur viken da c'hortoz, chom da c'hortoz ken na vo lidet gouel sant Bikenig, chom da c'hortoz betek trompilh ar Varn.

Touchscreen g. (-s, -s) : [stlenn.] skramm stekiñ g.

Touchpad n. (-s, -s) : [stlenn.] pavez stekiñ g., touchpad g.

Toulouse n. : Toloza b.

Toupet n. (-s, -s) : 1. blev faos str. ; 2. kuch g., kuchad g.

toupieren V.k.e. (hat toupier) : poufal ; *sich (t-d-b) die Haare toupieren*, poufal e vlev.

Tour b. (-, -en) : 1. tro b., troiad b., troiadenn b. ; *auf Tour gehen*, mont d'ober un dro (un droiad, e droiad, e dro) ; P. *in einer Tour*, hep diskrog ebet, hep astal, dibaouez, hep paouez, hep diskregiñ, en ur c'hrogad, hep spanaenn, hep distenn, hep disterniñ, hep divridañ, en un taol brid, hep kerc'ha, hep ehanañ, en ur varc'hekadenn ; *die Tour de France*, tro Frañs b., tro Frañs war varc'h-houarn b. ; [dre skeud.] P. *jemandem die Tour vermessen*, c'hoari ar c'hontrol ouzh u.b., kas da get (da netra, war netra, da neuz, da vann) raktresoù u.b., goulonderiñ raktresoù u.b., trefuiñ (trubuilhañ) e blijadur d'u.b., gwalañjereiñ plijadur u.b., c'hoari e zistaner, dismantrañ (dispenn) levenez u.b., c'hoari ar c'hi droch, ober e gi droch, c'hoari ar c'housi fest (e gousi plijadur, e gousi levenez, e harz-a-joa, e harz-a-ebad, e drabaser, e dristadenn, e benn kozh, ar sparler-dudi, e benn-teñval), ober e fich-c'hoari (e fich-trubuilh, e dregaser, e drompler c'hoari), terriñ (dispenn) plijadur u.b., kas da get plijadur u.b., trenkañ plijadur u.b., kaoc'hañ plijadur u.b.

2. [kozh] *nach der Tour*, diouzh an oad a resevidigezh (Gregor), diouzh an oad er renk, hervez ar gozhni er renk ; *außer der Tour*, dre zibab.

3. [tekn.] *1000 Touren in der Minute*, 1000 tro ar munut (bep munut) ; *der Motor macht 600 Touren in der Minute*, emañ ar c'heflusker o treiñ da 600 tro ar munut ; *der Motor kommt auf (hohe) Touren (auf Hochtouren)*, emañ ar c'heflusker o treiñ buanoc'h-buanañ (o tostaat ouzh e vrasañ kerzh labour) ; *auf vollen Touren*, ken buan ha ma c'haller, herrañ ma c'haller, tizh-ha-tizh, tizh-ha-taer, a-

benn-herr, a-herr-kaer, d'ar flimin-foeltr, a-brez-herr, a-daol-herr, diwar herr, en herr ; *im Betrieb läuft die Produktion auf Hochtouren*, emañ al labouradeg e barr hec'h ampled.

4. [dre skeud.] *jemanden auf Touren bringen*, a) lakaat bole e divesker u.b., lakaat mani en u.b., ober tan d'u.b., reiñ herr d'u.b., reiñ kas d'u.b., lakaat kas en u.b. ; b) fuloriñ u.b., ober d'u.b. fuloriñ, lakaat u.b. da gounnariñ, arfleuiñ u.b., lakaat tro e boned u.b., lakaat u.b. d'arfleuiñ, kounnariñ u.b., lakaat fulor da sevel en u.b., lakaat u.b. da vont en egar, buanekaad u.b., imoriñ u.b., feulzañ u.b., lakaat u.b. da daeriñ, lakaat droug en u.b., lakaat droug da vont en u.b., flammañ u.b. ; *er macht es nicht gerade auf die feine Tour*, mont a ra dezhi a-droc'h-trañch, mont a ra dezhi dizamant.

Touraine b. (-) : *die Touraine*, Touren b., Bro-Douren b.

Tourenkarte b. (-, -n) : kartenn douristañ b., kartenn valeadenniñ b.

Tourenrad n. (-s, -räder) : marc'h-houarn touristañ g.

Tourenskifahren n. (-s) / **Tourenskilauf** g. (-s) / **Tourenskilaufen** n. (-s) : ski louarn g.

Tourenwagen g. (-s, -) : karr-tan touristañ g.

Tourenzahl b. (-, -en) : [tekn.] tizh labour g., tizh troial g.

Tourenzähler g. (-s, -) : [karr-tan] konter-troioù g.

Tourismus g. (-) : touristerezh g., touristañ g., troergerzherezh g. ; *naturnaher Tourismus*, *grüner Tourismus*, touristañ war ar maez g., touristerezh glas g.

Tourismusbilanz b. (-, -en) : mentel an touristerezh b.

Tourist g. (-en, -en) : tourist g., troiadour g., emweler g., gweladenour g., gweladennour g., troergerzher g., [dre fent] denjentil g. [*liester tudjentil*], [gwashaus] dorifor g. ; *aus den Reisebussen strömten (quollen) Hunderte von Touristen*, ar c'hirri-boutin a zistaole kantadoù a douristed ; *die Touristen sind da*, troiadourien a zo war ar vro, [gwashaus] erru eo an dorifored, erru eo an douristiked, erru eo an toulloù riñset.

Touristenattraktion b. (-, -en) / **Touristenmagnet** g. (-s/-en, -e) : blein-desach touristel g., blein-dedennañ touristel g.

Touristenverkehr g. (-s) : touristerezh g., touristañ g., troergerzherezh g.

Touristenklasse b. (-) : [treuzdougen] klas touristel g., klas dereat e briz g.

Touristik b. (-) : 1. touristouriezh b., troiadouriezh b., gweladenouriezh b. ; 2. ijinerezh touristel g., touristerezh g. ; 3. [kozh] troergerzherezh g., baleadenniñ g., alpaerezh g.

Touristin b. (-, -nen) : touristez b., troiadourez b., gweladennevez b., gweladennovez b., troergerzherez b., emwelerezh b.

touristisch ag. : touristel, ... touristerezh, ... touristelezh ; *die touristische Attraktivität eines Landes*, touristelezh ur vro b.

Tournee b. (-, -s/-n) : [arzourien] troiad b. ; *auf Tournee gehen*, mont d'ober un droiad ; *eine Tournee machen*, ober un droiad.

Tourniquet n. (-s, -s) : 1. [mezeg.] sparl g., sparl-berr g. ; 2. draf-tro g. [*liester drefen-tro, drifier-tro*] ; 3. gwispid toaz-feilhennet tortigellet str.

Tours n. : Teurn g., Ker-Deurn g.

Tower g. (-s, -) : [nij.] tour reoliñ g.

Toxikologe g. (-n,-n) : [mezeg.] toksikologour g., pistrioniour g.

Toxikologie b. (-) : [mezeg.] toksikologiezh b., pistrioniezh b.

Toxikologin b. (-,-nen) : [mezeg.] toksikologourez b., pistrioniourez b.

toxikologisch ag. : [mezeg.] toksikologel, pistrioniel, ... toksikologiezh, ... pistrioniezh.

Toxin n. (-s,-e) : toksin g.

toxisch ag. : 1. pistrius, pistriek ; *toxische Gase*, aezhennoù pistrius lies. ; 2. pistriel ; *toxische Krankheit*, kleñved pistriel g.

Toxoplasmose b. (-,-n) : [mezeg.] toksoplasmoz g.

T.-P.-Triebwerk n. (-s,-e) : troellerlusker g.

Trab g. (-s) : 1. trot g./b., tus g., piltrot g., trip b., tripig b., galoupig b. ; *Trab reiten*, mont d'an trot (d'an drot, d'an tus, d'an drip, d'an dripig), mont d'ar c'haloupig, trotañ, tusañ, tripal, ober dipadapa ; *in Trab setzen*, kas d'an drot, kas d'ar c'haloupig, lakaat da drotañ, lakaat da vont d'an tus ; *eine Kuh in Trab setzen*, postañ ur vuoc'h ; *im Trab*, war an dipadapa, d'ar c'haloupig, d'an tus, d'an trot, d'an drot, d'an drip, d'an dripig ; 2. P. [dre skeud.] *jemanden auf Trab bringen*, lakaat bole e divesker u.b., lakaat mani en u.b., ober tan d'u.b., reiñ herr d'u.b., reiñ kas d'u.b., lakaat kas en u.b. ; *man muss ihn erst auf den Trab bringen*, ret eo strilhañ anezhañ da gentañ, ret eo lakaat bole en e zivesker da gentañ (didortañ anezhañ da gentañ, ober un tamm hejadenn dezhañ da gentañ, horjellat anezhañ da gentañ, ober un hejañ dezhañ da gentañ, hejañ e leziregezh da gentañ, mont a-stroñs dezhañ da gentañ, dihuniñ anezhañ eus e vored da gentañ).

Trabant¹ g. (-en,-en) : 1. adplanedenn b., loarenn b. ; 2. loarell b., amgerc'hell b., loarell bellgehentiñ b. ; 3. P. [dre skeud.] *die Trabanten*, an druilh g., ar grubuilhad vugaligoù b., an nodad bugaligoù g., ar re vihan lies., ar vic'hieien lies., ar ribitailh b. ; 4. gward-korf g., servijer g., mevel g., lakez g.

Trabant² g. (-s,-s) : *anv ur c'harr-tan eus an RDA*, Trabant[®] g., Trabi g.

Trabantenstadt b. (-,-städte) : tolpad tro g., eilkêr b., Kerhun b., Kerroc'h b., kêr-vannlev b.

Trabbi g. (-s,-s) : *berradur evit Trabant*², Trabi g.

traben V.gw. : 1. (hat getrabt / ist getrabt) : mont d'an trot (d'an drot, d'an tus, d'an drip, d'an dripig), trotañ, tusañ, tripal, ober dipadapa, mont d'ar c'haloupig ; *das Pferd trabte mit erhobenem Schweif dahin*, ar marc'h a gerzhe d'an trotig, e lost dibrad ; 2. (ist getrabt) : piltrotat, trotellat, tripal, mont d'ar piltrotig, mont d'ar piltrot, mont d'ar piklammig, mont d'ar piklamm, mont d'an drotig louarn, pilpazañ, mont a-bilpaz, mont a-bilpazig, mont d'ar pilpazig, ober kammedoù bihan ha mibin.

Traben n. (-s) : troterezh g., trot g./b., tus g., piltrot g., trip b., tripig b., galoupig b.

Traber g. (-s,-) : [sport] troter g., marc'h trot g., marc'h-troter g.

Trabi g. (-s,-s) : *berradur evit Trabant*², Trabi g.

Trabrennbahn b. (-,-en) : redva trotadegoù kezeg g.

Trabrennen n. (-s) : trotadeg kezeg b.

Tracheotomie b. (-,-n) : [mezeg.] trakeotomiezh b.

Tracht b. (-,-en) : 1. gwiskamant g., dilhad g./lies., sae b. ; *Amtstracht*, gwiskamant ofisial g., sae du b., dilhad karg g., robenn b. ; *Volkstracht*, dilhad hengounel g./lies., giz b. ; *sie trägt die Tracht von Fouesnant*, giz Fouenant a zo ganti ; *Trachtenfest*, gouel gant dilhadoù hengounel g., gouel hengounel g.

2. doare g. ; *Haartracht*, aozadur-blev g., doare ar blev g.

3. laz taolioù g., bazhadenn b., keuneudennadoù lies., roustad g., kempenn g./b., fustadenn b., fustadoù lies., freilhadoù lies., trell b., bodennad b., c'hwistadoù lies., fest ar vazh g./b., fest ar geuneudenn g./b., kefestad g., distokadenn b., lard g., abadenn vazhadoù b., piladeg b., distres g., dres g., sifel g., foetadenn b., grizilhad taolioù bazh g., gwiskad fustadoù g., pred bazhadoù g., predad g., pred bodennadoù g., gwiskad bazhadoù g., chupennad taolioù b., trepan g., frotdenn b., saead vazhadoù b., prad g., pred g., predad g., fraead g., fraeadenn b., eoul garzh g. ; *eine Tracht Prügel bekommen*, pakañ (tapout) taolioù, pakañ (tapout) lopoù, bezañ boufonet, kaout an drell, kaout war e groc'hen, kaout ar fust, pakañ korreenn, bezañ boureviet a daolioù, bezañ malet a daolioù, bezañ maoutet, kouezhañ koad war an-unan, kaout fest ar vazh (fest ar geuneudenn, koad, kerc'h, segal, ul lard, ur c'hefestad, ur pred, ur predad), pakañ ur roustad eus ar gwashañ tout, kaout ur roustad, tapout ur roustad, kaout ur peilh, tapout fest ar geuneudenn, tañva fest ar geuneudenn, tañva blaz ar geuneudenn, tapout ur gempenn, tapout ur c'hempenn, tapout kerc'h, tapout e gerc'h, pakañ ur grizilhad taolioù bazh (ur grizilhad fustadoù) (Gregor), bezañ frotet kaer (kivijet a-zoare, fiblet a-dailh), tapout frot, tapout sifel, pakañ sifel, pakañ un dres, tapout ur freilhad, kaout beuz, tapout ur vodennad, tapout ur pred bodennadoù ; *jemandem eine Tracht Prügel verabreichen*, kefestañ u.b., frigasañ u.b., darc'haouiñ gant u.b., reiñ deñv d'u.b., kompezañ u.b., reiñ roustadoù druz d'u.b., blodañ kostoù u.b., dresañ e ganelloù d'u.b., plantañ taolioù gant u.b., gwiskañ ur saead vazhadoù d'u.b., reiñ ur pulloc'h d'u.b., reiñ ur prad d'u.b., reiñ ur pred d'u.b., reiñ ur predad d'u.b., reiñ an drell d'u.b., foeltrañ bazhadoù gant u.b., rein laz d'u.b., reiñ ul laz bazhadoù d'u.b., reiñ ur gwiskad bazhadoù d'u.b., reiñ ur saead bazhadoù d'u.b., reiñ kordenn war e lér d'u.b., reiñ un distres d'u.b., difeskinañ u.b., rahouenniñ u.b., koaniañ u.b., terkañ u.b., teurkiñ u.b., trepanañ u.b., dorloñ u.b., dotuañ u.b., kargañ u.b. a vazhadoù, skrivellañ mat u.b. / diboultrañ pizh dilhad u.b. / frotañ kaer u.b. / sevel koad dreist u.b. (Gregor), reiñ ur roustad d'u.b., reiñ ur gempenn d'u.b., reiñ ur c'hempenn d'u.b., eeunañ e dort d'u.b., reiñ un dres d'u.b., ober un dres d'u.b., reiñ ur freilhad d'u.b., sec'hañ e fri d'u.b., kizañ fri u.b., ober e jeu d'u.b., reiñ bourr d'u.b., diboultrennañ u.b., reiñ e lip d'u.b., reiñ e damm lip d'u.b., kalkennata u.b., sevel (tennañ, tailhañ) korreenn da (diouzh, diwar) u.b., mont a-grabanadoù d'u.b., mont d'u.b. a grogoù berr, boureviañ u.b. a daolioù, malañ u.b. a daolioù, sevel akuilhetenn diwar u.b., bazhata kaer (fustañ, pilat, kannañ) u.b., druilhañ u.b., reiñ segal d'u.b., ober bleud gant u.b., frikañ u.b., reiñ beuz d'u.b., reiñ koad d'u.b., reiñ kastrilhez d'u.b., reiñ bod d'u.b., dornañ u.b. a gof da gein, teurkiñ e vaout d'u.b., maoutañ u.b.,

kannañ u.b. evel ur sac'h en dour, broustañ u.b., c'hwistata u.b., fiblañ u.b., rordañ u.b., fraoulat gant u.b., lorgnañ u.b., lorgnañ war u.b., mac'homañ u.b., lopañ u.b., lopañ war u.b., torbilat u.b., muntrañ u.b. a-daolioù, skeltrennañ u.b.

4. kargad b., samm g., sammad g.

5. [loen.] torad g., kofad g.

trachten V.gw. (hat getrachtet) : klask, strivañ ; *er trachtete danach, ihm zu schaden*, klask a rae gant gred noazout dezhañ (noazout outañ, ober gaou outañ), karet a rae droug dezhañ, kavailhañ a rae evit noazout dezhañ, igouniañ a rae da noazout dezhañ ; *nach etwas trachten*, klask tizhout ur pal bennak, lakaat e striv da dizhout ur pal bennak, strivañ ouzh ar boan evit tizhout (evit tennañ etrezek) ur pal bennak, tennañ e zezev d'ur pal bennak, tennañ e vennozh d'ur pal bennak, kavailhañ evit kaout udb, spiañ udb / lakaat e spi (e studi) da gaout udb / bezañ e gortoz udb / bezañ en esper eus udb (Gregor) ; *er trachtete ihm nach dem Leben*, klask a reas lazhañ anezhañ, lakaat a rae e studi da gaout e vuhez (Gregor) ; *er trachtet nach Ehre*, redek a ra gant gred war-lerc'h an enorioù, naonek eo d'an enorioù, konoc'hañ a ra enorioù, glaouriñ a ra war an enorioù, glaourenniñ a ra war-lerc'h an enorioù, c'hoantek a enorioù eo, c'hoant gloar a zo ennañ, troet eo gant an enorioù (gant ar c'hloar), emañ terzhien ar vrazentez gantañ, n'eus nemet brasoni gantañ, lorc'het eo gant an enorioù, angoulet eo gant an enorioù.

Trachten n. (-s) : bukad g., mennad g., albac'henn b., preder g., sorc'henn b., poellad g., devez g. ; *all sein Sinnen und Trachten*, holl e albac'henn, e albac'henn a-bezh, e holl breder ; *all sein (Sinnen und) Trachten geht nur aufs Geld hinaus*, *all sein Sinnen und Trachten ist aufs Geld gerichtet*, devet eo e galon gant an arc'hant, n'en deus ken albac'henn nemet rastellat arc'hant, n'en deus ken preder nemet dastum arc'hant, lakaat a ra e holl albac'henn da zastum ur bern arc'hant, n'emañ e breder nemet war-dro an arc'hant, troet eo war an dastum, troet eo war an danvez, troet eo war an arc'hant, troet (taolet) eo gant an arc'hant, troet eo da zastum, ur galon arc'hant a zo anezhañ, ur marc'h an arc'hant a zo anezhañ, ur c'hoz a zo anezhañ, dalc'het eo gant arwez an aour, sorc'hennet eo gant an arc'hant, itik en deus da c'hounit arc'hant, n'en deus ken c'hoant (mennad, devez, youl) nemet da c'hounit arc'hant, e spered a venn gounit arc'hant, n'en deus ken huñvre nemet gounit arc'hant, gwashat ma'z eo sot gant an arc'hant ! hennezh a ra un doue eus e yalc'h ! redek a ra atav war-lerc'h an disterañ interest hag an disterañ gounidegezh, klask a ra atav ar brasañ korvo, hennezh a zo segal segal !

Trachtenfest n. (-s,-e) : gouel gant dilhadoù hengounel g., gouel hengounel g.

Trachtenhaube b. (-,-n) : koef g. ; *dunkle Trachtenhaube*, tandaman g. ; *Trachtenhaube mit hochgeschlagenen Spitzen*, koef-sparl g., koef-sparlet g.

trächtig ag. : [loen.] leun, ac'hub, bec'hiek, o tougen, hemolc'het, karget a gelin, kenebet, lourt, pounner ; *trächtig sein*, bezañ leun, bezañ ac'hub, dougen, bezañ o tougen, bezañ hemolc'het, bezañ ul leue enni (un torad enni h.a....) ; *trächtige Stute*, kazeg kenep b., kazeg kenebet b., kazeg ebeul b., mamm-gazeg leun b., kazeg

ebeul enni, kazeg lourt b., kazeg pounner b. ; *trächtiges Schaf*, dañvadez kenoan b., dañvadenn genoan b. ; *trächtige Kuh*, buoc'h kefleue b., buoc'h hemolc'het b., buoc'h leueek b., buoc'h edan leue b., buoc'h leun b. ; *die Kuh ist trächtig*, leue a zo gant ar vuoc'h, ul leue a zo er vuoc'h, ar vuoc'h a zo o tougen ; *die Kuh ist schon sechs Monate trächtig*, ar vuoc'h a zo c'hwec'h miz leue enni, ar vuoc'h a zo c'hwec'h miz leue ganti ; *die Kuh ist hoch trächtig*, ar vuoc'h a zo pouez enni, deveziñ a ra ar vuoc'h ; *die Katze ist trächtig*, karget eo ar gazhez a gelin, leun eo ar gazhez, lourt eo ar gazhez, pounner eo ar gazhez.

Trächtigkeit b. (-) : [loen.] bec'hiegi b., brazeader g.

Trächtigkeitsdauer b. (-) : [loen.] amzer dougen g. ; *Kühe können ihre gewöhnliche Trächtigkeitsdauer bis um drei Wochen überschreiten*, ar saout a ya a-wechoù teir sizhun hiroc'h eget o amzer ; *bei Schafen beträgt die Trächtigkeitsdauer fünf Monate*, an dañvadez a zoug e-pad pemp miz, an dañvadez a ya pemp miz.

Trackball g. (-s,-s) : [stenn.] trackball g., boul lankañ b.

Trade-Union b. (-,-,-s) : trade union g. [*liester trades union*], sindikad g., c'hweluniad g., uniad g., breuriez-labour b.

tradiieren V.k.e. (hat tradiert) : treuzkas a rumm da rumm, treuzkas a c'henoù da c'henoù.

tradiert ag. : a c'hiz kozh, hengounel, henvoazel, henc'hizel.

Tradition b. (-,-en) : hengoun g., henvoaz g./b., henc'hiz b. ; *die jüdische Tradition*, an hengoun yuzev g. ; *die christliche Tradition*, an hengoun kristen g. ; *die Tradition pflegen*, kenderc'hel a-sav an hengoun, mirout bev an hengoun.

Traditionalismus g. (-) : 1. hengounelouriezh b. ; 2. [gwashaus] henvoazelouriezh b.

Traditionalist g. (-en,-en) : 1. hengouneler g., hengounelour g., paotr an hengoun g. ; 2. [gwashaus] henvoazelour g.

traditionell ag. : 1. a c'hiz kozh, giz ar vro, hengounel, henvoazel, henc'hizel, poblel ; 2. klasel.

traditionsbewusst ag. : stag ouzh an hengoun, hengounelour.

traditionsgemäß ag. : diouzh an hengoun, diouzh an henvoaz.

traditionsreich ag. : leun a henvoazioù.

Traffic g. (-s) : [stlenn.] niver ar weladennerien g.

Trafik b. (-,-en) : [Bro-Aostria] ti-butun g., stal-vutun b.

Trafikant g. (-en,-en) : [Bro-Aostria] marc'hadour-butun g.

Trafikantin b. (-,-nen) : [Bro-Aostria] marc'hadourez-vutun b.

Trafo g. (-/-s,-s) : [berradur evit **Transformator**] treuzfurmer g.

träg ag. : *sellit ouzh träge*.

Tragant g. (-s,-e) : [louza., *Astragalus*] astragal str.

Tragarm g. (-s,-e) : [tisav.] balirenn-harpañ b., korbell g.

Tragbahre b. (-,-n) : kravazh g. [*liester kravazhioù, krivizhier*], karavell b., palankoù lies. ; *Haltegriffe einer Tragahre*, brankoù ur c'hravazh lies., brec'hioù ur c'hravazh lies., brec'hinier ur c'hravazh lies., bannoù ur c'hravazh lies.

Tragbalken g. (-s,-) : [tisav.] goudreust g., treustenn b., steuc'henn b., gourin g., sourin b., gwifl g., gwiflenn b. ; *mit Tragbalken versehen*, sourinañ.

Tragband n. (-s,-bänder) : senklenn b., sivelenn b. ; *mit einem Tragband binden*, sivelennañ, senklennañ.

tragbar ag. : 1. dougadus, hezoug, hebort ; *leicht tragbar*, hesamm ; 2. [dre skeud.] gouzañvadus, degemeradus, difennadus ; *nicht tragbar*, na c'hall ket bezañ degemeret, na c'haller ket gouzañv, dizegemeradus ; 3. [dilhadañ] lakaus ; *tragbare Kleider*, dilhad a c'haller ober ganto lies., dilhad a c'haller lakaat lies., dilhad lakaus lies.

Tragbett n. (-s,-en) : gwele-doug g., gwele-douger g., leter g.

Tragbeutel g. (-s,-) : 1. sac'h g. ; 2. [mezeg.] suspensoriom g., dalc'h-kelloù g., P. sav-deñvioù g.

Tragbinde b. (-,-n) : enchelp g., matezh-vrec'h b.

Trage b. (-,-n) : 1. kravazh g. [*liester* kravazhioù, krivizhier], karavell b., palankoù lies. ; *Haltegriffe einer Trage*, brankoù ur c'hravazh lies., brec'hioù ur c'hravazh lies., brec'hinier ur c'hravazh lies., bannoù ur c'hravazh lies. ; 2. leter g., kador-bortez b., kador-doug b., kador-dougerez b., gwele-doug g., gwele-douger g.

träge ag. : lizidant, pladek, diek, dilamprek, lezirek, disaour, dibreder, amiez, dibalamour, difoutre, euver, dibouez, landreant, laosk, dilañs, gwevn, diegus, gwad mors ennañ, mors, lizidour, kousket, morgousket, chourek, lugut, lugudus, luguder, gour, flai, labaskennek, landregennek, landrennek, landrennus, lantous, laosk, lor, lureüs, lureek, yeuek, ven, tezeok, abaf, diboan, didalvez, digalon da labourat, lugut da labourat, lezirek d'al labour, gwak, divalav, lent ; *er ist träge*, en em leuskel a ra da vont, ur morgousket a zen eo, tremen a ra ar pep gwellañ eus e amzer o vorediñ, lizidant eo, ne ra ket kalz tra, ne ra ket kalz a dra, ne ra ket kalz a strivoù, diek (lezirek, disaour, dibreder, landreant, laosk, dibalamour, gwak) eo, un toull diboan a zo anezhañ, n'eo ket lamprek warni, mont a ra pouer ganti, laosk eo, n'eus ket a wad en e wazhiennoù, n'eus ket a wad en e wazhied, dour eo a zo en e wazhied, gwad pouloudet en deus, hennezh a red gwad irvin (gwad panez) en e wazhied, n'eus dalc'h ebet ennañ, n'eus netra ennañ, n'eus startijenn ebet ennañ, n'eus deltu ebet gantañ, ne ra neuz ebet, dilañs a zo ennañ, gwevn eo, diegus eo, gwad mors a zo ennañ, mors eo, lizidour eo, kousket eo evel an naer er goañv, ur vuzhugenn a zo anezhañ, lugut eo evel ur velc'hwedenn, bouk eo evel ur velc'hwedenn, gour eo, lugudus eo, luguder eo, n'en devez na da vont na da zont, ne vez na da vont na da zont ennañ, ne vez mont ebet gantañ, n'eus tamm sap ennañ, n'eus nemet dour irvin en e wazhied, n'eus nemet dour karotez en e wazhied, n'en deus tamm mel en e eskern, hennezh a zo ur varvadenn (ur varvasenn, ur gouskadenn, ur chuchuen) anezhañ, hennezh a zo evel un tamm koad ; *träge werden*, diegusaat, diekaat ; *die Wellen rollen träge über den Sand*, riklañ a ra laosk ar gwagennoù hirvoudus (lugut) war an traezh, an houl lizidour a darlip an traezh, an houl lugut a darlip an traezh, emañ ar gwagennoù hirvoudus (lugut) o peliat an traezh.

Tragegurt g. (-s,-e) : gouriz-skoaz g.

Tragekorb g. (-s,-körbe) : bouteg g., restenn b., manikin g./b., mann g./b.

tragen (trägt / trug / hat getragen)

I. V.k.e. : dougen, derc'hel, bezañ gwisket gant, bezañ paket e, bezañ, degouezhout

1. dougen, portezañ, kas a-zoug
2. skorañ, harpañ, souten
3. bezañ gwisket gant, bezañ paket e, bezañ
4. dre astenn-ster
5. gouzañv, dougen e groaz
6. [frouezh] teurel frouezh, teurel blezad, dougen
7. bezañ dougerez
8. skeudennoù-lavar

II. V.gw.

1. dougen, poulzañ, bountañ
2. bezañ nec'het (bec'hiet) gant
3. teurel, degas gounidoù
4. mont pell, bezañ heglev

III. anv-gwan-verb II : **getragen**

IV. verb emober : **sich tragen**

I. V.k.e. : dougen, derc'hel, bezañ gwisket gant, bezañ paket e, bezañ, degouezhout.

1. dougen, portezañ, kas a-zoug ; *eine Last auf dem Rücken tragen*, chougata (keinañ, diboullañ, divorañ, portezañ) ur bec'h bennak, dougen udb war e gein, treuzdougen udb war-bouez e gein, kas ur bec'h bennak a-zoug war e gein, simiadañ, ober un dro-bortez, ober ur bortezadenn ; *Mehlsäcke tragen*, portezañ sac'hadoù bleud, portezañ ; *Kornsäcke tragen*, portezañ sac'hadoù greun, diboullañ sac'hadoù greun war e skoaz, divorañ sac'hadoù greun war e skoaz, kas sac'hadoù greun a-zoug war e zivskoaz, portezañ ; *er trug einen Korb*, ur baner a oa gantañ ; *tragen Sie meinen Koffer bis zum Auto !* portezit va malizenn betek ar c'harr-tan ! ; *dieser Sack lässt sich nur schwer tragen*, ar sac'h-se a zo teuk ; *her(ein)tragen*, degas ; *hinaustragen (forttragen, wegtragen)*, kas gant an-unan, kas kuit ; *etwas in der Hand tragen*, derc'hel (dougen) udb en e zorn ; *er trägt den Arm in der Binde*, emañ e vrec'h gantañ en enchelp (Gregor), dougen a ra e vrec'h en e gerc'henn ; *eine Uhr bei sich tragen*, bezañ un eurier gant an-unan ; [dre skeud.] *jemanden auf den Händen tragen*, ober war-dro u.b. (ober diouzh u.b.) gant soursi bras ha karantezus (Gregor), kempenn mat u.b., ober flourig d'u.b., ober brav d'u.b., mont brav d'u.b., ober chalangiz d'u.b., lakaat u.b. da goñfortiñ, cherisañ u.b. ; *seine Haut zu Markte tragen*, a) lakaat e vuhez en argoll (en arvar), arvarañ e vuhez, en em lakaat war riskl e vuhez, en em lakaat war riskl a goll (da goll) e vuhez, en em lakaat e riskl da goll e vuhez, en em lakaat e dañjer (e-tailh, e pirlh) da goll e vuhez (Gregor), mont da vale war ar mor evit unan all, lakaat e vuhez en argoll evit toudoù all, tennañ riskloù war an-unan evit ober plijadur da dud all, klask e varv, kemer ur riskl bras, mont e-barzh genoù al louarn, tennañ tan (sachañ ar c'hravazh, sachañ ar c'harr) war e gein, en em fourrañ e kudennoù, mont da graoña en ur vodenn fall ; b) en em ginnig war nevid al labour ; c) louvigezhiñ, en em wallañ, gastaouiñ, labourat evel gast, ober he forc'h, ober e bezh

lêr, gwerzhañ he c'horf, gwerzhañ e gorf, mont da c'hast, bevañ diouzh he zoull.

2. skorañ, harpañ, souten ; *die Pfeiler tragen das Gewölbe*, roet e vez harp d'ar volz gant ar pileroù, ar pileroù a ro souten d'ar volz, soutenet e vez ar volz gant ar pileroù ; *die Beine wollen mich nicht tragen*, me zo laosk em sav, me zo laosk war va divesker, divhar amann (divhar yod) am eus, va divesker a floy azindanon, me 'zo gwak va divesker dindanon, rodoù fall am eus ; *Wasser trägt Holz*, ar c'hoad a chom war-neuñv pa vez lakaet en dour ; *von der Orgel getragener Gesang*, kanaouenn harpet gant an ograoù.

3. bezañ gwisket gant, bezañ paket e, bezañ dindan, dougen ; *ein Kleid tragen*, bezañ dindan (bezañ gwisket gant, bezañ paket en) ur pezh dilhad bennak, bezañ ur pezh dilhad dindan an-unan, bezañ ur pezh dilhad en-dro d'an-unan, dougen ur pezh dilhad ; *eine Kopfbedeckung tragen*, bezañ ur pennwisk bennak war (en) e benn ; *eine Waffe tragen*, bezañ armet, dougen un arm, bezañ un arm gant an-unan ; *eine Krone tragen*, dougen ur gurunenn ; *sie trug einen Stimreif*, un daledenn a gelc'hie he zal, kelc'hiet e oa he zal gant un daledenn ; *einen Bart tragen*, bezañ barvek ; *Schwarz tragen*, bezañ gwisket e du ; *sie trägt ihr Haar kurz*, berr eo he blev, honnezh a zo berr he blev, blev dipitus he deus ; *sie trägt ihr Haar lang*, hir eo he blev, honnezh a zo hir he blev ; *Schmuck tragen*, bezañ bravigoù gant an-unan ; *das kannst du gut tragen*, an dilhad-mañ-dilhad a zegouezh mat dit, an dilhad-se a zo bet dibabet dit ; *getragene Kleider*, pezhioù dilhad teuc'h lies. ; *diese Jacke trage ich schon seit einem Jahr*, bloaz 'zo emañ ar chupenn-se o vont en-dro ganin.

4. dre astenn-ster : *einen Namen tragen*, bezañ en un anv, bezañ un anv d'an-unan, dougen un anv ; *er trägt seinen Namen zu Recht*, hennezh n'eo ket drouganvet, hennezh n'eo ket kammanvet ; *er trägt die Schuld daran*, dre e faot eo, c'hoarvezet e oa kement-se en e faot (d'e faot, dre e faot, en e wall, dre e wall, d'e giriegezh, en e giriegezh, d'e wallegezh, en e wallegezh) (Gregor), hennezh 'zo kiriek d'an droug-se ; *die Verantwortlichkeit für etwas tragen*, bezañ udb dindan e atebeged, bezañ atebek war udb, bezañ e karg eus udb, bezañ udb en e emell, kaout an emell war (ouzh, eus) udb, respont eus udb, bezañ udb war e gont, kaout udb war e gont ; *ich trage die Verantwortung dafür*, dindan va atebeged emañ an dra-se, atebek on war an dra-se, em c'harg emañ an dra-se, war va c'harg emañ an dra-se, emell ouzh an dra-se am eus, em emell emañ an dra-se, war va c'hont emañ an dra-se, bez em eus an dra-se war va c'hont, respont a ran eus an dra-se ; *Sorge für etwas tragen*, kemer preder (kaout prediri) gant udb, kaout soursi eus udb ; *Bedenken tragen, zu ...*, bezañ skorpuloù gant an-unan d'ober udb (Gregor), kaout morc'hed d'ober udb ; *nach etwas Verlangen tragen*, spiañ udb / lakaat e spi (e studi) da gaout udb / bezañ e gortoz udb / bezañ en esper eus udb (Gregor) ; *den Tatsachen Rechnung tragen*, delc'her kont eus ar gwirvoud ; *den Verhältnissen Rechnung tragen*, ober e gorniad diouzh e vutun, malañ diouzh an dour, lakaat e ouel diouzh e avel, ober e samm diouzh e dorchenn, ober diouzh m'emañ kont, ober diouzh an degouezhioù ;

den Keim einer Krankheit in sich tragen, bezañ o c'horin ur c'hleñved bennak, bezañ o vagaan ur c'hleñved bennak, bezañ mut e gleñved evel glaou bev dindan al ludu, bezañ klañv gant ur c'hleñved mut, bezañ had ur c'hleñved bennak en e wad ; *die Keime des Verfalls in sich tragen*, bezañ krog ar brein en an-unan / en dramañ-tra ; *sein Herz trägt heimliches Leid*, derc'hel a ra kuzh en e galon un doan bennak.

5. gouzañv, dougen e groaz ; *sein Schicksal mit Fassung tragen*, dougen e groaz hep rebekat, dougen e blanedenn gant briegezh, dougen bec'h e vuhez hep klemm ; *Ketten tragen*, bezañ chadenet, bezañ ouzh ar c'hefioù, bezañ an houarn bras ouzh e dreid / bezañ potailhet e dreid (Gregor) ; *Schaden tragen*, bezañ gaouiet (Gregor), bezañ gwazh ag (eus) udb, bezañ en e c'haou ; *nun musst du auch noch die Schande tragen*, hag ouzhpenn-se (hag ouzhpenn da se, hag ouzhpenn 'zo) : chom a raio peg ar vezh ouzhit, ha bremañ e vo ret dit kiañ ouzh ar vezh.

6. [frouezh] teurel frouezh, teurel blezad, dougen, degas gounidoù, produiñ ; *der Baum trägt dieses Jahr zum ersten Mal Früchte*, a) ar wech kentañ eo d'ar wezenn-se da deurel frouezh er bloaz-mañ ; b) ar bloavezh kentañ eo d'ar wezenn-se da frouezhiñ, er bloaz-mañ eo e toug ar wezenn-se frouezh evit ar wech kentañ ; *nach acht Jahren trägt der Zitronenbaum seine ersten Früchte*, a-benn eizh vloaz e taol ar suravalenn he c'hentañ bloavezhad frouezh ; *der Baum trägt Früchte*, ar wezenn a zoug (a daol) frouezh ; *der Acker trägt Weizen*, dindan winizh emañ ar park-mañ, ar park a daol gwinizh, ar park a zoug gwinizh ; [dre astenn.] *das Kapital trägt Zinsen*, ar c'hevala a zegas kampi.

7. bezañ dougerez (leun, ac'hub) ; *die Kuh trägt ein Kalb*, *die Kuh trägt*, ul leue a zo er vuoc'h ; *ein Kind unter dem Herzen tragen*, dougen ur bugel en e gof (en e greiz) (Gregor), dougen ur bugel etre he daou gostez (en he c'herc'henn).

8. [dre skeud.] *den Kopf hochtragen*, P. *die Nase hochtragen*, bezañ uhel e benn gant an-unan, sevel e bigos, bezañ un ton (un tamm mat a lorc'h) en an-unan, na c'hallout plegañ da gac'hat, na c'hallout bale ken gant ar c'hwez a zo en e gorf, kaout ur revr na fontfe ket un tamm sukr ennañ, bezañ sonn evel ur pipi, bezañ sonn evel ur c'hefeleg, bezañ sonn evel ul lakez pikez, bezañ lakaet kegel e vamm en e gein, bezañ ur beg m'en argarzh eus an-unan, bezañ lakaet ur varrenn houarn en e c'houzoug ; *etwas zur Schau tragen*, diskouez udb sklaer hag anat d'an holl, ober distalac'h (digoroù) gant udb, diskouez udb e fas an heol hag e fas ar bed (Gregor) ; *die Unkosten tragen*, derc'hel ar mizoù en tu diouzh an-unan, ober udb en e vizoù, paeañ ar frejoù, lakaat ar mizoù war e gont, paeañ ar mizoù, herzel ouzh ar mizoù, bezañ ar mizoù en e garg, mont ar mizoù war e gont ; *die Kosten für etwas tragen*, kemer udb en e vizoù ; *die Kosten werden von den zwei Partnern je zur Hälfte getragen*, ar mizoù a vez daouhanter etre an daou genlodeg, lakaat a ra an daou genlodeg ar mizoù war zaouhanter, daouhanter eo an daou genlodeg evit ar mizoù, kempouezañ a reont an dispignoù etrezo, rannet e vez ar mizoù en un doare kevatal etre an daou genlodeg.

II. V.gw. (trägt / trug / hat getragen) :

1. dougen, poulzañ, bountañ ; *das Eis trägt schon*, tev a-walc'h eo ar skorn evit dougen tud ; [merdead.] *die Segel tragen*, kregiñ a ra mat an avel er gouelioù.

2. bezañ nec'het (bec'hiet) gant ; *er trägt schwer an der Last*, stlejañ e vec'h (e samm) a ra, en em lastrañ a ra gant ur bec'h pounner ; [dre skeud.] *an etwas schwer zu tragen haben*, bezañ nec'het bras (gwall drubuilhet, trechalet) gant udb.

3. teurel, teurel frouezh, teurel blezad, degas gounidoù ; *dieser Baum trägt heuer zum ersten Mal*, **a**) ar wech kentañ eo d'ar wezenn-se da deurel frouezh er bloaz-mañ ; **b**) ar bloavezh kentañ eo d'ar wezenn-se da frouezhiñ, er bloaz-mañ eo e toug ar wezenn-se frouezh evit ar wech kentañ ; [dre astenn.] *sein Unternehmen trägt gut*, spletus (emsavus) eo e embregerezh, splot a zegas e embregerezh, ober a ra mad gant e embregerezh.

4. mont pell, bezañ heglev ; *seine Stimme trägt weit*, heglev eo e vouezh, heglev e teu e vouezh, hemañ a ra mouezh, hemañ a sav mouezh dezhañ, tapout pell a ra e vouezh, korzennet mat eo e vouezh ; *in den Bergen trägt die Stimme weit*, er menezioù e vez klevet ar vouezh a-bell, tapout pell a ra ar vouezh er menezioù ; *so weit der Blick trägt*, betek pennig an dremmwel / a zremm wel / keit ha ma c'haller gwelet / ken hir ha ma tizh al lagad / ken hir ha tra / hirañ ma c'haller gwelet (Gregor), pellañ ma c'heller gwelet en diabell, betek koll gwel, keit ha ma tap al lagad, pellañ ma toug ar selloù, keit ha ma c'hall pakañ hon daoulagad ; *die Kanone (das Geschoss) trägt weit*, tennañ (tapout) pell a ra ar c'hanol, ur c'hanol a hed-tennañ bras (a hed-bann bras, a hed-taol bras, pelltizh, hirhedtaol) eo.

III. anv-gwan-verb II : **getragen** ; *getragenes Lied*, kanaouenn kanet war ton ar c'hampouezh gwinizh (war un ton cheuc'h) ; *in getragener Stimmung sein*, bezañ troet da uhelaat e spered ; [sonerezh] *getragene Töne*, tonioù hir (astennet) lies.

IV. V.em. **sich tragen** (trägt sich / trug sich / hat sich (tr) getragen) : 1. *der Koffer trägt sich leicht*, aes eo dougen ar valizenn-mañ, hesamm eo ar valizenn-mañ ; *dieser Mantel trägt sich angenehm*, gwisket gwak e vezer gant ar vantell-mañ ; *sich mit einer Bürde tragen*, stlejañ ur samm (ur bec'h) gant an-unan, en em lastrañ gant ur bec'h pounner ; 2. *sie trägt sich nach der letzten Mode*, mont a ra da-heul ar c'hizioù nevez, gwisket e vez atav diouzh ar c'hiz ; 3. [dre skeud.] *das Unternehmen trägt sich nicht*, an embregerezh ne ra gounid ebet (n'en devez nemet koll war goll), n'eo ket emsav an embregerezh-mañ ; 4. [dre skeud.] *sich mit dem Plan tragen, etwas zu tun*, bezañ gant ar soñj (kaout soñj, bezañ e sell, bezañ e soñj) d'ober udb, bezañ e soñj ober udb.

Tragen n. (-s) : doug g., dougen g., dougadur g., dougerezh g., portezerezh g. ; *das Tragen von Waffen (das Waffentragen)*, an doug armoù g. (Gregor), an dougen armoù g., doug an armoù g. ; *das Tragen von Hüten aufgeben*, didogañ da vat, dilezel an tog.

tragend ag. : 1. *Früchte tragender Zweig*, barr frouezhet g. ; 2. *weit tragend*, **a**) [lu] a hed-tennañ bras, a hed-bann bras, a hed-taol bras, pelltizh, hirhedtaol ; **b**) a ziraev vras, uhelbal ; 3. [loen.] leun, ac'hub, bec'hiek, o tougen,

hemolc'het, karget a gelin, kenebet ; *tragend sein*, bezañ leun, bezañ ac'hub, dougen, bezañ o tougen, bezañ hemolc'het, bezañ ul leue enni (un torad enni h.a....) ; *tragende Stute*, kazeg kenep b., kazeg kenebet b., kazeg ebeul b., mamm-gazeg leun b., kazeg ebeul enni ; *tragendes Schaf*, dañvadez kenoan b., dañvadenn genoan b. ; *tragende Kuh*, buoc'h kefleue b., buoc'h hemolc'het b., buoc'h leueek b., buoc'h edan leue b., buoc'h leun b. ; *die Kuh ist tragend*, leue a zo gant ar vuoc'h, ul leue a zo er vuoc'h, ar vuoc'h a zo o tougen ; *die Katze ist tragend*, karget eo ar gazhez a gelin, leun eo ar gazhez.

Träger g. (-s,-) : 1. douger g. ; *Gepäckträger*, [den] douger g., dougenner g., portezez g. ; *Briefträger*, paotr-alizhiri g., paotr-alizheroù g., douger-lizhiri g., kaser-lizheroù g., postilhon g.

2. doug g., douger g. ; *Flugzeugträger*, douger-nijerezioù g. ; *Gepäckträger*, [marc'h-houarn] lost ar marc'h-houarn g., talier g., doug-samm g.

3. piaouer g. ; *Träger von Rechten*, piaouer gwirioù g., gwir g., perc'henn-gwir g., entitled g.

4. [dre skeud.] *der Träger dieser Idee*, difennour entanet ar mennozh-se g., kampion ar mennozh-se g. ; *der Träger dieses Namens*, an den a zo en anv-se, an den anvet e-giz-se g., douger an anv-se g.

5. [tekn.] treust g., treustenn b., steuc'henn b., gourin g., goudreust g., sol g. ; *eiserner Träger*, treust houarn g., sol houarn g.

6. [mezeg.] gwezher g., ambrougenn b., trezouger g.

7. [mat] sturiadell b.

8. atebeg g., kargiad g., kargiad-a-gefridi g., kefridiad g., kefridiour g., aotreeg g. ; *die Träger der Staatsgewalt*, pennoù bras ar Stad lies., ar pennadurezhioù lies.

9. [dilh] sivelenn b., brikolenn b. [*liester brikoloù*], skoazgenn b.

Trägerfigur b. (-,-en) : [tisav.] atlant g. [*liester atlantoù*].

Trägerin b. (-,-nen) : 1. dougerezh b. dougennerez b., portezerez b. ; 2. difennourez b., kampionez b. ; 3. atebeg b., kefridiadez b., kefridiourez b.

Trägerhose b. (-,-n) : bragez gant brikoloù b.

Trägerkleid n. (-s,-er) : brozh gant brikoloù b.

Trägerrakete b. (-,-n) : 1. [nij.] bannerez ijinennoù egor b., bannerez egorijinoù b., fuzeenn-vount b. ; 2. [lu] fuzeenn douger b.

Trägerrock g. (-s,-röcke) : brozh gant brikoloù b.

Trägerstein g. (-s,-e) : [douar., tireoul] karregad endalc'her b.

Tragetasche b. (-,-n) : sac'h g. ; *strohgeflochtene Tragetasche*, kofin g.

Tragezeit b. (-,-en) : [loen.] amzer dougen g., amzer g. ; *Kühe können ihre übliche Tragezeit bis um drei Wochen überschreiten*, ar saout a ya a-wechoù teir sizhun hiroc'h eget o amzer ; *bei Schafen beträgt die Tragezeit fünf Monate*, an dañvadezed a zoug e-pad pemp miz, an dañvadezed a ya pemp miz.

tragfähig ag. : 1. dalc'hus, kreñv a-walc'h evit dougen udb, start ; 2. degemeradus, mat a-walc'h, difennadus.

Tragfähigkeit b. (-) : 1. dalc'huster g. ; 2. bec'hiad brasañ aotreet g. ; 3. [bigi] fard-tolz g.

Tragfeder b. (-,-n) : gwinterell skourrañ b.

Tragfläche b. (-,-n) : [nij.] askelladur g., gorread an eskell g., gorread an askelloù g., gorread kemporzhañ g.

Tragflächenbelastung b. (-,-en) : [nij.] bec'hiad war an eskell g., bec'hiad war an askelloù g.

Trageflächenboot n. (-s,-e) / **Tragflügelboot** n. (-s,-e) : [merdead.] bag-dre-feilhoù b., douraskell b.

Traggestell n. (-s,-e) : kravazh g., karavell b., parlankoù lies. ; *Haltegriffe eines Traggestells*, brankoù lies., brec'hioù ur c'havazh lies., brec'hinier ur c'havazh lies.

Traggurt g. (-s,-e) : senklenn b., sivelenn b. ; *mit einem Traggurt binden*, sivelennañ.

Trägheit b. (-) : 1. digasted b., dinerzh g., dilañs g., lizidanted b., landreantiz b., luguderezh g., lugud g., leziregezh b., kostenn b., diegi b., landrenn b., lentegezh b., belbeterezh g., lure g., lizouregezh b., didalvez g., didalvoudegezh b., stranerezh g., lentegezh b., mored g. ; 2. [fizik] inertiezh b., anniñv g., diemlusk g. ; 3. [bred.] *geistige Trägheit, psychische Trägheit*, diemlusk bred g., anniñv bred g.

Trägheitsachse b. (-,-n) : [tekn.] ahel inertiezh g., ahel anniñv g.

Trägheitsmoment n. (-s,-e) : [fizik] lankad inertiezh g., lankad anniñv g.

Trägheitsnavigation b. (-,-en) : [nij.] aerverdeadur anniñvel g.

Trägheitsprinzip n. (-s) : pennaenn an inertiezh b., pennaenn an anniñv b., pennaenn an diemlusk b.

Traghimmel g. (-s,-) : tabarlank g., stel g., daez g.

Tragik b. (-) : tragegezh b., skrijusted b., mantrused b. ; *die Tragik liegt darin, dass ..., pezh 'zo skrijus eo e ...*, skrijusañ tra eo gwelet u.b. o ...

Tragiker g. (-s,-) : saver tragedioù g., tragediour g., tragikour g.

Tragikomik b. (-) : perzh reuzc'hoarzhus g., tragikomegezh b.

tragikomisch ag. : reuzc'hoarzhus, tragikomek.

Tragikomödie b. (-,-n) : reuzc'hoarzhigell b., pezh-c'hoari reuz ha c'hoarzh g., tragikomedi g.

tragisch ag. : skrijus, spontus, reuzus, mantrus ; *das wird eine tragische Wendung nehmen*, dont a raio an traoù da vezañ spontus, mont a raio an dra-se e drouziwezh, gwall ziwezh a vo gant an dra-se, traoù skrijus a zo da c'hortoz diwar gement-se, sin gwall fin a zo gant an dra-se, kement-se a denno d'ur gwall fin ; *etwas tragisch nehmen*, kemer merfeti gant udb, ober tachoù (ober bil, ober biloù) abalamour d'udb, kemer standur gant udb, lakaat udb e wad da dreiñ e gwelien, ober gwad fall gant udb, ober charre gant udb ; *etwas zu tragisch nehmen*, ober gwelien gant udb ; *etwas nicht tragisch nehmen*, chom hep ober tachoù abalamour d'udb, na ober biloù (na ober bil, na zebriñ soñjoù, na zebriñ e spered) en abeg d'udb, na gemer merfeti gant udb, na ober gwad fall gant udb, na ober charre gant udb.

Tragkissen n. (-s,-) : doug babiged g.

Tragkorb g. (-s,-körbe) : bouteg g., restenn b., manikin g./b., mann g./b.

Tragkraft b. (-) : [fizik] nerzh-doug g., nerzh dougen g.

Traglager [tekn.] n. (-s,-) : kador skor b., kador a-skin b.

Traglast b. (-) : kargad b., samm g., sammad g., pakajoù lies.

Traglufthalle b. (-,-n) : pabell c'hwezadus b., pabell gant frammadur dindan c'hwez b., pabell gant frammoù leun a c'hwez b.

Tragöde g. (-n,-n) : tragedian g., reuzc'hoarier g.

Tragödie b. (-,-n) : 1. tragedi g., trajedienn b., reuzarvest g., reuzc'hoari g. ; 2. reuz g., gwall reuz g., darvoud skrijus g.

Tragödin b. (-,-nen) : tragedianez b., reuzc'hoarierez b.

Tragplatte b. (-,-n) : plakenn skor b., plakenn harpañ b.

Tragriemen g. (-s,-) : senklenn b., lêrenn b., korreenn b., sivelenn b.

Tragrolle b. (-,-n) : [tekn.] pole skor g., ruilh douger g., kranenn dougerezh b.

Tragsattel g. (-s,-sättel) : bas g., bas-dibr g.

Tragsäule b. (-,-n) : [tisav.] delwenn-harpañ b., kariatidenn b.

Tragschrauber g. (-s,-) : [nij.] tronijerez b.

Tragseil n. (-s,-e) : [tekn.] dougfun b.

Tragsessel g. (-s,-) : [istor] leter g., kador-bortez b., kador-doug b., kador-dougerezh b.

Tragstein g. (-s,-e) : [tisav.] 1. korbell g., balirenn-harpañ b., sichenn b. ; 2. parpagn g., maen-mañson g.

Tragstuhl g. (-s,-stühle) : [istor] leter g., kador-bortez b., kador-doug b., kador-dougerezh b.

Tragtier n. (-s,-e) : loen-samm g. ; *Maultiere werden im Gebirge als Tragtiere verwendet*, er broioù meneziek e talvez ar mul da loen-samm.

Tragtiertaschen lies. : panelloù bas lies.

Tragweite b. (-) : 1. hed-taol g., diraez g., treuziad g. ; 2. [dre skeud.] diraez g., pouezerezh g., nerzh g. ; *von großer Tragweite, a)* a ziraes vras, hir diraez, uhelbal ; *b)* [lu] a hed-tennañ bras, a hed-bann bras, a hed-taol bras, pelltizh, hirhedtaol ; *die Tragweite einer Rede*, diraez ur brezegenn g.

Tragwerk n. (-s,-e) : 1. framm g., frammad g., frammadur g. ; 2. [nij.] plaenenn gemporz b., P. eskell lies., askelloù lies.

Tragzapfen g. (-s,-) : [tekn.] marc'h-dor g.

Tragzeit b. (-,-en) : [loen.] amzer dougen g. ; *Kühe können ihre übliche Tragzeit bis um drei Wochen überschreiten*, ar saout a ya a-wechoù teir sizhun hiroc'h eget o amzer ; *bei Schafen beträgt die Tragzeit fünf Monate*, an dañvadezed a zoug e-pad pemp miz, an dañvadezed a ya pemp miz.

Trailer g. (-s,-) : 1. [treuzdougen] ramok karr-samm hanter-stlej g., ramok sammgarr g. ; 2. [film, sinema] tañvadenn b., bandenn gelaouiñ b.

Trainer¹ g. (-s,-) : [Bro-Suis] dilhad-sport g./lies.

Trainer² g. (-s,-) : [sport] gourdoner g.

Trainerin b. (-,-nen) : [sport] gourdonerez b.

trainieren V.k.e. (hat trainiert) : gourdonañ, pleustriñ, embregañ, embreger, akuitaat, deskoniañ, letriñ ; *sein Gedächtnis trainieren*, embreger e eñvor ; *seine Singstimme trainieren*, pleustriñ war ar c'han ; *Sportler trainieren*, gourdonañ sportourien.

V.gw., V.k.e. ha V.em. (hat trainiert, hat sich (t-rt) trainiert) : gourdonañ, en em c'hourdonañ, pleustriñ, embreger, akuitaat, en em varrekaat, en em letriñ ; *wir trainieren uns im Schwimmen*, klask a reomp gwellaat da neuñ, pleustriñ a reomp war an neuial, pleustriñ a reomp an neuñverezh ; *trainierender Sportler*, gourdonad g.

trainiert ag. : gourdon, gourdonet, embreget.
Training n. (-s,-s) : pleustrad g., pleustradenn b., pleustradeg b., gourdonerezh g., embregerezh g., gourdonadur g.
Trainingsanzug g. (-s,-anzüge) : dilhad-sport g./lies.
Trainingsgruppe b. (-,-n) : [bred.] strollad anaoudadurñ g.
Trainingshose b. (-,-n) : bragoù-sport g.
Trainingsjacke b. (-,-n) : chupenn-sport b.
Trainingslager n. (-s,-) : kamp gourdonañ g.
Trajekt n./g. (-s,-e) : [treuzdougen] lestr-treizh g., bag-treizh b.
Trajekt dampfer g. (-s,-) / **Trajektschiff** n. (-s,-e) : [treuzdougen] lestr-treizh g., bag-treizh b.
Trakt g. (-s,-e) : 1. tolead g., tachenn b. ; 2. rannbarzh b., kornad g., korniad g., kordennad b., korn-bro g., kornad-bro g., korn-douar g., kornad-douar g. ; 3. steudad-venezioù b., aradennad-venezioù b., aridennad-venezioù b. ; 4. korf-savadur g., kazel b. ; *Hochsicherheitstrakt*, karter uhelsurentez g. ; 5. [korf.] *Verdauungstrakt*, forzhioù koazhañ lies., hentoù koazhañ lies., hentoù koazhadel lies., benvegad koazhañ g.
Traktament n. (-s,-e) : 1. herberc'h g., degemer g., bod g., magadur g. ; 2. danzeadur g., danzen g., doare ober ouzh udb g., doare ober ouzh u.b. ; 3. [kozh, lu] gopr g.
Traktandenliste b. (-,-n) : [Bro-Suis] roll-labour g., roll an devezh g., deizroll g.
Traktandum g. (-s,Traktanden) : [Bro-Suis] kraf war an deizroll g., kraf war ar roll-labour g., poent eus an deizroll g., poent eus ar roll-labour g.
Traktat g./n. (-s,-e) : pleustrad g., studiaden b., studienn b., skridenn b., levrig g.
Traktätchen n. (-s,-) : [dismegañsus] *ein Traktätchen*, ul levrig bruderezh relijiel g., ul levrig devot g., un eurioù b.
traktieren V.k.e. (hat traktiert) : 1. ober garv da, gwallgas ; 2. [kozh] *jemanden mit Wein traktieren*, reiñ e walch a win d'u.b., reiñ pezh a gar gwin d'u.b., reiñ gwin forzh pegement (ken-ha-ken, ken-ha-kenañ, kenañ-kenañ, mui-pegen-mui) d'u.b., diskenn (teuler, skarzhañ) forzh banneoù gwin d'u.b., diskargañ fonnus gwin d'u.b., reiñ e doullad gwin d'u.b. ; 3. *P. jemanden mit dem Stock traktieren*, reiñ fest ar vazh (fest ar geuneudenn) d'u.b., reiñ koad d'u.b., reiñ ur saead vazhadoù (ur pred bazhadoù, ur chupennad vazhadoù, ur gwiskad bazhadoù) d'u.b., gwiskañ ur saead vazhadoù d'u.b., reiñ ur pulloc'h d'u.b., reiñ ur c'hefested (ul lard, kerc'h, segal, ur grizilhad taolioù, un dres) d'u.b., bazhata u.b., skeiñ gant u.b. a daolioù bazh, tapout ar vazh gant u.b., tapout ar gefienn gant u.b., distremen u.b. a daolioù bazh, frotañ u.b. gant eoul garzh ken na lufr, reiñ e damm lip d'u.b., sevel koad dreist u.b., reiñ e dus d'u.b. ; *jemanden mit Faustschlägen traktieren*, choukadiñ u.b.
Traktor g. (-s,-en) : 1. stlejer g., stlejerez b. ; 2. [labour-douar] traktor g. ; 3. [skriverez, moullerez] keflorher paper g.
Tralje b. (-,-n) : barrennig ur gael b., barrenn ur gael b., bazh ur gael b., bann ur gael g., bazh ur gloued b., klerenn b., kler str., gwerzhid b.
trallala estl. : tralalalaleno.

trällern V.gw. (hat geträllert) : *vor sich (t-rt) hin trällern*, fringoliñ, sardonenniñ, sardonin, mouskanañ, sobonat, gouganañ ; *trällernder Sänger*, fringolour g., fringoler g.
V.k.e. (hat geträllert) : fringoliñ, sardonenniñ, mouskanañ, sobonat, gouganañ ; *ein Liedchen vor sich (t-rt) hin trällern*, fringoliñ, sardonenniñ, sardonin, mouskanañ un ton, kanañ ur ganaouenn dre vuskan, boudal ur ganaouenn, gouganañ un ton, fraoñval ur pennig sonenn.
Trällern n. (-s) : mouskan g., fringolioù lies., fringoloù lies., fringolerezh g.
trällernd ag. : mouskanus, fringolus ; *trällernder Sänger*, fringolour g., fringoler g.
Tram¹ n. (-s,-s) : [Bro-Suis] tramgarr g.
Tram² b. (-,-s) : tramgarr g.
Tram³ g. (-s,-e) : [Bro-Aostria, tisav.] gweltevñ b.
Trambahn b. (-,-en) : [su Bro-Alamagn] tramgarr g.
Trammelnetz n. (-es,-e) : [pesketaerezh] tramilh g.
Tramp g. (-s,-s) : chiminaou g., kantreer g., baleantour g., baleer-bro g., reder-bro g., foeter-hent g., foeter-bro g., galouper g., galouper-bro g., Yann drotaj g., reder-poullou g., labaskenn b., chelgenn a zen g., louskenn g., lanfre g. [*liester lanfreidj*], denjentil laou g., laoueg g., beg-lor g., paourkaezh den g., paourkaezh cheulk g.
Trampel g. (-s,-) : amparfal g., lopez g., lochore g., pagan g., kozh palastr g., den hualet g., Yann seitek g., aneval g., palod g., den diardoù (digompliment, dibalamour, difoutre) g., den lor g., penn lor g., geolieg g., beg don g., beg bras g., genoù bras g., genoù frank g., genaoueg g., podig g., pothouarn g., glaourenneg g., pampez g., genoù klapez g., glapez g., genoù da bakañ kelien g., genoù patatez g., genoù gwelien g., houpperig g., bourjin g., bleup g., jaodre g., bazh-dotu b., loukez g., patatezenn b., panezenn b., Yann Banezenn g., gogez g., penn luch g., magn g., darsod g., diskiant g., pennsod g.
trampelig ag. : meudek, loaiek, amparfal, lopes, loerek, distu, kleiz, mañchek, glaouch, landrammus, dispered, dotu, javedek, lopes, lor, lourt, lourt e spered, lourt a spered, lourt a benn, mors, panezennek, tezeok, pout a spered, pout e spered, pouer a spered, pounner a spered, teuc'h, teuc'hek, teuk, tuzum, divalav, andraf, botezek, pavek.
trampeln V.gw. (hat getrampelt / (gant un durc'hadur) ist getrampelt) : 1. (hat) : pilpazañ, tankeal, tripal, champalat, draskañ, draskal, trepikal, trepikellat, toumpañ, bezañ birvilh en e zivesker, lopata gant e dreid, lopañ gant e dreid war al leur, pokañ, pavata, pigosat gant e dreid ; *vor Begeisterung trampeln*, tripal gant ar blijadur ; *vor Wut trampeln*, tripal gant ar fulor ; *das Vieh fing an, unruhig zu trampeln und laut zu brüllen*, sevel a reas bres ha sklank e-touez ar chatal ; 2. (hat) : *auf etwas (t-d-b) herumtrampeln*, mac'hañ (mac'hellañ, flastrañ, bresañ, kalemarc'hiñ, toumpañ, pladañ) udb. ; *auf dem Boden herumtrampeln*, morzholat al leur gant e votoù ; 3. (ist/hat) : stampañ, kerzhet en ur bouezañ war e dreid bep kammed, toumpañ ; 4. [dre skeud.] (hat) : *auf etwas (t-d-b) herumtrampeln*, moustrañ (gwaskañ, disprizañ, disprizout, dismegañsiñ) udb, ober dismegañs war udb, kailharañ (divrudañ, gwallvrudañ, fallvrudañ) udb, reiñ gwallvrud d'udb, binimañ udb.

V.k.e. (hat getrampelt) : 1. mac'hañ (mac'hellañ, flastrañ, bresañ, kalemarc'hiñ, pilpazañ, pladañ) udb. ; 2. difankañ, torchañ.

Trampelei b. (-,-en) : toumpi b., pilpazerezh g., pavataerezh g., kalemarc'h b/g., draskadennoù lies., bres g.

Trampelpfad g. (-s,-e) : gwenodenn b., ravent g., gwenojenn b., minotenn b.

Trampeltier n. (-s,-e) : 1. [loen.] dremedal g. ; 2. [dre skeud.] amparfal g., lopez g., lochore g., pagan g., kozh palastr g., den hualet g., Yann seitek g., palod g., aneval g., den lor g., penn lor g., den diardoù (digompliment, dibalamour, difoutre) g., geolieg g., beg don g., beg bras g., genoù bras g., genoù frank g., genaoueg g., podig g., pothouam g., glaourenneg g., pampez g., genoù klapez g., glapez g., genoù da bakañ kelien g., genoù patatez g., genoù gwelien g., houperig g., bourjin g., bleup g., jaodre g., bazh-dotu b., loukez g., patatezenn b., panezenn b., Yann Banezenn g., gogez g., penn luch g., magn g., darsod g., diskiant g., pennsod g.

Trampelweg g. (-s,-e) : gwenodenn b., ravent g., gwenojenn b., minotenn b.

trampen V.gw. (ist getrampt) : c'hoari biz-meud, bizmeuta, redek e revr.

Tramper g. (-s,-) : c'hoarier biz-meud g., bizmeutaer g.

Tramperin b. (-,-nen) : c'hoarierez viz-meud b., bizmeutarez b.

Trampolin n. (-s,-e) : [sport] trampolin g.

Tramway b. (-,-s) : [Bro-Austria] tramgarr g.

Tran g. (-s) : 1. eoul pesked g., eoul-mor g. ; *Lebertran*, eoul-moru g. ; *Lampentran*, morc'houlou g., morlard g. ; 2. [dre skeud.] P. *im Tran*, hep rat dezhañ, hep soñjal ; *im Tran sein*, na vezañ ganti ; *wie im Tran*, evel un hunvaleer, mor-mor, hanter gousket.

Trance b. (-) : treant g., teoghun g. ; *in Trance fallen*, treantiñ.

Trancezustand g. (-s) : stad a dreant b., stad a deoghun b.

tranchieren V.k.e. (hat tranchiert) : [kegin.] troc'hañ, didammañ.

Tranchiermesser n. (-s,-) : kontell geginer b.

Träne b. (-,-n) : 1. daer g./str., daerenn b., daeraouenn b., dar g., dour g., dour ar galon g. ; *in Tränen*, *unter Tränen*, *mit Tränen in den Augen*, dour (an daer, daeroù, an daeroù) en e zaoulagad, daeroù leizh e zaoulagad, leun dour e zaoulagad, beuzet en e zaeroù, beuzet e zaoulagad, beuzet en ur mor a zaeroù, an daeroù o veuziñ e zaoulagad, e zaoulagad beuzet gant an daeroù, a-dreuz e zaeroù, dre e zaeroù, e-kreiz gouelañ, en ur ouelañ, o ouelañ, dre e ouelvan, liv ar garm warnañ, gouel-dour-dispenn ; *die mit Tränen säen, werden mit Jubel ernten*, ar re a had en daeroù a vedo el levez e ; *Tränen strömen aus seinen Augen*, deredek (diredek) a ra an daeroù eus e zaoulagad, deruilhal a ra an daeroù eus e zaoulagad, difronkañ a ra an daeroù eus e zaoulagad, bilh-bilh e red an daeroù diouzh e zaoulagad ; *Tränen vergießen*, skuilhañ daeroù, skuilhañ daer, leñvañ, gouelañ, gouelañ daeroù, leuskel daeroù, daeraouiñ, redek an dour war e lagad ; *in Tränen ausbrechen*, difronkañ, leuskel ul leñv, leuskel ul leñvadenn, dirollañ da leñvañ (da ouelañ), tarzhañ

(disvantañ, diskordañ) da leñvañ, bezañ gounezet gant an huanadoù hag an daeroù ; *in Tränen zerfließen*, leñvañ forzh, gouelañ dourek, gouelañ a-boullad, gouelañ druz, bezañ beuzet en e zaeroù, bezañ beuzet en ur mor a zaeroù, bezañ beuzet e zaoulagad, skuilhañ daeroù puilh (druz, stank), skuilhañ pezh a gar daeroù, skuilhañ daeroù puilh ha stank, ober ur c'hofad garmiñ, daeraouiñ druz, leñvañ a-boullad, gouelañ e-leizh e varv, leñvañ an holl zaeroù a zo en e ziabarzh ; *seine Tränen abwischen*, disec'hañ e zaeroù, disec'hañ an daeroù diwar e zivjod ; *die aufkommenden Tränen ließen meine Stimme versagen*, va mouezh a zeuas d'en em c'holeiñ gant an daeroù o pignat da'm daoulagad ; *Krokodilstränen*, daeroù ki lies., goueloù ki lies., goueloù kazh lies., sinoù lies. ; *Krokodilstränen weinen*, skuilhañ goueloù ki, skuilhañ daeroù ki, skuilhañ goueloù kazh, ober sinoù ; *die Tränen treten mir in die Augen*, me a sav daeroù (dont a ra an dour) em daoulagad, dourenniñ a ra va daoulagad, sevel a ra dour da'm milin, dont a ra an dour em milinoù, dont a ra an dour war va milin, sevel a ra dour da'm daoulagad, pignat a ra an dour da'm daoulagad, deuet eo an dour em daoulagad, deuet eo an dour war va daoulagad, dour a zo war va daoulagad, dour a zo em daoulagad ; *die Tränen in die Augen treiben*, lakaat dour da zont (lakaat daeroù da sevel) en daoulagad, lakaat an daoulagad da zourenniñ, lakaat dour war daoulagad u.b., degas an dour war daoulagad u.b. ; *die Tränen zurückhalten, sich (t-d-b) die Tränen verbeißen*, derc'hel war e zaeroù, delc'her war e zifronkadennoù, moustrañ (gwaskañ) war e zaeroù (war e c'hoant leñvañ), mougañ e zifronkadennoù, parraat a ouelañ, derc'hel e zaeroù, bezañ trec'h d'e zaeroù ; *sie konnten ihre Tränen nicht unterdrücken*, ne c'hallent mankout da skuilhañ daeroù, forset e oant da skuilhañ daeroù, ne voent ket evit en em virout da skuilhañ daeroù (evit mirout a skuilhañ daeroù, evit moustrañ war o c'hoant leñvañ, evit mirout ouzh o daeroù da redek), ne voent ket evit parraat a skuilhañ daeroù ; *den Tränen nahe sein*, bezañ darev da zifronkañ, bezañ tost an dour d'e vilin, bezañ uhel an dour gant an-unan, bezañ rez e zaoulagad, bezañ war-nes gouelañ, bezañ war ar bord da leñvañ, bezañ prest da leñvañ, bezañ tost da leñvañ ; *Tränen liefen ihr über die Wangen, Tränen rollten über ihre Wangen*, redek a rae daeroù gant he divjod, an daeroù a rede (daeroù a ruilhe) war he divjod, an daeroù a rede (daeroù a ruilhe) a-hed he divjod, beradoù dour a rede (a ruilhe) a-hed he divoc'h, beradennoù dour a rede (a ruilhe) a-hed he divoc'h, an dour a rede a-riolenn eus he daoulagad ; *zu Tränen gerührt*, piket e galon ken na sav daeroù en e zaoulagad, glac'haret betek skuilhañ daeroù ; *leicht zu Tränen gerührt*, kizidik betek re, hag a sav dezhañ daeroù en e zaoulagad evit an disterañ tra, hag a zeu buan an dour war e vilin, uhel an dour ennañ, uhel an dour en e zaoulagad ; *unter Tränen lächeln*, mousc'hoarzhin a-dreuz e zaeroù ; *etwas mit Tränen benetzen*, skuilhañ daer war udb, skuilhañ daeroù war udb ; *Tränen der Reue*, daeroù a geuz hag a c'hlaç'har lies. ; *Tränen der Wonne (Freudentränen)*, daeroù a levez e lies. ; *ihm kamen die Freudentränen*, daeroù a levez e a savas en e zaoulagad ; *Freudentränen vergießen*, skuilhañ daeroù a levez e, gouelañ (leñvañ)

gant al levenez ; [dre skeud.] *Tränen lachen*, c'hoarzhin da ouelañ, c'hoarzhin-ouelañ, skuilhañ daeroù gant ar c'hoarzh, gouelañ (leñvañ) gant ar c'hoarzh ; *wir haben Tränen gelacht*, ha c'hoarzhnet hor boa ken na ruilhe an daeroù, c'hoarzhin da ouelañ hor boa graet, c'hoarzhin-ouelañ hor boa graet, c'hoarzhnet hon eus bet kement ha ken brav ken e save daeroù en hon daoulagad, gouelañ hor boa graet gant ar c'hoarzh ; *dem werde ich keine Träne nachweinen*, ne vin ket gwall c'hlaç'haret gant e varv, ur mall-e-goll a zo anezhañ, ne vin chalet tamm ebet gant e varv, ne ouelin ket dezhañ pa varvo diganeomp ; [goapaus] *mir kommen die Tränen*, paouez 'ta, emañ o vont da zifronkañ - paouez 'ta, sevel a ra daeroù em daoulagad - paouez 'ta, rankout a ran leñvañ - paouez 'ta, lakaat a rez ac'hanon da ouelañ ; **2.** *Bologneser Träne, Bologneser Glasträne*, daerenn wer tarzhus b., daerenn vatavek b.

tränen V.gw. (hat getränt) : daeraouiñ, dourenniñ, dizourañ, krial ; *tränder Blick*, sell daeraouus g., daoulagad dourennek (dourennet, o tourenniñ, o tizourañ, beuzet) lies., daoulagad war flod gant an daeroù (Gregor) lies. ; *trändendes Antlitz*, dremm goloet gant an daeroù b. (Gregor), dremm beuzet gant an daeroù b. ; [mezeg.] *die Augen tränen mir*, dourenniñ (dizourañ) a ra va daoulagad, dourenniñ (dizourañ) a ra va daou brenestr, va daoulagad ne baouezont ket o krial.

Tränen n. (-s) : *das Tränen (der Augen)*, an ezveradur daeroù g., an diveradur (diwagrennadur) daeroù g., an dizour daeroù g.

Tränenbach g. (-s,-bäche) : gouer daeroù b., richer daeroù g./b., mor a zaeroù g., forzh daeroù lies., daeroù puilh lies., daeroù stank (druz, forzh pegement, ken-ha-ken, ken-ha-kenañ, mui-pegem-mui, gwazh-pegem-gwazh) lies.

tränenbenetzt ag. : daeraouus, beuzet en e zaeroù, leun-daeroù, o leñvañ forzh, o ouelañ dourek (druz), beuzet e zaoulagad, an daeroù o veuziñ e zaoulagad, e zremm beuzet gant an daeroù, e zremm beuzet en ur mor a zaeroù, e zaoulagad war flod gant an daeroù / e zremm goloet gant an daeroù (Gregor), liv ar garm warnañ, gouel-dour-dispenn.

Tränendrüse b. (-,-n) : [korf.] gwagrenn an daeroù b., gwagrenn-c'harmat b., gwagrenn-ouelañ b. ; **2.** [dre skeud.] *P. dieses Buch drückt ziemlich stark auf die Tränendrüsen*, ken fromus eo al levr-se ken na sav daeroù en daoulagad al lenner.

Tränenfluss g. (-es,-flüsse) : **1.** gouer daeroù b., richer daeroù g./b., mor a zaeroù g., forzh daeroù, daeroù puilh lies., daeroù stank (druz, forzh pegement, ken-ha-ken, ken-ha-kenañ, mui-pegem-mui, gwazh-pegem-gwazh) lies. ; **2.** [mezeg.] daeradur g., goueladur g., daeraouiñ g.

Tränenflut b. (-,-en) : gouer daeroù b., richer daeroù g./b., mor a zaeroù g., forzh daeroù, daeroù puilh lies., daeroù stank (druz, forzh pegement, ken-ha-ken, ken-ha-kenañ, mui-pegem-mui, gwazh-pegem-gwazh) lies.

Tränengas n. (-es,-e) : gaz daeraouiñ g., aezhenn daeraouiñ b.

Tränengasbombe b. (-,-n) : bombell daeraouiñ b., bombell gaz daeraouiñ b., bombell aezhenn daeraouiñ b., greunadenn-daeraouiñ b., greunadenn aezhenn daeraouiñ b., greunadenn gaz daeraouiñ b.

tränengebadet ag. : leun-daeroù, beuzet en e zaeroù, beuzet en ur mor a zaeroù, an daeroù o veuziñ e zaoulagad, o leñvañ forzh, o ouelañ dourek (druz), beuzet e zaoulagad, e zremm beuzet gant an daeroù, e zaoulagad war flod gant an daeroù / e zremm goloet gant an daeroù (Gregor), liv ar garm warnañ, gouel-dour-dispenn.

Tränenkrüglein n. (-s,-) : [istor] podig daeroù g., podig an daeroù g.

tränenleer ag. / **tränenlos** ag. : *tränenlose Beerdigung*, interamant sec'h g. ; *tränenloses Auge*, lagad sec'h g.

tränenreizend ag. : daeraouus, ... daeraouiñ.

Tränensack g. (-s,-säcke) : sac'h daeroù g., sac'h dindan al lagad g. ; *Tränensäcke haben*, kaout seier dindan e zaoulagad.

Tränensackfistel b. (-,-n) : [mezeg.] lagad-gor g.

tränenstark ag. : *tränenstarker Blick*, daoulagad dourennek (dourennet, o tourenniñ, o tizourañ, beuzet) lies., daoulagad war flod gant an daeroù (Gregor) lies.

Tränensuse b. (-,-n) : klemmasenn b., klemmicherez b., revr war wigour g., gouelerez b., gouelerez-voc'h b., ltron Varia ar Reuziadoù b., korn-boud g., kluc'hunenn b., kunuc'herez b., kunuderez b., termerez b., leñverez b., bugel pikous g.

Träental n. (-s) : [relij.] traoñienn a c'hlaç'har b., traoñienn a zaeroù b., devalenn a zaeroù b.

tränenüberströmt ag. / **tränenvoll** ag. : leun-daeroù, beuzet en e zaeroù, beuzet en ur mor a zaeroù, an daeroù o veuziñ e zaoulagad, o leñvañ forzh, o ouelañ dourek (druz), beuzet e zaoulagad, e zremm beuzet gant an daeroù, e zaoulagad war flod gant an daeroù / e zremm goloet gant an daeroù (Gregor), liv ar garm warnañ, gouel-dour-dispenn.

Tränenwinkel g. (-s,-) : [korf., loen.] sac'h an daeroù g.

Tranfunzel b. (-,-n) : maoutenn b., blonegenn b., den bouk evel ur velc'hwedenn g., kouskadenn b., kousker g., labaskenn b., landreant g., lochore g., beuzelenn b., luduenn b., marvasenn b., marvadenn b., krouadur g., buzhugenn b., klouarenn b., chuchuenn b., paotr a zo gwad pouloudet en e wazhied b., den youst g., pichod g. ; *der ist eine echte Tranfunzel*, ur morgousket a zen eo, tremen a ra ar pep gwellañ eus e amzer o vorediñ, ne ra ket kalz tra, ne ra ket kalz a dra, lizidant eo, diek (lezirek, disaour, dibreder, amlez, landreant, laosk) eo, un toull diboan a zo anezhañ, n'eo ket lampek warni, mont a ra pouer ganti, laosk eo, n'eus ket a wad en e wazhiennou, n'eus ket a wad en e wazhied, dour eo a zo en e wazhied, gwad pouloudet en deus, hennezh a red gwad irvin (gwad panez) en e wazhied, n'eus dalc'h ebet ennañ, n'eus netra ennañ, n'eus startijenn ebet ennañ, n'eus deltu ebet gantañ, ne ra neuz ebet, dilañs a zo ennañ, gwevn eo, diegus eo, gwad mors a zo ennañ, mors-mors eo, lizidour eo, kousket eo evel an naer er goañv, ur vuzhugenn a zo anezhañ, lugut eo evel ur velc'hwedenn, bouk eo evel ur velc'hwedenn, gourte eo, lugudus eo, luguder eo, n'en devez na da vont na da zont, ne vez na da vont na da zont ennañ, ne vez mont ebet gantañ, n'eus tamm sap ennañ, n'eus nemet dour irvin en e wazhied, n'eus nemet dour karotez en e wazhied, n'en deus tamm mel en e eskern, hennezh a zo ur varvadenn (ur varvasenn) anezhañ, hennezh a zo evel un tamm koad.

tranfuzelig ag. : P. diek, lezirek, disaour, dibreder, amlez, landreant, laosk, pout, diampart, morgousket, diboan, divalav.

tranig ag. : 1. blaz an eoul pesked warnañ, blaz an eoul-mor warnañ ; 2. [den] P. diek, lezirek, disaour, dibreder, amlez, landreant, laosk, pout, diampart, morgousket, diboan, divalav.

Trank g. (-s, Tränke) : died b., evaj g., evadur g., braoued g. ; *Speise und Trank*, al lomm hag an tamm.

Tränke b. (-, -n) : poull-dourañ g., poull-doura g., dourlec'h g., lenn b.

tränken V.k.e. (hat getränkt) : 1. euvriñ, intrañ, treantiñ ; *ein mit Öl getränkter Lappen (ein ölbetränkter Lappen)*, un tamm pilhenn intret (treantet) gant eoul g. (Gregor) ; *von Blut getränkt*, intret gant gwad ; 2. doura, dieta, douraat, dourañ ; *das Vieh tränken*, kas ar chatal d'an dour, doura ar chatal.

Tränkung b. (-, -en) : intradur g., euvridigezh b., euvradur g., spluiadur g., sorbadur g., treant g.

Trankopfer n. (-s, -) : [istor] aberzh diedoù evit habaskaat an doueed g., braoued-kinnig g., evadkinnig g., lid-skuihadur g.

Tranquillizer g. (-s, -) : [mezeg.] louzoù distanañ g., dienkrezer g., habaskaer g.

Transaktion b. (-, -en) : [arc'hant.] treuzgread g., treuzvarc'had g., eskemmadenn b., stal b., gra g., etregra g.

Transaktionsanalyse b. (-, -n) : [bred.] bredelfennadenn dreuzgreadel b.

Transaktionsnummer b. (-, -n) : niverenn dreuzgread b.

Transaktionskosten lies. : astaol g., mizoù treuzgread lies.

transalpin ag. / **transalpinisch** ag. : treuzalpek, treuzalpat.

Transaminase b. (-, -n) : [bev.] tranzaminaz g.

transatlantisch ag. : a-dreuz ar Meurvor Atlantel, treuzatlantel.

transchieren V.k.e. (hat transchiert) : [Bro-Aostria] troc'hañ, didammañ.

Transduktion b. (-, -en) : [bred.] treuzdastum g.

Transfer g. (-s, -s) : treuzkasidigezh b., treuzkasadur g., treuzkaserezh g., treuzkas g., treuzkasadenn b., treuzdoug g., treuzlec'hiadur g.

Transferase b. (-, -n) : [bev.] tranzferaz g.

Transferbahn b. (-, -en) : [nij.] amestez treuzkas b., kelc'hro dreuzkas b.

transferierbar ag. : [arc'hant.] hag a c'haller treuzkas, treuzkasadus, treuzdougadus, treuzlec'hiadus.

transferieren V.k.e. (hat transferiert) : treuzkas, treuzdouden, treuzlec'hiañ.

Transferzahlungen lies. : *staatliche Transferzahlungen*, skoaziadennoù lies., skoaziadoù lies., pourchasoù sokial lies., skorennoù sokial lies., skoazell sokial b.

Transfiguration b. (-, -en) : treuzdremmadur g., treuzneuziadur g.

Transformationsgrammatik b. (-, -en) : [yezh.] yezhadur treuzfurmadurel g.

Transformationstheorie b. (-) : treuzfurmouriezh b.

Transformator g. (-s, -en) : [tredan.] treuzfurmer g., islabourva g.

transformieren V.k.e. (hat transformiert) : 1. treuzfurmiñ, treiñ ; 2. [tredan.] treiñ an tredanvarr [*uhelaat pe izelaat an tredanvarr*].

Transformismus g. (-) : treuzfurmouriezh b., treuzfurmouriezh b.

Transformist g. (-en, -en) : treuzfurmour g., treuzfurmour g.

Transfusion b. (-, -en) : treuzwazhiadur g., treuzskuilh g., treuzskuihadur g., treuzskuihad g., treuzskuihadenn b., treuzskuihañ g.

transfundieren V.k.e. (hat transfundiert) : [mezeg.] treuzskuihañ.

transgen ag. : treuzhilek, treuzhilel ; *transgener Organismus*, bevedeg treuzhilek g., treuzhilad g.

Transgression b. (-) : 1. [douar.] araogerezh-mor g. ; 2. [bev.] treuztremen hilel g.

Transhumanz b. (-) : treuzpeuriadur g., treuzpeuriñ g.

Transistor g. (-s, -en) : trañzistor g. ; [stlenn.] *getrennter Transistor*, trañzistor arskarek g.

Transistorgerät n. (-s, -e) : trañzistor g., skingomzer g.

Transit¹ g. (-s, -s) : treborzh g., tremenerezh g., treizhidigezh b., treizhid g.

Transit² n. (-s, -s) : viza tremen g., viza treizhid g.

Transit- : ... tremen, treizhid.

Transithafen g. (-s, -häfen) : porzh treizhid g.

Transithändler g. (-s, -) : [kenwerzh] kefridier marc'hadourezh treizhid g., kefridier marc'hadourezh treborzh g.

Transitland n. (-s, -länder) : bro dreizhid b.

Transitreisende(r) ag.k. g./b. : beajour e treizhid g., beajourez e treizhid b., treizhider g., treizhiderez b.

transitiv ag. : [yezh.] trazeat, graus, tre, kreñv eeun.

transitorisch ag. : ardreuzat, ardreuzadek, berrbad, da c'hedal, da c'hortoz, dibad, ... tremen, ... ardreuziñ.

Transitraum g. (-s, -räume) : sal evit ar veajourien e treizhid b., sal dreizhid b., sal dreizhidañ b.

Transitschein g. (-s, -e) : tremen-hent g., paperenn-dremen b.

Transitverkehr g. (-s) : treizhid g.

Transitvisum n. (-s, -visa) : viza treizhid g.

Transitwaren lies. : marc'hadourezh e treizhid b., marc'hadourezh treborzh b.

transkontinental ag. : treuzkevandirel ; *transkontinentale Rakete*, fuzeenn dreuzkevandirel b., fuc'hell dreuzkevandirel b.

transkribieren V.k.e. (hat transkribiert) : treuzskrivañ.

Transkription b. (-, -en) : treuzskrivadur g., treuzskrivañ g.

Transleithanien n. : [istor] ar broioù en tu all d'al Leitha lies., ar proviñsoù hungarat lies.

Transmission b. (-, -en) : treuzkas g., treuzkaserezh g., treuzkasadur g., treuzkasadenn b., treuzkasad g.

Transmissionswelle b. (-, -n) : marbr treuzkas g.

Transmutation b. (-, -en) : tregemmadur g., treuzkemm g., treuzkemmadur g., treuzkemmadenn b.

transparent ag. : 1. treuzwelus, treuzluc'hus, boull ; 2. anat, splann, sklaer, aes da gompren.

Transparent n. (-s, -e) : [manifestadegoù, bruderezh] giton g., flammenn b.

Transparentpapier n. (-s, -e) : paper treuzwelus g., paper treuztresañ g., paper boull g.

Transparenz b. (-) : 1. treuzluc'huster g., treuzluc'husted b., treuzwel g., treuzweluster g., treuzwelusted b., damvoullid b., damvoullid g., bouldid g., bouldid b. ; 2. splannid b., splannid g.

Transparenzmasse b. (-) : [mezeg.] porselen treuzwelus g., porselen boull g.

Transpazifik : ... treuzmorhabask.

Transpiration b. (-) : [korf.] c'hweziñ g., c'hwezadur g.

transpirieren V.gw.e. (hat transpiriert) : c'hweziñ.

Transplantat n. (-s,-e) : [mezeg.] treuzplant g., treuzplantenn b., imboudenn b., imboud g.

Transplantatverwerfung b. (-,-en) : [mezeg.] dizegemer g., distaol an imboud g.

Transplantation b. (-,-en) : [mezeg.] treuzplantadur g., treuzplantañ g., treuzplantadenn b., imboudañ g., imboud g., imboudadur g., imboudadenn b. ; *die Transplantation hat geklappt, die Transplantation ist gelungen*, dalc'het en deus an imboud, krog mat eo an imboud.

transplantieren V.k.e. (hat transplantiert) : [mezeg.] treuzplantañ, imboudañ ; *ein Herz transplantieren*, imboudañ ur galon ouzh u.b., treuzplantañ ur galon ; *ein Organ transplantieren*, imboudañ un organ, treuzplantañ un organ.

transponieren V.k.e. (hat transponiert) : treuzlec'hiañ, treuzlakaat.

Transponierung b. (-,-en) : treuzlec'hiañ g., treuzlec'hiadur g., treuzlakadur g.

Transport g. (-s,-e) : doug g., treuzdougen g., treuzdougadur g., treuzdougerezh g., dezougen g., dezougadur g., dezougerezh g., treuzkasidigezh b., treuzkasadur g., treuzkaserezh g., treuzkas g., treuzkasadenn b., trañsport g. ; *der Personen- und Gütertransport*, an doug tud ha marc'hadourezh g. ; *Antransport*, degouezh ar varc'hadourezh g. ; *Abtransport*, kasidigezh ar varc'hadourezh b., marc'hadourezh o vont kuit b.

transportabel ag. : hezoug, hebert, hag a c'haller treuzdougen, treuzdougadus, dezougadus.

Transportarbeiter g. (-s,-) : micherour en un embregerezh treuzdougen g., micherour en un embregerezh dezougen g., dezouger g., treuzdouger g.

Transportband n. (-s,-bänder) : [tekn.] leur-ruilh b., tapis-ruilh g.

Transporter g. (-s,-) : 1. karr-marc'hadourezh g., stroborell b. ; 2. nijerez-karg b., sammnijerez b. ; 3. [adkarr evit treuzdougen kezezh] van g.

Transporteur g. (-s,-e) : 1. treuzdouger g., treuzkaser g., dezouger g., chalboter g. ; 2. [mat.] kornventer g. ; 3. [gwrierezh] keffloc'her g.

Transporteurin b. (-,-nen) : treuzdougerez b., treuzkaserez b., dezougerez b., chalboterez b.

transportfähig ag. : hezoug, hebert, hag a c'haller treuzdougen, treuzdougadus, dezougadus.

Transportflugzeug n. (-s,-e) : nijerez-karg b., sammnijerez b.

Transportgeschäft n. (-s,-e) : 1. treuzdougerezh g., dezougerezh g. ; 2. [arc'hant.] gwezhadenn astaol b., astaoladenn b.

Transportgesellschaft b. (-,-en) : kompagnunezh treuzdougen b., kevredad treuzdougen g., embregerezh dezougen g.

Transportgewerbe n. (-s) : treuzdougerezh g., dezougerezh g.

transportieren V.k.e. (hat transportiert) : 1. treuzdougen, treuzkas, dezougen, charreat, chalbotat, dougata, kas, dougen, karrata, diboullañ, divorañ, gweturañ, karrañ ; 2. [luc'hskeudenn.] kas war-raok, keffloc'hañ.

Transportkarre b. (-,-n) : karrig treuzdougen g., karrigenn b.

Transportkolonne b. (-,-n) : [lu] dezougadeg b., charreadeg b., tren g., treniad g.

Transportkosten lies. : mizoù kas lies., mizoù treuzdougen lies., mizoù dezougen lies.

Transportleistung b. (-,-en) : barregezh treuzdougen b., barregezh dezougen b.

Transportmittel n. (-s,-) : karbed g., araez dezougen g., araez treuzdougen g., doare treuzdougen g.

Transportpalette b. (-,-n) : [tekn.] pladenn-garg b., paletenn b.

Transportschiff n. (-s,-e) : skaf g. [*liester* skafioù, skefien], sammlestr g., lestr-karg g.

Transportschnecke b. (-,-n) : [tekn.] biñs treuzdougen b., biñs dezougen b.

Transportunternehmen n. (-s,-) : kompagnunezh treuzdougen b., kevredad treuzdougen g., embregerezh dezougen g.

Transportunternehmer g. (-s,-) : embreger treuzdougen g., embreger dezougen g., dezouger g., treuzdouger g.

Transportunternehmerin b. (-,-nen) : embregerez treuzdougen b., embregerez dezougen b., dezougenerez b., treuzdougenez b.

Transportwesen n. (-s) : treuzdougerezh g., dezougerezh g., treuzkaserezh g.

transrational ag. : [preder.] treuzpoell.

transsexuell ag. : treuzreviat, treuzrevel.

Transsexuelle(r) ag.k. g./b. : treuzreviad g., treuzreviadez b.

transsibirisch ag. : treuzsiberiat ; *die transsibirische Bahn*, an tren treuzsiberiat g.

Transsilvanien n. (-s) : Treuzsilvania b.

Transsubstantiation b. (-) : [relij.] treuzsolwezidigezh b., treuzsolwezadur g., treuzsolwezañ g.

Transuran n. (-s) / **Transuranelement** n. (-s,-e) : [nucl.] treuzuraniad g.

transuranisch ag. : treuzuraniat.

Transuse b. (-,-n) : flakenn b., maoutenn b., blonegenn b., den bouk evel ur velc'hwedenn g., kouskadenn b., kousker g., labaskenn b., beuzelenn b., luduenn b., marvasenn b., krouadur g., buzhugenn b., klouarenn b., chuchuenn b., den hag a zo gwad pouloudet en he gwazhied g., den youst b., pladorenn b., kluchenn b., buoc'h b., luduenn b., strobell b.

transusig ag. : P. diek, lezirek, disaour, dibreder, amlez, landreant, laosk, pout, diampart, morgousket, diboañ, divalav.

transversal ag. : diadreuz, treuz, a-dreuz, a-dreuzkiz.

Adv. : a-ziadreuz, a-dreuz, a-dreuzkiz.

Transversale b. (-,-n) : treuzkizenn b.

Transvestismus g. (-) : treuzwiskadezh b.

Transvestit g. (-en,-en) : treuzwiskad g.

transzendent ag. : 1. trehontus. ; 2. [mat.] trehontel.

Transzendente(s) ag.k. n. : trehontelezh b.

transzendental ag. : ... an trehont, trehontel ; *transzendente Moral*, buhezoniezh an trehont b. ; *das transzendente Ich*, ar Me trehontel g., ar Me ergorenn g. ; *transzendente Reduktion*, diren trehontel g.

Transzendente(s) ag.k. n. : trehontelezh b.

Transzendentalismus g. (-) : trehontelouriezh b.

Transzendentalist g. (-en,-en) : trehontelour g.

Transzendentalität b. (-) : trehontelezh b. ; *Transzendentalität des Selbst*, trehontelezh ar Me b.

Transzendentalium n. (-s,Transzendentalien) : [preder.] trehontad g. ; *das Wahre und das Gute sind Transzendentalien*, ar Gwir hag ar Mad a zo trehontadoù.

Transzendenz b. (-) : **1.** trehontuster g., trehontusted b., trehont g. ; *Transzendenz der Werte*, trehontusted an talvoudoù b. ; **2.** [preder., Kant] trehontelezh b. ; *absolute Transzendenz*, trehontelezh peurvoudek b. ; **3.** [preder.] trehonterezh g., trehontiñ g.

transzendieren V.k.e. (hat transzendiert) : trehontiñ.

Transzendieren n. (-s) : [preder.] trehonterezh g., trehontiñ g.

Trapez n. (-es,-e) : **1.** tristuriezh g., tristur g., trapez g., kammgarrezenn b. ; **2.** [sport] trapez g., barrenn grouget b.

Trapezakt g. (-es,-e) : abadenn sirk ouzh an trapez b., arvest sirk ouzh ar barrenn grouget g., arvest sirk ouzh an trapez g.

Trapezkünstler g. (-s,-) : trapezer g.

Trapezoid n. (-s,-e) : [mat.] pevarzueg anreolek g.

Trappe b. (-,-n) : **1.** louc'h troad g., roud troad g., enlouc'had troad g., enlouc'hadenn droad b., roudenn droad b., roudenn un troad b. ; **2.** [loen.] otiz g., gwaz-Spagn b.

trappeln V.gw. (ist getrappelt / hat getrappelt) : trolat, piltrolat, trotellat, tripal, piltrotat, pilpazañ, mont a-bilpaz, mont a-bilpazig, mont d'ar pilpazig, mont d'ar piltrotig, mont d'ar piltrot, mont d'ar piklammig, mont d'ar piklamm, pavata, bezañ birvilh en e zivesker, ober kammedoù bihan ha mibin ; *der Esel trappelt*, pilpazañ a ra an azen, mont a ra an azen a-bilpaz, mont a ra an azen a-bilpazig, mont a ra an azen d'ar pilpazig, pilpazañ a ra an azen, piltrotat a ra an azen, trotellat a ra an azen, mont a ra an azen d'ar piltrotig, mont a ra an azen d'an drotig louarn ; *man hörte, wie sie mit nackten Füßen auf dem Parkett trappelte*, klevet e veze piltrot he zreid noazh war ar plañchod.

Trappeln n. (-s) : pavataerezh g.

trappen V.gw. (ist getrappt / hat getrappt) : **1.** kerzhet en ur bouezañ war e dreid bep kammed, bezañ pounner e gerzhed, stampañ, toumpañ ; **2.** pilpazañ, tankeal, tripal ; **3.** [dre skeud.] *auf etwas (t-d-b) herumtrappen*, moustrañ (gwaskañ, disprizañ, disprizout, dismegañsiñ) udb, ober dismegañs war udb, kailharañ (divrudañ, gwallvrudañ, fallvrudañ) udb, reiñ gwallvrud d'udb, binimañ udb.

Trapper g. (-s,-) : traper g.

Trappgans b. (-,-gänse) : [loen.] otiz g., gwaz-Spagn b.

Trappist g. (-en,-en) : [relij.] trapad g. [*liester trapidi*].

trara [estl.] : ta ta ta !

Trara n. (-s) : toumpi g. ; *viel Trara um etwas machen*, klask an Ankoù el lec'h n'emañ ket, ober kalz a drouz evit nebeut a dra, ober kalz a drouz evit ken nebeut all, ober c'hoari gaer gant traoù a netra, ober c'hoari gaer kelo

nebeut a dra, ober charre en-dro d'udb, ober kalz a reuz evit netra, ober charre gant udb, ober gwelien gant udb, ober un eured gant netra, ober ur van evit nebeut a dra, ober ur van evit ken nebeut all, ober brud (trouz, reuz, freuz, freuz ha reuz, ur vosenn, un abadenn, jabadao, tousmac'h, karnaj) abalamour d'udb, c'hoari (ober) an diaoul hag e bevar en askont d'udb, toumpial en askont d'udb, tournial en abeg d'udb, kas karbac'h en askont d'udb, kas trouz en arbenn d'udb, kas safar abalamour d'udb, ober cholori (talabao) en arbenn d'udb, bezañ gwashoc'h an trouz eget ar gloaz, karnajal en abeg d'udb.

Trass g. (-es,-e) : [maen.] tuf g.

Trassant g. (-en,-en) : [kenwerzh] tenner g.

Trassat g. (-en,-en) : [kenwerzh] tennadour g., taler g.

Trasse b. (-,-n) : **1.** tresad g., tresadur g. ; **2.** [dre astenn.] hent g.

trassieren V.k.e. (hat trassiert) : **1.** tresañ ; **2.** tennañ ul lizher-talañ war u.b., sevel (krouiñ, embann) un dennadenn war u.b.

Trassierung b. (-,-en) : treserezh g., tresad g., tresadur g.

Tratsch g. (-es) : stran g., chaok g., labenn b., brozenn b., stranerezh g., boutikl g./b., daofenn b., dafoù lies., brudailhoù lies., komerezh g., kelajoù lies., kelajoù ha trouz ar bed lies., komzoù flav lies., marvailhoù lies., koñchoù lies., koñchennoù lies., brudailhoù lies., kaozioù lies., kozh kaozioù lies. ; *das ist Tratsch !* siklezonoù ha netra ken ! klakerezh tout ! kaozioù nemet kaozioù nend int ! n'eus ganto nemet kaozioù toull ! ravoderezh a netra ken ! gwrac'herezh a netra ken ! gwrac'haj a netra ken ! komzoù gwrac'h (komzoù kollet, kontoù pikous, kozh kaozioù) a netra ken !

Tratsche n. (-,-n) : trutell b., flaperez b., glaouerezh b., fludennerzh b., klakenn b., klukenn b., ridell b., teodenn b., latenn b., ranez b., Mari-pil-beg b., ravodez b., randonenn b., ranezenn b., kozh trabell b., strakell b., kanell b., Mari drouzig b., Mari strapaplenn b., beg abred g., beg a-raok g., Mari beg a-raok b.

tratschen V.gw. (hat getratscht) : komerezañ, komerezata, komeriñ, flapennat, katellat, ragachat, fistilhat, raskañ, babouzañ, kaketal, flepañ, batouilhat, klakenniñ, grakal, dic'hourdañ e latenn, diroufennañ e deod, trutellañ, kunudal, flapañ, chaokat, brozennat, flapat, labennat, sklokal ; *es wird über ihn getratscht*, dindan teod an dud emañ, emañ ar gaoz war e lerc'h, chaok a zo diwar e benn, kontet e vez e zoareoù, n'eo na chaok na stran a ra diouer diwar e benn.

Tratscherei b. (-,-en) : P. marvailhoù lies., kaozioù lies., frazennoù lies., kaozioù toull lies., labenn b., kelajoù lies., komzoù flav lies., brozenn b., voltenn b., flapaj g., stranerezh g., klakerezh g., ravoderezh g., gwrac'herezh g., gwrac'haj g., komzoù gwrac'h lies., kontoù pikous lies., paribolennoù lies., komzoù kollet lies., komzoù didalvez lies., kozh kaozioù lies., chaok g., komzoù patatez lies., pifoù lies., arabad g., kozh fardaj g., komzoù goullou lies., komzoù aner lies., gerioù gwan lies., komzoù ven lies., stran g., chaok g., koñchoù lies., koñchennoù lies.

Tratte b. (-, -n) : lizher-talañ g., tennadenn b. ; *eine Tratte bei Vorzeigung honorieren*, enoriñ (talañ, reizhañ, paeañ) un dennadenn kerkent ha gwelet anezhi.

Traualtar g. (-s) : *jemanden zum Traualtar führen*, kas u.b. da-dal an aoter da zegemer ar sakramant a briedelezh.

Traube b. (-, -n) : [louza.] 1. rezin str., duilhad-rezin g., blokad rezin g., bodad rezin g., barr rezin g., brank-rezin g., brankad rezin g., krapad rezin g., kropad rezin g. ; *saure Trauben*, rezin diveür str. ; *mit Trauben schmücken*, rezinennañ ; *Weintrauben pflücken*, *Weintrauben ernten*, *Weintrauben lesen*, kutuilh rezin, dastum rezin, rezina, gwiniennañ, ober ar vendem, mendemiñ ; *gestampfte Weintrauben*, jaodradur g. ; *Weintrauben stampfen*, jaodriñ, foulañ rezin, fraeañ rezin gant e dreid, mac'hañ rezin, moustrañ rezin gant e dreid ; *Trauben keltern*, *Trauben auspressen*, gwaskañ rezin, flastrañ rezin, lakaat reziñ dindan ar waskell, moustrañ rezin ; *einzelne Trauben abpicken*, *einzelne Trauben essen*, dibab ar rezin greunenn-ha-greunenn, dibab rezinnennoù ; *grüne Weintrauben*, *gelbe Weintrauben*, *weiße Weintrauben*, rezin gwenn str. ; *dunkelblaue Weintrauben*, rezin du str. ; 2. duilhad g., barr g., blokad g., krapad g., kropad g. ; *die Tomaten können auch in Trauben hängen*, an tomatez a c'hall bezañ duilhet evel ar rezin, an tomatez a c'hall bezañ a-strob evel ar rezin ; 3. *eine Traube bilden*, en em vodañ e-giz ur c'hrapad, en em dolpañ e-giz ur c'hrapad, ober ur c'hrapad ; *Menschen Traube*, krapad tud g., duilhad tud g., blokad tud g. ; *die Bienen sammeln sich als Schwarm Traube*, gorjañ a ra ar gwenan, en em vodañ a ra ar gwenan, diwanañ a ra ar gwenan, nodiñ a ra ar gwenan ; 4. [dre skeud.] *die Trauben hängen ihm zu hoch*, *die Trauben sind ihm zu sauer*, ober a ra tuf d'ar mouar dre ma ne zeu ket a-benn da zastum anezho.

Traubenabfall g. (-s) : maskloù rezin lies. / gwaskadur rezin g. (Gregor), markinaoù rezin lies., markinoù rezin lies.

Traubenbeere b. (-, -n) : [louza.] rezinenn b., hugenn rezin b., greun rezin str., greunenn rezin b.

Traubenblut n. (-s) : [dre fent] sistr mouar g., Yann Vourdel g., gwad rezin g., hini ruz g., char drez g., bioc'h zu b., sourzilh g.

Traubenernte b. (-, -n) : mendem b., gwiniadeg b., ar rezina g., rezinadeg b., ar gwiniennañ g.

traubenförmig ag. : duilhet evel ar rezin, a-strob.

Traubenkamm g. (-s) : [louza.] rañv g.

Traubenkerbel g. (-s) : [louza.] flemm-douar g., flemmeter g., gwennig g., louzaouenn-an-teil b., mogedenn-douar b.

Traubenlese b. (-, -n) : mendem b., gwiniadeg b., ar rezina g., rezinadeg b., ar gwiniennañ g.

Taubenleser g. (-s, -) : mendemour g., mendemer g., kutuilher rezin g., gwiniñ g.

Traubenmost g. (-es) : [kegin.] fro g.

Traubennachlesen n. (-s) : raspaerezh g., raspaat g.

Traubensaft g. (-s) : 1. [kegin.] chug rezin g., moust rezin g., fro rezin g. ; 2. [barzh.] sistr mouar g., Yann Vourdel g., gwad rezin g.

Traubenstock g. (-s, -stöcke) : [louza.] gwinienn b., skod-gwini g., rezinenn b.

Traubenwickler g. (-s, -) : [loen.] *einbindiger Traubenwickler*, ruzieruz g. [liester ruzieruzed].

Traubenzucker g. (-s) : 1. sukr rezin g. ; 2. [kimiezh] glukoz g., dekestroz g.

traubig ag. : duilhet, a-strob.

trauen V.gw. (hat getraut) : *jemandem trauen*, kaout fiziañs en u.b., lakaat e fiziañs en u.b., kemer fiziañs en u.b., fiziout en (war) u.b., magañ fiziañs en u.b., ober font war u.b., kaout kred d'u.b., kaout kred en u.b., reiñ kred d'u.b., krediñ ouzh u.b., krediñ d'u.b. ; *ich traue ihm nicht*, disfiz am eus outañ, disfiziañs am eus outañ, disfiziout a ran outañ, ne gredan ket d'e gomzoù, ne gredan ket outañ, ne gredan ket dezhañ ; *man kann ihm nicht trauen*, n'eo ket arabat kaout diskred warnañ, ur paotr da zisfiziout outañ an hini eo, n'eus ket da gontañ warnañ, n'eus ket tu da gaout fiziañs ennañ, n'eus ket tu da gemer fiziañs ennañ, n'eo ket un den a fiziañs, ne c'haller ket fiziout ennañ, hemañ a zo da ziwall outañ, hemañ a zo da zisfiziout dezhañ, n'eus ket da fiziout ennañ, ne c'haller ket mont diouzh e gaozioù, ne c'haller ket krediñ d'e gomzoù, ne c'haller ket teuler kred war e gomzoù, tro 'zo da zisfiziout dezhañ, hennezh en em rebech atav, e lavar hag e zislavar en devez, lavar-dislavar eo ; *man weiß nicht mehr, wem man noch trauen kann*, ne ouzer mui e piv fiziout, ne ouzer mui e piv kemer fiziañs, an eil re ac'hanomp ne c'hallent ket mui fiziout en o hentez ; *ich traue diesem Frieden nicht*, me a gav din ez eo gwelloc'h chom war var a zroug (chom war hon diwall, chom war evezh) - diskred am eus - disfiz am eus - sioul eo an traoù evel glaou bev dindan al ludu, m'eus aon ; *kaum seinen Augen trauen*, kaout bec'h o krediñ e zaoulagad, diskrediñ ar pezh a weler, bezañ diskredik war ar pezh a wel e zaoulagad (Gregor) ; *auf etwas trauen*, kaout fiziañs (lakaat e fiziañs, magañ fiziañs, kemer fiziañs) en udb, fiziout en (war) udb., teuler kred war udb ; [kr-l] *trau, schau wem !* sell petra ri - bale skañv ha gwelet a-bell eo merk un den a boell - kerse ne zeu nemet goude - keuz a-raok ne vez ket, keuz war-lerc'h ne dalv ket - keuz war-lerc'h ne dalv netra, teurel evezh eo ar gwellañ - keuz re ziwezhat ne dalv da netra - re ziwezhat skeiñ war ar vorzhed pa vez laosket ar bramm da redek - pa vez aet an amann e gouzoug ar c'hi e vezer war-lerc'h - arabat lakaat da benn en draf gant aon na chomfe da benn a-dreñv e gwask - gwelloc'h distreiñ diwar hanter hent eget ober gwall veaj - gwell eo retorn diwar hanter hent eget ober ur gwall veaj - mank a lakaat an tach, lies e vez kollet an houarn - ar c'heuz 'zo war-lerc'h - an aon eo boulc'h ar furnez - pa vez aet (pa vez troc'holiet) ar c'harr en doufezh e weler an hent mat - aes eo riklañ ha kouezhañ, sevel goude an diaesañ ha bloñs al lamm da bareañ.

V.k.e. : unaniñ dre liammoù ar briedelezh, kerentiañ, dimeziñ, eurediñ ; *kirchlich trauen*, reiñ ar sakramant a briedelezh da (Gregor) ; *sich trauen lassen*, dimeziñ, eurediñ, prietaat.

V.em. : **sich trauen** (hat sich (t-rt) getraut) : *sich an etwas (t-rt) trauen (herantrauen)*, krediñ ober udb, en em hardishaat d'ober udb, kemer an hardizhegezh d'ober udb, kaout an hardizhegezh d'ober udb, krediñ ober war-dro udb ; *sich an jemanden (heran)trauen*, **a**) krediñ komz ouzh u.b. ; **b**) krediñ tennañ ar blouzenn diwar

skoaz u.b., krediñ en em frotañ ouzh u.b., krediñ dichekal u.b. ; *er traut sich nicht hin*, ne gred ket mont di, ne avantur ket mont di, ne fizi ket tostaat, ne fizi ket mont re dost ; *ich traue mich nicht zu ihm*, hiris am eus o vont d'e gaout, ne gredan ket kaer mont d'e gaout ; *er traut sich nicht aus dem Haus*, ne gred ket mont er-maez eus e di, ne fizi ket mont er-maez eus e di, ne avantur ket mont er-maez eus e di.

Trauer b. (-) : 1. tristidigezh b., tristez b., truez b., glac'har g., gouelvan g., bihanez b., gloaz b., keuz g. ; *ich sah sie voller Trauer an*, sellet a raen a-druez (gant tristidigezh, gant truez) outi ; *in tiefster Trauer*, e bras tristidigezh, don estonet e galon ; *dieser Unglücksfall hat ihn in tiefe Trauer versetzt*, rannet (mantret) eo e galon diwar c'hlac'har bras abaoe ar gwallzarvoud-se, un distokadenn e voe hag e chom ar gwallzarvoud-se evitañ ; *groß war die Trauer im ganzen Land*, un dristidigezh dispar a rene er vro a-bezh ; *Trauer erregend*, chifus, glac'harus, nec'hus, morc'hedus, nec'hañsus, chalus, ankenius, doanuis, chagrinus, mantrus, ranngalonus, enkrezus, doanuis, melreüs ; *die Trauer verkehrte sich in ihr Gegenteil*, an dristidigezh a oa diagent a droas e laouenidigezh ; *der Krieg bringt großes Unheil und Trauer über das Land*, ar brezel a fenn kañvoù er vro, ar brezel a zo ur gruelded vras, ar brezel a skign ar marv, ar brezel a vesk pep levenez er vro, ar brezel a zegas d'e heul gwalloù e-leizh (reuzioù e-leizh) er vro ; *mit tiefster Trauer haben wir vom Tod unseres Freundes erfahren*, klevet hon eus gant keuz bras eo aet hor mignon d'an Anaon.

2. begin g., kañv g. ; *in Trauer um jemanden sein, um jemanden Trauer tragen, um jemanden Trauer haben*, dougen kañv d'u.b., dougen kañvoù d'u.b., dougen begin d'u.b., kañvaouiñ d'u.b., kaout kañv evit u.b., konduiñ kañv evit u.b., konduiñ kañvoù evit u.b., bezañ kañvaouet evit u.b., ober kañv d'u.b., kaout glac'har d'u.b. ; *in tiefe Trauer gekleidet*, bezañ gwisket e kañv bras, dougen kañv, bezañ gwisket e du ; *Trauer anlegen*, gwiskañ an dilhad kañv, mont e begin, lakaat ul lien kañv, lakaat ul lietenn gañv, kundiñ kañv ; *Trauer ablegen*, terriñ e gañv, kuitaat e zilhad kañv, paouez e gañv d'u.b. ; *Schwarz ist in vielen Ländern die Farbe der Trauer*, e kalz a vroioù e verk al liv du ar c'hañv ; *als Zeichen der Trauer die Flagge auf halbe Höhe des Mastes hochziehen*, sevel ar banniel betek hanter ar fust e sin a gañv ; *das Leben muss trotz Trauer und Schmerz weitergehen*, etre marv ha bev e vez ret derc'hel da vont.

3. amorted g., keuz g., kerse g. ; *um etwas Trauer haben, Trauer über (um) etwas empfinden*, keuziañ udb, keuziañ d'udb, kaout glac'har (ober gañv, sevel hiraehz gant an-unan) d'udb, dioueriñ udb, nec'hiñ (chifañ, bezañ mantret e galon) gant udb, nec'hañsiñ a-zivout udb, en em nec'hañsiñ a-zivout udb, bezañ nec'hañset a-zivout udb, kañvaouiñ d'udb, chifañ war-lerc'h udb, en em lakaat e poan gant udb, magañ melkoni (morc'hediñ, en em chaokat, en em chalañ) en abeg d'udb.

Traueranzeige b. (-,n) : lizher-kañv g., keloù a gañv g.

Trauerarbeit b. (-) : [bredoniezh] argerzh kañvaouiñ g. labour ar c'hañv g., c'hwel ar c'hañv g.

Trauerbachstelze b. (-,n) : [loen.] kannerez ar beleg b., kannerez vrizh b.

Trauerband n. (-s, -bänder) : gouriz-kañv g.

Trauerbinde b. (-,n) : lurell gañv b., lien-kañv g., beginenn b.

Trauerbrief g. (-s,-e) : lizher-kañv g., keloù a gañv g., kannad marv g.

Trauerente b. (-,n) : [loen.] duanenn b., duanenn-voutin b., galdu g.

Traueressen n. (-s,-) : [Bro-Suis] pred-kañv g.

Trauerfahne b. (-,n) : banniel e kañv g., banniel e begin g., banniel ul lurell gañv stag outañ g.

Trauerfall g. (-s,-fälle) : marv g., kañv g., begin g.

Trauerfamilie b. (-,n) : [Bro-Suis] tud an hini marv lies., tud an hini varv lies.

Trauerfasten n. (-s) : [relij.] koraiz bihan g.

Trauerfeier b. (-,n) : obidoù lies., interamant g., kañvldoù lies., lid-kañv g., kañv g.

Trauerflor g. (-s,-e) : lurell gañv b., lien kañv g., beginenn b. ; *Fahnentrauerflor*, lurell gañv a vez staget ouzh ar bannieloù b.

Trauerfolge n. (-s) : ambrougadeg-kañv b., ambroug-kañv g., arkuz g., kompagnunezh kañv b., tud ar c'hañv lies., interamant g.

Trauergeläut n. (-s) / **Trauergeläute** n. (-s) : glaz b., lezoù lies., kloc'h-glaz g., kloc'h an Anaon g., bob g., tremenvarv g., begin g., kleier kañv lies. ; *Trauergeläut für einen vornehmen Verstorbenen*, glas vras b., glaz rouez b., glaz tanav b. ; *Trauergeläut für einen einfachen Verstorbenen*, glas vihan b., glaz stank b.

Trauergeleit n. (-s) : ambrougadeg-kañv b., ambroug-kañv g., arkuz g., kompagnunezh kañv b., tud ar c'hañv lies., interamant g.

Trauergerüst n. (-es,-e) : marc'h-kañv g., kabeled b., marskaon b., bas-kañv g., bank-kañv g., bank g., geler b., gwele kañv g., triketoù lies., arched g. ; *auf das Trauergerüst legen*, marskaoniañ.

Trauerdienst g. (-es,-e) : oferenn gañv b., ofis an Anaon g., vijilez lies.

Trauerhaube b. (-,n) : kouricher g., koef begin g., koef displeg g., koef plaen g., koef-kañv g.

Trauerjahr n. (-s,-e) : 1. prantad kañvaouiñ g. ; 2. [gwir] prantad intañvded g.

Trauerkapelle b. (-,n) : chapel-biledoù b., chapel wenn b., chapel gañv b., chapel b.

Trauerkleidung b. (-,en) : dilhad kañv g./lies., dilhad begin g./lies.

Trauerkloß g. (-es,-klöße) : P. klemmicher g., revr war wigour g., kunuder g., termer g., kunuc'her g., spered debret a zen g., garchenn g., trompler c'hoari g., distaner g., kousi levenez [liester kousieren levenez] g., kousi plijadur [liester kousieren blijadur] g., kousi fest [liester kousieren fest] g., harz-a-joa g., harz-a-ebad g., ripompi g., trabaser g., tristadenn b., penn kozh g., fich-c'hoari g., fich-trubuilh g., trubuilher g., jablour g., bourouell g., freuz-ebad g., sparler-dudi g., penn-teñval g., kagaler g.

Trauerlied n. (-s,-er) : marvnad g., klemmigan g.

Trauermahl n. (-s,-e) : pred-kañv g.

Trauermantel g. (-s,-mäntel) : 1. mantell vegin b., kapot-sac'h g., kap-kañv g. ; 2. [loen., balafenn] mantell vegin b., paun du g. [Nymphalis antiopa].

Trauermarsch g. (-s,-märsche) : ton-bale kañv g., kann-bale kañv g.

Trauermeise b. (-,-n) : [loen.] pennglaou teñval g.

Trauermiene b. (-,-n) : *mit Trauermiene herumlaufen*, ober beg a-dreuz, ober penn du, bezañ ur bod-spern war e dal, ober kozh vin, bezañ kozh e benn, ober ur penn kozh, bezañ teñval e benn, bezañ teñval e dal, bezañ hir e vailh, bezañ moan e benn, bezañ hir beg e vinaoued, bezañ kruel e vin, bezañ trist evel ur pesk en ur bod lann, bezañ karget e vazh a spern, bezañ nec'h hag enkreiz en e gerc'henn, bezañ heñvel ouzh Doue Pleuveur, bezañ mantret (trist) evel Doue Pleuveur p'en devez bet ur c'hofad yod ed-du d'e goan, bezañ sart evel gouel an Anaon, bezañ trist evel ar marv, bezañ trist evel pa ve an-unan e kañv.

trauern V.gw. (hat getrauert) : kañvaouiñ, kunduiñ kañv, kunduiñ kañvoù, bezañ e begin, bezañ e kañv, bezañ e kañvoù ; *um jemanden trauern*, kañvaouiñ (kaout kañv, ober kañv, ober kañvoù, ober e gañvoù, dougen kañv, dougen kañvoù) d'u.b., kañvaouiñ u.b., dougen begin d'u.b., kaout kañv evit u.b., konduiñ kañv evit u.b., konduiñ kañvoù evit u.b., bezañ kañvaouet evit u.b., kaout glac'har d'u.b. ; *über (um) etwas (t-rt) trauern*, nec'hiñ (chifañ, bezañ mantret e galon) gant udb, nec'hañsiñ a-zivout udb, en em nec'hañsiñ a-zivout udb, bezañ nec'hañset a-zivout udb, kañvaouiñ (kaout glac'har) d'udb, kañvaouiñ war udb, keuziañ udb, keuziañ d'udb, chifañ war-lerc'h udb, magañ melkoni (morc'hediñ, en em chaokat, en em chalañ) en abeg d'udb, en em lakaat e poan gant udb, sevel hiraehz gant an-unan d'udb ; *trauern*, e kañv, e begin ; *um etwas trauern*, e begin eus udb ; *tief trauern*, bezañ gant kañv bras, dougen kañvoù bras (d'u.b.).

Trauernde(r) ag.k. g./b. : kañver g., kañverez b.

Trauernd n. (-s,-ränder) : **1.** *mit Trauernd*, du e stern, du e framm ; **2.** P. [dre skeud.] *Traueränder haben*, bezañ ur gramenn dindan e ivinoù, bezañ lous e ivinoù.

Trauerrede b. (-,-n) : prezegenn gañv b.

Trauerschleier g. (-s,-) : gouel gañv b., mouch kañv g., kañv g.

Trauerschmätzer g. (-s,-) : [loen.] bistrak du g.

Trauerschwan g. (-s, -schwäne) : [loen.] alarc'h du g. [*liester* elerc'h du].

Trauerseeschwalbe b. (-,-n) : [loen.] stêrwennel zu b.

Trauerspiel n. (-s,-e) : [lenn.] tragedi g., trajedienn b., reuzarvest g., reuzc'hoari g.

Trauersteinschmätzer g. (-s,-) : [loen.] bistrak du g.

Trauerstück n. (-s,-e) : [lenn.] drama kañvaouus g.

Trauer-ton g. (-s) : ton trist-meurbet g., ton kañvaouus g.

trauervoll ag. : kañvaouus, keuzius, dizeur, truezus, ranngalonus, reuzidik.

Trauerwagen g. (-s,-) : karr-kañv g.

Trauerweide b. (-,-n) : [louza.] haleg Babilon str., haleg stouek str., haleg barroù-stouek str., haleg goueler str.

Trauerzirkular n. (-s,-e) : [Bro-Suis] lizher-kañv g.

Trauerzug g. (-s,-züge) : kañvambroug g., ambroug-kañv g., ambrougadeg-kañv b., arkuz g., kompagnunezh kañv b., tud ar c'hañv lies, interamant g. ; *den Trauerzug führen*, bezañ e penn araok an ambrougadeg-kañv.

Traufdach n. (-s,-dächer) : [tisav.] korbell-dizourañ g., gouribl g., gouriblenn b., gourlost g.

Traufe b. (-,-n) : **1.** noed g., kan g., san b. ; **2.** lost-toenn g., lost an doenn g., apoteiz an doenn g., korbell-

dizourañ g., gouribl g., gouriblenn b., gourlost g. ; **3.** [tro-lavar] *vom Regen in die Traufe kommen*, mont a zrouk da wazh (Gregor), eskemm ur marc'h born gant unan dall, dimeziñ an naon gant ar sec'hed, gwerzhañ ar vuoc'h da gaout un ouenner, kouezhañ diwar ar billig en tan, kouezhañ eus ar billig en tan, kouezhañ eus an derzhienn domm en droug-sant, mont eus ti al louarn da di ar bleiz, mont eus ar foenneg d'ar menez, mont eus ar park d'al lanneg, tec'hel diouzh trubuilh da gouezhañ e melre, bezañ sot evel Bille o redek en dour a-raok ar glav, mont war ur marc'h da Bariz ha distreiñ war un azen da Vreizh.

träufeln (hat geträufelt // ist geträufelt) / **träufen** (hat geträuft // ist geträuft) / **traufen** (hat getrauft // ist getrauft) V.gw. : berañ, diverañ, takenniñ, didakenniñ, tapenniñ, beradiñ, bilbilhat ; *das Wasser träufelt vom Dach*, deverañ a ra an dour eus an doenn takenn-ha-takenn ; *die Wand träuft von Feuchtigkeit*, mouest eo ar voger ken na zever an dour diouti, ar voger a zever gant ar vouestijenn.

V.k.e. (hat geträufelt / hat geträuft / hat getrauft) : **1.** *Medizin in ein Glas träufeln*, lakaat un nebeud takennoù louzoù en ur werenn ; **2.** [dre skeud.] *jemandem Verleumdungen ins Ohr träufeln*, silañ gwallgomzoù d'u.b. e pleg e skouarn.

V.dibers. : P. *es träufelt*, brein (lous) eo an amzer, libistrennañ a ra, amzer c'hleb a zo, lugajenniñ a ra, litenniñ a ra, glav-kemener a ra, avel lart a zo, glav bihan a ra, glavenniñ (glizhañ, glizhenniñ) a ra, ailhenn (glav tanav, glav bihan, glav plaen, glav munut, glav tamouezet, glav foet, glizhaj, glizhetez, lusenn) a zo.

Träufeln n. (-s) / **Traufeln** n. (-s) / **Traufen** n. (-s) : dever g., deverad g., deveradur g., strilhadur g.

Traufrinne b. (-,-n) : noed g., kan g., san b.

Traufhöhe b. (-,-n) : gargoul g., diskenn-dour g.

Traufstein g. (-s,-e) : **1.** hinkin-maen g., fetisad razek g. ; *Zapfentraufstein*, hinkin-bolz g., bolzhinkin g., hinkin-maen bolz g. ; *Säulentraufstein*, hinkin-leur g., leurhinkin g., hinkin-maen leur g. ; **2.** maen-diskarg g., maen-dar g.

Trauhandlung b. (-,-en) : lid dimeziñ g., lid prietaat g., lid eurediñ g., eured b./g., dimeziñ g.

Traulaken n. (-s,-) : [relij.] mantell a brederi b. [lienenn vras a veze lakaet war an danvez -priedoù gant ar beleg ouzh o eurediñ].

traulich ag. : **1.** tost, nes, ker d'ar galon ; *in traulicher Runde*, e-touez e re nes, e-touez e dud nes, e-touez an dud nesañ d'e galon, e-touez e garidi ; **2.** klet, c'hwek, en em gaver brav hag aes ennañ ; *ein trauliches Zimmer*, ur gambr glet b., ur gambr c'hwek b.

Adv. : etre tud nes hepken ; *traulich beisammensitzen*, bezañ azezet int-i o-unan etre tud nes, bezañ azezet penn-ouzh-penn, bezañ azezet int-i o-unan etre mignoned tost.

Traulichkeit b. (-) : **1.** nested b., nesaengezh b. ; **2.** kletadurezh b.

Traum g. (-s,Träume) : **1.** huñvre g./b., hune b., huñvreadell b., huñvreadenn b. ; *einen Traum haben*, kaout (ober) un huñvre ; *ich habe es im Traum gesehen*, gwelet em boa an dra-se em huñvre (dre va huñvre) ; *ein böser Traum*, ur gwallhuñvre g., ur mac'herig g., ur

moustrerig-noz g., un hurlink g., ur moustr g., un huñvre du g./b.

2. reze g., rez g., huñvre b. ; *Tagtraum, Wachtraum*, deizvre b., berlobi g., berlobiaj g., valgori g., huñvreadenn b., huñvreadell b., sorbienn b., sorc'henn b., rambre g., randon g., soñjezon b., soñjenn b. ; *im Traum leben*, mont da-heul e huñvreoù, bezañ kollet en e soñjezonoù ; *in Träumen versunken*, kollet en e soñjezonoù ; *Träume zunichtemachen*, gwintañ huñvreoù d'an traoñ ; *ich muss dir deinen Traum zerstören (ich muss dich aus dem Traum reißen)*, rankout a ran didouellañ ac'hanout, ret eo din dizallañ (dibikouzañ, divleupañ, divleupezañ, difaziañ, dileueiñ) ac'hanout, rankout a ran dizallañ da spered, rankout a ran dibikouzañ da spered, rankout a ran digoc'hennañ da zaoulagad, rankout a ran divanegañ da spered, rankout a ran gwintañ d'an traoñ da huñvre ; *seinen alten Träumen nachhängen*, bezañ garzhet en e huñvreoù kozh ; *der Traum ist aus ! aus der Traum !* aet eo an huñvre e puñs an avel, kement-se ne oa nemet un touell, echu ar pardon, echu eo ar fest-noz, aet eo an huñvre da stoupa ; *es fällt mir im Traume nicht ein*, biken em buhez ne zeufe din ur soñj a seurt-se ; *nicht im Traum !* a nep hent ! / e nep feson ! / eskenn ebet ! / brienenn ebet ! (Gregor), tamm ebet ! neudenn ebet ! griñsenn ! e nep doare ! e nep keñver !

3. c'hoant g., huñvre g./b. ; *es war immer mein Traum, so etwas zu machen*, huñvreet em beze ingal-ingal ober an dra-se, va brasañ c'hoant e oa ober an dra-se ; *mein Traum ist in Erfüllung gegangen*, sevenet eo bet va c'hoant, deuet eo va huñvre da wir ; *der amerikanische Traum*, an huñvre amerikan b. ; [kr-l] *Träume sind Schäume*, huñvreoù a zo avel - dre glask pignat re uhel e kouezher re izel - ar c'hilask a zo frank, ar c'havout n'eo ket stank - kozh huñvreoù ne zisoc'hont da netra, sorc'hennoù n'int ken - c'hoantaat ha kaout n'int ket ur c'hement.

Traum- : **1.** huñvreek, huñvreel, diwar faltazi, neuziek ; **2.** eus ar re wellañ b., baradozel.

Trauma n. (-s, Traumen) : [mezeg] daraez g., anaf g., labez g., stroñsadenenn b., stroñs g., gloazad g. ; *psychisches Trauma*, gloazad bred g. ; *Schädeltrauma*, daraez klopenn g., anaf er c'hlopenn g., gloaz er c'hlopenn b. ; *bei jemandem ein Trauma hervorrufen, bei jemandem ein Trauma verursachen*, gloazañ u.b., daraezañ u.b.

Traumarbeit b. (-) : [bred.] labour an huñvre g., c'hwel an huñvre g.

traumatisch ag. : [mezeg.] gloazadek, gloazadel, daraezel, daraezek ; *traumatisches Ereignis*, darvoud gloazadek g., darvoud daraezek g. ; *traumatische Neurose*, neuroz gloazadel g., neuroz daraezel g.

Traumatologe g. (-n, -n) : [mezeg] daraezour g.

Traumatologie b. (-) : [mezeg] daraezouriezh b.

Traumatologin b. (-, -nen) : [mezeg] daraezourez b.

Traumbild n. (-s, -er) : reze g., soñjezon b., soñjenn b., huñvre b., huñvreadenn b., huñvreadell b., sorc'hennerezh g., sorc'henn b., brizhuñvre b., sorbienn b., faltazienn b., faltazi b.

Traumbuch n. (-s, -bücher) : alc'hwez an huñvreoù g.

Traumdeuter g. (-s, -) : oniromañser g., urisour g.

Traumdeuterin b. (-, -nen) : oniromañserez b., urisourez b.

Traumdeutung b. (-, -en) : oniromañs b., urisinerzh g., desteriadur an huñvreoù g.

träumen V.gw. (hat geträumt) : **1.** huñvreal, huneal, huneñ ; *vor sich hin träumen*, bezañ e soñj war veaj, bezañ kollet en e soñjezonoù, memoriñ ; *träumen Sie süß !* kouskit c'hwel !

2. rambreal, rezal, berlobiañ, jaodreañ, valgorial ; *mit offenen Augen träumen (am hellen Tage träumen)*, bezañ kollet en e soñjezonoù, lezel e soñjoù da gantreal ; [dre skeud.] *du träumst wohl !* emaout oc'h huñvreal ! kollet eo da benn ganit ? blev da gaout ! ya, war lost al leue ! ya, moarvat ! ya da, moarvat ! fiez glas ! goap a rez ! ; „*er ist bald wieder da !*“ - „*du träumst wohl !*“, ne vo ket pell gant e dro ! - nann da !

V.gw. ha V.k.e. (hat geträumt) : huñvreal ; *von etwas träumen*, huñvreal en udb ; *das hast du nur geträumt*, huñvreet ec'h eus bet an dra-se ha netra ken ; *es träumte mir, dass ... (mir träumte, dass ...)*, huñvreet em boa e ... ; [dre skeud.] *das hätte ich mir nicht träumen lassen*, ne oan ket e-sell a se (a gen) tamm ebet, ne oan ket e ged a se (a gen) neudenn ebet, n'edon ket en engortoz a gement-se tamm ebet, kement-se a ya pell dreist ar pezh a esperen, an dra-se a zo deuet da vat pell en tu all d'ar pezh a c'hallen gedall, an dra-se a zo deuet da vat mui a-galz eget na oufen gedall.

Träumer g. (-s, -) : **1.** huñvreer g., huneour g. ; **2.** huñvreer g., penn-skort g., rambreer g., penn-rambre g., randoner g., ranezenner g., mogetaer g., paotr an utopia g., sorbiennour g., berlobiour g., jaodre g., jaodreer g., soñjard g., soñjer g.

Träumerei b. (-, -en) : reze g., rez g., berlobi g., berlobiaj g., valgori g., huñvreadenn b., huñvreadell b., sorbienn b., sorc'henn b., sorc'hennerezh g., rambre g., randon g., soñjezon b., soñjenn b., frenezi b., jaodre g., marsoñj g.

Träumerin b. (-, -nen) : **1.** huñvreerez b. ; **2.** penn-skort a blac'h b., rambreerez b., randonerez b., ranezenner b., mogetaerez b., plac'h an utopia b., sorbiennourez b., berlobiour b., jaodreerez b.

träumerisch ag. : beuzet en e sorc'hennoù, kollet en e soñjezonoù, randonus, o rambreal, beuzet (kollet) en e brederiadennoù, o lonkañ soñjoù, gant e huñvreoù, en ifernioù, o soñjal e lec'h all, e spered o treiñ e lec'h all, azezet war e spered, kollet en e soñjezonoù, soñjus, berlobiet.

Traumfabrik b. (-, -en) : [dre skeud.] labouradeg da fardañ huñvreoù b., greanti da fardañ brizhuñvreoù g.

Traumfrau b. (-, -en) : perlezenn a blac'h b.

Traumgebilde n. (-s, -) : eriuell b., rambre g., sorc'hennerezh g., sorc'henn b., sorbienn b., brizhuñvre b., treuzfaltazi b., touell g., emdouell g., emdouelladur g., sorc'hennerezh g.

Traumgesicht g. (-s, -e) : touellwel g., rambre g., sorc'henn b., sorbienn b., brizhuñvre b., kammzerzh g., gwel g., touellwel g.

traumhaft ag. : boemus, marzhus, estlammus, huñvreüs ; *traumhaft schön*, ur marzh ! koant evel un ael, koant da lazhañ, koant da lipat, koant-distailh, kenedus-espar, koant-ifam, koant-kruel.

Traumpsychose b. (-,-n) : [mezeg.] alfo huñvreel g., errizhegezh b., ambren errizhek g.

Traumreise b. (-,-n) : 1. beaj eus ar re wellañ b., beaj varadozel b. ; 2. beaj faltaziek b.

Traumspiel g. (-s,-e) : marzharvest g., boemarvest g.

Traumwelt b. (-) : bed faltaziek g.

Trauregister n. (-s,-) : marilh an euredoù g., marilh an dimezoù g.

traurig ag. : 1. trist, tristedik, tristik, damani, dilaouen, dilevenez, doanik, doaniet, doanuis, kañvaous, glac'harus, malañjer, pok, beunek, melkonius, teñval e benn, teñval e dal, du e benn, du e zremm ; *sehr traurig*, trist-marv ; *traurige Augen*, daoulagad hurennek (kudennek) (Gregor) lies., daoulagad leun a dristidigezh lies., daoulagad tristedik lies. ; *mir ist traurig ums Herz*, enk a zo warnon, ur galonad am eus, enkrezet (gwasket) on, war enkrezez emañ, un enkrezez a zo war va spered, diaes eo va c'halon, ur galonad a zo em c'hreiz, stouvet eo va spered, gwasket a zo war va c'halon, mouget (gwasket, karget) eo va c'halon, beget eo va c'halon, kignet eo va c'halon, bras eo va c'halon, glac'haret eo va c'halon, enkreziñ a ran, enk ha diaes eo va c'halon, ur c'hlaouenn ruz a zo war va c'halon, santout a ran ur c'hlaouenn ruz em c'halon, damaniañ a ran ; *mir wird traurig ums Herz*, santout a ran va c'halon o kargañ, bihanaat a ra va c'halon, dont a ra bihan va c'halon, dont a ra bras va c'halon, sevel a ra enkrezez ennon, sevel a ra enkrezez ganin, enkreziñ a ra va c'halon ; *traurig stimmen*, tristaat, nec'hiñ, nec'hañsiñ, lakaat en ur chif bras, chifañ ; *traurig werden*, tristaat, mont trist ; *warum siehst du denn so traurig aus ? warum machst du ein so trauriges Gesicht ?* petra a laka du da benn ? petra a ra dit bezañ ken nec'het ? ; [lenn.] *der Ritter von der traurigen Gestalt*, marc'heg e benn trist g.

2. glac'harus, truezus, mantrus, doanuis, reuzeudik ; *traurige Nachricht*, keloù glac'harus g., keloù mantrus g., keloù doanuis g. ; *ein trauriges Ende nehmen*, bezañ gwall ziwezh gant an dra-mañ-tra, mont e drouziwezh, echuiñ fall, echuiñ en un doare truezus ; *in traurigem Zustand*, truezus e zoare (e stad) da welet, un druez e welet, ur goustiañs e welet ; *das ist ein trauriger Fall, das ist eine traurige Angelegenheit*, truez vras eo ar c'haz-se, un afer vantrus an hini eo, un druez eo an afer-se, an afer-se a zo ur goustiañs ; *das traurige Schicksal ihrer Kinder nagte der Mutter am Herzen*, ranngalon he doa ar vamm o welet stad reuzeudik he bugale ; *in recht traurigen Verhältnissen leben*, bezañ trist e zoare, mizeriñ, disec'hañ gant an dienez, langisañ gant paourentez ha mizer, morfontiñ, bevañ-bevaik, bevañ truilh, krakvevañ, bezañ lakaet da beuriñ, bevañ er baourentez vras, kaout ur vuhez treut, bevañ moan (en ezhomm, togn), gweañ (ruzañ) anezhi, c'hoari gant glac'harig, chaokat mizer, fritañ mizer gant paourentez, fritañ mizer, fritañ paourentez, ober ur bevañ bihan, na vezañ druz ar peuriñ gant an-unan, na vezañ hir ar peuriñ gant an-unan, bezañ berr ar peuriñ gant an-unan, bezañ treut ar peuriñ gant an-unan, bezañ tanav ar peuriñ gant an-unan, bezañ treut an traoù gant an-unan, bezañ berr an traoù gant an-unan, bezañ berr ar stal gant an-unan, na vezañ frank ar stal gant an-unan, bezañ tenn ar bed gant an-unan, bezañ an traoù ken just ha fri ar

c'hazh gant an-unan, ober e dammig silvidigezh, duañ gant ar vizer, duañ anezhi, punec'hiñ, kaout mil boan o skoulmañ an daou benn, kaout bec'h o skoulmañ ganti, kaout gwe o skoulmañ ganti, kaout bec'h o sec'hañ an eil dorn gant egile, kaout bec'h o walc'hiñ an eil dorn gant egile, bezañ tenn war an-unan, bevata, bezañ ur vriad leun hag un ere berr gant an-unan, en em vevañ divalav, spinañ gant an dienez, bezañ c'hwezh an dienez gant an-unan, bezañ krog an dienez en an-unan, bevañ divalav, bevañ er baourentez, bevañ en dienez, bezañ ezhommek, bezañ tavantek, bezañ en dienez vrasañ, bezañ e-kreiz ar baourentez an ezhommekañ, bezañ reuzeudik-meurbet e stad, ren ur vuhez reuzeudik / tremen trist e vuhez / bevañ e kaezhnez / bevañ gant reuzeudigezh (Gregor).

3. diaes, tenn, fall ; *traurige Zeiten*, amzerioù diaes (tenn, fall) lies.

4. *ein trauriger Kerl*, ul lakepod g., ur fall lakez g., un noazour g., ur gwall bezh g., ur pezh lous g., ur pezh vil g., ur pezh divalav g., ur gwallbaotr g.

Adv. : a-druez, gant tristedigezh, gant truez, beunek, doanuis ; *ich sah sie traurig an*, sellet a raen a-druez (gant tristedigezh, gant truez, beunek) outi ; *jemanden traurig stimmen*, diskoñfortañ u.b.

Traurigkeit b. (-) : tristedigezh b., dilevenez b., gouelvan g., gwallañjer g., malañjer g., melre g., mantr g./b., mantradur g., mantridigezh b., tristez b., melkoni b. ; *ein Gefühl der Traurigkeit überfiel ihn*, ur barr tristedigezh a gouezhas warnañ, ur barrad tristedigezh a savas en e galon, ur barrad tristedigezh a gouezhas war e galon, ur barrad tristedigezh a grogas ennañ, islonket e voe e galon gant ur barrad tristedigezh, melkoni a savas ennañ.

Trauring g. (-s,-e) : gwalenn-eured b., gwalenn-dimeziñ b., euredenn b., [dre fent] chadenn b. ; *das gegenseitige Anstecken der Trauringe*, eskemm ar gwalinier g.

Trauschein g. (-s,-e) : testeni-eured g., paper-priedelezh g.

traut ag. : klet, ker d'ar galon, nes, karedik ; *ein trautes Heim*, un ti mat, un ti c'hwek g., un ti ker d'ar galon ; *in traute Kreise*, e-touez e re nes, e-touez e dud nes, e-touez an dud nesañ d'e galon, e-touez e garidi ; [kr-l] *trautes Heim, Glück allein*, eürus an hini 'neus ti rak er-maez ne c'hell ket disglaviñ - ur c'hozh ti soul ennañ mignon 'zo ul lez kaer d'ar galon - me 'gar va zi, leun a zudi - moged tomm 'zo gwelloc'h eget avel yen - gwelloc'h eo moged forn evit avel skorn - eürusañ den er bed, an den n'eo ket anavezet.

Trauung b. (-,-en) : dimeziñ g., euredenn b., eured g./b., dimez g. ; *kirchliche Trauung*, sakramant a briedelezh g., sakramant ar briedelezh g., lid relijiel an dimeziñ g., lidoù sakr an dimeziñ lies., oferenn eured b.

Trauzeuge g. (-n,-n) : test ar priedoù g.

Trauzeugin b. (-,-nen) : test ar priedoù g.

Traverse b. (-,-n) : [tekn.] treustenn b., speurell b., distokell b., treuzell b., treuzenn b., treuzellenn b., treuzadenn b., treuz g.

Travestie b. (-,-n) : 1. [lenn.] drevezadenn b., drevezadur g., dambrezadenn b., luadenn b. ; 2. [c'hoariva] arvest treuzwiskaded b.

travestieren V.k.e. (hat travestiert) : [lenn.] taneal, marmouzañ, drezvellañ, tailhañ, dambreziñ, luadenniñ, dejanal.

Trawler g. (-s,-) : [merdead.] dragour g., chaluter g., lestr-roueder g., bag-roueder b.

Trawlnetz n. (-es,-e) : [merdead.] roued-stlej b., med b., ravanell b., drag g., sac'h-drag g., sac'h-driv g.

Treber lies. : markaj str., markenn b., markoù lies., markoumelloù lies., maskloù lies., markinoù lies., mal g. ; *Weintreber*, maskloù rezin lies. / gwaskadur rezin g. (Gregor), markinajoù rezin lies., markinoù rezin lies.

Treberbranntwein g. (-s) : gwin-ardant g., gwin-an-tan g., lambig g., hini kreñv g., dour-kreñv g., odivi g., melenog g., chigodenn b., P. dour-betez g.

Treck g. (-s,-s) : 1. dezougadeg b., charreadeg b., steudad kirri b., lostad kirri g., tren g., treniad g. ; 2. ermaeziadeg b., tec'hadeg b.

trecken V.k.e. (hat getreckt) : [merdead.] sachañ, stlejañ. V.gw. (ist getreckt / hat getreckt) : [rannyezh.] mont gant ur c'harr-tan.

Trecker g. (-s,-) : 1. stlejerez b., stlejer g. ; 2. [labourdour] traktor g.

Treckschute b. (-,-n) : kobar b. [*liester* kobiri].

Treckseil n. (-s,-e) : fun stlejañ b.

Treff¹ g. (-s,-s) P. 1. emgav g., emgavadenn b., emwel g., emweladenn b. ; 2. arroud g., lec'h emgav g., lec'h m'en em vod an dud g., ar poull g.

Treff² g. (-s,-e) : 1. taol-kaer g., taol mat g., taol er pal g., taol-chañs g. ; 2. P. *er hat einen Treff*, c'hoari a ra gant e voned, kranked bihan en deus en e benn, paseet en deus ar C'hastell-Karr-Kamm hag an Tri Roue, n'eo ket go e doaz, n'emañ ket e spered gantañ, kollet eo e spered gantañ, kollet eo e benn gantañ, c'hoari a ra gant e dog, ur spered forc'hek a zen a zo anezhañ, paket en deus anezho, laosket en deus an hanter eus e vrenn gant ar Mabig Jezuz, laosket en deus un tamm mat eus e yod gant ar Mabig Jezuz, mat eo da dreiñ ar rod, mankout a ra ur berv dezhañ, mankout a ra ul loaiaid dezhañ, hennezh a zo tapet war ar portolof, n'emañ ket mat e benn, hennezh n'eo ket mat anezhañ, emañ klañv e benn, n'eo ket mat gant e benn, eñ a soñj dezhañ e oa e vamm a oa tad dezhañ, aet eo ganto, ganet eo bet warlerc'h e dad, laban eo, skoet eo bet gant ar morzhol, hennezh a zo skoet e benn, nebeut a gelorn en deus, nebeut en deus en e gelorn, gwall nebeut a zo en e gelorn, hennezh a oa bet roet fav dezhañ en deiz ma oa bet ganet, ne oar ket pet fav a ya d'ober teir, ne oar ket pet fav a ya d'ober nav, lourt eo e spered, lourt a spered eo, lourt a benn eo, un tamm difournis a spered eo ar paotr-mañ.

Treff³ n. (-s,-s) : [kartoù] treflez g./str.

Treff-Acht b. (-) : [kartoù] eizh a dreflez g.

Treff-Dame b. (-,-n) : damez treflez b.

treffen (trifft / traf / hat getroffen // ist getroffen)

I. V.k.e.

1. tizhout, skeiñ e-barzh, tekañ, pakañ
2. degouezhout mat, kavout ar reishañ tra d'ober
3. degouezhout (en em gavout) gant u.b., gwelet u.b., kejañ ouzh u.b., kouezhañ war u.b.
4. dre astenn-ster

II. V.gw. / V.k.d.

1. skeiñ e-barzh, tennañ er gwenn, gwaskañ war gwiridig u.b.

2. *auf jemanden treffen*, en em gavout gant u.b.

III V.em. : sich treffen

I. V.k.e. (trifft / traf / hat getroffen) : 1. tizhout, skeiñ e-barzh, tekañ, pakañ ; *das Ziel (das Schwarze) treffen*, tennañ er gwenn, skeiñ eeun, bezañ er pal gant e daol, tizhout ar pal ; *die Kugel traf den Hirsch im Nacken (in den Nacken)*, ar voled a sankas e gouzoug ar c'hav, ar boled a doullas gouzoug ar c'hav, ar voled a yeas da bennaouiñ gouzoug ar c'hav ; *der Schuss traf ihn ins Bein*, an tenn a yeas da lojañ en e c'hav, an tenn a yeas da bennaouiñ e c'hav ; *jeder meiner Schüsse traf das Ziel*, ne raen tenn gwenn ebet ; *der Stein traf ihn in die Stirn*, skoet e oa bet en e dal gant ar maen ; *er wurde getroffen*, tizhet (toullet, paket, pennaouet) e voe ; *vom Blitze getroffen*, foeltret, finfoeltret, diskaret gant un taol kurun (Gregor) ; [dre heñvel.] *der Schlag hat ihn getroffen*, skoet e oa bet gant un taol-gwad (gant droug-ar-moug) ; [dre skeud.] *diese Nachricht traf uns überraschend*, souezhet e oamp bet gant ur c'heloù ken dic'hortoz, tizhet e oamp bet gant ur c'heloù ken dic'hortoz ; *einen an seiner schwachen Stelle treffen*, gwaskañ war tu kizidik u.b., pouezañ war klañvenn u.b., gwaskañ war gwiridig u.b., gwaskañ war kaledenn u.b., mont d'u.b. dre e du gwak, mont d'u.b. dre e du gwan ; *das hat uns hart getroffen*, hennezh a oa bet ur c'hrez yen da wiskañ, chif bras hor boe diwar an dra-se ; *das hat mich zutiefst getroffen*, an taol-se a yeas din betek ar gwiridig, gwallskoet e oan bet gant an dra-se, kement-se en doa lakaet ac'hanon en ur chif bras, diskaret e oan bet gant ar vazhad-se, kement-se en doa skoet ur c'hlaouenn em c'halon, kement-se a yeas leal em c'halon, pebezh taol pounner ha glac'harus a skoas war va spered pa glevis kement-se, tizhet e oan bet er bev, piket e oa bet va c'halon betek ar bev, pe drid kalon a strafuilhas ac'hanon pa glevis kement-se, pebezh ur c'hloaz e oa bet din ! stanket e voe va c'halon pa glevis kement-se, se en doa lakaet poan-galon ennon ; *sie behielt ihre Fassung*, sosehr sie dieser Vorwurf traf, chom a reas hep ober seblant ebet daoust pegen poaniet e oa bet gant ar rebech-se ; *ihn trifft es am schwersten*, dezhañ eo ar gwashañ ; *schweres Unglück trifft ihn*, ur gwalleur bras 'zo kouezhet (degouezhet) warnañ, hennezh en deus e damm planedenn, a bep seurt soubenn en devez, kouezhet eo en drouklamm, e lod en deus, hennezh a vez ruilhet-diruilhet gant ar vuhez evel piz er pod (evel piz dre ar pod), hennezh en deus e lod er bed-mañ ; *dieser Vorwurf trifft mich nicht*, n'em eus netra da welet gant ar rebechoù-se, ar rebechoù-se ne sellont ket ouzhin ; *der Fluch soll ihn treffen ! mallozh (mallozh ruz) dezhañ !* ; *die Verantwortung trifft ihn*, d'e wallegez (en e wallegez, d'e giriegez, en e giriegez, dre e wall, en e wall) ez eo c'hoarvezet kement-se (Gregor), hennezh a zo kiriek d'an droug-se ; *wen trifft die Schuld ?* e (da, dre) faot piv ez eo c'hoarvezet kement-se ? dre wall piv ez eo c'hoarvezet kement-se ? ; *den Nagel auf den Kopf treffen*, skeiñ mat, gwaskañ war gwiridig u.b., gwaskañ war kaledenn u.b., pouezañ war klañvenn u.b.

2. degouezhout mat, kavout ar reishañ tra d'ober ; *du konntest es nicht besser treffen*, n'out bet james en em gavet gwelloc'h ; *das Richtige treffen*, ober reishañ 'zo d'ober, ober ar reishañ 'zo d'ober, ober ar reishañ tra d'ober ; *er hätte es nicht besser treffen können*, bez' e oa ar gwellañ tra a c'halle erruout gantañ ; *den (richtigen) Ton treffen*, kanañ evel ma tere, kanañ mat, kanañ prop ha brav ; *der Maler hat dich glänzend getroffen*, al livour en deus graet da boltred tre evel ma ranker ober ; *dieses Foto trifft Sie nicht*, n'eo ket heñvel-mik ar poltred diouzhoc'h ; *jedes Wort traf richtig*, pep ger a skoas mat (a skoas e-barzh, a chomas peg) ; *du triffst es !* ne skoez ket fall ! n'emaout ket pell diouzh ar wirionez (diouzh an diskoulm) ! erru out tost d'ar gêr ! ; *(Sie haben es) getroffen*, skoet ho peus e-barzh, ar gwir a zo ganeoc'h, an dra-se an hini eo ; *du triffst es heute gut*, degouezhout a rez just e-koulz (krak d'ar c'houlz, e-koulz-vat, P. ku-ha-ka), degouezhet mat out, erruout a rez mat ; *du triffst es heute schlecht*, kouezhañ paour a rez, degouezhout a rez er maez a goulz (d'ur c'houlz dijaoj), degouezhout a rez d'an digoulz (Gregor).

3. *jemanden treffen*, degouezhout (en em gavout) gant u.b., gwelet u.b., kejañ ouzh u.b., diarbenn u.b., kouezhañ war u.b., kavout u.b. ; *raten Sie, wen ich auf der Straße getroffen habe ?* divinit 'ta piv am boa gwelet war ar straed, divinit 'ta piv am boa kavet war ar straed, n'ouzoc'h ket gant piv e oan en em gavet war ar straed ? n'ouzoc'h ket gant piv em eus bet kroazet war ar straed ? n'ouzoc'h ket gant piv e oan degouezhet war ar straed ? ; *ich habe ihn unterwegs getroffen*, en em gavet on bet gantañ war an hent, gwelet (diarbennet, kavet) 'm eus bet anezhañ war an hent, degouezhet e oa ganin war an hent, erruet on bet gantañ en hent, tremenet en doa ac'hanon war an hent, tremenet e oa a-dreuz va hent, tremenet e oa hebiou din, tremenet em boa anezhañ war an hent, paseet em boa anezhañ war an hent, paseet e oa e-tal din war an hent, kroazet em boa gantañ ; *wann sind Sie zu treffen ?* ha peur e vez (e vo) tu da welet ac'hanoc'h ?

4. [dre astenn-ster] *Maßnahmen treffen*, kemer e zifennou (e ziarbennoù, divizoù), ober e gempennou (e bourchasou, e ziarbennoù), ober e ziwalloù, ober e zifennou, renkañ an traoù, kemer an evezhioù ret, degas an traoù war o zu (en o reizh, war o dres), en em vuchiñ ; *alle notwendigen Maßnahmen treffen*, kemer an holl evezhioù ret, ober an holl ziarbennoù ret, kemer an holl ziarbennoù (an holl zifennou, an holl ziwalloù) kevazas, ober kement a zo ret ; *Maßregeln gegen etwas treffen*, arbenniñ ouzh udb, diarbennnekaat udb, diarbenn udb, ober (kemer) e ziarbennoù a-enep udb, ober e ziwalloù a-enep udb, ober e zifennou a-enep udb, ober e gempennou a-enep udb, mont en diarbenn d'udb, kemer an evezhioù ret a-enep udb, kemer diarbennou (difennou, evezhioù, diwalloù) a-enep udb, reoliañ a-enep udb, ober diarbennou a-enep udb, ober e bourchasou evit diarbennnekaat udb ; *eine Wahl (eine Auswahl) treffen*, ober e zibab (e zilenn, un dibab, ur choaz) ; *haben Sie Ihre Wahl getroffen ?* ha graet ho peus ho tilenn ? ; *trifft die richtige Wahl zwischen Paradies oder Hölle : ein Mittelding gibt es nicht*, dibabit mat etre ar baradoz hag an ifern : n'eus kreiz ebet

etrezo ; *eine Entscheidung treffen*, kemer un diviz, ober e vennozh (e zezev, e soñj), ober ul lamm, reiñ e zisentez (un disentez) ; *mit jemandem ein Übereinkommen (ein Abkommen) über etwas (t-rt) treffen*, divizout udb gant u.b., divizout gant u.b. ober udb, sevel un emglev etre an-unan hag unan all a-zivout udb ; *wir treffen bereits unsere Reisevorbereitungen*, emaomp dija oc'h en em glask evit mont kuit, emaomp dija o pourchas mont kuit, emaomp dija oc'h aveiñ mont da veajiñ, emaomp dija o fardañ mont kuit, emaomp dija o tanzen mont kuit, emaomp dija oc'h ober hor pourchas evit ar veaj.

II. V.gw. / V.k.d. (trifft / traf / hat getroffen // ist getroffen) :

1. (hat) : skeiñ e-barzh, tennañ er gwenn, gwaskañ war kaledenn u.b., gwaskañ war gwiridig u.b. ; *die Flinte trifft*, en e reizh emañ ar fuzuilh-se, tennañ reizh a ra ar fuzuilh-se, tennañ just a ra ar fuzuilh-se ; *ins Schwarze treffen*, a) tennañ er gwenn ; b) [dre skeud.] skeiñ e-barzh, skeiñ mat, gwaskañ war ar gwiridig, gwaskañ war ar galedenn, pouezañ war ar glañvenn ; [dre astenn.] *dein Witz traf*, skoet ez poa mat gant da vourd, degaset mat e oa da vourd, peget mat en doa da vourd ; P. *wie's trifft, wie trifft's*, e-giz m'emañ, e-giz m'emañ an traoù ; [kr-l] *wer einmal trifft, ist noch kein Schütze*, n'eo ket an devezh tomm a ra an hañv, ur wech n'eo ket atav (n'eo ket dalc'hmat, n'eo ket giz).

2. (ist) : *auf jemanden treffen*, en em gavout (erruout, degouezhout) dre zegouezh gant u.b. ; *auf etwas treffen*, kavout udb dre zegouezh, en em gavout dre zegouezh gant udb, kouezhañ war udb ; *wir trafen auf unüberwindliche Hindernisse*, kavet hon eus bet stankoù war hon hent na oamp ket evito ; *ich bin gestern auf ihn getroffen*, dec'h e oan erruet gantañ ; *ich konnte keine zehn Schritte gehen, ohne auf Bekannte zu treffen*, ne c'hallen ket ober dek kammed na welen tud anavezet ganin.

V.em. : **sich treffen** (trifft sich / traf sich / hat sich (t-rt) getroffen) : 1. en em welet, kaout un emwel (un emgav), kengejiñ, kendergoezhout, emgejañ, en em gavout asambles, em gavout an eil gant egile, skoulmañ, erruout an eil gant egile ; *sich mit jemandem treffen*, etreweladenniñ u.b. ; 2. degouezhout, en em gavout ; *es trifft sich gut, dass ...*, setu aze un degouezh mat (un taol-berzh kaer, un darvoud kaer, un degouezh kaer), degouezhout a ra a-blom e ... ; *es trifft sich schlecht, dass ...*, pebezh dic'hañs ! degouezhout fall a ra, kouezhañ paour a ra ; *wie sich das trifft !* setu aze un degouezh mat ! pebezh taol chañs ! pebezh taol-berzh kaer ! pebezh darvoud kaer ! pebezh degouezh kaer ! ; *es traf sich, dass ...*, dre un degouezh dic'hortoz-kaer e ... ; *es traf sich, dass er gerade zu dieser Zeit im Hause war*, degouezhet e oa dezhañ (gantañ) bezañ en ti d'ar mare-se.

Treffen n. (-s,-) : 1. bodadeg b., kembod g., emvod g., emvodadeg b., bodadenn b., emgav g., emgavadenn b., emgej g., emwel g., emweladenn b., etreweladenn b., kejadenn b., kendergoezh g., dastumadeg b., tolpadenn b., keij g. ; *das Treffen war erfolgreich, umso mehr als viele Teilnehmer neue Ideen vorgebracht hatten*, seul spletusoc'h e voe an emgav ma voe kinniget mennozhioù nevez gant ur bern perzhidi ; 2. [lu, sport] krogad g., stourmad g., emgann g. ; 3. breutadeg b., dael b. ; 4. *ein*

Argument ins Treffen führen, degas un arguzenn a zo diaes a-walc'h da ziarbenn (a sko mat, a chom peg), degas un arguzenn diflach, degas un arguzenn na c'haller ket toullañ dindani ; *Argumente ins Treffen führen*, degas arguzennoù solut ; *etwas ins Treffen führen*, kemer udb da arguzenn, arguziñ gant udb.

treffend ag. : 1. dres, hag a glot, dereüs, dereat, jaojapl, eus ar c'hentañ, eus an dibab, diouzh an dibab, a'r blein, a'r choaz, a'r boulc'h, dibab, hag a gouezh mat, hag a sko mat, gwir, gwiriek, dik, perzhiek, reizh ; *du hast treffend geantwortet*, poellus e oa da respont, disklipeit brav e oa da respont, deuet eo an traoù kloz ganit ; 2. *sich treffend*, kengejus.

Treffer g. (-s,-) : taol-kaer g., taol mat g., taol er pal g., tenn er pal g., taol-chañs g. ; *einen Treffer machen (erzielen)*, a) dont a-benn eus e daol, tennañ e daol, dont a-benn eus e grog, dont a-benn da ober e daol, kas e daol da vat, tizhout ar pal, ober tro-vat, ober taol mat, skeiñ e-barzh, ober berzh, dont d'ar jube, dont a-benn eus e vennozh, dont e daol da vat gant an-unan, dont e dro da vat gant an-unan, ober nav, prenañ un niverenn c'hounit, prenañ ur bilhed gounit ; b) [sport] tennañ er gwenn, tizhout ar pal, plantañ e-barzh, plantañ ar volotenn e-barzh, skeiñ e-barzh, skeiñ ar vell er gaoued ; *Haupttreffer*, priz kentañ g.

Treffgenauigkeit b. (-) : resister an tenn g., reizhter an tenn g., resister an enstok g.

Treffkarte b. (-,-n) : [kartoù] treflezenn b.

Treffkönig g. (-s,-e) : [kartoù] roue treflez g.

trefflich ag. : dreist, dispar, dereüs, mat-dreist, mat-distailh.

Trefflichkeit b. (-) : dreistelezh b., dreisted b., dereüster g.

Treffpunkt g. (-s,-e) : 1. arroud g., lec'h emgav g., lec'h an emwel g., emgav g. ; 2. [lu] poent enstok g., lec'h skogañ g.

Treffschuss g. (-es,-schüsse) : tenn er pal g.

treffsicher ag. : 1. [lu] hag a oar tennañ mat, hag a oar tennañ just, dornet-mat, resis ; 2. [dre skeud., komzoù] dres, hag a glot, dereat, jaojapl, eus ar c'hentañ, eus an dibab, diouzh an dibab, a'r blein, a'r choaz, a'r boulc'h, dibab, hag a gouezh mat, hag a sko mat, gwir, dik, perzhiek, difazi ; *treffsichere Ratschläge*, alioù difazi lies.

Treffsicherheit b. (-) : 1. [lu] resister an tenn g., reizhter an tenn g., ; 2. [dre skeud., komzoù] reizhidigezh b.

Treguier n. : Landreger b.

Tregor n. : *das Tregor*, Bro-Dreger b. ; *Bewohner des Tregor*, Tregeriad g. [*liester Tregeriz*] ; *das Tregor betreffend*, tregeriat ; *bretonische Mundart aus dem Tregor*, tregerieg g. ; *bretonisches Wort aus dem Tregor*, ger tregeriek g.

Treibanker g. (-s,-) : [merdead.] trenour g.

Treibarbeit b. (-) : 1. metal koagenenn g., metal bosigellat g., metal bolbosek g., koagennadur g. ; 2. [tekn.] digemmeskadur g.

Treibbeet n. (-s,-e) : [labour-douar] gwelead douar tomm g., gwelead douar-teil g.

Treibeis n. (-es) : skornennoù hag a ya da-heul red an dour lies. ; *der Fluss führt Treibeis*, ar stêr a gas skornennoù ganti, ar stêr a roul skornennoù.

treiben (trieb / hat getrieben // ist getrieben)

I. V.gw.

1. bezañ war-neuñv, mont d'an driv, drivañ, mont gant red an dour, bezañ kaset-degaset

2. kreskiñ, sevel, poulzañ, goiñ, mont e go

3. bezañ troazhus

II. V.k.e.

1. bountañ, kas, argas, touch

2. ober war-dro, plediñ (pleustriñ) gant, bezañ war-dro, ober diouzh

3. [tekn.] sankañ, plantañ, toullañ

4. [metal.] darsankañ, koagañ, koagenniñ, tortañ, bosigellat, bosigernañ, gwarañ, morzholiañ

5. [fizik] reiñ lusk, kas en-dro, erluskañ, poulzañ

6. [labour-douar] kreskiñ, sevel, poulzañ, lakaat da greskiñ, hastizañ, abretaat

I. V.gw. (trieb / hat getrieben // ist getrieben) :

1. (ist) : bezañ war-neuñv, mont d'an driv, drival, drivañ, mont gant red an dour, bezañ kaset-degaset, bezañ war vordo, neuennat ; *Wolken treiben*, tremen a ra koumoul en oabl, kaset e vez koabr gant an avel, tizh 'zo gant ar c'houmoul, ar c'houmoul a red war an amzer, koumoul a zaoulamm a-dreuz an oabl ; *Schnee treibt*, kaset-degaset e vez an erc'h gant an avel, darnijal a ra an erc'h ; *das Boot treibt vor dem Wind*, kaset-degaset e vez ar vagig a-youl avel (Gregor) ; *das Boot treibt auf den Wellen*, kaset-degaset e vez ar vagig a-youl mor, emañ ar vag war vordo, mont a ra ar vag d'an driv, emañ ar vag en he roll (Gregor) ; *hilflos treibendes Schiff*, bag en argoll b. ; *vor Anker treiben*, arat, stlejañ e eor ; *das Eis treibt (Eisschollen treiben) auf dem Fluss*, skornennoù a vez kaset gant red ar stêr, skornennoù a ya da-heul red an dour, skornennoù a ya gant ar gasenn ; *das Wrack trieb steuerlos auf dem Meer*, goude bezañ graet peñse gantañ e voe kaset-degaset al lestr a-youl mor hag avel (e voe taolet ha distaot al lestr gant ar c'hoummoù evel ur c'hoariell) ; *das Schiff treibt ans Land*, bountet e vez ar vag gant an avel ha kas ar mor war-zu an aod, mont a ra ar vag d'ar c'hostez ; *sich auf dem Wasser treiben lassen*, bezañ war vordo, neuennat, mont d'an driv, drivañ, drival, mont gant ar gasenn ; *die Netze treiben lassen*, leuskel ar rouedoù da zriañ, lezel ar rouedoù war vordo ; *sich von etwas treiben lassen*, bezañ bountet gant udb, bezañ bountet-divountet gant udb, bezañ poulzet gant udb, bezañ kaset-degaset gant udb ; [sport] *sich treiben lassen*, chom difiñv war e gein (a-c'hwen e gein) war gorre an dour ; [dre heñvel.] *sich vom Straßengewühl treiben lassen*, bezañ kaset-degaset gant an engroez, bezañ douget gant an engroez, mont da heul ar gasenn ; [dre skeud.] *wir treiben im Strom des Lebens*, ruilhet-diruilhet e vezomp gant ar vuhez evel piz er pod (evel piz dre ar pod), kaset-degaset e vezomp gant red ar vuhez (dibun ar vuhez), pep hini ac'hanomp a red e reuz (a ruilh e voul) ; *wir treiben dem Abgrund zu*, gwall ziwezh a vo a-benn nebeut, emaomp war sin mont da goll (mont da beurgoll, mont d'an argoll, mont e drouziwezh), emañ hor stal o vont d'an dour, kement-se a denno d'ur gwall fin.

2. (hat) : **a** [plant] kreskiñ, sevel, poulzañ ; **b** [bier] goiñ, mont e go, labourat, bezañ e go ; **c** [toaz] sevel, mont e go, goiñ, koeñviñ, c'hwezañ, labourat, bezañ e go.

3. (hat) : bezañ troazhus.

II. V.k.e. (trieb / hat getrieben) :

1. bountañ, kas, argas, touch, poulzañ ; *Vieh auf die Weide treiben*, kas ar chatal d'ar prad (da beuriñ, da vaez), kas ar chatal er-maez, parkañ ar chatal, mont da beuriñ al loened, peuriñ al loened ; *Kühe vor sich (t-d-b) hertreiben*, redek ar saout ; *Wild treiben*, spontañ (diskoachañ) kement penn-jiber 'zo, sevel ar jiber, kas, kas ar jiboez ; *einen Hirsch zu Tode treiben*, faezhañ ur c'harv, dielc'hat ur c'harv, kas ur c'harv betek penn e nerzh ; *jemanden aus dem Hause treiben*, skarzhañ u.b. er-maez eus an ti, sevel e dreid d'u.b., reiñ foet an nor d'u.b., bale u.b., diskouez d'u.b. pelec'h eo bet faziet ar mañsoner, teuler u.b. war an hent bras, bannañ u.b., P. plantañ u.b. er-maez, foultrañ u.b. er-maez, foutrañ u.b. er-maez, foutañ u.b. er-maez ; *Vieh treiben*, touch chatal ; *er trieb die Teufel in die Hölle*, touch a reas an diaouled d'an ifern, argas a reas an diaouled d'an ifern ; [dre heñvel.] *der Wind treibt Staub durch die Straßen*, an avel a gas hag a zegas uloc'h dre ar straedoù, an avel a stlap poultrenn dre ar straedoù ; *der Wind treibt die Wolken gegen die Berghänge*, an avel a zegas ar c'houmoul da stekiñ ouzh ar menezioù ; *der Fluss treibt Eis*, ar stêr a gas skornennoù ganti, ar stêr a roul skornennoù ; *das Wasser treibt die Mühle*, nerzh an dour a ro lusk d'ar vilin (a gas ar vilin en-dro), dre nerzh an dour e ya ar vilin en-dro, an dour a laka tro e rodoù ar vilin ; [dre astenn.] *die Preise in die Höhe treiben*, lakaat ar prizioù da greskiñ, ober d'ar prizioù kreskiñ, lakaat (degas) kresk war ar prizioù ; *das trieb ihm die Schamröte ins Gesicht*, kement-se a reas dezhañ ruziañ gant ar vezh, diwar gement-se e savas ar ruz d'e zivjod, kement-se a zegasas ar ruz dezhañ ; [mezeg.] *Schweiß treiben*, lakaat da c'hweziñ ; *schweißtreibendes Mittel*, louzoù da c'hweziñ g., c'hwezuzenn b. ; [dre skeud.] *jemanden in die Enge treiben*, lakaat an tach d'u.b., lakaat enk war u.b., serrañ u.b. a bep tu, enkañ u.b., enkaat u.b. (Gregor), lakaat kalet d'u.b., diskontañ boutonnoù u.b., lakaat u.b. e penn e son, kas u.b. d'ar par pellañ ; *jemanden in den Tod treiben*, bountañ u.b. d'en em lazhañ, kas u.b. d'ar marv, lakaat u.b. da vervel ; *jemanden in den Ruin treiben*, rivinañ u.b., glac'hariañ u.b., lakaat u.b. war an douar noazh, kas u.b. da baour, kas u.b. d'ar baz, kas u.b. da raz, kas u.b. war ar plaen ; *ein Land in den Ruin treiben*, lakaat ur vro a-blad, kiviñ ur vro ; *jemanden zur Verzweiflung treiben*, lakaat u.b. da goll kalon, kas u.b. da goll kalon, lakaat u.b. da gouezhañ e dizesper (Gregor), kas u.b. da fallgaloniñ, lakaat u.b. da fallgaloniñ, hadañ strafuilh ha dic'hoanag e kalon u.b. ; *jemanden zur Eile treiben*, hastañ u.b. (Gregor), bountañ (atizañ) u.b. da vont buanoc'h ; *jemanden an die Arbeit treiben*, **a** bountañ (atizañ, brochañ, broudañ, kefluskañ) u.b. da labourat, reiñ bodenn d'u.b. da labourat, reiñ bod d'u.b. da labourat ; **b** [dre astenn.] lakaat u.b. da loeniñ e gorf (da giañ ouzh al labour, da labourat a lazh-korf), breviñ korf u.b. gant al labour ; *die Dinge bis zum Äußersten treiben*, ober bec'h bras, kas an traoù d'ar

penn pellañ, mont re bell ganti, mont dreist pal gant udb, mont er-maez eus ar park, mont dreist-penn, mont dreist ar yev (ar roudenn, an arrouden) ; *etwas auf die Spitze treiben*, lakaat war ar barr, mont amplik dezhi (ganti), mont pellañ ma c'haller ganti, plantañ ar brasañ reuz a-zivout un afer bennak, ober ar brasañ trouz en-dro d'un afer, ober gwelien gant udb ; *die Frechheit zu weit treiben*, bezañ dichek betek re, bezañ dichek (dibalamour, digoll, difoutre) en tu all d'ar pezh a c'haller gouzañv ; *er hat es so weit getrieben*, aet e oa bet betek keit all ; *Not treibt zum Verbrechen*, an ezhomm a ra ar pec'hed - erru ur gont a vez, ez a ar paour e gouez - tremen pa vez, tremen pa na vez, ha tremen ordinal 'zo re.

2. ober war-dro, plediñ (pleustriñ) gant, bezañ war-dro, ober diouzh, pleustriñ ; *Handel treiben*, kenwerzhañ, ober kenwerzh, prenañ ha gwerzhañ marc'hadourezh war well, bezañ war dro ar c'henwerzh, trafikañ (Gregor) ; *ein Handwerk treiben*, bezañ war (eus) ur vicher, ober ur vicher, seveniñ ur vicher, c'hoari ur vicher, plediñ gant ur vicher, pleustriñ ur vicher, pleustriñ war ur vicher ; *Sport treiben*, ober sport, pleustriñ sport ; *Politik treiben*, ober (bezañ) war-dro ar politikerezh ; *Spionage treiben*, bezañ ur spier, spiañ ; *sein Spiel (seinen Spott) mit jemandem treiben*, c'hoari an troad leue d'u.b., c'hoari an nouch gant u.b., tremen troad al leue a-dreuz genoù u.b., farsal (c'hoarzhin) diwar-goust u.b., godisat (goapaat) u.b., ober fent gant u.b., ober an ogn gant u.b. ; P. *er treibt es arg (bunt, toll, wild)*, ober a ra an diaoul hag e gernel, ober a ra an diaoul hag e gern, ober a ra an diaoul hag e bevar, ober a ra ar seizh diaoul hag e benn, atav e vez o kas warnezi, mont a ra dezhi a-droc'h-trañch, mont a ra dezhi dizamant ; *sein Unwesen treiben*, ober (c'hoari) e reuz ; *was treibst du denn da ?* o turlutañ petra emaout ? o penefiañ petra emaout ? o fistoulat petra emaout aze ? petra an diaoul emaout oc'h ober ? oc'h itrikañ petra emaout aze ? petra emaout o klask war-dro amañ ? ; *was treibt er denn hier ?* petra an diaoul eo deuet d'ober hennezh du-mañ ? d'ober petra eo deuet amañ ? petra eo dezhañ dont amañ ? petra emañ o klask war-dro amañ ? ; *er wird es nicht mehr lange treiben*, pell emañ ganti, ne bado ket hir amzer ken gantañ, erru eo an hirañ ma c'hall mont, aet eo betek ar mouch, hennezh ne ray ket kozh kroc'hen ; *Unsinn (Unfug, dummes Zeug) treiben*, ober e leue, ober a bep seurt sotonioù, c'hoari e gi, c'hoari e baotr, plantañ reuz ; *Aufwand (Luxus) treiben*, dismantrañ (foraniñ, foeltrañ, drastañ) e arc'hant, drailhañ arc'hant, skeiñ arc'hant er mor, bezañ toull e zaouarn, c'hwistañ arc'hant, stagañ e chas diwar-goust silzig, silañ ar yod dre lostenn he hiviz, silañ ar yod dre lost he hiviz, kas e vuhez (bevañ) war an ton bras, na sec'hañ e fri gant delioù kaol, lakaat ar ber war ar billig, ober dispignoù dijaoj, ober dispignoù foll, ober dispignoù direzon, ober un dismantr euzhus a arc'hant ; *mit etwas Missbrauch treiben*, abuziñ ag udb, ober abuz ag udb, ober gwallimplij eus udb, treuzimplijout (gwallimplijout, drougimplijout, reimplijout) udb, ober drougimplij eus udb, ober gwall implij eus udb, ober diskempenn war udb ; *Unzucht treiben*, ren ur vuhez diroll, punañ ur fall vuhez, ren ul lor vuhez, ren ur vuhez lor, en em reiñ d'an holl zizurzhoù, lezel kabestr gant e dechoù fall, en em reiñ

d'an ebatoù dizurzh, gastaouiñ, louvigezhiñ, bezañ gadal, orgediñ, orgedata, gadaliñ, diskolpañ, en em reiñ da blijadurezhioù ar c'hig (da blijadurezhioù diroll ar c'horf), pailhardiñ, ren ur vuhez lovr (Gregor), hilligañ e zivorzhed d'u.b., pailhardiñ, torc'hwenial el likaouerezh an hudurañ, ober traoù hudur, ober hudurnezoù, ober traoù lik ; *es mit jemandem treiben*, hilligañ e zivorzhed d'u.b., tennañ un taol gant u.b., c'hoari gant u.b., c'hoari daou gant u.b., c'hoari koukoug gant u.b., fouzhañ gant u.b., kaout un tammig c'hoari gant u.b., kaout un darempred lik gant u.b. ; *was er und seine Magd miteinander treiben*, ar pezh a base etre hennezh hag e vatezh ; [kr-l] *wie man es treibt, so geht's*, eus ar skudell a roez e resevez - hervez ma ri e vo graet dit - roerig kaverig - mann evit mann - diouzh ma ri e kavi - gant ar muzul a root d'ar re all e vo roet deoc'h - an neb a zo lemm beg e deod a rank bezañ kalet kostez e benn (a dle bezañ kalet e skouarn, a dle bezañ kalet kern e benn) - an teod a vez lemm bepred, d'e dro, a vez flemmet - da gazh mat razh heñvel - n'eus den fin n'en deus e goulz - evel a raio a gavo - un taol a dalv un all - ur farserezh a dalv un all, hag un tromplezon kement all.

3. [tekn.] sankañ, plantañ, toullañ ; *Nägel (ins Holz) treiben*, sankañ tachoù, plantañ tachoù ; *einen Tunnel treiben*, toullañ un tunel, toullañ ur riboul en douar, toullañ un hent-dindan-zouar ; [mengleuzioù] *einen Stollen treiben*, toullañ ur riboul mengleuz (ur c'haridenn).

4. [metal.] **a)** darsankañ, koagañ, koagenniñ, tortañ, bosigellat, bosigernañ, bolbosañ, gwarañ, morzholiañ ; *Metall (mit dem Hammer) treiben*, gwarañ metal gant ar morzhol, koagañ metal, koagenniñ metal, darsankañ metal gant ar morzhol ; *getriebene Arbeit*, metal koagennet g., metal bosigellet g., metal bolbosek g., koagennadur g. ; **b)** digemmeskañ.

5. [fizik] reiñ lusk da, kas en-dro, poulzañ, erluskañ, luskañ, propulsiñ ; *das Schiff wird durch Segel getrieben*, al lestr a gerzh dre lien ; *der Wind treibt das Schiff vorwärts*, poulzet e vez ar vag gant an avel ; *das Schiff wird durch einen Motor getrieben*, ar vag a gerzh dre dan ; *das Wasser treibt das Mühlrad*, an dour a ra d'ar rod-vilin treiñ (a gas ar rod-vilin en-dro) ; *das Treibrad (das Triebbad) treibt die Maschine*, ar rod luskañ (ar rod keffloc'hañ) a gas ar mekanik en-dro.

6. [labour-douar] **a)** hastizañ, abretaat ; *Frühgemüse treiben*, gounit legumaj prim, hastizañ legumaj, abretaat legumaj ; **b)** kreskiñ, sevel, poulzañ, lakaat da greskiñ ; *der Baum treibt Blüten*, bleuñv zo o tont er wezenn ; *Wurzeln treiben*, bountañ gwizioù, poulzañ gwizioù, ober gwizioù, sevel gwizioù ouzh an dra-mañ-tra, kreskiñ e wrizioù en douar, kemer gwizioù, gwiziennañ, kregiñ, bezañ krog, kavout e beg en douar ; *Halme treiben*, ober gar ; *der Baum hat keine Sprosse getrieben*, ar wezenn n'he deus graet taol, ar wezenn n'he deus ket bountet ; *Wurzelschößlinge treiben*, brankañ, ober bodadoù, bodenniñ, strujañ, dont struj (strujoù) d'an dra-mañ-tra, teuler kreskennoù, ober taol ; *Blätter treiben*, deliaouiñ ; *sein drittes Blatt treiben*, teirdelienniñ.

Treiben n. (-s) : **1.** trepetoù lies., greanted b., obererezh g., fich g., frelle g., morloc'h g., trekou g., tremenedigezh b., tremeniri b., fiñv g. ; *das geschäftige Treiben*, ar birvilh

g., ar monedone g., ar mesk g., ar veskadeg b., an hej hag ar prez, al lavig g., ar c'has-digas g., ar fourgas g., ar fifil g., al loc'h hag ar morloc'h, ar firbouch g., an dispac'herezh g., an dever g., ar charre g., ar fiñv g., ar gabal b. ; *das geschäftige Treiben eines Ameisenhaufens*, oberiantiz ur grugellad verien b. ; *das Leben und Treiben auf der Straße*, ar birvilh war ar straed g., ar mesk war ar straed g., an hej hag ar prez war ar straed, an dever war ar straed g., ar charre war ar straed g., al lavig war ar straed g., ar c'has-digas war ar straed g., ar fourgas war ar straed g., kabal ha fourgas ar straed, ar monedone war ar straed g., al loc'h hag ar morloc'h war ar straed, ar firbouch war ar straed g., ar birvilh war ar straed g., ar fifil war ar straed g., ar vuhez hag ar fiñv war ar straed, ar marvailhoù war ar straed lies. ; **2.** iriennoù lies., kammdroioù lies., troioù lies., troidelloù lies., ardoù lies., jeu b., trokelloù lies., trokellerezh g. ; *sein Tun und Treiben*, kement tra a ra, e zoareoù lies., e oberoù lies. ; **3.** [hemolc'h] huadeg b., hu g. ; **4.** [sport] pleusterezh g., pleustr g., pleustriñ g. ; **5.** [labour-douar, louza.] *früher zum Treiben bringen*, hastizañ, abretaat.

treibend ag. : *die treibende Kraft*, **a)** [fizik] an nerzh loc'hañ g., an nerzh lusker g., an nerzh luskañ g., an nerzh erluskañ g., an nerzh kas g., an nerzh poulzañ g. ; **b)** [dre skeud.] ar marc'h-kleur g., ar marc'h-blein g., ar pennlusker g., ar penngflusker g., ar c'heflusker g., ar brouder g., al lusker g., al luskerez b.

Treiber¹ g. (-s,-) : [stlenn.] sturier g.

Treiber² g. (-s,-) : **1.** toucher g., brouder g. ; **2.** [hemolc'h] degaser-jiboez g., poulzer g., enker g., darbarer-hemolc'h g., diboufer g. ; **3.** [dre skeud.] ambilher g., kaser g., rener g., bleiner g., atizer g. ; **4.** [dre skeud.] korvoer g., suner g., mac'homer g., mac'her g., gwasker g., moustrer g. ; **5.** [tekn.] kuzh-tachoù g., bounter g.

Treiberei b. (-,-en) : **1.** iriennoù lies., kammdroioù lies., troioù lies., troidelloù lies., ardoù lies., jeu b., trokelloù lies., trokellerezh g. ; **2.** korvoerezh g., mac'homerezh g., mac'herezh g., gwaskerezh g., moustrerezh g.

Treiberin b. (-,-nen) : **1.** touchez b., brouder b. ; **2.** [hemolc'h] degaserez-jiboez b., poulzerez b., enkerez b., darbarer-hemolc'h b., dibouferez b. ; **3.** [dre skeud.] ambilherez b., kaserez b., renerez b., bleinerez b., atizerez b. ; **4.** [dre skeud.] korvoerez b., sunerez b., mac'homerez b., mac'herez b., gwaskerez b., moustrerez b.

Treibgas n. (-es,-e) : gaz difruañ g., gaz difruer g., gaz aerosol g.

Treibgemüse n. (-s) : legumaj preset lies., legumaj hastizet lies., legumaj abretaat lies., legumaj ti-gwer lies.

Treibgut n. (-s) : [merdead.] tammoù peñse lies., pellkas g. peñse g., gourlen g., raskenn b., gourdennad g., korreenn-vare b.

Treibhammer g. (-s,-hämmer) : [tekn.] darsanker g.

Treibhaus n. (-es,-häuser) : ti-brout g., ti-gwer g., brouti g.

Treibhauseffekt g. (-s,-e) : gwered ti-gwer g., gwered brouti g.

Treibhausgemüse n. (-s) : legumaj preset lies., legumaj hastizet lies., legumaj abretaat lies., legumaj ti-gwer lies.

Treibhausluft b. (-) : [dre skeud.] aer ken tomm hag hini ur stoufailh g.

Treibhauspflanze b. (-,-n) : plant ti-gwer str., plant preset str., plant hastizet str., plant abretaet str., plant brouti str.

Treibherd g. (-s,-e) : [tekn.] digemmesker g.

Treibholz n. (-es) : [merdead.] tammoù koad peñse lies., tammoù koad hag a ya a-youl mor lies. ; *Fisch, der unter Treibholz lebt*, pesk-koad g.

Treibjagd b. (-,-en) : huadeg b., hu g., hemolc'hadeg b. ; *eine Treibjagd auf Wölfe veranstalten*, lakaat hu war ar bleizi, argadiñ, ober un hu bleiz.

Treibkraft b. (-,-kräfte) : 1. [fizik] nerzh loc'hañ g., nerzh poulzañ g., nerzh kefluskus g., nerzh lusker g., nerzh-luskañ g., nerzh erluskañ, nerzh kas g., gremm loc'hañ g. ; 2. [dre skeud.] marc'h-kleur g., marc'h-blein g., pennlusker g., penngeflusker g., keflusker g., brouder g., lusker g., luskerez b.

Treibladung b. (-,-en) : kargad luskañ b., kargad poulzañ b., kargad erluskañ b.

Treibmine b. (-,-n) : [lu] tarzherez-neuñv b., min war-neuñv g., min lakaet da vont a-youl mor g., min driv g.

Treibnetz n. (-es,-e) : [merdead.] roued driv b.

Treibnetz Sardine b. (-,-n) : [loen.] sardin driv str.

Treibofen g. (-s,-öfen) : [tekn.] digemmesker g.

Treiböl n. (-s,-e) : mazout g., fioul g.

Treibrad n. (-s,-räder) : [tekn.] rod luskañ b., rod keflloc'hañ b. ; *das Treibrad treibt die Maschine*, ar rod luskañ (ar rod keflloc'hañ) a gas ar mekanik en-dro

Treibriemen g. (-s,-) : [tekn.] korreenn luskañ b., lêrenn dreuzkas b., lêrenn luskañ b., lêrenn gefloc'hañ b., lêrenn-rod b.

Treibsand g. (-s) : bouktraezh str., lonktraezh str., traezh bouk str., traezh gwak str., traezh lonker str., traezh krenegellek str. ; *in Treibsand einsinken*, lonktraezhiñ ; *mit seinem Wagen im Treibsand stecken bleiben*, lonktraezhiñ e garr.

Treibschnur b. (-,-schnüre) : touchenn ar skourjez b., begenn ar skourjez b., flipenn b.

Treibstange b. (-,-n) : [tekn.] brec'henn b.

Treibstoff g. (-s,-e) : trelosk g. ; [kirri-nij] ergol g. ; *flüssiger Treibstoff*, propergol g.

Treibstoffrest g. (-es,-e) : dilerc'h trelosk g. ; [kirri-nij] *unverbrannter Treibstoffrest*, dilerc'h ergol chomet dilosk g., dilerc'h ergol diloskus g., dilerc'h propergol g.

Treibwelle b. (-,-n) : [tekn.] marbr kefluskañ g., marbr domikell g.

Treidel g. (-s,-) : fun stlejañ b.

treideln V.k.e. (hat getreidelt) : sachañ, stlejañ, frapañ, halañ.

Treidelweg g. (-s,-e) : hent ar ganol g., hent ar stêr g., hent-kanol g., hent-stlejañ g.

Trekking n. (-s,-s) / **Trekkingtour** b. (-,-en : beaj war droad b., beaj war varc'h b., tro-vale hir b., tro-vale hir war varc'h b.

Trema n. (-s,-s) : [yezh.] daouboent g.

tremolieren V.gw. (hat tremoliert) : 1. daskrenañ ; 2. [sonerezh] kanañ gant ur vouezh daskrennek, ober tremoloioù.

Tremolo n. (-s,-s) : [sonerezh] tremolo g., daskren g.

Tremse b. (-,-n) : [louza.] glizin str., glizinnenn b., blaveola b., boked tan ar purgator g., glazig g., penn-glas g.

Trenchcoat g. (-/-s,-s) : trench-coat g., mantell-c'hlav gant gouriz b.

Trend g. (-s,-s) : tuadur g., doug g., pleg g., redenn b., kasenn b., giz nevez b. ; *im Trend liegen*, kaout avel a-du, bezañ avel a-du (avel vat) gant an-unan / gant an dramañ-tra, ober brud, ober berzh, bezañ diouzh ar c'hiz, bezañ e-barzh ar jeu.

trendeln V.gw. (hat getrendelt) : lugudiñ, lantouzat, toulbabañ, labaskenniñ, c'hwileta, strañ.

Trendindikator g. (-s,-en) : [arc'hant.] meneger tuadur g.

Trendsetter g. : [gizioù nevez] deraouer g., atizer g., lusker g., krouer g., diazezer g., enaouer g., diaraoger g., degaser g.

Trendwende b. (-,-n) : eilpenn tuadur g., eiltroadur tuezal g., troadenn b., cheñch tu g., cheñchamant tuadur g.

trennbar ag. : rannadus, disrannadus ; [yezh.] *trennbare Partikel*, rakverb rannadus g.

Trennbarkeit b. (-) : rannadusted b., rannaduster g., disrannadusted b., disrannaduster g.

Trennblatt n. (-s,-blätter) : [renkelloù] dispartier g.

trennen V.k.e. (hat getrennt) : rannañ, dispartiañ, ober an disparti [etre daou dra], lakaat an disparti [etre daou dra], lakaat disrann [etre daou dra], lakaat speurenn [etre daou dra], disrannañ, distagañ, troc'hañ, terriñ, diforc'h, diforc'hiñ, forc'hiñ, forc'hañ, difarantiñ, distekiñ, distrollañ, digevreañ, digevrediñ, divodañ, dizastum, estrenaat, distokañ ; *jemandem den Kopf vom Rumpf trennen*, dibennañ u.b., distagañ e benn d'u.b. diouzh e zivskoaz (Gregor) ; *eine Naht (auf)trennen*, diswriat ; *ein Wort trennen*, troc'hañ ur ger ; *ihre Ehe ist getrennt worden*, torret eo bet o dimeziñ ; *getrennt leben*, bevañ distok, bevañ disparti, bezañ diforc'het ; *sie wurden strikt getrennt*, disrannet int bet groñs an eil diouzh egile ; *eine tiefe Kluft trennt die Führungsschicht vom Volk*, un islonk a zisrann an uhelidi diouzh ar bobl ; *das Esszimmer und die Küche sind voneinander getrennt*, diforc'h (disrann) eo ar sal-debriñ eus ar gegin ; *nichts soll uns trennen*, ra lakay netra disparti (speurenn, disrann) etrezomp ; *die Form nicht vom Inhalt trennen*, na zispartiañ an danvez diouzh ar stumm ; *Freunde trennen*, dispartiañ mignoned, forc'hañ mignoned an eil eus egile, forc'hañ mignoned an eil diouzh egile, lakaat disparti etre mignoned ; *in dem Gedränge wurden wir getrennt und fanden uns nicht wieder*, en engroez e oamp en em gollet an eil diouzh egile ; *in dem Gedränge wurde das Kind von seinen Eltern getrennt und fand sie nicht wieder*, ar bugel a oa bet kollet diouzh e dud e-mesk an engroez ; *der Heuhaufen war von der Erde getrennt*, ar bern foen a oa distok diouzh an douar, ar bern foen a oa distrad diouzh an douar, dizouaret e oa bet ar bern foenn ; *ein Kind von seiner Mutter trennen*, forc'hañ ur bugel diouzh e vamm, dioueriñ ur bugel eus e vamm, disrannañ ur bugel diouzh e vamm, dispartiañ ur bugel diouzh e vamm, lemel ur bugel digant e vamm, distokañ ur bugel diouzh e vamm ; [pellgomz] *wir sind getrennt worden*, troc'het eo bet hor pellgomzadenn ; [skingomz] *gut trennen*, dispartiañ mat ar skingaserioù an eil diouzh egile, bezañ diuzus-kenañ.

V.em. : **sich trennen** (hat sich (t-rt) getrennt) : difediñ, diforc'hiñ, en em ziforc'hiñ diouzh, forc'hiñ, en em ziskregiñ diouzh, en em ziskrougañ diouzh, dispartiañ, digevrediñ, digevreañ, divodañ, difloskañ, disklosañ,

estrenaat, disrannañ, en em zispartiañ, kuitaat, en em rannañ ; *sich von jemandem trennen*, en em ziforc'hiñ diouzh u.b., mont digant (diouzh) u.b., kimiadiñ diouzh (digant) u.b., dispartiañ diouzh u.b., forc'hiñ diouzh u.b., diforc'hiñ diouzh u.b., diankañ digant u.b., kuitaat u.b. ; *sich von etwas (t-d-b) trennen*, diskregiñ diouzh udb, en em ziforc'hiñ diouzh udb, en em zispegañ diouzh udb ; *wir müssen uns trennen*, ret e vo deomp kimiadiñ, ret e vo deomp dispartiañ, ret e vo dimp mont pep hini d'e du, ret e vo deomp mont pep hini diouzh e du, ret e vo deomp en em guitaat ; *sie trennten sich als gute Freunde*, mignonet e oant c'hoazh pa oa aet pep hini d'e du ; *sie hat sich von ihrem Mann getrennt*, aet eo (diforc'het eo, dispartiet eo) diouzh he gwaz, aet eo a-zigant he gwaz, aet eo-hi digant he gwaz, kuitaet he deus he gwaz ; *das Ehepaar hat sich getrennt*, diforc'het (dispartiet) eo an daou bried, en em guitaet eo an daou bried ; *es ist vorgesehen, dass wir uns nächsten Montag trennen*, dilun kentañ emañ an disparti ; *der Weg trennt sich hier*, gaoliñ a ra an hent el lec'h-mañ ; *hier trennen sich unsere Wege*, amañ emañ ar forc'h hent e-lec'h ma vo ret deomp mont an eil diouzh egile, amañ eo en em ziforc'h hon hentoù, bremañ e vo ret deomp mont pep hini d'e du, bremañ e vo ret deomp mont pep hini diouzh e du.

trennend ag. : diforc'hus, rannus, disrannus, ... disparti, ... disrann, rann-.

Trennlinie b. (-,-n) : troc'h g., linenn disparti b., linenn a ziforc'h b., linenn disrann b., rannlinenn b.

Trennmittel n. (-s,-) : [kimiezh] dispartier g., divesker g.

Trennröhre b. (-,-n) : [skingomz] lamp dispartiañ g./b.

Trennschalter g. (-s,-) : [tredan] disjunter g., disreder g.

trennscharf ag. : [skingomz] diuzus-kenañ.

Trennschärfe b. (-) : [skingomz] diuzusted b.

Trennschicht b. (-,-en) : gwiskad dispartiañ g. ; *dünne Trennschicht*, koc'henn b. ; *müllerische Trennschicht*, koc'henn c'hreun b.

Trennstrich g. (-s,-e) [moull., yezh.] barrennig-troc'hañ b.

Trennung b. (-,-en) : 1. disparti g., dispartiañ g., disrannadur g., disrannañ g., rann b., disrann g., diforc'h g., diforc'had g., diforc'hidigezh b., forc'herezh g., distag g., distagadur g., distroll g., rannadur g., rannidigezh b., rannerezh g. ; [gwir] *Trennung einer Ehe*, torridigezh un dimeziñ b. ; *Trennung von Tisch und Bett*, disparti ken evit ar c'horf ken evit ar madoù (ken a gorf ken a vadoù, a gorf hag a vadoù) g. (Gregor), disrann a gorf hag ha vadoù g. ; *Trennung ohne Auflösung des Ehebandes*, disrann a gorf g. ; 2. disrann g. ; [fizik] *elektrostatische Trennung*, disrannadur tredansavel g. ; [polit.] *Trennung von Kirche und Staat*, disrann an liz hag ar Stad g., disrann an liz eus ar Stad g., disrann ilizoù/Stad g. ; *Trennung der Gewalten*, rannadur ar galloudoù g., disparti ar galloudoù g. ; 3. diforc'h g., diforc'hidigezh b., kemm g. ; 4. [yezh.] troc'h g., didammerezh g., didroc'herezh g.

Trennungsentschädigung b. (-,-en) / **Trennungsgeld** n. (-s,-er) : digoll embregiñ kefridiou en diavez g.

Trennungslinie b. (-,-n) : troc'h g., linenn disparti b., linenn a ziforc'h b., linenn disrann b., rannlinenn b.

Trennungsschmerz g. (-es,-en) : kalonad degaset gant an disparti b., poan degaset gant an disparti b., glac'har degaset gant an disparti g./b.

Trennungsstrich g. (-s,-e) / **Trennungszeichen** n. (-s,-) : [moull., yezh.] barrennig-troc'hañ b.

Trennwand b. (-,-wände) : speurenn b., speur b., moger greiz b., moger dreuz b.

Trense b. (-,-n) : 1. houarn-gwesken g., houarn-gwestenn g., barrenn-c'henou b., gwesken b., gwestenn b. ; 2. amvrid g.

Trensenzaum g. (-s,-zäume) : amvrid g.

Trepan g. (-s,-e) : trepan g.

Trepanation b. (-,-en) : [mezeg.] trepanadur g., trepanañ g.

trepanieren V.k.e. (hat trepaniert) : [mezeg.] trepanañ.

treppab Adv. : en ur diskenn gant an diri ; *treppab gehen*, diskenn (mont d'an traoñ) gant an diri.

treppauf Adv. : en ur sevel gant an diri ; *treppauf gehen*, mont (sevel, pignat, krapañ) gant an diri ; *treppauf, treppab laufen*, sevel ha diskenn dibaouez gant an diri, sevel-disevel gant an diri, mont-dont gant an diri, krapañ-digrapañ gant an diri, pignat-dibignat gant an diri.

Treppchen n. (-s,-) : [sport] podiom g.

Trepp b. (-,-n) : skalier g., skalieroù lies., diri g., un dirioù g., un derezioù g., derez g., ur pazennoù g., ur pazinier g., ur pazenned g. ; *Freitreppe*, menk-ti g., derezioù a-ziavaez an ti (Gregor) lies. ; *einarmige, einläufige Treppe*, diri eeun g. ; *offene Treppe*, skeul-bleñch b., skeul-viliner b. ; *drei Treppen hoch*, en trede estaj ; *er wohnt drei Treppen hoch*, tri estajad derezioù a zo betek e rannet ; *Wendeltreppe*, biñs b., skalier a-dro g., biñs a-dro b., diri war-viñs g., diri a-viñs g. ; *Rolltreppe*, diri-ruilh g. ; *die Treppe hinaufsteigen*, mont (sevel, pignat, krapañ) gant an diri ; *die Treppe hinabsteigen*, diskenn (mont d'an traoñ) gant an diri ; *die Treppe hinaufstürzen, die Treppe heraufstürzen*, dont pevar-ha-pevar ar skalieroù gant an-unan, pignat a-bevaroù gant an diri ; *die Treppe herunterstürzen, die Treppen hinunterstürzen*, a) dont peder-ha-peder ar skalieroù gant an-unan evit diskenn, diskenn a-bevaroù gant an diri, diruilhal da draoñ ar skalieroù ; b) difaragoellañ (diruilhal, diriboulat, penndraouilh, torimellat, kouezhañ a-benndraouilh, kouezhañ a-dorimell) betek traoñ ar skalieroù. ; *als er dann vor der Treppe stand, brach er zusammen*, pa voe deuet dezhañ pignat gant an diri e tflakas ; *Raum unter der Treppe*, toull an diri g. ; [dre fent] P. *die Treppe hinauffallen*, bezañ lakaet en un derez-karg uheloc'h daoust d'e zivarregezh vicherel, kaout sav en e garg daoust d'e zivarregezh vicherel, uhelaat e karg daoust d'e zivarregezh vicherel, sevel e karg daoust d'e zivarregezh vicherel, pignat e karg daoust d'e zivarregezh vicherel.

Treppenabsatz g. (-es,-absätze) : pondalez g., pont-diri g. ; *mit einem Treppenabsatz versehen*, pondalezañ.

treppenartig ag. : war bazinier, e skalier, skalierheñvel, dereziek evel ur skalier, e doare un diri, a-zoare gant un diri, a-seurt gant un diri, en ur skalierad.

Treppenautomat g. (-en,-en) : [tredan.] munutennerez b.

Treppenflur g. (-s,-e) : traoñ an diri g.

Treppengeländer n. (-s,-) : gardikot g., dorn-red g., dorn an diri g., bann g., garid an diri g., aspled g.

Treppengiebel g. (-s,-) : pignon dereziek evel ur skaliere g.

Treppenhaus n. (-es,-häuser) : log ar skalieroù b., toull an diri g.

Treppenlauf g. (-s,-läufe) : [tisav.] skrap g., pazennadeg b.

Treppenläufer g. (-s,-) : pallenn-skaliere g.

Treppenleiter b. (-,-n) : divskeul b.

Treppenluke b. (-,-n) : [merdead.] skoutilh g./b., harzell b.

Treppenpodest g. (-es,-e) : pont-diri g., pondalez g. ; *mit einem Treppenpodest versehen*, pondalezañ.

Treppenstufe b. (-,-n) : derez g., derezenn b., pazenn b.

Treppenstuhl g. (-s,-stühle) : skabell b., brich b.

Treppenwange b. (-,-n) : plankenn kostez ar skaliere g.

Treppenwitz g. (-es,-e) : bomm spered a zeu re ziwezhat pe en digoulz g.

Tresen g. (-s,-) : taol-gont b., kontouer g., bar g. ; *am Tresen stehen*, bezañ en e sav ouzh ar c'hontouer ; *am Tresen sitzen*, bezañ azezet ouzh ar c'hontouer

Tresor g. (-s,-e) : 1. koufr-houarn g., armel-houarn b., koufr-kreñv g. ; 2. sal ar c'houfroù-houarn b., sal an armelioù-houarn b., sal ar c'houfroù-kreñv b.

Tresorraum g. (-s,-räume) : sal ar c'houfroù-houarn b., sal an armelioù-houarn b., sal ar c'houfroù-kreñv b.

Trespe b. (-,-n) : [louza.] bromuz str.

Tresse b. (-,-n) : galoñs g., pañs g., pasamant g., plezhenn b., plezh g., plañsonenn b., plañson g. ; *mit Tressen besetzen*, galoñsañ, pasamantiñ.

Tressenstreifen lies. : galoñsoù lies.

Tressenwinkel g. (-s,-) : galoñs e stumm ur V g.

Trester g. (-s,-) : maskloù rezin lies. / gwaskadur rezin g. (Gregor), markinaoù rezin lies., markinoù rezin lies., mal g., markoù lies., maskloù lies.

Tresterwein g. (-s,-e) : piketez b., piketezenn b., jamezenn b., gouezwin g., pikenadenn b., pikenadenn b., gwin sutik g., gwinig g., gwin dister g.

Tretboot n. (-s,-e) : pedalo® g., bag-troadikellat b.

Treiteimer g. (-s,-) : pod-lastez troadikellek g., poubellenn droadikellek b.

treten (tritt / trat / hat getreten // ist getreten)

I. V.gw. : ober kammedoù, dont, mont, lakaat e droad war an douar

II. V.k.d. : en em lakaat, mont, dont

1. **an** : tostaat ouzh

2. **auf** : mont war

3. **aus** : kuitaat, mont er-maez eus

4. **hinter** : steuziañ, mont (da skoachañ) a-dreñv da

5. **in** : mont e-barzh

6. **über** : mont er-maez eus

7. **unter** : mont da-douez, mont dindan

8. **vor** : dont war wel

9. **zu** : mont davit, mont etrezek, mont etramek, mont da-geñver

III. V.k.e. :

1. kas en-dro

2. flastrañ, bresañ, kalemarc'hiñ, mac'hañ, moustrañ, pladañ

I. V.gw. (tritt / trat / ist getreten) : [verb skoazell sein] ober kammedoù, dont, mont, lakaat e droad war an douar ; *bitte treten Sie näher* ! tostaat mar plij ! ; *treten Sie vor* ! deuit war a-raok ! ; *treten Sie zurück* ! kit war-dreñv ! souzit a-dreñv ! kit war ho kiz ! ; *leise treten*, a) mont evel ar c'hazh war an erc'h, mont sioul-riboulenn evel ul laer, bale sioul evel ul logodenn, bezañ sioul evel ul logodenn er bleud, bezañ didrouz evel un naer, mont sioulik / kerzhet goustadik / selaou e bazioù / kontañ e gammedoù (Gregor) ; b) na lavarout e oferenn war gan, kuzhmuzat, lakaat e letenn dindan e vantell, lakaat (kaout, skeiñ) ludu da c'holeiñ e dan, en em c'holeiñ gant ul liñsel doull, bout kerc'h e-mesk e segal, [dre eilpennster e brezhoneg] bezañ sioul evel ur sac'had minaoedoù ; *treten Sie hierher* ! deuit amañ 'ta ! deuit dre amañ 'ta ! deuit war amañ 'ta ! deuit war-gaout amañ 'ta ! ; *vor Ungeduld von einem Fuß auf den anderen treten*, pilpazañ, en em chalañ o teport / enoeiñ o c'hortoz (Gregor), ober kof-gar, chom da c'hortoz evel ur penn-peul, ober strapenn, gedal mil bell, chom war vrak, dibasiantañ o c'hortoz, dibasiantañ dre hir c'hortoz, chaokat e ivinoù o teport, chom da lonkañ avel, chom da bilpazañ, gortoz hep penn na difin, chom ur viken da c'hortoz, chom da c'hortoz ken na vo lidet gouel sant Bikenig, chom da c'hortoz betek trompilh ar Varn, draskañ, draskal ; *tretet dem Hund nicht zu nahe*, arabat mont war-dro ar c'hi ; *ich will ihm nicht zu nahe treten*, n'em eus ket c'hoant da chifañ anezhañ (d'e feukañ, d'e vroc'hañ, da lakaat dour en e laezh).

II. V.gw. (tritt / trat / ist getreten // hat getreten) : en em lakaat, mont, dont.

1. **an** : [verb skoazell sein : ist getreten] tostaat ouzh ; *ans Fenster (an das Fenster) treten*, mont d'ar prenestr ; *an die Spitze der Aufständischen treten*, kemer penn an emsavadeg ; *an jemandes Stelle treten*, kemer plas u.b., divankañ u.b., warlerc'hiañ u.b., gwiskañ chupenn u.b. ; *an Stelle einer Sache treten*, kemer plas udb, divankañ udb ; [dre skeud.] *ans Licht treten*, dont war wel, en em lakaat en heol, en em ziskouez en deiz anat.

2. **auf** : [verb skoazell sein : ist getreten] mont war ; *auf den Balkon treten*, mont war ar pondalez-diavaez (Gregor), mont war ar balkon ; *auf der Stelle treten*, a) pilpazañ, pavata, [dre skeud.] na vont tamm war-raok ; b) [kezeg] karnata, pavata, bragal, fringal, pilpaza, tripal ; c) [lu] skeiñ ar paz ; *der Schweiß trat ihm auf die Stirn*, krog e oa ar c'hwezenn da bizennañ war e dal ; *er ist ihr auf die Füße getreten*, breset en doa he zreid ; *das Pferd ist ihm auf den Fuß getreten*, kerzhet en deus ar marc'h war e droad ; [dre skeud.] *auf jemandes Seite treten*, mont (sevel) en un tu gant u.b., mont (sevel) en tu gant u.b., dont a-du gant u.b., dont en tu gant u.b., pouezañ a-du gant u.b., sevel a-du gant u.b., treiñ a-du gant u.b., kouezhañ e lamm u.b.

[verb skoazell sein pe haben : ist getreten / hat getreten] : *auf die Bremse treten*, pouezañ war troadikell ar frouen, pouezañ war an droadikell stardañ, pouezañ war troadikell ar starderez, frouenañ, stardañ, skurzhiñ ; *auf die Pedale treten*, kampilhal, troadikellañ.

3. **aus** : [verb skoazell sein : ist getreten] kuitaat, mont er-maez eus ; *aus der Tür (aus dem Haus) treten*, mont

er-maez ; *aus der Reihe treten*, mont er-maez eus ar renk, kuitaat e renk ; *aus den Ufern treten*, dic'hlanñañ, distankañ, dileuniañ, dinaoziañ, diskargañ, mont a-zioc'h ar riz.

4. hinter : [verb skoazell sein : ist getreten] steuziañ, mont a-dreñv da, mont da skoachañ a-dreñv da ; *hinter den Vorhang treten*, mont a-dreñv d'ar rideoz ; *der Mond trat hinter die Wolken*, mont a reas al loar da vouchañ.

5. in : [verb skoazell sein : ist getreten] mont e-barzh ; *ins Haus treten*, mont e-barzh an ti ; *in die Spionageabwehr treten*, emouestlañ e servijoù an enepspierezh ; *in sein 20. Lebensjahr treten*, bezañ krog (bezañ erru) en e ugent vloaz ; *die Wache trat ins Gewehr*, ar warda a reas an enorioù gant o armoù ; *die Tränen traten ihm in die Augen*, daeroù a savas en e zaoulagad, dont a reas an dour en e zaoulagad, dourenniñ a reas e zaoulagad ; *in den Vordergrund treten*, **a)** dont war wel ; **b)** [dre skeud.] bezañ lakaet en araog ; [dre skeud.] *in Verbindung mit jemandem treten*, mont e darempred gant u.b., skoulmañ darempred gant u.b. ; *in Verhandlungen treten*, boulc'hañ kendivizoù, digeriñ kendivizoù, kregiñ gant ar c'hendivizoù, stagañ gant ar c'hendivizoù, stagañ gant ar barlantadeg, boulc'hañ ar barlantadeg ; *in Beziehung treten*, mont e darempred ; *in Erscheinung treten*, mont war wel, en em ziskouez, en em lakaat en heol, diwanañ ; *in die Ehe treten*, dimeziñ, eurediñ ; *in ein Amt (in einen Dienst) treten*, mont en e garg, kemer e garg ; *in den Ruhestand treten*, dont war e leve ; *in den Streik treten*, diskregiñ diouzh al labour, ober un harz-labour ; *jemandem in den Weg treten*, **a)** stankañ an hent ouzh u.b., stankañ hent ouzh u.b., troc'hañ hent d'u.b. ; **b)** [dre skeud.] sevel e gouloù u.b., toullañ dindan u.b., troc'hañ ar foenn dindan treid u.b., falc'hat e brad d'u.b., diarbenn u.b., degouezhout a-dreuz hent gant u.b., kaeañ ouzh u.b., lamm war seulioù u.b., kontroliañ u.b., enebiñ ouzh u.b. ; *ins Leben treten*, dont war wel, en em ziskouez, kregiñ, diwanañ ; [gwir] *in Kraft treten*, bezañ lakaet da dalvezout, dont da dalvezout, entalvoudegañ, mont e talvoud, mont e talvoudegezh ; *in Aktion treten*, stagañ ganti, mont war an dachenn, dont war-wel, kregiñ gant udb, mont dezhi, mont d'an oberoù, mont d'an ober, emellout.

[verb skoazell haben : hat getreten] : plantañ un taol troad gant ; *jemandem (jemanden) in den Hintern treten*, lakaat e votez d'u.b. en e ziadreñv ; *er hat ihm in den Bauch getreten*, plantet en doa un taol troad gantañ en e gof / distaget en doa un taol troad dioutañ en e gof (Gregor), roet en doa un taol troad dezhañ en e gof, difoeltret en doa un taol troad gantañ en e gof, distaget en doa un taol troad gantañ en e gof.

6. über : [verb skoazell sein : ist getreten] mont er-maez eus ; *der Fluss tritt über die Ufer*, dic'hlanñañ (distankañ, dileuniañ, dinaoziañ, diskargañ) a ra ar stêr, mont a ra ar stêr a-zioc'h ar riz.

7. unter : [verb skoazell sein : ist getreten] mont da-douez, mont dindan ; *mitten unter die Leute treten*, mont da-douez an dud ; *unter das Vordach treten*, mont dindan an apoueilh ; *ich wage nicht, ihm unter die Augen zu treten*, ne gredan ket mont en e zaoulagad (Gregor), ne gredan ket en em ziskouez dezhañ ; *unter die Waffen*

treten, kemer an armoù (Gregor), kregiñ en armoù, pegañ en armoù.

8. vor : [verb skoazell sein : ist getreten] dont war wel ; *vor jemandem treten (jemandem vor die Augen treten)*, mont (a-benn-kaer) d'u.b. ; *vor den Spiegel treten*, mont d'ar melezhour, sellet ouzhor an-unan er melezhour.

9. zu : [verb skoazell sein : ist getreten] mont davit, mont etrezek, mont da-geñver, mont etramek ; *alle sollen zu mir treten*, dedostait holl gwitibunan ; *zur Seite treten*, mont a-gostez (Gregor), ober plas, ober lec'h, mont diwar hent, mont diwar an hent, mont a-ziwar hent, mont a-ziwar an hent, ober hent, digeriñ hent, tec'hel diwar hent, tec'hel diwar an hent, tec'hel a-ziwar hent, tec'hel a-ziwar an hent, mont war ar c'hostez, diac'hubiñ an hent, reiñ hent (lec'h, plas), mont da glask kostez an hent, reiñ plas d'u.b. da dremen, distreiñ diwar hent u.b., tec'hel diwar hent u.b., mont diwar hent u.b.

III. V.k.e. (tritt / trat / hat getreten) :

1. kas en-dro ; *die Pedale treten*, kampilhal, troadikellañ ; *die Bälge treten*, c'hwezañ aer e tuellennoù an ograoù, kas meginoù an ograoù en-dro, meginat ; *den Takt treten*, bommañ ar mentad gant an treid (Gregor), skeiñ ar ventadurezh gant an treid.

2. flastrañ, bresañ, kalemarc'hiñ, mac'hañ, moustrañ, pladañ ; *etwas mit Füßen (unter die Füße) treten*, bresañ (mac'hañ, flastrañ, kalemarc'hiñ, pilpazañ, pladañ) udb ; *Trauben treten*, foulañ rezin, fraeañ rezin gant e dreid, mac'hañ ar rezin, jaodriñ, moustrañ ar rezin gant e dreid ; *er hat ihn in den Bauch getreten*, plantet en doa un taol troad gantañ en e gof / distaget en doa un taol troad dioutañ en e gof (Gregor), roet en doa un taol troad dezhañ en e gof, difoeltret en doa un taol troad gantañ en e gof, distaget en doa un taol troad gantañ en e gof ; *einen Weg treten*, digeriñ hent, fraeañ (pilat) un hent (Gregor) ; *sich (t-d-b) einen Dorn in den Fuß treten*, tapout un draen en e droad, pakañ un draen en e droad, mont d'an-unan un draen en e droad ; *das Pflaster treten*, redek ar straedoù, lardañ ar pavez tu bennak, lonkañ avel, rodal evel ur gazhez lizidant, straniñ, toulbabañ, tortañ, lostenniñ, lostigellat, luduenniñ, lugudiñ, c'hwileta, ruzañ (e dreid), ruzata, c'hoari e ruz-e-revr (e ruz-e-votoù), c'hoari e ruz botoù, ober kozh votoù, chom da logota, riblañ / redek ar ruioù / foetañ ar pavezioù (Gregor) ; *sich einen Splitter in den Fuß treten*, mont d'an-unan ur skilfenn en e droad ; *sich wund treten*, tapout goulioù en e dreid dre forzh bale, bezañ sabaturet, tapout klogorennoù en e dreid dre forzh bale, tapout filboc'hennnoù en e dreid o vale kalz ; *seine Schuhe schief treten*, ralegiñ, kas e votoù da fall, uzañ e votoù, torkuliñ e votoù ; [dre skeud.] *eine Sache breit treten*, displegañ udb a-hed hag a-dreuz, ober tro gant e gaoz, reiñ tro d'e lavar (d'e gomzoù), hiraat e gaoz, rouestlañ e gaoz gant ur bern komzoù diezhomm, ober ur brezegenn keit hag ac'hanen d'al loar evit displegañ udb ; *jemandes Namen in den Schmutz treten*, kas da goll (kailharañ) enor u.b., kas brud u.b. da ludu, kas da fall enor u.b., druilhañ u.b. er c'hailhar, stlejañ u.b. e-kreiz ar c'hailhar.

Treter g. (-s,-) : **1.** breser g., mac'her g., moustrer g., flastrer g., kalemarc'her g., pilpazer g. ; **2.** [ograou] paotr ar vegin g. ; **3.** P. kozh votez b., gagn b., botez c'hros b., logenn b., bag g.

Trethebel g. (-s,-) : troadikell b., loc'h troadikellek g.
Tretkufe b. (-,-n) : beol evit mac'hañ ar rezin b.
Tretkurbel b. (-,-n) : brec'henn an droadikell b., kambli b.
Tretkurbellager n. (-s,-) : kamblier g.
Tretmaschine b. (-,-n) : P. kazeg dir b., bisiklet g., belo b., marc'h treut g., marc'h-gaol g., kozh bisiklet g.
Tretmine b. (-,-n) : [lu] min enepden g.
Tretmühle b. (-,-n) : 1. traouilh dre daboulin g. ; 2. P. tammig reuz ar pemdez g., kozh plegoù lies., trepetoù ar vuhez pemdeziek lies., morloc'h ar pemdez g., turlut ar pemdez g., standur b., labourioù standur lies. ; *immer in der gleichen Tretmühle stecken*, ober e dammig reuz pemdeziek, chom da vreinañ en e voazioù kozh, chom da ginviañ en e voazioù kozh, chom da gozhañ e morloc'h ar pemdez.
Tretrad n. (-s,-räder) : [tekn.] traouilh dre daboulin g.
Tretroller g. (-s,-) : troterezig troadikellek b., troadikenn droadikellek b.
Tretwerk n. (-s,-e) : 1. traouilh dre daboulin g. ; 2. kamblier g.
treu ag. : 1. leal, feal, feleun, frank, fidel, gwirion, onest ; *treue Liebe*, karantez e pep degouezh b., karantez leal e pep tra b., karantez dalc'hus b., karantez wirion b. ; *treuer Sohn*, mab kar d'e dud g. ; *er war der sozialistischen Revolution treu geblieben*, dalc'het en doa mat da vanniel ruz an dispac'h, chomet e oa fidel d'an dispac'h sokialour ; *egal was kommt, wir bleiben dem Kommunismus treu*, ne ra forzh petra a c'hoarvezo, fidel e chomin d'ar gomunouriezh ; *er war dem König treu geblieben*, chom a reas gwirion d'e roue ; *seinem Schwur treu bleiben*, delc'her mat d'e le, chom feal d'e le, chom gwirion d'e le ; *der Familientradition treu bleiben*, heuliañ e ouenn ; *der Wahrheit nicht treu bleiben*, mont en tu all d'ar wirionez, mont dreist ar wirionez, lakaat war ar barr, mont amplik ganti (dezhi) ; *er ist sich selbst treu*, ober a ra hervez e vennozhioù, fidel eo d'e reolennoù a vuhez, fidel eo oc'h ober diouzh e reolennoù a vuhez, delc'her a ra d'e reolennoù a vuhez, heuliañ a ra fidel e reolennoù a vuhez ; *eine treue Seele*, un den leal e pep tra g., un den fidel evel un alc'hwez g., un den feal evel un alc'hwez g. ; 2. [dre astenn.] *treue Wiedergabe*, drevezadur heñvel-mik (peurheñvel) ouzh an dra orin g., eilad fidel eus ar pezh orin g., eilad kewir gant ar pezh orin g. ; 3. [gwir] *zu treuen Händen*, e daouarn un den a fiziañs, etre daouarn un abienner.
Treubruch g. (-s) : felloni b., trubarderezh g., yudazerezh g.
treubruchig ag. : reneat, renavi, fell, trubard, ganas, yud, treitour.
treudoof ag. : nouch, magn, diot, loñsek, ken sentus ha ken sot hag ur c'hi ; *treudoofe Blicke*, loñsoù lies., selloù loñsek lies.
Treue b. (-) : 1. fealded b., fealder g., feleunder g., lealder g., lealded b., lealentez b., feiz b., eeunder b., eeunder g., eeunder a galon, spered a eeunder g. ; *gegenseitige Treue*, kenlealded b., kenlealder g. ; *jemandes Treue auf die Probe stellen*, arnodiñ fealded u.b., temptañ lealded u.b., arnodiñ u.b., lakaat lealded u.b. en amproù ; *jemandem die Treue halten*, chom feal d'u.b., chom gwirion d'u.b., mirout e feiz ; *jemandem die Treue brechen*, trubardiñ u.b., terriñ e feiz ; 2. kewirded

b. ; *die Treue der Wiedergabe*, peurheñvelidigezh an drevezadur b., kewirded an eilad b. ; 3. *meiner Treu ! e feiz ! feiz da'm Doue ! feiz da Zoue ! m'en tou ! war va feiz ! ; in aller Treue (auf Treu und Glauben)*, hep soñjal e droug, a-fiziañs-kaer, gant ar brasañ fiziañs ; *ohne Treu und Glauben*, na respet na sakr na disakr, hep feiz na reizh.

Treueid g. (-s,-e) / **Treuegelöbnis** n. (-ses,-se) : le a fealded g.

Treueprämie b. (-,-n) / **Treuerabatt** g. (-s,-e) : [kenwerzh] distaol kinniget d'an ostizien evit o dalc'husted g., argedad dalc'husted g.

Treueschwur g. (-s,-schwüre) : le a fealded g.

Treuegeber g. (-s,-) : fizieger g.

treugesinnt ag. : eeun a galon, leal, feal, fidel, frank, didro, diouzhutu.

Treuhand b. (-) / **Treuhandanstalt** b. (-,-en) : Treuhand b. ; *[ensavadur ofisiel e karg eus ar prevezadur war an dachenn a zo bet ar Republik Demokratel Alaman]*.

Treuhänder g. (-s,-) : fizieged g. [*liester fiziegidi*].

Treuhänderin b. (-,-nen) : fiziegedez b.

treuhänderisch ag. : fiziek, leek.

Treuhandgesellschaft b. (-,-en) : kevredad fiziek g., fizgevredad g., kevredad fizieged g.

Treuhandschaft b. (-) : *unter Treuhandschaft stehen*, bezañ dindan mererezh ur fizieged.

treuherzig ag. : 1. kalonek, hegarat, fizius, fiziek, eeun a galon ; 2. [dre astenn.] nouch, magn, loñsek, eeun betek re, hegredik, ken sentus ha ken sot hag ur c'hi.

Treuherzigkeit b. (-) : 1. fiziañs b., kred g., eeunder a galon g. ; 2. [dre astenn.] eeunder b., eeunegezh b., regredoni b., hegredoni b.

treulich Adv. : gant fealded, gant lealded, leal, feal, fidel.

treulos ag. : dileal, difeal, dieeun, dizeeun, diwirion, diwir, fell, ganas, gidas, yudas, gwidreüs, gwidilus, gwidal, beskellek, furluok, valigant, dizalc'h, makiavelek, makiavelek, treitour evel un Tregeriad ; *treuloser Freund*, mignon diwirion g., mignon fell g. ; *treulose Person*, ganaz g., toc'hadenn b. ; *das ist ein treuloser Geselle*, hennezh a zo e galon ur puñs don a drubarderezh.

Treulosigkeit b. (-) : difealded b., dilealded b., diwirionded b., felloni b., yudazerezh g., judazerezh g., barad g., dieeunder b., dieeunder g.

Treuehmer g. (-s,-) : fizieged g. [*liester fiziegidi*].

Triade b. (-,-n) : 1. triad g. ; 2. [lenn.] triadenn b. [*liester triadoù*] ; 3. [armerzh] trikon g.

Triangel g. (-s,-) / b. (-,-n) / n. (-s,-) : [sonerezh] sklintell g., tric'horn g.

Triangulation b. (-,-en) : [mat.] tric'hornegadur g., tric'hornegañ g.

triangulieren V.k.e. (hat trianguliert) : [mat.] tric'hornegañ.

Triangulierung b. (-,-en) : [mat.] tric'hornegadur g., tric'hornegañ g.

Triarer g. (-s,-) / **Triarier** g. (-s,-) : [istor] triariour g.

Trias b. (-) : 1. triad g. ; 2. [douar.] trias g.

Triasgebirge n. (-s,-) : furmadur triasek g.

Triathlon n./g. (-s,-s) : [sport] triation g.

Tribadie b. (-) / **Tribadismus** g. (-) : tribadiezh b.

tribulieren V.k.e. (hat tribuliert) : [kozh] trubuilhañ, tarabazhiñ, pigosat, feukañ, hegal, hegañ, gwallgas,

anoaziñ, hegaziñ, tregasiñ, eogiñ, trabasat, darbariñ, atahinañ, ober an heg gant u.b.

Tribun g. (-s/-en,-en/-e) : [istor] tribun g.

Tribunal n. (-s,-e) : lez-varn b., kador-varn b.

Tribunat n. (-s,-e) : tribuniezh b.

Tribüne b. (-,-n) : 1. [sport] tribunell b., derezioù lies. ; 2. leurenn-brezeg b.,

Tribut g. (-s,-e) : 1. truj g. ; *jemandem einen Tribut zahlen, jemandem seinen Tribut entrichten*, paeañ an truj d'u.b. (Gregor) ; 2. [der skeud.] *einer Sache (t-d-b) Tribut zollen*, rentañ enor d'udb.

tributär ag. : dindan truj u.b.

Tributeintreiber g. (-s,-) : trujer g.

tributpflichtig ag. : dindan truj u.b.

Tributzahler g. (-s,-) : trujad g.

Trichine b. (-,-n) : [loen., mezeg.] trikin str., preñv gourc'he g.

Trichter g. (-s,-) : 1. founilh g., trezer g., kern b., kargouer g. ; 2. *Granattrichter*, toull obuz g. ; 3. *der Trichter einer Kaffeemühle*, kern ur vilin-gafe b. ; 4. [dre heñvel.] *korn-youc'hal* g. ; 5. [menez-tan] *toull-diskarg* g., krater g. ; 6. *Trichter eines Blechblasinstruments*, founilh ur benveg seniñ dre c'hwezh g. ; *der Trichter der Klarinette*, founilh ar glerinell g. ; 7. [goapaus] *der Nürnberger Trichter*, hentenn bedagogiezh a rofe tu a-hervez da lakaat ar skolidi divarrek da zeskiñ mat b. ; [dre fent] *auf den Nürnberger Trichter kommen, auf den Trichter kommen, auf den richtigen Trichter kommen*, kavout poell d'e gudenn, dont da gompren, kavout e bleg ; *das bringt uns auch nicht auf den Trichter*, n'omp ket avañsetoc'h gant se, n'omp na gwell na gwazh a se, n'omp ket gwell a se, n'omp ket barrekoc'h a se, n'omp ket savetoc'h bremañ gant se, ne vimp ket savetoc'h gant se ; *jemanden auf den richtigen Trichter bringen*, lakaat u.b. war an tres, lakaat u.b. war an hent mat, diskouez d'u.b. an hent mat, lakaat u.b. da gompren udb, reiñ un tamm sklêrijenn d'u.b.

trichterförmig ag. : a-stumm gant ur founilh, a-stumm gant un trezer, stummet evel ur founilh, stummet evel un trezer, e doare un trezer, e doare trezerioù, a-zoare gant ur founilh, a-zoare gant founilhoù, a-seurt gant ur founilh, a-seurt gant founilhoù.

Trichtermündung b. (-,-en) : [douar.] aber b./g.

trichtern V.k.e. (hat getrichtert) : founilhañ, trezeriañ, trezenañ, entonniñ.

Trichteröffnung b. (-,-en) : 1. genoù ar founilh g. ; 2. [menez-tan] *toull-diskarg* g., krater g.

Trichterstiel g. (-s,-e) : gar ar founilh b.

Trichterwinde b. (-,-n) : [louza.] ipomeenn b. [*liester ipomeed*].

Trick g. (-s,-s) : korvigell b., itrik g., finesa b., ijin g., gwidre g., troidell b., tun g., filenn b., troidenn b., trokell b., siklezon b., stek g., touellaoz g./b., trucherezh g., moliac'h g., touell g., troadenn b., tro-widre b., kammigell b., kammdro b., griped g., strobinnell b., kalvezad g., ardivinkoù lies., ard g. ; *fauler Trick, übler Trick*, bourd divalav g., tro divalav b., taol divalav g., taol vil g., noualantez b., c'hwibez penn-da-benn str., taol gast g., rozenn gaer b., moc'herezh g., tro-gamm b., tro-dall b., tro-fall b., ruilh g., malis ruz g./b., malis du g./b., malis diaouleik g./b., tro lous b., troidell fall b. ; *er hat Tricks auf*

Lager, hennezh a zo itrikoù tout, hennezh en deus itrik, hennezh a zo louarn, ul louarn a zen eo hennezh, hennezh a zo fin evel ul louarn, hennezh a zo fin evel kaoc'h louarn, hennezh a zo hir troioù e gordenn, hennezh a zo kant tro en e gordenn, finesaoù a zo ouzh en ober, hennezh a zo finoc'h evit kaoc'h louarn, ul louarn fin eo hennezh, ul louarn daoudroadek eo, hennezh a zo tro en e laezh, meret eo bet e bleud tanav, hennezh a zo bet e benn o stekiñ er wezenn bellañ, ur sifelen a zen eo, hennezh a zo un den gweet e hentoù, hennezh a zo fil ennañ, diouzh ar mintin eo, darbet e oa bet dezhañ mont da louarn, ul louarn kozh eo, hennezh a zo ul luban, un ebeul eo hennezh, ur fouin eo hennezh, ur sapre den kordet eo, hennezh a zo un higen a zen, hennezh a zo un hinkin a zen, korvigell n'eus ken en e gorf, korvigell a zo en e gorf, ur sac'had korvigelloù a zo gantañ, hennezh a zo gwriet a finesaoù, hennezh a zo kordet a finesaoù, hennezh a zo ur c'harrad finesaoù gantañ, hennezh a zo leun a widre, ardoù en deus ouzhpenn unan, un ard a zen eo hennezh, pegen louarn eo hennezh !

Trickaufnahme b. (-,-n) : [film] touellaozidigezh b., manaozerezh g., manaozad g., touellaoz g./b.

Trickbetrug g. (-s) : c'hwiberezh dre widre (dre fil, dre ijin, dre gammdroioù) g., sigotadenn b., korvigell b., korvigellerezh g., troidellerezh g., tromplerezh g., tromplezon b., strobinnellerezh g., strobinnell b.

Trickbetrüger g. (-s,-) : c'hwiblaer gwidreüs (gwidilus) g., c'hwiblaer korvigellek g., korvigeller g., troideller g., trompler g., strobinneller g., taper g., paker g.

Trickbetrügerin b. (-,-nen) : c'hwiblaerez widreüs b., c'hwiblaerez korvigellek b., korvigellerez b., troidellerez b., tromplerez b., strobinnellerez b., taperez b., pakerez b.

Trickdieb g. (-s,-e) : c'hwiblaer gwidreüs (gwidilus) g., c'hwiblaer korvigellek g., korvigeller g., troideller g., trompler g., strobinneller g., taper g., paker g.

Trickdiebstahl g. (-s,-diebstähle) : c'hwiberezh dre widre (dre fil, dre ijin, dre gammdroioù) g., sigotadenn b., korvigell b., korvigellerezh g., troidellerezh g., tromplerezh g., tromplezon b., strobinnellerezh g., strobinnell b.

Trickfilm g. (-s,-e) : film bevaat g., blivadenn b., P. tresadennoù-bev lies., skeudennoù-bev lies.

Trickkiste b. (-) : [tro-lavar] *ein Griff in die Trickkiste tun*, touellañ u.b. a-zevri, dastum an dud gant finesa, tennañ siklezonoù d'u.b.

trickreich ag. : korvigellek, lamprek, link, kudennek, kudennek e galon, gweet e hentoù, korvigellus, fin, gwidreüs, gwidilus, beskellek, louarn, itrikoù tout, leun a widre, korvigell en e gorf, ur sac'had korvigelloù gantañ, gwriet a finesaoù, kordet a finesaoù, ur c'harrad finesaoù gantañ, troidellek, troidellus, strobinnellus.

tricksen V.gw. (hat getrickst) : korvigellañ, kavout an diluz, truchañ, troidellañ.

V.k.e. (hat getrickst) : en em ziluziañ, en em zisac'hañ, en em zistrobañ, dienkañ, en em ziboaniañ, dibunañ e gudenn, en em zifretañ, en em besketa, sachañ e groc'hen gant an-unan, en em zinec'hiñ, en em arat, en em sachañ ; *wir werden das schon tricksen*, gouzout a ouezimp hon diluzioù, kavout a raimp ur voaien da zibunañ ar gudenn, kavet e vo penaos ober diouti, kavet e

vo un tu bennak d'en em zibab, kavet e vo ar c'hraf, kavet e vo doare pe zoare da zirouestañ hon neud, ne chomimp ket luget da zirouestañ hon neud, dont a ray ganimp, dont a raio ganeomp, kavout a raimp un doare bennak da dennañ hon tamm spilhenn eus ar c'hoari, ne chomo ket hol lost er vrae, kavout a raimp un dra bennak evit sachañ hon ibil.

Trickser g. (-s,-) : taper g., paker g., toueller g., korvigeller g., troideller g., trompler g., strobinneller g., c'hwiblaer gwidreüs (gwidilus) g., c'hwiblaer korvigellek g., hinkin g.

Tricktaste b. (-,-n) : [sonenroller] stokell sonveskañ b.

Tricktrack n. (-s,-s) : c'hoari triktrak g.

Tridentinum n. (-s) : [relij.] sened-meur Trento g.

Triduum n. (-s,Triduen) / **Triduum Paschale** n. (- -) /

Triduum Sacrum n. (- -) : [relij.] tridevezhiad g.

Trieb g. (-s,-e) : **1.** poulzad g., luzad g., barrad kalon g. ; [bred.] *libidinöser Trieb*, luzad libidinel g. ; **2.** anien b., bondoug g., doug g., doug-anien g., doug-natur g., pleg-natur g., lusk g., luskidigezh b., keflusk g., darluskidigezh b., broud g., gouenn b. ; *Geschlechtstrieb*, anien ar paradur b., anien-gouennañ b., anien d'en em barañ b., doug d'ar gouennañ g., doug d'en em barañ g., anien revel b., c'hoant g., c'hoant revel g., c'hoantad revel g., c'hoantegezh revel b., c'hoantegezhioù lies., orged g., P. c'hin-c'han (c'hign-c'hagn) g., kastr ar c'hig g., c'hoant friko fourch g. ; *Selbsterhaltungstrieb*, anien emvirout b., doug-emvirout g., doug d'en em ziwall g., bondoug emgenderc'hel g., luzad a vuhez g., poulzad a vuhez g., anien da saveteiñ e vuhez b., lusk emzifenn g., doug-natur da zifenn e vuhez g. ; *krankhafter Trieb*, mania g., maniezh b., albac'henn b., boazenn b., boemenn b., atapi g., follezh b. ; *entgegengesetzte Triebe*, luzadoù kenniñvel lies. ; **3.** *aus eigenem Trieb*, dioutañ e-unan, diouzh e benn e-unan ; **4.** *sinnlicher Trieb*, c'hoantegezh b. ; *seinen Trieben nachgeben*, na vezañ mestr d'e blegoù fall, en em lezel da vont d'ar c'hoantegezhioù fall, distreiñ d'e lamm, mont da-heul e blegoù fall, mont da-heul, riklañ en e goch, distreiñ d'e goch, distreiñ d'e roudenn ; **5.** *Viehtrieb*, tremenidigezh chatal b. ; **6.** [dre astenn.] tropell g., tropellad g., bagad g. ; **7.** [louza.] nevez str., nevezenn b., broñs g./str., broñsenn b., broust str., broustenn b., kellig g., kreskenn b., kresk g., bount g., bountadenn b., taol g., taolad g., taoladenn b., astaol g., poulzadenn b., poulz str., poulzenn b., lañsaden b., azdiwanaj g., bouilhastr str., glastrenn b., morgoad g., struj str., drailh g., bann g. ; *voll Triebe*, strujek ; **8.** [dre astenn.] nerzh struzhel g., nerzh poulzañ g., nerzh kreskiñ g.

Triebabfuhr b. (-) : gwalc'hadur ar c'hoantoù anien g., kontantamant ar c'hoantoù anien g.

Triebel g. (-s,-) : [tekn.] kuzh-tachou g., bounter g.

Triebfeder b. (-,-n) : **1.** gwinterell b. ; **2.** [dre skeud.] dougad g., lusk-oberiañ g., kuzhabeg g., abeg g., broud g., atiz g., poulz g., loc'her g., lusker g.

triebhaft ag. : **1.** dre anien, diwar anien, diouzh reizh an natur, luskidik, darluskidik, darluskek, darluskel ; **2.** troet gant an traoù rev, na vez ken soñj nemet feskenniñ gantañ, serc'hvreat, maniak, maniakel.

Triebhaftigkeit b. (-) : luskidigezh b., darluskidigezh b., darluskegezh b., atiz an anien g. / poulz an anien g. (Gregor).

Triebhammer g. (-s,-hämmer) : dotu g., horzh b. [*liester* horzhioù, herzh, herzhier], horzhenn b., mell g.

Triebhandlung b. (-,-en) : [bev.] emzalc'h diwar anien g.

Triebkraft b. (-,-kräfte) : **1.** [fizik] nerzh loc'hañ g., nerzh poulzañ g., nerzh kefluskus g., nerzh lusker g., nerzh-luskañ g., nerzh erluskañ, nerzh kas g., gremm loc'hañ g. ; **2.** [dre skeud.] loc'her g., lusker g., marc'h-kleur g., marc'h-blein g., pennlusker g., penngeflusker g., keflusker g., brouder g., lusker g., luskerez b.

Triebleben n. (-s) : [brederouriezh] buhez diwar anien b.

Triebad n. (-s,-räder) : [tekn.] rod luskañ b., rod kefluc'hañ b. ; *das Triebad treibt die Maschine*, ar rod luskañ (ar rod kefluc'hañ) a gas ar mekanik en-dro

Triebsand g. (-s) : bouktraezh str., traezh bouk str., traezh gwak str., traezh lonker str., traezh krengellek str.

Triebschraube b. (-,-n) : biñs-tro b., biñs b.

Triebstange b. (-,-n) : [tekn.] brec'henn b.

Triebtäter g. (-s,-) : serc'hvread g., maniak revel g., argadour revel g., tager revel g.

Triebtäterin b. (-,-nen) : serc'hvreadez b., maniakez revel b., argadour revel b., tagerez revel b.

Triebverbrechen n. (-s,-) : torfed revel g., argad revel g., tagadenn revel b.

Triebverbrecher g. (-s,-) : torfedour revel g., maniak revel g., argadour revel g., tager revel g.

Triebwagen g. (-s,-) : [treuzdougen] michelin g., karrdren g., emerluskerez b., emluskerez b., kefluskerez b.

Triebwagenzug g. (-s,-züge) : [treuzdougen] michelin g., karrdren g., P. tren patatez g., tren karotez g.

Triebwelle b. (-,-n) : [tekn.] marbr kefluskañ g., marbr dornikell g.

Triebwerk n. (-s,-e) : **1.** rodaoueg b., gwikrefre b., P. sardonenn b. ; **2.** [kirri-nij] dazloc'her g., reaktor g. ; **3.** [fuzeennoù] erlusker g., poulzerez b., poulzell b.

Triebwerksausfall g. (-s,-ausfälle) : [nij.] streñjadenn reaktor b., sac'hadenn dazloc'her b.

Triebwerksgondel b. (-,-n) : [nij.] kavell dazloc'her g., karter reaktor g.

Triebwerkslager n. (-s,-) : [tekn.] kador dazloc'her b., kador reaktor b.

Triebwerksschub g. (-s,-schübe) : [nij.] nerzh bount un dazloc'her g., nerzh bount ur reaktor g., nerzh erluskañ un dazloc'her g., nerzh erluskañ ur reaktor g.

Triebzeit b. (-,-en) : [louza.] mare ar strujañ g.

Triefauge n. (-s,-n) : lagad dourennek g.

triefäugig ag. : dourennek ; *triefäugig sein*, dourenniñ ; *triefäugig werden*, dont da zourenniñ, sevel (dont) dour en e zaoulagad.

Triefäugige(r) ag.k. g./b. : dourenneg g. [*liester* dourenneien].

triefen V.gw. (triefte // troff / ist getrieft // hat getrieft / hat getroffen // ist getroffen) : **1.** (ist) : berañ, diverañ, takenniñ, didakenniñ, tapenniñ, beradiñ, bilbilhat, strilhañ ; *das Regenwasser troff (triefte) vom Dach*, deverañ a rae ar glav eus an doenn takenn-ha-takenn ; *ihm trieft der Speichel aus dem Mund*, ar c'hlaourenn a ziver diouzh e c'henoù, ur c'hlaourenn (ur vabouzen) a zo ouzh e c'henoù, emañ glaour o tont e-maez e c'henoù, glaour a zo ouzh e c'henoù, babouz a zo ouzh e veg, glaourenniñ (glaouriñ, babouzañ) a ra ; *der Schweiß trieft ihm von der Stirn*, c'hwiziñ a ra ken na zever an dour

dioutañ (Gregor), dourc'hwez a zever diouzh e dal, an dourc'hwez a red dioutañ, emañ ar c'hwezenn o redek (o ruilhal, o tiruilhal, o teverañ) diouzh e dal, bilh-bilh e tiver ar c'hwezenn diouzh e dal ; **2.** (hat) : *vor Schweiß triefen*, bezañ beuzet en e c'hwez, bezañ leizh gant ar c'hwezenn, bezañ c'hwez-dour-dispenn, bezañ c'hwezbrein (c'hwez-holl), diruilhal ar c'hwezenn diwar an-unan (diouzh an-unan) ; *die Augen triefen mir*, dourenniñ a ra va daoulagad, me a sav (dont a ra) dour em daoulagad ; *die Nase trieft ihm*, an dour a ver diouzh e fri, berañ a ra e fri, emañ ar burudig ouzh penn e fri, ar vuredenn a zo gantañ, fri birous eo, un dourenn a zo ouzh penn e fri, glaourenniñ a ra e fri ; *seine Kleider triefen (waren triefend) vor Wasser*, e zilhadoù a ziruilhe an dour diouto, ne oa ket un neudenn sec'h dindanañ ; *von Regen triefend*, gleb-dour-teil, gleb-par-teil, gleb-holl, toullet an dour dezhañ, gleb betek ar c'hroc'hen, treuzet gant ar glav, trempet evel bara soubenn, neudenn sec'h ebet dindanañ ; **3.** [dre skeud., goapaus] (hat) : *vor Weisheit triefend*, leun a furnez, ar seurt a vez o werzhañ.

Triefen n. (-s) : dever g., deverad g., deveradur g., strilhadur g.

triefig ag. : gleb-dour, gleb-dour-teil, gleb-par-teil, ken gleb hag un touilh, toullet an dour dezhañ, gleb betek ar c'hroc'hen, treuzet gant ar glav, hep un neudenn sec'h warnañ, neudenn sec'h ebet dindanañ, trempet evel bara soubenn, paket ur revriad dour gantañ, takennus, strilhus.

Triefnase b. (-,-n) : **1.** burenn b., burudig g., fri birous g., fri mic'hiek g., fri-mic'hi g., fri-karn g., fri-kreien g., fri lous g. ; **2.** [dre skeud.] pikouz fall g., tamm kozh mic'hieg g., tamm fri lous g., tamm fri-lor g., marmouz kaoc'h g., kac'her g., laoueg g., glaoueg g., glaourenneg g., babouzeg g., Yann gañfard g., Yann grenn g., Yann varmouz g., Yann vous g., Yann laou g., makez brammer bihan g., makez penn laou g., fri-kreien g., fri-mic'hi g., fri-karn g., tamm mous flaer g.

triefnasig ag. : birous, mic'hiek, klitennek, burennnek, stervennek.

triefnass ag. : gleb-dour, gleb-dour-teil, gleb-par-teil, ken gleb hag un touilh, toullet an dour dezhañ, gleb betek ar c'hroc'hen, treuzet gant ar glav, hep un neudenn sec'h warnañ, neudenn sec'h ebet dindanañ, trempet evel bara soubenn, paket ur revriad dour gantañ.

Triel g. (-s,-e) : [loen.] bourlagad g. [*liester* bourlagaded].

Triennium n. (-s, Triennien) : tribloazhiad g.

Trient n. : **1.** [kêr] Trento b. ; **2.** *Provinz Trient*, proviñs Trento b.

Trier n. : Trier b.

Triere b. (-,-n) / **Trireme** b. (-,-n) : [istor, merdead.] teirroeñveg g.

triezen V.k.e. (hat getriezt) : P. tarabazhiñ, pigosat, feukañ, hegal, hegañ, gwallgas, anoaziñ, hegaziñ, tregasiñ, eogifiñ, atahinañ, trabasat, darbariñ, ober an heg gant u.b.

Trifolium n. (-s, Trifolien) : [louza.] melchon str.

Triforium n. (-s, Triforien) : [tisav.] triforion g., hent-tro g., garidoù lies.

Trift b. (-,-en) : **1.** pasturaj g., peurvan g., peurlec'h g., peurle g., peuriñ g. ; **2.** hent-tremen ar chatal g. ; **3.** [merdead.] redenn b., red-mor g., froud-vor b., morfroud b., driv g.

triften V.gw. (ist gedriftet) : **1.** [merdead.] mont d'an driv, driv, drivañ, diruzañ, mont gant red an dour ; **2.** [koad] bezañ war-neuñv, neuñviñ.

Triftgerechtigkeit b. (-) : *die Triftgerechtigkeit*, gwir ar beurvan g., gwir ar peuriñ g., ar gwir da gas e chatal da vaez g.

triftig ag. : **1.** diflach, dres, a glot, dereat, jaojapl, eus ar c'hentañ, eus an dibab, diouzh an dibab, a'r blein, a'r choaz, a'r boulc'h, a gouezh mat, dibab, dereüs, gwir, gwiriek, dik, perzhiek, kantrat, talvoudek, a zoare, hag a sko mat, soliet, peurdrec'h, reizhpoeil ; *ein triftiger Grund*, ur gwir abeg g., un abeg diflach g., un abeg na c'haller ket toullañ dindanañ g., un abeg na c'haller ket diarbenn g. ; *triftige Gründe ins Gefecht führen*, degas arguzennoù a-feson ; *diese Lehrsätze sind triftiger*, ar gwironezioù-se o deus muioc'h a ledanded ; **2.** [merdead.] war-neuñv, hag a ya d'an driv, diberc'henn.

Triftigkeit b. (-) : reizhdred b., gwirionded b., gwirieghez b., reizhidigezh b., dereüster g., rikelezh b., kantraded b., perzhegezh b., reizhpoelegezh b.

Triglyph g. (-s,-e) / **Triglyphe** b. (-,-n) : [tisav.] triglif g., teirroudenn b.

Trigonometrie b. (-) : [mat.] trigonometriezh b., tric'hornventouriezh b.

trigonometrisch ag. : [mat.] trigonometrek, tric'hornventouriel.

Trikolore b. (-,-n) : banniel triliv g., triliv g.

Trikot¹ n. (-s,-s) : **1.** [sport] roched g./b., krez g., sae b. ; *gelbes Trikot*, roched melen g., roched velen b., krez melen g., chupenn velen b. ; **2.** [dañs] justenn b.

Trikot² g./n. (-s,-s) : stamm g., broed g.

Trikotage b. (-,-n) : stammenn b., lienaj stamm g., danvez Jersey g.

Triller g. (-s,-) : **1.** [sonerezh] fringol g., fringolenn b. ; **2.** [dre Skeud.] P. *einen Triller unterm Pony haben*, bezañ un tammig droch en e benn, c'hoari gant e voned, kaout kranked bihan en e benn, bezañ paseet ar C'hastell-Karr-Kamm hag an Tri Roue, bezañ kollet e spered gant an-unan, bezañ kollet e benn gant an-unan, na vezañ go e doaz, na vezañ e spered gant an-unan, c'hoari gant e dog, c'hoari gant he c'hoef, bezañ ur spered forc'hek a zen eus an-unan, mankout ur berv d'an-unan, mankout ul loaiaid d'an-unan, bezañ kollet e sterenn gant an-unan, bezañ chomet ar brenn e-touez ar bleud gant an-unan, bezañ tapet war ar portolof, bezañ bet ganet war-lerc'h e dad, bezañ laban, bezañ ur penn droch eus an-unan.

Trillern n. (-s) : **1.** fringolioù lies., fringoloù lies., fringoliñ g. ; **2.** [laboused] tiriliañ g., geizadeg b., geiz g., geizadennoù lies., kan an evned g., kanadeg an evned b., argan g., kaniri b., richanadeg b., richan g., richanadoù lies., dael filiped b., fistilh evned g., fistilherezh g., pipiadennoù lies., mouezh al laboused b.

trillern V.gw. (hat getrillert) : **1.** fringoliñ, kanañ, mouskanañ ; **2.** filiennañ ; **3.** [laboused] tiriliañ, richanañ, geizañ, turlutañ, filipat, telennañ, kanañ, fistilhañ.

Trillerpfeife b. (-,-n) : sut boulig g., sutell voulig b., c'hwitell voulig b.

Trillion b. (-,-en) : trillion g.

Trilogie b. (-,-n) : trifezh g., trilogiezh b.

Trimaran g. (-s,-e) : [merdead.] tric'hoc'h g., trimaran g.

Trimester g. (-s,-) : trimiz g., trimiziad g., trimizvezh g., trimizvezhiad g.

Trimeter g. (-s,-) : [barzh.] trimentad g.

Trimm g. (-s) : [merdead.] stabilder ul lestr pa vez war-neuñv g., azez ur vag g.

Trimm-dich-Pfad g. (-s,-e) : [sport] hentad yec'hed g.

trimmen V.k.e. (hat getrimmt) : 1. [kirri-nij, merdead.] renkañ klenk, klenkañ, kargañ klenk ; 2. [merdead.] *Kohlen trimmen*, kargañ glaou ; 3. [chas] touzañ, troc'hañ e vlev da ; 4. embregañ, embreger, pleustriñ, gourдонаñ, dresañ, reizhañ, doujañ, sevel diouzh e zorn.

V.em. : **sich trimmen** (hat sich (t-rt) getrimmt) : P. trevelliñ un tamm bennak, embreger (gourдонаñ) e gorf, gourдонаñ, en em c'hourдонаñ, pleustriñ, embreger.

Trimmer g. (-s,-) : 1. [merdead.] martolod ar sont g., klenker g. ; 2. [sport] pleustrer g.

Trimmruder n. (-s,-) : [nij.] stalaf kevassaver g., stabilaer g.

Trimmtank g. (-s,-s) : [merdead.] beol azez b., beol greizañ b.

Trimmlung b. (-,-en) : [merdead., nij.] kevassav g.

Trine b. (-,-n) : 1. *dumme Trine*, penn sot (skort, divoued, goulllo) g., sodez b., sodenn b., genaouegez g., begegez b., paborenn b., pebrenn b., buoc'hig b., louadez b., bleupez b., loukezenn b. ; 2. P. pich melen g., pich kaoc'h g., pich pri g., skilbaotr g., paotr-plac'h g., paotr an douar melen g., paotr melen g., paotr ar pri melen g., paotr-e-Ber g., gogez g., chuchuenn b., lallaig g., lellik g., katell b., polez b., kateller g., kateg g., katekoullheg g., krazenn b., tarzhelell g., pitell g., piteller g., goroer-saout g., diener g., siler-yod g., siler laezh dre e lostenn g., siler-koaven g., katell an dar b., mesker d'ar yod g.

Trinitarier g. (-s,-) : [relij.] treindedad g.

Trinitarismus g. (-) : [relij.] treindedouriezh b.

Trinitarist g. (-en,-en) : [relij.] treindedour g.

Trinität b. (-) : [relij.] Treinded b. ; *die drei göttlichen Personen der Trinität*, tri ferson an Dreinded lies.

Trinitatis : *Sonntag Trinitatis*, Sul an Dreinded g.

Trinitrotoluol n. (-s) : trinitrotoluen g., TNT g., tolit g.

trinkbar ag. : mat da evañ, evadus, bevezadus.

Trinkbecher g. (-s,-) : gob b., gobed b., gobeled b.

Trinkbrunnen g. (-s,-) : bonn-dour g.

trinken V.k.e. / V.gw. (trank / hat getrunken) : 1. evañ, lonkañ, dourañ, lipat, tasadiñ, potevat, charreat, chopinat, chopinata, kleuzañ gwer, klukañ, lopañ, riñsañ, kargañ e gof, flipañ ; *gierig trinken*, evañ sec'hek, evañ rankles, evañ lamprek, evañ a-rafol ; *mäßig essen und trinken*, bezañ moder en debriñ hag en evañ, mont dousik d'ar boued ha d'an evajoù, mont goustad war ar boued hag an evajoù, debriñ hag evañ gant muzul, debriñ hag evañ gant furnez, diskouez furnez e-keñver an debriñ hag an evañ, en em voullañ a-fet debriñ hag evañ, ren ur vuhez plaen ha reoliet-mat war an debriñ hag an evañ ; *aus einem Glas trinken*, evañ diouzh ur werenn ; *aus der Flasche trinken*, evañ diouzh gouzoug ar voutailh, evañ a-stag-penn, evañ a-stok-penn, evañ toupik, evañ ouzh e benn ; *aus dem Fass trinken*, bezañ oc'h evañ diouzh an donell, bezañ o tisammañ diwar ar c'herloù ; *etwas trinken*, evañ ur banne bennak, kemer ur banne bennak ; *ich trinke gern Milchkaffee*, me a gar ar c'hafe laezhek ; *ich trinke lieber Tee als Kaffee*, gwelloc'h eo ganin ur

banne te eget ur banne kafe, kavout a ran gwelloc'h pakañ ur banne te eget ur banne kafe ; *das Glas leer trinken* (*das Glas austrinken*), riñsañ (disec'hañ, goullonder, goullonderiñ, peurevañ) e werenn ; *eine Tasse Kaffee trinken*, evañ un tasad (un dasennad) kafe ; *wollen Sie was zu trinken ?* hag un dra bennak ho po da evañ ? ur banne bennak a yelo ganeoc'h ? ; *Weißwein zum Fisch trinken*, evañ gwin gwenn gant ar pesked, glebiañ ar pesked gant gwin gwenn ; *ich würde gern etwas Warmes trinken*, ur banne traoù tomm a zafe ganin ; *trinkt so etwas nicht !* n'it ket d'an evaj-se ! n'it ket war an evaj-se ! ; *der Säugling trinkt*, denañ a ra ar poupig ; *nichts trinken, kein Tröpfchen trinken*, na evañ takenn ; *er trinkt gern (stark)*, plijout a ra e vanne dezhañ, hennezh a gar e vanne, kavout a ra mat e vanne, kavout a ra mat e chopinad, hennezh a zistag banneoù, hennezh a chopin start, hennezh a zo ramp e gorzailhenn, hennezh a zo frank e gorzailhenn, hennezh a zo frank e c'hourlañchenn, hennezh a zo frank e c'houzoug, hennezh a zo kreñv war ar boeson, hennezh a zo kreñv war an evañ, evañ a ra brav, evañ a ra kreñv, hennezh a zo un den reizh da evañ, ne laka ket en e votoù, ur mignon d'ar gwin eo, brav a-walc'h e ya e vanne gantañ, n'eo ket lipat chadenn ar puñs a ra, evañ a ra hardizh, evañ a ra kaer, unan mat eo da charreat gwin, hennezh a garg e doull, hennezh a oar distagañ banneoù, ned a ket fall an evañ gantañ, ne vez pell o tisec'hañ gwer, troet eo da voesonin, hennezh a zo un ever fall a zour, hennezh a zo ur plomer, hennezh a zo ur c'hof dour, dizonet eo bet e miz Eost, en em boazhañ a ra oc'h evañ traoù yen ; *er hat jetzt genug getrunken !* trawalc'h ! propik 'zo bet ! ; *er hat übergenug getrunken*, evet en deus ouzhpenn trawalc'h, evet en deus gwalc'h e galon, evet en deus ouzhpenn e walc'h ; *er hat zu viel getrunken*, diwar re emañ ; *wir hatten ein bisschen zu viel getrunken*, paket hor boa un nebeud mat a vanneoù, puñset hor boa forzhik dija ; *er trank allzu gern einen Schluck*, hennezh a gave mat re en holl e vanne ; *er hat zu viel von diesem Giftzeug getrunken*, evet en deus re eus ar poezon fall-se ; *er trinkt nur immerzu*, ne ra ken tra nemet lonkañ, lonkañ a ra ken-ha-ken, tremen a ra e amzer oc'h evañ, tremen a ra e amzer o kleuzañ gwer, kas a ra e amzer oc'h evañ, kas a ra e vuhez oc'h evañ, ne zivezv ket, n'eo ket ret reiñ ar biz dezhañ ; *er trinkt immer mehr, er trinkt immer stärker*, gwashaat a ra da evañ, mont a ra gwashoc'h-gwazh d'ar boeson ; *er trinkt gern ein Gläschen Wein*, plijout a ra dezhañ e vanne, hennezh a gar e vanne, e werennad win a ya gantañ ; *einen (eins) trinken*, pakañ ur banne, evañ ur banne, riñsañ unan, glebiañ e lañchenn, glebiañ e añchenn, glebiañ e gorzhailhenn, tapout ur banne, tapout ur chopinad, tagañ ur chopinad, lipat ur chopinad, lipat ur banne, lipat ul loaiaid, pakañ ur podad, tarzhañ unan, evañ un tasad, P. lopañ unan, touzañ ur bannac'h, chikañ ur glabous, mougañ ur vlevenn, klakañ ur vlevenn, charinkañ ur fistolenn, distanañ e c'hourlañchenn, chopinata ; *einen zweiten trinken*, eilbanneañ, adouilhañ ; *ich würde gern einen (eins) trinken*, ul lipadenn (ur banne) a yelo ganin, ur banne a zafe ganin bremañ, pakañ a rafenn a-walc'h ur banne, ne vefe ket drouk ganin pakañ ur banne bremañ ; *kommt ! wir trinken eins !* deomp da gemer pep a

lomm ! ; *ohne einen Schluck zu trinken*, war ar sec'h ; *tüchtig trinken*, evañ ur pikol lampad, banneata, bezañ deval braouac'h gant e c'houzoug, bezañ ramp e gorzailhenn, bezañ frank e gorzailhenn, bezañ frank e c'hourlañchenn, bezañ kreñv war ar boeson, evañ kreñv, bezañ frank e c'houzoug, na vezañ pell o tisech'hañ gwer, evañ forzh, evañ frank, evañ kaer, kargañ, chopinat start, distagañ banneoù ; *über den Durst trinken*, evañ en tu all d'e sec'hed, trezenañ, pintal, kleuzañ gwer, kargañ un tammig re, lonkañ forzh banneoù, lonkañ forzh, distagañ banneoù ; *sich einen Rausch trinken*, mezviañ, mezviñ, toulladiñ, distagañ ur rouladenn, tennañ ur rouladenn, ober ur rouladenn, kargañ e boch, sammañ toulladoù, evañ un tammig re, ober pant, ober ur c'hofad, ober un tortad, korfata, klukañ, lipat, lonkañ, distagañ (ober, kargañ, sammañ, tapout) ur c'hofad, tapout un tortad, lakaat tenn war e vegel, tapout ur c'hofad, ober ur picherad, tapout ur picherad, bezañ o tisammañ diwar ar c'herloù, puñsal ar pintoù, pintal, evañ a c'hoari gaer ; *sich voll trinken*, kargañ betek ar barr, kargañ betek toull e c'houzoug, en em gargañ a win, kemer ur c'hofad gwin, tapout ur revriad (ur c'hofad, ur c'hofad, un tontonad, ur picherad, un toullad, un tortad, ur ribodad, ur garg), distagañ ur rouladenn, tennañ ur rouladenn, ober ur rouladenn, pakañ unan, distagañ (ober, kargañ, sammañ) ur c'hofad, ober (lakaat, distagañ) ur c'hofad, korfata, klukañ, lipat, lonkañ, peurechuiñ e gofad ; *jemanden unter den Tisch trinken*, reiñ forzh banneoù d'u.b. betek ma ruilho dindan an daol ; *sich Mut antrinken*, pakañ ur banne startijenn, kemer ur banne startijenn ; *trinken wir auf dein Wohl !* evomp ur banne da'z yec'hed ; *auf jemanden trinken, auf jemandes Wohl trinken*, evañ da yec'hed u.b., dougen yec'hedoù d'u.b., sevel yec'hedoù d'u.b., yec'hediñ d'u.b., ober yec'hed d'u.b., trinkañ gant u.b. ; *ich hatte ihm etwas zu trinken angeboten, er hatte es aber abgelehnt*, kinniget em boa ur banne dezhañ met refuzet en doa, kinniget em boa ur banne dezhañ met n'en doa ket kemeret, kinniget em boa da evañ dezhañ met n'en doa ket kemeret ; *weder zu trinken noch zu essen bekommen*, chom hep tamm na banne, na gaout na tamm na banne nemet treid silioù ha divskouarn kelien ; *Haus, wo dem Gast nichts zu trinken angeboten wird*, ti sec'h g. ; **2.** euvriñ ; *die Erde trinkt Wasser*, euvriñ an dour a ra an dour ; **3.** [dre skeud.] *die Schönheit der Gegend in vollen Zügen trinken*, lonkañ gwalc'h e galon kaerder ar c'horn-bro.

Trinken n. (-s) : **1.** evañ g., everezh g., lonkadur g. ; *Essen und Trinken hält Leib und Seele zusammen*, ur sac'h goullou ne chom ket en e blom - kofoù diroufenn, kofoù seder - an tamm hag al lomm a zalc'h an den en e blom ; *der Durst vergeht beim Trinken*, evit terriñ e sec'hed n'eus ken tra d'ober nemet evañ, evañ eo ar gwellañ moaien da derriñ ar sec'hed ; *im Trinken Maß halten*, mont dousik d'an evajoù, mont goustad war an evajoù, evañ gant muzul, diskouez furnez e-keñver an evañ, bezañ moder en evañ, evañ dre voder, evañ gant moder, en em voullañ a-fet evañ ; **2.** mezventi b., mezverezh g., lonkerezh g., ivagnerezh g. ; *er neigt zum Trinken*, douget eo d'ar vezventi, douget eo d'ar boeson, douget eo da evañ, techet eo da evañ, tuet eo da evañ, ur pleg bras en deus evit ar boeson, ur pleg en deus

etrezek ar gwin, mignon eo d'ar gwin, kavout a ra mat e chopinat, hennezh a zo un den reizh da evañ, hennezh a zo ramp e gorzailhenn, hennezh a zo frank e gorzailhenn, hennezh a zo frank e c'hourlañchenn, hennezh a zo frank e c'houzoug, hennezh a gar e vanne, kavout a ra mat e vanne, kreñv eo war ar boeson, gwalldroet eo war ar boeson ; *er kann das Trinken einfach nicht lassen*, hennezh a drec'h ar boeson warnañ, ne c'hell ket paouezañ da evañ, n'eo ket evit e dech, n'eo ket evit mirout, un ever tonket eo, n'eo ket evit chom hep mont d'ar gwin, n'eo ket evit dilezel ar werenn, n'eo ket evit dilezel an evaj, dizonañ ur c'hohz leue a zo diaes ; *das Trinken hat aus ihm ein menschliches Wrack gemacht*, poazh eo gant ar boeson, bruket eo gant ar boeson, kollet eo gant ar boeson ; *jemandem das Trinken abgewöhnen*, divoazañ u.b. diouzh ar boeson, dizonañ ur mezvier, dizonañ u.b. diouzh e dech fall da evañ re, ober d'u.b. diskregiñ diouzh ar boeson, ober d'u.b. dilezel ar werenn, ober d'u.b. dilezel an evaj ; *er hat das Trinken aufgegeben*, ne ya ket mui d'ar boeson, ned a ket mui d'ar gwin, dilezet en deus ar werenn, diskrog eo diouzh ar werenn.

Trinker g. (-s,-) : **1.** ever g. ; **2.** [dre astenn .] lonker g., mezvier g., boesonier g., korfeg g., pantier g., ivagn g., sac'h gwin g., toull gwin g., toull-sistr g., karg-e-doull g., lonk-e-sizhun g., beg chopin g., chopiner g., paotr glout g., glout g., rouser g., torter g., liper g., laper g., Yann-lak-e-barzh g., Yann frank-e-c'houzoug g., paotr sant Lonk g., Yann lonk g., lip-e-werenn g., liper-e-werenn g., liper-bont g., ever fall a zour g., plomer g., kof dour g., gouzoug karn g., gouzoug staen g., reilh g., glout g., kluker g., plomer g., trezer g., gwall ever g., ever sonn g., penn-boeson g., lagoutaer g., gwinardantaer g., staoter g., ever touet g., mezvier pomet g., mezvier eus ar penn g., mezvier diouzh ar penn g., lonker brein g., lonker echu g., lonker daonet g., lonker kinviet g., lonker peurechu g., gourlañchenn frank b., paotr kollet gant ar boeson g., paotr ar c'h/KGB g., barrikenn didalet b. ; *die Trinker*, ar vezvierien lies., P. marc'had an avu g.

Trinkerei b. (-,-en) : evadeg b., mezvadeg b.

Trinkerin b. (-,-nen) : **1.** everez b. ; **2.** [dre astenn .] lonkerez b., mezvirez b., boesonierez b., korfegez b., ivagnez b., torterez b., liperez b., kargadell b., staoterez b., trezerez b.

trinkfest ag. : *trinkfest sein*, dougen plaen, bezañ gouest da evañ kalz hep ma vefe anat ar boeson war an-unan, gouzout kargañ ha dougen ar samm.

Trinkgast g. (-s,-gäste) : ever g.

Trinkgefäß n. (-es,-e) : lestr-evañ g., kib b., hanaf g./b., bolenn b.

Trinkgelage n. (-s,-) : evadeg b., mezvadeg b.

Trinkgeld n. (-s,-er) : gwerzh-ar-butun g., gwerzh-butun g., lodenn ar gwin b., gwerzh-ar-banne g., gwerzh-ar-gwin g., gweneg-a-chañs g., arc'hant-butun g. ; *viele Trinkgelder bekommen*, dastum un tamm mat a werzh-butun ; *jemandem ein Trinkgeld zustecken, jemandem ein Trinkgeld in die Hand drücken*, reiñ un tamm gwerzh-butun d'u.b. ; *jemandem zwei Euro Trinkgeld geben*, reiñ daou euro d'u.b. e gwerzh ar butun.

Trinkglas n. (-s,-gläser) : gwerenn b.

Trinkhalle b. (-,-n) : evlec'h ur greizenn dourvezegiezh g., evlec'h ur c'hurdi dourvezegiezh g., evlec'h ur greizenn havgurañ g., ti-evañ g., sal-evañ b.

Trinkhalm g. (-s,-e) : plouzenn b. ; *Fruchtsaft mit einem (durch einen) Trinkhalm aus einem Glas saugen*, sunañ e vanne chug-frouezh gant ur blouzenn.

Trinkhorn n. (-s,-hörner) : korn-evañ g.

Trinklied n. (-s,-er) : son da evañ g.

Trinkkur b. (-,-en) : dourgur b., havgur b.

Trinkmilch b. (-) : laezh da evañ g., laezh died g.

Trinkröhrchen n. (-s,-) : korzenn evañ b.

Trinkschale b. (-,-n) : kib b., hanaf g./b., bolenn b.

Trinkspruch g. (-s,-sprüche) : yec'hedoù lies. ; *einen Trinkspruch auf jemanden ausbringen*, evañ da yec'hed u.b., dougen yec'hedoù d'u.b., yec'hediñ d'u.b., sevel yec'hedoù d'u.b.

Trinkstube b. (-,-n) : ti-chopin g., trapig g., tavern b., ostaleri b., ti-evañ g., kafedi g., evlec'h g.

Trinkwasser n. (-s) : dour died g., dour mat da evañ g. ; *kein Trinkwasser !* an dour-mañ n'eo ket mat da evañ !

Trio n. (-s,-s) : triad g., trikon g., tribenveg g., triadenn b.

Triode b. (-,-n) : [skingomz] triod g., lamp triod g./b.

Triole b. (-,-n) : 1. [sonerezh] triverked g. ; 2. [rev] c'hoari tri g., trikonerezh g.

Triolett n. (-s,-e) : [barzh.] triolet g.

Trip g. (-s,-s) : 1. beaj b., troiadenn b., troiad b., tro b. ; 2. [dramm] barr g., barrad g. ; *auf einem Trip sein*, bezañ leun-barr, bezañ barret ; 3. [kevrinelezh, relij.] barr g., barrad g. ; *er ist auf einem Trip*, ar barr en deus kemeret anezhañ.

tripel- : tridoubl, tric'hement, tri-, teir-, ... tri.

Tripel¹ g. (-s) : [maen] maen Tripoli g., tripoli g., kieselgur g.

Tripel² n. (-s,-) : [mat.] triac'h b.

Tripel³ n. (-s,-) : [sport] taol tri g. ; *das Tripel erringen*, ober un taol tri.

Triphthong g. (-s,-e) : [yezh.] teirvogalenn b., triftongenn b.

Tripolitanien n. : [douar.] Tripolitania b., Tripolitana b.

Trippel g. (-s) : *sellit ouzh Tripel¹*.

trippeln V.gw. (hat getrippelt / ist getrippelt) : trotal, trotellat, tripal, piltrotal, piltrotat, mont d'ar piltrotig, mont d'ar piltrot, mont d'ar piklamm, mont d'ar piklammig, mont d'an drotig louarn, pilpazañ, mont a-bilpaz, mont a-bilpazig, mont d'ar pilpazig, bezañ birvilh en e zivesker, ober kammedoù bihan ha mibin, skeiñ mibin, skeiñ buan e dreid en douar ; *er trippelt*, piltrotat (trotellat) a ra, mont a ra d'ar piltrotig, mont a ra d'ar piklamm, mont a ra d'ar piklammig, mont a ra d'an drotig louarn, mont a ra a-bilpaz, mont a ra a-bilpazig, mont a ra d'ar pilpazig, skeiñ a ra buan e dreid en douar ; *man hörte, wie sie mit nackten Füßen auf dem Parkett trippelte*, klevet e veze piltrot he zreid noazh war ar plañchod.

V.dibers. (hat getrippelt) : *es trippelt*, P. glav-kemener a ra, avel lart a zo, libistrennañ a ra, litenniñ a ra, brein (lous) eo an amzer, amzer c'hleab a zo, lugachenniñ a ra, glav bihan a ra, glavenniñ (glizhañ, glizhenniñ) a ra, ailhenn (glav tanav, glav bihan, glav plaen, glav munut, glav tamouezet, glav foet, glizhaj, glizhetez, lusenn) a zo.

Tripper g. (-s,-) : [mezeg.] gonorreenn b., gonokokiezh b., blennorragiezh b., P. troazh-berv g., troazhañ-berv g., banne milourel g., bererezh g.

Triptychon n. (-s,Triptychen/Triptycha) : teirzaolenn b.

Triptyk n. (-s,-s) : [kirri, bigi] aotre enporzhiañ-adezporzhiañ teir follenn g., teirfollenn b.

Trireme b. (-,-n) : [istor, merdead.] teirroeñveg g.

Trisektion b. (-) : teirrannañ g.

Triskel g./n. (-s,-) / **Triskele** b. (-,-n) : triskell g., teiresker b.

triskelenförmig ag. : teiresker, e doare un triskell, e doare triskelloù.

trist ag. : dipitus, dispiljus ; *tristes Wetter*, amzer gudennek b., tristamzer b.

Tristan g. : Tristan g., Tristram g., Tristen g., Tristian g., Tristin g., Triston g., Trestan g.

Tritium n. (-s) : [kimiezh] tritiom g.

Triton g. (-en,-en) : 1. [mojenn.] triton g., morzen g. [*liester* morzud], morgan g. [*liester* morganed] ; 2. [stered.] Triton g.

Tritonshorn n. (-s,-hörner) : [loen.] meurgrogen g. [*liester* meurgregin].

Tritt g. (-s,-e) : 1. kerzhed g., paz g., pazenn b., kammed g./b. ; *einen falschen Tritt tun*, strebotiñ, fallvarchañ, fallvarchiñ, parvarchañ, ober ur c'hammed goullou ; *mit leisen Tritten*, skañv e gerzhed, a gammedoù mibin, skañvik e gerzh, blim, ahelet aes, iziliet aes, mistr, likant, likant e rodoù, dilu e izili, dilu a gorf ; *einen leichten Tritt haben*, bezañ skañv e gerzhed, bezañ ahelet aes, bezañ likant, bezañ likant e rodoù, bezañ iziliet, bezañ iziliet aes, bezañ dilu e izili, bezañ dilu a gorf ; *mit festen Tritten*, sonn e gerzhed ; *einen festen Tritt haben*, bezañ sonn e gerzhed ; *jemandem auf Schritt und Tritt folgen*, delc'her stag ouzh u.b., derc'hel stag d'u.b., delc'her tost d'u.b. (war u.b.), delc'her kloz war (ouzh) u.b., delc'her tenn d'u.b., delc'her tenn war u.b., dont kerkent (kenkent) ha troad u.b., dont kerkent (kenkent) ha seulioù u.b., heuliañ u.b. kammed-ha-kammed, heuliañ u.b. a-dost, mont war seulioù u.b., bezañ (kerzhed) war seulioù u.b., dont war seulioù u.b., bezañ atav war chouk u.b., ober ki bihan d'u.b., chom war seulioù u.b., dispenn roudenn u.b., dispenn roudoù u.b., lostañ u.b., bezañ atav e lagad war u.b., na zispegañ diouzh u.b., bezañ war seulioù treid u.b. (Gregor) ; *Tritte hören*, klevet trouz bale, klevet un trouz bale.

2. taol troad g. [*liester* taolioù treid], taol botez g., botezad b., ruadenn b. ; *jemandem einen Tritt geben (versetzen)*, plantañ un taol troad gant u.b. / distagañ un taol troad diouzh u.b. (Gregor), reiñ (distagañ, dic'hourdañ, disvantañ, diastenn) ur votezad d'u.b., disvantañ, diastenn) ur ruadenn d'u.b., difoeltrañ un taol botez gant u.b., diharpañ ur votezad gant u.b., distagañ un taol troad gant u.b., choukañ un taol troad d'u.b. ; *jemandem einen Tritt in den Hintern verpassen, jemandem einen Tritt in den Arsch verpassen*, botezadiñ revr u.b., botezadiñ foñs u.b.

3. [lu] *Tritt fassen*, kerzhed a-gengammed, mont troad-ouzh-troad (troad-ha-troad, a baz mentet) gant ar re all, skeiñ ar paz ; *Tritt halten*, chom troad-ouzh-troad (troad-ha-troad, a-gengammed, paz-ouzh-paz, a baz mentet) gant ar re all ; *im Tritt !* troad-ouzh-troad ! troad-

ha-troad ! d'ar paz ingal ! skoit ar paz ! ; *ohne Tritt marschieren*, mont hep kadañs, terriñ ar gadañs.

Trittbrett n. (-s,-er) : skabell b., brich g., briched g., stleugenn b., stleug g., marchepi g.

Trittbrettfahrer g. (-s,-) : 1. logagnan g., frikoter g., sacher d'e du g., rasteller g., koulzataer g. ; 2. micherour anc'hweluniet g., micherour ansindikadet g.

Trittbrettfahrerin b. (-,-nen) : 1. frikoterez b. sachez d'he zu g., rastellerez b., koulzataerez b. ; 2. micherourez anc'hweluniet b., micherourez ansindikadet b.

Trittleiter b. (-,-n) : skabell b., skabellenn b., divskeul b.

Triumph g. (-s,-e) : 1. gourzrec'h g., peurdrec'h g. ; 2. trec'hlied g. ; *im Triumph*, war-zoug, gant enor ; *im Triumph feiern*, degas war-zoug ha gant enor, lidañ war an ton bras.

triumphal ag. : 1. trec'hlied, trec'hliedek ; 2. gourzrec'hel ; *triumphaler Erfolg*, berzh dreist g., berzh forzh pegement g., berzh ken-ha-ken g., berzh ken-ha-kenañ g., berzh mui-pegenn-mui g.

Triumphator g. (-s,-en) : gourzrec'hour g., trec'hour meur g.

Triumphbogen g. (-s,-/bögen) : bolz a enor b., bolz-enor b.

Triumphgeheul n. (-s) : cholori g., youc'hadeg da ezteuler levez da-heul un trec'h b.

triumphieren V.gw. (hat triumpht) : *über jemanden triumphieren*, trec'hiñ war u.b., gourzrec'hiñ war u.b.

triumphierend ag. : gourzrec'hus ; *die triumphierende Kirche*, liz ar wenvidien b., ar gristenien hag a zo er baradoz lies.

Triumftor n. (-s,-e) : porzh a enor g., porzh-enor g., (ilizoù) porzh ar marv g.

Triumphzug g. (-s,-züge) : 1. trec'hlied g. ; *einen Triumphzug halten*, erruout evel un trec'hour meur ; 2. ergerzh-brezel peurdrec'h g. ; 3. berzh dreist g., berzh forzh pegement g., berzh ken-ha-ken g., berzh ken-ha-kenañ g., berzh mui-pegenn-mui g.

Triumvir g. (-s/-n,-n) : triomvir g.

Triumvirat n. (-s,-e) : [istor] triomvirelezh b.

trivial ag. : boutin, izel, dister, goular, divlaz, disaour, flak.

Trivialität b. (-,-en) : boutinder g., flakter g., goularded b., komzoù patatez lies., komzoù kollet lies., komzoù didalvez lies., kozh fardaj g., komzoù ven lies., komzoù goull lies., komzoù aner lies., gerioù gwan lies., komzoù goular lies., komzoù divlaz lies., kaozioù lies., arabad g., pifoù lies.

Trizeps g. (-/-es,-e) : [korf.] kigen drifennek b.

trochäisch ag. : [barzh.] koreennek, trokaennek.

Trochäus g. (-,-Trochäen) : [barzh.] koreenn b., trokaenn b.

trocken ag. : 1. sec'h, disec'h, disec'het, dic'hleb, kras, krazet, diazez, spelc'h, skarnil, divanne, divannac'h, krin, skarnilet, ruz, disec'het, dic'hlasvez, hesk, dizour, gay ; *trockenes Brot*, bara sec'h (kras, krazet, diazez) g. ; *trockenes Korn*, greun sec'h str., greun kras str. ; *ziemlich trocken*, *halb trocken*, arsec'h, damsec'h g., hanter sec'h, brizhsec'h ; *sehr trocken*, peursec'h, sec'h-koadesk, sec'h-korn, sec'h-karn, sec'h-kras, sec'h-spoue, sec'h-tont, skarnilek, sec'h evel stoub, sec'h evel un tamm koad, disec'het-pizh, spelc'het ; *extrem trockene Haut*, kroc'hen karnet g. ; *trocken werden*, disec'hañ,

disec'haat, krazañ, skarnilañ, sec'hañ ; *trockenes Holz*, krin g., keuneud str., keuneud sec'h str., keuneud diazez str., briñsad str., sec'henn b. (Gregor), koad sec'h g., koad krin g., koad marv g. ; *halb trockenes Holz*, keuneud brizhsec'h str. ; *trockener Wind*, spelc'h g., avel spelc'h g., skarnil g., avel skarnil g., avel skarnilus g., skarin g., avel skarin g., avel sec'horek g. ; *trockenes Wetter*, amzer gras b., amzer sec'horek b., spelc'h g., skarnil g., amzer dizour b. ; *das Wetter wird trocken*, sec'horiñ a ra an amzer, dizouroc'h e teu an amzer da vezañ ; *trockenes kaltes Wetter*, amzer skeltr b., amzer rip b., amzer dreut b. ; *gestern Nacht war es trocken und eiskalt*, dec'h da noz en doa krazet ; *trockenes Haus*, ti kras g. ; *trockenen Fußes*, a-sec'h, hep glebiañ e dreid (Gregor) ; *trockene Stim*, tal dic'hwez g. ; *trocken lagern* ! da vezañ diwallet diouzh ar glebor ! da ziwall diouzh ar glebor ! ; *diese Kuh steht trocken*, ar vuoc'h-mañ a zo aet he laezh da hesk (a zo aet dilaezh), dilaezh eo ar vuoc'h-se, un heskenn eo ar vuoc'h-se ; *diese Kuh ist dabei trocken zu werden*, dilaezhañ a ra ar vuoc'h-se, ar vuoc'h-se a ya da hesk, ar vuoc'h-se a ya da zilaezh, emañ ar vuoc'h-se o vont da heskiñ ; *eine Kuh trocken stellen*, dilaezhañ ur vuoc'h ; *trocken stehende Kuh*, heskenn b., buoc'h dilaezhet b., buoc'h aet he dever diganti b., buoc'h aet da hesk b., buoc'h aet he laezh da hesk b., buoc'h hesk b., buoc'h aet da zilaezh b., buoc'h aet da zilaezhañ b., buoc'h aet da heskiñ b., buoc'h disec'het b. ; *ich habe einen trockenen Mund*, tev (pounner) eo va zeod, stag eo va zeod ouzh va staon ; [goapaus] *jemanden mit trockenem Munde sitzen lassen*, bezañ sec'h ar jeu gant an-unan, bevañ u.b. gant esperañs ha dour yen, na vezañ ger a lomm gant an-unan, leuskel u.b. da sunañ e vizig gant an tan e foñs e werenn, leuskel u.b. da vuzelliñ gant an tan e foñs e werenn, bezañ sec'h an traoù en e di, bezañ eus Kersec'h, leuskel u.b. war ar sec'h ; *er lässt seine Besucher mit trockenem Mund sitzen*, ar gouelini ne vint ket beuzet du-hont, yantao ! ; *das Heu wird trocken*, mervel a ra ar foenn ; *heute wird die Wäsche nicht sehr schnell trocken*, hiziv ne sec'h ket kaer an traoù ; *heute wird die Wäsche schneller trocken*, ne vo ket an traoù keit o sec'hañ hiziv ; *meine Wäsche war noch nicht richtig trocken*, va linselioù ne oant ket kras a-walc'h ; *im Trockenen*, *ins Trockene*, en disec'h, en disglav ; *ein Schiff ins Trockene legen*, lakaat ur vag war ar sec'h, dizourañ ur vag, divorañ ur vag ; [tekn.] *trocken bearbeiten*, aozañ ent sec'h ; *trocken laufen*, mont en-dro hep lardigenn (hep danvez lenkr) ; [kegin.] *trockenes Gedeck*, meuz hep an evajoù g., an tamm hep al lomm g. ; *trockener Wein*, gwin kriz da evañ g. ; [hinouriezh] *trockene Konvektion*, kendoug digoumoulus g.

2. [dre skeud.] *trockener Bericht*, rentañ-kont diginkl g. ; *in trockenem Tone*, gant ur vouezh difrom ; *ein trockener Mensch*, un den arabadus (fastus, torr-penn, enoeüs) g. ; *dieses Thema gilt als trocken*, a-hervez e vefe borodus ar c'hraf-se, a-hervez e vefe garv an danvez studi-se, a-hervez e vefe sec'h ha disaour ar c'hraf-se ; *trock(e)ner Witz*, bourd ur godiser dic'hoarzh g. ; *er hat einen trockenen Humor*, hennezh a lavar kaozioù da c'hoarzhin, disablant - ur godiser dic'hoarzh a zo anezhañ ; *da blieb kein Auge trocken*, ha c'hoarzhnet hor

boa ken na ruilhe an daeroù, c'hoarzhin da ouelañ hor boa graet, c'hoarzhin-ouelañ hor boa graet, c'hoarzhet hon eus bet kement ha ken brav ken e save daeroù en hon daoulagad, gouelañ hor boa graet gant ar c'hoarzh ; *im Trocken en sitzen*, bezañ en disglav (er goudor, en savete, er gwasked, en diogel, er gwarez), bezañ en ul lec'h klet (Gregor) ; *auf dem Trocken en sitzen*, bezañ diarc'hant, bezañ erru war an noazh, bezañ kouezhet e levitenn war e votoù, na vezañ ur gwennege el loch gant an-unan (ur gwennege toull gant an-unan), na gaout an disterañ moneiz, na vezañ mui a graf el loch gant an-unan, bezañ taget gant ar verrentez arc'hant, bezañ berr an arc'hant gant an-unan etre e zaouarn, na gaout daou wennege da deurel ouzh toull ar c'hi, bezañ staget berr (berr ar c'hrog gant an-unan, berr war e gezeg), bezañ berr en e skeuliad, bezañ skort an arc'hant gant an-unan, bezañ hep ul liard toull, na vezañ mui a graf el loch gant an-unan, bezañ diskantet e yalc'h, bezañ deuet e yalc'h da bladañ, na gaout ur gwennege en e gokezenn, bezañ aet e yalc'h d'an hesk, bezañ kras, bezañ kras an traoù gant an-unan, bezañ plat e yalc'h, bezañ ridet (skañv, treut, tanav, plat, diskant, moan) e yalc'h, bezañ erru skañv e yalc'h, na gaout takenn ebet, mont d'ar bern, na gaout a segal ken, bezañ Fañch ar Berr gant an-unan, bezañ bihan pep tra gant an-unan, bezañ rivinet e boch gant ar vezh ; *sein Schäfchen ins Trockene bringen*, ober e eost (e fagodenn, e graf), lardañ, lartaat, tapout gant an-unan, tapout forzh gwennegeien, ober krazadenn, ober e ran, ober fortun, ober ur fortun, fortunian, ober berzh, ober struj, redek an dour d'e vilin, ober mat, gounit arc'hant bras, gounit arc'hant gant ar rozell, dastum kregin gant ar rozell, dastum arc'hant a-foziadoù, dastum arc'hant dre an nor ha dre ar prenestr, ober arc'hant war an oaled, bastañ mat pep tra evit an-unan ; *sein Schäfchen im Trocken haben*, bezañ dastumet un tamm mat a voujedenn ; *er ist noch nicht trocken hinter den Ohren*, hennezh a zo ur beg-melen - ne oar na bu na ba, na "sou" na "diha" - ne oar nemet evañ laezh ha debriñ yod d'el lakaat er-maez - yaouank eo an deiz gantañ - n'eo ket sec'h (glas eo) e vegel c'hoazh - n'en deus ket kollet e hini glas c'hoazh - n'eo nemet un tamm fri lous (un tamm kozh mic'hieg, un tamm fri-mic'hi, ur fri-karn) - trec'h eo ar mic'hi war e ziweuz ; [dre skeud.] *eine Wohnung trocken wohnen*, bezañ o lojañ en ur ranndi nevez ha tommañ anezhi evit sec'hañ plastr ar mogerioù [micher an dud paour e oa], krazañ un ti.

Trockenanbau g. (-s) : [labour-douar] gounezerezh sec'h g., gounidegezh sec'h b.

Trockenapparat g. (-s,-e) : sec'her g., sec'herez b.

Trockenbeerenauslese b. (-) : gwin rezin sec'h g.

Trockenboden g. (-s,-böden) : sec'horeg b., sec'hadeg b., sec'herezh b., sec'heuri b.

Trockendock n. (-s,-s) : [merdead.] poull-sec'h g.

Trockeneis n. (-es) : kabonerc'h g., erc'h karbonek g.

Trockenelement n. (-s,-e) : [tredan.] pod galvaniek sec'h g., pil galvaniek sec'h g.

Trockenfarbe b. (-,-n) : pastez-livañ g., pastel g. ; *mit Trockenfarben malen*, livañ gant pastez, livañ dre bastel.

Trockenfutter n. (-s) : boued sec'h g. ; *das Vieh mit Trockenfutter füttern*, magañ ar chatal war boued sec'h.

Trockengestell n. (-s,-e) : sec'horeg b., sec'hadeg b., sec'heuri b.

Trockengewicht g. (-s,-e) : pouez rik g.

Trockenhaube b. (-,-n) : [fichererezh-blev] tokarn g.

Trockenheit b. (-) : 1. sec'hded b., sec'hder g., krinder g., krinded b., heskded b., heskder g., kraster g. ; 2. [amzer] sec'hor b., sec'honi b., spelc'h g., krazien g., skarnil g. ; *das Obst hat durch die anhaltende Trockenheit Schaden gelitten*, ar frouezh a zo en em gavet gwazh eus ar sec'hor, ar frouezh a zo bet gwazh eus ar sec'hor ; 3. [dre skeud.] suroni b.

Trockenkammer b. (-,-n) : forn grazañ b., krazunell b., stoufailh b.

Trockenkurs g. (-es,-e) : rummad kentelioù damkanel g.

trockenlegen V.k.e. rannadus : 1. sec'hañ, disec'hañ, disec'haat, dizourañ, gwazhiañ, disaniañ, krazañ, spelc'hañ, spelc'hiñ, skarnilañ, kas da hesk, lakaat da hesk, heskaat, heskiñ, krinañ, tanailhañ ; *einen Sumpf trockenlegen*, disec'hañ ur c'heun, dizourañ ur c'heun ; [goapaus] *trockengelegtes Land*, bro sec'h ar jeu enni b., bro ma vez difennet an diedoù alkolek enni b., Kêrsec'h b., bro na vo ket beuzet ar gouelini enni b. ; 2. *ein Kind trockenlegen*, cheñch mailhurenn d'ur babig.

Trockenlegung b. (-,-en) : disec'hadur g., dizouradur g.

Trockenleine b. (-,-n) : [kouez] siblenn b., orjalenn b.

Trockenmilch b. (-) : laezh poultr g., bleud laezh g.

Trockenobst n. (-es) : frouezh sec'h str.

Trockenofen g. (-s,-öfen) : forn grazañ b., krazunell b., stoufailh b.

Trockenöl n. (-s,-e) : [kimiezh] eoul sec'hus g., sec'huzenn b.

Trockenplatz g. (-es,-plätze) : leur sec'hañ b., sec'horeg b., sec'hadeg b., sec'herezh b., sec'heuri b.

Trockenrasierer g. (-s,-) : aotenn dredan b.

Trockenreinigung b. (-,-en) : naetaat ent-sec'h g.

Trockenschleuder b. (-,-n) : dizourez b., heskerez b.

Trockenschrank g. (-s,-schränke) : forn grazañ b., krazunell b., stoufailh b.

Trockenshampoo n. (-s,-s) : champouenn sec'h g.

Trockenständer g. (-s,-) : sec'horeg b., sec'hadeg b., sec'heuri b.

Trockenstempel g. (-s,-) : sielladur ent-sec'h g.

Trockenverfahren n. (-s) : [tekn.] dizourennañ g., digleboradur g., digleboriñ g., disec'hadur g., dizouradur g., sec'hadur g.

Trockenvorgang g. (-s) : [tekn.] dizourennañ g., digleboradur g., digleboriñ g., disec'hadur g., dizouradur g., sec'hadur g.

Trockenweide b. (-,-n) / **Trockenwiese** b. (-,-n) : prad-tenin g., prad-tirien g., douar leton g., park leton g. ; *eine Trockenwiese ohne Nutzung lassen*, lezel dour en tirien.

Trockenwiesenheu n. (-s) : foenn-tirien g.

trockenwohnen V.k.e. (hat trockengewohnt) : [dre skeud.] *eine Wohnung trockenwohnen*, bezañ o lojañ en ur ranndi nevez ha tommañ anezhi evit sec'hañ plastr ar mogerioù [micher an dud paour e oa].

Trockenwohner g. (-s,-) : annezad ul lojeiz nevez savet g.

Trockenzeit b. (-,-en) : buezon sec'hor b., buezon sec'honi b., buezon dic'hlav b., koulz-amzer sec'h g., krazien g., amzervezh sec'h b. ; *es herrscht jetzt*

Trockenzeit, emamp bremañ e dalc'h an amzervezh sec'h ; *das Obst hat durch die anhaltende Trockenzeit Schaden gelitten*, ar frouezh a zo en em gavet gwazh eus ar sec'hor, ar frouezh a zo bet gwazh eus ar sec'hor.

Trockenzuckerung b. (-, -en) : [gwin] sukrañ g., chaptaladur g.

trocknen V.k.e. (hat getrocknet) : 1. sec'hañ, dizourañ ; 2. [dre skeud.] *Tränen trocknen*, sec'hañ an daeroù, frealziñ, reiñ (degas) frealz d'u.b., diboaniañ ; *getrocknete Feigen*, fiez sec'h str. ; *getrocknete Erbsen*, piz kras str., piz sec'h str. ; *getrockneter Flachs*, kolo lin g. ; *getrockneter Inkarnat-Klee*, foenn melchon-ruz g.

V.gw. (ist getrocknet / hat getrocknet) : sec'hañ, disec'hañ, disec'haat, diazezañ, dizourañ ; *die Wäsche trocknet*, emañ ar c'houez (ar bugad, ar walc'hadenn) o sec'hañ.

Trocknen n. (-s) : [tekn.] dizourennañ g., digleboradur g., digleboriñ g., disec'hadur g., dizouradur g., sec'hadur g. ; *die Wäsche zum Trocknen aufhängen*, lakaat traoù da sec'hañ, istribilhañ ar walc'hadenn ouzh ar siblenn, istribilhañ ar bugad ouzh ar siblenn, lakaat ar gannadenn da sec'hañ ouzh an neud ; *beim Trocknen wird Gips weiß*, gwennaat a ra ar plastr dre ma teu da sec'hañ, gwennaat a ra ar plastr dre ma teu da sec'hañ ; *grünes Holz nimmt beim Trocknen ab*, kurzañ a ra ar c'hoad dre ma teu da sec'hañ.

Trockner g. (-s, -) : sec'her g., sec'herez b., digleborer g., digleborerez b., dizourenner g., dizourennerez b.

Trocknung b. (-, -en) : [tekn.] dizourennañ g., digleboradur g., digleboriñ g., disec'hadur g., dizouradur g., sec'hadur g.

Trocknungsscheune b. (-, -n) : sec'horeg b., sec'hadeg b., sec'herezh b., sec'heuri b. ; *Trocknungsscheune für Tang*, sec'hadur g.

Troddele b. (-, -n) : hupenn b., bechenn b., bechegenn b., bouchad g., bouch g., toupenn b., pompelenn b., klipenn b.

Troddelemtütze b. (-, -n) : boned bechennek g., boned-klipenn g.

Trödel g. (-s) : 1. kozhigelloù lies., brizhvarc'hadourezh b., bitrakerezh g., kozhkailhez lies., kozhkailhoù lies., kozhajoù lies., kozhailhoù lies., kozh traoù lies., bitrakoù lies., kac'herezh g., traoùajoù lies., rikoù intañvez lies., traoù intañvez lies., fanfarluchoù lies., turubailhoù lies., drailhennoù lies., tafarajoù lies., gagnoù lies., stalabard g., stalikerezh g., staliad traoù b., boutikl g./b., stramm g., binviajoù lies., disterajoù lies., disterajigoù lies., tammoù traoù lies. ; 2. marc'had al laou g., foar al laou b., foar an traoù kozh b., foar ar c'hozhkailhez b., foar ar c'hozhajoù b., foar ar c'hozhkailhoù b. ; 3. P. karnaj g., cholori g.

Trödelbude b. (-, -n) : stalikerezh g., stal dilhad kozh b., stal drokataer b., stal gozhigelloù b., takonerezh b.

Trödelei b. (-, -en) : 1. [kozh] stal dilhad kozh b., stal gozhigelloù b., takonerezh b. ; 2. P. lugud g., stranerezh g., luguderezh g., belbeterezh g., lentegezh b.

trödelig ag. : hilgennek, lugut, landrammus, landrennek, landrennus, digas, lizidant, lezober, gwallek, diegus, mors, lezirek, disaour, dibreder, didalvez, lantous, gourt, amlez, diboan.

Trödelfritze g. (-n, -n) : Yann diwar-lerc'h g., ruz-botoù g., ruzer g., luguder g., c'hoarieller g., straner g., momeder

g., lostenn b., chuchuer g., derener g., goulerc'her g., kac'higeller g., kac'h-moudenn g., laer-e-vara g., landore g., landregenn g., lantouzer g., luduenn b., lanfre g. [*liester* lanfreidi], lanfread g. [*liester* lanfreidi], leubeurc'henn g., lochore g., ruz-revr g., teurgenner g., stlejenn b., stlejer g., abuzer g., belbeter g., buzhugenn b., buzhugenner g., labaskenn b., beuzelenn b., kousker g., kouskadenn b., torter g. ; *das ist ja ein Trödelfritze*, hennezh a zo ul luduenn, hennezh a zo ul lostenn.

Trödelhandel g. (-) : takonerezh g., trokataerezh g.

Trödelhändler g. (-s, -) : troker g., trokataer g., kozhigellour g., takoner g.

Trödelkram g. (-s) : kozhigelloù lies., brizhvarc'hadourezh b., bitrakerezh g., kozhkailhoù lies., kozhajoù lies., kozhailhoù lies., kozh traoù lies., bitrakoù lies., kac'herezh g., traoùajoù lies., rikoù intañvez lies., traoù intañvez lies., fanfarluchoù lies., turubailhoù lies., drailhennoù lies., tafarajoù lies., gagnoù lies., stalabard g., stalabarn g., stalikerezh g., staliad traoù b., boutikl g./b., stramm g., binviajoù lies., disterajoù lies., disterajigoù lies., tammoù traoù lies.

Trödelladen g. (-s, -laden) : stalikerezh b., stal dilhad kozh b., stal drokataer b., stal gozhigelloù b., takonerezh b. ; *die Trödeläden abklappen*, traoua, mont da draoua.

Trödelleser b. (-, -n) : ruzerez b., luguderez b., stranerez b., torterez b., lostenn b., chuchuenn b., goulerc'herez b., kiwledenn b., ruzerez-he-revr b., ruzerez-he-botoù b., stlejenn b., stlejer b., abuzerez b., belbeterez b., luduenn, strobell b.

Trödelmann g. (-s, -männer) : marc'hadour dilhad kozh g., kozhigellour g., takoner g.

Trödelmarkt g. (-s, -märkte) : marc'had al laou g., foar al laou b., foar an traoù kozh b., foar ar c'hozhkailhez b., foar ar c'hozhajoù b., foar ar c'hozhkailhoù b.

trödeln V.gw. (hat getrödelt / ist getrödelt) : 1. (hat) : gwerzhañ kozhigelloù, trokiñ, trokata ; 2. (hat / *gant un durc'hadur* : ist) : chom a-sav, daleañ, dilerc'hiañ, chom da staliañ, warlerc'hiañ, chom diwar-lerc'h, debriñ e amzer, koll e amzer (dispign e amzer) gant lugudajoù, koll e amzer (dispign e amzer) gant belbiajoù, koll e amzer (dispign e amzer) gant abuzetezioù, c'hoari lallig, kaout amzer gollet, kalfichat un ibil re voan, ober beg d'un ibil re voan, chom da c'hoariellat gant kac'herezhioù, bezañ dalc'het hepmuiken gant mibiliezhioù, brochañ laou, lazhañ laou evit gwerzhañ o c'hroc'hen, tremen e amzer o treiñ mein ar stêr da sec'hañ, buzhugenniñ al labour, labourat war e oarigoù, kac'higelliñ al labour, pismigañ, pismigañ al labour, koll e boan, chom da c'houlerc'hiñ, chom da heniñ, kac'higelliñ, glapezenniñ, stagañ boutonou, chuchual, chuchuiñ, chartiñ, deren, dereniñ, vakiñ, bezañ trein war an-unan, treinañ, treinellat, toulbabañ, melc'hwedenniñ, chom da vaoutenniñ, bezañ ganet skuizh, lugudiñ, lureiñ, c'hwileta, chom da glask triñchin e-lec'h na vez nemet geot, ober almanagoù, turlutañ, laerezh e amzer, koll e amzer (dispign e amzer, debriñ e amzer) oc'h ober netra, chom da velc'hweta, reiñ bec'h d'ar gordenn laosk, derc'hel a-dreñv, tennañ war-dreñv, sachañ da c'hennañ, abuziñ e amzer, bezañ lugut evel ur velc'hwedenn, bezañ bouk evel ur goarenn, chom da gontañ pet bran a ya hebiou, kousket diwar sav, chom da vuzhugenniñ (da lonkañ avel, da lugudiñ, da c'hoariellañ,

da c'henaouegñ, da valafenniñ, da yarañ), rodal evel ur gazhez lizidant, chom da logota, chom da c'horñ vioù, goriñ vioù, klask kokologig, en em deuler dezhi, falaoueta, strañ, toulbabañ, tortañ, lostenniñ, lostigellat, luduenniñ, chom da sorañ, ruzañ (e dreid), ruzata, bezañ war an diwezhadoù, chom dre an hent, debriñ an hent, c'hoari e ruz-e-revr (e ruz-e-votoù), c'hoari e ruz botoù, ober kozh votoù, lardañ ar pavez, riblañ, heniñ, teteiat, teurgenniñ, labaskenniñ, troiata, turlutañ, chom da zastum an tachoù, lentañ ; **3.** (hat) *er trödelt bei der Arbeit*, ne ra memet teukañ, hennezh a vez keit-ha-keit all oc'h ober e labour, hennezh a laka c'hwech, seizh vloaz d'ober pezh zo d'ober.

Trödeln n. (-s) : stranerezh g., luguderezh g., gorregezh b., lentegezh b. ; *dass wir zu spät gekommen sind, haben wir deinem Trödeln zu verdanken*, da luguderezh a zo kaoz deomp da vezañ degouezhet re ziwezhat

Trödelwaren lies. : kozhigelloù lies., brizhvarc'hadourezh b., bitrakerezh g., kozhkailhoù lies., kozhajoù lies., kozhailhoù lies., kozh traoù lies. ; *sich nach Trödelwaren sehen*, traoua, mont da draoua.

Trödler g. (-s,-) : **1.** kozhigellour g., troker g., trokataer g., takoner g. ; **2.** P. ruz-botoù g., ruzer g., luguder g., c'hoarieller g., stlejer g., straner g., lostenn b., chuchuer g., torter g., derener g., goulerc'her g., kac'higeller g., kac'h-moudenn g., laer-e-vara g., landore g., landregenn g., lantouzer g., luduenn b., lanfre g. [*liester lanfreidi*], lanfread g. [*liester lanfreidi*], leubeurc'henn g., lochore g., ruz-revr g., tastoner g., teteiour g., teurgenner g., stlejenn b., stlejer g., abuzer g., belbeter g., buzhugenn b., buzhugenner g., labaskenn b., beuzelenn b., kousker g., kouskadenn b., peul g.

Trödlerin b. (-,-nen) : **1.** kozhigellourez b., trokerez b., trokataerez b., takonerez b. ; **2.** P. ruzerez b., luguderez b., stlejerez b., stranerez b., lostenn b., chuchuenn b., goulerc'herez b., kilwedenn b., ruzerez-he-revr b., ruzerez-he-botoù b., teteiourez b., stlejenn b., stlejerez b., belbeterez b., strobell b., luduenn b.

Troer g. (-s,-) : *sellit ouzh Trojaner*.

Trog g. (-s,Tröge) : **1.** nev b., laouer b. [*liester laouerioù / laouiri*], botenn b., grenn b., komm g., of g., ofenn b. ; *Backtrog*, nev-doaz b., laouer-doaz b., pinenn-doazek b., toazeg b. ; *ein Trog aus Stein*, ul laouer mein b., ul laouer vaen b. ; **2.** penton g., kibell b., pelestr g., bod b., beol b. ; *in einen Trog gießen*, kibellañ, pelestrañ, beoliañ ; *Inhalt eines Troges*, laoueriad b., neviad b., ofad g., ofennad b., pelestrad g., kibellad b., pentoniad g., beoliad b.

Trogtal n. (-s,-täler) : [douar.] komm skomredel g.

troisch ag. : *sellit ouzh trojanisch*.

Troja n. : Troia b.

Trojaner g. (-s,-) : Troian g.

trojanisch ag. : troian, ... Troia ; *das Trojanische Pferd*, marc'h Troia g.

Trokar g. (-s,-e) : [mezeg.] trokar g.

Troll g. (-s,-e) : lutun g., komandon g., korrigant g.

trollen V.em. : **sich trollen** (hat sich (t-rt) getrollt) : en em dennañ, disvantañ kuit, jilgammañ, diskampañ, skampañ, skarañ, sachañ e skasoù gant an-unan.

Trombe b. (-,-n) : korc'hwezh g., trowent g.

Trommel b. (-,-n) : **1.** [sonerezh] taboulin b. ; *große Trommel*, taboulin vras b. ; *die Trommel schlagen*

(*rühren*), skeiñ war (seniñ gant) an daboulin, fraeañ war an daboulin, skeiñ an daboulin / taboulinañ / c'hoari gant an daboulin (Gregor) ; *die Trommel wird gerührt*, skeiñ a reer (war) an daboulin, krozañ a ra an daboulin ; *afrikanische Trommel*, tamtam g. ; **2.** [tekn.] (*Lade*)*trommel*, taboulin b. ; *in der Ladetrommel war nur eine Kugel*, ar bistolenn a oa karget a un tenn hepmuiken ; **3.** *Botanisiertrommel*, boest louzaouer b. ; **4.** [tekn.] dibuner g., puner g.

Trommelbremse b. (-,-n) : starderez dre daboulin b., fraouen dre daboulin g.

Trommelfell n. (-s,-e) : **1.** [sonerezh] kroc'hen an daboulin g. ; **2.** [korf.] taboulin b., lienenn taboulin ar skouarn b. ; *diese Musik bringt mein Trommelfell zum Platzen*, bouzañ eo va divskouarn o klevet ar sonerezh-mañ, badaouiñ (pennveudiñ) a ra va fenn gant ar sonerezh-mañ, borodet on (torret eo va fenn) gant ar sonerezh-mañ (Gregor), ar sonerezh-mañ a freuz va divskouarn, ar sonerezh-mañ a droc'h va divskouarn din.

trommelfellerschütternd ag. : bouzarus, badaouus, sabatuus, skiltr, tregernus, mezevellus, gwashoc'h eget ar raned a son ar bal d'ar gorriganed ; *ein trommelfellerschütternder Lärm*, un trouz bouzarus g., un trouz an diaoul, un trouz an ifern g., un trouz da droc'hañ an divskouarn g., un todilhon g., ur you hag un hemolc'h spontus, ur c'harnaj g., un trouz da vouzarañ ur pothouarn g., un trouz ar mil diaoul g., ur c'hri hag un trouz da vouzarañ ar vro, ur safar gouest da vouzarañ un engroeziad tud g., ur chaok hag un tourni ken skiltrus ha youc'herezh paotred ar Sabad ; *ein trommelfellerschütterndes Lachen*, ur c'hoarzh da vouzarañ ur pothouarn g., ur c'hoarzh skiltr g., ur c'hoarzh tregernus g.

Trommelfeuer n. (-s,-) : tennadeg dizehan b., mindrailhadeg b., tennoù stankus lies., tennadeg stankus b., tennoù sparlus lies., tennadeg sparlus b., tennadeg kaeañ ouzh an enebour b.

trommeln V.gw. (hat getrommelt) : **1.** taboulinañ ; [lu] *zum Sammeln trommeln*, gervel d'en em vodañ ouzh son an daboulin, seniñ (taboulinañ) an tol ; **2.** [dre skeud.] *der Regen trommelt auf das Dach*, emañ ar glav o pigosat an doenn ; *ich lasse nicht auf mir trommeln*, me ne vez ket lammet war va seuliou, ne laoskan den da vresañ ac'hanon, me ne lezan lakaat troad ebet war va gouzoug, me ne lezan den ebet da varc'hegezh ac'hanon ; *jemanden aus dem Schlaf trommeln*, dihuniñ u.b. ouzh son an daboulin ; *an die Tür trommeln, gegen die Tür trommeln*, skeiñ war an nor a daolioù meilh-dorn, skeiñ taolioù pounner ouzh an nor ; *mit dem Daumen an die Pfeife trommeln*, morzholat e gorn butun gant e viz-meud ; *jemanden aus dem Schlaf trommeln*, dihuniñ u.b. a-stroñs.

Trommeln n. (-s) : taboulinerezh g., tregern an daboulin b., taboulinadeg b., krozañ an daboulin g.

Trommelrevolver g. (-s,-) : pistolenn-dro b., revolver g.

Trommelschlag g. (-s,-schläge) : son an daboulin g.

Trommelschlegel g. (-s,-) / **Trommelstock** g. (-s,-stöcke) : bazh-taboulin b.

Trommelsucht b. (-) : [loen., mezeg.] koeñv ar c'hof b., foeñv ar c'hof g.

Trommelwirbel g. (-s,-) : taboulinadeg b., taboulinadenn b., tregern an daboulin b., kruz an daboulin g.

Trommler g. (-s,-) : tabouliner g.

Trommlerin b. (-,-nen) : taboulinerez b.

Trompete b. (-,-n) : **1.** trompilh b., kleron g. ; *auf der Trompete blasen (die Trompete blasen)*, seniñ an drompilh, plantañ c'hwezh en e drompilh, c'hwezhañ en e drompilh, trompilhañ, fleütal gant e drompilh, kleroniñ, seniñ (c'hoari) gant an drompilh (Gregor) ; *laut in die Trompete stoßen*, **a)** plantañ c'hwezh (c'hwezhañ) en e drompilh, trompilhañ ; **b)** [dre skeud.] embann udb gant trouz bras, seniñ e gloc'h, brallañ e gloc'h, brallañ e gloc'h bras, seniñ e gloc'h bras, lakaat bole en e gloc'h, stagañ ur gordenn dev ouzh e gloc'h bras, seniñ e gloc'h e-unan, lakaat e gloc'h da dantal re skiltr, na gaout ezhomm kloc'her ebet evit seniñ e gloc'h, c'hwezhañ en e drompilh, skeiñ war e daboulin, embann udb gant an drompilh (Gregor), taboulinañ udb ; **2.** *Ohrtrompete*, korzenn ar skouam b., korzenn glevedel b., korzenn Eustachi b.

trompeten V.gw. (hat trompetet) : trompilhañ, kleroniñ.

Trompetenbläser g. (-s,-) : trompilher g., kleroner g.

Trompetengold n. (-s) : [dre fent] laton g.

Trompetenhorn n. (-s,-hörner) : [loen.] meurgrogen g. [*liester* meurgregin].

Trompetennarzisse b. (-,-n) : [louza.] foeon str., jonkilhez str., boked laezh-ribot g., roz-kamm melen str.

Trompetenschall g. (-s) : son an drompilh g., kleronadennoù lies., mouezh an trompilhoù b. ; *unter Trompetenschall bekannt machen*, embann gant an drompilh (Gregor).

Trompetenschnecke b. (-,-n) : [loen.] kilhog-mor g., kilhog-lec'hid g.

Trompeterschwan g. (-s, -schwäne) : [loen.] alarc'h trompilh g. [*liester* elerc'h trompilh].

Trompetensignal n. (-s,-e) : [lu] trompilhadenn b., kleronadenn b.

Trompetenstoß g. (-s,-stöße) : trompilhadenn b., kleronadenn b.

Trompetentusch g. (-es,-e) : trompilhadeg b.

Trompeter g. (-s,-) : trompilher g., kleroner g.

Trompeterin b. (-,-nen) : trompilherez b., kleronerez b.

Trope b. (-,-n) : **1.** [preder.] treuzarguzenn b. ; **2.** [yezh.] treuzsteriad g., trozenn b.

Tropen lies. : trovanoù lies. ; *in den Tropen*, en trovanoù, e broioù an trovanoù ; *die Tropen liegen auf beiden Seiten des Äquators*, a bep tu eus ar c'heheder emañ an trovanoù.

Tropenanzug g. (-s,-anzüge) : gwiskamant evit an trovanoù g.

Tropenausrüstung b. (-,-en) : rikoù evit an trovanoù lies.

tropenfest ag. : azas ouzh an trovanoù.

Tropenfieber n. (-s,-) : [mezeg.] malaria g.

Tropenhelm g. (-s,-e) : tokarn trevadennour g., tokarn evit an trovanoù g.

Tropenholz g. (-es) : prenn eus an trovanoù g., koad eus an trovanoù g.

Tropenklima n. (-s) : hinad trovanel b.

Tropenkoller g. (-s) : [mezeg.] follentez an trovanoù b., kaouad soñjoù du b.

Tropenkrankheit b. (-,-en) : [mezeg.] kleñved trovanel g.

Tropenland n. (-s,-länder) : bro drovanel b., bro lec'hiet en trovanoù b. ; *in den Tropenländern*, e broioù an trovanoù.

Tropenmedizin b. (-) : [mezeg.] mezegiezh trovanel b.

Tropenpflanze b. (-,-n) : [louza.] plant trovanel str., plant eus an trovanoù str.

tropentauglich ag. : azas ouzh an trovanoù.

Tropenwald g. (-s,-wälder) : [louza.] koadeg trovanel b., koadeg kehederel b., koadeg tomm b.

Tropenzone b. (-,-n) : takad etretrovanel g., takad trovanel g.

Tropf g. (-s,Tröpfe) : inosant g., geolieg g., beg don g., beg bras g., genoù bras g., genoù frank g., genaoueg g., podig g., pothouam g., glaourenneg g., genoù klapez g., glapez g., genoù patatez g., genoù gwelien g., houperig g., bourjin g., bleup g., jaodre g., bazh-dotu b., darsod g., diskiant g., pennsod g. ; *gutmütiger Tropf*, Yann al leue g. (Gregor), genoù-pak-kelien g., genoù da bakañ kelien g., pav-kaol g., louad g., lochore bras g., buzore g., loukez g., penn luch g., penn beuz g., penn sot g., keuneudenn str., penn-bazh g., begeg g., penn-skod g., penn peul g., leue g., barged g., den panezennek g., Yann seitek g., Yann banezenn g., Yann diwarlerc'h g., Yann beul g., Yann yod g., Fañch ar Peul g., Yann ar peul karr g., patatezenn b., panezenn b., paganad g., pampez g., mab-azen g., magn g./b., droch ar pardon g., penn maout g., loufer g., paourkaezh nouch g., paourkaezh penn brell g., brell g., louad g., takezenn b., krampouezhenn b., buoc'hig an Aotrou Doue b., makez cheulk g., makez tamm paotr fin g., makez penn leue g., leue dour g., leue brizh g., leue geot g., beulke g., jostram g. ; *armseliger Tropf*, paourkaezh den g., paourkaezh bougre g. ; *armer Tropf*, paourig kaezh (lies : peorien geizh) g. (Gregor).

Tropf g. (-s,-e) : [mezeg.] bilbilh g., beradenner g. ; *am Tropf hängen*, bezañ ouzh ar bilbilh.

Tropfbrett n. (-s,-er) : deverer g., parailher g., kanastell b.

Tröpfchen n. (-s,-) : takennig b., diveradennig b., banneig g., beradig g., lommig g., netraig g., beskennad b. ; *nur ein Tröpfchen*, un disterañ hepken ! un diveradennig hepken ! ur veskennad nemetken ! ur beradig nemetken ! ; *ein Tröpfchen Wein*, ur banneig gwin g., un diveradennig win b., ul lommig gwin g., ur beradig gwin g., ur strinkadenn win b. ; *ein Tröpfchen Milch*, ul livadenn laezh b. ; *es fließt kein Tröpfchen Liebe in deinen Adern*, n'eus ket ur beradig gwad a garantez ennout.

tröpfchenweise Adv. : **1.** takenn-ha-takenn, a-dakennoù, berad-ha-berad, ber-ber, bilh-bilh, a-ver, a-veradoù, a-sil ; *tröpfchenweise rinnen*, berañ, diverañ, takenniñ, didakenniñ, tapenniñ, beradiñ, bilbilhat, strilhañ, redek bilh-bilh, deverañ bilh-bilh **2.** [dre skeud.] a-nebeudoùigoù, dre gont, diouzh kont.

tröpfeln V.gw. (hat getröpfelt / *gant un durc'hadur* : ist getröpfelt) : bilbilhat, takenniñ, didakenniñ, tapenniñ, beradiñ, beradañ, bilbilhat, strilhañ, redek, redek bilh-bilh, deverañ bilh-bilh, dizourañ.

V.dibers. (hat getröpfelt) : *es tröpfelt*, lugachenniñ a ra, libistrennañ a ra, berañ a ra, litenniñ a ra, glav tanav (glav bihan, glav plaen) a ra, glav-kemener (avel lart, glavig, ailhenn, glav munut, glav tamouezet, glav foet,

glizhaj, glizhetez, lusenn) a zo, lous eo an amzer, brein eo an amzer, gleb eo an amzer, glizhañ (glizhenniñ, glavenniñ, glavigañ) a ra.

V.k.e. (hat getröpfelt) : 1. deverañ, lezel da gouezhañ takenn-ha-takenn ; 2. [mezeg.] strilhañ, enstrilhañ, silañ.

Tröpfeln n. (-s,-) : dever g., deverad g., deveradur g., strilhadur g.

tropfen V.gw. (hat getropft / *gant un durc'hadur* : ist getropft) : bilbilhat, berañ, diverañ, deverañ, takenniñ, didakenniñ, tapenniñ, beradiñ, beradañ, pizennañ, strilhañ, redek, kouezhañ a-riolennoù ; *Schweiß tropft*, pizennañ a ra ar c'hwezenn, glizhenniñ a ra an dourc'hwez war e dal, paterenniñ a ra an dourc'hwez war e dal, bilh-bilh e tiver ar c'hwezenn, deverañ a ra ar c'hwez diouzh e gorf ; *Tränen tropfen*, pizennañ a ra an daeroù, bilh-bilh e red an daeroù diouzh an daoulagad ; *Regenwasser tropfte auf mein Bett*, ar glav a gouezhe a-riolennoù war va gwele ; *der Wasserhahn tropft*, berañ a ra ar c'hog ; *tropfen lassen*, dizourañ ; *die Nase tropft ihm*, an dour a ver diouzh e fri, emañ ar burudig ouzh penn e fri, ar vuredenn a zo gantañ, fri birous eo, glaourenniñ a ra e fri.

Tropfen¹ g. (-s,-) : 1. takenn b., takadenn b., deveradenn b., diveradenn b., banne g., bannac'h g., lomm g., lommad g., berad g., beradenn b., beradig g., tapad g., tapadenn b., flipadenn b., plapenn b., pikad g., [dre fent] paterenn b., pateradenn b. ; *nur einen Tropfen*, ur veskennad nemetken ! un diveradennig hepken ! un disterañ hepken ! ur beradig nemetken ! ; *ein Regentropfen*, un dakenn c'hlav b., un dakadenn c'hlav b., ur berad glav g., ur c'hlavenn b. ; *dicker Regentropfen*, glavadenn b. ; *seit drei Monaten ist kein einziger Tropfen Regen gefallen*, n'eus bet greun glav ebet abaoe tri miz ; *dicke Tropfen schwitzen*, c'hweziñ e-leizh, bezañ ar c'hwezenn o redek (o ruilhal, o teverañ) diouzh an-unan, c'hweziñ evel un touilh, c'hweziñ brein, c'hweziñ dourek, bezañ e c'hwez, bezañ c'hwez-brein (c'hwez-holl, dourc'hwez holl, dourc'hwez tout), bezañ ar c'hwez o teredek diouzh e dal, bezañ c'hwez-dour-dispenn ; *ein Tropfen Blut*, ul lomm gwad g., ur strilh gwad g. ; 2. [dre skeud.] *ein guter Tropfen*, gwin mat g., gwin fin g., chistr mat g., chistr fin g., lambig mat g., lambig fin g. ; *wir wollen noch einen Tropfen trinken*, ur banne all a yelo ganeomp ; 3. [mezeg.] *Tropfen einnehmen*, kemer e vanneoù louzoù ; 4. [tro-lavar] *das ist nur ein Tropfen auf dem heißen Stein*, se 'zo evel palastr ar wrac'h, se 'zo evel palastr ar wrac'h na ra droug na vad g., se 'zo ur blouzenn e-kichenn ur bern plouz ; 5. [tro-lavar] *viele Tropfen machen einen Bach*, an eil nebeud a fonna egile, an eil nebeud a gresk egile, gant spilhoù e c'heller paeañ ur goumanant a gant skoed ma vez a-walc'h anezho, a wenneien emaint tout, tamm-ha-tamm e vez graet e vragoù da Yannou, lur ha lur a sav da somm - an niver a raio bern - bili war vili a ra ur menez ; *steter Tropfen höhlt den Stein*, a van da van ez a merenn da goan, tammig-ha-tammig ez a ar marc'h gant ar big, tamm-ha-tamm e teu ar verc'h da vamm, kammed-ha-kammed e reer tro ar bed ; 6. *batavischer Tropfen*, daerenn wer tarzhus b., daerenn vatavek b.

Tropfen² n. (-s) : dever g., deverad g., deveradur g., strilhadur g., bererezh g.

Tropfenflasche b. (-,-n) : [mezeg.] flask takenner g., flask enskuilh g.

tropfenweise Adv. : takenn-ha-takenn, a-dakennoù, berad-ha-berad, ber-ber, bilh-bilh, a-ver, a-veradoù, a-ver, a-sil ; *tropfenweise rinnen*, berañ, diverañ, takenniñ, didakenniñ, tapenniñ, beradiñ, bilbilhat, strilhañ, redek bilh-bilh, deverañ bilh-bilh.

Tropfenzähler g. (-s,-) : [mezeg.] takennerez b., deveradennerez b.

Tropfinfusion b. (-,-en) : [mezeg.] enskuilhañ g., enskuilh g.

tropfnass ag. : gleb-dour, gleb-dour-teil, gleb-par-teil, ken gleb hag un touilh, toullet an dour dezhañ, gleb betek ar c'hroc'hen, treuzet gant ar glav, hep un neudenn sec'h warnañ, trempet evel bara soubenn, paket ur revriad dour gantañ.

Tropfpfanne b. (-,-n) : kas g., lechfere b.

Tropfröhrchen n. (-s,-) : [mezeg.] takennerez b.

Tropfsieb n. (-s,-e) : krouer diverañ g., tamouez diverañ g.

Tropfstein g. (-s,-e) : hinkin-maen g., fetisad razek g. ; *Zapfentropfstein*, hinkin-bolz g., bolzhinkin g., hinkin-maen bolz g. ; *Säulentropfstein*, hinkin-leur g., leurhinkin g., hinkin-maen leur g.

Tropfsteinhöhle b. (-,-n) : kev g., mougev g., groc'h g./b.

Trophäe b. (-,-n) : trofe g., arouez-trec'h b., eñvor-drec'h b., eñvorenn-drec'h b., koun-trec'h g.

tropisch ag. : trovanel, etretrovanel ; *fast tropisch*, istrovanel ; *tropisches Trockenklima*, hin drovanel sec'h b. ; *tropisches Regenklima*, hin drovanel gleb b. ; *tropischer Regenwald*, koadeg c'hleb trovanel b., koadeg c'hleb kehederel b.

Tropismus g. (-) : [bev.] kerc'hegezh b., desachadur g.

Troposphäre b. (-) : troposfer g.

Tropus g. (-, Tropen) : 1. [preder.] treuzarguzenn b. ; 2. [yezh.] treuzsteriad g., trozenn b.

Tross g. (-es,-e) : 1. strob-arme g., strobelloù lies., tren g., heul g., heuliad g., heuliadeg b., koskor g., koskorad g., amheuliadeg b. ; 2. [dre heñvel.] *einen großen Tross hinter sich haben*, mont gant e stal draoù, bezañ ur strob landrammus gant an-unan, bezañ strobelloù gant an-unan, bezañ ur strobak pakajoù gant an-unan.

Trosse b. (-,-n) : [merdead.] fard g., fun b., funienn b., tortis g., landon g., oser g., grelink g., bos g., stag g., ere g., rabank g. ; *die Trossen loswerfen*, largañ ar bosoù, largañ an ereoù.

Trossknecht g. (-s,-e) : 1. [istor] mevel arme g. ; 2. [lu] soudard eus an tren g.

Trosswagen g. (-s,-) : [lu] karr goloet (Gregor) g., stroborell b.

Trost g. (-es) : 1. frealz g., frealzidigezh b., madelezh b., koñfort g., kennerzh g./b., dic'hlaçhar g., dizoan g./b., souten g., didorr g., harp g. ; *Trost bringend*, kennerzhus, frealzus, leun a goñfort, koñfortus ; *Trost bringende Gedanken*, mennozhioù frealzus lies., mennozhioù koñfortus lies. ; *Trost gewähren*, degas (reiñ) frealz, lakaat frealz da sevel [en u.b.], bezañ ur vadelezh, koñfortiñ ; *jemandem Trost zusprechen*, frealziñ (klask frealziñ, diboaniañ, koñfortiñ) u.b., kennerzhañ u.b. gant e gomzoù, dic'hlaçhariñ u.b., lakaat u.b. war e du, sevel e bouezioù (reiñ ton) d'u.b., skoazellañ u.b. en e zoanioù,

frealziñ u.b. en e anken, kizañ glac'har u.b., kalmiñ glac'har u.b., harpañ u.b., reiñ harp d'u.b. ; *das ist ein schlechter Trost*, ar pezh kaer ! n'on na gwell na gwazh a se, n'eus ket peadra da'm diboaniañ ; *bei jemandem Trost finden*, kaout frealz digant u.b. ; *mögest du nun ein bisschen Trost finden* ! gras dit kaout un tamm frealz ! ; *zum Trost sei gesagt, dass ...*, met mat eo gouzout memes tra e ..., met vad a raio deoc'h gouzout memes tra e ... ; *Trost suchen*, goulenn frealz ; *nach Trost suchen*, klask frealzidigezh ; **2.** [tro-lavar] *du bist nicht recht bei Troste*, trevariañ a ra da skiant, emaut o c'hoari gant da voned, diskiantañ a rez, n'emañ ket mat da benn, n'out ket mat ? kollet eo da benn ganit ? kollet eo da spered ganit ? n'out ket mat gant da benn, ha deuet out sot ? aet out e belbi (e berlobi), paket ec'h eus anezho, diboellañ a rez, direzoniñ a rez.

tröstbar ag. : frealzadus, a c'heller frealzziñ.

trostbedürftig ag. : dic'hoanag, dizesperet, dizesper, en diaskren, trenobiet.

Trostbringer g. (-s,-) : frealzer g., diboanier g., souden g.
trösten V.k.e. (hat getröstet) : frealzziñ, klask frealzziñ, diboaniañ, koñfortiñ, kennerzhañ, dic'hlaç'hariñ, dienkreziñ, dihuzañ, dinec'hiñ, distav, dizoaniañ, divec'hiañ diouzh e c'hlaç'har, divec'hiañ eus e c'hlaç'har, kalmiñ glac'har u.b., kizañ glac'har u.b., harpañ, reiñ harp da ; *jemanden über (wegen) etwas trösten*, dic'hlaç'hariñ u.b. eus udb ; *ich habe ihn getröstet*, frealzet em boa anezhañ en e anken, kizet em boa e c'hlaç'har, kalmet em boa e c'hlaç'har, e goñfortet em boa ; *es hat mich getröstet, ihn vor seinem Tod noch einmal sehen zu dürfen*, ur frealz (ur c'hoñfort) e voe evidon gwelet anezhañ ur wech c'hoazh a-raok e varv ; *Gott tröste ihn* ! Doue d'e ziboanio ! Doue d'e gennerzho ! Doue d'e frealzo ! ; *Weinen tröstet und beruhigt die Gemütslage*, c'hwek eo gouelañ war e boanioù.

V.em. : **sich trösten** (hat sich (t-rt) getröstet) : dic'hlaç'hariñ, dienkreziñ, dinec'hiñ, distanañ e c'hlaç'har, tremen e c'hlaç'har, nebeutaat ar c'hwen en e loeroù, kas an enkreiz diwar e galon, en em frealzziñ ; *das tue ich, um mich zu trösten*, an dra-se a ran evit tremen va glac'har ; *sich über einen Verlust schnell trösten*, dic'hlaç'hariñ buan eus ur c'holl bennak ; *tröste dich* ! n'ez ket d'ober biloù (d'ober tachou) ! laosk da redek ! bez dinec'h ! n'ez ket da gaout nec'hamant ! bez dizaon ! bez dizoan !

tröstend ag. : kennerzhus, frealzus, koñfortus, leun a goñfort, c'hwek.

Tröster g. (-s,-) : **1.** frealzer g., diboanier g., dic'hlaç'harer g., souden g. ; **2.** [dre skeud.] **a)** levr lennet ugent-kant gwech g. ; **b)** alkool g.

Trösterin b. (-,-nen) : frealzerez b., diboanierez b., dic'hlaç'harerez b.

tröstlich ag. : frealzus, kennerzhus, koñfortus, leun a goñfort, c'hwek.

trostlos ag. : **1.** digoñfort, diskoñfort, difrealz, disoulas ; **2.** [dre skeud.] trist-meurbet, kañvaouus, glac'harus, doanius, mantrus, ranngalonus, dic'hoanagus, dispius, digalonekaus.

Trostlosigkeit b. (-) : dic'hoanag g., dispi g., digalon g., glac'har g./b., bihanez b., disvoued-penn g., mantr g./b., ranngalon b., digoñfort g., diskoñfort g.

Trostpflaster n. (-s,-) : frealz g., frealzidigezh b., madelezh b., koñfort g., kennerzh g./b., dic'hlaç'har g.

Trostpreis g. (-es,-e) : *er bekam einen Trostpreis*, ur priz da frealzziñ anezhañ en doa bet.

trostreich ag. : frealzus, kennerzhus, koñfortus, leun a goñfort.

Trostspender g. (-s,-) : frealzer g., diboanier g., dic'hlaç'harer g., souden g.

Tröstung b. (-,-en) : frealz g., frealzidigezh b., madelezh b., koñfort g., kennerzh g./b., didorr g.

Trostwort n. (-s,-e) : komzoù a frealzidigezh lies., komzoù frealzziñ lies., komzoù koñfortiñ lies., komzoù kennerzhañ lies.

Trott g. (-s,-e) : **1.** trot g./b., tus g., piltrot g., trip b. ; **2.** *der übliche Trott*, louedaj ar pemdez g., tammig reuz ar pemdez g., ar c'hreiz plegoù lies., trepetoù ar vuhez pemdeziek lies., morloc'h ar pemdez g., turlut ar pemdez g., al labour standur g., ar standur b. ; *aus dem alten Trott ausbrechen*, cheñch penn d'ar vazh, cheñch penn d'e vazh, treiñ penn d'ar vazh, treiñ penn d'e vazh, trokañ penn d'ar vazh, trokañ penn d'e vazh, cheñch bazh d'e daboulin, cheñch bazh d'an daboulin, cheñch bazh war an daboulin, cheñch bazh en daboulin, cheñch doare bevañ, kerzhout en ur vuhez nevez, en em ziwiskañ eus an den kozh a zo en an-unan, en em ziwiskañ eus e gig (eus e gorf), cheñch buhez / kuitaat e vuhez kozh (Gregor), ober un achap, ober un achapadenn ; *wieder in den alten Trott verfallen*, distreiñ d'e blegoù kozh, distreiñ d'e lamm, mont da-heul en-dro e blegoù kozh, mont da-heul, distreiñ d'e boull, riklañ en e goch, distreiñ d'e goch, distreiñ d'e roudenn.

Trottell g. (-s,-) : kouilhon g., pennsod g., diskiant g., darsod g., genoù-pak-kelien g., pav-kaol g., louad g., brichin g., brizh g., genaoueg g., podig g., pothouarn g., glaourenneg g., pampez g., genoù klapez g., glapez g., genoù da bakañ kelien g., genoù patatez g., genoù gwelien g., bourjin g., bleup g., jaodre g., bazh-dotu b., geolieg g., genoù bras g., beg don g., beg bras g., genoù frank g., amoed g., loukez g., gogez g., penn luch g., penndolog g., leue g., nouch g., takezenn b., krampouezhenn b., paourkaezh nouch g., paourkaezh penn brell g., brell g., Yann al leue g. (Gregor), louad g., lochore bras g., buzore g., penn beuz g., penn sot g., penn pikous g., keuneudenn b., penn-bazh g., begeg g., penn-skod g., penn peul g., penn pampes g., barged g., den panezennek g., Yann seitek g., Yann banezenn g., Yann diwarlerc'h g., Yann beul g., Yann yod g., Fañch ar Peul g., Yann ar peul karr g., panezenn b., patatezenn b., paganad g., pampez g., mab-azen g., magn g./b., inosant g., droch ar pardon g., penn maout g., loufer g., buoc'hig an Aotrou Doue b., makez cheulk g., makez tamm paotr fin g., makez penn leue g., leue dour g., leue brizh g., leue geot g., beulke g., jostram g., feson tarte b., genoù tarte g., houperig g., alvaon divaoue g. ; *alter Trottell*, kripon pampes g., kripon impopo g., impopo kozh g., kripon luo g., inosant g., droch ar pardon g., penn maout g., loufer g., magadenn b. ; *was für ein ausgemachter Trottell* ! pebezhan panezenn ! pebezhan mab-azen ! anduilhenn daonet ! pebezhan patatezenn !

trottelig ag. : diampart, glaouch.

Trottellumme b. (-,-n) : [loen.] erev beg hir g., godez beg hir g.

troteln V.gw. / **trotten** V.gw. (ist getrottelt / ist getrottet) : trotal, piltrotal, trotellat, tripal, piltrotat, mont d'ar piltrotig, mont d'ar piltrot, mont d'ar piklamm, mont d'ar piklammig, mont d'an drotig louarn, pilpazañ, mont a-bilpaz, mont a-bilpazig, mont d'ar pilpazig, ober kammedoù bihan ha mibin.

Trottinett n. (-s,-e) : [Bro-Suis] troterezig b., troadikenn b.

Trottoir n. (-s,-s/-e) : riblenn-straed b.

Trotz g. (-es) : daeadenn b., fougeadenn b., dae g., amsentidigezh b., heg g. ; *jemandem Trotz bieten*, rebarbiñ ouzh u.b., talañ ouzh u.b., mont a-benn-kaer d'u.b., derc'hel penn d'u.b., derc'hel penn ouzh u.b., rentañ penn ouzh u.b., ober penn d'u.b., pennañ ouzh u.b., ober ouzh u.b., daeañ (faeañ, dicheckal, dicheckañ, hegal) u.b., en em aroziñ ouzh u.b., en em glask ouzh u.b., klask penn ouzh u.b., mont a-benn d'u.b., reiñ fas d'u.b., diarbenn u.b., herzel ouzh u.b., ober beskelloù e-kreiz park u.b. ; *jemandem zum Trotz*, en desped d'u.b., en desped da varv u.b., daoust d'u.b., dirak barv u.b. ; *etwas (t-d-b) zum Trotz*, en desped (daoust) d'udb, gant desped / dre zesped (Gregor) ; *der Gefahr zum Trotz*, daoust d'an dañjer ; *allem zum Trotz*, daoust da bep tra ; *allen und jedem zum Trotz*, en enep d'an holl ; *aus Trotz*, dre ma kar an dael, dre ma'z eo ebat gantañ ober an heg, dre zae, dre fouge.

trotz araog. (t-c'h) : daoust da, en daoust da, en desped da ; *trotz der Gefahr*, daoust d'an dañjer, en desped d'an dañjer ; *trotz des Verbotes*, petra bennak ma oa difennet d'en ober (Gregor), en daoust d'an difenn a veze graet ouzhomp, en desped d'an difenn a veze graet ouzhomp ; *trotz seines Alters*, evit e oad, daoust d'e oad ; *trotz des Altersunterschieds*, en desped d'an oad a oa etrezo ; *trotz der langen Strecke, die er zurückzulegen hatte, kam er ziemlich früh heim*, pegeit bennak e voe an hent e tegouezhas abred a-walc'h er gêr ; *trotz aller Hindernisse*, daoust d'an avelioù enep, en desped d'an holl gontroliezhioù ; *trotz des Unwetters ist er zu Fuß gekommen*, deuet eo war e droad goude d'an amzer bezañ fall-spontus, deuet eo war e droad ha goude d'an amzer bezañ fall-spontus ; *trotz Armut in glücklicher Ehe leben*, fritañ paourentez er billig a garantez ; *das Leben muss trotz Trauer und Schmerz weitergehen*, etre marv ha bev e vez ret derc'hel da vont.

trotzalledem Adv. : daoust da gement-se holl, en desped da gement-se holl.

Trotzalter n. (-s) : oad ar sultennoù g., oad ar froudennoù g., oad an nac'h g.

trotzdem Adv. : daoust da se, daoust da gement-se, ha c'hoazh, koulskoude, e-se, evelato, memes tra, nag evit-se, evit-se, padal, neoazh, evelkent, evit afer-se, evit kement-se, kement-se, kent a se ; *ich habe den ganzen Vormittag am Motor herumgebastelt und trotzdem bin ich noch nicht fertig*, e-pad ar mintinvezh on bet war-dro ar c'heflusker ha c'hoazh n'em eus ket echuet gantañ ; *ich bin traurig und singe trotzdem*, trist on ha neoazh me a gan.

trotzen V.gw. (t-d-b) (hat getrotzt) : *jemandem trotzen*, rebarbiñ ouzh u.b., talañ ouzh u.b., mont a-benn-kaer

d'u.b., derc'hel penn d'u.b., derc'hel penn ouzh u.b., rentañ penn ouzh u.b., ober penn d'u.b., pennañ ouzh u.b., ober ouzh u.b., daeañ (faeañ, dicheckal, dicheckañ, hegal) u.b., en em aroziñ ouzh u.b., en em glask ouzh u.b., klask penn ouzh u.b., mont a-benn d'u.b., reiñ fas d'u.b., diarbenn u.b., dizarbenn u.b., herzel ouzh u.b., ober beskelloù e-kreiz park u.b. ; *der Armut trotzen*, kiañ ouzh ar seizh dienez.

trotzig ag. : pennek, kilpennek, aheurtet, kilvers, amjestr, rekin, treuz, na ra ken ar pezh a gar.

Trotzkismus g. (-) : trotskiouriezh b., trotskiouriezh b.

Trotzkist g. (-en,-en) : trotskiour g., trotskiour g.

Trotzkopf g. (-s,-köpfe) : 1. penn-treuz g., penn-kleiz g., spered rekin a zen g., spered kamm g., spered gin a zen g., spered kontrol a zen g., penn-fall g., penn-sourd g., penn-rekin g., diskol g., disuj g., tarin g., mouzher g., mouzherez b., sourrenn b., aheurtet g., penn-mouzh g. ; *seinen Trotzkopf aufsetzen*, ourzal, mouzhañ, mont e mouzh, astenn e vuzelloù, mouspenniñ, moulbenniñ, mousklenniñ, ober beg kamm, ober ur beg treuz, ober ur beg kamm, ober begoù, ober beg a-dreuz, ober e veg kamm, ober begoù kamm, ober ur penn-mouzh, ober penn-mouzh, ober mourroù, ober mourrennoù du, mourrennañ, ober e benn mousklenn, c'hoari e benn bihan, ober penn maout, kammañ e veg, mont kamm e c'henoù, ober e vuzell gamm, stummañ e c'henoù, ober ur fri minaoed, pennboufiñ, bout e gwalarn, gwalarniñ, ober minoù, bezañ e Kervouzhig, ober krampouezh-mouzhik, bezañ e ti mouzhig, bezañ en toull mouzhig, bezañ teusk e c'henoù, sourral, sourennañ, c'hoari e benn fall, ober e benn bihan, ober e benn fall ; 2. brabañser g., bugader g., brammer g., braller g., braller e gloc'h g., mailhard g., breser g., breser kao'h g., boufon g., pabor g., fougaser g., glabouser g., bern trein g.

trotzköfig ag. : amjestr, amsent, treuz, pennek, kilpennek, aheurtet, tev e voned, penn-treuz, ur spered kamm anezhañ, rekin, gin, na ra ken ar pezh a gar.

Trotzreaktion b. (-,-en) : ersav a zipit g., ersav a zesped g., ersav a chif g.

Trotzwinkel g. (-s,-) : saloñsig g., kambr-iron b.

Troubadour g. (-s,-s/-e) : troubadour g., barzh ok g.

Trouvère g. (-s,-s) : trouver g., barzh gallek g.

trüb ag. / **trübe** ag. : 1. disklaer, diluc'h, divoull, bouc'h, displann, strafuilhet, mesket, strabouilhet, troubl, trompl, tev ; *trübe werden*, tromplaat ; *trübes Wasser*, dour lec'hidek g., dour n'eo ket sklaer g., dour bouc'h (saotret, displann, strafuilhet, strabouilhet, tev, divoull) g., dour lous g. ; *trübes Meerwasser*, mor brein g. ; 2. *trübes Wetter*, oabl koumoulek (du, trubuilhet) g., amzer goumoulek b., amzer goc'hennet b., amzer gudennek b., amzer vouchet b., amzer vouzhet b., amzer c'hris b. ; 3. [heol] digar, toull ; *die Sonne scheint trübe*, toull eo an heol, ur banne heol a zo nemetken, an heol a zo lagad bleiz gantañ, digar eo an heol ; 4. *der Spiegel ist trüb*, dilufr eo ar melezour, pouset eo ar melezour gant an aezhenn ; 5. dister, bihan ; *das Licht brennt trüb*, gwall zister eo ar gouloù ; 6. [dre skeud.] *im Trüben fischen*, kostezañ, mont a-dreuz ganti / troidellañ (Gregor), treuzellañ, ober taolioù fobiez, ober lammoù-touseg, trikamardiñ, ribouilh, ober troidelloù fall, bezañ koad-tro en an-unan, bezañ koad-tro ouzh e ober, bezañ tro (gwe)

en e gordenn, bezañ udb kamm en e gordenn, na vont gant an eeun, na vont gant an hent eeun, na vont eeun ganti, korvigellañ, ober kammdroioù, gouzout ar mil ard fall, na vezañ onest e c'hoari, bout kerc'h e-mesk e segal, bezañ kildro en an-unan ; **7. trüben Gedanken nachhängen**, chom da reuziñ, mantrañ, chom da vantrañ, ober tachoù, ober bil, ober biloù, en em zebriñ, lonkañ (malañ, tennañ, chaokat, magañ) soñjoù du, bezañ soñjoù du o tremen en e spered, magañ e c'hlac'har, fallgaloniñ, morc'hediñ, bezañ morc'hedus, bezañ e galon war ar c'hrih, bezañ morennet e ene gant ar glac'har, bezañ pounner e benn, ober gwad fall, debriñ e spered, bezañ o tisec'hañ gant ar boan-spered, roulat soñjoù du en e benn, debriñ soñjoù, lonkañ soñjezonoù, kemer merfeti, bezañ lakaet e wad da dreiñ e gwelien, bezañ ur penn-skort, bezañ ur spered chalus a zen ; **8. warum machst du ein so trübes Gesicht ?** petra a laka du da benn ? petra a ra dit bezañ ken nec'het ? ; **trübes Gesicht**, neuz huernus / neuz c'hrignous b. (Gregor), tal du g., penn du g., penn teñval, tal teñval g., neuz niñvet b., neuz trist b., penn beunek g. ; **9. trübe Zukunftsaussichten**, oabl bac'h g., diougan un dazont prederius (ankenius), diougan un amzer da zont nec'hus (rec'hus) g. ; **10. in trüber Stimmung sein**, kemer nec'hamant, niñval, bezañ poaniet (glac'haret, chifet, o tebriñ e spered), bezañ o tisec'hañ gant ar boan-spered.

Trübe b. (-) : disklaered b., dilufred b., divoulled b., divoullder g., troubl g.

Trubel g. (-s) : dever g., pres g., charre g., mesk g., meskadeg b., birvilh g., hej ha prez g., lavig g., kabal b., kas-digas g./b., kas g./b., fourgas g., monedone g., loc'h ha morloc'h g., galoupadeg b., firbouch g., fifil g., mont-dont g., monedonea g., trekou g. ; *hier herrscht großer Trubel*, mesk (birvilh, hej ha prez, dever, charre, lavig, kas-digas, kas, fourgas, monedone, loc'h ha morloc'h, ur c'haloupadeg, firbouch, fifil) a zo du-mañ, un trekou bras a zo du-mañ, kabal ha fourgas a zo amañ.

trüben V.k.e. (hat getrübt) : **1.** kabouilh, strafuilhañ, strabouilh, fankañ, teñvalaat, dilufrañ, treboulh, brellañ, meskañ ; *das Wasser trüben*, kabouilh an dour, strafuilhañ an dour, fankañ an dour, teñvalaat an dour, brellañ an dour ; *das Meerwasser trüben*, dallañ ar mor ; *jemandem den Verstand trüben*, koabrenniñ spered u.b., koc'hennañ spered u.b., brumenniñ spered u.b., dallañ u.b., badinellañ u.b., bac'hiñ u.b., burlutiñ u.b., mezeveliñ u.b., trellañ u.b. ; **2.** louzañ ; *jemandes Ruhm trüben*, kas brud u.b. da ludu ; **3.** *er tut, als ob er kein Wässerchen trüben könnte*, emañ o c'hoari e santig plastr (e santig koar), emañ oc'h ober an dañvad (e zañvad, e glufan, e gazh gleb), kev hennezh gant e c'henoù gleb, emañ o kemer troioù pilpous ; *er kann kein Wässerchen trüben*, hennezh a zo ur galon aour a zen, hennezh n'eus na si na gwri ennañ, n'eus ket a we ennañ, hennezh a zo ken divalis hag un oan, n'eus neudenn gamm ebet ennañ, n'eus tamm malis ennañ, gwel e vefe dezhañ mervel eget ober ul liard gaou ouzh unan bennak ; *er sieht aus, als ob er kein Wässerchen trüben könnte*, reiñ a rafed an aotrou Doue dezhañ hep kofesadur.

V.em. : **sich trüben** (hat sich (t-rt) getrübt) : teñvalaat, dilufrañ, duaat ; *der Himmel trübt sich*, drusaat a ra ar c'hoabr, grisaat a ra an amzer, drusaat a ra an amzer, an

amzer a zua, emañ an amzer o treiñ da fall (o faragouilhañ), koumoulek (lug) e teu an amzer da vezañ, emañ-hi o treiñ da fall, stummet (doareet) fall eo an amzer, koumoulañ a ra an amzer, mouchañ a ra an heol, koc'henn a zo war an heol, mouget eo an heol, ur fallaenn a zeu war an heol, koc'hennañ a ra an amzer, moriñ a ra amzer, diougan amzer fall a zo ganti, seblant amzer fall a zo, dont a ra an amzer da ziaesaat, amzer fall a zo ganti c'hoazh.

Trübheit b. (-) : disklaered b., dilufred b., divoulled b., divoullder g., troubl g.

Trübsal b. (-, -e) : enkreiz g., anken b., kalonad b., ranngalon b., glac'har g., bihanez b., trubuilh g., strafuilh g., treboul g., melre g., gouli g., doan b., niñv g. ; **Trübsal blasen**, chom da reuziñ, mantrañ, chom da vantrañ, ober tachoù, ober bil, ober biloù, ober gwad fall, debriñ e spered, debriñ soñjoù, bezañ morennet e ene gant ar glac'har, lonkañ soñjezonoù, roulat soñjoù du en e benn, en em zebriñ, lonkañ (malañ, tennañ, chaokat) soñjoù du, bezañ soñjoù du o tremen en e spered, bezañ e galon war ar c'hrih, fallgaloniñ, bezañ pounner e benn, bezañ lakaet e wad da dreiñ e gwelien, bezañ o vagañ soñjoù du, bezañ izel ar banniel gant an-unan, bezañ kouezhet izel ar banniel gant an-unan, bezañ gant kleñved ar penn du, bezañ ur bod-spern war e dal, bezañ gant ur barrad blues, bezañ pounner e spered, bezañ diaes en e benn, bezañ enkreizet, bezañ war enkreiz, bezañ un enkreiz war e spered, bezañ koumoul war e spered, bezañ ur galonad en e greiz, bezañ ur bec'h pounner war e spered, bezañ ur pouez war e spered, bezañ diaes e galon, bezañ gant ur barr enkreiz, bezañ gant ur barrad mennozhioù du, bezañ o tisec'hañ gant ar boan-spered, na vont mat an traoù gant an-unan, bezañ fall an traoù gant an-unan, mont fall gant an-unan, bezañ trist an traoù gant an-unan, bezañ krog d'ober neuz fall, bezañ krog da c'hoari da fall, kemer merfeti, bezañ ur penn-skort, morfontiñ, turlutañ.

trübselig ag. : **1.** damani, trist, tristedik, doanik, melkonius, gwaskedennek, doaniet, doanuis, enkreizet, war enkreiz, un enkreiz war e spered, koumoul war e spered, ur galonad en e greiz, ur bec'h pounner war e spered, diaes e galon, du e vennozhioù, pounner e benn, pounner e spered, diaes en e benn, beget e galon, gouliet e galon, pistiget ha doaniet, gloazet e ene, glac'haret, glac'harus, hurennek, malañjer, malañjerek, beunek, teñval e benn, teñval e dal, du e benn, du e dal, du e zremm ; *warum siehst du denn so trübselig aus ? warum machst du ein so trübseliges Gesicht ?* petra a laka du da benn ? petra a ra dit bezañ ken nec'het ?

2. skrijus, hirisus, enkrezus, ankenius, doanuis, ranngalonus, glac'harus, truezus, mantrus, hirvoudus, melreüs, morfontus.

Trübseligkeit b. (-) : tristedigezh b., gwalañjer g., malañjer g., maritell b., melkoni b., imor domm b., imor du b., imor drist b., imor velkonius b., hirahez b., hirnez b., melre g., gouli g., doan b.

Trübsinn g. (-s) : tristedigezh b., gwalañjer g., malañjer g., maritell b., melkoni b., imor domm b., imor du b., imor drist b., imor velkonius b., hirahez b., hirnez b., melre g., gouli g., doan b.

trübsinnig ag. : tristidik, doanik, melkonius, doaniet, enkrezet, war enkreze, un enkreze war e spered, koumoul war e spered, ur galonad en e greiz, ur bec'h pounner war e spered, diaes e galon, du e vennozhioù, pounner e benn, pounner e spered, diaes en e benn, glac'haret, glac'harus, hiraehzus, beget e galon, goullet e galon, pistiget ha doaniet, gloazet e ene, malañjer, malañjerek, beunek, doanuis, teñval e benn, teñval e dal, du e benn, du e zremm ; *warum siehst du denn so trübsinnig aus ? warum machst du ein so trübsinniges Gesicht ?* petra a laka du da benn ? petra a ra dit bezañ ken nec'het ? ; *trübsinnig sein*, melkoniañ, bezañ beget e galon, gouzañv poan ha hirder, bezañ pistiget ha doaniet, bezañ mantret e galon gant ar velkoni ; *trübsinnig werden*, melkoniañ ; *trübsinnig machen*, melkoniañ ; *trübsinniger Mensch*, soñjard g., imor du a zen g., imor domm a zen g., penn-skort a zen g., penn trist a zen g., spered chalus a zen g.

Trübung b. (-, -en) : strafuilh g., strabouilh g., divoullded b., divoullder g.

Trübungsgrad g. (-s, -e) : leiter g.

Truchseß g. (-es/-en, -e) : [istor] troc'her ar c'hig g., hanafer g., hanafour g., dietaer g., diskarger-gwin g., boutailher g., paotr-ar-c'hrog g., floc'h-kegin g., koper g.

trudeln V.gw. (ist getrudelt / hat getrudelt) : 1. [nij.] (ist/hat) : troellennañ, korigellat, biñsellin ; *das Flugzeug trudelt ab*, kouezhañ a ra ar c'harr-nij d'an douar en ur droellennañ, diruilhal a ra ar c'harr-nij d'an douar mell-divell ; 2. (ist) : ruilhal goustadig.

V.k.e. (hat getrudelt) : ruilhal.

Trudeln n. (-s) : [nij.] troellennañ g., troellennoù lies., korigellerezh g., biñsellerezh g.

Trüffel¹ b. (-, -n) : [louza.] truf str., trufenn b.

Trüffel² g. (-s, -) : [kegin.] trufenn b., tamm chokolad gwarniset g.

trüffeln V.k.e. (hat getrüffelt) : [kegin.] trufenniñ, trufañ.

Trug g. (-s) : tromplerezh g., touell g., touelladenn b., touellerezh g., touelladur g., trell g., tromplezon b. ; *das ist alles nur Lug und Trug*, gevier kement-se holl, tri gaou bep daou c'her, fardaj ha gevier tout, falsentezoù penn-da-benn (Gregor) ; *Erdenlust ist nichts, sie ist nur Lug und Trug*, ar plijadurezhioù eus ar bed-mañ a zo ven ha tromplus.

Trugbild n. (-s, -er) : touellwel g., eriuell b., touell g., kammzerc'h gweled g., falswelidigezh b., rambre g., sorc'henn b., sorbienn b., brizhuñvre b., treuzfaltazi b., emdouelladur g., sorc'hennerezh g., boemarvest g., stign g., stegn g., faltazienn b., faltazi b., fals kredennoù lies., gwall gredennoù lies., kredennoù faos, brizh kredennoù lies.

Trugdolde b. (-, -n) : [louza.] simenn b.

Truggebilde n. (-s, -) : touellwel g., eriuell b., kammzerc'h gweled g., falswelidigezh b., trell-lagad g., soñjoù huñvre lies., touelladenn b., boemarvest g.

trügen V.gw. ha V.k.e. (trog / hat getrogen) : touellañ, rouzañ, tromplañ, donobiñ, lovriñ ; *der Schein trügt*, n'eo ket evit gwelet an dud o vont d'an oferenn ec'h anavezzer anezho - ur vuoc'h zu a ro laezh gwenn - muioc'h a voged eget a dan a zo - kement tra a lugem n'eo ket aour - tout ar pezh 'zo gwenn n'eo ket arc'hant, tout ar pezh 'zo melen n'eo ket aour - ar seblant 'zo brav, neoazh n'en em fiziit ket - arabat barn an dud diouzh o gweled - arabat

barn an traoù diouzh an diavaez - kement a strak ne dorr ket krak - piv bennak re en em fizio, keuz diwar-lerc'h (a-ziwar-lerc'h) en devo - n'eo ket ar vent a werzh ar marc'h, an dalvoudegezh a zo trawalc'h - n'eo ket dre o ment, c'hwioar, e werzher roñseed er foar - n'eo ket an dilhad a ra ar beleg - n'eo ket an tog a ra an eskob - ur vodenn skav pa vez gwisket a vez brav - ouzhpenn an aour a lufr, an diavaez ne ra ket an dalvoudegezh - a bep liv marc'h mat, a bep bro tud vat - heñvel war wir a sav ken aes ha ma ra dienn war al laezh - n'eo ket diouzh gweled an dud ez eo mont dezho - n'en em fiziit ket en ur c'hazh souchet o soñjal e ve kousket - taer eo da welout ha laosk da c'houzout - brasoc'h eo da welout eget da gaout ; *die äußerliche Ähnlichkeit trügt*, se a zo ar pezh eo ar vesperenn d'ar berenn ; *wenn mich nicht alles trügt*, mar ne fazian.

trügerisch ag. : tromplus, gaouius, gaou, treuz, touellus, fazius, sorc'hennus, trellus, strobinnellus, brizhwir, desevus, doubl, filimus ; *trügerischer Schein*, neuz touellus b., trell-lagad g. ; *trügerische Worte*, komzoù treuz lies., lavarou treuz lies., lavarou sorc'hennus lies., komzoù doubl lies.

Truggestalt b. (-, -en) : tasmant g., spes g., teuz g.

Truggrund g. (-s, -gründe) : sofistadenn b., risklenn b., peuzpoell g., kammboell g., arguzenn fazius b., arguzenn arrizhus b.

trüglich ag. : tromplus, gaouius, gaou, treuz, touellus, fazius, trellus.

Trugschluss g. (-es, -schlüsse) : risklenn b., peuzpoell g., kammboell g., diskoulm fazius g., falsijinadenn b., sofistadenn b.

Trugwerk n. (-s) : tromplerezh g., touell g., touellerezh g., tromplezon b.

Truhe b. (-, -n) : arc'h b., kef g., koufr g., bank g. ; *Musiktruhe*, skingomzer-troer-pladennoù g. ; *eine Truhe voll Kom*, un arc'had winizh b., ur bankad gwinizh g. ; *eine Truhe voll Gold*, ur c'houfrad aour g., un arc'had aour b. ; *eisenbeschlagene Truhe*, koufr houarnet g.

Truhenbank b. (-, -bänke) : nev b., bank g.

Truhentisch g. (-es, -e) : taol-arc'h b., taol-doaz b.

Trulle b. (-, -n) : [gwashaus] jolfa b., jorgenn b., liboudenn b., kañfantenn ar vazh lous b., libourc'henn b., libouzell b., libouzenn b., libouz g., strobell b., charlezenn b., stronk g., stronkenn b., choulou b., choulouenn b., landourc'henn b., lustruggenn b., strouilhenn b., tarzhell b., truilhenn b., torch-listri g., kailharenn b., kaihebodenn b., kailhc'horenn b., matourc'h b., Mari-flav b., Mari-vastrouilh b., Mari-forc'h b., penn-fust g., loudourenn b., flegenn b., kontronenn b., kontronenn lous b., kailhostrenn b., gwiz lous b., louvigez b., strakouilhenn b., louskenn b., chelgenn b., cholgenn b., chuchuen lous b., huduren b., groll b., stlabezenn b., doublenn b., stranell b., filhourenn b., kouilhourenn b., bastrouilhenn b., mouzenn b., mouzourdenn b., mozogell b., strodenn b. (Gregor).

Trum g./n. (-s, -e/Trümer) : 1. [tekn.] tapis-ruilh g., korreenn luskañ b., lêrenn dreuzkas b., lêrenn luskañ b., lêrenn gefloc'hañ b. ; 2. [mengleuz.] riboul bihan g., garidenn vihan b.

Trumm¹ g./n. (-s, -e/Trümmer) : 1. [tekn.] tapis-ruilh g., korreenn luskañ b., lêrenn dreuzkas b., lêrenn luskañ b.,

lêrenn gefloc'hañ b. ; 2. [mengleuz.] riboul bihan g., garidenn vihan b.

Trumm² n. (-s, Trümmer) : 1. *schweres Trumm*, felpenn b., tamm mat g., darn vras b., drailh bras g., drailhenn vras b., skolpenn vras b., skirienn vras b., diskolpadenn vras b. ; *ein Trumm von einem Buch*, *ein Trumm Buch*, ur pezh mell levr g. ; *ein Trumm von einem Mannsbild*, ur palvad mat a baotr g., un troc'h den g., un troc'had mat a baotr g., ur pezh takad gwaz g., ur pezh mellad den g., ur pezhiad den g., ur pezhiad hini g., ur pebezh paotr g., ur paotr a droc'had mat g., un dornek mat a zen g., ur paotr temzet mat g., un tamm toupard a baotr g., ur c'horf den g., ur bilh den g., un tarin a baotr g., ur paotr difall g., un dornek mat a baotr g., ur paotr reut g., un tamm mat a baotr g., ur paotr hag a zo e hed hag e lec'hed ennañ g., un temz vat a zen g. / ur gigenn vat a zen g. (Gregor) ; 2. [tro-lavar] *in einem Trumm*, dibaouez, diehan, hep diskrog, hep ehan, hep ehanañ, hep paouez tamm, hep spanaenn, hep disterniañ, hep distenn, hep ec'hoaz.

Trümmer lies. : dismantrou lies., atredoù lies., dispennoù lies., rivinoù lies., drailhoù lies., diskaroù lies. ; *zu Trümmern schlagen*, puzuilhañ, peurderriñ, freuzañ e mil damm, dic'hastañ, findaoniñ, lakaat a-dammoù, drailhañ, foeltrañ, difoeltrañ, dispenn, dismantrañ holl-razh, distrujañ naet ; *in Trümmern liegen*, na vezañ mui nemet ur bern atredoù, na chom nemet dismantrou (rivinoù) eus an dra-mañ-tra, bezañ en dismantr, bezañ diskaret, bezañ disac'h, bezañ war an dirapar ; *in Trümmern liegen bleiben*, chom en e boull, chom en e buch, chom en e vern ; *ein in Trümmern liegendes Haus*, un ti kouezhet g., un ti dismantret g., un ti war an dirapar g., un ti kouezhet en e boull g., un ti kouezhet en e buch g., un ti kouezhet en e vern g., un ti kouezhet a-rivin g.

Trümmerbruch g. (-s, -brüche) : [mezeg.] torr bruzhunek g., torr sklisenet g., torr skilfenet g., torr skolpet g., torr skolpennet g.

Trümmerfeld n. (-s, -er) : takad dismantrou g., tachennad dismantrou b., bernioù atredoù lies.

Trümmergestein n. (-s, -e) : karregad atreded b., tprpezad g.

Trümmerhaufen g. (-s, -) : dismantrou lies., bern atredoù g., diruilhad g., disac'h g.

Trümmerstätte b. (-, -n) : dismantrou lies., atredoù lies., rivinoù lies.

Trumpsäge b. (-, -n) : [tekn.] harpon g., heskenn da bilat gwez b.

Trumpf g. (-s, Trümpfe) : 1. atoud g. atoudenn b., penngartenn b. ; 2. [dre skeud.] *er hat alle Trümpfe in der Hand*, kouezhet eo brav ar c'hartoù en e zaouarn, emañ al letern hag ar gouloù gantañ, emañ ar gontell hag an dorzh gantañ ; *er hat mehr als nur einen Trumpf in der Hand*, ur c'hoari vat en deus ; 3. [dre skeud.] *seinen letzten Trumpf ausspielen*, bezañ en e sach diwezhañ, c'hoari koll pe c'hounit, c'hoari an taol tu pe du ; 4. [dre skeud.] *einen Trumpf auf etwas setzen*, kaout (lakaat) ar brasañ fiziañs en udb, touiñ war udb, bezañ tremen sur eus udb, ober udb gant ur fiziañs vras, bezañ e anal war udb ; 5. [dre skeud.] *das ist jetzt Trumpf*, klask a zo war an dra-se, prez bras a zo bremañ war an dra-se, an dra-se a ra brud forzh pegement, an dra-se a ra berzh ken-ha-ken, an dra-se a ra berzh ken-ha-kenañ, an dra-se a

ra berzh kenañ-kenañ, an dra-se a ra berzh mui-pegenn-mui, an dra-se a ra pezh a gar berzh, ruz eo an dud war an dra-se, avel a-du (avel vat) a zo gant an dra-se, an dra-se a zo diouzh ar c'hiz, an dra-se a zo e-barzh ar jeu.

trumpfen V.gw. (hat getrumpft) : c'hoari un atoud, c'hoari ur benngartenn, troc'hañ.

Trumpfkarte b. (-, -n) : atoud g. atoudenn b., penngartenn b.

Trunk g. (-s, Trünke) : 1. braoued g., died b., evaj g. ; 2. *dem Trunk ergeben*, techet da evañ, douget d'ar boeson, taolet d'ar gwin, kollet gant ar boeson, poazh gant ar boeson, bruket gant ar boeson, troet da evañ, douget da evañ, glout, roet d'an evañ, roet d'ar gwin ha d'e blijadurioù (Gregor) ; *dem Trunke frönen*, na lipat chadenn ar puñs, bezañ douget (en em reiñ) d'ar boeson, bezañ unan mat da charreat gwin, bezañ troet da voesonniñ, bezañ un den reizh da evañ, kavout mat e vanne, karet e vanne, kavout mat e chopinad, bezañ techet d'ar gwin, bezañ ramp e gorzailhenn, bezañ frank e gorzailhenn, bezañ frank e c'hourlañchenn, bezañ frank e c'houzoug, bezañ kreñv war ar boeson, evañ kreñv, bezañ mignon d'ar gwin, bezañ un ever fall a zour, bezañ ur plomer, bezañ ur c'hof dour, bezañ bet dizonet e miz Eost, bezañ kreñv war an evañ, na vezañ pell o tisec'hañ gwer, na vont fall an evañ gant an-unan, bezañ sujed (roet) d'ar boeson / bezañ roet d'ar gwin ha d'e blijadurioù / karet ar rezinenn / karet ar braoued (Gregor), en em boazhañ oc'h evañ traoù yen ; 3. gouzougad g., evadenn b., lipadenn b., glebiadenn b. ; *einen tiefen Trunk Wasser tun*, evañ ur c'haouad mat a zour, evañ ur gouzougad mat a zour.

trunken ag. : 1. mezh ; 2. [tro-lavar] *vor (von) Freude trunken*, o nijal (o tridal) gant al levez, mezh gant al levez, ouzhpenn laouen.

Trunkenbold g. (-s, -e) : lonker g., mezhier g., pantier g., sac'h gwin g., korfeg g., karg-e-doull g., lonk-e-sizhun g., beg chopin g., chopiner g., paotr glout g., glout g., rouler g., torter g., liper g., laper g., Yann-lak-e-barzh g., Yann frank-e-c'houzoug g., paotr sant Lonk g., Yann lonk g., liper-e-werenn g., liper-e-werenn g., liper-bont g., ever fall a zour g., plomer g., kof dour g., gourlañchenn frank b., gouzoug kam g., gouzoug staen g., reilh g., glout g., ivragh g., ever touet g., mezhier pomet g., mezhier eus ar penn g., mezhier diouzh ar penn g., lonker brein g., lonker echu g., lonker daonet g., lonker kinviet g., lonker peurechu g., paotr kollet gant ar boeson g., paotr ar c'h/KGB g., barrikenn didalet b. ; *Trunkenbold !* gourlañchenn frank ! barrikenn didalet ! kozh mezhier !

Trunkenheit b. (-) : mezverezh g., mezhvadur g., mezventi b. ; *Trunkenheit am Steuer*, mezverezh ouzh ar rod-stur g., bleinañ mezh g. ; *Trunkenheit am Steuer beginnt bei 0,5 Promille*, ar mezverezh ouzh ar rod-stur a zeraou gant 0,5 gramm alkool er gwad.

Trunksucht b. (-) : mezventi b., mezverezh g., lonkerezh g., ivraghnezh g., droug-sant-Martin g., doug d'ar boeson g. ; *ein von Trunksucht gezeichnetes Gesicht*, un dremm garanet don warni roud ar vezventi b. ; *er kann seiner Trunksucht nicht Herr werden*, hennezh a drec'h ar boeson warnañ, ne c'hell ket paouez da evañ, n'eo ket evit e dech, un ever tonket eo, n'eo ket evit chom hep mont d'ar gwin, n'eo ket evit dilezel ar werenn ; *seine*

Trunksucht hat ihn zugrunde gerichtet, un den bruket eo bremañ, poazh eo gant ar boeson, bruket eo gant ar boeson, kollet eo gant ar boeson ; *die Trunksucht verdirbt die Seele*, al lonkerezh a lourta an ene, al lonkerezh a beurgoll an ene.

trunksüchtig ag. : techet da evañ, douget d'ar boeson, douget da evañ, taolet d'ar gwin, kollet gant ar boeson, poazh gant ar boeson, bruket gant ar boeson, troet da evañ, glout, roet d'ar gwin ha d'e blijadurioù (Gregor).

Trupp g. (-s,-s) : bagad g., strollad g. skouadrenn b., skouadrennad b., frapad g., haras g., nasad g., rumm g., rummad g., tolp g., tolpad g., torkad g., toullad g., strolladenn b., stroll g., strobad g., ajad g., tropad g., gronn g., gronnad g., duilhad g., kouch g., laz g., bostad b. ; *ein Trupp Soldaten*, un duilhad soudarded g., un ajad soudarded g., ur gronn soudarded g., ur c'houch soudarded g. ; *Trupp aneinander geketteter Sträflinge*, chadennad c'haleourien b.

Truppe b. (-,-n) : 1. bagad g., strollad g., skouadrenn b., skouadrennad b., rannad b. ; 2. arme b., armead b., lu g. [*liester* luoù, luez] ; *eine Truppe üben*, gourdonañ soudarded ; *übende Truppen*, bagadoù soudarded oc'h embregiñ lies., bagadoù soudarded o pleustriñ lies. ; *Truppen ins Feld führen*, kas soudarded d'an emgann (d'ar brezel, d'an dachenn-vrezel, d'an dachenn emgann) ; *mit seinen Truppen von Sieg zu Sieg eilen*, bleinañ e soudarded war hent ar gounidoù ; *die feindlichen Truppen mussten schwere Verluste hinnehmen*, kolloù bras a oa bet eus tu an enebour ; *irreguläre Truppen*, armead lezluel b., armead amreoliek b., lu amreoliek g. ; 3. [dre skeud.] *er ist von der schnellen Truppe*, prim eo en e labour - hennezh a zo ur bleiz labour (ur marc'h, ur marc'h labour, ur c'hi labour, ki d'al labour) - hennezh a zo ouesk da labourat - hennezh a labour evel ur c'hi (ul loen) - labour tri a ra - hennezh a labour plaen ha buan - hennezh a zibolotenn labour - hennezh a zibrad labour - hennezh a zraog labour - hennezh a zic'hast labour - hennezh a lañs - lañs en devez da labourat - labourat a ra fonnus - fonnus eo d'al labour - hennezh a daol fonn - hennezh a ra fonn - hennezh a fonn - ampletiñ a ra gant e labour - hennezh a zo herrek war e labour - ne chom ket an traoù war stlej gantañ - ne vez ket da ziwezhañ oc'h ober e labour - hennezh a ra labour d'e zevezh - ar paotr-se a zo ur c'habaler - ober a ra dillo e labour - dillo en devez da labourat - atav e vez bale an eost gantañ - hennezh ne bad ket pell outañ ober pezh a zo d'ober - hennezh a vez pront d'ober ar pezh a zo d'ober - hennezh en devez diere gant e labour - hennezh a labour gant diere - hennezh a zo prim d'ober pezh a zo d'ober - hennezh a labour gant gred bras - hennezh a zo gredus da labourat - hennezh a laka gred evit labourat - ne chom ket al labour a-revr (a-sac'h) gantañ - hennezh en devez dibun en e labour - ur gwall labourer eo hennezh - ur paotr fonnus a zo anezhañ - ne vez ket hennezh keit-ha-keit all oc'h ober e labour - ne vez ket hennezh div, deir eur oc'h ober e labour - hennezh ne laka ket c'hwec'h, seizh vloaz d'ober pezh a zo d'ober - n'eo ket pell d'ober ar pezh a zo d'ober ; 4. [c'hoariva, sonerezh] skipailh g., strollad g., bagad g.

Truppenabzug g. (-s,-abzüge) : [lu] pellidigezh soudarded diouzh ul lec'h b., disparti soudarded eus ul lec'h g., didenn soudarded eus ul lec'h g., dilec'h soudarded g., mont kuit soudarded g.

Truppenarzt g. (-es,-ärzte) : [lu] mezeg en armeoù g., medisin en armeoù g., mezeg-arme g., medisin-arme g.

Truppenaushebung b. (-,-en) : [lu] tutadur soudarded g., tuta soudarded g., enrolladur soudarded g.

Truppenbewegung b. (-,-en) : [lu] dilec'hiadeg soudarded b., dilec'hiadeg rejimantoù b., fiñvadeg rejimantoù b., fiñvadeg soudarded b.

Truppengattung b. (-,-en) : [lu] rann-arme b., rann eus an arme b., korf arme g.

Truppenoffizier g. (-s,-e) : [lu] ofiser war ar vicher g.

Truppenschau b. (-) : [lu] dibunadeg b., dibunadur g., dibunerezh g., moustr g., gweladell b., gwel g., gweladeg b., gweloù lies.

Truppenteil g. (-s,-e) : [lu] rejimant g., unvez stourm b.

Truppentransporter g. (-s,-) / **Truppentransportschiff** n. (-s,-e) : [merdead.] lestr-samm an arme g.

Truppenübung b. (-,-en) : [lu] embregadeg an arme b., pleustradeg b., maneur g., brezel bihan g., brezelig g., brezel gwenn g.

Truppenübungsplatz g. (-es,-plätze) : [lu] tachenn-embregiñ an arme b., tachenn bleustradegoù b.

Truppenverpflegung b. (-) : [lu] tinell b., keusturenn b., bevañs g.

Truppenzusammenziehung b. (-,-en) : [lu] tolpadur rejimantoù g., kenstrolladur rejimantoù g.

trupweise Adv. : a-strolladoù, a-vandennoù, a-vagadoù, a-vostadoù.

Trust g. (-[e]s,-e/-s) : [armerzh] trust g.

Trute b. (-,-n) : [Bro-Suis] yar-Indez b., yar-Spagn b., dindoñs g.

Truthahn g. (-s,-hähne) : [loen.] kilhog-Indez g., kilhog-Spagn g., kog-Spagn g., kog-Indez g., dindoñs g.

Truthenne b. (-,-n) : [loen.] yar-Indez b., yar-Spagn b.

Truthühner lies. : [spesad] dindoñsed lies.

Trutz g. (-es) : argad g. ; *zu Schutz und Trutz*, evit en em zifenn hag evit argadiñ.

trutzen V.gw. (t-d-b) (hat getrutzt) : *jemandem trutzen*, rebarbiñ ouzh u.b., talañ ouzh u.b., mont a-benn-kaer d'u.b., derc'hel penn d'u.b., derc'hel penn ouzh u.b., rentañ penn ouzh u.b., ober penn d'u.b., pennañ ouzh u.b., ober ouzh u.b., daeañ (faeañ, dichekal, dichekañ, hegal) u.b., en em aroziñ ouzh u.b., en em glask ouzh u.b., klask penn ouzh u.b., mont a-benn d'u.b., reiñ fas d'u.b., diarbenn u.b., dizarbenn u.b., herzel ouzh u.b., ober beskelloù e-kreiz park u.b.

Trutzwaffe b. (-,-n) : arm-argadiñ g., arm arsailh g.

Tschad : *der Tschad* g., *Tschad* n., Tchad b.

Tschador g. (-s,-s) : tchador g.

Tschako g. (-s,-s) : [lu] sako g., chako g.

tschau estl. : *tschau* ! kenavo ! kenavezo ! d'ar c'hentañ gweled ! ken a vi gwelet ! kenavo ar c'hentañ (ar wech all, ar c'hentañ gweled, an distro, ar c'hentañ tro, evit an deizioù, forzh peur) ! ada ! keno !

Tscheche g. (-n,-n) : Tchek g.

Tschechei b. (-) : *die Tschechei*, Tchekia b., Bro-Dchekia b.

Tschechien n. : Tchekia b., Bro-Dchekia b., ar Republik Tchek b.

tschechisch ag. : 1. tchek ; 2. [yehz.] tchekek.

Tschechisch n. : [yehz.] tchekeg g.

Tschechoslowakei b. (-) : [istor] *die Tschechoslowakei*, Tchecoslovakia b.

tschechoslowakisch ag. : [istor] tchecoslovak.

Tscheka b. (-) : [istor] tcheka g.

Tscherkesse g. (-n,-n) : Tcherkes g.

Tscherkessien n. (-s) : Tcherkesia b.

Tschetnik g. (-s,-s) : tchetnik g.

tschilpen V.gw. (hat getschilpt) : pipial, tikat.

Tschinellen lies. : simbalennoù lies.

tschüs estl. / **tschüss** / **tschüssikowski** estl. : *tschüs* ! kenavo ! kenavezo ! ken a vi gwelet ! d'ar c'hentañ gweled ! kenavo ar c'hentañ (ar wech all, ar c'hentañ gweled, an distro, ar c'hentañ tro, evit an deizioù, forzh peur) ! ada ! kenô !

Tsetsefliege b. (-,-n) : [loen.] kelien tse-tse str. ; *die Tsetsefliege ist der Überträger der Schlafkrankheit*, trezouget e vez kleñved ar c'houk (an derzienn hunadus) gant ar c'helien tse-tse.

T-Shirt n. (-s,-s) : t-shirt g., tee-shirt g.

T-Träger g. (-s,-) : pezh metal stummet evel un T g., treust metal stummet evel un T g.

Tsunami g. (-s,-/s) / b. (-,-/s) : tsunami g. [*barr-reverzi* g.].

TU b. (-,-s) : [*berradur evit technische Universität*] ESAD g., ensavadur skol-veur a deknologiezh g.

Tuba b. (-,Tuben) : [sonerezh] tuba g., pilgorn g.

Tube b. (-,-n) : 1. korzenn b., korzennad b., pibenn b. ; *Farbentube*, korzenn liv b. ; *Tube Farbe*, korzennad liv b. ; 2. [korf.] korzenn ar grozh b. ; 3. [dre skeud.] P. a) *auf die Tube drücken*, pouezañ mort war ar buanaer, sankañ tizh, plantañ tizh, ober tan dezhi, pouezañ warni ; b) *hastan udb*, difraeañ e labour, difraeañ ober udb, *hastan ober udb*, diskrapañ d'ober udb, diskrapañ evit ober udb, *kabalat da gas udb da benn*, *kabalat da benngenniñ udb*, ober e ziampech evit kas udb da benn, ober e ziampechoù evit kas udb da benn, ober udb gant herr, *lakaat herr d'ober udb*, *presañ d'ober udb*, en em bresañ a ober udb, bezañ e prez oc'h ober udb.

Tubenligatur b. (-,-en) : [mezeg.] argoulm korzennoù ar grozh g., argoulmañ korzennoù ar grozh g.

Tuberculum n. (-) : [korf.] torzhell b. ; *Tuberculum conoideum*, torzhell grennbikernek b.

Tuberkel g. (-s,-) / b. (-,-n) : [mezeg.] torzhell b.

Tuberkelbazillus g. (-,-bazillen) : bazhell Koch b.

Tuberkulin n. (-s) : [mezeg.] tuberkulin g.

tuberkulös ag. : torzhellek.

Tuberkulose b. (-) : [mezeg.] droug-skevent g., torzhellegezh b., krinderzienn b., terzienn-grin b., kleñved-sec'h g., tanijenn skevent b.

tuberkulosekrank ag. : [mezeg.] torzhellek ; *er ist tuberkulosekrank*, gant an droug-skevent emañ, paket (tapet, dastumet) en deus an droug-skevent, peultriner eo.

Tuberkulosekranke(r) ag.k. g./b. : peultriner g., peultrinerez b., tozhellad g., torzhelladez b., torzhelleg g., torzhellegez b.

Tuberoze b. (-,-n) : [louza.] tuberozenn b.

Tubulus g. (-,Tubuli) : [korf.] tuellenn b.

Tubus g. (-,-se/Tuben) : 1. korzenn b. ; 2. kranenn b. ; 3. [mezeg.] korzennig b.

Tuch¹ n. (-s,-e) : 1. danvez g., mezher g., gwiad g./b., gwiadenn b., lien g., gwe g., gweadur g., gwead b., gweadennoù lies., gwiadennnoù lies., gwiadur g., gwiaderezh g., entof g. ; *Anzug aus Tuch*, dilhad mezher g., dilhad lien g. ; *ein Frack aus Tuch*, ul levitenn vezher b. ; *eine Hose aus Tuch*, ur bragoù lien g. ; *dickes Tuch*, danvez kergloc'h g., lien fetis g., mezher gros g. ; *Stück Tuch*, mezherenn b., pezh mezher g. ; *englische Tuche*, mezheroù saoz lies. ; 2. *auf jemanden wie das rote Tuch wirken*, lakaat u.b. da vuhanekaat (Gregor), lakaat ar vanegezh (ar gounnar) da sevel en u.b., lakaat u.b. da vont e kounnar, lakaat tro e boned u.b. ; *das ist für ihn ein rotes Tuch*, ne bad ket e spered (e skiant) o welet seurt traoù, dont a ra buan e wad da virviñ pa wel ur seurt tra, hennezh a ya e wad e dour (hennezh a ya diouzhtu er-maez eus e groc'henn, hennezh a ya diouzhtu e gouez) pa wel an dra-se, hennezh a vez pront da daerñ pa wel kement-se., n'eo ket pell da daerñ pa wel kement-se.

Tuch² n. (-s,Tücher) : lien g., tamm lien g., lienenn b., tarner g., serviedenn b., servied str. ; *Kopftuch*, mouchouer(-penn) b., chal g. ; *Geschirrtuch*, torch-listri g., torch-skudelloù g., torch-skaotañ g., tarner g., torchouer g., toailhon g. ; *Taschentuch*, mouchouer-godell g., mouchouer god g., frilien g., lien-fri g. ; *Spieletuch*, tapis c'hoari g. ; [bilhard] *das grüne Tuch*, an daol-c'hoari b., an tapis c'hoari g.

Tuchabfälle lies. : filochoù lies.

Tüchelchen n. (-s,-) : *ger-bihanaat evit Tuch* mezherennig b.

tuchen ag. : ... mezher.

Tuchent b. (-,-en) : [Bro-Aostria, su Bro-Alamagn] golc'hed b., pluñveg b.

Tuchführung b. (-) : stok g. ; *in Tuchführung bleiben*, a) chom kichen-ha-kichen (stok-ha-stok, chouk-ha-chouk, peg-ha-peg, stag-ha-stag, stag-ouzh-stag, skoaz-ouzh-skoaz, ilin-ouzh-ilin) ; b) chom e darempred.

Tuchgeschäft n. (-s,-e) : 1. [kenwerzh] mezhererezh g. ; 2. [stal] mezhererezh b., mezhereri b.

Tuchhändler g. (-s,-) : marc'hadour mezher g., liener g.

Tuchhandel g. (-s) : mezhererezh g.

Tuchhandlung b. (-,-en) : [stal] mezhererezh b., mezhereri b.

Tuchhose b. (-,-n) : bragoù mezher g., bragoù lien g.

Tuchjacke b. (-,-n) : chupenn vezher b., chupenn lien b.

Tuchmacher g. (-s,-) : mezherer g., balliner g., oberier gwiadou g.

Tuchmacherei b. (-,-en) : mezhererezh b., labouradeg vezheriañ b.

Tuchrest g. (-es,-e) : drailhenn lien b., drailhenn vezher b., rollad g., retailh g., ratailh g., retailhenn b., ratailhenn b.

tüchtig ag. : barrek, gouest, ampart, diampech, aketus, gwevn, mailh, ouesk, abil, gourdon ; *zu etwas tüchtig*, e-doare (e-tailh, gouest) d'ober udb, barrek war udb, kalet war udb, gourdon ouzh udb ; *in etwas (t-d-b) tüchtig sein*, gouzout anezhi war un dachenn bennak, bezañ reizh war udb, bezañ tuet mat d'ober udb, bezañ dreist d'ober udb, bezañ ur mailh war udb, bezañ ampart d'ober udb, bezañ

doazh d'ober udb, bezañ doazh ouzh udb, bezañ solut d'ober udb, bezañ ampart (akuit, arroutet, ifam, don, ki) war udb, bezañ akuit d'ober udb, bezañ gourdon ouzh udb, bezañ kalet war udb, bezañ un tad den eus an-unan war un dachenn bennak, bezañ un den mat-krak war un dachenn bennak, gouzout stok udb ; *zu nichts tüchtig sein*, bezañ ur c'holl-e-vara (ur c'holl-boued, ur c'holl-bara, ur c'holl-e-voued), na gaout tu da vann, na c'houzout ober na kriz na poazh, na c'hallout ober na kriz na poazh, na c'houzout ober un hollvad, na c'houzout ardremez da netra, na ober netra eus nikun, mont pep tra a-dreuz gant an-unan ; *tüchtiger Schläger*, lemmañ lavnenn b. / koantañ maout g. / finañ mab g. (Gregor), gwall skoer g., gwall emganner g., gwall ganner g. ; *tüchtiger Fleischer*, debrer mat a gig g., paotr ar c'hig g., bleiz kig g. ; *tüchtiger Arbeiter*, gounider mat g., micherour dispar g., marc'h-labour g., bleiz labour g., ki labour g., paotr a-raok g., poanier g., gwall labourer g., den a boan g., paotr diskuizh g., paotr stummet da labourat g., paotr labourus g., mailh-micherour g., paotr ouesk da labourat g. ; *tüchtige Frau*, kaerell b. ; *beim Essen bist du tüchtiger als bei der Arbeit*, gwelloc'h out da zebrñ eget da labourat, te a zo kreñvoc'h war an debrñ eget war al labour ; *er leistet Tüchtiges*, prim eo en e labour, hennezh a zo ur bleiz labour (ur marc'h, ur marc'h labour, ur c'hi labour, ki d'al labour), hennezh a zo ouesk da labourat, hennezh a labour evel ur c'hi (ul loen), labour tri a ra, hennezh a zibolotenn labour, hennezh a zibrad labour, hennezh a zraog labour, hennezh a zic'hast labour, hennezh a labour plaen ha buan, hennezh a lañs, lañs en devez da labourat, hennezh a zo herrek war e labour, labourat a ra fonnus, fonnus eo d'al labour, hennezh a daol fonn, hennezh a ra fonn, hennezh a fonn, ne chom ket an traoù war stlej gantañ, hennezh a ra labour d'e zevezh, atav e vez bale an eost gantañ, hennezh ne bad ket pell outañ ober pezh a zo d'ober, hennezh a vez pront d'ober ar pezh a zo d'ober, ober a ra dillo e labour, dillo en devez da labourat, ne chom ket al labour a-revr (a-sac'h) gantañ, hennezh en devez dibun en e labour, ur gwall labourer eo hennezh, hennezh en devez diere gant e labour, hennezh a labour gant diere, hennezh a zo prim d'ober pezh a zo d'ober, hennezh a labour gant gred bras, hennezh a zo gredus da labourat, hennezh a laka gred evit labourat, ar paotr-se a zo ur c'habaler, ur paotr fonnus a zo anezhañ, ampletiñ a ra gant e labour, ne vez ket hennezh keit-ha-keit all oc'h ober e labour, ne vez ket hennezh div, deir eur oc'h ober e labour, hennezh ne laka ket c'hwec'h, seizh vloaz d'ober pezh zo d'ober, n'eo ket pell d'ober ar pezh zo d'ober ; *beide sind genauso tüchtig*, an daou-se a ra par o micher ; *er ist sehr tüchtig*, dont a ra mat-distailh an traoù gantañ, distiñget e ya al labour gantañ, pase mat eo pezh a ra, peurvate eo pezh a ra, dispar eo pezh a ra, barrek-kenañ eo, un den eo hag a gas da vat pep tra, labourat a ra dillo ha diroufenn, hennezh a oar an dibenn eus an dra, hennezh a labour gant gouiziegezh ha parfeted ; *tüchtige Hausfrau*, tiegez vat b. (Gregor), menajerez vat b. ; *tüchtiger Schneefall*, gwall gaouad erc'h blg ; *eine tüchtige Ohrfeige*, ur flac'had c'hwec'h b., ur flac'had yac'h b., ur flac'had a-zoare b., ur makez flac'had b. ; *ein tüchtiges Stück Arbeit*, un tamm mat a labour g.,

un tachad mat a labour g., labour a-feson g., ur c'hrogad mat a labour g. ; *eine tüchtige Portion*, ur pezh mell tamm g., ur pezh tamm g., un tamm mat g., ur gont vat b., ur moñs lodenn g.

Adv. : da vat, da vat-kaer, da vat ha kaer, a-zevri, a-zevri-bev, a-zevri-kaer, a-berzh-kaer, yac'h, forzh, kaer, kreñv, parfet ; *ich habe mich tüchtig geärgert*, fuloret e oan da vat, un imor a oa ennon, fuloret-ruz e oan, fuloret-ran e oan, fuloret-naet e oan, fuloret-mik e oan, ur fulor a oa ennon, en imor santel e oan, e gwalarn e oan, ur barr fulor ruz a oa deuet ennon, tommañ a rae va c'herc'h din, kraziañ a rae va c'herc'h din ; *tüchtig essen*, debrñ c'hwec'h, debrñ kreñv, lonkañ forzh, debrñ frank, debrñ kaer, P. riñsañ e asied, ober meurlarjez, pilat boued, pegañ war ar boued, bezañ kreñv war ar chaokat, kaout ur malouer mat, ober kof bras, debrñ ent marlonk, debrñ evel ur roñfl, pilat boued a-c'hoari-gaer, pegañ war an traoù, brifal / dantañ kaer / kargañ kaer e gof / bourellañ ervat e borpant (Gregor), bezañ don e gof, tennañ e gof er-maez a vizer, tennañ e galon eus ar vizer, bountañ boued en e vouzelloù, choukañ traoù, lakaat traoù e-barzh e fas, bezañ digor e galon, debrñ dibismig, bezañ frank e vouzelloù ; *tüchtig trinken*, pintal, bezañ kreñv war an evañ, na vont fall an evañ gant an-unan, na vezañ pell o tisec'hañ gwer, bezañ deval braouac'h gant e c'houzoug, bezañ ramp e gorzailhenn, bezañ frank e gorzailhenn, bezañ frank e c'hourlañchenn, bezañ kreñv war ar boeson, evañ kreñv, bezañ frank e c'houzoug, evañ forzh, evañ frank, evañ kaer ; *jemanden tüchtig prügeln*, fraeañ yac'h u.b., skeiñ kaer gant u.b.

Tüchtigkeit b. (-) : ampartiz b., gouestoni b., barregezh b., gwevnder g., gwevnded b., mailhder g., mailhded b., oueskted b., oueskter g. ; *ein Mann von seiner Tüchtigkeit*, un den eus ar tremp-se g., ur spered plomenet mat a zen eveltañ g.

Tuchwalker g. (-s,-) : kommer g., fouler g., moustrer g., mac'her g.

Tuchwaren lies. : mezheraj g.

Tuchweber g. (-s,-) : mezherer g.

Tuchweberei b. (-,en) : 1. [stal] mezhererezh b., labouradeg vezheriañ b. ; 2. [kenwerzh] mezhererezh g.

Tuchweste b. (-,n) : chupenn vezher b., chupen lien b.

Tucke b. (-,n) : *eine alte Tucke*, un tamm pikez du g., un tamm pikez fall g., ur sarpantez b., ur wespedenn b., ur vleizez b., ur pikez fall b., ur bebrenn b., un diaoulez b.

Tücke b. (-,n) : ijin fall g., falsentez b., falster g., falsted b., korvigellerezh g., soucherezh g., skoacherezh g., dislealded b., trubarderezh g., yudazerezh g., judazerezh g., gwidre b., kammdro b., finesa b., korvigell b., kammigell b., barad g., drougiezh b., gwallsort g., ingenn b., malis g./b., taol-yud g., tapadenn b., ard g., ardivinkoù lies., lorberezh g. ; *Tücke des Schicksals*, rod vras an tonkadur o treiñ tu pe du b. ; *seine Tücken und Nücken*, e holl sioù ha gwrioù, e holl vankoù, e holl dechoù ha plegoù fall, e ijin fall, e youloù fall ; *auf eine Tücke zurückgreifen*, mont dezhi dre finesa (dre widre, dre fil, dre ijin, dre gammdroioù), mont a-dreuz ganti, korvigellañ ; *bewahret euch vor Weibertücken*, diwallit ouzh taolioù ganas (ouzh taolioù fobiez, ouzh troioù lous, ouzh barad, ouzh lasoù, ouzh ijin fall) ar merc'hed - biskoazh chañs vat n'eus bet o karet ar merc'hed - a-viskoazh ez eus bet

lavaret n'eus chañs vat ebet o karet ar merc'hed - neb a laz e wreg a ra un dra : erbediñ he bara a ra - karet ar merc'hed a denn peurvuiañ da wall fin - karantez ar merc'hed a zo e-giz ar pell, pa soñjer nebeutañ ez a gant an avel ; *er hat auch seine Tücken*, ouzhpenn un neudenn gamm a zo ennañ ; [goapaus] *Tücke des Objekts*, droug natur g. (Gregor), mankoù lies., gwallnamm g., gwallsi g., perzh-fall g.

tuckern V.gw. : 1. [verb-skoazell **haben** : hat getuckert] ober poup poup poup ; 2. [verb-skoazell **sein** : ist getuckert] mont poup poup poup [d'ul lec'h bennak].

tückisch ag. : yud, fell, kivioul, kildrouk, drougiezh, gwidreüs, gwidilus, gwidal, ganas, beskellek, kamm, kudennek, skoachet, souchet, kuzh-ha-muz, kuzhmuzik, malisius, mobrier, pilpous, dre zindan, a-zindan, drouk ; *recht tückisch sein*, bezañ ul loen brein (ul loen gars, ul loen lous, ul loen fall) a zen, bezañ ur gwall hini, bezañ ul loen vil a zen, bezañ ur pezh fallakr eus an-unan, bezañ ur sac'h malis eus an-unan, bezañ un dra milliget eus an-unan, bezañ vis ar gordenn en an-unan, na vezañ ur banne gwad onest en e wazhied, bezañ ur gwall ibil a zen, na vezañ un neudenn eeun oc'h ober an-unan, na vezañ un neudenn eeun en an-unan, bezañ un neudenn gamm (un neudenn torret) en e wiadenn, bezañ kordet a fallagriezh, bezañ e galon ur puñs don a fallagriezh, bezañ kordet e gorf a fallagriezh, bezañ pezhell e galon gant ar fallagriezh, na vezañ nemet fallagriezh en an-unan, na vezañ ur vlevenn gristen war an-unan, na vezañ netra a vat en an-unan, bezañ kordet fall, bezañ kivioul, kaout ardoù ouzhpenn unan, bezañ beskelloù gant an-unan, bezañ beskelloù e-kreiz e barkeier, bezañ ur gwasker eus an-unan ; *tückisch vorgehen*, displegañ e holl ardoù ; *tückischer Blick*, sell a-dreuz (a-gorn) g., selloù a-dreuz (a-gorn) lies. ; *tückisch dreinblicken*, sellet a-dreuz, sellet a-gorn, sellet rous ouzh u.b.

Tuerei b. (-, -en) : [kozh] kamambre g., kamambreoù lies., orbidoù lies., ardoù lies., chiboudoù lies., geizoù lies., tresoù lies., pompadoù lies., jestroù lies., lentigoù lies., digoroù lies., digorded b., ismodoù lies., yekoù lies., tailhoù lies., arvezioù lies., stroñs g., bern tron g., mignerezh g., yezhoù lies., modoù lies.

Tuff g. (-s, -e) / **Tuffstein** g. (-s, -e) : maen-tuf g., tuf g.

Tüftelei b. (-, -en) : 1. torr-penn g., uz spered g., koll-skiant g., torr-spered g. ; *das wird eine ziemliche Tüftelei*, ur gwall soubenn e vo an dra-se, se a vo ul laz, setu aze hag a vo ur c'hole d'ober, start e vo al lasenn, mil boan a vo oc'h ober an dra-se, eno e ranker lonkañ anezhi, gant an traoù-se e vo un abadenn, bez' e vo charre, un uz spered eo an dra-se, ur c'holl-skiant eo an dra-se, ur gwir bistri eo an dra-se, un torr-spered eo an dra-se, diaes e vo lonkañ anezhi, an dra-se a vo diaes-ral da ober, ur gwall abadenn (ur gwall grogad) e vo, ur gwall grogad a zo da gaout, koustañ a raio d'hor c'horfoù ober al labour-se, start e vo an abadenn, ne vo ket bihan an abadenn, ne vo ket bihan labour, mizer hor bo o kas al labour-se da benn, c'hoari a vo evit dont a-benn eus an taol-se, ret e vo tremen a-dreuz drez ha spern, kement-se a roio darbar deomp, ur gempenn hor bo da gaout gant an dra-se, ober se ne vo ket ul lein debret, gwashoc'h eget un devezh pal arat e vo, start e vo ar foenn da dennañ, kavout a raimp da gochañ o kas al

labour-se da benn, kavout a raimp da gochañ ouzh al labour-se, kavout a raimp da gochañ gant al labour-se, krog hor bo d'ober an dra-se, krog a-walc'h hor bo d'ober an dra-se, gwall grog hor bo d'ober an dra-se, kavout a raimp krog d'ober an dra-se, kavout a raimp krog a-walc'h d'ober an dra-se, kavout a raimp gwall grog d'ober an dra-se, kerse e vo gant hor c'hostoù embreger al labour-se, kant poan ha kant all hor bo o kas al labour-se da benn, mil pinijenn hor bo o kas al labour-se da benn, d'ober hor bo evit kas al labour-se da benn, n'eo ket echu ganeomp da gaout poan, ober an dra-se ne vo ket ur c'hoari, chastre hor bo evit kas al labour-se da benn, ober se ne vo ket ur pardon, honnezh a zo micher a-walc'h, micher a-walc'h e vo dont a-benn eus an dra-se, ur gwall zevezh hon eus d'ober, c'hwezadennoù a vo tapet evit dont a-benn eus an dra-se, ken start e vo ha direunañ lost an diaoul ; 2. P. pismigerezh g., trabas g., nagenerezh g.

tüfteln V.gw. (hat getüftelt) : 1. talfasat, turlutañ, kalfichat, bitellat, firbouchal, bitrakiñ, teuteuskat, trikarmadiñ, c'horieallat, ober tammoù labourioù, dresañ, belbetat, teuteunat ; 2. spazhañ buzbug, spazhañ laou, pismigañ, bindedañ, chipotañ, klask pemp troad d'ar maout, klask pevar fav d'an trebez, klask laou el lec'h ma ne vez ket nez, kavout traoù el lec'h ma n'eus ket, klask an Ankoù el lec'h n'emañ ket, ingenniñ, nageniñ ; 3. [gwiad.] *getüftelt*, piz warnañ ; *eine getüftelte Krawatte*, ur gravatenn piz warni b.

Tüftler g. (-s, -) : 1. biteller g., teusteuer g., belbeter g. ; 2. pismiger g., chaoker-laou g., nagenner g., trabaser g., flemmer g., chikaner g., chikanour g., noazour g., beg m'en argarzh g.

Tugdual g. : Tual g.

Tugend b. (-, -en) : 1. perzh-mat g., vertuz b., si mat g., tu mat g., tech mat g. ; *Tugend praktizieren*, embreger ar vertuz ; *das Praktizieren der Tugend*, pratik ar vertuz g. ; *aus der Not eine Tugend machen*, bezañ laouen ouzh ar boan, dougen e groaz e-lec'h ruzañ anezhi, dougen e blanedenn ha kiañ outi, dougen e blanedenn hep fallgaloniñ, en em ober diouzh an amzer, en em ober diouzh e blanedenn, ober a galon vat ar pezh a zo ret ober (Gregor) ; *Jugend hat keine Tugend*, ar frouezh gwellañ a-raok dareviñ 'zo bet trenk, c'hwerv, put-ki - an hailhoned eo a ra ar wazed ; 2. [relij.] *christliche Tugenden* / *göttliche Tugenden* / *theologische Tugenden*, vertuzioù teologel lies. ; 3. [istor, preder.] *Kardinaltugenden*, pennvertuzioù lies. ; *Verstandestugend*, vertuz spered g./b. ; [Aristoteles] *Charaktertugend*, vertuz buhezouriezhel g., vertuz vuhezouriezhel b.

Tugendbild n. (-s, -er) : skouer a vertuz b., gwir batrom ar vertuz g.

Tugendbold g. (-s, -e) : 1. [dre fent] skouer a vertuz b., gwir batrom ar vertuz g. ; 2. [gwashaus] *sellit ouzh Tugendheuchler*.

tugendhaft ag. : vertuzus, onest, dereat, prop ; *tugendhaft sein*, ren ur vuhez vat, kas ur vuhez vat, bezañ un den prop.

Tugendhaftigkeit b. (-) : vertuz b., buhezegezh vat b., skouerusted b., onestiz b., dereadegezh b., buhez vertuzus b.

Tugendheld g. (-en,-en) : 1. [dre fent] skouer a vertuz b., gwir batrom ar vertuz g. ; 2. [gwashaus] *sellit ouzh Tugendheuchler*.

Tugendheuchler g. (-s,-) : pilpouz g., kazh born g., klufan g., sant ruz e dreid g., klouarenn b., kazh gleb g., genoù gleb g., lubaner g., luban g., santig kolo g., mitaouig g., mitouig g., den hag a vez heñvel e vezher ouzh e vevenn g., paotr ar gontell gamm g., kontell daou-du a baotr g., spered kamm-gourgamm a zen g., trubard yud g., Judaz fallakr g., unan gwenn diavaez du diabarzh g.

Tugendlehre b. (-) : skiant ar vuhezegezh b., buhezegezhouriezh b., divezelouriezh b.

Tugendlehrer g. (-s,-) : buhezegezhour g., divezelour g.

tugendsam ag. : [barzh.] vertuzus.

Tukan g. (-s,-e) : [loen.] toukan g.

Tüll g. (-s,-e) : [gwiad.] tull g.

Tülle b. (-,-n) : 1. [listri kegin h.a.] flutenn b., gouzoug g., genoù g., chaflutenn b., bronn b., sutell b., sut g., beg g., brok g., brokenn b., gweuz b. ; 2. kelc'hienn b. ; 3. envez g., envezenn b., lagad g. ; *ein mit einer Tülle versehenes Werkzeug*, ur benveg lagadek g. ; 4. [kantolor] harz-koar g.

Tulpe b. (-,-n) : 1. [louza.] tulipez str., tulipezenn b. ; 2. [gwerenn] chopenn b. ; 3. P. ibil g., labous g., labous iskis a zen g., labous a jav g., c'hwil g., evn g., oristal g., oristal a zen g., orin g., abostol g., boufon g., ebeul g., fouin g., orin a zen g., orin den g., pipi g., hinkin g., istrogell g., marc'h-lu g., mailhard g., tamm paotr iskis g., pitaouenneg g., gwiqfre g., istrelog g., kalkenn g./b., papigo g., istañsour g., pitouch g., termaji g., ardigell g., diaoul a zen g., aotrou g., den dioutañ e-unan g., den dezhañ e-unan g., den espar g., pichon g., brav a bichon g.

Tulpenbaum g. (-s,-bäume) : [louza.] gwez-tulipez str.

Tulpenzwiebel b. (-,-n) : [louza.] bulb tulipez str., ognon tulipez str.

Tumbagebete lies. : [relij.] absolvenn-veur b.

Tumbler g. (-s,-s) : [Bro-Suis] sec'her-kouez g.

tummeln V.k.e. (hat getummelt) : *ein Pferd tummeln*, a) lakaat ur marc'h da fringal. ; b) lakaat ur marc'h da bostal, postal ur marc'h.

V.em. : **sich tummeln** (hat sich (t-rt) getummelt) : 1. ebatal, ober joa, bragal, faraouellañ, drujal, fringellat, c'hoari, c'hoariellañ, c'hoariellat, peuzfolliñ, fringellat, meskañ, turlutañ, c'hoari ar foll, dizoac'hañ, fringal, friantañ, fringalañ, trepikal, trepikellat ; 2. [dre astenn.] hastañ, kabalat, en em zraستاñ, lakaat kas war e gorf, difelpañ, firbouchal, diskrapañ, difretañ.

Tummelplatz g. (-es,-plätze) : 1. goudorenn b. ; 2. lis b., kamp-postal (Gregor) g., plaenenn b., tachenn b. ; 3. lec'h ebatal g., lec'h emgav g.

Tümmel g. (-s,-) : [loen.] 1. delfin g., morhoc'h du g. ; *großer Tümmel*, delfin c'hezher g., c'hezher g. ; 2. dube penndoull g.

Tumor g. (-s,-en/-e) : [mezeg.] yoc'henn b., yoc'h b., kreskenn b., kig-kresk g., kaledenn b., peud g., goradenn b., droug sant Maodez g., moc'h bihan str., torzhell b. ; *Krebstumor*, yoc'henn gankrek g., arwez krign-bev g., malitouch g./b. ; *Tumor in der Handinnenfläche*, kac'hadenn-yar b.

Tumormarker g. (-s,-) : [mezeg.] merker yoc'hennel g.

Tümpel g. (-s,-) : stank b., poull g., poull-dour g., lag g., lenn b., poullenn b. ; *Meerestümpel*, morboull g., morboullenn b., poullenn b., poullennad b., poull g. ; *man fand ihn ertrunken in einem Tümpel*, kavet e oa bet beuzet en ur poullad dour.

Tumult g. (-s,-e) : kabaduilh b., bretac'h g., brete g., taol-bec'h g., tabut g., sabad g., cholori g., todilhon g., hemolc'h g., brud b./g., tourni b., trouz g., reuz g., freuz g., freuz ha reuz, taol-freuz g., keusteuenn b., bosenn b., jabadao g., tousmac'h g., diframm g., karnaj g., karbac'h g., kabal b., un huch hag ur youc'h, estlamm g., foar b., charre g., bioc'henn b., houl str., hu g., huad g., huerezh g., huderezh g., taol-nerzh g., taol-strap g., dirollerezh g., dizurzh g., mesk g., meskadenn b., meskadek b., turmud g.

Tumultuant g. (-en,-en) : kabaduilher g., hutin g., tabac'her g., sabater g., tournier g., rouler g., trouzer g., dispac'her g., torr-revr g., torr-penn g., torr-penn ha torr-revr ouzhpenn g., amerdour g., chilper g., paotr an draillh g., fourgaser g., toull-freuz g., paotr ar beilh g., karnajer g., cholorier g., planter freuz g., planter reuz g.

tumultuarisch ag. : tousmac'hus, safarus, cholorius, houlennek, tournius.

tumultuieren V.gw. (hat tumultiert) : bezañ un talabao hag ur cholori bras gant an-unan, bezañ foar (ur sabad, cholori, un todilhon, ur you hag un hemolc'h spontus, ur jabadao, ur charre, karnaj) gant an-unan, ober brud (trouz, reuz, freuz, freuz ha reuz, ur vosenn, jabadao, tousmac'h, patati), c'hoari (ober) an diaoul hag e bevar, ober karnaj, bioc'hennañ, tarabazhiñ, toumpial, tournial, kas karbac'h, kabalat, kas trouz, kas safar, c'hoari e loen, ober trouz (cholori, talabao), bezañ trouzus, safariñ, magañ e cholori, daoubenniñ, cholorial, trouzal, ober ur stal, kanañ gousperoù ar raned, karnajal, kas cholori.

tun (tat / hat getan)

I. V.k.e.

1. ober

2. seveniñ, kas da vat, kas da benn, pengenniñ

3. kas d'e heul, bezañ efedus

4. troioù-lavar : *es zu tun haben, es zu tun bekommen*

5. [P.] lakaat

6. ober droug, ober vad

II. V.gw.

1. ober + adv

2. ober van da, reiñ da grediñ

III. Verb skoazell

IV. V.em. [P.]

I. V.k.e. (tat / hat getan) :

1. ober ; *er tut alles im letzten Moment*, gortoz a ra atav an diwezhadoù ; *was tust du jetzt ?* petra emout oc'h ober ? ; *was (ist zu) tun ?* petra ober ? ; *was soll ich tun ?* n'ouzon ket petra zo da ober (petra ober), petra a zlean da ober ? petra a zlean (am eus da, a c'hallfen-me) ober ? ; *er weiß, wie man es tut*, an neuz en deus, an tu en deus, gouzout a ra ar stek d'en ober, ar stek d'en ober en deus ; *er weiß nicht, wie man es tut*, disneuz eo d'ober an dra-se ; *ich habe euch gesagt, dass ich heute nicht*

arbeiten will und ich werde es auch nicht tun, lavaret em eus deoc'h ne labourin ket hiziv, na ne rin ; *tu es nie wieder !* taol pled ne raves ur wech c'hoazh kement all din-me ! na ra ket kement-se un eil gwech ! na ra biken mui an dra-se en-dro ! diwall d'ober kement all ken ! na ra morse-holl traoù evel-se ken ! ; *ich tue es nie mehr, ich tue es nie wieder*, ne rin biken an dra-se ken, ne rin biken ken an dra-se, biken ne rin an dra-se ken, biken ken ne rin an dra-se, biken mui ne rin an dra-se, foeltr mui ne rin an dra-se, biken james ken ne rin an dra-se, birviken ken ne rin an dra-se, morse-holl ken ne rin an dra-se ; *warum hast du das getan ? wie konntest du so etwas tun ?* perak out aet d'ober ur seurt tra ? , petra eo dit bezañ graet an dra-se ? ; *ihr werdet doch so etwas nicht tun !* n'emaoc'h ket o vont d'ober an dra-se, emichañs ? ; *tut so etwas nicht !* n'it ket d'ober an dra-se ! ; *hätte er es doch nicht getan !* gwasoc'h eget paouez en doa graet ! ken dezhañ bezañ chomet hep ober an dra-se ! ; *du hättest das nicht tun sollen*, ne zlejes ket bezañ graet se, gwelloc'h e vije bet dit chom hep en ober, furoc'h e vije bet chom hep en ober, ne oa ket a boan dit ober an dra-se, fall ac'h eus graet ober an dra-se, gwashoc'h eget paouez az poa graet, ne oa ket dleet dit ober an dra-se, n'az poa ket ezhomm da vezañ graet an dra-se, ken dit bezañ chomet hep ober an dra-se ! ; *so was tut man nicht*, ne faot ket ober seurt traoù ! seurt traoù ne vezont ket graet ! n'eo ket mat ober an dra-se ! n'eo ket mat ober traoù ar seurt-se ! sell aze ur c'hiz ! n'ec'h eus dalc'h ebet ! evel ma vefe graet seurt traoù ! an dud fur ne reont ket a draoù a seurt-se ! an dud fur ne reont ket a draoù evel-se ! seurt traoù ne jaojont ket ouzh un den a-feson ! ne jaoj ket ober seurt traoù ! ; *tut mit ihm, was ihr wollt*, grit a garot outañ, grit a hetot outañ ; *da muss irgendetwas getan werden*, bez e ranker ober udb, bez e ranker ober seurt pe seurt, bez e ranker ober seul pe eneb ; *man muss (et)was tun*, arabat chom da chipotal (da dermal), ret eo mont dezhi ; *ich muss es einfach tun*, n'on ket evit miret a (da) ober an dra-se, n'on ket evit parraat a ober an dra-se ; *das wäre getan !* graet eo ar stal ! deuet eo ganeomp ! echu eo a-benn ar fin ! graet eo ar gra ! echu ar bater ! ; *seine Schuldigkeit tun*, bezañ jurdik en e zevel, ober e zlead (e zevel), bezañ aketus d'e zevel, seveniñ e zlead ; *sein Möglichstes (sein Bestes, das Seinige) tun*, ober kement ha ma c'haller (e seizh posupl, e wir wellañ, diouzh e wellañ, diouzh e wellañ-holl, gwelikañ ma c'haller, gwellañ ma c'haller, e seizh gwellañ, muiañ ma c'haller, ar muiañ ma c'haller, herrañ ma c'haller, her da ma c'haller, pezh ma c'haller), ober e bosupl, ober e holl bosupl, ober e walc'h, klask e walc'h [ober udb], en em aketiñ e pep doare, ober evit ar gwellañ (Gregor), ober a-nerzh-kalon kement a zo en e c'halloud, ober kement a zo en e holl c'halloud, ober e wir wellañ ; *Buße tun*, ober e binijenn (Gregor) ; *jemandem seinen Willen tun*, ober e zivizoù (e did) d'u.b., ober e lavaroù ouzh u.b., ober holl lavarioù u.b., ober e holl lavarioù d'u.b., ober kamambre d'ur bugel bennak ; *tu mir den Gefallen*, bez ar vadelezh d'ober an dra-se ; *du kannst tun und lassen, was du willst*, lizher digor a zo ganit, n'ac'h eus luz ebet, diliamm out d'ober pezh a garez, lezet e vez kabestr laosk (kabestr hir) war da voue, da gabestr a zo war da voue, lezet e vez kordenn

ganit, lezet e vez pep frankiz ganit d'ober pezh a gari, lezet e vez ez madober ; *er mag tun und lassen, man hört nicht auf ihn*, n'en deus micher, ne vez ket selaouet ; *einen Zug aus der Flasche tun*, evañ ur banne ouzh gouzoug ar voutailh, evañ ur banne a-stag-penn ; *einer Sache Erwähnung tun*, menegiñ (ober meneg eus) udb ; *was hat er denn getan ?* petra a vez rebechet dezhañ ? ; *die Farbe tut nichts zur Sache*, pep seurt liv 'zo mat, a bep liv marc'h mat, a bep liv gwin mat ; *sie sagen's wohl, und tun's nicht*, selaouit o c'homzoù ha laoskit o oberoù ; *er tut nur, was ihm gefällt, er tut nur, was er will*, ur penn digabestr a zo anezhañ, ne sent nemet ouzh e benn, douget eo d'e benn e-unan, tec'hout a ra a-raok e benn, mont a ra a-raok e benn, mont a ra da heul e benn, heuliañ a ra e benn, leuskel a ra e froudennoù d'e leviañ, e benn e-unan en devez, ober a ra e benn e-unan, e benn en devez, ober a ra e benn, e benn bihan en devez, ober a ra e benn bihan, e benn fall en devez, ober a ra e benn fall, kaset en deus e zivskouarn da livañ, ne ra netra nemet diouzh e imor ha diouzh e faltazi, ne ra netra nemet diouzh e vod, c'hoari a ra e benn person, ober a ra hervez e faltazi e-unan, ober a ra e c'hiz, bevañ a ra hervez e roll.

2. seveniñ, kas da vat, kas da benn, pengenniñ ; *was tust du denn da ?* petra emañ oc'h ober amañ ? o turlutañ petra emañ ? o penefiañ petra emañ ? o fistoulat petra emañ aze ? petra an diaoul emañ oc'h ober ? oc'h itrikañ petra emañ aze ? ; *was tut er denn hier ?* petra an diaoul eo deuet d'ober hennezh du-mañ ? d'ober petra eo deuet amañ ? petra eo dezhañ dont amañ ? ; *ich habe viel zu tun*, mil maneur am eus d'ober, kalz am eus d'ober, foulet on, foulmac'het on gant al labour, foul a zo warnon, labour a zo en arrelaj, leun a gefridi on, mezv on evel ar yer en eost, mac'homet on gant al labour, herr labour a zo warnon, friket on gant al labour, debret on gant al labour, labour dreist penn am eus, dalc'het on gant an eur, dalc'het on gant an amzer, gwall sammet on gant va labour, sammet eo va c'hein gant al labour, foulet (beuzet) on gant al labour, dre brez emañ, prez labour a zo warnon, traoù a zo ganin war ar ramp, dall on gant al labour ; *ich habe nichts zu tun*, ne'm eus taol ebet d'ober, vak a zo warnon, ne'm eus mann d'ober, ne'm eus mann ebet d'ober, emañ gant netra d'ober ; *obwohl sie allerhand zu tun haben, sind sie gekommen*, deuet int hag-eñ pegement a draoù o devez d'ober ; *sagt ihm, was zu tun ist ! sagt ihm, was er zu tun hat !* lavarit dezhañ petra ober ! lavarit dezhañ petra da ober ! ; *hat er etwas für Sie getan ?* ha graet en deus udb evit sikour ac'hanoc'h ? ha graet en deus un draig bennak evidoc'h ? ; *etwas von sich aus tun*, ober udb dioutañ e-unan (eus e benn e-unan, diouzh e benn e-unan, anezhañ e-unan), ober udb a youl frank (Gregor) ; *etwas dazu tun (etwas zur Sache tun)*, kemer lod (perzh) en udb, reiñ un tamm sikour eus e berzh e-unan, emellout eus udb, ober war-dro udb ; *was du auch immer tun kannst*, gant a ri ; *ich kann nichts dazu tun*, n'emaon ket evit reiñ an disterañ sikour, n'em eus ket dour a-walc'h em miñ evit malañ hoc'h arreal, en dic'halloud emañ, n'em eus na tu na lañs, er bloù emañ ; *alle Hände voll zu tun haben*, kaout mil maneur d'ober, na c'houzout pelec'h skeiñ e benn, kaout labour dreist-penn, bezañ

foulet, bezañ foulmac'het gant al labour, bezañ foul war an-unan, bezañ mezv evel ar yer en eost, bezañ leun a gefridi, kaout re garrad, bezañ mac'homet gant al labour, bout herr labour war an-unan, bezañ friket gant al labour, bezañ dalc'het gant an eur, bezañ dalc'het gant an amzer, bezañ debret gant al labour, bezañ dall gant al labour, bezañ prez labour gant an-unan (war an-unan), bezañ ur prez war an-unan, bezañ dre brez, bezañ gwall sammet gant e labour, bezañ sammet e gein gant al labour, bezañ beuzet gant al labour, bezañ bec'h war an-unan, bezañ traoù war ar ramp gant an-unan ; *tu, was du nicht lassen kannst*, gra da c'hra ; *was du tun willst, tue bald / was du tust, das tue bald*, gra raktal ar pezh ac'h eus d'ober, un dra graet n'eo ket da ober, ar pezh zo paseet ne zaleo ket, abred ne goll jamez, kant devezh souzañ ne reont ket un devezh avañs, ar belladenn 'zo kac'hadenn ; *getan ist getan*, keuz 'zo diwezhat bepred - re ziwezhat skeiñ war ar vorzhed pa vez laosket ar bramm da redek - pa vez aet an amann e gouzoug ar c'hi e vezer war-lerc'h - kerse ne zeu nemet goude - ar pezh 'zo bet 'zo bet / ar pezh 'zo graet 'zo graet (Gregor) - keuz re ziwezhat ne dalv da netra - keuz a-raok ne vez ket, keuz war-lerc'h ne dalv ket - keuz war-lerc'h ne dalv netra, teurel evezh eo ar gwellañ - ar c'heuz zo war-lerc'h - pa vez aet (pa vez troc'holiet) ar c'harr en douflez e weler an hent mat ; *gesagt, getan - kaum gesagt, schon getan*, ken buan graet ha lavaret, ken buan ha lavaret, kerkent (kenkent) graet ha lavaret, ken prim hag ar ger, ken prim hag e lavar, kerkent (kenkent) hag ar ger, kerkent (kenkent) ha lavaret, diouzhtu war ar ger.

3. kas d'e heul, bezañ efedus, bezañ gweredus ; *das Mittel tat seine Wirkung*, efedus e voe al louzoù, al louzoù a reas efed (en doa graet vad dezhañ, en doa bet efed war e gleñved) ; *das tut Wunder*, ur marzh eo kement-se, tredemarzh eo kement-se (Gregor), ur souezh eo efed an dra-se, ur marzh eo gwered an dra-se ; *Worte tun's nicht*, ne vo ket diliammet ar gudenn gant an teod, ouzhpenn komz a zo d'ober ; *der Pullover wird es schon tun*, ar stammenn-se a raio an treuz - ar stammenn-se a raio va jeu - ar stammenn-se a raio va zraoù - ar stammenn-se, setu va zres - ar stammenn-se a rafe va zaol brav a-walc'h ; *das allein tut es nicht*, ne vo ket a-walc'h evit dont a-benn eus kement-se ; *was tut's ?* petra vern ? pe vern (pe laz, pe forzh 'zo, pe kaz 'zo) ? ; *was tut das (zur Sache) ?* d'ober petra ? da betra e vefe mat an dra-se ? peseurt mad a c'haller tennañ diouzh an dra-se ? petra a well ? ; *das tut nichts (zur Sache)*, ne cheñcho netra, ne vimp ket gwell a se, ne vimp na gwell na gwazh a se, ne vimp ket barrekoc'h a se, ne vimp ket avañsetoc'h gant se, ne vimp ket savetoc'h.

4. troioù-lavar : **es zu tun haben, es zu tun bekommen** ; *mit ihm will ich nichts zu tun haben*, n'em eus netra da welet (d'ober) gantañ, n'em eus perann gantañ ; *mit solchen Leuten will ich nichts zu tun haben*, n'em eus netra d'ober gant ur seurt lignez ; *ich habe mit ihm zu tun*, da ober em eus outañ ; *damit habe ich nichts zu tun*, n'em eus perann gant an dra-se, n'em eus klask ebet war mann ebet en afer-se, n'emañ ket em c'herz emellout eus kement-se, an dra-se n'eo ket va stal eo, n'em eus netra da welet en afer-se ; *damit möchte ich nichts mehr zu tun haben*, laouen e vefen o chom hep

kaout afer ebet ken gant ar seurt tra ; *mit dem habe ich nichts mehr zu tun*, hennezh n'em bo ket ezhomm mui da skubañ va zi war e lerc'h, hennezh a oa bet mui a joa ouzh e seuliou eget ouzh begoù e dreid, emañ fontet an traoù etrezomp, torret eo ar votez etrezomp, echu eo tout etrezomp, echu eo du-mañ evitañ, n'em eus afer ebet mui outañ, ned eo ken un estren evidon bremañ ; *Sie glauben wohl, dass Sie es mit einem Betrüger zu tun haben*, kavout a ra deoc'h ez eo ouzh ul laer hoc'h eus afer amañ ; *wir haben es mit einem harten Gegner zu tun*, aze hon eus d'ober evit dont a-benn anezhañ, setu aze ur c'hrogad evit bezañ trec'h dezhañ ; *es mit der Angst zu tun bekommen*, sevel aon gant an-unan, na vezañ c'hwezet d'an-unan, kemer aon, komañs spontañ, komañs da spontañ, mont bihan e galon, kemer from, kregiñ aon en an-unan, kregiñ doan en an-unan, serriñ ar gwall avel, dont morc'hed d'an-unan, bezañ lakaet e wad da dreiñ e gwelien ; *er kriegt (er bekommt) es mit mir zu tun*, d'ober en devo ganin, afer ouzhin en devo, klevet a raio e jeu ganin-me, ur guchenn a glevo ganin-me ; *wenn einer uns angreift, bekommt (kriegt) er es mit mir zu tun*, e ken kaz ma teufe unan bennak da dagañ ac'hanomp e respontin anezho (ez in dezho).

5. [P.] lakaat ; *Geld auf die Bank tun*, lakaat arc'hant en ti-bank ; *tue Zucker in deinen Kaffee*, laka dous da gafe gant un tamm sukr, laka sukr e-barzh da gafe ; *in die Suppe eine Prise Salz tun*, lakaat ur meudad holen e-mesk ar soubenn ; *Salz ins Essen tun*, lakaat holen e-barzh ar boued ; *man tue Butter in die Pfanne, damit das Fleisch nicht anbrennt*, lakait amanenn er billig da virout na stagfe ar c'hig ; *sein Kind in die Schule tun*, lakaat e vugel en ur skol, kas e vugel d'ar skol ; *beiseite tun*, lakaat a-gostez, lakaat en e rastell, ober yalc'h a-dreñv, bogodiñ, tuañ, gorren, gouarn, sevel.

6. ober droug, ober vad ; *Gutes tun*, ober ar mad ; *Böses tun*, ober ar fall ; *der Hund tut dir nichts*, ar c'hi ne raio droug ebet dit ; *niemand tut dir was*, den ebet ne raio droug dit ; *jemandem Böses tun*, ober droug (vil) d'u.b. ; *jemandem Gutes tun*, ober vad d'u.b. ; *tut Gutes eurem Nächsten*, grit vad d'ho nesañ ; *jemandem Unrecht tun*, ober gaou ouzh u.b., gaouiñ u.b., gaouiañ u.b., gaouiñ ouzh u.b., ober an anoaz d'u.b., ober droug d'u.b., ifamañ u.b., blesañ u.b. ; *was du nicht willst, das man dir tu, das füg auch keinem anderen zu*, arabat dit ober da'z nesañ ar pezh a zisplijfe dit ; *tue recht und scheue niemand*, gra da c'hra - gra pa ri tra ha c'hoarvezet a (pe) c'hoarvezo ! - pa ri ti to, to pa ri ti, pa ri falz troad, troad pa ri falz, had pe laosk dihad - an hini a ra hervez a zle a gousk dispont en e wele - goude an droug eo mat kaout keuz, gwell eo bale eeun eget mont a-dreuz - mont a-dreuz, droug ez eus. Mont a-hed, droug ebet - dre balat sonn, e ya ar glaz don.

II. V.gw. (tat / hat getan) :

1. ober + adv. ; *das tut mir gut, das tut mir wohl*, ur vadelezh eo an dra-se din, ur bevez eo din, ur misi eo din, un apoue vrv eo din, gras eo din, mat eo se din, se a ra vad din, se a ra mil vad din, vad a ra kement-se din (Gregor) ; *diese Arznei tut mir gut, diese Arznei tut mir wohl*, al louzoù-se a ra mil vad din ; *eine Verschnaufpause würde dir wohl tun*, ne vefe ket fall dit diskuizhañ un tammig, ne vefe ket drouk dit diskuizhañ

un tammig, mat e vefe dit diskuizhañ un tammig, un tamm diskuizh a raio mil vad dit ; *es tut wohl, sich hinzulegen*, gras eo astenn al livenn ; *das tut mir weh*, se a ra poan din ; *das tut mir aufrichtig Leid*, mantret on, gwanet eo va c'halon, desped am eus ken em eus, va digarezit, chifet on, nec'het on, mil geuz am eus ; *er tut uns Leid*, deur hon eus gantañ, kemer a reomp truez outañ, damant hon eus outañ, kendrueziñ a reomp outañ, trugareziñ a reomp outañ, trueziñ a reomp outañ, trueziñ a reomp dezhañ, truantal a reomp outañ, truantal a reomp dezhañ, e glemm a reomp / klemm a reomp anezhañ / truez hon eus outañ (Gregor) ; *das wird dir bestimmt noch Leid tun*, keuz az po goude ! keuz az po diwar-lerc'h (a-ziwar-lerc'h) ! kerse a gavi goude ! kerse a vo ganit goude ! keuz a gouezho ganit ! da lâr a zamanto ! damantiñ a ri ! en em gavout a ri gwazh a se ! diskanañ a ri ! emaout o hadañ danvez keuz ! emaout o hadañ greun keuz ! emaout o hadañ kerse ! emaout o prenañ kerse ! emaout o prenañ keuz ! emaout o prenañ morc'hed ! ; *jemandem schön tun*, fistoulat e lost dirak u.b., ober brav d'u.b., mont brav d'u.b., ober flourig d'u.b., ober chalantiz d'u.b., lakaat u.b. da goñfortiñ, cherisañ u.b., lavarout komzoù brav d'u.b., plantañ kaol gant u.b., plantañ pour gant u.b., lardañ e grampouezhenn d'u.b., reiñ lorc'h d'u.b. / hillañ e galon d'u.b. (Gregor) ; *er hat recht daran getan, es zu tun*, aviz ha poell a oa bet gantañ pa reas an dra-se, reizh e oa dezhañ bezañ graet an dra-se, mat eo dezhañ bezañ graet an dra-se, mat eo dezhañ pa'z en deus graet an dra-se, gras dezhañ bezañ graet an dra-se, un taol mat eo dezhañ bezañ graet an dra-se ; *er tut gut daran, zu ..., rezon en deus da [ober udb]*, reizh eo dezhañ [ober udb], n'eo ket arabat dezhañ [ober udb], mat eo dezhañ [ober udb], un dro vat eo dezhañ [ober udb] ; *er tut gut daran*, mat a ra, mat eo se dezhañ ; *er tat recht daran*, mat en doa graet, mat eo dezhañ bezañ graet an dra-se, mat eo dezhañ pa'z en deus graet an dra-se ; *du tatest gut daran, hier zu warten* ; da zeur eo chom amañ da c'hortoz, interest ac'h eus da chom amañ da c'hortoz, mat e vefe dit chom amañ da c'hortoz ; *er täte besser daran, hier zu warten*, poellekoc'h e vefe dezhañ chom amañ da c'hortoz, gwell (gwelloc'h) e vefe dezhañ chom amañ da c'hortoz eget mont kuit, furoc'h eo e chomfe amañ da c'hortoz, ne vefe ket a boan dezhañ mont kuit, ne zlefe ket mont kuit, ne vefe ket gwazh dezhañ chom amañ da c'hortoz, kenkoulz e vefe gantañ chom amañ da c'hortoz, fall e rafe mont kuit ; *da tust du übel daran, zu ..., gaou ouzhit da-unan a rez o ..., gwazh e vi eus [udb]*, ne vefe ket a boan dit [ober udb], ne zlefes ket [ober udb], n'eo ket fur [ober udb], fall a rez [ober udb], maleur e vo dit [ober udb].

2. ober van da, ober an asvan da, ober neuz da, ober an neuz da, ober neuz, ober an neuz, ober ar mod da, ober min da, ober sin a, reiñ da grediñ, ober lusk a, ober ar man e ; *er tut so, als würde er arbeiten*, ober a ra van da labourat, ober a ra ar mod da labourat, ober a ra min da labourat, ober a ra sin a labourat, ober a ra an asvan da labourat, ober a ra lusk a labourat, ober a ra an neuz da labourat, ober a ra neuz da labourat, labourat a ra diwar neuz ; *tun Sie, als ob Sie zu Hause wären*, grit evel er gêr, amañ emaoc'h er gêr, amañ emañ ho kêr ; *er tat, als*

ob er nicht wüsste, ober a reas van (neuz a reas) da vezañ hep gouzout, ober a reas ar man e oa hep gouzout, ober a reas al leue (Gregor), ober a reas an alvaon ; *er tat, als sähe er mich nicht*, ne reas van ebet da'm gwelet, ober a rae van da chom hep gwelet ac'hanon, ober a rae lusk a chom hep gwelet ac'hanon ; *er tat, als ob er weggehen wollte*, ober a reas ar man e felle dezhañ mont kuit ; *spröde tun*, ober van da vezañ ur plac'h fur, ober neuz bezañ fur, ober an neuz bezañ fur, ober neuz da vezañ fur, ober an neuz da vezañ fur, ober ar mod da vezañ ur plac'h fur, ober min da vezañ ur plac'h fur, ober sin a vezañ ur plac'h fur, c'hoari he seurez frank peder botez dindan ar bank, c'hoari ar seurez peder botez, c'hoari ar plac'h fur, ober he mitaouig, c'hoari he flac'h tanav, ober he Gwerc'hez Vari, c'hoari he seurez pil-pave ; *grob tun*, c'hoari an den bouc'h e revr, bezañ pounner e votoù, c'hoari e Yann seitek, c'hoari an amparfal ; *tu nicht so empfindlich*, na ra ket da benn-mouzh adarre, arabat dit mont da Gervouzhig (mont da di mouzhig, ober krampouezh-mouzhik, mont d'an toull mouzhig) evit ken dister a dra ; *er tut nur so, er tut nur so als ob*, emañ oc'h ober van, emañ oc'h ober goap, emañ oc'h ober an asvan, emañ oc'h ober an neuz, n'eo ket evel m'en deus an doare da vezañ, kamm ki pa gar, emañ o neuziañ nemetken, emañ oc'h ober tron, muioc'h a ziskouez eget ma'z eo e gwirionez ; *du arbeitest doch nicht, du tust nur so*, n'emaout ket o labourat ervat, o neuziañ nemetken ; *er tut immer so wichtig*, hennezh a vez atav un ton warnañ, plijout a ra dezhañ c'hoari e vraz, hennezh a vez atav un ober gantañ, hennezh a blij dezhañ ober e aotrou, plijout a ra dezhañ ober brasoni.

III. Verb skoazell (tat / hat getan) : *er tut nichts als schimpfen*, ne ra ken tra nemet tagnouzal (goefiñ), ur revr war wigour (ur chaoker-e-c'henoù, ur chaoker trous, ur chaoker e revr) a zo anezhañ ; *was tust du ? lachen tu' ich*, petra emaout oc'h ober ? c'hoarzhin eo a ran ; *Peter geht auf Reisen und Paul tut es auch*, mont a ra Pêr da veajiñ ha Paol a ra kement all.

IV. V.Em. [P.] (tat sich / hat sich (t-rt) getan) :

P. *das tut sich leicht (man tut sich leicht daran)*, aes eo da ober, n'eo ket diaes ; *es tut sich was in Berlin*, war lusk emañ (cheñch a ra) an traoù e Berlin ; *sich an etwas (t-d-b) götlich tun*, ober chervad gant udb, debriñ e walc'h eus udb, ober ur c'hofad boued ; *er tut sich beim Lernen schwer*, hennezh a zo pout da zeskiñ, hennezh a zo lugut da zeskiñ, hennezh a zo kleiz da zeskiñ, bouc'h eo hennezh da zeskiñ, skars eo dezhañ deskiñ, hennezh ne vez ket a zesk dezhañ, hennezh n'eus ket a zesk dezhañ, hennezh n'eo ket krefiv war an deskiñ, amzesk eo, kalet a benn eo, buoc'h a-walc'h eo.

Tun n. (-s) : kundu b., emzalc'h g., doareoù lies., doare da vevañ g., ober g., oberoù lies., gra g., gread g. ; *Sagen und Tun ist zweierlei*, prometiñ n'en deus morse rivinet den ebet, lavaret hag ober n'int ket ur c'hement ; *sein Tun und Lassen*, e emzalc'h g., e gundu b., pezh a ra g., e vuhezegezh b., e vividigezh b., e zoare da ren e vuhez g., e ruilhoù lies. ; *all sein Tun und Treiben (all sein Tun und Lassen) missfällt mir*, e emzalc'h (e zoareoù, e ruilhoù) a zisplij din hed an neudenn, kement tra a ra a zisplij din, e gundu ne blij nemeur din ; *man muss sich für sein Tun verantworten*, n'eo ket a-walc'h

dañsal, ret eo paeañ ar soner - n'eo ket a-walc'h staotañ er piñsin ha mont er-maez da c'hoarzhin - rankout a ra pep hini respont evit e oberoù - pep hini a zo kret evit kement tra a ra.

Tünche b. (-,-n) : laezhenn-raz b., laezh-raz g., raz-sklaer g., dour-raz g., gwenn-raz g., lindraj g., lindrenn b., lindrennag g.

tünchen V.k.e : induañ, lindrenniñ, lindriñ, gwisponañ, gwisponat ; *die Wände mit Kalk übertünchen*, razañ ar mogerioù, induiñ ar mogerioù gant raz, gwennañ ar mogerioù gant dour-raz.

Tünchen n. (-s) : gwisponadur g. ; *das Tünchen der Mauern mit Kalk*, razadur ar mogerioù g., gwennezh ar murioù gant dour-raz g., gwenidigezh ar mogerioù gant dour-raz b.

Tüncher g. (-s,-) : penter g., gwisponer g.

Tundra b. (-,Tundren) : toundra g.

tunen V.k.e. (hat getunt) : *einen Motor tunen*, lemel ar bevenner tizh diwar ur c'heflusker.

Tuner g. (-s,-) : [tredan.] ketalmer g.

Tunesien n. (-s) : Tunizia

Tunesier g. (-s,-) : Tunizian g.

Tunesierin b. (-,-nen) : Tuniziane b.

tunesisch ag. : 1. tunizian ; 2. [yezh.] tuniziek.

Tunfisch g. (-es,-e) : *sellit ouzh Thunfisch*.

Tunichtgut g. (-s,-e) : lustrugenn g., kailh g., kailhenn g./b., legestr g. [*liester* ligistri], stronk g., hailhon g., peñsel fall g., pikouz fall g., gaster g., truilhenn b., hailhoneg g., standilhon g., lampon g., amprevan g., lanfre g. [*liester* lanfreidi], lanfread g. [*liester* lanfreidi], ampouailh g., gwall labous g., poñsin g., gwallibil g., ibil treut g., lakepod g., fall lakez g., noazour g., gwall bezh g., pezh lous g., pezh vil g., pezh divalav g., kailharenn g., labaskenn b., foerouz g., tamm foerouz g., boued an ifern g., boued an diaoul g., boued ar bleiz g., boued ar foeltr g., lank g. [*liester* lanked, lankidi], lavagnon g., louzaouenn fall b., didalvez g., skoeñver g., feneant g., dibreder g., toull diboañ g., Fañch an Didalvez g., sonnard g., sach war-dreñv g., kac'h-moudenn g., landread g., lezireg g., louangen g., paourkaezh den g., brein boued g., koll-e-vara g., koll-e-voued g., koll-bara g., koll-boued g., laer-e-vara g., laer-e-voued g., laer-e-amzer g., didalvez g., pezh didalvez g., labaskenn b., tra didalvez g., pezh dilamprek g., pladorenn b., den lifret g., den hualet g., penn-kam g., penn pout g., sprec'henn b.

Tunika b. (-,Tuniken) : toneg b., krezenn b., krez g., peplom g., roched b./g.

Tunis n. : Tuniz b.

Tunke b. (-,-n) : lipig g., soubinell b., soubilh g., chaous g., soub g., larjez g. ; *mit Tunke übergießen*, soubinellañ, soubilhañ, chaousañ.

tunken V.k.e. (hat getunkt) : soubañ, soubilhañ, soubinellañ, trempañ, chaousañ.

tunlich ag. : 1. greüs, hag a c'hall bezañ lakaet da dremen er pleustr, hag a c'haller lakaat e pleustr, hag a c'haller seveniñ, hag a c'haller kas da vat, hag a c'haller kas da benn, hag a c'haller pengenniñ ; 2. e koulz ; *so bald als tunlich*, an abretañ ma c'hallot ; *tunlichst*, ma'z eo posupl, ma c'hallit, ma'z eus tu ; *tunlichst bald*, an abretañ ma c'hallin (ma c'halli, ma c'hallot).

Tunlichkeit b. (-) : [kozh] greüsted b., tu g., tro b.

Tunnel g. (-s,-/s) : 1. tunel g., hent-riboul g., riboul g., hent-dindan-zouar g. ; *einen Tunnel treiben*, toullañ un tunel, toullañ ur riboul en douar, toullañ un hent-dindan-zouar ; 2. [dre skeud.] *Licht am Ende des Tunnels sehen*, tostaat ouzh e gazez, kavout beg ar skeul, bezañ pell ganti, bezañ erru pell ganti.

Tunte b. (-,-n) : 1. P. pebrenn b., toull kamambre g., kamambre b., reuzenn b., penn chuchu g., damez b., sac'h-ardoù g., sac'h-kamambre g., mamm an ardoù fall b., beg moan g., Katellig toull-sev b., milizenn b., chuchuenn b., orbidourez b., chistrouenn b., beg-sukr g., lustrugenn b., segalenn b. ; 2. pich melen g., pich kaoc'h g., pich pri g., skilbaotr g., paotr-plac'h g., paotr an douar melen g., paotr melen g., paotr ar pri melen g., paotr-e-Ber g., gogez g., chuchuenn b., lallaig g., lellik g., katell b., polez b., kateller g., kateg g., katekouilheg g., krazenn b., tarzhelell g., pitell g., piteller g., goroer-saout g., diener g., siler-yod g., siler laezh dre e lostenn g., siler-koaven g., katell an dar b., mesker d'ar yod g.

tuntig ag. : P. orbidus, leun a ardoù, ginet, diaes, kintus.

Tupf g. (-s,-e) / **Tüpfel** g./n. (-s,-) : 1. brizhell b., brizhelladur g., marelladur g., marigelladur g., poent g., pik g. ; *Stoff mit blauen Tupfen*, entof gant brizhelloù glas g. ; 2. [dre skeud.] *auf den Tüpfel genau*, resis-kenañ, pervezh, pizh-tre, pizh-kempenn, dre (diouzh) ar munud, priminik, pizh-kenañ, e kompaz, dre gompaz, dre ar c'hompaz, d'ar just, just-ha-just, a-hini-da-hini, dre gen lies a vunudoù a zo holl, dre gen lies munud a zo holl, dre gement munud a zo holl, pizh dre ar munud, pizh diouzh ar munud, gant kement kraf a zo, a-hed hag a-dreuz, ent hir, ez hir, klok.

Tupfbällchen n. (-s,-) : tapon g.

Tüpfel g./n. (-s,-) : *sellit ouzh Tupf*.

Tüpfelchen n. (-s,-) : [dre skeud.] 1. *das Tüpfelchen aufs i setzen*, peurlipat udb, peurober brav-kenañ udb., peurdogañ udb, flourañ udb, turgnañ udb, peurgribañ udb, parañ e labour, degas ar vistradenn ; 2. *nicht um ein Tüpfelchen nachgeben*, delc'her mort (yud, start, gwevn, tomm), na gilañ (na gizañ, na soublañ) tamm ebet, pegañ outi, derc'hel mat d'e askorn, na gilañ an disterañ, na gilañ a-dreuz troad.

Tüpfelfarn g. (-s) : [louza.] raden-derv str., raden-gwez str., gouezraden str.

tüpfeln V.k.e. (hat getüpfelt) : pentigaouañ, poentaouiñ, brizhellañ, brizhañ, brizhennañ, marellañ, marigellañ, dluzhañ, poentlivañ.

Tüpfeln n. (-s) : brizherezh g., marellerezh g.

Tüpfelung b. (-,-en) : brikailh g., brikailhadur g., brizhadur g., brizhelladur g., brizherezh g., marelladur g., marell g., marigelladur g., marellerezh g.

tupfen V.k.e. (hat getupft) : 1. taponañ, torchañ, sec'hañ ; 2. pentigaouañ, poentaouiñ, dluzhañ, poentlivañ.

Tupfen g. (-s,-) : *sellit ouzh Tupf / Tüpfel*.

tupfengleich ag. : [Bro-Suis, su Bro-Alamagn] heñvel evel daou vi, heñvel evel daou vi moualc'h, heñvel-mik, heñvel-bev, heñvel-poch, heñvel-buhez, heñvel-vi, heñvel-pent, heñvel-pakret, heñvel-Doue, peurheñvel.

Tupfer g. (-s,-) : [mezeg.] tapon g., lienenn b.

Tür b. (-,-en) : 1. dor b. [*liester* dorioù, doroziou], toull an nor g. ; *Schiebetür*, dor war rikl b., dor rikl-dirikl b., dor

mont-dont b., dor-red b. ; *kleine Schiebetür*, dorikell b. ; *zweiflügelige Tür*, dor a ziv stalaf b. ; *der Schrank hat vier Türen*, peder dor a zo war an armel ; *durch die Tür kommen*, tremen dre doull an nor, dont dre an nor ; *es ist doch anständiger, durch die Tür hereinzutreten als durchs Fenster zu steigen*, dre an nor eo klokoc'h mont e-barzh eget dre ar prenestr ; *an die Tür klopfen*, skeiñ war an nor, stekiñ ouzh an nor, pokañ war an nor, ober dao war war an nor, ober dao-dao war an nor, skeiñ da c'houlenn digor ; *an die Tür trommeln, gegen die Tür trommeln*, skeiñ war an nor a daolioù meilh-dorn, skeiñ taolioù pounner ouzh an nor ; *in der Tür stehen*, bezañ war-dreuz an nor, bezañ war-dreuz an treuzoù, bezañ war treuzoù an nor, bezañ e toull an nor, chom e toull an nor ; *draußen vor der Tür stehen*, bezañ e-tal an nor, chom e-tal an nor ; *alle erdenklichen Ausreden werden vorgebracht, damit das Bretonische draußen vor der Tür bleibe*, kant rezon gwiroc'h eget ar wironez a vez kavet evit lezel ar brezhoneg e-tal an nor (evit prenañ an nor ouzh ar brezhoneg), kant digarez a vez kavet evit lezel ar brezhoneg e-tal an nor (evit prenañ an nor ouzh ar brezhoneg) ; *zur Tür hinaus schauen*, sellet dre an nor ; *vor (unter) jemandes Tür treten*, dont da doull dor u.b. ; *die Tür aufmachen, die Tür öffnen*, digeriñ an nor, digeriñ an nor war an ti ; *jemandem die Tür aufmachen, jemandem die Tür öffnen*, digeriñ an nor d'u.b., digeriñ d'u.b., reiñ digor d'u.b. ; *die Tür des Stalls aufmachen, um die Hühner freizulassen*, digeriñ war ar yer ; *die Tür schließen, die Tür zumachen*, serriñ an nor ; *die Tür zuschließen*, alc'hwezañ an nor, serriñ an nor war alc'hweze, prenañ an nor war an ti, prenañ war an ti, prenañ an ti, sparañ an nor war an ti, stankañ an nor war an ti ; *die Tür schließt nicht gut, die Tür klemmt*, aet start eo an nor, start eo an nor da zigeriñ, hek eo an nor, an nor ne ya ket en he flas, pout eo an nor da serriñ ; *mit jemandem Tür an Tür wohnen*, bevañ dor-ouzh-dor gant u.b. ; *wir wohnen Tür an Tür*, emaomp o chom dor-ouzh-dor, emaon o chom dor-ouzh-dor gantañ, emaomp o chom genoù ouzh genoù ; *von Tür zu Tür gehen*, mont a zor da zor, mont a di da di, bale marc'hadourezh ; *an der Tür horchen*, selaou a-dreñv kein an nor, bezañ war selaou ouzh an nor, diskoutal, pegañ e skouarn ouzh an nor ; *die Tür unverschlossen lassen*, lezel an nor dialc'hwez ; *jemanden wieder bis zur Tür bringen*, ober ur paz ki d'u.b. ; *jemandem die Tür weisen (jemanden vor die Tür setzen)*, reiñ foet an nor d'u.b., teuler (lakaat) u.b. er-maez, lakaat u.b. er porzh, sevel e dreid d'u.b., reiñ herr d'u.b. da vont ac'hann, diskouez d'u.b. pelec'h eo bet faziet ar mañsoner, teuler u.b. war an hent bras, bale u.b., didreuzaoiñ u.b., lakaat u.b. en hent, P. plantañ u.b. er-maez, foultrañ u.b. er-maez, foutañ u.b. er-maez, foutañ u.b. er-maez ; *die Tür zuknallen, die Tür zuschlagen, die Tür ins Schloss werfen*, serriñ an nor a-stlap (a-flav, a-daol, a-drak, a-gas), lakaat an nor da strakal, dotuañ an nor, darc'haouiñ rust an nor, skeiñ an nor, skeiñ start an nor war e lerc'h, serriñ krak an nor, strapañ an nor, stropañ an nor, flapañ an nor, frapañ an nor, stekiñ an nor ; *die Tür fällt ins Schloss*, strakal a ra an nor, serriñ a ra an nor a-stlap (a-flav, a-daol) ; *die Tür einhängen*, lakaat an nor war vudurun, lakaat an nor war he mudurunoù, marc'hañ an nor ; *eine Tür aus den*

Angeln heben, eine Tür aushängen, divarc'hañ un nor, treuzvarc'hañ un nor, divudurunañ un nor, dibradañ un nor ; *mach die Tür richtig zu*, serr kloz an nor, serr mat an nor ; *mach die Tür hinter dir zu*, serr an nor war da lerc'h (àr da dreñv) ; *die Tür hinter jemandem schließen*, serriñ an nor (pennañ an nor) war gein u.b., serriñ an nor (pennañ an nor) war lerc'h u.b. ; *jemandem die Tür vor der Nase zuschlagen*, lezel u.b. e-tal an nor, serriñ an nor a-stlap ouzh u.b. ; *zur Tür hinaus fliegen*, bezañ stlapet er-maez, bezañ taolet (bountet) er-maez, bezañ skarzhet, bezañ lakaet er porzh, bezañ roet foet an nor d'an-unan, bezañ lakaet en hent, bezañ savet e dreid d'an-unan, bezañ kaset war ar c'herzhed ; *die Tür geht auf die Straße*, digeriñ a ra an nor war ar straed, reiñ a ra an nor digor war ar straed, an nor a sko war ar straed ; *die Tür führt zum Garten*, digeriñ a ra an nor war al liorz, reiñ a ra an nor digor war al liorz, an nor a sko war al liorz ; *zwischen Tür und Angel*, e toull an nor, war an treuzoù, war-dreuz an nor, war-dreuz an treuzoù, war ar prim, diwar vont, diwar mont ha hanter vont, diwar dremen ; *hinter verschlossenen Türen*, **a** [gwir] prenet an dorioù warnañ, an dorioù serret (Gregor), disforan ; **b** [c'hoariva] leun-chouk ar sal, bourr-sank ar sal ; [dre skeud.] *an der unrecchten Tür klopfen*, mont da graoña en ur vodenn fall, en em fourañ e kudennoù, c'hwitañ war an den a glasker gwelet, en em gavout gant an den n'eo ket dleet ; *seine Tür steht jedem offen*, digor eo e zor da gement hini a ya hag a zeu ; *ihm stehen alle Türen offen*, er findet überall offene Türen, roet e vez dor zigor dezhañ e pep lec'h, kavout a ra dor zigor e pep lec'h, kavout a ra dor zigor dre-holl, kavout a ra dor zigor e kement ti 'zo, hiroc'h eo e vrec'h eget e vañch, penn-brec'h en deus ; *vor verschlossenen Türen stehen*, chom e-tal an nor, na gavout dor zigor (na gavout dibrenn) e nep lec'h, tognañ e fri ; *offene Türen einrennen*, ober c'hoari gaer gant traoù mil anavezet, klask gounit unan gounezet, en em gannañ gant milinoù-avel, tremen e amzer o treiñ mein da sec'hañ, treiñ ar c'hazh dre e lost, treiñ ar c'hi dre e lost, treiñ an avel diwar-bouez ur sugell, ober ur bramm en dour, ober un taol bazh en dour, reiñ un taol bouc'hal er mor ; *jemandem Tür und Tor öffnen*, reiñ dor zigor d'u.b., digeriñ e zor d'u.b. ; *der Kriminalität Tür und Tor öffnen*, reiñ bod (bodenn, lañs, dor zigor) d'an torfederezh, bezañ lañsus d'an torfederezh, harpañ an torfederezh, tuañ d'an torfederezh, skoazellañ an torfederezh, magañ an torfederezh, reiñ hent d'an torfederezh, digeriñ hent d'an torfederezh, lakaat an torfederezh da fonnañ ; *Tag der offenen Tür*, deiz an dorioù digor g. ; *jemandem den Stuhl vor die Tür setzen, jemanden vor die Tür setzen*, reiñ foet an nor d'u.b., teuler (lakaat) u.b. er-maez, reiñ an digouvi d'u.b., reiñ e begement d'u.b., distouvañ u.b., reiñ e zistag d'u.b., lakaat u.b. er porzh, sevel e dreid d'u.b., reiñ herr d'u.b. da vont ac'hann, diskouez d'u.b. pelec'h eo bet faziet ar mañsoner, teuler u.b. war an hent bras, bale u.b., lakaat u.b. en hent, P. plantañ u.b. er-maez, foultrañ u.b. er-maez, foutañ u.b. er-maez, foutañ u.b. er-maez ; *mit der Tür ins Haus fallen*, mont e-barzh botoù-koad hag all, mont e-barzh botoù-koad ha tout, stagañ e varc'h ouzh ur ruilhenn fall, skeiñ hebiou, mont hebiou, skeiñ a-dreuz ; *vor der Tür stehen (sein)*, bezañ e-tailh (a-du, e tres, e tu,

war an tu, e tro) da erruout (Gregor), bezañ tost, bezañ war-nes (war-dost) erruout, bezañ prest da erruout, bezañ war ar bord da erruout ; *Umwälzungen stehen vor der Tür*, hep dale e vo cheñchamantoù bras da gaout ; [kr-l] *jeder kehre vor seiner Tür*, sell ouzh da seuliou hag e weli toull da loeroù - pep hini en deus e si, an hini n'en deus ket daou en deus tri - pep hini a ra fazioù, an hini na ra ket unan a ra daou - an hini a sant ar c'hwezh diouzh e revr e kouezh - ma skubfe pep hini dirak e di ne welfed a neblec'h loustoni - war stad ar re all neb a gomzo, en em sellet, hag e tavo - war stad re all neb a gomzo mar kar en em sellet a davo - na damallit ket ar re all mar n'oc'h ket hoc'h-unan didamall - ne vezer labezet nemet gant ar fall - dañvad kailharet, peurvuiañ ouzh ar re all a glask en em froañ.

Türangel b. (-, -n) : mudurun b., marc'h-dor g., gwip g., meginer g., meud-dor b., paoell g., draen an nor g. [*liester drein an nor*].

Turban g. (-s, -e) : tulban g.

Türband n. (-s, -bänder) / **Türbeschlag** g. (-s, -beschläge) : houarnadur g., houarn-dor g. [*liester hern-dor*].

Turbine b. (-, -n) : troellrod b. ; *Wasserturbine*, troellrod dre zour b., troellrod dourluzel b.

Turbinensatz g. (-es, -sätze) : [tekn.] troellc'haner g., troelldredanerez b.

Turbodiesel g. (-s, -) : troellgeflusker diesel g., troellgeflusker dre zielez g., P. turbo diesel g.

Turbogenerator g. (-s, -en) : [tredan.] troellc'haner g., troelldredanerez b.

Turbokompressor g. (-s, -en) : troellvoustrer g.

Turbolader g. (-s, -) : troellvoustrer g.

Turbomotor g. (-s, -en) : troellgeflusker g.

Turbo-Prop-Maschine b. (-, -n) : [nij.] nijerez troellerlusket b., nijerez turboerlusket b., troellnijerez b., turbonijerez b.

Turboreaktor g. (-s, -en) : [nij.] troelldazloc'her g., turbojet g., turboreaktor g.

Turbosphäre b. (-, -n) : turbosfer g.

Turbostrahltrieb g. (-s) : turboerlusk g., troellerlusk g.

Turboverdichter g. (-s, -) : troellvoustrer g.

Turbozug g. (-s, -züge) : turbotren g., troelldren g.

turbulent ag. : turmudus, turmuder ; *er ist ein turbulenter Bursche*, ne ra nemet lavigat, lavig a zo ennañ atav, an tan a zo e revr an tamm fistoul-mañ, un tamm fistoul a zo anezhañ, un hinkin a baotr eo, lavig a vez ennañ hep paouez, hennezh a zo war orjal, hennezh a zo mesk ennañ, n'emañ ket evit e izili, leun a fistilh a zo gantañ, fich-fich e vez atav, boullant eo, un tarlasker a zo anezhañ, riboul-diriboul e vez atav, an tamm gwidal-mañ a vez atav o redek war-lerc'h e fri, gwidal eo, holen kras a zo en e revr, hennezh a zo poazh a revr, hennezh n'en deus ket ur revr da azezañ, brezik-brezek e vez atav, ur Yann vreskenner (ur Yann ar fred) a zo anezhañ, gwad bev a zo ennañ, gwad en deus en e wazhied, ne ra nemet kas-degas, emañ atav mont-dont, atav e vez mont-dont, emañ atav lec'h-lec'h, ur breser a zo anezhañ, ar fistoul a zo ennañ, ur mesker a zo anezhañ, un drapikell a zo anezhañ.

Turbulenz b. (-, -en) : 1. strafuilh aergelc'h g., troubl-aer g., troubl aergelc'h g. ; 2. turmud g.

Türchen n. (-s, -) : dor vihan b., dorikell b., draf g.

Türdrücker g. (-s, -) : 1. kliked g. ; 2. dorn an nor g., dornell b.

Türe b. (-, -n) : [rannyezh.] *sellit ouzh Tür*.

Türeinfassung b. (-, -en) : dorlec'h g., kouskerez b., stern-dor g., stern an nor g., framm an nor g.

Türeingang g. (-s, -eingänge) : antre an ti g./b., toull an nor g., toull-dor g., dorlec'h g.

Türfenster n. (-s, -) : lagad-ejen g., lombier g.

Türflügel g. (-s, -) : stalaf g./b., pastell b.

Türfüllung b. (-, -en) : panell b., pastell b., pastellad b., draf g. ; *obere Türfüllung*, draf uhelañ g. ; *untere Türfüllung*, draf izelañ g.

Türgebälk n. (-s, -e) : dorlec'h g., kouskerez b., stern-dor g., stern an nor g., framm an nor g.

Türgiebel g. (-s, -) : gourin-dor g., palatrez g.

Türgriff g. (-s, -e) : dornell b., kliked g.

Türhand b. (-, -hände) : kliked g.

Türhüter g. (-s, -) : 1. porzhier g. ; 2. [kozh] ofiser-porz h g.

Türke¹ g. (-n, -n) : avel ha maged, touelladenn b., falsadur g.

Türke² g. (-n, -n) : Turk g.

Türkei b. (-) : *die Türkei*, Turkia b.

türken V.k.e. (hat getürkt) : P. falsañ, treuzfichañ, farlotiñ.

Türkenbund g. (-s, -e) : 1. [kozh] tulban g. ; 2. [louza.] teod-kazh g.

Türkenbundlilie b. (-, -n) : [louza.] teod-kazh g.

Türkensäbel g. (-s, -) : semterenn b., krommgleze g.

Türkentaube b. (-, -n) : [loen.] turzhunell durk b.

Turkestan n. (-s) : Turkestan b.

Türkin b. (-, -nen) : Turkez b.

türkis ag. [*digemm*] : glas-pers, turkez.

Türkis¹ g. (-es, -e) : [maen] turkvaen g. [*liester turkvein*], maen-turkez g. [*liester mein-durkez*].

Türkis² n. (-) : [liv] liv turkez g.

türkisch ag. : 1. turk ; *Türkisches Reich*, Impalaeriezh Otoman b. ; 2. [yezh] turkek.

Türkisch n. : [yezh] turkeg g.

Türkischrot n. (-s) : ruz Adrianopolis g.

türkisfarben ag. : glas-pers, livet e glas-pers, turkez.

Turkistan n. / **Türkistan** n. : *sellit ouzh Turkestan*.

Türklinke b. (-, -n) : dorn g., dornell b., kliked g., diked g., branell b. ; *die Türklinke niederdrücken*, gwaskañ war ar c'hliked, gwaskañ war an dornell.

Türklopper g. (-s, -) : morzhol-dor g., lagadenn dor b., stoker g.

Türknauf g. (-s, -knäufe) : dornell b.

Turm g. (-s, Türme) : 1. tour g. ; *Kirchturm*, tour an iliz g., kloc'hdi an iliz g. ; *Festungsturm*, tour-meur g., tour-mestr / tour-kreiz g. (Gregor) ; *verfallener Turm*, ardour g. ; *runder Turm*, tour krenn g. ; 2. [lu] *Panzerturm*, tourig-tro ur c'harr-arsailh (ur c'harr-argad) g., touribell b., tourell b., tourig g. ; 3. [sport] *Sprungturm*, splujell b. ; 4. [istor] *jemanden in den Turm werfen*, plantañ u.b. en toull-bac'h, lakaat u.b. er wikadell, lakaat u.b. er prizon du (er prizon teñval) (Gregor).

Tourmalin g. (-s, -e) : tourmalin g. ; *ein roter Tourmalin*, un dourmalinenn ruz b., ur rubelitenn b.

Turmbau g. (-s) : *der Turmbau zu Babel*, savidigezh tour Babel b.

Türmchen n. (-s,-) : touribell b., tourell b., tourig g. ; *mit Türmchen versehen sein*, bezañ touribellek.

türmen V.k.e. (hat getürmt) : berniañ, lakaat bern-war-vern, kalzañ, kalzenañ.

V.gw. (ist getürmt) : en em laerezh kuit, flipañ, diflipañ, achap, tec'hout, difoupañ, diflukañ, diboukañ, dibouchañ, delammat, ripañ kuit, en em ripañ, en em ripañ kuit, en em riklañ, en em riklañ kuit, disailhañ.

V.em. **sich türmen** (haben sich (t-rt) getürmt) : kalzenañ, en em verniañ, ober bern, mont d'ober ur bern, mont d'ober bernioù, mont d'ober ur yoc'h, mont d'ober yoc'hoù ; *Wolken türmen sich*, koabrenniñ a ra an amzer, en em dolpañ a ra ar c'houmoul, barradiñ a ra, barraouiñ a ra, homañ a zo o varraouiñ.

Türmer g. (-s,-) : ged g., gedour g., geder g., beilhour g.

Turmeule b. (-,-n) : [loen.] grell b., labous an Ankoù g., kaouenn-wenn b., chevech b., freje b., garmelod b.

Turmfahne b. (-,-n) : gwiblenn b.

Turmfalke g. (-,-n) : [loen.] falc'hun-logod g., falc'hun logotaer g., mouchell b., logotaer g., P. likitaer g.

Turmhahn g. (-s,-hähne) : kog beg an tour g., gwiblenn b.

Turmhelm g. (-s,-e) : [tisav.] korzenn an tour b., beg an tour g., kribenn an tour b.

turmhoch ag. : 1. uhel evel un tour ; 2. [dre skeud.] ramzel.

Turmhügelburg b. (-,-en) : [istor] moudenn [liester mouded, moudennoù], moudenn-gastell b. [liester mouded-kastell, moudennoù-kastell].

Turmhüter g. (-s,-) : 1. evezhier un tour g. ; 2. [dre astenn.] jolier g.

Turmkopf g. (-s,-köpfe) : penn an tour g., beg an tour g.

Turmkrähe b. (-,-n) : [loen.] kavan-tour g./b., bran vihan b.

Turmpanzer g. (-s,-) : [lu] karr-emgann gant tourig-tro g., karr-argad gant tourig-tro g., karr hobregonek gant tourig-tro g.

Turmruine b. (-,-n) : ardour g.

Turmschwalbe b. (-,-n) : [loen.] glaouer du g., martinig g., labous sant Varzhin g., gwennili sant Varzhin b., skendilig sant Varzhin b., morian g.

Turmspitze b. (-,-n) : [tisav.] korzenn an tour b., beg tour an iliz g., beg ar c'hloc'hdi g., kribenn an tour b., gwalenn an tour b. ; *die Turmspitze muss noch aufgesetzt werden*, an tour a chom da vegañ ; *durchbrochene Turmspitze*, beg dantelezet an tour g.

Turmspringen n. (-s) : [sport] uhelsplujañ g., splujañ g.

Turmspringer g. (-s,-) : [sport] uhelsplujer g., splujer g.

Turmspringerin b. (-,-nen) : [sport] uhelsplujerez b., splujerez b.

Turmuhr b. (-,-en) : horolaj g., horolaj tour an iliz g., horolaj an ti-kêr g.

Turmwächter g. (-s,-) : ged g., gedour g., geder g., beilhour g.

Turmwagen g. (-s,-) : karr-chafod g.

Turmwart g. (-s,-e) : ged g., gedour g., geder g., beilhour g.

Turn g. (-s,-s) : [nij.] immelmann g., adsav a-skouer g.

Turnanstalt b. (-,-en) : jiminasva g., ti-jiminas g.

Turnanzug g. (-s,-anzüge) : dilhad jiminas g./lies., justenn b.

turnen V.gw. (hat geturnt / *gant un durc'hadur* : ist geturnt) : ober jiminas, embleustrañ, embreger (gourdonañ) e gorf, gourdonañ, pleustriñ, embreger ; *sich warm turnen*, en em dommañ, tommañ d'an-unan, eouliañ e izili, divorzañ e zivesker, trevelliñ un tamm bennak, ober un tamm divorzañ d'e izili, dihunañ e gorf, divavañ e izili, lakaat e wad da labourat.

Turnen n. (-s) : jiminas g., embregerezh-korf g., embleustrezezh g., oueskerezh g., korfembregerezh g.

Turner g. (-s,-) : jiminasour g., korfembregour g., embleustrer g., oueskad g.

Turnerin b. (-,-nen) : jiminasourez b., korfembregourez b., embleustrezezh b., oueskadezh b.

turnerisch ag. : ... korfembregour, ... embregerezh-korf, ... jiminas, ... korf.

Turngeräte lies. : paramantoù lies.

Turngerüst n. (-es,-e) : porched g.

Turnhalle b. (-,-n) : jiminasva g., sal jiminas b., ti-jiminas g., sal embregerezh-korf b., sal gorfembregerezh b., embleustrva g., pleustrva g.

Turnhemd n. (-s,-en) : krez jiminas g., roched jiminas g./b., sae jiminas b., krez sport g., roched sport g./b., sae sport b.

Turnhose b. (-,-n) : bragoù jiminas g., bragoù sport g.

Turnier n. (-s,-e) : 1. stourm g., stourmadenn b., tournamant g., c'hoariadeg b., gourenadeg b. ; 2. [sport] tournamant g.

Turnierbahn b. (-,-en) : [istor] lis b., plaenenn b., tachenn b., kamp-postal (Gregor) g.

turnieren V.gw. (hat turniert) : [istor] kemer perzh en un tournamant, stourmadenniñ.

Turnierplatz g. (-es,-plätze) : [istor] lis b., plaenenn b., tachenn b., kamp-postal (Gregor) g.

Turnkunst b. (-) : jiminas arzel g., oueskerezh g.

Turnlehrer g. (-s,-) : kelenner jiminas g., kelenner sport g.

Turnlehrerin b. (-,-nen) : kelennererez jiminas b., kelennererez sport b.

Turnplatz g. (-es,-plätze) : jiminasva g.

Turnsaal g. (-s,-säle) : jiminasva g., sal jiminas b., sal embregerezh-korf b., sal gorfembregerezh b., sal-sport b.

Turnschuh g. (-s,-e) : botez sport b. ; *er ist fit wie ein Turnschuh*, ar vuhez a darzh eus e izili.

Turnschuh- : ... koul, ... koulik, ... dibalamour.

Turnstunde b. (-,-n) : kentel jiminas b., prantad jiminas g., kentel embregerezh-korf b., prantad embregerezh-korf g., kentel sport b., prantad sport g.

Turnübung b. (-,-en) : korfembregerezh g.

Turnunterricht g. (-s) : kentelioù jiminas lies., kentelioù embregerezh-korf lies., kentelioù sport lies.

Turnus g. (-/-ses,-/se) : pebeil g., pebeiladur g. : *im Turnus*, a-bep-eil.

Turnverein g. (-s,-e) : kleub jiminas g., kleub embregerezh-korf g., kevredigezh embregerezh-korf b., kevredigezh jiminas b.

Turnwart g. (-s,-e) : monitour jiminas g., monitour embregerezh-korf g.

Turnzeug n. (-s) : dafar sport g., dafar jiminas g., dafar embregerezh-korf g., traouegezh jiminas b., traouerezh

jiminas g., traouegezh embregerezh-korf b., traouerezh embregerezh-korf g.

Türöffner g. (-s,-) : 1. potailh tredan b., krogenn dredan b. ; 2. stokell digoradur emgefre b., nozelenn digoradur emgefre b.

Türöffnung b. (-,-en) : toull an nor g., toull-dor g.

Türpfeiler g. (-s,-) / **Türpfosten** g. (-s,-) : savenn b., post dor g., bann-dor g., bougenn b.

Türrahmen g. (-s,-) : dorlec'h g., kouskerez b., stern-dor g., stern an nor g., framm an nor g.

Türschild n. (-s,-er) : plakenn [stag ouzh an nor] b.

Türschließer g. (-s,-) : 1. [tekn.] prenn emgefre g. ; 2. [sinema, c'hoariva] digorer g., plaser g.

Türschließerin b. (-,-nen) : [sinema, c'hoariva] digorezh b., plaser b.

Türschloss n. (-es,-schlösser) : torzhell b., potailh g./b., krogenn b. [liester krogennoù] ; *das Quietschen des Schlüssels im Türschloss*, gwigour an alc'hwez e potailh an nor g. ; *den Schlüssel ins Türschloss stecken*, lakaat an alc'hwez e krogenn an nor, lakaat an alc'hwez war an nor (er botailh).

Türschnalle b. (-,-n) : [Bro-Aostria] dornell b., kliked g.

Türschwelle b. (-,-n) : treuzoù an nor lies. [adliester treuzeier], toull an nor g. ; *von meiner Türschwelle aus überblicke ich alles*, diwar toull va dor e welan pep tra.

Türspalt g. (-s,-e) : tarzhan an nor g., gwask an nor g., grem an nor g., kreiz-etre an nor g. ; *durch den Türspalt*, dre darzh an nor, dre wask an nor, dre greiz-etre an nor, dre c'hrem an nor ; *seinen Fuß in den Türspalt stellen*, lakaat e droad e gwask an nor ; *durch den Türspalt gucken*, sellet dre wask an nor.

Türspion g. (-s,-e) : judaz g.

Türsteher g. (-s,-) : 1. porzhier g. ; *Türsteher des Himmels*, porzhier ar baradoz g. ; 2. riñser g., skarzher g., diwaller g., chasgeu g. ; 3. [kozh] ofiser-porzher g.

Türsteherin b. (-,-nen) : 1. porzhier b. ; 2. riñserez b., skarzher b., diwallerez b.

Türstock g. (-s,-stöcke) : [Bro-Aostria] stern-dor g., stern an nor g., dorlec'h g., kouskerez b., framm an nor g.

Türsturz g. (-es,-stürze) : gourin-dor g., palatrez g., gouryev g., raoulin g., treustel b. ; *ohne Türsturz*, dic'hourin.

Türtasche b. (-,-n) : [karr-tan] lak-pep-tra g.

turteln V.gw. (hat geturtelt) : grougousat.

Turteltaube b. (-,-n) : 1. [loen.] turzhunell b. ; *junge Turteltaube*, turzhunell g. ; *männliche Turteltaube*, par-turzhunell g. ; *weibliche Turteltaube*, parez-turzhunell b. ; 2. [dre skeud.] *Turteltauben*, daou bichon yaouank lies., pichoned yaouank lies.

Turteltäubchen n. (-s,-) : [loen.] turzhunell g.

Türverkleidung b. (-,-en) : stern-dor g., stern an nor g., dorlec'h g., kouskerez b., framm an nor g.

Türvorleger g. (-s,-) : 1. torch-treid g. ; 2. bouzellenn b. [da wareziñ diouzh an avel-sil].

Türvorhang g. (-s,-vorhänge) : stign-dor g.

Türzarge b. (-,-n) : dorlec'h g., kouskerez b., stern-dor g., stern an nor g., framm an nor g.

Tusch g. (-s,-e) : 1. [sonerezh] tamm trompilhade g., tamm kouevradeg g. ; 2. [skol-veur, kozh] dismegañs b., mezhadenn b., feuk g.

Tusche b. (-,-n) : liv Sina g.

tuscheln V.gw. (hat getuschelt) : *miteinander tuscheln*, chuchumuchiñ, mouskomz, komz etre kuzh-ha-muz, kuzhmuzat, kuzuliat, kuzulik, bezañ chuchumuchu etrezo, lavaret oferennou mintin, gougomz, hiboudiñ, kaout ur pennad kuzulig, ober kuzuligoù, en em guzuliañ.

Tuscheln n. (-s) : kuzulig g., kuzulikerezh g., kuzhmuz g., kuzuliadeg b., oferennou mintin lies.

tuschen V.k.e. (hat getuscht) : 1. tresañ gant liv Sina ; 2. sevel ur gwalc'hivadur.

Tuschen n. (-s) : gwalc'hivadur g., dourlivañ g.

Tuschfarben lies. : livioù dre zour lies.

Tuschkasten g. (-s,-kästen) : boest livioù dre zour b., boest dourlivañ b.

Tuschnapf g. (-s,-näpfe) : podig livioù g.

Tuschzeichnung b. (-,-en) : gwalc'hivadur g.

Tussi b. (-,-s) : P. [plac'h] gwazenn b., bleukenn b., frizenn b., chevrenn b., chelgenn b., chuchuenn b., bilhez b., gwenan str. ; *die Tussis*, [dizoare] ar mouded lies.

tut estl. : *tut ! tut ! toud ! toud !*

Tute b. (-,-n) : korn g., korn-boud g.

Tüte b. (-,-n) : 1. korned g., kornedad g., mañch paper g., mañchad g., sac'h g., sac'hadig g. ; *eine Tüte Eis*, ur c'hornedad dienn-skorn g. ; *eine Tüte Pommes Frites*, ur c'hornedad fritez g. ; 2. [dre skeud.] *Tüten kleben*, bezañ dastumet er c'hloz, bezañ o vañsonat an diabarzh, bezañ er goudor (en disglav, er voest), bezañ en disheol, bezañ o tebriñ bara ar roue, bezañ klenk war an-unan, bezañ er bidouf, bezañ o freuzañ stoub e Lannuon, bezañ kraouiet, bezañ er sac'h maen, bezañ en toull ; P. *das kommt nicht in die Tüte*, n'emañ ket e-barzh, n'eus ket kistion eus se, n'eus ger a-se (a gement-se), n'eus kaoz (anv) ebet a gement-se, n'eus ditour ebet da se, n'eus keal (meneg) ebet eus an dra-se, n'eus ger a se, n'eus anv ebet a gement-se, n'eus ket a barlant ober se, dibosupl a-grenn eo, teuteuteut – to-to-to – ta-ta-ta – pop ! pop ! pop ! ; *er gibt an wie eine Tüte Mücken*, c'hwezet eo, lorc'h a zo ennañ da vougañ, lorc'h don a zo ennañ, mont a ra gant ar prun, c'hwezet eo evel un touseg, kollet eo gant gloar, mont a ra gant ar fru, ur fougeer brein a zo anezhañ, n'eus nemet ur sac'h ourgouilh anezhañ, e galon a zo foeñvet a ourgouilh, hennezh n'en deus ket ezhomm eus ur c'hloc'her evit seniñ e gloc'h, e glevet a reer atav oc'h en em veuliñ, hennezh en deus lorc'h en e foñs, c'hwezet eo gant al lorc'h, hennezh a zo un torkad lorc'h ennañ, ur pezh lorc'h a zo ennañ, hennezh a zo ur reuz ennañ, uhel eo ar c'haoc'h en e doull, uhel eo ar c'haoc'h en e revr, hennezh a zo savet ar c'herc'h en e c'houzoug, uhel eo an tamm ennañ, c'hwezet eo gant an avel / leun eo e benn a c'hloriusted / karget eo a vended / leun a avel hag a voged eo / pennboufet eo gant an ourgouilh / ober strakal e skourjez (e foet) a ra (Gregor), leun a fouge hag a lorc'h eo, fier-droch eo, fier-ruz eo, fier-sot eo, leun a gagal eo, ober a ra kalz a deil gant nebeut a c'houzer (a blouz, a golo), ober a ra muioc'h a deil eget a golo (eget a blouz), hennezh ne oar ket bale ken gant ar c'hwez a zo en e gorf, ur revr en deus na fontfe ket un tamm sukr ennañ, ne fontfe ket un tamm sukr en e revr, ober a ra teil, ur bern teil a zo anezhañ, hennezh zo c'hwezet e bluñv, hennezh a zo sonn e gribell, emañ o skeiñ war e daboulin, emañ o rodal e revr, emañ o c'hwezhañ en e drompilh, hennezh a zo brasoni tout, leun a lorc'h eo, en

em gavout a ra, douget eo dezhañ e-unan, plantañ a ra c'hwez ennañ e-unan, fouge a zo ennañ evel un targazh er ribod, rok (otus, glorius, tonius, bras) eo an tamm anezhañ, bras eo an tamm gantañ, emañ e leue o treiñ ennañ, un tamm tro a zo ennañ ; **3. Wundertüte**, souezhenn b., korned madigoù gant ur souezhenn e-barzh g.

Tutel b. (-, -n) : [kozh] gward g., gwardoniezh b.

tuten V.gw. (hat getutet) : kornal ; *ins Horn tuten*, seniñ ar c'horn, fleütal gant e gorn, kornal, kleroniñ ; *ein Schiff tutet im Nebel*, klevet e vez ur vag o c'hornal er vrumenn (er vorlusenn), boudal a ra korn-boud ur vag er vrumenn, klevet e vez korn-boud ur vag o klemm (o vlejal) er vrumenn ; *das Nebelhorn tutet*, kornal a ra ar c'horn-boud, klevet e vez klemmadennoù ar c'horn-boud er mor, P. blejal a ra ar vuoc'h-vor ; *mir tuten die Ohren*, boudal (boudinellañ, kornal) a ra va divskouarn.

Tuten n. (-s) : [tro-lavar] *von Tuten und Blasen keine Ahnung haben*, na c'houzout na hent na wenodenn, na c'houzout na ton na son, na c'houzout na tailh na bailh war udb, na c'houzout na penn na beniad da vann ebet, bezañ divalav war udb, na vezañ seurt Doue da ober udb, na c'houzout na diouzh sou na diouzh diha, na c'houzout tra ebet, na gompren tra ebet, na c'houzout dare, na intent takenn, na c'houzout doare na netra, bezañ dall e gazh, bezañ dall e saout.

Tütendreher g. (-s, -) : P. ispiser g.

Tütensuppe b. (-, -n) : soubenn sac'hadig b.

Tuthorn n. (-s, -hörner) : [sonerezh] kornig g.

Tutnichtigut g. (-s, -e) : kailh g., kailhenn g./b., legestr g. [*liester* ligistri], hailhon g., peñsel fall g., pikouz fall g., gaster g., truilhenn b., lampon g., stronk g., standilhon g., amprevan g., lañfread g., lañfre g., ibil fall g., gwallibil g., ampouailh g., gwall labous g., poñsin g., ibil treut g., lakepod g., fall lakez g., noazour g., gwall bezh g., pezh lous g., pezh vil g., pezh divalav g., kailharenn g., labaskenn b., foerouz g., tamm foerouz g., boued an ifern g., boued an diaoul g., boued ar bleiz g., boued ar foeltr g., lank g. [*liester* lanked, lankidi], P. Lan druilhenn g.

Tutor g. (-s, -en) : [gwir] gward g., kulator g.

Tutorin b. (-, -nen) : [gwir] gwardez b., kulatorez b.

Tüttelchen n. (-s, -) : iota g., pik g.

Tutu n. (-/s, -s) : [dañs] tutu g.

TÜV g. (-) : [*berradur evit Technischer Überwachungs-Verein*] **1.** [ober] gwirierezh kalvezel ar c'hirri g., gwirierezh teknikel ar c'hirri g. ; **2.** [lec'h] gwirierezh kalvezel ar c'hirri b., gwirierezh teknikel ar c'hirri b.

TV-Magazin g. (-s, -e) : abadenn gelaouiñ er skinwel g., kelaouadenn skinwel b.

TV-Zuschauer g. (-s, -) : pellarvester g., seller g.

Tweed g. (-s, -s/-e) : [gwiad.] tweed g., gloan tweed g.

Twen g. (-/s, -s) : den etre ugent ha tregont vloaz g.

Twill g. (-s, -s/-e) : [gwiad.] serj g.

Twinset g./n. (-/s, -s) : [dilh] twin-set g.

Twist¹ g. (-s, -e) : [gwiad.] neud koton g., neud kotoñs g.

Twist² g. (-s, -s) : [dañs] twist g.

Tympanon n. (-s, Tympana) / **Tympanum** n. (-s, Tympana) : **1.** [tisav.] timpan g. ; **2.** [temploù] timpanon g. ; **3.** [sonerezh] timpanon g.

Typ g. (-s, -en) : **1.** doare g., giz b., patrom g., skouer b., seurt g., rizh g., rizehenn b., neuzenn g. ; *ein Opel vom Typ „Kapitän“*, un Opel doare « Kapitän » g. ; **2.** paotr g., den g., mal-bran g. ; *ich bin nicht der Typ dazu*, n'on ket den d'ober an dra-se ; *ein merkwürdiger Typ*, un ibil g., ul labous g., ul labous a jav g., ur c'hwil g., un evn g., ul labous iskis g., un istrogell g., ur marc'h-lu g., un tamm paotr iskis g., un oristal g., un oristal a zen g., ur pichon g., ur brav a bichon g., ur pitaouenneg g., un abostol g., ur boufon g., un ebeul g., ur fouin g., un orin g., un orin den g., un orin a zen g., ur pipi g., ur mailhard g., un den dioutañ e-unan g., un den dezhañ e-unan g., un diaoul a zen g. ; *ich kenne diesen Typ nicht*, n'ouzon ket piv eo an dra-mañ, n'ouzon ket piv eo ar penn pikous-se, n'ouzon ket piv eo ar peanv-se, n'ouzon ket piv eo ar mal-bran-se ; P. *dein Typ ist nicht gefragt* ! kae da avelañ da loeroù ! kae da da Gankari-noz ! kae da zistreiñ ar c'haoc'h-saout da grazañ !

Type b. (-, -n) : **1.** arouezenn b., arouez-skrid b., lizherenn-voull b., arouezenn-voull b. ; **2.** P. paotr g., brav g. ; *eine komische Type*, un ibil g., ul labous g., ur c'hwil g., un evn g., ul labous iskis g., ul labous a jav g., un istrogell g., ur marc'h-lu g., un tamm paotr iskis g., un oristal g., un oristal a zen g., ur pichon g., ur brav a bichon g., ur pitaouenneg g., un abostol g., ur boufon g., un ebeul g., ur fouin g., un orin g., un orin den g., un orin a zen g., ur pipi g., ur mailhard g., un den dioutañ e-unan g., un den dezhañ e-unan g., un diaoul a zen g. ; *das ist eine Type* ! hennezh a zo ur pabor ! hennezh a zo unan ! hennezh a zo un orin ! hennezh a zo un oristal a zen ! hennezh a zo ur brav a bichon ! hennezh a zo ur sapre hini ! hennezh a zo un ebeul ! ; *was treiben diese zwei Typen in meinem Büro* ? o turlutañ petra emañ an daou vrav-mañ em burev ? o penefiañ petra emañ an daou benn pikous-mañ em burev ? o fistoulat petra emañ an daou vrav-mañ em burev ? petra an diaoul emañ an daou vrav-mañ oc'h ober em burev ? oc'h itrikañ petra emañ an daou vrav-mañ em burev ? ; **3.** luc'hskeudenn b., foto g.

typen V.k.e. (hat getypt) : standardizañ, standardekaat, skoueriekaat, kantrizhañ.

Typenrad n. (-s, -räder) : [moull.] bleunienn b. [*saozneg* daisy wheel].

Typenraddrucker g. (-s, -) : [moull.] moullerez dre vleunienn b.

Typenradschreibmaschine b. (-, -n) : [moull.] bizskriverez dre vleunienn b.

Typenschild n. (-s, -er) : [karr-tan] plakenn al labouradeg b.

typhisch ag. / **typhös** ag. : [mezeg.] tifek, tifusek, tifoidek.

Typhus g. (-) : [mezeg.] tifoid g., terzhienn-domm b. ; *Flecktyphus*, brec'h-zu b., tifuz g.

typhusartig ag. : [mezeg.] tifoidel, e doare an tifoid, a-zoare gant an tifoid, a-seurt gant an tifoid.

Typhusimpfung b. (-, -en) : [mezeg.] vaksinadur a-enep ar vrec'h-zu g.

Typhuskranke(r) ag.k. g./b. : [mezeg.] den klañv gant ar vrec'h-zu g.

typisch ag. : dibar, skoueriek, skouer, pennskoueriek, dioutañ e-unan, dezverkus, spisverkus, arouezius,

arouezus, rizhek, rizhel ; *die Pluralformen mit der Zweizahl sind typisch für das Bretonische*, an daouder a zo un dra dioutañ e-unan e brezhoneg ; *die Kraft ist ein typisches Merkmal des Stieres*, an nerzh a zo doare an tarv, an nerzh a zo perzh arouezius (arouezus) an tarv, a ouenn eo d'an tirvi bezañ kreñv, lod an tirvi eo bezañ kreñv ; *typisch deutsch*, alaman kenañ, arouezius (arouezus) eus emzalc'h an Alamaned ; P. *das ist typisch Frau*, n'eus nemet merc'hed evit ober traoù seurt-se, doare ar merc'hed eo ober seurt traoù ; P. *das ist wieder mal typisch Paul*, n'eus nemet Paol evit ober traoù seurt-se ; P. *das ist typisch*, tonket e oa, ret e oa, lakaet e oa da erruout, n'eo ket souezh (marzh, burzhud), n'eus ket peadra da estlamiñ, kement-mañ ne zle estonañ den.

typisieren V.k.e. (hat typisiert) : **1.** standardizañ, standardekaat, skoueriekaat ; **2.** rizhekaat, pennaroueziañ, arouezennañ, azonañ, dezverkañ.

Typisierung b. (-,-en) : **1.** skoueriekadur g., skoueriekaat g., standardizañ g., standardizadur g., standardekadur g., kantrizhañ g. ; **2.** rizhekaat g., rizhekadur g., aroueziadur g.

Typizität b. (-) : rizhegezh b.

Typograf g. (-en,-en) : [moull.] lizherenner g.

Typografie b. (-,-n) : [moull.] lizherennerezh g.

typografisch ag. : [moull.] lizherennerezhel, moull.

Typograph g. (-en,-en) : *sellit ouzh Typograf.*

Typographie b. (-,-n) : *sellit ouzh Typografie.*

typographisch ag. : *sellit ouzh typografisch.*

Typologie b. (-,-n) : tipologiezh b., rizhouriezh b.

typologisch ag. : tipologeek, rizhouriel.

Typoskript n. (-s,-e) : [moull.] bizskrid g.

Typung b. (-,-en) : skoueriekadur g., skoueriekaat g., standardizañ g., standardizadur g., standardekadur g., kantrizhañ g.

Typus g. (-,Typen) : patrom g., skouer b., seurt g., neuzenn b., rihz g., rihenn b., doare g., stumm g. ; *die ist nicht der Typus Frau, den man so einfach kleinkriegt*, honnezh n'eo ket ar seurt merc'hed a vez lakaet da bladañ ; *er ist der Typus des Gelehrten*, hennezh a zo an helenneg skouer.

Tyrann g. (-en,-en) : tirant g., mac'homer g., droukvac'homer g., mac'her g., moustrer g., gwasker g., flastrer tud g. ; *kleiner Tyrann*, mac'hom g.

Tyrannei b. (-,-en) : tiranterezh g., gwaskerezh g., mac'homerezh g., mac'herezh g., droukvac'homerezh g. ; *ein Land von der Tyranei befreien*, digabestrañ (dishualañ, dinaskañ, divec'hiañ, dieubiñ) ur vro diouzh an tiranterezh.

Tyrannenherrschaft b. (-) : tiranterezh g., mac'homerezh g., mac'herezh g., gwaskerezh g., droukvac'homerezh g., galloud mac'homer g.

Tyrannenmord g. (-s,-e) : tirantlzh g.

Tyrannenmörder g. (-s,-) / **Tyrannentöter** g. (-s,-) : tirantlzh g.

Tyrannin b. (-,-nen) : tirantez b., droukvac'homerezh b., gwaskerezh b., mac'herezh b., flastrerezh tud b.

tyrannisch ag. : tirantus, mac'hus, mac'hom, mac'homer, mac'homus, arloup.

tyrannisieren V.k.e. (hat tyrannisiert) : tirantañ, mac'hañ, mac'homañ, gwaskañ, gwaskañ gwashañ ma c'haller, bouc'halañ.

tyrisch ag. : ... Tir ; *der tyrische Purpur*, moug Tir g.

Tyros n. : [istor] Tir b.

Tyrrhenisches Meer n. : Mor Tirrenia g., Mor Tirren g.

Tyros n. : [istor] Tir b.

tz, Tz n. (-,-) : **1.** [yezh.] tz alamanek g. ; **2.** [tro-lavar] *etwas bis ins Tz kennen*, peuranavezout udb, anavezout udb dre ar munud (dreist-penn-biz).